

ਬਾਬਾ ਸਾਹਿਬ ਡਾ. ਅੰਬੇਦਕਰ ਦੀ ਆਜ਼ਾਦੀ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਪਹਿਲੀ ਪੰਜਾਬ ਫੋਰੀ (27 ਅਕਤੂਬਰ 1951) ਦੀ ਇਤਿਹਾਸਕ ਯਾਦਗਾਰੀ ਤਸਵੀਰ

13ਵਾਂ ਸਾਲ **ਦੇਸ਼ ਦੁਆਬਾ** ਹਫ਼ਤਾਵਾਰੀ

VOL - 13 ISSUE - 29
October 23, 2024
Postal Address
Desh Doaba
5101 Doe Hollow Pl., Antelope, CA-95843
www.deshdoaba.com
www.ambedkartimes.com

ਸਮੂਹ ਲੋਕਾਂ ਦੇ ਸਹਿਯੋਗ ਨਾਲ ਅੰਬੇਦਕਰ ਭਵਨ, ਜਲੰਧਰ ਦਾ 27 ਅਕਤੂਬਰ 2024 ਨੂੰ ਸਥਾਪਨਾ ਦਿਵਸ ਮਨਾਇਆ ਜਾ ਚਿਹਾ ਹੈ। ਸਬੰਧਤ ਇਸਤਿਹਾਰ ਅਤੇ ਇਤਿਹਾਸਕ ਦਸਤਾਵੇਜ਼ ਸਫਾ 6 ਅਤੇ ਸਫਾ 25 'ਤੇ ਦੇਖੋ।

ਮੁੱਖ ਸੰਪਾਦਕ : ਪ੍ਰੇਮ ਕੁਮਾਰ ਚੰਬਰ ਸੰਪਰਕ : 916-947-8920 ਫੋਕਸ : 916-238-1393 E-mail : deshdoaba@yahoo.com ਸੰਪਾਦਕ : ਵਿਵੇਕ ਭਾਟੀਆ

ਪ੍ਰਿਯੰਕਾ ਗਾਂਧੀ ਵਾਇਨਾਡ ਤੋਂ ਕਾਂਗਰਸ ਦੀ ਉਮੀਦਵਾਰ

ਵਾਇਨਾਡ (ਬਿਊਰੋ)- ਕਾਂਗਰਸ ਦੀ ਜਨਰਲ ਸਕੱਤਰ ਪ੍ਰਿਯੰਕਾ ਗਾਂਧੀ ਨੇ ਬੁੱਧਵਾਰ ਨੂੰ ਕੇਰਲ ਦੇ ਵਾਇਨਾਡ ਲੋਕ ਸਭਾ ਹਲਕੇ ਦੀ ਜ਼ਿਮਨੀ ਚੋਣ ਲਈ ਆਪਣੇ ਨਾਮਜ਼ਦਗੀ ਕਾਗਜ਼ ਦਾਖਲ ਕੀਤੇ। ਇਸ ਦੇ ਨਾਲ ਹੀ ਪ੍ਰਿਯੰਕਾ ਗਾਂਧੀ ਪਹਿਲੀ ਵਾਰ ਕਿਸੇ ਚੋਣ ਮੈਦਾਨ ਵਿੱਚ ਨਿੱਤਰ ਆਏ ਹਨ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਵਾਇਨਾਡ ਚੋਣ ਦੀ ਰਿਟਰਨਿੰਗ ਅਫ਼ਸਰ ਅਤੇ ਜ਼ਿਲ੍ਹਾ ਕਲੈਕਟਰ ਮੇਘਾਸ਼ੀ ਕੋਲ ਨਾਮਜ਼ਦਗੀ ਕਾਗਜ਼ਾਂ ਦੇ ਤਿੰਨ ਸੈੱਟ ਦਾਖਲ ਕੀਤੇ ਹਨ। ਜਦੋਂ ਉਨ੍ਹਾਂ ਕਾਗਜ਼ਾਂ ਉਤੇ ਦਸਤਖ਼ਤ ਕੀਤੇ ਤਾਂ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਪਤੀ ਰੋਬਰਟ ਵਾਡਰਾ ਅਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦਾ ਪੁੱਤਰ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨਾਲ ਸਨ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਮਾਤਾ ਤੇ ਸਾਬਕਾ ਕਾਂਗਰਸ ਪ੍ਰਧਾਨ ਸੋਨੀਆ ਗਾਂਧੀ ਪਿੱਛੇ ਬੈਠੇ ਸਨ। ਇਸ ਦੌਰਾਨ ਉਦੋਂ ਕੁਝ ਭੰਬਲਭੂਸਾ ਪੈਦਾ ਹੋਇਆ ਜਦੋਂ ਅਧਿਕਾਰੀਆਂ ਨੇ ਜ਼ੋਰ ਦਿੱਤਾ ਕਿ ਕਾਗਜ਼ ਭਰਨ ਲਈ ਰਿਟਰਨਿੰਗ ਅਫ਼ਸਰ ਦੇ ਚੈਂਬਰ ਵਿੱਚ ਉਮੀਦਵਾਰ ਨਾਲ ਸਿਰਫ਼ ਪੰਜ ਜਣੇ ਹੀ ਜਾ ਸਕਦੇ ਹਨ।

ਟਰੰਪ ਤੇ ਹੈਰਿਸ ਹੁਣ ਲੈਟਿਨ ਵੋਟਰਾਂ ਤੱਕ ਪਹੁੰਚਣ ਲਈ ਜ਼ੋਰ ਲਾਉਣ ਲੱਗੇ

ਵਾਸ਼ਿੰਗਟਨ (ਬਿਊਰੋ)- ਕਮਲਾ ਹੈਰਿਸ ਤੇ ਡੋਨਲਡ ਟਰੰਪ ਦੋਵੇਂ ਆਰਥਿਕ ਨੀਤੀਆਂ ਨੂੰ ਲੈਟਿਨ ਵੋਟਰਾਂ ਨੂੰ ਜਿੱਤਣ ਦਾ ਸਭ ਤੋਂ ਚੰਗਾ ਮੌਕਾ ਮੰਨਦੇ ਹਨ ਪਰ ਦੋਵਾਂ ਦਾ ਨਜ਼ਰੀਆ ਵੱਖੋ-ਵੱਖਰਾ ਹੈ। ਬੀਤੀ ਦੁਪਹਿਰ ਨੂੰ ਉਪ ਰਾਸ਼ਟਰਪਤੀ ਹੈਰਿਸ ਨੇ ਇਸ ਗੱਲ 'ਤੇ ਰੋਸ਼ਨੀ ਪਾਉਂਦਿਆਂ ਯੋਜਨਾ ਬਣਾਈ ਹੈ ਕਿ ਕਿਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦਾ ਏਜੰਡਾ ਲਾਤੀਨੀ ਲੋਕਾਂ ਲਈ ਰੁਜ਼ਗਾਰ ਦੇ ਵੱਧ ਮੌਕੇ ਪੈਦਾ ਕਰੇਗਾ। ਡੈਮੋਕਰੈਟਿਕ ਉਮੀਦਵਾਰ ਦਾ ਇਰਾਦਾ ਰਾਜਸਫ਼ਟ ਟਰੇਨੀਆਂ ਦੀ ਗਿਣਤੀ ਦੁੱਗਣਾ ਕਰਨ ਦੀ ਆਪਣੀ ਯੋਜਨਾ ਨੂੰ ਪੇਸ਼ ਕਰਨਾ ਹੈ। ਉਹ ਇਸ ਗੱਲ 'ਤੇ ਜ਼ੋਰ ਦੇਣਾ ਚਾਹੁੰਦੀ ਹੈ ਕਿ ਉਹ ਕੁਝ ਸੰਘੀ ਸਰਕਾਰੀ ਨੌਕਰੀਆਂ ਲਈ ਕਾਲਜ ਦੀ ਡਿਗਰੀ ਦੀ ਲੋੜ ਨੂੰ ਕਿਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਹਟਾਏਗੀ

ਅਤੇ ਨਿੱਜੀ ਰੁਜ਼ਗਾਰ ਦੇਣ ਵਾਲਿਆਂ ਨੂੰ ਵੀ ਅਜਿਹਾ ਕਰਨ ਲਈ ਉਤਸ਼ਾਹਿਤ ਕਰੇਗੀ। ਹੈਰਿਸ 10 ਲੱਖ ਛੋਟੇ ਕਾਰੋਬੀਆਂ ਨੂੰ 20 ਹਜ਼ਾਰ ਡਾਲਰ ਤੱਕ ਦਾ ਮੁਆਫ਼ ਕਰਨ ਯੋਗ ਕਰਜ਼ਾ ਮੁਹੱਈਆ ਕਰਨਾ ਚਾਹੁੰਦੀ ਹੈ। ਦੂਜੇ ਪਾਸੇ ਸਾਬਕਾ ਰਾਸ਼ਟਰਪਤੀ ਤੇ ਰਿਪਬਲਿਕਨ ਉਮੀਦਵਾਰ ਟਰੰਪ ਮਿਆਮੀ ਦੇ ਨੀਮ ਸ਼ਹਿਰੀ ਇਲਾਕੇ ਡੋਰਲ 'ਚ ਲਾਤੀਨੀ ਲੋਕਾਂ ਨਾਲ ਇੱਕ ਗੋਲ ਮੇਜ਼ ਸੰਮੇਲਨ ਕਰਕੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਤੱਕ ਆਪਣੀ ਪਹੁੰਚ ਬਣਾ ਰਹੇ ਹਨ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਪ੍ਰਚਾਰ ਮੁਹਿੰਮ 'ਚ ਕਿਹਾ ਗਿਆ ਹੈ ਕਿ ਉਹ ਦਾਅਵਾ ਕਰਨਗੇ ਕਿ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਦਫ਼ਤਰ 'ਚ ਰਹਿਣ ਦੌਰਾਨ ਲਾਤੀਨੀ ਲੋਕਾਂ ਲਈ ਰੁਜ਼ਗਾਰ, ਮਜ਼ਦੂਰੀ ਤੇ ਘਰ ਦੀ ਮਾਲਕੀ 'ਚ ਵਾਧਾ ਹੋਇਆ ਹੈ।

ਹੁਣ ਪੰਜਾਬ 'ਚ ਜ਼ਿਮਨੀ ਚੋਣਾਂ ਦੀ ਦਸਤਕ

ਚੰਡੀਗੜ੍ਹ (ਬਿਊਰੋ)- ਪੰਜਾਬ ਵਿਧਾਨ ਸਭਾ ਦੀਆਂ ਖਾਲੀ ਹੋਈਆਂ 4 ਸੀਟਾਂ ਉਤੇ 13 ਨਵੰਬਰ ਨੂੰ ਜ਼ਿਮਨੀ ਚੋਣਾਂ ਹੋਣ ਜਾ ਰਹੀਆਂ ਹਨ। ਇਹਨਾਂ ਚੋਣਾਂ ਲਈ ਲਗਭਗ

ਸਾਰੀਆਂ ਪਾਰਟੀਆਂ ਨੇ ਆਪਣੇ ਉਮੀਦਵਾਰਾਂ ਦਾ ਐਲਾਨ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਹੈ। ਕਾਂਗਰਸ ਨੇ ਗਿੰਦੜਬਾਗ ਸੀਟ ਤੋਂ ਰਾਜਾ ਵਤਿੰਗ ਦੇ ਘਰੇ ਹੀ ਟਿਕਟ ਪਕੜਾ ਦਿੱਤੀ, ਜਦਕਿ ਭਾਜਪਾ ਨੇ ਇਸ ਵਾਰ ਮਨਪ੍ਰੀਤ ਬਾਦਲ ਨੂੰ ਉਥੋਂ ਉਤਾਰਿਆ ਹੈ। ਡੇਰਾ ਬਾਬਾ ਨਾਨਕ ਤੋਂ ਸੁਖਜਿੰਦਰ ਚੰਧਾਵਾ ਦੇ ਹੱਥ ਹੀ ਕਮਾਨ ਹੈ। ਆਮ ਆਦਮੀ ਪਾਰਟੀ ਨੇ ਵੀ ਆਪਣੇ ਚਾਰ ਉਮੀਦਵਾਰਾਂ ਦਾ ਐਲਾਨ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਹੈ। ਅਕਾਲੀ ਦਲ ਹਾਲੇ ਦੁਚਿੱਤੀ ਵਿੱਚ ਨਜ਼ਰ ਆ ਰਿਹਾ ਹੈ ਪਰ ਅੱਜਕਲ੍ਹ ਵਿੱਚ ਉਮੀਦਵਾਰ ਐਲਾਨ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਇਹਨਾਂ ਚੋਣਾਂ ਦਾ ਪੰਜਾਬ ਵਿਧਾਨ ਸਭਾ ਤੇ ਬਹੁਤਾ ਅਸਰ ਨਹੀਂ ਪਵੇਗਾ ਅਤੇ ਨਾ ਹੀ ਸਰਕਾਰ ਲਈ ਕੋਈ ਸਮੱਸਿਆ ਆਵੇਗੀ ਪਰ ਇਸ ਦੇ ਬਾਵਜੂਦ ਪੰਚਾਇਤ ਚੋਣਾਂ ਹੋਣ ਤੋਂ ਤੁਰੰਤ ਬਾਅਦ ਇਹ ਚੋਣਾਂ ਪੰਜਾਬ ਵਾਸੀਆਂ ਨੂੰ ਉਤਸ਼ਾਹਿਤ ਨਹੀਂ ਕਰ ਪਾ ਰਹੀਆਂ।

ਬਰਿਕਸ ਸੰਮੇਲਨ: ਮੋਦੀ ਨੇ ਅਤਿਵਾਦ ਖ਼ਿਲਾਫ਼ ਇਕਮਤ ਹੋ ਕੇ ਲੜਨ 'ਤੇ ਦਿੱਤਾ ਜ਼ੋਰ

ਕਜ਼ਾਨ (ਰੂਸ)- ਪ੍ਰਧਾਨ ਮੰਤਰੀ ਨਰਿੰਦਰ ਮੋਦੀ ਨੇ ਅਤਿਵਾਦ ਖ਼ਿਲਾਫ਼ ਲੜਨ ਵਿੱਚ ਸਾਰਿਆਂ ਦੇ ਇਕਮਤ ਹੋ ਕੇ ਦ੍ਰਿੜ੍ਹਤਾ ਨਾਲ ਸਹਿਯੋਗ ਕਰਨ ਦੀ ਜ਼ੋਰਦਾਰ ਵਕਾਲਤ ਕਰਦਿਆਂ ਅੱਜ ਕਿਹਾ ਕਿ ਇਸ ਚੁਣੌਤੀ ਨਾਲ ਨਜਿੱਠਣ ਲਈ ਦੋਹਰੇ ਮਾਪਦੰਡਾਂ ਲਈ ਕੋਈ ਥਾਂ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਮੋਦੀ ਨੇ ਇੱਥੇ 16ਵੇਂ ਬਰਿਕਸ ਸਿਖਰ ਸੰਮੇਲਨ ਨੂੰ ਸੰਬੋਧਨ ਕਰਦਿਆਂ ਕਿਹਾ ਕਿ ਨੌਜਵਾਨਾਂ ਵਿੱਚ ਕੱਟੜਵਾਦ ਨੂੰ ਰੋਕਣ ਲਈ ਸਾਨੂੰ ਸਰਗਰਮ ਤੌਰ 'ਤੇ ਕਦਮ ਚੁੱਕਣੇ ਚਾਹੀਦੇ ਹਨ। ਪ੍ਰਧਾਨ ਮੰਤਰੀ ਮੋਦੀ ਨੇ ਰੂਸ ਦੇ ਰਾਸ਼ਟਰਪਤੀ ਵਲਾਦਿਮੀਰ ਪੂਤਿਨ, ਚੀਨ ਦੇ ਰਾਸ਼ਟਰਪਤੀ ਸ਼ੀ ਜਿਨਪਿੰਗ ਅਤੇ ਇਰਾਨ ਦੇ ਮਸੂਦ ਪੇਜੇਸ਼ਕੀਅਨ ਸਮੇਤ ਬ੍ਰਿਕਸ ਦੇ ਸੀਨੀਅਰ ਨੇਤਾਵਾਂ ਦੀ ਮੌਜੂਦਗੀ ਵਿੱਚ ਇਹ ਗੱਲ ਕਹੀ। ਮੋਦੀ ਨੇ ਕਿਹਾ, "ਅਤਿਵਾਦ ਅਤੇ ਇਸ ਦੀ ਫੰਡਿੰਗ ਨਾਲ ਨਜਿੱਠਣ ਲਈ ਸਾਨੂੰ ਸਾਰਿਆਂ ਨੂੰ ਇਕੱਠ ਹੋ ਕੇ ਦ੍ਰਿੜ੍ਹਤਾ ਨਾਲ ਸਹਿਯੋਗ ਕਰਨਾ ਹੋਵੇਗਾ।" ਮੋਦੀ ਦੀ ਅਤਿਵਾਦ ਨਾਲ ਨਜਿੱਠਣ ਵਾਸਤੇ 'ਦੋਹਰੇ ਮਾਪਦੰਡਾਂ' ਲਈ ਕੋਈ ਥਾਂ ਨਹੀਂ ਹੈ, ਵਾਲੀ ਟਿੱਪਣੀ ਇਸ ਲਈ ਮਾਅਨੇ ਰੱਖਦੀ ਹੈ ਕਿਉਂਕਿ ਚੀਨ ਨੇ ਪਾਕਿਸਤਾਨ ਅਤਿਵਾਦੀਆਂ ਨੂੰ ਨੋਟੀਫਾਈ ਕਰਨ ਸਬੰਧੀ ਕਈ ਮਤਿਆਂ ਨੂੰ ਸੰਯੁਕਤ ਰਾਸ਼ਟਰ ਵਿੱਚ ਰੋਕ ਦਿੱਤਾ ਸੀ। ਇਸ ਦੌਰਾਨ ਬਰਿਕਸ ਸੰਮੇਲਨ ਤੋਂ ਵੱਖਰੇ ਤੌਰ 'ਤੇ ਪ੍ਰਧਾਨ ਮੰਤਰੀ ਮੋਦੀ ਨੇ

ਚੀਨ ਦੇ ਰਾਸ਼ਟਰਪਤੀ ਸ਼ੀ ਜਿਨਪਿੰਗ ਨਾਲ ਦੁਵੱਲੀ ਗੱਲਬਾਤ ਕੀਤੀ। ਇਹ ਗੱਲਬਾਤ ਅਜਿਹੇ ਸਮੇਂ ਹੋਈ ਹੈ ਜਦੋਂ ਇੱਕ ਦਿਨ ਪਹਿਲਾਂ ਹੀ ਭਾਰਤ ਤੇ ਚੀਨ ਨੇ ਪੂਰਬੀ ਲੱਦਾਖ ਵਿੱਚ ਅਸਲ ਕੰਟਰੋਲ ਰੇਖਾ (ਐਨਏਸੀ) 'ਤੇ ਆਪਣੀਆਂ ਫੌਜਾਂ ਵੱਲੋਂ ਗਸ਼ਤ ਕਰਨ ਦੇ ਸਮਝੌਤੇ ਉਤੇ ਸਹਿਮਤੀ ਪ੍ਰਗਟਾਈ ਸੀ। **ਬਰਿਕਸ ਮੁਲਕ ਵਪਾਰ ਅਤੇ ਵਿੱਤੀ ਲੈਣ-ਦੇਣ ਸਥਾਨਕ ਕਰੰਸੀਆਂ 'ਚ ਕਰਨ 'ਤੇ ਸਹਿਮਤ**
ਕਜ਼ਾਨ: ਬਰਿਕਸ ਮੁਲਕਾਂ ਨੇ ਅੱਜ ਕਾਰੋਬਾਰ ਅਤੇ ਵਿੱਤੀ ਲੈਣ-ਦੇਣ ਸਥਾਨਕ ਕਰੰਸੀਆਂ 'ਚ ਕਰਨ 'ਤੇ ਸਹਿਮਤੀ ਜ਼ਾਹਿਰ ਕੀਤੀ ਹੈ। ਆਗੂਆਂ ਨੇ ਸਾਂਝੇ ਤੌਰ 'ਤੇ ਨਿਊ ਡਿਵੈਲਪਮੈਂਟ ਬੈਂਕ ਵਿਕਸਤ ਕਰਨ 'ਤੇ ਵੀ ਸਹਿਮਤੀ ਜਤਾਈ ਅਤੇ ਬਰਿਕਸ ਦੀ ਅਗਵਾਈ ਹੇਠਲੇ ਬੈਂਕ ਦੀ ਮੈਂਬਰਸ਼ਿਪ ਵਧਾਉਣ ਦੀ ਹਮਾਇਤ ਕੀਤੀ। ਸਿਖਰ ਸੰਮੇਲਨ ਮਗਰੋਂ ਜਾਰੀ ਐਲਾਨਨਾਮੇ 'ਚ ਆਗੂਆਂ ਨੇ ਬਰਿਕਸ ਅੰਦਰ ਵਿੱਤੀ ਸਹਿਯੋਗ ਵਧਾਉਣ ਪ੍ਰਤੀ ਵਚਨਬੱਧਤਾ ਦੁਹਰਾਈ। ਐਲਾਨਨਾਮੇ 'ਚ ਕਿਹਾ ਗਿਆ ਹੈ ਕਿ ਉਹ ਵਪਾਰ ਦੇ ਅਭਿਕੇ ਘਟਾਉਣ ਅਤੇ ਬਿਨਾਂ ਪੱਖਪਾਤ ਪਹੁੰਚ ਦੇ ਸਿਧਾਂਤ ਉਤੇ ਤਿਆਰ ਸੁਰੱਖਿਅਤ ਅਤੇ ਸਰਹੱਦ ਪਾਰ ਭੁਗਤਾਨ ਉਤਪਾਦਾਂ ਦੇ ਵੱਡੇ ਲਾਭ ਨੂੰ ਸਮਝਦੇ ਹਨ।

Amrik Chand (CPA)
Phone : 510-490-8200
Fax : 510-490-8202
Email : achand@pacbell.net

Income Tax Preparation (Individual, Corporation & LLC)
 Payroll Services & Bookkeeping Services
 * We are in this business since 1989. Your satisfaction is our goal.

* Please call us for Professional & reliable services at reasonable rates.

959 Corporate Way, Fremont, CA. 94539

DR. TAKHAR'S FAMILY MEDICINE & URGENT CARE CLINIC

8191 Timberlake Way, Suite # 400, Sacramento, CA 95823, Phone: 916-688-8888 Fax: 916-688-8837
 Clinic Hours: Monday to Friday 9:00 AM to 5:30 PM, Saturday 9:00 AM - 4:00 PM & Sunday closed
Dr. Paramjit S Takhar, MD **Goodie Takhar, PhD**

We speak your language: Panjabi, Hindi, Urdu, Farsi, Arabic and Spanish

URGENT CARE CLINIC

SAROAY INVESTMENT REALTY

Ram Saroay
 Broker/Realtor
 Business License 031035
ramsaroay@hotmail.com

39039 Paseo Padre Parkway Suite # 205 Fremont, CA 94538
 Office: (510) 742-8120, Cell: (510) 368-3983

MAJESTIC HOMES

Office (925) 779-1234
Direct (925) 366-3618
Fax (905) 219-3918
DRE Licence- 00871752

RAMESH SUMAN
 Broker Realtor
 RCS-D TM

www.majestichomes.us ramesh@rameshsuman.com
P.O. Box 3434, Antioch, CA 94531-3434

SKY TRANSPORT SOLUTIONS

ਟਰੱਕਾਂ ਵਾਲਿਆਂ ਵੀਰਾਂ ਦੇ ਲਈ ਸਕਾਈ ਟਰਾਂਸਪੋਰਟ ਸਾਲਿਊਸ਼ਨ ਦੀਆਂ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਸੇਵਾਵਾਂ

PLEASE CONTACT US FOR MORE INFORMATION
PHONE: 209-855-6938, FAX: 209-762-6540
121 E 11th St. Tracy, CA 95376

BAGGA JEWELERS

916-912-8842, 916-329-8772
jewelers.Bagga@gmail.com

SINCE 1996

ਸੈਕਰਾਮੈਂਟੋ ਵਿੱਚ 22 ਅਤੇ 24 ਕੈਰੇਟ ਦੇ ਗਹਿਣਿਆਂ ਦਾ ਸਟੋਰ ਖੁੱਲ੍ਹ ਗਿਆ ਹੈ, ਜਿੱਥੇ ਸੋਨੇ, ਚਾਂਦੀ ਦੇ ਗਹਿਣੇ ਆਰਡਰ 'ਤੇ ਵੀ ਤਿਆਰ ਕਰਵਾ ਸਕਦੇ ਹੋ। ਸੋਨਾ ਵੇਚਣ, ਖਰੀਦਣ ਅਤੇ ਪੁਰਾਣੇ ਬਦਲੇ ਨਵਾਂ ਸੋਨੇ ਤੇ ਕੈਸ਼ ਵੀ ਲੈ ਸਕਦੇ ਹੋ। ਇੱਥੇ ਚਾਂਦੀ ਦੇ ਗਹਿਣੇ ਅਤੇ ਚਾਂਦੀ ਦੇ ਬਰਤਨ ਵੀ ਮਿਲਦੇ ਹਨ। ਹਰ ਕਿਸਮ ਦੇ ਗਹਿਣੇ ਸਟੋਰ ਦੇ ਅੰਦਰ ਹੀ ਤਿਆਰ ਕੀਤੇ ਜਾਂਦੇ ਹਨ।

Sandeep Jony Bagga

6930 65TH STREET # 115 SACRAMENTO CA 95823

ਸੋਹੀ

SRI GURU RAVIDASS SABHA (CA)

2150 Crestview Drive, Pittsburg CA 94565
Tel : (925) 439-2355

Sri Guru Ravidass Sabha Pittsburg (CA) Program

November 01, 2024,

Diwali celebration – hosted by Suman family

Suman family will be hoisting Diwali celebration at Gurughar. Sukhmani Sahib Path will start at 6 PM and followed by Kirtan Diwan. Entire Sangat is requested to participate.

November 15-16-17, 2024,

Gurpurab Sri Guru Nanak dev Ji

Guru Nanak Dev Ji was the founder of Sikhism and is the first of ten Sikh Gurus. Gurpurab will be celebrated in Gurdwara on Nov 15-16-17, 2024. Arambh Akhand Path Friday, Nov 15, 2024, and will conclude with Bhog on Sunday, Nov 17, 2024

November 22-23-24, 2024,

Akhand Path Sahib Sewa by Bhai Jagir Singh Family

Bhai Jagir Singh ji is retiring from job and thanking Waheguru ji for all HIS blessing and praying for Future life. Arambh Akhand Path Friday, Nov 22, 2024, and

conclude with Bhog on Sunday, Nov 24, 2024

December 8, 2024,

Sukhmani Sahib Path Sewa by Laskar Family

Sukhmani Sahib Path and Langar Sewa will be hoisted by Lashkar Family for blessing and celebrating the Birthday of their child and seek blessing of Waheguru ji. Entire Sangat is requested to participate.

December 31, 2024,

Rain Savai

February 14-15-16, 2025,

Gurpurab Shri Guru Ravidas ji

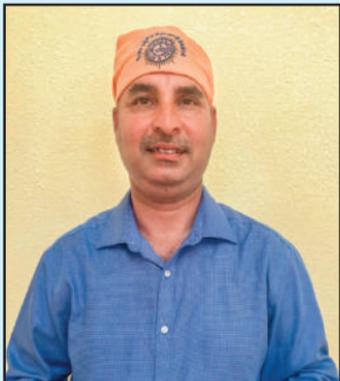
Gurpurab Sri Guru Ravidas ji will be celebrated in Gurughar on February 14-15-16, 2025. Akhand Path will Arambh on Friday, Feb 14, 2024, and conclude with Bhog on Sunday Feb 16, 2025.

Katha Watchak and Kirtani Jathas will adorn the occasion.

“NANAK NAM CHARDI KALA TERE BHANE SARBAT DA BHALA”

Sangat Sewadars

www.srigururavidasstemple.com

**Chairman
Vinod Kumar Jakhu**

**President
Sunita Bangar**

**Gen. Secretary
Upinder Pal Ricky**

**Treasurer
Shinder Pal Narabut**

ਭਗਵਾਨ ਵਾਲਮੀਕ ਜੀ ਦਾ ਪ੍ਰਗਟ ਉਤਸਵ 27 ਅਕਤੂਬਰ ਨੂੰ ਵਲੋਹੋ, ਅਮੈਰੀਕਨ ਕੈਨੀਅਨ ਵਿਖੇ ਮਨਾਇਆ ਜਾਵੇਗਾ

ਸਮੂਹ ਸੰਗਤਾਂ ਦੇ ਸਹਿਯੋਗ ਨਾਲ ਸ਼ਰਧਾਲੂਆਂ ਵੱਲੋਂ ਗੁਰੂ ਵਾਲਮੀਕ ਜੀ ਦਾ ਪ੍ਰਗਟ ਦਿਵਸ ਸ਼ਰਧਾ ਪੂਰਵਕ ਮਨਾਇਆ ਜਾ ਰਿਹਾ ਹੈ। ਆਪ ਸਭ ਨੂੰ ਨਿਮਰਤਾ ਸਹਿਤ ਬੇਨਤੀ ਹੈ ਕਿ ਆਪ ਆਪਣੇ ਘਰੇਲੂ ਰੁਝੇਵਿਆਂ 'ਚੋਂ ਕੁਝ ਸਮਾਂ ਕੱਢ ਕੇ ਇਸ ਸ਼ੁਭ ਉਤਸਵ ਮੌਕੇ ਸ਼ਾਮਲ ਹੋ ਕੇ ਗੁਰੂ ਚਰਨਾਂ 'ਚ ਹਾਜ਼ਰੀ ਲਗਵਾਓ ਜੀ। ਮਹਾਨ ਕਥਾਵਾਚਕ ਅਤੇ ਸ਼ਬਦ ਗੁਰਬਾਣੀ ਦੇ ਗਿਆਤਾ ਇਤਿਹਾਸਕ ਤੱਥਾਂ ਦੀ ਸਾਂਝ ਸੰਗਤਾਂ ਨਾਲ ਸਾਂਝੀ ਕਰਨਗੇ। ਭੁਪਿੰਦਰ ਭਿੰਦਾ, ਸੁਲਤਾਨ ਅਖਤਰ-ਹਰਜੀਤ ਜੀਤੀ, ਅਮਰਜੀਤ ਲਾਲੀ, ਰੋਹਿਤਾਸ ਭੰਗਾਣੀ, ਰਾਜ ਕੁਮਾਰ ਪੰਡੋਰੀ ਅਤੇ ਹੋਰ ਬਹੁਤ ਸਾਰੇ ਬੁਲਾਰੇ ਸੰਗਤਾਂ ਨਾਲ ਆਪਣੇ ਵਿਚਾਰਾਂ ਦੀ ਸਾਂਝ ਪਾਉਣਗੇ।

ਪ੍ਰੋਗਰਾਮ ਦਾ ਸਮਾਂ
ਅਤੇ ਸਥਾਨ

October 27, 2024 (SUNDAY)

Time: 9:00AM to 4:00PM

300 Napa Junction Road (Near City Hall) American Canyon CA 94503

ਇਸ ਮੌਕੇ ਭਗਵਾਨ ਵਾਲਮੀਕ ਜੀ ਦੀਆਂ ਸਿਖਿਆਵਾਂ ਬਾਰੇ ਬਹੁਪੱਖੀ ਸ਼ਖਸੀਅਤਾਂ ਸੰਗਤਾਂ ਨਾਲ ਵਿਚਾਰ ਸਾਂਝੇ ਕਰਨਗੀਆਂ।

ਹੋਰ ਜਾਣਕਾਰੀ ਲਈ ਸੰਪਰਕ ਕਰੋ

Kewal Sidhu 707-704-3869
Bhinda Singh 916-613-3311
Rajinder Hans 925-214-6454
Avtar Uppal 408-613-4790
Madan Lal : 669-235-0507

Sodhi Nahar 707-704-5216
Baljiwan Dass 408-394-6729
Dr. Gurjit Singh 925-321-0117
Gurpal Singh 916-873-0311
Sushil kumar 209-764-0281

ਜਾਰੀ ਕਰਤਾ: ਭਗਵਾਨ ਵਾਲਮੀਕ ਜੀ ਦੇ ਸਮੂਹ ਸ਼ਰਧਾਲੂ (ਕੈਲੇਫੋਰਨੀਆ)

ਇਤਿਹਾਸਕ ਸਥਾਨ ਅੰਬੇਡਕਰ ਭਵਨ 'ਤੇ ਲਾਇਆ ਜਾਵੇਗਾ ਫ੍ਰੀ ਮੈਡੀਕਲ ਚੈਕਅੱਪ ਕੈਂਪ

ਜਲੰਧਰ- ਅੰਬੇਡਕਰ ਭਵਨ ਟਰੱਸਟ (ਰਜਿ.) ਦੇ ਬੋਰਡ ਆਫ ਟਰੱਸਟੀਜ਼ ਦੀ ਮੀਟਿੰਗ ਚੇਅਰਮੈਨ ਸ੍ਰੀ ਸੋਹਨ ਲਾਲ ਦੀ ਪ੍ਰਧਾਨਗੀ ਹੇਠ ਅੰਬੇਡਕਰ ਭਵਨ, ਡਾ। ਅੰਬੇਡਕਰ ਮਾਰਗ ਜਲੰਧਰ ਵਿਖੇ ਹੋਈ। ਮੀਟਿੰਗ ਵਿੱਚ ਸਰਬ ਸੰਮਤੀ ਨਾਲ ਫੈਸਲਾ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਕਿ ਬਾਬਾ ਸਾਹਿਬ ਡਾ. ਭੀਮ ਰਾਓ ਅੰਬੇਡਕਰ ਜੀ ਦਾ 27 ਅਕਤੂਬਰ 1951 ਨੂੰ ਅੰਬੇਡਕਰ ਭਵਨ ਵਿਖੇ ਆਗਮਨ ਦਿਵਸ ਮਨਾਉਣ ਲਈ 27 ਅਕਤੂਬਰ 2024 ਨੂੰ ਫ੍ਰੀ ਮੈਡੀਕਲ ਚੈਕ ਅਪ ਕੈਂਪ ਲਗਾਇਆ ਜਾਵੇਗਾ। ਯਾਦ ਰਹੇ ਕਿ 27 ਅਕਤੂਬਰ 1951 ਨੂੰ ਬਾਬਾ ਸਾਹਿਬ ਡਾ. ਭੀਮ ਰਾਓ ਅੰਬੇਡਕਰ ਜਲੰਧਰ ਵਿਖੇ ਇਸ ਸਥਾਨ 'ਤੇ ਪਧਾਰੇ ਸਨ ਅਤੇ ਲੱਖਾਂ ਲੋਕਾਂ ਨੂੰ ਸੰਬੋਧਨ ਕੀਤਾ ਸੀ। ਬਾਬਾ ਸਾਹਿਬ ਦੀ ਇਸ ਚਰਨ ਛੋਟ ਪ੍ਰਾਪਤ ਭੂਮੀ ਨੂੰ ਉਘੇ ਅੰਬੇਡਕਰਵਾਦੀ, ਨਿਡਰ ਬੁਲਾਰੇ, ਮਹਾਨ ਚਿੰਤਕ, ਭੀਮ ਪਤ੍ਰਿਕਾ ਦੇ ਸੰਪਾਦਕ ਸ੍ਰੀ ਲਾਹੌਰੀ ਰਾਮ ਬਾਲੀ ਨੇ ਆਪਣੇ ਸਾਥੀ ਸ੍ਰੀ ਕਰਮ ਚੰਦ ਬਾਨ ਦੇ ਸਹਿਯੋਗ ਨਾਲ ਲੋਕਾਂ ਕੋਲੋਂ ਇੱਕ ਇੱਕ ਰੁਪਈਆ ਇਕੱਠਾ ਕਰਕੇ 1963 ਵਿੱਚ ਇਹ ਭੂਮੀ ਖਰੀਦੀ ਅਤੇ 1972 ਵਿੱਚ ਇਸ ਦਾ ਟਰੱਸਟ ਬਣਾ ਕੇ ਆਪਣੇ ਟਰੱਸਟੀ ਸਾਥੀਆਂ ਦੇ ਸਹਿਯੋਗ ਨਾਲ ਇਸ ਇਤਿਹਾਸਿਕ, ਪਵਿੱਤਰ ਭੂਮੀ ਤੇ

ਬਹੁਤ ਆਲੀ ਸ਼ਾਨ ਅੰਬੇਡਕਰ ਭਵਨ ਦਾ ਨਿਰਮਾਣ ਕੀਤਾ। ਇਹ ਅੰਬੇਡਕਰ ਭਵਨ ਰਾਸ਼ਟਰੀ, ਅੰਤਰਰਾਸ਼ਟਰੀ ਪੱਧਰ 'ਤੇ

ਰਹਿੰਦੀਆਂ ਹਨ। ਇਹ ਹਾਲ ਆਮ ਜਨਤਾ ਨੂੰ ਆਪਣੇ ਸਮਾਜਿਕ ਅਤੇ ਪ੍ਰਵਾਰਿਕ ਸਮਾਗਮ ਕਰਨ ਵਾਸਤੇ ਨਾਮ-

ਵਿਹੜੇ ਵਿਚ ਦਸ ਫੁੱਟ ਉੱਚੀ ਬੁੱਧ ਦੀ ਇੱਕ ਬਹੁਤ ਹੀ ਸੁੰਦਰ ਚਿੱਟੀ ਮੂਰਤੀ ਹੈ, ਜਿੱਥੇ ਆ ਕੇ ਮਨ ਨੂੰ ਸਾਂਤੀ ਮਿਲਦੀ ਹੈ। 27 ਅਕਤੂਬਰ 2024 ਐਤਵਾਰ ਨੂੰ ਲਗਾਏ ਜਾ ਰਹੇ ਫ੍ਰੀ ਮੈਡੀਕਲ ਚੈਕਅੱਪ ਕੈਂਪ ਵਿੱਚ ਯੋਗਤਾ ਪ੍ਰਾਪਤ ਅਤਿ ਤਜਰਬੇਕਾਰ ਡਾ. ਚਰਨਜੀਤ ਸਿੰਘ ਐਮਐਸ ਐੱਚਬੋ, ਸਾਬਕਾ ਪੀਸੀਐਮਐਸ, ਐਸਐਮ; ਡਾ. ਚੰਦਰ ਪ੍ਰਕਾਸ਼ ਐਮਬੀਬੀਐਸ, ਸਾਬਕਾ ਪੀਸੀਐਮਐਸ, ਐਸਐਸ; ਡਾ. ਅਮਰਦੀਪ ਸਿੰਘ ਐਮਬੀਬੀਐਸ, ਪੀਸੀ ਐਮ ਐਸ; ਡਾ. (ਸ਼੍ਰੀਮਤੀ) ਨਵਦੀਪ ਐਮਬੀਬੀਐਸ, ਅਤੇ ਡਾ. (ਸ਼੍ਰੀਮਤੀ) ਜੈਸਮੀਨ ਐਮਬੀਬੀਐਸ, ਪੀਸੀਐਮਐਸ ਪਹੁੰਚ ਰਹੇ ਹਨ। ਮਰੀਜ਼ਾਂ ਦਾ ਫ੍ਰੀ ਮੈਡੀਕਲ ਚੈਕਅੱਪ ਕਰਕੇ ਮੁਫਤ ਦਵਾਈਆਂ ਦਿੱਤੀਆਂ ਜਾਣਗੀਆਂ। ਅੰਬੇਡਕਰ ਭਵਨ ਦੇ ਟਰੱਸਟੀਆਂ ਨੇ ਅਪੀਲ ਕੀਤੀ ਹੈ ਕਿ ਵੱਧ ਤੋਂ ਵੱਧ ਮਰੀਜ਼ ਇਸ ਫ੍ਰੀ ਮੈਡੀਕਲ ਚੈਕਅੱਪ ਕੈਂਪ ਦਾ ਲਾਭ ਉਠਾਉਣ।

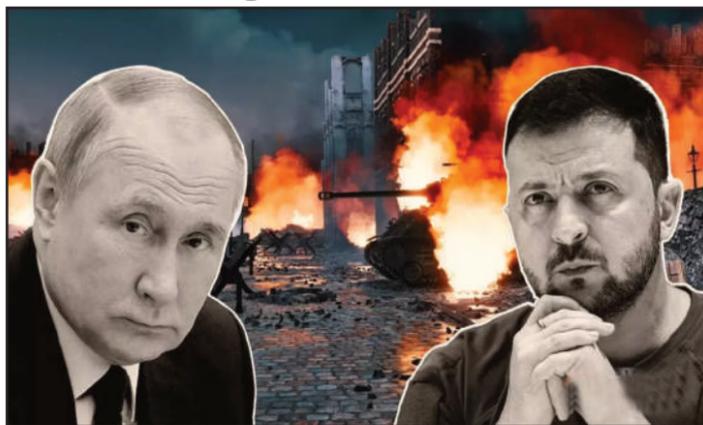
ਸਮਾਜਿਕ, ਅੰਬੇਡਕਰੀ ਅਤੇ ਬੋਧੀ ਗਤੀਵਿਧੀਆਂ ਦਾ ਕੇਂਦਰ ਹੈ। ਅੰਬੇਡਕਰ ਭਵਨ ਵਿੱਚ ਦੋ ਵੱਡੇ ਹਾਲ, ਜਿੱਥੇ ਮਿਸ਼ਨਰੀ ਅਤੇ ਸਮਾਜਿਕ ਸੰਸਥਾਵਾਂ ਦੀਆਂ ਗਤੀਵਿਧੀਆਂ ਚਲਦੀਆਂ

ਮਾਤਰ ਕਿਰਾਏ ਤੇ ਉਪਲਬਧ ਕਰਾਏ ਜਾਂਦੇ ਹਨ। ਭਵਨ ਵਿਚ ਇੱਕ ਡਾ. ਅੰਬੇਡਕਰ ਲਾਇਬ੍ਰੇਰੀ ਵੀ ਹੈ ਜਿੱਥੇ ਵਿਦਿਆਰਥੀ ਆਪਣਾ ਖੋਜ ਦਾ ਕੰਮ ਕਰਦੇ ਹਨ। ਅੰਬੇਡਕਰ ਭਵਨ ਦੇ

ਇਸ ਮੌਕੇ ਡਾ. ਜੀਸੀ ਕੌਲ, ਡਾ. ਸੁਰਿੰਦਰ ਅਜਨਾਤ, ਬਲਦੇਵ ਰਾਜ ਭਾਰਦਵਾਜ, ਚਰਨ ਦਾਸ ਸੰਧੂ, ਹਰਮੇਸ਼ ਜੱਸਲ ਅਤੇ ਮਹਿੰਦਰ ਪਾਲ ਸੰਧੂ ਹਾਜ਼ਰ ਸਨ।
- ਬਲਦੇਵ ਰਾਜ ਭਾਰਦਵਾਜ

ਰੂਸੀ ਹਮਲੇ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਯੂਕਰੇਨ ਦੀ ਆਬਾਦੀ 'ਚ ਭਾਰੀ ਗਿਰਾਵਟ

ਕੀਵ (ਬਿਊਰੋ)- ਰੂਸ ਅਤੇ ਯੂਕਰੇਨ ਵਿਚਾਲੇ ਜੰਗ ਜਾਰੀ ਹੈ। ਇਸ ਜੰਗ ਵਿੱਚ ਹੁਣ ਤੱਕ ਕਈ ਲੋਕ ਮਾਰੇ ਜਾ ਚੁੱਕੇ ਹਨ। ਇਸ ਦੇ ਨਾਲ ਹੀ, ਸੰਯੁਕਤ ਰਾਸ਼ਟਰ ਨੇ ਮੰਗਲਵਾਰ ਨੂੰ ਕਿਹਾ ਕਿ ਰੂਸ ਦੇ ਹਮਲੇ ਤੋਂ ਬਾਅਦ, ਸ਼ਰਨਾਰਥੀਆਂ ਦੇ ਕੁਚ, ਉਪਜਾਊ ਸ਼ਕਤੀ ਵਿੱਚ ਗਿਰਾਵਟ ਅਤੇ ਯੁੱਧ ਵਿੱਚ ਹੋਣ ਵਾਲੀਆਂ ਮੌਤਾਂ ਕਾਰਨ ਯੂਕਰੇਨ ਦੀ ਆਬਾਦੀ 10 ਮਿਲੀਅਨ, ਜਾਂ ਲਗਭਗ ਇੱਕ ਚੌਥਾਈ ਤੱਕ ਘੱਟ ਗਈ ਹੈ। ਜਿਨੀਵਾ ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਨਿਊਜ਼ ਕਾਨਫਰੰਸ ਵਿੱਚ ਬੋਲਦਿਆਂ, ਸੰਯੁਕਤ ਰਾਸ਼ਟਰ ਆਬਾਦੀ ਫੰਡ ਦੇ ਪੂਰਬੀ ਯੂਰਪ ਦੇ ਮੁਖੀ ਫਲੋਰੈਂਸ ਬਾਉਰ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਫਰਵਰੀ 2022 ਵਿੱਚ ਹੋਏ ਹਮਲੇ ਨੇ ਪਹਿਲਾਂ ਤੋਂ ਹੀ ਮੁਸ਼ਕਲ ਜਨਸੰਖਿਆ ਦੀ ਸਥਿਤੀ ਨੂੰ ਹੋਰ ਗੰਭੀਰ ਬਣਾ ਦਿੱਤਾ ਹੈ।

ਸੋਵੀਅਤ ਯੂਨੀਅਨ ਦੇ ਵਹਿਣ ਵੇਲੇ ਯੂਕਰੇਨ ਦੀ ਆਬਾਦੀ 50 ਮਿਲੀਅਨ ਤੋਂ ਵੱਧ ਸੀ ਪਰ ਲਗਭਗ ਸਾਰੇ ਪੂਰਬੀ ਯੂਰਪੀਅਨ ਅਤੇ ਮੱਧ ਏਸ਼ੀਆਈ ਗੁਆਂਢੀਆਂ ਵਾਂਗ, ਇਸਦੀ ਆਬਾਦੀ ਵਿੱਚ ਕਾਫੀ ਕਮੀ ਆਈ ਹੈ। 2021 ਵਿੱਚ, ਰੂਸ ਦੇ ਪੂਰੇ ਪੈਮਾਨੇ ਦੇ ਹਮਲੇ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਆਖਰੀ ਸਾਲ, ਇਸਦੀ ਆਬਾਦੀ ਲਗਭਗ 40 ਮਿਲੀਅਨ ਸੀ। ਬਾਉਰ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਯੂਕਰੇਨ ਦੀ ਆਬਾਦੀ 'ਤੇ ਯੁੱਧ ਦੇ ਪ੍ਰਭਾਵ ਦਾ ਸਹੀ ਬਿਰਤਾਂਤ ਉਦੋਂ ਤੱਕ ਉਪਲਬਧ

ਪੂਰੀ ਜਨਗਣਨਾ ਕੀਤੀ ਜਾ ਸਕਦੀ ਹੈ। ਉਸਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਇਸਦਾ ਤੁਰੰਤ ਪ੍ਰਭਾਵ ਉਹਨਾਂ ਖੇਤਰਾਂ 'ਤੇ ਪਿਆ ਜੋ ਲਗਭਗ ਪੂਰੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਅਬਾਦ ਸਨ, ਪਿੰਡ ਜਿੱਥੇ ਸਿਰਫ ਬਜ਼ੁਰਗ ਲੋਕ ਬਚੇ ਸਨ, ਅਤੇ ਜੋਤੋਂ ਜੋ ਪਰਿਵਾਰ ਸ਼ੁਰੂ ਕਰਨ ਵਿੱਚ ਅਸਮਰੱਥ ਸਨ।

ਵਿਦੇਸ਼ 'ਚ ਰਹਿ ਰਹੇ ਸ਼ਰਨਾਰਥੀ

ਰੂਸ ਦੀ ਜਨਸੰਖਿਆ ਦੀ ਸਥਿਤੀ, 140 ਮਿਲੀਅਨ ਤੋਂ ਵੱਧ ਦੀ ਪੂਰਵ-ਯੁੱਧ ਆਬਾਦੀ ਵਾਲਾ ਇੱਕ ਬਹੁਤ ਵੱਡਾ ਦੇਸ਼, ਯੂਕਰੇਨ ਦੇ ਹਮਲੇ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਵੀ ਵਿਗੜ ਗਿਆ ਹੈ: ਇਸ ਸਾਲ ਦੇ ਪਹਿਲੇ ਛੇ ਮਹੀਨਿਆਂ ਵਿੱਚ ਇਸਦੀ ਜਨਮ ਦਰ 1999 ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਸਭ ਤੋਂ ਘੱਟ ਦਰਜ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ, ਜੋ ਕਿ ਕ੍ਰੋਮਲਿਨ ਨੇ ਵੀ ਵਿਨਾਸ਼ਕਾਰੀ ਦੱਸਿਆ ਹੈ।

ਯੂਕਰੇਨ ਦੀ ਆਬਾਦੀ ਵਿੱਚ ਗਿਰਾਵਟ ਦਾ ਸਭ ਤੋਂ ਵੱਡਾ ਕਾਰਨ 6.7 ਮਿਲੀਅਨ ਸ਼ਰਨਾਰਥੀ ਹਨ ਜੋ ਹੁਣ ਵਿਦੇਸ਼ਾਂ ਵਿੱਚ ਰਹਿੰਦੇ ਹਨ, ਮੁੱਖ ਤੌਰ 'ਤੇ ਯੂਰਪ ਵਿੱਚ। ਜੰਗੀ ਮੌਤਾਂ ਵੀ ਇੱਕ ਕਾਰਕ ਸਨ।

2.1 ਬੱਚਿਆਂ ਦੀ ਜਣਨ ਦਰ ਦੀ ਲੋੜ ਹੁੰਦੀ ਹੈ। 1991 ਵਿੱਚ ਨਹੀਂ ਹੋਵੇਗਾ ਜਦੋਂ ਤੱਕ ਸੰਘਰਸ਼ ਖਤਮ ਨਹੀਂ ਹੋ ਜਾਂਦਾ, ਜਦੋਂ

SKY TRANSPORT SOLUTIONS

STRIVE FOR MORE

WE PROVIDE ALL TRUCKING RELATED PERMITS AND SERVICES

ਟਰੱਕਾਂ ਵਾਲਿਆਂ ਵੀਰਾਂ ਦੇ ਲਈ ਸਕਾਈ ਟਰਾਂਸਪੋਰਟ ਸਾਲਿਊਸ਼ਨ ਦੀਆਂ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਸੇਵਾਵਾਂ

SPECIAL BIT INSPECTION AND DOT AUDIT COMPLIANCE:

NOTARY PUBLIC SERVICES. ON THE SPOT VIN VERIFICATION SERVICES. DOT OUT OF SERVICES?? AUTHORIZED IRS E- FILE PROVIDER. WE HAVE COMPLETE SOLUTIONS FOR OUT OF SERVICE DOT.

SPECIAL DOT COMPLIANCE FOR SAFETY, AUDITS AND RECORD KEEPING.

PLEASE CONTACT US FOR MORE INFORMATION

PHONE: 209-855-6938, FAX: 209-762-6540

Email: skytransportsolution@gmail.com

Give us a chance to provide you best services

121 E 11th St. Tracy, CA 95376

ਕਮਲਾ ਹੈਰਿਸ ਨੇ ਬਾਈਡਨ ਪ੍ਰਸ਼ਾਸਨ ਦੀ ਗੈਰ ਕਾਨੂੰਨੀ ਪ੍ਰਵਾਸੀਆਂ ਪ੍ਰਤੀ ਪਹੁੰਚ ਦੀ ਕੀਤੀ ਜ਼ੋਰਦਾਰ ਵਕਾਲਤ

ਸੈਕਰਮੈਂਟੋ, ਕੈਲੀਫੋਰਨੀਆ (ਹੁਸਨ ਲੜੋਆ ਬੰਗਾ)– ਡੈਮੋਕਰੈਟਿਕ ਪਾਰਟੀ ਦੇ ਰਾਸ਼ਟਰਪਤੀ ਅਹੁੱਦੇ ਲਈ ਉਮੀਦਵਾਰ ਕਮਲਾ ਹੈਰਿਸ ਨੇ ਇਕ ਮੁਲਾਕਾਤ/ਬਹਿਸ ਦੌਰਾਨ ਬਾਈਡਨ ਪ੍ਰਸ਼ਾਸਨ ਵੱਲੋਂ ਗੈਰ ਕਾਨੂੰਨੀ ਪ੍ਰਵਾਸੀਆਂ ਨੂੰ ਨਜਿੱਠਣ ਦੇ ਮਾਮਲੇ ਵਿਚ ਅਪਣਾਈ ਪਹੁੰਚ ਦੀ ਜ਼ੋਰਦਾਰ ਵਕਾਲਤ ਕੀਤੀ ਹੈ ਤੇ ਰਿਪਬਲੀਕਨਾਂ ਉਪਰ ਦੋਸ਼ ਲਾਇਆ ਹੈ ਕਿ ਉਹ ਸਰਹੱਦ ਸੁਰੱਖਿਆ ਬਿੱਲ ਪਾਸ ਕਰਨ ਵਿੱਚ ਨਾਕਾਮ ਰਹੇ ਹਨ। ਇਕ ਟੈਲੀਵੀਜ਼ਨ ਉਪਰ ਮੁਲਾਕਾਤ/ਬਹਿਸ ਦੌਰਾਨ ਫੋਕਸ ਨਿਊਜ਼ ਮੇਜ਼ਬਾਨ ਬਰੈਟ ਬੇਰ ਨੇ ਉਸ ਨੂੰ ਵਾਰ ਵਾਰ ਟੋਕਿਆ। ਆਮ ਤੌਰ 'ਤੇ ਚੈਨਲ ਅਜਿਹਾ ਨਹੀਂ ਕਰਦੇ। ਹਾਲਾਂ ਕਿ ਹੈਰਿਸ ਤੇ ਬਰੈਟ ਇਕ ਦੂਸਰੇ ਨੂੰ ਨਿਰੰਤਰ ਟੋਕਦੇ ਰਹੇ ਤੇ ਇਕ ਮੌਕੇ 'ਤੇ ਹੈਰਿਸ ਕੁਝ ਪ੍ਰਸ਼ਾਨ ਵੀ ਨਜ਼ਰ ਆਈ ਪਰੰਤੂ ਉਹ ਰਿਪਬਲੀਕਨ ਸਰੋਤਿਆਂ ਤੱਕ ਆਪਣਾ ਸੁਨੇਹਾ ਪਹੁੰਚਾਉਣ ਵਿਚ ਸਫਲ ਰਹੀ ਜਿਸ ਨੂੰ ਅਕਸਰ ਉਹ ਸੁਣਦੇ ਨਹੀਂ ਹਨ। ਜਦੋਂ ਹੈਰਿਸ ਨੂੰ ਪੁੱਛਿਆ ਗਿਆ ਕਿ ਡੋਨਾਲਡ ਟਰੰਪ ਜਦੋਂ ਰਾਸ਼ਟਰਪਤੀ ਸਨ ਤਾਂ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀਆਂ ਸਰਹੱਦ ਉਪਰ ਰੋਕਾਂ ਸਬੰਧੀ ਨੀਤੀਆਂ ਵਿਚੋਂ ਕੁਝ ਨੂੰ ਬਾਈਡਨ ਪ੍ਰਸ਼ਾਸਨ ਵੱਲੋਂ ਸੱਤਾ ਸੰਭਾਲਦਿਆਂ ਹੀ ਵਾਪਿਸ ਲੈਣ ਨੂੰ ਉਹ ਕਿਵੇਂ ਜਾਇਜ਼ ਠਹਿਰਾਉਂਦੇ ਹਨ ਤਾਂ ਉਨ੍ਹਾਂ ਕਿਹਾ ਕਿ ਟਰੰਪ ਨੇ ਰਿਪਬਲੀਕਨਾਂ ਨੂੰ ਇਸ ਸਾਲ ਦੇ ਸ਼ੁਰੂ ਵਿਚ ਕਿਹਾ ਸੀ ਕਿ ਉਹ ਇਮੀਗ੍ਰੇਸ਼ਨ ਬਿੱਲ ਨੂੰ ਰੱਦ ਕਰ ਦੇਣ ਜਦ ਕਿ ਇਸ ਬਿੱਲ ਉਪਰ ਦੋਨਾਂ ਧਿਰਾਂ ਦੀ ਸਹਿਮਤੀ ਸੀ। ਹੈਰਿਸ

ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਟਰੰਪ ਨੇ ਇਹ ਇਸ ਲਈ ਕੀਤਾ ਸੀ ਕਿਉਂਕਿ ਉਹ ਸਮੱਸਿਆ ਹੱਲ ਕਰਨ ਦੀ ਬਜਾਏ ਇਸ ਨੂੰ ਜਿਉਂ ਦਾ ਤਿਉਂ ਕਾਇਮ ਰੱਖਣਾ ਚਹੁੰਦੇ ਸਨ। ਇਥੇ ਇਹ ਵੀ ਜ਼ਿਕਰਯੋਗ ਹੈ ਕਿ ਟਰੰਪ ਤੇ ਰਿਪਬਲੀਕਨ ਦਾਅਵਾ ਕਰਦੇ ਆ ਰਹੇ ਹਨ ਕਿ ਪ੍ਰਵਾਸੀ ਹਿੰਸਕ ਅਪਰਾਧਾਂ ਨੂੰ ਬੜਾਵਾ ਦੇ ਰਹੇ ਹਨ ਪਰੰਤੂ ਵਿਸ਼ਲੇਸ਼ਣਾਂ ਵਿਚ ਸਪੱਸ਼ਟ ਹੋਇਆ ਹੈ ਕਿ ਦੂਸਰਿਆਂ ਦੀ ਤੁਲਨਾ ਵਿਚ ਪ੍ਰਵਾਸੀਆਂ ਦੀ ਅਪਰਾਧ ਦਰ ਘੱਟ ਹੈ। ਬਰੈਟ ਵੱਲੋਂ ਹੈਰਿਸ ਨੂੰ ਪੁੱਛਿਆ ਗਿਆ ਕਿ ਬਹੁਤ ਸਾਰੇ ਅਮਰੀਕੀ ਟਰੰਪ ਦਾ ਸਮਰਥਨ ਕਰ ਰਹੇ ਹਨ ਕੀ ਉਹ ਮੁਰਖ ਹਨ? ਹੈਰਿਸ ਨੇ ਜਵਾਬ ਵਿਚ ਕਿਹਾ 'ਪ੍ਰਮਾਤਮਾ ਮੁਆਫ ਕਰੀਂ, ਮੈਂ ਅਮਰੀਕੀ ਲੋਕਾਂ ਬਾਰੇ ਅਜਿਹਾ ਕਦੇ ਵੀ ਕਹਿ ਜਾਂ ਸੋਚ ਨਹੀਂ ਸਕਦੀ'। ਮੁਲਾਕਾਤ ਦੌਰਾਨ ਬਰੈਟ ਬੇਰ ਨੇ ਟਰੰਪ ਦੀ ਇਕ ਟਿੱਪਣੀ ਵਿਖਾਈ ਜਿਸ ਵਿਚ ਉਸ ਨੇ ਕਿਹਾ 'ਮੈਂ ਕਿਸੇ ਨੂੰ ਵੀ ਧਮਕਾ ਨਹੀਂ ਰਿਹਾ' ਦੇ ਜਵਾਬ ਵਿਚ ਹੈਰਿਸ ਨੇ ਕਿਹਾ

ਤੁਸੀਂ ਉਹ ਸਾਰਾ ਕੁਝ ਨਹੀਂ ਵਿਖਾਇਆ ਜੋ ਟਰੰਪ ਨੇ ਕਿਹਾ ਸੀ ਇਹ ਤਾਂ ਕੇਵਲ ਆਖਰੀ ਲਾਈਨ ਹੈ। ਟਰੰਪ ਨੇ ਵਾਰ ਵਾਰ ਜੋ ਦੁਹਰਾਇਆ ਸੀ ਤੁਸੀਂ ਤੇ ਮੈਂ ਬਾਖੂਬੀ ਜਾਣਦੇ ਹਾਂ। ਤੁਸੀਂ ਤੇ ਮੈਂ ਜਾਣਦੇ ਹਾਂ ਕਿ ਟਰੰਪ ਨੇ ਕਿਹਾ ਸੀ ਕਿ ਉਹ ਅਮਰੀਕੀ ਲੋਕਾਂ ਉਪਰ ਫੌਜ ਤਾਇਨਾਤ ਕਰ ਦੇਣਗੇ। ਕੀ ਇਹ ਲੋਕਤੰਤਰ ਹੈ? ਇਹ ਪੁੱਛੇ ਜਾਣ 'ਤੇ ਕਿ ਬਾਈਡਨ ਪ੍ਰਸ਼ਾਸਨ ਦੀ ਕੋਈ ਵੀ ਅਜਿਹੀ ਚੀਜ਼ ਨਹੀਂ ਹੈ ਜਿਸ ਨੂੰ ਉਹ ਬਦਲਣਾ ਚਹੁੰਦੇ ਤਾਂ ਹੈਰਿਸ ਨੇ ਕਿਹਾ ਮੈਂ ਸਪੱਸ਼ਟ ਕਰਨਾ ਚਹੁੰਦੀ ਹਾਂ ਕਿ ਮੇਰਾ ਕਾਰਜਕਾਲ ਬਾਈਡਨ ਪ੍ਰਸ਼ਾਸਨ ਦੇ ਕਾਰਜਕਾਲ ਦੀ ਨਿਰੰਤਰਤਾ ਨਹੀਂ ਹੋਵੇਗਾ। ਮੈਂ ਆਪਣੇ ਤਰੀਕੇ ਨਾਲ ਕੰਮ ਕਰਾਂਗੀ। ਹੈਰਿਸ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਉਹ ਘਰਾਂ ਦੀ ਘਾਟ ਦੀ ਸਮੱਸਿਆ ਨੂੰ ਹੱਲ ਕਰਨ ਤੇ ਛੋਟੇ ਕਾਰੋਬਾਰਾਂ ਨੂੰ ਉਤਸ਼ਾਹਿਤ ਕਰਨ ਵਾਸਤੇ ਰਿਪਬਲੀਕਨਾਂ ਤੇ ਕਾਰੋਬਾਰੀ ਮਾਲਕਾਂ ਦੇ ਵਿਚਾਰਾਂ ਨੂੰ

ਅਹਿਮੀਅਤ ਦੇਣਗੇ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਕਿਹਾ ਬਾਈਡਨ ਕੋਲ ਨਿਰਨੇ ਲੈਣ ਤੇ ਰਾਸ਼ਟਰਪਤੀ ਵਜੋਂ ਕੰਮ ਕਰਨ ਦਾ ਤਜਰਬਾ ਹੈ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਅਹੁੱਦਾ ਸੰਭਾਲਣ ਸਬੰਧੀ ਟਰੰਪ ਦੀ ਯੋਗਤਾ ਉਪਰ ਸਵਾਲ ਉਠਾਇਆ ਤੇ ਕਿਹਾ ਚੋਣ ਟਰੰਪ ਲੜ ਰਿਹਾ ਹੈ ਬਾਈਡਨ ਨਹੀਂ। ਇਹ ਪਹਿਲੀ ਵਾਰ ਹੈ ਕਿ ਹੈਰਿਸ ਨੇ ਇਕ ਰਾਸ਼ਟਰਪਤੀ ਉਮੀਦਵਾਰ ਵਜੋਂ ਕੰਜਰਵੇਟਿਵ ਮੀਡੀਆ ਨੈੱਟਵਰਕ ਉਪਰ 30 ਮਿੰਟ ਗੱਲਬਾਤ ਕੀਤੀ ਹੈ ਜੋ ਮੀਡੀਆ ਅਕਸਰ ਅਜਿਹੇ ਪ੍ਰੋਗਰਾਮ ਅਯੋਜਿਤ ਕਰਦਾ ਹੈ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਵਿਚ ਹੈਰਿਸ ਤੇ ਹੋਰ ਡੈਮੋਕਰੈਟਿਕ ਆਗੂਆਂ ਦਾ ਮਜ਼ਾਕ ਉਡਾਇਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਤੇ ਟਰੰਪ ਦੀਆਂ ਨੀਤੀਆਂ ਦੀ ਪ੍ਰਸ਼ੰਸਾ ਕੀਤੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ। ਮੁਲਾਕਾਤ ਉਪਰੰਤ ਹੈਰਿਸ ਦੇ ਇਕ ਬੁਲਾਰੇ ਬਰੀਅਨ ਫਾਲੋਨ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ 'ਅਸੀਂ' ਮਹਿਸੂਸ ਕਰਦੇ ਹਾਂ ਕਿ ਨਿਸ਼ਚਤ ਤੌਰ 'ਤੇ ਜੋ ਅਸੀਂ ਚਹੁੰਦੇ ਸੀ ਉਹ ਹਾਸਲ ਕੀਤਾ ਹੈ ਤੇ ਹੈਰਿਸ ਉਨ੍ਹਾਂ ਅਮਰੀਕੀਆਂ ਤੱਕ ਪਹੁੰਚ ਕਰਨ ਵਿਚ ਕਾਮਯਾਬ ਹੋਈ ਹੈ ਜੋ ਸੰਭਾਵੀ ਤੌਰ 'ਤੇ ਪਹਿਲਾਂ ਹੈਰਿਸ ਬਾਰੇ ਸਹਿਜ ਨਹੀਂ ਸਨ।' ਬੁਲਾਰੇ ਨੇ ਹੋਰ ਕਿਹਾ ਇਕ ਗੈਰ ਦੋਸਤ ਮੇਜ਼ਬਾਨ ਅੱਗੇ ਹੈਰਿਸ ਮਜ਼ਬੂਤੀ ਨਾਲ ਪੇਸ਼ ਆਈ ਹੈ। ਇਥੇ ਜ਼ਿਕਰਯੋਗ ਹੈ ਕਿ ਇਹ ਮੁਲਾਕਾਤ ਹੈਰਿਸ ਦੁਆਰਾ ਰਿਪਬਲੀਕਨਾਂ ਵੋਟਰਾਂ ਨੂੰ ਸਿੱਧੀ ਅਪੀਲ ਕਰਨ ਦਾ ਹਿੱਸਾ ਹੈ। ਫੋਕਸ ਨਿਊਜ਼ ਨਾਲ ਮੁਲਾਕਾਤ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਹੈਰਿਸ ਨੇ ਕਿਹਾ ਸੀ ਕਿ ਪੈਨਸਿਲਵਾਨੀਆ ਵਿਚ ਅਹਿਮ ਕਾਊਂਟੀ ਦੇ ਰਿਪਬਲੀਕਨ ਉਸ ਦਾ ਸਮਰਥਨ ਕਰ ਰਹੇ ਹਨ।

ਭਾਸ਼ਾ ਵਿਭਾਗ ਨੇ ਕਰਵਾਇਆ ਸ਼ਾਨਦਾਰ ਜ਼ਿਲ੍ਹਾ ਪੱਧਰੀ ਕੁਇਜ਼ ਮੁਕਾਬਲਾ

ਹੁਸ਼ਿਆਰਪੁਰ (ਵਿਵੇਕ ਭਾਟੀਆ)– ਪੰਜਾਬ ਦੇ ਭਾਸ਼ਾ ਵਿਭਾਗ ਵੱਲੋਂ ਵਿਦਿਆਰਥੀਆਂ ਵਿਚ ਪੰਜਾਬੀ ਭਾਸ਼ਾ, ਸਾਹਿਤ ਅਤੇ ਸਭਿਆਚਾਰ ਪ੍ਰਤੀ ਚੇਤਨਾ ਪੈਦਾ ਕਰਨ ਹਿੱਤ ਭਾਸ਼ਾ ਵਿਭਾਗ ਦੇ ਡਾਇਰੈਕਟਰ ਜਸਵੰਤ ਸਿੰਘ ਜ਼ਫ਼ਰ ਦੇ ਦਿਸ਼ਾ-ਨਿਰਦੇਸ਼ ਅਤੇ ਸਥਾਨਕ ਜ਼ਿਲ੍ਹਾ ਭਾਸ਼ਾ ਦਫ਼ਤਰ ਦੀ ਅਗਵਾਈ ਹੇਠ ਸਰਕਾਰੀ ਸੀਨੀਅਰ ਸੈਕੰਡਰੀ ਸਮਾਰਟ ਸਕੂਲ, ਰੇਲਵੇ ਮੰਡੀ ਵਿਖੇ ਸ਼ਾਨਦਾਰ ਜ਼ਿਲ੍ਹਾ ਪੱਧਰੀ ਕੁਇਜ਼ ਮੁਕਾਬਲਾ ਕਰਵਾਇਆ ਗਿਆ। ਕੁਇਜ਼ ਮੁਕਾਬਲੇ ਬਾਅਦ ਕਰਵਾਏ ਗਏ ਇਨਾਮ ਵੰਡ ਸਮਾਰੋਹ ਦੀ ਪ੍ਰਧਾਨਗੀ ਕਰਦਿਆਂ ਪ੍ਰਿੰਸੀਪਲ ਸ਼੍ਰੀ ਰਾਜਨ ਅਰੋੜਾ ਨੇ ਮੁਕਾਬਲੇ ਲਈ ਭਾਗੀਦਾਰ ਵਿਦਿਆਰਥੀਆਂ ਨੂੰ ਵਧਾਈ ਦਿੰਦਿਆਂ ਆਖਿਆ ਕਿ ਆਪਣੇ ਵਿਰਸੇ ਨਾਲ ਸਾਂਝ ਪੈਦਾ ਕਰਨ ਲਈ ਭਾਸ਼ਾ ਵਿਭਾਗ ਵੱਲੋਂ ਅਜਿਹੇ ਕਰਵਾਏ ਜਾਂਦੇ ਮੁਕਾਬਲੇ ਪਾੜਿਆਂ ਲਈ ਬੜੇ ਉਪਯੋਗੀ ਹੁੰਦੇ ਹਨ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਕਿਹਾ ਕਿ ਇਹ ਮੁਕਾਬਲੇ ਵਿਦਿਆਰਥੀਆਂ ਲਈ ਆਉਣ ਵਾਲੇ ਵੱਡੇ ਇਮਤਿਹਾਨਾਂ ਦੌਰਾਨ ਵੀ ਸਹਾਈ ਹੁੰਦੇ ਹਨ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ

ਵਿਦਿਆਰਥੀਆਂ ਨੂੰ ਅਪੀਲ ਕੀਤੀ ਕਿ ਉਹ ਭਵਿੱਖ ਵਿਚ ਵੀ ਅਜਿਹੇ ਉਪਰਾਲਿਆਂ ਵਿਚ ਸਰਗਰਮੀ ਨਾਲ ਭਾਗ ਲੈਣ। ਜ਼ਿਲ੍ਹਾ ਭਾਸ਼ਾ ਅਫ਼ਸਰ ਡਾ. ਜਸਵੰਤ ਰਾਏ ਨੇ ਦੱਸਿਆ ਜ਼ਿਲ੍ਹੇ ਭਰ ਦੇ ਵਿਦਿਆਰਥੀਆਂ ਨੇ ਇਸ ਕੁਇਜ਼ ਮੁਕਾਬਲੇ ਵਿਚ ਗਹਿਰੀ ਦਿਲਚਸਪੀ ਦਿਖਾਈ।

ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੱਸਿਆ ਕਿ ਮੁਕਾਬਲਿਆਂ ਦੇ 'ਓ' ਵਰਗ ਛੇਵੀਂ ਤੋਂ ਅੱਠਵੀਂ ਜਮਾਤ ਵਿਚ ਜ਼ਿਲ੍ਹੇ 'ਚੋਂ ਪਹਿਲਾ ਸਥਾਨ ਕ੍ਰਮਵਾਰ ਤਾਨੀਆ ਸੈਕੰਡਰੀ ਸਕੂਲ ਨਸਰਾਲਾ, ਦੂਸਰਾ ਜਸਕੀਰਤ ਸੈਕੰਡਰੀ ਸਕੂਲ ਕੋ-ਐਜੂਕੇਸ਼ਨ ਘੰਟਾ ਘਰ ਅਤੇ ਨਿਸ਼ਾ ਚੌਧਰੀ ਹਾਈ ਸਕੂਲ, ਚੰਗਰਾਂ ਨੇ ਤੀਸਰਾ ਸਥਾਨ ਹਾਸਲ ਕੀਤਾ। ਇਸੇ ਤਰਾਂ 'ਅ' ਵਰਗ ਵਿਚੋਂ ਪਹਿਲਾ ਸਥਾਨ ਰਸਮੀ ਹਾਈ ਸਕੂਲ ਚੰਗਰਾਂ, ਦੂਸਰਾ ਨਵਜੀਤ ਕੌਰ ਸੈਕੰਡਰੀ ਸਕੂਲ ਅਹਿਰਾਣਾ ਕਲਾਂ ਅਤੇ ਹਰਮਨਪ੍ਰੀਤ ਕੌਰ ਸਰਕਾਰੀ ਸੀਨੀਅਰ ਸੈਕੰਡਰੀ ਸਕੂਲ, ਲਾਂਬੜਾ ਨੇ ਤੀਸਰਾ ਸਥਾਨ ਹਾਸਲ ਕੀਤਾ। ਮੁਕਾਬਲਿਆਂ ਦੇ 'ਬ' ਵਰਗ ਵਿਚੋਂ ਪਹਿਲਾ ਸਥਾਨ ਸ਼ਬਨਮਪ੍ਰੀਤ ਕੌਰ ਜੀ ਟੀ ਬੀ ਖਾਲਸਾ ਕਾਲਜ ਦਸੂਹਾ, ਦੂਸਰਾ ਸਥਾਨ ਬਲਰੀਨ ਕੌਰ ਖਾਲਸਾ ਕਾਲਜ ਦਸੂਹਾ ਅਤੇ ਹਰਜੋਤ ਸਿੰਘ ਸਨਾਤਨ ਧਰਮ ਕਾਲਜ ਹੁਸ਼ਿਆਰਪੁਰ ਨੇ ਤੀਜਾ ਸਥਾਨ ਹਾਸਲ ਕੀਤਾ। ਭਾਸ਼ਾ ਵਿਭਾਗ ਵੱਲੋਂ ਜੇਤੂ ਵਿਦਿਆਰਥੀਆਂ ਨੂੰ ਕ੍ਰਮਵਾਰ ਭਾਸ਼ਾ ਵਿਭਾਗ ਦੀਆਂ 1000, 750 ਅਤੇ 500 ਰੁਪਏ ਦੀਆਂ ਕਿਤਾਬਾਂ ਦੇ ਸੈੱਟਾਂ ਅਤੇ ਪ੍ਰਮਾਣ ਪੱਤਰਾਂ ਨਾਲ ਸਨਮਾਨਿਤ ਕੀਤਾ ਗਿਆ। ਇਸ ਮੌਕੇ ਭਾਸ਼ਾ ਵਿਭਾਗ ਵੱਲੋਂ ਸਕੂਲ ਪ੍ਰਿੰਸੀਪਲ ਰਾਜਨ ਅਰੋੜਾ ਨੂੰ ਭਾਸ਼ਾ ਵਿਭਾਗ ਦੀ ਸੰਸਾਰ ਪ੍ਰਸਿੱਧ ਪੁਸਤਕ ਗੁਲਸਿਤਾਂ ਬੋਸਤਾਂ ਨਾਲ ਅਤੇ ਕੁਇਜ਼ ਮੁਕਾਬਲੇ ਵਿਚ ਸਹਿਯੋਗ ਕਰਨ ਵਾਲੇ ਸਕੂਲ ਅਧਿਆਪਕਾਂ ਅਤੇ ਬੀ. ਐੱਡ. ਵਾਲੇ ਵਿਦਿਆਰਥੀਆਂ ਦਾ ਵੀ ਕਿਤਾਬਾਂ ਦੇ ਸੈੱਟਾਂ ਨਾਲ ਸਨਮਾਨ ਕੀਤਾ ਗਿਆ। ਧੰਨਵਾਦੀ ਸ਼ਬਦ ਡਾ. ਜਸਵੰਤ ਰਾਏ ਨੇ ਆਖੇ।

HAPPY BAZAAR

Indian, Pakistani & Fijjian Groceries

WE ARE OPEN
7 DAYS A WEEK
9:00 am to 8:30 pm

RENT DVDS & BUY CLOTHES
ENJOY YOUR DAY WITH HOPES

We sell Air Tickets

ਸਾਡੇ ਕੋਲ ਏਅਰਲਾਈਨ ਟਿਕਟਾਂ ਵੀ ਉਪਲਬਧ ਹਨ

CALL US

Ph: (209) 478-0285

Fax: (209) 477-3206

EVERY SATURDAY & SUNDAY
SPECIAL DISCOUNT ON GROCERIES

1304 E Hammer Lane # 7 Stockton CA 95212

EMAIL : indiabazaar08@yahoo.com

ਮਾਣ ਪੱਤਰ (27-10-1951)

ਜੋ ਕਿ ਪੰਜਾਬ ਪਰੋਵੈਨਸ਼ੀਅਲ ਸ਼ੈਡਿਊਲਡ ਕਾਸਟ ਫੈਡਰੇਸ਼ਨ ਕੀ ਤਰਫ ਸੇ ਸ੍ਰੀ ਕਿਸ਼ਨ ਦਾਸ ਸਾਹਿਬ ਪ੍ਰਧਾਨ ਫੈਡਰੇਸ਼ਨ ਨੇ ਪਰਮ ਪੂਜਯ ਬਾਬਾ ਸਾਹਿਬ ਡਾ. ਭੀਮ ਰਾਓ ਅੰਬੇਡਕਰ ਕੀ ਖਿਦਮਤ ਮੇਂ ਬਰਤਕਰੀਬ ਕਾਨਫਰੰਸ ਮੁਨੱਕਦਾ (ਆਯੋਜਿਤ) 27 ਅਕਤੂਬਰ ਸੰਨ 1951, ਜਲੰਧਰ ਮੇਂ ਪੇਸ਼ ਕੀਆ

ਪਰਮ ਪੂਜਯ ਬਾਬਾ ਸਾਹਿਬ

ਇਸੇ ਮੇਂ ਪੰਜਾਬ ਕੇ ਅਛੂਤੋਂ ਕੀ ਖੁਸ਼ਕਿਸਮਤੀ ਕਹੂੰ ਯਾ ਕੁਦਰਤ ਕਾ ਏਕ ਕਰਿਸ਼ਮਾ ਕਿ ਆਖਿਰਕਾਰ ਵੇਂ ਮੁਬਾਰਕ ਦਿਨ ਆ ਹੀ ਪਹੁੰਚਾ ਹੈ। ਜਬ ਹਮ ਆਪ ਕੀ ਪਵਿੱਤਰ ਹਸਤੀ ਕੇ ਅਪਨੇ ਦਰਮਿਆਨ ਦੇਖ ਰਹੇ ਹੈ। ਦਿਲ ਕੇ ਵਿਸ਼ਵਾਸ ਨਹੀਂ ਆਤਾ ਆਖੋਂ ਕੇ ਯਕੀਨ ਨਹੀਂ ਆ ਰਹਾ ਯਾ ਵਾਕਈਂ ਆਜ ਹਮ ਅਪਨੇ ਉਸ ਮੋਹਸਿਨ ਦੇਵਤਾ ਕਾ ਦਰਸ਼ਨ ਕਰ ਰਹੇ ਹੈ। ਆਪਨੇ ਇਸ ਬੇਬਸ ਔਰ ਬਦਕਿਸਮਤ ਅਛੂਤ ਕੌਮ ਕੇ ਬੜੇ ਬੜੇ ਮਜ਼ਹਬੀ ਔਰ ਸਮਾਜੀ ਦੇਵੇਂ, ਰਾਕਸ਼ਸ਼ੋਂ ਕੇ ਆਹਨੀਂ ਪੰਜੇਂ ਸੇ ਨਿਜਾਤ ਦਿਲਾਨੇ ਮੇਂ ਹਾਤਿਮ-ਤਾਈ ਕੇ ਕਿਸੇ ਕੇ ਮਾਤ ਕਰ ਦੀਆ।

ਜਿਸਨੇ ਮੁਰਦਾ ਔਰ ਮਾਯੂਸ ਜਿਸਮੇਂ ਮੇਂ ਨਈ ਚੁਹ ਫੁੰਕ ਕਰ ਮਸੀਹਾ ਕੇ ਕਾਮ ਕੇ ਜ਼ਿੰਦਾ ਕਰ ਦੀਆ। ਜਿਸਨੇ ਇਨਸਾਨੀਅਤ ਜ਼ਿੰਦਾਬਾਦ ਕਾ ਨਾਅਰਾ ਲਗਾ ਕਰ ਹਕੀਕੀ ਮਾਅਨੇਂ ਮੇਂ ਗੁਰੂ ਰਵਿਦਾਸ, ਮਹਾਰਿਸ਼ੀ ਵਾਲਮੀਕ ਕੇ ਮਿਸ਼ਨ ਕੇ ਹੈਰਾਨ ਹੋ ਰਹੀ ਦੁਨੀਆਂ ਕੇ ਬੀਚ ਉਜਾਗਰ ਕਰ ਦੀਆ। ਬਹੁਰਹਾਲ ਮਹਿਬੂਬ ਨੇਤਾ! ਮੇਂ ਆਪਕਾ ਅਪਨੀ ਤਰਫ ਸੇ ਔਰ ਪੰਜਾਬੀ ਅਛੂਤ ਜਨਤਾ ਕੀ ਤਰਫ ਸੇ ਖੁਸ਼ੀਓਂ ਔਰ ਵਲਵਲੇਂ ਸੇ ਭਰੇ ਦਿਲ ਕੇ ਸਾਬ ਸਾਦਰ ਸਵਾਗਤ ਕਰਤਾ ਹੂੰ। ਔਰ ਦਿਲੀ ਸ਼ੁਕਰੀਆ ਕਾ ਇਜ਼ਹਾਰ ਕਰਤਾ ਹੂੰ ਕਿ ਆਪਨੇ ਹਮਾਰੀ ਦਰਖਾਸਤ ਕੇ ਕਬੂਲ ਫਰਮਾਤੇ ਹੁਏ ਹਮਾਰੇ ਜਲੰਧਰ ਮੇਂ ਕਦਮ ਰੰਜਾ (ਤਸਰੀਫ ਲਾਏ) ਫਰਮਾਇਆ।

ਇਨਕਲਾਬ ਕੇ ਨਾਅਰੇ ਲਗਾਨੇ ਕਿਤਨੇ ਆਸਾਨ ਹੈਂ ਔਰ ਓਨਕੇ ਅਮਲੀ ਜਾਮੂ ਪਹਿਨਾਨਾ ਕਿਤਨਾ ਮੁਸ਼ਕਿਲ ਹੈ। ਯੇ ਡਰਾਮਾ ਹਮ ਆਜ ਹੀ ਨਹੀਂ ਬਲਕਿ ਏਕ ਮੁੱਦਤ ਸੇ ਦੇਖ ਰਹੇ ਹੈਂ ਜੋ ਕਿ ਖਸੂਸਨ ਫੀ ਜ਼ਮਾਨਾ ਹਰ ਉਸ ਸਿਆਸੀ ਪਾਰਟੀ ਕਾ ਸੇਵਾ ਬਣ ਗਿਆ ਹੈ। ਜੋ ਏਕ ਹਕੂਮਤ ਸੇ ਤਾਕਤ ਫੀਨ ਕਰ ਅਪਨਾ ਤਸੱਲਤ (ਕਬਜ਼ਾ) ਜਮਾਨਾ ਚਾਹਤੀ ਹੈ।

ਜਿਸ ਨਾਅਰੇ ਸੇ ਬਹੁਤ ਸੀ ਪਾਰਟੀਆਂ ਕਾਮਯਾਬ ਹੋਤੀ ਭੀ ਰਹੀ ਹੈ। ਔਰ ਕਈ ਕਾਮਯਾਬ ਹੋਨੇ ਕੀ ਜੱਦੋ ਜਹਿਦ ਮੇਂ ਹੈ। ਲੇਕਿਨ ਹਕੀਕਤ ਸੇ ਕਿਤਨੀ ਦੂਰ ਚਲੇ ਗਏ ਯੇ ਲੋਗ! ਕਿਆ ਦੇਸ਼ ਮੇਂ ਸਦੀਓਂ ਸੇ ਏਕ ਐਸਾ ਤਬਕਾ ਨਹੀਂ ਰਹਾ ਹੈ, ਜਿਸਨੇ ਇਨਸਾਨ ਕੇ ਅਪਨੇ ਬਨਾਏ ਹੁਏ ਕਾਨੂੰਨੋਂ ਕੇ ਨੀਚੇ ਕੀਤੇ ਮਕੱਤੇ ਕੀ ਜ਼ਿੰਦਗੀ ਬਸਰ ਕੀ ਹੈ ਔਰ ਜਿਸੇ ਹਰ ਹਕੂਮਤ ਨੇ ਕੁਚਲਨੇ ਮੇਂ ਕੋਈ ਕਸਰ ਨਹੀਂ ਛੋਤੀ ਔਰ ਜਿਸਕੇ ਬੁਨਿਆਦੀ ਮਸਲੇਂ ਕੇ ਹੱਲ ਕਰਨੇ ਕੀ ਤਰਫ ਇਸ ਰੋਸ਼ਨੀ ਕੇ ਜ਼ਮਾਨੇ ਮੇਂ ਭੀ ਕਿਸੇ ਸਿਆਸੀ ਪਾਰਟੀ ਨੇ ਧਿਆਨ ਨਹੀਂ ਦੀਆ ਤੇ ਐਸੀ ਹਾਲਤ ਮੇਂ ਯੇ ਇਨਕਲਾਬ ਕੇ ਨਾਅਰੇ ਫੇਕੇ ਨਹੀਂ ਤੋ ਔਰ ਕਿਹਾ ਹੈ?!

ਜਹਾਂ ਆਪਨੇ ਅਛੂਤ ਮਸੱਲਾ ਕੇ ਇਤਨੀ ਅਹਿਮੀਅਤ ਦੀ ਔਰ ਉਸੇ ਲਤਨੇ ਮੇਂ ਕਾਮਯਾਬੀ ਹਾਸਿਲ ਕੀ ਵਹਾਂ ਹਮੇਂ ਫਖਰ ਹੈ ਕਿ ਆਪ ਨੇ ਦੇਸ਼ ਕੇ ਮਜ਼ਮੂਈ (ਸਮੁੱਚੇ) ਮਫਾਦਾਤ ਕੇ ਭੀ ਨਜ਼ਰਅੰਦਾਜ਼ ਨਹੀਂ ਕੀਆ। ਅਪਨੇ ਜ਼ਾਤੀ ਖੁਦਾਦਾਦ (ਰੱਬ ਵੱਲੋਂ ਬਖਸ਼ੀ) ਲਿਆਕਤ ਕੇ ਇਸਤੇਮਾਲ ਮੇਂ ਲਾਕਰ ਹਿੰਦੋਸਤਾਨ ਕੇ ਏਕ ਐਸਾ ਜਾਮੂ (ਸੰਪੂਰਨ) ਔਰ ਬੇਨਜ਼ੀਰ (ਅਨਮੋਲ) ਵਿਧਾਨ ਦੀਆ ਕਿ ਦੇਸ਼ ਕੀ ਏਕ ਬਹੁਤ ਅਹਿਮ ਔਰ ਬੜੀ ਖਿਦਮਤ ਸਰਅੰਜਾਮ ਦੀ ਜਿਸ ਪਰ ਦੇਸ਼ ਜਿਤਨਾ ਭੀ ਫਖਰ ਕਰੇ ਕਮ ਹੈ। ਇਸ ਬਿਮਾਰ ਹਿੰਦੋਸਤਾਨ ਕੇ ਮਰਜ਼ ਕੀ ਸਹੀ ਤੌਰ ਪਰ ਤਸਖੀਸ (ਜਾਂਚ-ਪੜਤਾਲ) ਕਰਨੇ ਔਰ ਉਸਕਾ ਦਰੁੱਸਤ ਇਲਾਜ ਕਰਨੇ ਕੇ ਲੀਏ ਏਕ ਕਾਬਿਲ ਡਾਕਟਰ ਕੀ ਹੈਸੀਅਤ ਸੇ ਜੋ ਕਾਰਆਮਦ (ਫਾਇਦੇਮੰਦ) ਨੁਸਖੇ ਆਪ ਨੇ ਅਪਨੀ ਮੁਖਤਲਿਫ ਸੈਂਕੜੇ ਕਿਤਾਬੋਂ ਮੇਂ ਲਿਖ ਦੀਏ ਹੈਂ ਉਨਕੀ ਅਹਿਮੀਅਤ ਸੇ ਕੌਣ ਹੋਸ਼ਮੰਦ ਇਨਕਾਰ ਕਰ ਸਕਤਾ ਹੈ? ਤੇਜ਼

ਬਾਬਾ ਸਾਹਿਬ ਡਾ. ਅੰਬੇਡਕਰ ਦੀ ਆਜ਼ਾਦੀ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਪਹਿਲੀ ਪੰਜਾਬ ਵੇਰੀ (27 ਅਕਤੂਬਰ 1951) ਦੀਆਂ ਕੁਝ ਇਤਿਹਾਸਕ ਯਾਦਗਾਰੀ ਤਸਵੀਰਾਂ

ਨਸ਼ਤਰ ਕੇ ਦੇਖ ਕਰ ਕੁਛ ਲੋਗ ਘਬਰਾ ਜ਼ਰੂਰ ਰਹੇ ਹੈਂ ਲੇਕਿਨ ਵੇਂ ਦਿਨ ਦੂਰ ਨਹੀਂ ਜਬ ਉਨਕੇ ਭੀ ਮਾਲੂਮ ਹੋ ਜਾਏਗਾ ਕਿ ਡਾਕਟਰ ਕੇ ਯੇ ਤੇਜ਼ ਨਸ਼ਤਰ ਇਲਾਜ ਕਾ ਬਾਇਸ (ਕਾਰਨ) ਹੈ ਕੋਈ ਨੁਕਸਾਨ ਦੇਨੇ ਵਾਲੀ ਚੀਜ਼ ਨਹੀਂ ਹੈ।

ਪੰਜਾਬ ਕੇ ਅਛੂਤੋਂ ਕੀ ਸਿਆਸਤ ਕਿਆ ਹੈ? ਦੂਸਰੇ ਅਲਫਾਜ਼ ਮੇਂ 'ਦੁੱਖੋਂ ਕੀ' ਏਕ ਲੰਬੀ ਦਾਸਤਾਨ ਹੈ ਜਿਸਮੇਂ ਆਪ ਕੇ ਜਗ੍ਹਾ-ਜਗ੍ਹਾ ਸੇ ਬੇਇਨਸਾਫੀ ਜ਼ਿਆਦਤੀ ਕੀ ਬੁਦਾਦ/ਕਹਾਨੀ ਮਿਲੇਗੀ। ਹਿੰਦੋਸਤਾਨ ਆਜ਼ਾਦ ਜ਼ਰੂਰ ਹੋ ਗਿਆ ਹੈ ਲੇਕਿਨ ਹਕੀਕੀ ਆਜ਼ਾਦੀ ਅਛੂਤੋਂ ਸੇ ਕੋਸੇਂ ਦੂਰ ਹੈ। ਤਕਸੀਮ-ਏ-ਹਿੰਦ ਕੀ ਸ਼ਕਲ ਮੇਂ ਲਾਖੋਂ ਅਛੂਤ ਸ਼ਰਨਾਰਥੀ ਬਨਕਰ ਹਿੰਦੋਸਤਾਨ ਆਏ। ਉਨਕੀ ਆਬਾਦਕਾਰੀ ਔਰ ਦੀਗਰ ਮਾਲੀ ਇਮਦਾਦ ਕੀ ਬਾਤੋਂ ਤੋਂ ਦੂਰ ਰਹੀ ਲੇਕਿਨ ਕਈ ਮਵਾਕਾ (ਮੌਕੇ) ਪਰ ਉਨਕੀ ਜਾਨ ਕੀ ਹਿਫਾਜ਼ਤ ਕਰਨੇ ਮੇਂ ਹਕੂਮਤ ਨਾਕਾਮ ਰਹੀ ਹੈ। ਉੱਚੇ ਔਰ ਤਾਕਤਵਰ ਤਬਕੋਂ ਕੀ ਤਰਫ ਸੇ ਕਈ ਦਫਾ ਜ਼ੁਲਮ ਕੀਏ ਗਏ ਜਿਸਮੇਂ ਦੂਸਰੀ ਅਛੂਤ ਜਾਤੀਆਂ ਭੀ ਸ਼ਾਮਿਲ ਹੈਂ। ਅਛੂਤੋਂ ਕੀ 90 ਫੀਸਦੀ ਆਬਾਦੀ ਕਾ ਇਨਹਸਾਰ (ਨਿਰਭਰਤਾ) ਕਾਸ਼ਤ (ਖੇਤੀਬਾੜੀ) ਪਰ ਹੈ, ਲੇਕਿਨ ਯੇ ਕਿਤਨੇ ਅਫਸੋਸ ਕਾ ਮੁਕਾਮ ਹੈ ਕਿ ਅਛੂਤ ਜ਼ਮੀਨ ਸੇ ਬਿਲਕੁਲ ਮਹਿਰੂਮ ਹੈ। ਆਜ ਤੱਕ ਤੋਂ ਇਸ ਸਿਲਸਿਲਾ ਮੇਂ ਇੰਤਕਾਲ-ਏ-ਅਰਾਜ਼ੀ ਐਕਟ (ਵਾਹੀਯੋਗ ਜ਼ਮੀਨ ਦੀ ਮਾਲਕੀ ਦਾ ਨਿਰਣਾ ਕਰਨਾ ਜੈਸਾ ਸ਼ਰਾਰਤ ਆਮੇਜ਼ ਕਾਨੂੰਨ ਅਛੂਤੋਂ ਕੇ ਸਾਮਨੇ ਦੀਵਾਰ ਬਨਕੇ ਖੜ੍ਹਾ ਰਹੇ ਔਰ ਆਜ ਜਬ ਕਿ ਆਜ਼ਾਦ ਭਾਰਤ ਕੇ ਵਿਧਾਨ ਨੇ ਇਸ ਮਸਲੂਈ (ਬਨਾਵਟੀ) ਦੀਵਾਰ ਕੇ ਗਿਰਾ ਦੀਆ ਹੈ। ਤਬ ਭੀ ਅਛੂਤ ਮਾਲੀ ਲਿਹਾਜ਼ ਕੇ ਬਾਇਸ ਇਸ ਲਾਖੋਂ ਏਕੜ ਜ਼ਮੀਨ ਕੇ ਹਸਰਤ ਭਰੀ ਨਿਗਾਹੋਂ ਸੇ ਦੇਖ ਰਹਾ ਹੈ ਜੋ ਕਿ ਮਹਜ਼ ਸਰਕਾਰ ਕੀ ਲਾ ਤਵੱਜਹੀ (ਲਾਪਰਵਾਹੀ) ਸੇ ਯੂੰ ਹੀ ਬੋਕਾਰ ਪੜੀ ਹੈ। ਹਕੂਮਤ ਕਾ ਕੋਈਓਂ ਕੇ ਗਮਲੇਂ ਮੇਂ ਅਨਾਜ ਕੇ ਚੰਦ ਦਾਨੇ ਉਗਾ ਦੇਨੇ ਸੇ ਕਿਆ ਭਲਾ ਦੇਸ਼ ਕਾ ਕਹਤ (ਕਾਲ) ਮਿਟ ਸਕਤਾ ਹੈ? ਔਰ ਯੇ ਰੋਕਨੇ ਕੀ ਕੋਸ਼ਿਸ਼ ਕਰ ਰਹੀ ਹੈ? ਕਿਆ ਹੀ ਅਛਾ ਹੈ ਅਗਰ ਬੋਕਾਰ ਮਗਰ ਕਾਬਿਲ-ਏ-ਕਾਸ਼ਤ (ਵਾਹੀਯੋਗ) ਜ਼ਮੀਨ ਕਾਸ਼ਤ ਕਰਨੇ ਵਾਲੇ ਅਛੂਤੋਂ ਮੇਂ ਤਕਸੀਮ ਕਰ ਦੀ ਜਾਏ ਔਰ ਉਨਕੇ ਮਾਲੀ ਇਮਦਾਦ (ਆਰਥਿਕ ਸਹਾਇਤਾ) ਦੀ ਜਾਏ। ਫਿਰ ਸ਼ਾਇਦ ਯੇ 'ਜ਼ਿਆਦਾ ਉਗਾਉ ਮੁਹਿੰਮ' ਕੁਛ ਕਾਮਯਾਬ ਹੋ ਸਕੇ। ਦੂਸਰੇ ਨੰਬਰ ਪਰ ਜਿਸ ਬੇਇਨਸਾਫੀ ਕਾ ਅਛੂਤ ਸਭ ਸੇ ਜ਼ਿਆਦਾ ਸ਼ਿਕਾਰ ਬਣਾਏ ਜਾ ਰਹੇ ਹੈਂ। ਵੇਂ ਸਰਕਾਰੀ ਮੁਲਾਜ਼ਮਤੋਂ ਹੈਂ ਕਹਿਨੇ ਕੇ ਤੋ ਸਰਕਾਰ ਨੇ ਮੁਲਾਜ਼ਮਤੋਂ ਕੇ ਲੀਏ 15 ਫੀਸਦੀ ਕੀ ਤਫਰੀਸ਼ (ਰਾਖਵਾਂਕਰਨ) ਕਾ ਐਲਾਨ ਕਰ ਰੱਖਾ ਹੈ, ਲੇਕਿਨ ਇਸ ਕੀ ਭੀ ਹਕੀਕਤ ਏਕ ਢੋਂਗ (ਫਰਾਡ) ਸੇ ਕਿਸੀ ਦਰਜਾ ਕਮ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਹਾਲ ਹੀ ਮੇਂ ਪੰਜਾਬ ਪਰੋਵੈਨਸ਼ੀਅਲ ਸ਼ੈਡਿਊਲਡ ਕਾਸਟ ਫੈਡਰੇਸ਼ਨ ਨੇ ਪੰਜਾਬ ਸਰਕਾਰ ਕੇ ਤਮਾਮ ਦਫਾਤਰ (ਦਫਤਰ) ਸੇ ਇਸ ਮਕਸਦ ਕੇ ਲੀਏ ਐਦਾਦ (ਅੰਕੜੇ) ਇਕੱਠੇ ਕਰਨੇ ਕੀ ਕੋਸ਼ਿਸ਼ ਕੀ ਜਿਸਕੇ ਜਵਾਬ ਮੇਂ ਬੋਸਤਰ ਦਫਾਤਰ ਨੇ ਤੋ ਮੁਕੰਮਲ ਖਾਮੋਸ਼ੀ ਦਿਖਾਈ ਜਿਨਹੋਂ ਨੇ ਬਤਾਨੇ ਕੀ ਕੋਸ਼ਿਸ਼ ਕੀ ਨਹਾਇਤ ਗੈਰ ਤਸੱਲੀ ਬਖਸ਼ ਔਰ ਉਮੀਦ ਸੇ ਬਹੁਤ ਕਮ ਯੇ ਕਿਤਨੇ ਅਫਸੋਸ ਕੀ ਬਾਤ ਹੈ ਕਿ ਏਕ ਤਰਫ ਤੋਂ ਅਛੂਤੋਂ ਕੀ ਬਿਹਤਰੀ ਕੇ ਲੀਏ ਨਾਅਰੇ ਲਗਾਏ ਜਾ ਰਹੇ ਹੈਂ। ਔਰ ਦੂਸਰੀ ਤਰਫ ਮੁਲਾਜ਼ਮਤੋਂ ਕੇ ਸਿਲਸਿਲਾ ਮੇਂ ਹਮਸੇ ਤਾਅਸੂਬ (ਪੱਖਪਾਤ) ਸੇ ਕਾਮ ਲਿਆ ਜਾ ਰਿਹਾ ਹੈ। ਉਮੀਦਵਾਰ ਕਾ ਮੌਜੂ (ਦੁਕਵਾਂ) ਹੋਣਾ, ਇਸਕੇ ਲੀਏ ਉਨਕੇ ਪਾਸ ਨਾ ਜਾਨੇ ਕੌਨ ਸੀ ਕਸਵੱਟੀ ਹੈ? ਯੇ ਯਕੀਨਨ ਏਕ ਸਾਜ਼ਿਸ਼ ਹੈ ਕਿ ਅਛੂਤ ਕਲੀਦੀ (ਮਹੱਤਵਪੂਰਨ) ਅਸਾਮੀਓਂ ਸੇ ਦੂਰ ਹੀ ਰਹੇ।

ਜਹਾਂ ਤੱਕ ਅਛੂਤ ਤੁਲਬਾ (ਵਿਦਿਆਰਥੀ) ਕੇ ਫੀਸੋਂ ਕੀ ਰਿਹਾਇਤ ਔਰ ਵਜ਼ੀਫੇ ਦੇਨੇ ਕਾ ਤਾਅਲੁਕ ਹੈ, ਇਸ ਸਿਲਸਿਲੇ ਮੇਂ ਭੀ ਤੁਲਬਾ ਕੇ ਸਖਤ ਪਰੋਸ਼ਾਨੀਓਂ ਕਾ ਸਾਹਮਣਾ ਰਹਾ ਹੈ ਜੋ ਕਿਸੀ ਹਕੂਮਤ ਕੀ ਲਾਪਰਵਾਹੀ ਔਰ ਕਿਸੀ ਸਕੂਲ ਵ ਕਾਲਜ ਕੇ ਮੁੰਤਜ਼ਮੀਨ (ਪ੍ਰਬੰਧਕ) ਕੀ ਤਰਫ ਸੇ ਪੈਦਾ ਕੀ ਗਈ ਅਤਚਨੇਂ ਕੀ ਸ਼ਕਲ ਮੇਂ ਪੇਸ਼ ਆਤੀ ਰਹੀ। ਮੁਮਕਿਨ ਹੈ ਅਛੂਤ ਇਨ ਸ਼ਿਕਾਯਾਤ ਪਰ ਇਤਨਾ ਧਿਆਨ ਨਾ ਦੇਤੇ ਅਗਰ ਅਸੈਂਬਲੀ ਮੇਂ ਹੀ ਕੁਛ ਕੇ ਨੁਮਾਇੰਦੇ ਕੁਝ ਕਾਬਿਲ ਔਰ ਖੁਦ ਮੁਖਤਿਆਰ ਖਿਆਲਾਤ ਕੇ ਹੋਤੇ। ਸ਼ਰਮ ਸੇ ਸਰ ਝੁਕ ਜਾਤਾ ਹੈ ਜਬ ਹਮ ਅਪਨੇ ਇਨ ਨੁਮਾਇੰਦੇ ਕੀ ਕਲਾਬਾਜ਼ੀਓਂ ਕੇ ਦੇਖਤੇ ਹੈਂ।

ਜਿਨਕਾ ਕਾਮ ਹੀ ਨੀਲਾਮੀ ਪਰ ਬਿਕਨਾ ਹੈ। ਔਰ ਇਸ ਸੇ ਜ਼ਿਆਦਾ ਪੈਸਾ ਕਮਾਨਾ ਹੈ। ਦੁਖੀ ਅਛੂਤ ਜਨਤਾ ਜਾਏ ਜਹਨੂੰਮ ਮੇਂ ਉਨ ਕੀ ਬਲਾ ਸੇ। ਔਰ ਇਸ ਸ਼ਰਮਨਾਕ ਨਾਟਕ ਕਾ ਜ਼ਿੰਮੇਦਾਰ ਕੌਣ ਹੈ? ਵੇਂ ਕਾਂਗਰਸ ਜਮਾਤ ਜੋ ਜਮਹੂਰੀਅਤ ਔਰ ਇਨਕਲਾਬ ਕੇ ਨਾਅਰੇ ਲਗਾਤੇ ਨਹੀਂ ਬਕਤੀ। ਜੋ ਅਛੂਤੋਂ ਕੇ ਦੁੱਖੋਂ ਪਰ ਮਗਰਮੱਛ ਕੇ ਆਂਸੂ ਬਹਾਨੇ ਮੇਂ ਪੀਛੇ ਨਹੀਂ ਰਹਿਤੀ।

ਪੂਜਯ ਬਾਬਾ ਸਾਹਿਬ ਆਪ ਕੇ ਦਿਲ ਮੇਂ ਐਸੇ ਲਾਤਾਦਾਦ (ਅਨੇਕੋਂ) ਦੁੱਖੋਂ ਕੇ ਲੀਏ (ਕਿਤਨੀ) ਤਤਪ ਹੈ ਇਸਕਾ ਸਬੂਤ ਏਕ ਬਾਰ ਨਹੀਂ ਬਲਕਿ ਹਜ਼ਾਰ ਬਾਰ ਦੁਨੀਆ ਦੇਖ ਚੁੱਕੀ ਹੈ। ਔਰ ਆਜ ਫਿਰ ਏਕ ਦਫਾ ਕੈਬਨਿਟ ਸੇ ਅਸਤੀਫਾ ਦੇਕਰ ਆਪਨੇ ਸਦਾਕਤ (ਸੱਚਾਈ) ਪਰ ਮੋਹਰ ਲਗਾ ਦੀ ਹੈ ਕਿ ਵਾਕਈ ਅੰਬੇਡਕਰ ਕਾ ਦਿਮਾਗ ਹਮੇਸ਼ਾ ਆਜ਼ਾਦ ਰਿਹਾ ਹੈ ਔਰ ਉਸੇ ਖਰੀਦਨੇ ਵਾਲਾ ਕੋਈ ਪੈਦਾ ਹੀ ਨਹੀਂ ਹੋ ਸਕਾ ਔਰ ਵੇਂ ਬੇਇਨਸਾਫੀਓਂ ਕੇ ਖਿਲਾਫ ਖਮ (ਵਲ) ਨਿਕਾਲਨੇ ਕੇ ਲੀਏ ਹਮੇਸ਼ਾ ਤਿਆਰ ਹੈ।

ਬਿਆਨ ਦੇਨੇ ਕੇ ਸਿਲਸਿਲਾ ਮੇਂ ਆਪ ਕੇ ਸਾਬ ਪਾਰਲੀਮੈਂਟ ਮੇਂ ਜੋ ਸਲੂਕ ਪਾਰਲੀਮੈਂਟ ਕੇ ਜ਼ਿੰਮੇਦਾਰ ਲੋਗੋਂ ਨੇ ਕਿਆ ਵੈਸੇ ਤੋ ਉਨ ਕੇ ਲੀਏ ਯੇ ਕੋਈ ਨਈਂ ਬਾਤ ਨਹੀਂ ਹੈ, ਲੇਕਿਨ ਫਿਰ ਏਕ ਦਫਾ ਯੇਹ ਬਾਤ ਮੰਜ਼ਿਰ-ਏ-ਆਮ (ਲੋਕਾਂ ਦੇ ਸਾਹਮਣੇ) ਪਰ ਆ ਗਈ ਉਨਕੀ ਪੁਰਾਣੀ ਜ਼ਿਹਨੀਅਤ ਮੇਂ ਮਤਲਕ (ਜ਼ਰਾ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਵੀ) ਫਰਕ ਨਹੀਂ ਪੜ੍ਹ ਸਕਾ ਔਰ ਦੁਨੀਆਂ ਮਹਿਜ਼ ਅਪਨੇ ਘਮੰਡ ਕੀ ਖਾਤਿਰ ਕਿਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਕਿਸੀ ਕੇ ਅਹਿਸਾਨ ਔਰ ਕੁਰਬਾਨੀ ਕੇ ਭੁਲਾ ਦੇਤੀ ਹੈ। ਹਮ ਡਿਪਟੀ ਸਪੀਕਰ ਕੇ ਉਸ ਰਵੱਈਏ ਕੇ ਖਿਲਾਫ ਸਖਤ ਪਰੋਟੈਸਟ (ਵਿਰੋਧ) ਕਰਤੇ ਹੁਏ ਆਪ ਕੇ ਯਕੀਨ ਦਿਲਾਤੇ ਹੈਂ ਕਿ ਹਿੰਦੋਸਤਾਨ ਕੇ ਅਛੂਤ ਕੇ ਸਾਬ ਪੰਜਾਬ ਕਾ ਅਛੂਤ ਆਪ ਕੇ ਅਦਨਾ (ਛੋਟੇ ਜਿਹੇ) ਇਸ਼ਾਰੇ ਪਰ ਬੜੇ ਸੇ ਬੜਾ ਕਦਮ ਉਠਾਨੇ ਕੇ ਲੀਏ ਤਿਆਰ ਹੈ। ਔਰ ਜਿੰਨ ਉੱਚੇ ਆਦਰਸ਼ੋਂ ਔਰ ਪੁਖਤਾ ਇਰਾਦੋਂ ਕੇ ਦਿਲ ਮੇਂ ਲੋਕਰ ਆਪ ਮੈਦਾਨ ਮੇਂ ਆ ਚੁੱਕੇ ਹੈ। ਪੰਜਾਬ ਕਾ ਅਛੂਤ ਉਨਕਾ ਸਵਾਗਤ ਕਰਤਾ ਹੁਆ ਹਮੇਸ਼ਾ ਆਪ ਕੇ ਸਾਬ ਹੈ।

ਦੁੱਖੋਂ ਔਰ ਮੁਸੀਬਤੋਂ ਕਾ ਸਾਹਮਣਾ ਹੈ। ਸੱਚਾਈ ਕਾ ਰਾਸਤਾ ਹਮੇਸ਼ਾ ਪੁਰਖਤਰ (ਖਤਰਿਆਂ ਨਾਲ ਭਰਿਆ) ਹੋਤਾ ਹੈ, ਲੇਕਿਨ ਜਿਸ ਫੌਜ ਕਾ ਸਿਪਾਸਾਲਾਰ (ਸੈਨਾਪਤੀ) ਬਹਾਦਰ ਔਰ ਬੇਖੌਫ ਭੀਮ ਹੈ ਤੋ ਫਿਰ ਖੌਫ ਕਿਸ ਕੇ ਹੈ?

ਇਨ ਚੰਦ ਸਤੂਰ (ਸਤਰਾਂ) ਕੇ ਅਕੀਦਤ ਪੇਸ਼ ਕਰਤਾ ਹੁਆ ਆਪ ਕਾ ...

ਬਾਬਾ ਸਾਹਿਬ ਡਾ. ਬੀ. ਆਰ. ਅੰਬੇਡਕਰ ਨੇ ਸ਼ੈਡਿਊਲਡ ਕਾਸਟ ਫੈਡਰੇਸ਼ਨ, ਪੰਜਾਬ ਦੇ ਨਿਮੋਤਣ 'ਤੇ 27 ਅਕਤੂਬਰ ਤੋਂ 29 ਅਕਤੂਬਰ 1951 ਤੱਕ ਤਿੰਨ ਦਿਨ ਲਈ ਪੰਜਾਬ ਦੀ ਯਾਤਰਾ ਕੀਤੀ। ਉਸ ਸਮੇਂ ਸੇਠ ਕਿਸ਼ਨ ਦਾਸ ਬੁਟਾ ਮੰਡੀ, ਸਾਬਕਾ ਐਮ. ਐਲ. ਏ. ਅਤੇ ਸ੍ਰੀ ਕੇ. ਸੀ. ਸੁਲੇਖ ਫੈਡਰੇਸ਼ਨ ਦੇ ਪ੍ਰਧਾਨ ਅਤੇ ਜਨਰਲ ਸਕੱਤਰ ਸਨ। ਜਲੰਧਰ ਵਿਖੇ, ਜਿੱਥੇ ਬਾਬਾ ਸਾਹਿਬ ਨੇ ਭਾਰੀ ਗਿਣਤੀ ਵਿਚ ਇਕੱਤਰ ਹੋਏ ਲੋਕਾਂ ਨੂੰ ਸੰਬੋਧਨ ਕੀਤਾ ਸੀ, ਉਹ ਸਥਾਨ ਅੱਜ ਇਤਿਹਾਸਕ ਸਮਾਰਕ ਵਜੋਂ ਅੰਬੇਡਕਰ ਭਵਨ ਦੇ ਰੂਪ ਵਿਚ ਡਾ. ਅੰਬੇਡਕਰ ਮਾਰਗ 'ਤੇ ਸੁਸ਼ੋਭਿਤ ਹੈ। ਇਸ ਮੌਕੇ 'ਤੇ ਬਾਬਾ ਸਾਹਿਬ ਦੇ ਸਨਮਾਨ ਵਿਚ ਸ੍ਰੀ ਕੇ. ਸੀ. ਸੁਲੇਖ ਦੁਆਰਾ ਲਿਖਿਆ ਗਿਆ 'ਮਾਣ ਪੱਤਰ' ਸੇਠ ਕਿਸ਼ਨ ਦਾਸ ਜੀ ਵੱਲੋਂ ਪ੍ਰਸਤੁਤ ਕੀਤਾ ਗਿਆ। ਇਹ ਸਨਮਾਨ ਪੱਤਰ ਇਕ ਇਤਿਹਾਸਕ ਦਸਤਾਵੇਜ਼ ਹੈ, ਜਿਸ ਵਿਚ ਬਾਬਾ ਸਾਹਿਬ ਵੱਲੋਂ ਕੀਤੇ ਅਣਬੱਕ ਅਤੇ ਨਿਰੰਤਰ ਸੰਘਰਸ਼ ਦੁਆਰਾ ਭਾਰਤ ਦੇ ਕਰੋੜਾਂ ਲੋਕਾਂ ਦੀ ਤਕਦੀਰ ਬਦਲਣ ਦੇ ਨਾਲ, ਸਦੀਆਂ ਤੋਂ ਪੀੜਤ ਦਲਿਤਾਂ ਦੀਆਂ ਭਾਵਨਾਵਾਂ ਨੂੰ ਅੰਕਿਤ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ। ਇਸ ਮੌਕੇ ਸਟੇਜ ਸੰਚਾਲਨ ਦੀ ਜ਼ਿੰਮੇਵਾਰੀ ਵੀ ਸ੍ਰੀ ਕੇ. ਸੀ. ਸੁਲੇਖ ਵੱਲੋਂ ਹੀ ਬਾਘੁਬੀ ਨਿਭਾਈ ਗਈ ਸੀ। ਸਿੱਧਾਰਥ ਨਗਰ, ਜਲੰਧਰ ਨਿਵਾਸੀ ਸ੍ਰੀ ਰਾਮ ਲਾਲ ਦਾਸ ਜੀ ਵੱਲੋਂ ਉਰਦੂ ਭਾਸ਼ਾ ਵਿਚ ਲਿਖੇ ਗਏ ਇਸ 'ਮਾਣ ਪੱਤਰ' ਦਾ ਗੁਰਮੁਖੀ ਲਿਪੀ ਵਿਚ ਅਨੁਵਾਦ ਪ੍ਰੋ. ਅਰਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਜੀ ਨੇ ਬਾਘੁਬੀ ਕੀਤਾ ਹੈ। ਅੰਬੇਡਕਰ ਭਵਨ ਟਰੱਸਟ (ਰਜਿ.) ਜਲੰਧਰ ਦੋਨਾਂ ਵਿਦਵਾਨਾਂ ਦਾ ਹਾਰਦਿਕ ਧੰਨਵਾਦੀ ਹੈ। ਅਸੀਂ ਸ੍ਰੀ ਪ੍ਰੇਮ ਕੁਮਾਰ ਚੰਬਰ ਦਾ ਵੀ ਦਿਲ ਦੀਆਂ ਗਹਿਰਾਈਆਂ ਤੋਂ ਧੰਨਵਾਦ ਕਰਦੇ ਹਾਂ ਕਿ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਇਸ ਮਾਣ ਪੱਤਰ ਦਾ ਪੰਜਾਬੀ ਅਨੁਵਾਦ ਸਭ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਆਪਣੀ ਸਪਤਾਰਿਕ ਅਖਬਾਰ 'ਦੇਸ਼ ਦੁਆਬਾ' ਵਿਚ ਪ੍ਰਕਾਸ਼ਿਤ ਕਰਨ ਦਾ ਮਾਣ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕੀਤਾ ਹੈ।

ਯਾਦ ਰਹੇ ਕਿ ਬਾਬਾ ਸਾਹਿਬ ਡਾ. ਅੰਬੇਡਕਰ ਸਾਹਿਬ ਨੂੰ ਪੰਜਾਬ ਵਿਚ ਪਹਿਲਾ ਸਨਮਾਨ ਪੱਤਰ ਆਦਿ ਧਰਮ ਮੰਡਲ ਪੰਜਾਬ ਨੇ 31 ਮਾਰਚ 1932 ਨੂੰ ਭੇਂਟ ਕੀਤਾ ਸੀ, ਜਦੋਂ ਆਪ ਲਾਰਡ ਲੋਬੀਅਨ ਕਮੇਟੀ ਨਾਲ ਪੰਜਾਬ ਦੇ 'ਅਛੂਤਾਂ' ਨੂੰ ਦਿੱਤੇ ਜਾਣ ਵਾਲੇ ਰਾਜਨੀਤਿਕ ਅਧਿਕਾਰਾਂ ਦਾ ਸਰਵੇ ਕਰਨ ਲਈ ਪਹਿਲੀ ਵਾਰ ਪੰਜਾਬ ਦੀ ਤਕਵਾਲੀਨ ਰਾਜਧਾਨੀ ਲਾਹੌਰ ਵਿਖੇ ਆਏ ਸਨ। ਮਰਹੂਮ ਸ੍ਰੀ ਸੀ. ਐਲ. ਚੰਬਰ ਵੱਲੋਂ ਪ੍ਰਕਾਸ਼ਿਤ ਇਸ ਸਨਮਾਨ ਪੱਤਰ ਨੂੰ 'ਦੇਸ਼ ਦੁਆਬਾ' ਵਿਚ ਪਹਿਲਾਂ ਹੀ ਪ੍ਰਕਾਸ਼ਿਤ ਕੀਤਾ ਜਾ ਚੁੱਕਾ ਹੈ।

ਡਾ. ਜੀ. ਸੀ. ਕੌਲ, ਜਨਰਲ ਸਕੱਤਰ ਅੰਬੇਡਕਰ ਭਵਨ ਟਰੱਸਟ (ਰਜਿ.) ਜਲੰਧਰ

ਅੰਬੇਡਕਰ ਭਵਨ ਜਲੰਧਰ ਦੇ ਮੌਜੂਦਾ ਟਰੱਸਟੀ ਮੈਂਬਰ ਸਾਹਿਬਾਨ

ਮੂਲ ਲੇਖਕ: ਕੇ. ਸੀ. ਸੁਲੇਖ, ਉਰਦੂ ਤੋਂ ਪੰਜਾਬੀ ਅਨੁਵਾਦ: ਪ੍ਰੋ. ਅਰਿੰਦਰ ਸਿੰਘ

ਕਮਲਾ ਹੈਰਿਸ ਦੇ ਸਮਰਥਨ ਵਿੱਚ ਆਸਕਰ ਤੇ ਗੈਮੀ ਪੁਰਸਕਾਰ ਵਿਜੇਤਾ ਦੀ ਵੀਡੀਓ ਰਿਕਾਰਡਿੰਗ ਜਾਰੀ

ਸੈਕਰਾਮੈਂਟੋ, ਕੈਲੀਫੋਰਨੀਆ (ਹੁਸਨ ਲੜੋਆ ਬੰਗਾ)-ਆਸਕਰ ਤੇ ਗੈਮੀ ਪੁਰਸਕਾਰ ਜੇਤੂ ਸੰਗੀਤਕਾਰ ਏ ਆਰ ਰਹਿਮਾਨ ਨੇ 2024 ਦੀਆਂ ਰਾਸ਼ਟਰਪਤੀ ਚੋਣਾਂ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਜਾਰੀ ਇਕ 30 ਮਿੰਟ ਦੀ ਵੀਡੀ ਰਿਕਾਰਡਿੰਗ ਵਿਚ ਆਪਣੀ ਆਵਾਜ਼ ਤੇ ਸੰਗੀਤ ਰਾਹੀਂ ਡੈਮੋਕਰੈਟਿਕ ਉਮੀਦਵਾਰ ਕਮਲਾ ਹੈਰਿਸ ਦਾ ਸਮਰਥਨ ਕੀਤਾ ਹੈ। ਇਸ ਗੀਤ ਰਾਹੀਂ ਰਹਿਮਾਨ ਨੇ ਕਮਲਾ ਹੈਰਿਸ ਦੀ ਚੋਣ ਮੁਹਿੰਮ ਨੂੰ ਹੁਲਾਰਾ ਦੇਣ ਦੀ ਕੋਸ਼ਿਸ਼ ਕੀਤੀ ਹੈ। ਰਹਿਮਾਨ ਦੱਖਣੀ ਏਸ਼ੀਆ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾ ਕੌਮਾਂਤਰੀ ਕਲਾਕਾਰ ਹੈ ਜਿਸ ਨੇ ਹੈਰਿਸ ਦੇ ਹੱਕ ਵਿਚ ਆਵਾਜ਼ ਬੁਲੰਦ ਕੀਤੀ ਹੈ। ਪਿਛਲੇ ਦਿਨ ਜਾਰੀ ਆਪਣੀ ਵੀਡੀ ਵਿਚ ਉਸ ਨੇ 'ਜੈ ਹੋ' ਸਮੇਤ ਆਪਣੇ ਸਾਰੇ ਲੋਕਪ੍ਰਿਯ ਗਾਣੇ ਸ਼ਾਮਲ ਕੀਤੇ ਹਨ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਰਾਹੀਂ ਉਸ ਨੇ ਭਾਰਤੀ ਅਮਰੀਕੀ ਮੌਤਦਾਤਾਵਾਂ ਨੂੰ ਪ੍ਰੇਰਿਤ ਕੀਤਾ ਹੈ ਤੇ ਹੈਰਿਸ ਦੇ ਵਿਸ਼ਵ ਪ੍ਰਤੀ ਨਜ਼ਰੀਏ ਦਾ ਸਮਰਥਨ ਕੀਤਾ ਹੈ।

ਰਹਿਮਾਨ ਨੇ ਵੀਡੀ ਰਿਕਾਰਡਿੰਗ ਸਮੇਂ ਐਮ ਆਰ ਮਿਲ ਰਿਹਾ ਹੈ।' ਵੀਡੀ ਵਿਚ ਰਹਿਮਾਨ ਨੇ ਹੈਰਿਸ ਤੇ ਰੰਗਾਸਵਾਮੀ ਨਾਲ ਗੱਲਬਾਤ ਕਰਦਿਆਂ ਕਿਹਾ ਕਿ 'ਇਹ ਵਿਸ਼ਵ ਭਰ ਦੀਆਂ ਔਰਤਾਂ ਨੂੰ ਸਮਰਪਿਤ ਇਕ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਗੀਤ ਵੀ ਸ਼ਾਮਲ ਕੀਤਾ ਹੈ ਜਿਸ ਦੇ ਬੋਲ ਹਨ 'ਯੇਰੂ ਯੇਰੂ ਯੇਰੂ ਨਿਨਜਿਲ ਪਾਲਮੀ ਕੁੰਡੂ ਯੇਰੂ'। ਰਹਿਮਾਨ ਨੇ ਕਿਹਾ ਹੈ ਕਿ ਇਹ ਗੀਤ ਵਿਸ਼ਵ ਦੀਆਂ ਸਾਰੀਆਂ ਔਰਤਾਂ ਤੇ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਕਰਕੇ ਕਮਲਾ ਜੀ ਨੂੰ ਸਮਰਪਿਤ ਹੈ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਕਿਹਾ 'ਇਹ ਗੀਤ ਤੁਹਾਡੇ ਲਈ ਹੈ ਜਿਸ ਦੇ ਅਰਥ ਤੁਸੀਂ ਜਾਣਦੇ ਹੋ। ਮੈਂ ਤੁਹਾਡੀ ਸਫਲਤਾ ਦੀ ਕਾਮਨਾ ਕਰਦਾ ਹਾਂ।' ਰਹਿਮਾਨ ਦੀ ਇਹ ਵੀਡੀ ਆਪੀ ਵਿਕਟਰੀ ਫੰਡ ਦੇ ਯੂ ਟਿਊਬ ਚੈਨਲ ਉੱਪਰ ਜਾਰੀ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹੈ।

ਅਪੀ ਵਿਕਟਰੀ ਫੰਡ ਦੇ ਚੇਅਰਮੈਨ ਸ਼ੇਖਰ ਨਰਾਸਿਮਹਾਨ ਨੇ ਕਿਹਾ ਹੈ ਕਿ ਇਹ ਕੇਵਲ ਸੰਗੀਤਕ ਵੀਡੀ ਹੀ ਨਹੀਂ ਹੈ ਬਲਕਿ ਸਾਡੇ ਭਾਈਚਾਰੇ ਲਈ ਸੱਦਾ ਹੈ ਕਿ ਉਹ ਉਸ ਭਵਿੱਖ ਲਈ ਵੋਟ ਪਾਉਣ ਜਿਸ ਨੂੰ ਉਹ ਚਹੁੰਦੇ ਹਨ।

ਪਿਤਾ ਨੂੰ ਜ਼ਹਿਰ ਦਾ ਟੀਕਾ ਲੱਗਣ ਦੇ ਆਖਰੀ ਪਲਾਂ ਦੌਰਾਨ ਸੁਪਰੀਮ ਕੋਰਟ ਨੇ ਮੌਤ ਦੀ ਸਜ਼ਾ 'ਤੇ ਲਾਈ ਆਰਜੀ ਰੋਕ

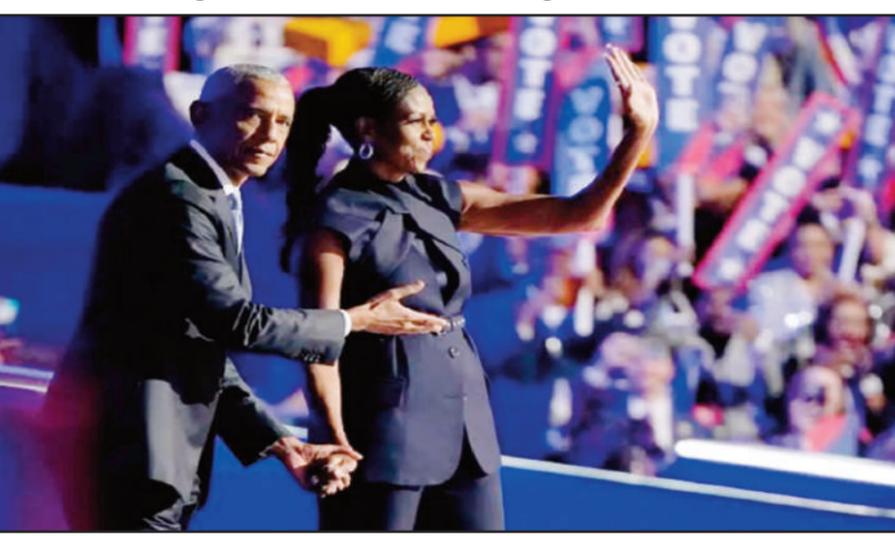
ਸੈਕਰਾਮੈਂਟੋ, ਕੈਲੀਫੋਰਨੀਆ (ਹੁਸਨ ਲੜੋਆ ਬੰਗਾ)-ਰਾਬਰਟ ਰਾਬਰਸਨ ਨਾਮੀ ਵਿਅਕਤੀ ਜਿਸ ਨੂੰ ਆਪਣੀ ਦੋ ਸਾਲਾਂ ਦੀ ਧੀ ਦੀ ਹੱਤਿਆ ਦੇ ਮਾਮਲੇ ਵਿਚ ਮੌਤ ਦੀ ਸਜ਼ਾ ਸੁਣਾਈ ਗਈ ਸੀ ਤੇ ਉਸ ਨੂੰ ਭਾਰਤੀ ਸਮੇਂ ਅਨੁਸਾਰ 18 ਅਕਤੂਬਰ ਨੂੰ ਜ਼ਹਿਰ ਦਾ ਟੀਕਾ ਲਾਉਣ ਦੇ ਆਖਰੀ ਪਲਾਂ ਦੌਰਾਨ ਉਸ ਵੇਲੇ ਰਾਹਤ ਮਿਲ ਜਾਣ ਦੀ ਖਬਰ ਹੈ ਜਦੋਂ ਟੈਕਸਾਸ ਸੁਪਰੀਮ ਕੋਰਟ ਨੇ ਉਸ ਦੀ ਮੌਤ ਦੀ ਸਜ਼ਾ ਉੱਪਰ ਆਰਜੀ ਰੋਕ ਲਾ ਦਿੱਤੀ। 18 ਅਕਤੂਬਰ ਦੀ ਰਾਤ ਨੂੰ ਜਦੋਂ ਰਾਬਰਸਨ ਆਪਣੇ ਆਖਰੀ ਪਲਾਂ ਵਿੱਚ ਸੋਚ ਰਿਹਾ ਸੀ ਕਿ ਉਹ ਕੁਝ ਸਮੇਂ ਬਾਅਦ ਮਰ ਜਾਵੇਗਾ ਤਾਂ ਉਸ ਦੇ ਵਕੀਲਾਂ ਵੱਲੋਂ 11 ਘੰਟਿਆਂ ਦੌਰਾਨ ਕੀਤੀ ਕਾਨੂੰਨੀ ਜਦੋਜ਼ਹਿਦ ਰੰਗ ਲਿਆਈ ਤੇ ਸੁਪਰੀਮ ਕੋਰਟ ਨੇ ਅੱਧੀ ਰਾਤ ਨੂੰ ਮੌਤ ਦੇ ਵਾਰੰਟਾਂ ਦੀ ਮਿਆਦ ਖਤਮ ਹੋ ਜਾਣ ਤੋਂ ਕੁਝ ਸਮਾਂ ਪਹਿਲਾਂ ਉਸ ਨੂੰ ਜ਼ਹਿਰ ਦਾ ਟੀਕਾ ਲਾਉਣ ਦੇ ਅਮਲ ਉੱਪਰ ਆਰਜੀ ਰੋਕ ਲਾ ਦਿੱਤੀ।

ਲਈ ਨਵੀਂ ਤਰੀਕ ਤੈਅ ਕੀਤੀ ਜਾਵੇਗੀ ਜਿਸ ਦੌਰਾਨ ਰਾਬਰਸਨ ਦੇ ਵਕੀਲਾਂ ਤੇ ਉਸ ਦੇ ਸਮਰਥਕਾਂ ਨੂੰ ਕਾਨੂੰਨੀ ਚਾਰਜੋਈ ਕਰਨ ਲਈ ਕਾਫੀ ਸਮਾਂ ਮਿਲ ਜਾਵੇਗਾ। ਟੈਕਸਾਸ ਡਿਪਾਰਟਮੈਂਟ ਆਫ ਕ੍ਰਿਮੀਨਲ ਜਸਟਿਸ ਦੇ ਬੁਲਾਰੇ ਅਮਾਂਦਾ ਹਰਨਡੇਜ਼ ਅਨੁਸਾਰ ਟੈਕਸਾਸ ਅਧਿਕਾਰੀਆਂ ਨੇ ਜਦੋਂ ਰਾਬਰਸਨ ਨੂੰ ਰੋਕ ਲਾਏ ਜਾਣ ਬਾਰੇ ਜਾਣਕਾਰੀ ਦਿੱਤੀ ਤਾਂ ਉਸ ਨੇ ਪ੍ਰਮਾਤਮਾ ਦਾ ਧੰਨਵਾਦ ਕੀਤਾ ਤੇ ਦਾਅਵਾ ਕੀਤਾ ਕਿ ਉਹ ਨਿਰਦੋਸ਼ ਹੈ ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਉਹ ਪਿਛਲੇ ਦੋ ਦਹਾਕਿਆਂ ਦੌਰਾਨ ਆਪਣੇ ਨਿਰਦੋਸ਼ ਹੋਣ ਦਾ ਦਾਅਵਾ ਕਰਦਾ ਆ ਰਿਹਾ ਹੈ।

ਸਾਬਕਾ ਰਾਸ਼ਟਰਪਤੀ ਬਰਾਕ ਉਬਾਮਾ ਤੇ ਮਿਸ਼ੈਲ ਉਬਾਮਾ ਮੰਗਣਗੇ ਕਮਲਾ ਹੈਰਿਸ ਲਈ ਵੋਟਾਂ

ਸੈਕਰਾਮੈਂਟੋ, ਕੈਲੀਫੋਰਨੀਆ (ਹੁਸਨ ਲੜੋਆ ਬੰਗਾ) ਚੋਣ ਪ੍ਰਚਾਰ ਦੇ ਆਖਰੀ ਪੜਾਅ ਦੌਰਾਨ ਚੋਣ ਮੁਹਿੰਮ ਵਿਚ ਨਵੀਂ ਰੂਹ ਫੂਕਣ ਦੇ ਮੰਤਵ ਨਾਲ ਸਾਬਕਾ ਰਾਸ਼ਟਰਪਤੀ ਬਰਾਕ ਉਬਾਮਾ ਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਪਤਨੀ ਮਿਸ਼ੈਲ ਉਬਾਮਾ ਅਗਲੇ ਹਫਤੇ ਵੱਖਰੇ ਵੱਖਰੇ ਤੌਰ 'ਤੇ ਡੈਮੋਕਰੈਟਿਕ ਪਾਰਟੀ ਦੀ ਰਾਸ਼ਟਰਪਤੀ ਅਹੁੱਦੇ ਲਈ ਉਮੀਦਵਾਰ ਕਮਲਾ ਹੈਰਿਸ ਲਈ ਵੋਟਾਂ ਮੰਗਣਗੇ। ਉਹ ਵੱਖ ਵੱਖ ਸਮਾਗਮਾਂ ਦੌਰਾਨ ਕਮਲਾ ਹੈਰਿਸ ਨਾਲ ਸੰਬੋਧਨ ਕਰਨਗੇ। ਇਹ ਜਾਣਕਾਰੀ ਹੈਰਿਸ ਦੀ ਚੋਣ ਮੁਹਿੰਮ ਦੇ ਇਕ ਸੀਨੀਅਰ ਅਧਿਕਾਰੀ ਨੇ ਦਿੱਤੀ ਹੈ। ਇਥੇ ਜ਼ਿਕਰਯੋਗ ਹੈ ਕਿ ਸਾਬਕਾ ਰਾਸ਼ਟਰਪਤੀ ਉਬਾਮਾ ਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਪਤਨੀ ਡੈਮੋਕਰੈਟਿਕ ਸਫਾਂ ਵਿਚ ਬਹੁਤ ਅਸਰ ਰਸੂਖ ਰਖਦੇ ਹਨ ਤੇ ਪਾਰਟੀ ਆਸ ਕਰਦੀ ਹੈ ਕਿ ਉਹ ਉਨ੍ਹਾਂ ਰਾਜਾਂ ਜਿਥੇ ਜਿੱਤ ਦਾ ਫਰਕ ਬਹੁਤ ਥੋੜਾ ਰਹਿਣ ਦੀ

ਸੰਭਾਵਨਾ ਹੈ, ਵਿਚ ਵਫਾਦਾਰ ਡੈਮੋਕਰੈਟ ਵੋਟਰਾਂ ਵਿੱਚ ਨਵਾਂ ਜੋਸ਼ ਭਰਨ ਵਿੱਚ ਸਫਲ ਹੋਣਗੇ। ਮਿਸ਼ੈਲ ਉਬਾਮਾ ਚੋਣ ਮੁਹਿੰਮ ਦੌਰਾਨ ਪਹਿਲੀ ਵਾਰ ਮਿਸ਼ੀਗਨ ਵਿਚ ਹੈਰਿਸ ਨਾਲ 26 ਅਕਤੂਬਰ ਨੂੰ ਚੋਣ ਪ੍ਰਚਾਰ ਕਰਨਗੇ ਤੇ ਸਮਾਗਮਾਂ ਨੂੰ ਸੰਬੋਧਨ ਕਰਨਗੇ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਪਤੀ ਬਰਾਕ ਉਬਾਮਾ ਅਗਲੇ ਹਫਤੇ ਜਾਰਜੀਆ ਵਿਚ ਹੈਰਿਸ ਨਾਲ ਚੋਣ ਪ੍ਰਚਾਰ ਕਰਨਗੇ। ਹਾਲ ਹੀ ਵਿਚ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਪਿਟਸਬਰਗ ਵਿਚ ਸਮਾਗਮ ਨੂੰ ਸੰਬੋਧਨ ਕੀਤਾ ਸੀ। ਆਉਣ ਵਾਲੇ ਦਿਨਾਂ ਵਿਚ ਉਹ ਟਕਸਨ, ਲਾਸ ਵੇਗਾਸ, ਡੈਟਰਾਇਟ ਤੇ ਮੈਡੀਸਨ ਵਿਚ ਚੋਣ ਪ੍ਰਚਾਰ ਕਰਨਗੇ। ਇਥੇ ਇਹ ਵੀ ਵਰਨਣਯੋਗ ਹੈ ਕਿ ਹੈਰਿਸ ਨੇ 2008 ਵਿਚ ਰਾਸ਼ਟਰਪਤੀ ਅਹੁੱਦੇ ਲਈ ਬਰਾਕ ਉਬਾਮਾ ਦਾ ਸਮਰਥਨ ਕੀਤਾ ਸੀ ਜਦ ਕਿ ਉਬਾਮਾ ਨੇ 2024 ਵਿਚ ਪਾਰਟੀ ਉ-ਮੀਦਵਾਰ ਵਜੋਂ ਕਮਲਾ ਹੈਰਿਸ ਲਈ ਪਰਦੇ ਪਿੱਛੇ ਸਮਰਥਨ ਜੁਟਾਇਆ ਸੀ।

CORNING ਵਿਚ ਪੰਜਾਬੀ ਟਰੱਕਰ ਭਰਾਵਾਂ ਦਾ ਆਪਣਾ

AAA Truck Wash, Tire, and Lube

- * We Carry New and Used Tires All Major Brands
- * Smart Way Tires Available
- * Used Tires Start From & 135
- * Old Change \$ 189 + Tax
- * We also do truck and car washing and waxing
- * Friendly and Professional Staff
- * We offer truck and car detailing

ਪੰਜਾਬੀ ਭਰਾਵਾਂ ਲਈ ਸੇਲ

ਅਸੀਂ ਆਪਣੇ ਪੰਜਾਬੀ ਭਰਾਵਾਂ ਦੀ ਜ਼ਰੂਰਤ ਨੂੰ ਮੁੱਖ ਰੱਖਦੇ ਹੋਏ ਬਰਿਜਸਟੋਨ ਸਟੋਅਰਿੰਗ ਟਾਇਰਾਂ ਦੀ ਸੇਲ ਲਗਾਈ ਹੈ

ਬਰਿਜਸਟੋਨ 283 (ਦੋ ਟਾਇਰ) \$1149
ਚਾਈਨੀਜ਼ 749 (ਦੋ ਟਾਇਰ) \$749

Call:

530-824-5134

ਘੁਰਾਣੇ ਟਾਇਰਾਂ ਦੀ ਸੇਲ

ਇਕ ਵਾਰ ਸੇਵਾ ਦਾ ਮੌਕਾ ਜ਼ਰੂਰ ਦਿਓ

Used Tires American Brand	\$99+ Labor
Recap Truck Tire	\$ 249+ Labor
Recap Trailer Tires and Kind	\$ 199+ Labor

**NEW & USED
TIRES**

WASH, LUBE, BRAKES

Call:

650-642-0697

530-824-5134 LUCAS OIL LUCAS INJECTOR CLEANER \$28.99 **650-642-0697**

3525 Highway 99, West Corning, CA 96021

Across the Street from TA Truck Stop

ਛੇਵੀਂ ਵਿਦਿਆਰਥੀ ਚੇਤਨਾ ਪਰਖ ਪ੍ਰੀਖਿਆ ਅਨੁਸੂਚਿਤ ਜਾਤੀ ਦੀ ਜਸਵਿੰਦਰ ਕੌਰ ਪੌੜ 77 ਸਾਲ 'ਚ ਪਿੰਡ ਲਾਲੋ ਮਜਾਰਾ ਦੀ ਪਹਿਲੀ ਮਹਿਲਾ ਸਰਪੰਚ ਬਣੀ

20 ਅਕਤੂਬਰ ਨੂੰ; ਸਾਰੇ ਪ੍ਰਬੰਧ ਮੁਕੰਮਲ

ਸੰਗਰੂਰ, (ਦਲਜੀਤ ਕੌਰ) ਤਰਕਸ਼ੀਲ ਸੁਸਾਇਟੀ ਪੰਜਾਬ ਇਕਾਈ ਸੰਗਰੂਰ ਦੀ ਇੱਕ ਮੀਟਿੰਗ ਜੋਨ ਜਥੇਬੰਦਕ ਮਾਸਟਰ ਪਰਮਵੇਦ ਤੋਂ ਇਕਾਈ ਮੁਖੀ ਸੁਰਿੰਦਰ ਪਾਲ ਉਪਲੀ ਦੀ ਅਗਵਾਈ ਵਿੱਚ ਸੰਗਰੂਰ ਵਿਖੇ ਹੋਈ। ਮੀਟਿੰਗ ਦੀ ਕਾਰਵਾਈ ਪ੍ਰੈਸ ਨਾਲ ਸਾਂਝੀ ਕਰਦਿਆਂ ਤਰਕਸ਼ੀਲ ਆਗੂ ਸੀਤਾ ਰਾਮ ਬਾਲਦ ਕਲਾਂ ਨੇ ਦੱਸਿਆ ਕਿ ਮੀਟਿੰਗ ਵਿੱਚ ਤਰਕਸ਼ੀਲ ਸੁਸਾਇਟੀ ਪੰਜਾਬ ਇਕਾਈ ਸੰਗਰੂਰ ਵੱਲੋਂ ਵਿਦਿਆਰਥੀਆਂ ਨੂੰ ਵਿਗਿਆਨਕ ਤੌਰ ਤੇ ਜਾਗਰੂਕ ਕਰਨ ਲਈ 20 ਤੋਂ 21 ਅਕਤੂਬਰ ਨੂੰ ਕਰਵਾਈ ਜਾ ਰਹੀ ਛੇਵੀਂ ਵਿਦਿਆਰਥੀ ਚੇਤਨਾ ਪਰਖ ਪ੍ਰੀਖਿਆ ਸੰਬੰਧੀ ਪ੍ਰੀਖਿਆ ਕੇਂਦਰ ਸੁਪਰਡੈਂਟਾਂ ਨਾਲ ਮੀਟਿੰਗ ਕੀਤੀ ਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਪ੍ਰੀਖਿਆ ਨਾਲ ਸੰਬੰਧਤ ਪੁਸ਼ਨ ਪੱਤਰ, ਐਮ ਆਰ ਸੀਟਾਂ, ਹਦਾਇਤਾਂ, ਧਿਆਨ ਦੇਣ ਯੋਗ ਨੁਕਤੇ ਵਾਲੀਆਂ ਫਾਈਲਾਂ ਦਿੱਤੀਆਂ। ਮੀਟਿੰਗ ਵਿੱਚ ਪ੍ਰੀਖਿਆ ਨਾਲ ਸੰਬੰਧਤ ਨੁਕਤੇ ਸਾਂਝੇ ਕੀਤੇ ਤੇ ਕੋਈ ਸਮੱਸਿਆ ਸਾਹਮਣੇ ਆਉਣ ਤੇ ਜ਼ਿਲ੍ਹਾ ਜਥੇਬੰਦਕ ਨਾਲ ਸੰਪਰਕ ਕਰਨ ਲਈ ਕਿਹਾ। ਮੀਟਿੰਗ ਵਿੱਚ ਕਿਹਾ ਗਿਆ ਕਿ ਪ੍ਰੀਖਿਆ ਨਕਲ ਰਹਿਤ ਵਧੀਆ, ਉਸਾਰੂ ਮਾਹੌਲ ਵਿੱਚ ਹੋਣੀ ਚਾਹੀਦੀ ਹੈ, ਕਿਸੇ ਵਿਦਿਆਰਥੀ ਨੂੰ ਕੋਈ ਪ੍ਰੇਸ਼ਾਨੀ ਨਹੀਂ ਹੋਣੀ ਚਾਹੀਦੀ, ਪ੍ਰੀਖਿਆ ਦਾ ਵਿਦਿਆਰਥੀਆਂ ਤੇ ਚੰਗਾ ਪ੍ਰਭਾਵ ਪੈਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ। ਇਕਾਈ ਸੰਗਰੂਰ ਵੱਲੋਂ 36 ਸਕੂਲਾਂ ਲਈ 17 ਪ੍ਰੀਖਿਆ ਕੇਂਦਰ ਬਣਾਏ ਗਏ ਹਨ। ਹਰ ਪ੍ਰੀਖਿਆ ਕੇਂਦਰਾਂ ਵਿੱਚ ਪ੍ਰਬੰਧ ਮੁਕੰਮਲ ਕਰ ਲਏ ਗਏ ਹਨ, 8 ਪ੍ਰੀਖਿਆ ਕੇਂਦਰਾਂ ਵਿੱਚ 20 ਅਕਤੂਬਰ ਨੂੰ ਤੇ 9 ਪ੍ਰੀਖਿਆ ਕੇਂਦਰਾਂ ਵਿੱਚ 21 ਅਕਤੂਬਰ ਨੂੰ ਪ੍ਰੀਖਿਆ ਹੋਵੇਗੀ। ਪ੍ਰੀਖਿਆ ਨੂੰ ਸੁਚਾਰੂ ਢੰਗ ਨਾਲ ਨੇਪਰੇ ਚਾੜ੍ਹਨ ਹਿੱਤ ਨਿਗਰ ਵਿਚਾਰ ਵਟਾਂਦਰਾ ਕੀਤਾ ਗਿਆ।

ਨਵਾਂਸ਼ਹਿਰ/ਮੁਕੰਦਪੁਰ (ਸਤਨਾਮ ਸਿੰਘ ਸਹੂਗੜਾ)- ਬਲਾਕ ਔਡ ਅਧੀਨ ਪੈਂਦੇ ਪਿੰਡ ਲਾਲੋ ਮਜਾਰਾ 'ਚ 77 ਸਾਲ ਪਿਛੋਂ ਪਹਿਲੀ ਵਾਰੀ ਅਨੁਸੂਚਿਤ ਜਾਤੀ ਨਾਲ ਸੰਬੰਧਿਤ ਮਹਿਲਾ ਜਸਵਿੰਦਰ ਕੌਰ ਪੌੜ (ਉਮਰ ਮਹਿਜ 77 ਸਾਲ) ਸਰਪੰਚ ਚੁਣੀ ਗਈ। ਜੋ ਕਿ ਆਪਣੇ ਆਪ ਵਿੱਚ ਇਕ ਬਹੁਤ ਹੀ ਵੱਡੀ ਮਿਸਾਲ ਹੈ। ਇਥੇ ਇਹ ਵੀ ਦੱਸਣਯੋਗ ਹੈ ਕਿ ਪਹਿਲਾ ਜਸਵਿੰਦਰ ਕੌਰ ਪੌੜ ਨੂੰ ਪੂਰੇ ਪਿੰਡ ਨੇ ਸਰਬਸੰਮਤੀ ਨਾਲ ਪਿੰਡ ਦੀ ਸਰਪੰਚ ਚੁਣ ਲਿਆ ਸੀ। ਪਰ ਫਿਰ ਬਾਅਦ ਵਿੱਚ ਉਹਨਾਂ ਲੋਕਾਂ ਨੇ ਹੀ ਜਸਵਿੰਦਰ ਕੌਰ ਪੌੜ ਦੇ ਵਿਰੋਧ ਵਿੱਚ ਆਪਣਾ ਦੂਸਰਾ ਉਮੀਦਵਾਰ ਮੈਦਾਨ ਵਿੱਚ ਉਤਾਰ ਦਿੱਤਾ, ਜਿਹਨਾਂ ਲੋਕਾਂ ਨੇ ਸਰਬਸੰਮਤੀ ਕਰਨ ਲਈ ਪਿੰਡ ਦੇ ਗੁਰੂਘਰ ਵਿੱਚ ਪੰਚਾਇਤੀ ਚੋਣਾਂ ਸੰਬੰਧੀ ਅਨਾਊਂਸਮੈਂਟ ਕਰਵਾਈ ਸੀ।

ਫਿਰ ਜਦੋਂ ਲੋਕਾਂ ਨੇ ਆਪਣੇ ਵੋਟ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਕੀਤੀ ਤਾਂ ਲੋਕਾਂ ਨੇ ਵੋਟਾਂ ਦੇ ਨਾਲ ਫਿਰ ਤੋਂ ਸਰਬਸੰਮਤੀ

ਹੋਣ ਵਾਲੀ ਉਮੀਦਵਾਰ ਜਸਵਿੰਦਰ ਕੌਰ ਪੌੜ ਨੂੰ 172 ਵੋਟ ਪਾਏ ਤੇ ਵਿਰੋਧੀ ਉਮੀਦਵਾਰ ਨੂੰ 157 ਵੋਟ ਪ੍ਰਾਪਤ

ਹੋਈ। ਪੂਰੀ ਚੋਣ ਵਿੱਚ ਪਈਆਂ ਵੋਟਾਂ ਵਿੱਚੋਂ 8 ਵੋਟਾਂ ਕੈਂਸਲ ਹੋ ਗਈਆਂ। ਇਥੇ ਇਹ ਵੀ ਗੱਰਤਲਬ ਹੈ ਕਿ ਜਸਵਿੰਦਰ ਕੌਰ ਪੌੜ ਦੇ ਪਤੀ ਪਰਮਜੀਤ ਪੰਮੀ (ਬਹੁਜਨ ਸਮਾਜ ਦੇ ਚਿੰਤਕ ਤੇ ਲੇਖਕ ਪੰਮੀ ਲਾਲੋਮਜਾਰਾ) ਜੋ ਕਿ ਪਿੰਡ ਦੇ ਪਹਿਲਾ ਅਨੁਸੂਚਿਤ ਜਾਤੀ 'ਚੋਂ ਬਣਨ ਵਾਲਾ ਸਰਪੰਚ ਹੈ, 'ਤੇ ਇਸ ਸਮੇਂ ਪਿੰਡ ਦੇ ਮੌਜੂਦਾ ਨੰਬਰਦਾਰ ਵਜੋਂ ਸੇਵਾਵਾਂ ਦੇ ਰਹੇ ਹਨ। ਪੰਜਾਬ ਦੇ ਲੋਕਤੰਤਰ ਦੇ ਇਤਿਹਾਸ ਵਿੱਚ ਸਾਇਦ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦੀ ਮਿਸਾਲ ਕੋਈ ਹੋਰ ਨਾ ਮਿਲ ਸਕੇ। ਮੌਜੂਦਾ ਸਮੇਂ ਅੰਦਰ ਪਤਨੀ ਪਿੰਡ ਦੀ ਸਰਪੰਚ ਵਜੋਂ ਤੇ ਪਤੀ ਮੌਜੂਦਾ ਨੰਬਰਦਾਰ ਵਜੋਂ ਪਿੰਡ ਦੀ ਸੇਵਾ ਕਰਨਗੇ। ਨਵੀਂ ਚੁਣੀ ਗਈ ਪੰਚਾਇਤ ਵਿੱਚ ਜਸਵਿੰਦਰ ਕੌਰ ਪੌੜ ਸਰਪੰਚ ਦੇ ਨਾਲ ਚੁਣੇ ਗਏ ਪੰਚ ਜੋਗਿੰਦਰ ਸਿੰਘ, ਜਸਪ੍ਰੀਤ ਕੌਰ, ਭੁਪਿੰਦਰ ਕੌਰ, ਹਰੀ ਰਾਮ ਤੇ ਗੁਰਪ੍ਰੀਤ ਸਿੰਘ ਪਿੰਡ ਦੇ ਜਿੰਮੇਵਾਰ ਵਜੋਂ ਆਪਣੀਆਂ ਸੇਵਾਵਾਂ ਪਿੰਡ ਦੇ ਲੋਕਾਂ ਨੂੰ ਦੇਣਗੇ।

ਘਰ ਦਾ ਕੀਮਤੀ ਸਮਾਨ ਸੜਣ ਤੇ ਮੁਅਵਜਾ ਨਾ ਮਿਲਣ ਕਰਕੇ ਮੁੜ ਡੀ ਸੀ ਨੂੰ ਮੰਗ ਪੱਤਰ ਦਿੱਤਾ

ਹੁਸ਼ਿਆਰਪੁਰ (ਸਤਨਾਮ ਸਿੰਘ ਸਹੂਗੜਾ)- ਲੇਬਰ ਪਾਰਟੀ ਵਲੋਂ ਪਿੰਡ ਮਹਿਤ ਪੁਰ ਵਿੱਚ 15 ਮਈ 2024 ਨੂੰ ਗੁਜਰਾਂ ਦੀ ਕੁਲ ਨੂੰ ਅੱਗ ਲਗਣ ਕਾਰਨ ਹੋਏ ਭਾਰੀ ਨੁਕਸਾਨ ਅਤੇ ਪਸ਼ੂਆਂ ਦੇ ਜਿੰਦਾ ਸੜਣ ਲਈ ਮੁਅਵਜਾ ਨਾ ਮਿਲਣ ਤੇ ਮੁੜ ਡਿਪਟੀ ਕਮਿਸ਼ਨਰ ਸ਼੍ਰੀਮਤੀ ਕੋਮਲ ਸਿੰਭਲ ਜੀ ਨੂੰ ਜੈ ਗੋਪਾਲ ਧੀਮਾਨ ਅਤੇ ਸੋਨੂ ਮਹਿਤਪੁਰ ਦੀ ਅਗਵਾਈ ਵਿੱਚ ਯਾਦ ਪੱਤਰ ਦਿੱਤਾ ਤੇ ਕਿਹਾ ਕਿ 4 ਕੁ ਲੱਖ ਰੁਪਏ ਤੋਂ ਵੱਧ ਦਾ ਨੁਕਸਾਨ ਹੋਇਆ ਸੀ ਪਰ 5 ਮਹੀਨੇ ਬੀਤ ਜਾਣ ਦੇ ਬਾਵਜੂਦ ਅੱਜ ਤੱਕ ਕੋਈ ਮੁਅਵਜਾ ਨਹੀਂ ਮਿਲਿਆ। ਧੀਮਾਨ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਦੇਸ਼ ਅੰਦਰ ਬਹੁਤ ਕੁਝ ਮਿਲਦਾ ਹੈ, ਪਰ ਰਹ ਕੰਮ ਲਈ ਭਾਰੀ ਜਦੋਂਜਹਿਦ ਕਰਨੀ ਪੈਂਦੀ ਹੈ। ਸਰਕਾਰ ਸਿਰਫ ਘੋਸ਼ਣਾਵਾਂ ਹੀ ਕਰਕੇ ਲੋਕਾਂ ਨੂੰ ਖੁਸ਼ ਕਰਨ ਤੱਕ ਸੀਮਤ ਹਨ ਤੇ ਹਰ ਹੋਏ ਨੁਕਸਾਨ ਦਾ ਮੁਅਵਜਾ ਲੈਣ ਲਈ ਕੁਝ ਨਿਯਮਾਂ ਨੂੰ ਅਪਨਾਉਣਾ ਪੈਂਦਾ ਹੈ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਕਿਹਾ ਕਿ ਇਨ੍ਹਾਂ ਗਰੀਬ ਵਿਅਕਤੀਆਂ ਨੇ ਭਾਰੀ ਨੁਕਸਾਨ ਦਾ ਖਮਿਆਜਾ ਭੋਗਿਆ ਤੇ ਸਰਕਾਰ ਨੇ ਫਿਰ ਵੀ ਕੁਝ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਤੇ ਨਾ ਹੀ ਕਿਸੇ ਨੇ ਮੁੜ ਜਾ ਕੇ ਵੇਖਿਆ। ਅੱਜ ਦੇ ਜਮਾਨੇ ਵਿੱਚ ਇਕ ਕੁੱਲੀ

ਬਨਾਉਣੀ ਔਖੀ ਹੋ ਜਾਂਦੀ ਹੈ ਤੇ ਇਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਤਾਂ ਰਾਜਗਾਰ ਦੇ ਸਾਧਨਾਂ ਦੇ ਨਾਲ ਨਾਲ ਵੱਡਾ ਉਜਾੜਾ ਹੋਇਆ ਸੀ। ਕਿੰਨੀ ਸ਼ਰਮ ਦੀ ਗੱਲ ਹੈ ਕਿ ਇਸ ਕਾਰਜਾਂ ਵਿੱਚ ਇਮਾਨਦਾਰੀ ਦੀ ਸਰਕਾਰ ਕਹਿਲਾਉਣ ਵਾਲੀ 4 ਲੱਖ ਰੁਪਏ ਦੇ ਤਕਰੀਬਨ ਗਰੀਬ ਪਰਿਵਾਰ ਨੂੰ ਮੁਅਵਜਾ ਤੱਕ ਨਹੀਂ ਦੇ ਸਕੀ। ਇਸੇ ਤਰ੍ਹਾਂ ਅਨੇਕਾਂ ਵਾਰ ਗਰੀਬ ਲੋਕਾਂ ਦਾ ਨੁਕਸਾਨ ਹੋ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਮੁੱਠੀ ਭਰ ਰਾਹਿਤ ਦੇ ਕੇ ਹੀ ਸਾਰ ਦਿੱਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਹਲਾਤਾਂ ਅਨੁਸਾਰ ਉਸ ਘਰ ਨੂੰ ਸਰਕਾਰ ਇਕ ਪੱਤਰ ਵੀ ਨਹੀਂ ਲਿੱਖ ਸਕੀ ਮੁਅਵਜੇ ਸਬੰਧੀ। ਧੀਮਾਨ ਨੇ ਦੱਸਿਆ ਕਿ ਇਨਸਾਫ ਦੀ ਲੜਾਈ ਭਾਵੇਂ ਲੰਬੀ ਅਤੇ ਗੁੰਝਲਦਾਰ ਹੈ ਪਰ ਲੜਾਗੇ ਜਰੂਰ। ਅਗਰ ਫਿਰ ਵੀ ਮੁਅਵਜਾ ਨਾ ਮਿਲਿਆ ਤਾਂ ਮਾਨਯੋਗ ਅਦਾਲਤ ਦਾ ਦਰਵਾਜਾ ਖਟਖਟਾਇਆ ਜਾਵੇਗਾ। ਧੀਮਾਨ ਨੇ ਲੋਕਾਂ ਅਪੀਲ ਕੀਤੀ ਕਿ ਉਹ ਅਪਣੇ ਸੰਵਿਧਾਨਕ ਅਧਿਕਾਰਾਂ ਪ੍ਰਤੀ ਜਾਗਰੂਕ ਹੋਣ ਤੇ ਮੁਅਵਜੇ ਦੇ ਅਧਿਕਾਰ ਨੂੰ ਲੈਣ ਲਈ ਖੁਦ ਅੱਗੇ ਆਉਣ। ਇਸ ਮੌਕੇ ਸ਼ਾਬੀਰ, ਮਾਸਿਰ ਦੀਨ ਆਦਿ ਨਾਲ ਸਨ।

SUNSHINE AUTO CARE INC.

WE REPAIR ALL MAKES & MODELS. AUTO, DIESEL TRUCK & TRAILERS

- ✓ DPF Filter Cleaning
- ✓ Clutch
- ✓ Transmission
- ✓ New/Used Tires
- ✓ Oil Changes
- ✓ Wheel Balancing
- ✓ Truck & Trailer Repair
- ✓ All Major & Minor Repairs
- ✓ We Do Aluminum Welding
- ✓ Computer Check
- ✓ Differential
- ✓ Inspections
- ✓ Van/Reefer Work

We do Truck Smoke Test & Alignment FOR ALL CUSTOMERS

hablamos español

We Speak English, Spanish & Punjabi

We Provide Towing & 24/7 Mobile Road Services For All Autos, Trucks & Trailers

Open Monday to Saturday

ACCEPTED HERE
Com-Check T-Check EFS Check
VISA MasterCard AMERICAN EXPRESS DISCOVER NETWORK

209-239-1551

1003 MOFFAT BLVD., MANTECA, CA 95336

ਕਮਲਜੀਤ ਸਿੰਘ ਬਣਵੈਤ ਦਾ ਘੱਟ ਗਿਣਤੀ ਕਮਿਸ਼ਨ ਦੇ ਸਲਾਹਕਾਰ ਮੈਂਬਰ ਨਿਯੁਕਤ ਕਰਨ ਤੇ ਕੀਤਾ ਸਨਮਾਨ

ਨਵਾਂਸ਼ਹਿਰ (ਸਤਨਾਮ ਸਿੰਘ ਸਹੂਗੜਾ)- ਸਰਦਾਰ ਕਮਲਜੀਤ ਸਿੰਘ ਬਣਵੈਤ ਉਤਪਾਤ ਹੁਣਾਂ ਨੂੰ ਭਾਰਤ ਸਰਕਾਰ 'ਚ ਘੱਟ ਗਿਣਤੀ ਕਮਿਸ਼ਨ ਦੇ ਮੈਂਬਰ ਸਲਾਹਕਾਰ ਵਜੋਂ ਨਿਯੁਕਤ ਕਰਨ ਤੇ ਉਹਨਾਂ ਦੇ ਜੱਦੀ ਪਿੰਡ, ਉਤਪਾਤ ਬਣਵੈਤ ਆਫਿਸ ਵਿਖੇ ਪਿੰਡ ਦੀਆਂ ਦੋਨਾਂ ਸਪੋਰਟਸ ਕਲੱਬਾਂ ਵਲੋਂ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਤੌਰ ਤੇ ਲੋਈ ਤੇ ਸਨਮਾਨ ਚਿੰਨ੍ਹ ਦੇ ਕੇ ਸਨਮਾਨਿਤ ਕੀਤਾ ਗਿਆ। ਇਸ ਮੌਕੇ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਤੌਰ ਤੇ ਸੀਨੀਅਰ ਪ੍ਰੈਸ ਰਿਪੋਰਟਰ ਸੁਖਵਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਧਾਵਾ ਪ੍ਰਧਾਨ/ ਚੇਅਰਮੈਨ ਦਸਮੇਸ਼ ਸਪੋਰਟਸ ਅਕੈਡਮੀ ਐਂਡ ਵੈਲਫੇਅਰ ਯੂਥ ਕਲੱਬ ਉਤਪਾਤ (ਸਟੇਟ ਐਵਾਰਡੀ) ਹੁਣ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਤੌਰ ਤੇ ਦੱਸਿਆ ਕਿ ਭਾਰਤ ਸਰਕਾਰ 'ਚ ਕੌਮੀ ਘੱਟ ਗਿਣਤੀ ਕਮਿਸ਼ਨ ਦੇ ਮੈਂਬਰ ਸਲਾਹਕਾਰ ਵਜੋਂ ਨਿਯੁਕਤੀ ਹੋਣ ਨਾਲ ਕਮਲਜੀਤ ਬਣਵੈਤ ਹੁਣਾਂ ਜਿੱਥੇ ਆਪਣੇ (ਸਾਧ ਪਰਿਵਾਰ) ਅਤੇ ਸੈਣੀ ਬਰਾਦਰੀ ਦਾ ਨਾਮ ਰੋਸ਼ਨ ਕੀਤਾ, ਉਥੇ ਸਮੁੱਚੇ ਭਾਰਤ ਅਤੇ ਦੇਸ਼ ਵਿਦੇਸ਼ 'ਚ ਸਮੁੱਚੇ ਪੰਜਾਬੀਆਂ

ਦਾ ਨਾਮ ਰੋਸ਼ਨ ਹੋਇਆ ਹੈ। ਪਿੰਡ ਉਤਪਾਤ ਨੂੰ ਇਸ ਗੱਲ ਦਾ ਬਹੁਤ ਹੀ ਵੱਡਾ ਮਾਣ ਹੈ, ਕਿ ਭਵਿੱਖ ਵਿੱਚ ਪਹਿਲੀ ਵਾਰੀ ਕੇਂਦਰ ਸਰਕਾਰ 'ਚ ਮਹਾਨ ਸ਼ਖਸੀਅਤ ਨੂੰ ਮੈਂਬਰ ਵਜੋਂ

ਨਿਯੁਕਤ ਕੀਤਾ ਹੈ ਲ ਜਿਕਰਯੋਗ ਜੋ ਹੈ ਕਿ ਕਮਲਜੀਤ ਬਣਵੈਤ ਰੋਜ਼ਾਨਾ ਸਪੋਕਸਮੈਨ ਅਖਬਾਰ ਦੇ ਸਾਬਕਾ ਐਡੀਟਰ ਵੀ ਸੀ ਉਦੋਂ ਉਹਨਾਂ ਨੂੰ ਸ਼੍ਰੋਮਣੀ ਪੱਤਰਕਾਰ ਪੁਰਸਕਾਰ ਨਾਲ

ਵੀ ਸਨਮਾਨਤ ਕੀਤਾ ਹੋਇਆ ਹੈ। ਇਸ ਮੌਕੇ ਤੇ ਪੰਚਾਇਤੀ ਰਾਜ ਸਪੋਰਟਸ ਕਲੱਬ ਦੇ ਪ੍ਰਧਾਨ ਬਲਵੀਰ ਸਿੰਘ ਬੀ ਐਸ ਸੀ ਸਾਬਕਾ ਹੈਡ ਮਾਸਟਰ ਚੱਕਦਾਨਾ, ਦਸਮੇਸ਼ ਸਪੋਰਟਸ ਕਲੱਬ ਦੇ ਸਰਪ੍ਰਸਤ ਐਨ ਆਰ ਆਈ ਦਵਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਬਣਵੈਤ ਟਰਾਂਸਪੋਰਟਰ, ਅਮਰਜੀਤ ਸਿੰਘ ਆਰਮੀ ਹਾਕੀ ਕੋਚ, ਅਮਰਜੀਤ ਸਿੰਘ ਮਿਸਤਰੀ, ਇੰਦਰਪ੍ਰੀਤ ਸਿੰਘ ਇੰਦਰ, ਗਗਨਪ੍ਰੀਤ ਸਿੰਘ ਗੱਗੂ, ਜਸਵੰਤ ਸਿੰਘ, ਹਰਦੀਪ ਸਿੰਘ ਪਾਲੀਆਂ ਦੇ, ਗਗਨਪ੍ਰੀਤ ਸਿੰਘ ਗਗਨ, ਪ੍ਰਭਪ੍ਰੀਤ ਸਿੰਘ ਸਾਰੇ ਸਪੋਰਟਸ ਕਲੱਬਾਂ ਦੇ ਮੈਂਬਰ ਸਾਹਿਬਾਨ ਅਤੇ ਸਾਧ ਪਰਿਵਾਰ ਚੋਂ ਸਾਬਕਾ ਸਰਪੰਚ ਸਲਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਛਿੰਦਾ, ਪ੍ਰੋਫੈਸਰ ਮਹਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਬਣਵੈਤ, ਜਥੇਦਾਰ ਕਰਮ ਸਿੰਘ ਸਾਧ, ਜਸਵੀਰ ਸਿੰਘ ਸਾਧ ਸਾਬਕਾ ਡਾਇਰੈਕਟਰ ਪੀ ਏ ਡੀ ਬੈਂਕ ਨਵਾਂ ਸ਼ਹਿਰ, ਸਾਧ, ਨੰਬਰਦਾਰ ਨਰਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਭੂਰਾ, ਕਮਲਦੀਪ ਸਿੰਘ ਕੰਬਾ ਸਾਧ, ਪ੍ਰਿੰਸ ਪ੍ਰੀਤ ਬਣਵੈਤ ਵੀ ਹਾਜਰ ਸਨ।

ਗੁਰੂ ਗੋਬਿੰਦ ਸਿੰਘ ਪਬਲਿਕ ਸਕੂਲ ਵਿੱਚ ਕਰਵਾਇਆ ਗਿਆ ਸਹੋਦਿਆ ਕੁਇਜ਼ ਮੁਕਾਬਲਾ

ਲੁਧਿਆਣਾ (ਸਤਨਾਮ ਸਿੰਘ ਸਹੂਗੜਾ)- ਗੁਰੂ ਗੋਬਿੰਦ ਸਿੰਘ ਪਬਲਿਕ ਸਕੂਲ, ਦਾਦ ਵਿਖੇ ਸਹੋਦਿਆ ਕੁਇਜ਼ ਮੁਕਾਬਲਾ ਕਰਵਾਇਆ ਗਿਆ। ਇਸ ਕੁਇਜ਼ ਮੁਕਾਬਲੇ ਵਿੱਚ

ਪੜਾਅ ਵਿੱਚ ਲਿਖਤੀ ਪ੍ਰੀਖਿਆ ਲਈ ਗਈ। ਜਿਸ ਵਿੱਚੋਂ 6 ਸਕੂਲਾਂ ਦੇ ਵਿਦਿਆਰਥੀਆਂ ਨੇ ਇਹ ਲਿਖਤੀ ਪ੍ਰੀਖਿਆ ਪਾਸ ਕਰਕੇ ਦੂਜੇ ਪੜਾਅ ਵਿੱਚ ਪ੍ਰਵੇਸ਼ ਕੀਤਾ। ਮੁਕਾਬਲੇ ਦੇ ਦੂਜੇ ਪੜਾਅ ਵਿੱਚ ਜੁਬਾਨੀ ਪ੍ਰੀਖਿਆ ਲਈ ਗਈ। ਇਸ ਜੁਬਾਨੀ ਪ੍ਰੀਖਿਆ ਦੇ ਦੱਸ ਵੱਖ-ਵੱਖ ਪੜਾਅ ਸਨ। ਜਿਉਰੀ ਵੱਲੋਂ ਤਿੰਨ ਟੀਮਾਂ ਨੂੰ ਜੇਤੂ ਐਲਾਨਿਆ ਗਿਆ। ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਗਰੀਨਲੈਂਡ ਪਬਲਿਕ ਸਕੂਲ, ਦੁੱਗਰੀ ਦੀ ਟੀਮ ਪਹਿਲੇ ਸਥਾਨ 'ਤੇ ਰਹੀ। ਆਦਰਸ਼ ਪਬਲਿਕ ਸਕੂਲ ਦੀ ਟੀਮ ਦੂਜੇ ਅਤੇ ਜੀਐਮਟੀ ਇੰਟਰਨੈਸ਼ਨਲ ਸਕੂਲ ਦੀ ਟੀਮ ਤੀਜੇ ਸਥਾਨ 'ਤੇ ਰਹੀ। ਇਸ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ ਹੋਰ ਟੀਮਾਂ ਨੇ ਵੀ

ਲਗਭਗ 16 ਸਕੂਲਾਂ ਦੇ ਵਿਦਿਆਰਥੀਆਂ ਨੇ ਭਾਗ ਲਿਆ ਅਤੇ ਆਪਣੀ ਪ੍ਰਤਿਭਾ ਦਾ ਪ੍ਰਦਰਸ਼ਨ ਕੀਤਾ। ਇਸ ਮੁਕਾਬਲੇ ਵਿੱਚ ਹਰੇਕ ਸਕੂਲ ਵਿੱਚੋਂ ਦੋ ਵਿਦਿਆਰਥੀ ਆਏ। ਮੁਕਾਬਲੇ ਦੀ ਸ਼ੁਰੂਆਤ ਸ਼ਬਦ ਗਾਇਨ ਨਾਲ ਹੋਈ। ਇਸ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਪਹਿਲੇ

ਸ਼ਾਨਦਾਰ ਪ੍ਰਦਰਸ਼ਨ ਕੀਤਾ। ਸਕੂਲ ਦੀ ਪ੍ਰਿੰਸੀਪਲ ਸ਼੍ਰੀਮਤੀ ਰੁਪਿੰਦਰ ਕੌਰ ਨੇ ਸਾਰੀਆਂ ਜੇਤੂ ਟੀਮਾਂ ਨੂੰ ਵਧਾਈ ਦਿੱਤੀ ਅਤੇ ਇਨਾਮ ਦਿੱਤੇ। ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਮੁਕਾਬਲੇ ਦੀ ਸਮਾਪਤੀ ਰਾਸ਼ਟਰੀ ਗੀਤ ਦੇ ਨਾਲ ਕੀਤੀ ਗਈ।

ਅੱਤੋਵਾਲ ਪਿੰਡ ਦੀ ਨਵੀਂ ਬਣੀ ਪੰਚਾਇਤ ਨੇ ਪੰਨਵਾਦ ਸਮਾਗਮ ਕਰਵਾਇਆ

ਹੁਸ਼ਿਆਰਪੁਰ (ਸਤਨਾਮ ਸਿੰਘ ਸਹੂਗੜਾ)- ਪਿੰਡ ਅੱਤੋਵਾਲ ਵਿਖੇ ਸਚਖੰਡ ਸ੍ਰੀ ਗੁਰੂ ਰਵਿਦਾਸ ਗੁਰਦੁਆਰਾ

ਗੁਰਬਖਸ਼ ਸਿੰਘ, ਬਲਵਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਅਤੇ ਦਿਆਲ ਸਿੰਘ ਨੂੰ ਸਿਰੋਪਾ ਪਾ ਕੇ ਸਨਮਾਨਿਤ ਕੀਤਾ ਗਿਆ। ਸਰਪੰਚ ਰਘਵੀਰ

ਸਾਹਿਬ ਵਿਖੇ ਨਵੀਂ ਬਣੀ ਪੰਚਾਇਤ ਵਲੋਂ ਅਤੇ ਸਮੂਹ ਨਗਰ ਦੇ ਸਹਿਯੋਗ ਨਾਲ ਪੰਨਵਾਦ ਸਮਾਗਮ ਕਰਵਾਇਆ ਗਿਆ। ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਸ੍ਰੀ ਸੁਖਮਨੀ ਸਾਹਿਬ ਜੀ ਦੇ ਜਾਪ ਕਰਵਾਏ ਗਏ ਅਤੇ ਕੀਰਤਨ ਕਰਵਾਇਆ ਗਿਆ। ਨਗਰ ਦੇ ਨੰਬਰਦਾਰ ਸਹਿਬਾਨਾ ਵਲੋਂ ਅਤੇ ਨਗਰ ਦੇ ਪਤਵੰਤੇ ਸੱਜਣਾ ਵਲੋਂ ਨਵੇਂ ਬਣੇ ਸਰਪੰਚ ਰਘਵੀਰ ਸਿੰਘ ਨੂੰ ਅਤੇ ਮੈਂਬਰ ਪੰਚਾਇਤ ਦਲਜਿੰਦਰ ਸਿੰਘ, ਬਲਵੀਰ ਕੌਰ, ਬਰਜਿੰਦਰ ਕੌਰ,

ਸਿੰਘ ਨੇ ਸ੍ਰੀ ਗੁਰੂ ਗ੍ਰੰਥ ਸਾਹਿਬ ਜੀ ਦਾ ਸ਼ੁਕਰਾਨਾ ਕੀਤਾ ਅਤੇ ਸਾਰੇ ਨਗਰ ਦਾ ਪੰਨਵਾਦ ਕਰਦੇ ਹੋਏ ਕਿਹਾ ਕਿ ਬਿਨਾਂ ਕਿਸੇ ਭੇਦਭਾਵ ਦੇ ਸਾਰੇ ਨਗਰ ਨਿਵਾਸੀਆਂ ਦੇ ਕੰਮ ਪਹਿਲ ਦੇ ਅਧਾਰ ਤੇ ਕੀਤੇ ਜਾਣਗੇ ਅਤੇ 24 ਘੰਟੇ ਸਾਰੇ ਨਗਰ ਦੀ ਸੇਵਾ ਵਿੱਚ ਹਾਜਰ ਰਹਾਂਗੇ ਅਤੇ ਪਿੰਡ ਦੀ ਤਰੱਕੀ ਲਈ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਉਪਰਾਲੇ ਕੀਤੇ ਜਾਣਗੇ। ਨੌਜਵਾਨਾਂ ਨੂੰ ਨਸ਼ਿਆਂ ਤੋਂ ਦੂਰ ਰੱਖਿਆ ਜਾਵੇਗਾ ਖੇਡਾਂ ਵੱਲ ਪ੍ਰੇਰਿਆ ਜਾਵੇਗਾ।

Golden State Truck Sales Inc.

ਟਰੱਕ-ਟਰੇਲਰ ਖਰੀਦਣ ਅਤੇ ਵੇਚਣ ਲਈ ਮਿਲੋ
ਸਸਤੀਆਂ ਵਿਆਜ ਦਰਾਂ ਤੇ ਟਰੱਕ ਦਾ ਲੋਨ ਲੈਣ ਲਈ
ਅਸੀਂ ਤੁਹਾਡੀ ਮਦਦ ਕਰਾਂਗੇ

Call :
Dharminder
Singh

Dharminder Singh

Cell : 530-870-6600

Fax : (530) 870-1429

532 Houston St.

West Sacramento, CA 95691

Email: myfuturetruck@gmail.com

ਇੰਡੋ ਯੂ.ਐਸ. ਹੈਰੀਟੇਜ ਫਰਿਜ਼ ਨੇ ਵੱਲੋਂ ਕਰਵਾਇਆ ਗ਼ਦਰੀ ਬਾਬਿਆਂ ਦੀ ਯਾਦ ਵਿੱਚ ਮੇਲਾ ਯਾਦਗਾਰੀ ਹੋ ਨਿੱਬੜਿਆ (ਇਹ ਮੇਲਾ ਪੱਗੜੀ ਸੰਭਾਲ ਜੱਟਾ ਲਹਿਰ ਦੇ ਮੋਢੀ ਚਾਚਾ ਅਜੀਤ ਸਿੰਘ ਨੂੰ ਸਮਰਪਿਤ ਰਿਹਾ)

ਗੁਰਿੰਦਰਜੀਤ ਨੀਟਾ ਮਾਛੀਕੇ / ਕੁਲਵੰਤ ਧਾਲੀਆਂ ਫਰਿਜ਼ੋ (ਕੈਲੀਫੋਰਨੀਆ) ਪੰਜਾਬੀ ਦੁਨੀਆ ਦੇ ਕਿਸੇ ਵੀ ਹਿੱਸੇ ਵਿੱਚ ਹੋਣ, ਉਹ ਹਰ ਸਮੇਂ ਪੰਜਾਬ ਨਾਲ ਜੁੜੇ ਰਹਿੰਦੇ ਹਨ। ਇਸੇ ਲੜੀ ਅਤੇ ਸਮਰਪਣ ਤਹਿਤ ਗ਼ਦਰ ਲਹਿਰ ਦੀ ਸ਼ੁਰੂਆਤ 1913 ਵਿੱਚ ਅਮਰੀਕਾ ਤੋਂ ਹੋਈ ਸੀ। ਦੁਨੀਆਂ ਦੇ ਵੱਖ ਵੱਖ ਦੇਸ਼ਾਂ ਤੋਂ ਭਾਰਤ ਦੀ ਅਜ਼ਾਦੀ ਦੀ ਲਹਿਰ ਵਿੱਚ ਹਿੱਸਾ ਪਾਉਣ ਲਈ ਤਕਰੀਬਨ 8000 ਹਜ਼ਾਰ ਦੇ ਕਰੀਬ ਗ਼ਦਰੀ ਬਾਬੇ ਭਾਰਤ ਪਰਤੇ ਸਨ। ਜਿੰਨਾ ਵਿੱਚੋਂ ਬਹੁਤਾਤ ਪੰਜਾਬੀਆਂ ਦੀ ਸੀ। ਗ਼ਦਰ ਦੀ ਗੁੰਜ ਅਖਬਾਰ ਕੈਲੀਫੋਰਨੀਆ ਦੀ ਧਰਤੀ ਸਾਨਫਰਾਂਸਿਸਕੋ ਤੋਂ ਨਿਕਲਦਾ ਰਿਹਾ, ਜਿਸ ਦੀ ਗੁੰਜ ਨੇ ਗੋਰਿਆਂ ਨੂੰ ਹੱਥਾਂ ਪੈਰਾਂ ਦੀ ਪਾ ਦਿੱਤੀ ਸੀ। ਇਸੇ ਲਹਿਰ ਨੂੰ ਸਮਰਪਿਤ ਭਾਰਤ ਦੀ ਅਜ਼ਾਦੀ ਲਈ ਜੂਝਣ ਵਾਲੇ ਗ਼ਦਰੀਆਂ ਨੂੰ ਯਾਦ ਕਰਦੇ ਹੋਏ ਅਤੇ ਕਿਸਾਨ ਲਹਿਰ ਪੱਗੜੀ ਸੰਭਾਲ ਜੱਟਾ ਦੇ ਨਾਇਕ ਚਾਚਾ ਅਜੀਤ ਸਿੰਘ ਨੂੰ ਸਮਰਪਿਤ ਗ਼ਦਰੀ ਬਾਬਿਆਂ ਦਾ ਮੇਲਾ ਇੰਡੋ ਯੂ.ਐਸ. ਹੈਰੀਟੇਜ ਫਰਿਜ਼ੋ, ਦੇ ਸਮੂਹ ਮੈਂਬਰਾਂ ਦੇ ਸਿਰਤੋਂਤ ਯਤਨਾਂ ਸਦਕੇ ਲੰਬੇ ਐਤਵਾਰ ਸਥਾਨਿਕ ਟਿੱਲੀ ਐਲੀਮੈਂਟਰੀ ਸਕੂਲ ਵਿੱਚ ਬੜੀ ਸ਼ਰਧਾ ਭਾਵਨਾ ਨਾਲ ਕਰਵਾਇਆ ਗਿਆ।

ਇਸ ਵਾਰ ਇਸ ਮੇਲੇ ਵਿੱਚ ਮੁੱਖ ਮਹਿਮਾਨ ਦੇ ਤੌਰ ਤੇ ਪੱਤਰਕਾਰ ਪਰਮਵੀਰ ਸਿੰਘ ਬਾਠ ਨੇ ਸ਼ਿਰਕਤ ਕੀਤੀ। ਉਹਨਾਂ ਸਭ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾ ਸੰਸਥਾ ਦੇ ਸਮੂਹ ਮੈਂਬਰਾਂ ਨਾਲ ਸ਼ਹੀਦਾਂ ਨੂੰ ਨਮਨ ਕਰਦਿਆਂ ਸਮਾਂ ਰੌਸ਼ਨ ਕੀਤੀ। ਆਪਣੇ ਭਾਸ਼ਨ ਦੌਰਾਨ ਉਹਨਾਂ ਬੜੇ ਤਫ਼ਸੀਲ ਨਾਲ ਗ਼ਦਰ ਇਤਿਹਾਸ ਬਾਰੇ ਚਾਨਣਾ ਪਾਇਆ। ਉਹਨਾਂ ਪ੍ਰਬੰਧਕਾਂ ਦੀ ਤਰੀਫ਼ ਕਰਦਿਆਂ ਕਿਹਾ ਕਿ ਇਸ ਤਰਾਂ ਦੇ ਮੇਲੇ ਲਾਉਣੇ ਕੋਈ ਸੌਖਾ ਕੰਮ ਨਹੀਂ, ਕਲਾਕਾਰਾਂ ਦੇ ਅਖਾੜਿਆਂ ਵਿੱਚ ਲੋਕੀ ਹਜ਼ਾਰਾਂ ਦੀ ਗਿਣਤੀ ਵਿੱਚ ਆਪ ਮੁਹਾਰੇ ਚਲੇ ਜਾਂਦੇ, ਪਰ ਇਸ ਬੌਧਿਕ ਕੰਗਾਲੀ ਦੇ ਸਮੇਂ ਕੰਮ ਦੀਆਂ ਗੱਲਾਂ ਸੁਣਾਉਣ ਲਈ ਵੀ ਵੱਡੇ ਜਿਹੜੇ ਕਰਨੇ ਪੈਂਦੇ। ਉਹਨਾਂ ਕਿਹਾ ਮੋਬਾਇਲ ਫੋਨ ਨੇ ਸਾਨੂੰ ਕਿਤਾਬਾਂ ਤੋਂ ਦੂਰ ਕਰ ਦਿੱਤਾ, ਜਿਹੜਾ ਕਿ ਇੱਕ ਖਤਰਨਾਕ ਰੁਝਾਨ ਹੈ। ਉਹਨਾਂ ਕਿਹਾ ਕਿ ਸਾਨੂੰ ਕਿਤਾਬਾਂ ਨੂੰ ਸੱਚੇ ਦੋਸਤ ਬਣਾਉਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ। ਦੁਨੀਆਂ ਮਾਤੇ ਦੌਰ ਵਿੱਚੋਂ ਗੁਜ਼ਰ ਰਹੀ ਹੈ, ਲੋਕੀ ਡਿਪਰੈਸ਼ਨ ਵਿੱਚ ਹਨ, ਇਹੋ ਜਿਹੇ ਮੇਲੇ ਸਾਨੂੰ ਗ਼ਦਰੀ ਯੋਧਿਆਂ ਦੇ ਜੀਵਨ ਤੋਂ ਪ੍ਰੇਰਨਾ ਲੈਣੀ ਸਿਖਾਉਂਦੇ ਹਨ, ਜਿਹੜੇ ਅੰਡੇ-ਮਾਨ, ਨਿਕੋਬਾਰ ਦੀਆਂ ਕਾਲੀਆਂ ਕੋਠੜੀਆਂ ਵਿੱਚ ਵੀ ਚੜਦੀਕਲਾ ਵਿੱਚ ਰਹੇ। ਇਸ ਮੌਕੇ ਸਰੋਤਿਆਂ ਨੇ ਉਹਨਾਂ ਦੇ ਵਿਚਾਰ ਸਾਰ ਰੋਕਕੇ ਸੁਣੇ ਤੇ ਆਪ ਮੁਹਾਰੇ ਤਾੜੀਆਂ ਮਾਰੀਆਂ। ਉਪਰੰਤ ਪੱਤਰਕਾਰ ਪਰਮਵੀਰ ਬਾਠ ਨੇ ਸੰਸਥਾ ਦਾ ਸੋਵੀਨੀਅਰ ਰਲੀਜ਼ ਕੀਤਾ। ਭੈਣਜੀ ਕੁਲਜੀਤ ਕੌਰ ਮਾਨ ਨੇ ਉਚੇਚੇ ਤੌਰ ਤੇ ਹਾਜ਼ਰੀ ਭਰੀ ਤੇ ਗ਼ਦਰ ਲਹਿਰ ਦੀ ਗੱਲਬਾਤ ਕਰਦਿਆਂ ਐਜੂਕੇਸ਼ਨ ਤੇ ਇਨਸਾਨੀ ਕਦਰਾਂ ਕੀਮਤਾਂ ਬਾਰੇ ਚਾਨਣਾ ਪਾਇਆ। ਸੰਸਥਾ ਦੇ ਕਨਵੀਨਰ ਸ। ਸਾਧੂ ਸਿੰਘ ਸੰਘਾ ਨੇ ਸ਼ਹੀਦਾਂ ਨੂੰ ਸ਼ਰਧਾ ਦੇ ਫੁੱਲ

ਭੇਂਟ ਕੀਤੇ ਅਤੇ ਚਾਚਾ ਅਜੀਤ ਸਿੰਘ ਦੇ ਜੀਵਨ ਬਾਰੇ ਵਿਸਥਾਰ ਪੂਰਵਕ ਜਾਣਕਾਰੀ ਹਾਜ਼ਰੀਨ ਨਾਲ ਸਾਂਝੀ ਕੀਤੀ। ਉਹਨਾਂ ਦੀ ਭਾਵਪੂਰਕ ਸਪੀਚ ਨੇ ਹਰ ਅੱਖ ਨਮ ਕਰ ਦਿੱਤੀ। ਸੈਕਟਰੀ ਹੈਰੀ ਮਾਨ ਨੇ ਵੀ ਹਾਜ਼ਰੀਨ ਨੂੰ ਸੰਬੋਧਨ ਕੀਤਾ ਅਤੇ ਗ਼ਦਰ ਲਹਿਰ ਬਾਰੇ ਜਾਣਕਾਰੀ ਸਾਂਝੀ ਕੀਤੀ ਅਤੇ ਨਾਲ ਦੀ ਨਾਲ ਹਨਾਂ ਅਮਰੀਕਾ ਵਿੱਚ ਅਗਲੇ ਮਹੀਨੇ ਆ ਰਹੀਆਂ ਰਾਸ਼ਟਰਪਤੀ ਚੋਣਾਂ ਵਿੱਚ ਮੱਤਦਾਨ ਸੋਚ ਸਮਝਕੇ ਕਰਨ ਦੀ ਬੇਨਤੀ ਵੀ ਕੀਤੀ।

ਡਾ. ਗੁਰਚੀਤ ਬਰਾੜ ਨੇ ਪੰਜਾਬ ਅੰਦਰ ਖੇਤੀ ਸੰਕਟ ਅਤੇ ਪ੍ਰਦੂਸ਼ਤ ਹੋ ਰਹੇ ਵਾਤਾਵਰਨ ਬਾਰੇ ਚਿੰਤਾ ਜਾਹਿਰ ਕੀਤੀ। ਇਸ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ ਸ਼ਾਇਰ ਰਣਜੀਤ ਗਿੱਲ (ਜੱਗਾ ਸਧਾਰ) ਅਤੇ ਗਾਇਕ ਕਮਲਜੀਤ ਬੈਨੀਪਾਲ ਨੇ ਸ਼ਾਨਦਾਰ ਕਵਿੱਸਰੀ ਗਾਕੇ ਦਰਸ਼ਕਾਂ ਦੀ ਵਾਹ ਵਾਹ ਖੱਟੀ। ਗਾਇਕ ਪੰਪੀ ਭਦੋੜ, ਰਾਜ ਬਰਾੜ, ਗੁਰਦੀਪ ਕੁੱਸਾ, ਦਿਲਪੀਤ ਕੌਰ, ਗੋਰੀ ਸੰਧੂ, ਹਰਜੀਤ ਰੁਬੀ ਆਦਿ ਨੇ ਇਨਕਲਾਬੀ ਗੀਤਾਂ ਨਾਲ ਬਹਿਜਾ ਬਹਿਜਾ ਕਰਵਾ ਦਿੱਤੀ। ਇਸ ਮੌਕੇ ਮਲਕੀਤ ਸਿੰਘ ਕਿੰਗਰਾ ਅਤੇ ਹਨਾਂ ਦੀ ਪੋਤਰੀ ਸਵਨੀਤ ਕੌਰ ਕਿੰਗਰਾ ਨੇ ਵੀ ਸਟੇਜ ਤੇ ਹਾਜ਼ਰੀ ਭਰੀ। ਸਵਨੀਤ ਕੌਰ ਨੇ ਚਾਚਾ ਅਜੀਤ ਸਿੰਘ ਦੀ ਪਤਨੀ ਦੇ ਜੀਵਨ ਤੇ ਪੰਛੀ ਝਾੜ ਪਵਾਈ। ਉਘੇ ਕਾਰੋਬਾਰੀ ਚਰਨਜੀਤ ਸਿੰਘ ਬਾਠ ਉਚੇਚੇ ਤੌਰ ਤੇ ਪਹੁੰਚੇ ਹੋਏ ਸਨ। ਧੀ ਪੰਜਾਬ ਦੀ ਭੰਗੜਾ ਅਕੈਡਮੀ ਦੇ ਬੱਚਿਆਂ ਨੇ ਸ਼ਾਨਦਾਰ ਭੰਗੜਾ ਪਾਕੇ ਮੇਲੇ ਨੂੰ ਚਰਮ ਸੀਮਾਂ ਤੱਕ ਪਹੁੰਚਾਇਆ। ਇਹਨਾਂ ਬੱਚਿਆਂ ਨੂੰ ਭੰਗੜਾ ਕੋਚ ਤਰਨਜੀਤ ਕੌਰ ਵੱਲੋਂ ਚੰਡਿਆ ਹੋਇਆ ਸੀ, ਉਹਨਾਂ ਦੀ ਕੋਰੀ ਗ੍ਰਾਫੀ ਦੀ ਹਰਕੋਈ ਪ੍ਰਸੰਸਾ ਕਰਦਾ ਨਜ਼ਰੀ ਆਇਆ। 4.0 ਗ੍ਰੇਡ ਪ੍ਰਾਏਂਟ ਵਾਲੇ ਬੱਚਿਆਂ ਨੂੰ ਸੰਸਥਾ ਵੱਲੋਂ ਨਕਦ ਇਨਾਮ ਦੇਕੇ ਸਨਮਾਨਿਤ ਕੀਤਾ ਗਿਆ। ਇਸ ਮੌਕੇ ਪੱਤਰਕਾਰ ਕੁਲਵੰਤ ਊਡੀ ਧਾਲੀਆਂ ਨੂੰ ਉਹਨਾਂ ਦੁਆਰਾ ਕੀਤੀਆਂ ਜਾ ਰਹੀਆਂ ਪੱਤਰਕਾਰੀ ਦੀ ਸੇਵਾਵਾਂ ਲਈ ਸਨਮਾਨਿਤ ਕੀਤਾ ਗਿਆ। ਨਿਊ ਇੰਡੀਆ ਸਵੀਟ ਐਂਡ ਸਪਾਈਸ ਵਾਲੇ ਜਸਵਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਨੂੰ ਮੇਲੇ ਲਈ ਸਹਿਯੋਗ ਕਰਨ ਲਈ ਸਨਮਾਨ ਚਿੰਨ ਭੇਂਟ ਕੀਤਾ ਗਿਆ। ਇਸ ਮੇਲੇ ਵਿੱਚ ਗ਼ਦਰੀ ਬਾਬਿਆਂ ਦੀ ਫੋਟੋ ਪ੍ਰਦਰਸ਼ਨੀ ਨੇ ਵੀ ਸਰੋਤਿਆਂ ਦਾ ਖਾਸ ਧਿਆਨ ਖਿੱਚਿਆ। ਇਸ ਮੌਕੇ ਇੰਡੋ ਅਮੈਰਿਕਨ ਹੈਰੀਟੇਜ, ਵਿਰਸਾ ਫਾਉਂਡੇਸ਼ਨ, ਖਾਲੜਾ ਪਾਰਕ ਵਾਲੇ ਬਾਬਿਆਂ ਦੀ ਕਮੇਟੀ, ਪੀਸੀਏ ਦੇ ਨਾਲ ਨਾਲ ਸਾਰੀਆਂ ਹੀ ਭਰਾਤਰੀ ਜਥੇਬੰਦੀਆਂ ਮਜ਼ੂਦ ਰਹੀਆਂ। ਚਾਹ ਪਕੌੜਿਆਂ ਦਾ ਲੰਗਰ ਅਤੁੱਟ ਵਰਤਿਆ। ਇਸ ਮੌਕੇ ਇਲਾਕੇ ਦੀਆਂ ਸਿਰਕੱਢ ਸਖਸ਼ੀਅਤਾ ਹਾਜ਼ਰ ਰਹੀਆਂ। ਸਟੇਜ ਸੰਚਾਲਨ ਨੀਟਾ ਮਾਛੀਕੇ ਨੇ ਕੀਤਾ। ਮੇਲੇ ਦੌਰਾਨ ਚੇਤਨਾਂ ਪ੍ਰਕਾਸ਼ਨ ਵਾਲੇ ਸ਼ਤੀਸ਼ ਗੁਲਾਟੀ ਨੇ ਕਿਤਾਬਾਂ ਦਾ ਸਟਾਲ ਲਾਇਆ। ਅਖੀਰ ਅਮਿੱਟ ਪੈੜਾਂ ਛੱਡਦਾ ਇਹ ਮੇਲਾ ਪ੍ਰਬੰਧਕ ਵੀਰਾਂ ਦੀ ਮਿਹਨਤ ਅਤੇ ਦਾਨੀ ਸੱਜਣਾਂ ਦੇ ਸਹਿਯੋਗ ਨਾਲ ਯਾਦਗਾਰੀ ਹੋ ਨਿਬੜਿਆ।

ਇਸ ਮੇਲੇ ਨੂੰ ਕਾਮਯਾਬ ਬਣਾਉਣ ਦਾ ਸਿਹਰਾ ਸੰਸਥਾ ਮੈਂਬਰਾਂ ਸ। ਸਾਧੂ ਸਿੰਘ ਸੰਘਾ (ਕਰਵੀਨਰ), ਨਿਰਮਲ ਸਿੰਘ ਗਿੱਲ (ਪ੍ਰਧਾਨ), ਹੈਰੀ ਮਾਨ (ਸੈਕਟਰੀ), ਰਣਜੀਤ ਗਿੱਲ (ਸੈਕਟਰੀ), ਮਨਜੀਤ ਸਿੰਘ ਕੁਲਾਰ (ਖਜਾਨਚੀ), ਸਤਵੰਤ ਸਿੰਘ ਵਿਰਕ, ਰਾਜ ਵੈਰੋਕੇ, ਮਾਸਟਰ ਸੁਲੱਖਣ ਸਿੰਘ ਗਿੱਲ, ਕੁਲਵਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਚੀਡਸਾ (ਬਿੱਲੂ), ਸੰਤੋਖ ਸਿੰਘ ਢਿੱਲੋ, ਕਮਲਜੀਤ ਬੈਨੀਪਾਲ, ਪੁਸ਼ਪਿੰਦਰ ਪਾਤੜਾਂ ਅਤੇ ਨੀਟਾ ਮਾਛੀਕੇ ਸਿਰ ਜਾਂਦਾ ਹੈ।

“ਦੇਸ਼ ਦੁਆਬਾ”
ਹਫ਼ਤਾਵਾਰੀ ਅਖਬਾਰ

ਕੀ ਤੁਸੀਂ ਆਪਣੇ ਕਾਰੋਬਾਰ ਨੂੰ ਵਧਾਉਣਾ ਚਾਹੁੰਦੇ ਹੋ?
 ਕੀ ਤੁਸੀਂ ਆਪਣੇ ਵਪਾਰ-ਕਾਰੋਬਾਰ ਦਾ ਪ੍ਰਚਾਰ ਚਾਹੁੰਦੇ ਹੋ?
 ਤਾਂ ਅੱਜ ਹੀ ਇਸ਼ਤਿਹਾਰ “ਦੇਸ਼ ਦੁਆਬਾ” ਵਿੱਚ ਲਗਵਾਓ।

ਤੁਹਾਡੀਆਂ ਰਚਨਾਵਾਂ ਦਾ ਸਵਾਗਤ ਹੈ

ਆਪਣੀ ਰਚਨਾ ਅਤੇ ਲੇਖ 14 ਦਿਨ ਪਹਿਲਾਂ ਭੇਜੇ ਜਾਣ ਅਤੇ ਖਬਰ ਐਤਵਾਰ ਤੱਕ ਸਾਡੇ ਕੋਲ ਪਹੁੰਚ ਜਾਣੀ ਚਾਹੀਦੀ ਹੈ। ਰਚਨਾ ਅਤੇ ਲੇਖ ਸਿਰਫ ਅਠਛਪੀ ਹੀ ਭੇਜੀ ਜਾਵੇ। ਖਬਰਾਂ, ਲੇਖ ਜਾਂ ਰਚਨਾਵਾਂ ਪ੍ਰਕਾਸ਼ਿਤ ਕਰਨੀਆਂ ਸੰਪਾਦਕੀ ਬੋਰਡ 'ਤੇ ਨਿਰਭਰ ਹਨ, ਜੋ ਜਵਾਬਦੇਹ ਨਹੀਂ ਹੋਵੇਗਾ। ਲੇਖਕ ਅਤੇ ਪੱਤਰਕਾਰ ਆਪਣੀ ਰਚਨਾ ਸਾਫ-ਸਾਫ਼ ਸ਼ਬਦਾਂ ਵਿੱਚ ਲਿਖ ਕੇ ਜਾਂ ਟਾਈਪ ਕਰਕੇ ਸਿਰਫ ਈ-ਮੇਲ ਰਾਹੀਂ ਹੀ ਸਾਨੂੰ ਹਰੇਕ ਹਫ਼ਤੇ ਐਤਵਾਰ ਰਾਤ ਤੱਕ ਭੇਜ ਦੇਣ।

E-mail : deshdoaba@yahoo.com

(ਸੰਖਰਕ) 1-916-947-8920,
(ਫੈਕਸ) 1-916-238-1393

www.deshdoaba.com
www.ambedkartimes.com

ਸੰਪਾਦਕੀ ਮੰਡਲ ਦਾ ਕਿਸੇ ਵੀ ਰਚਨਾ ਨਾਲ ਸਹਿਮਤ ਹੋਣਾ ਜ਼ਰੂਰੀ ਨਹੀਂ। ਮੈਟਰ ਵਿਚ ਵਾਧਾ-ਘਾਟਾ ਕਰਨ ਦਾ ਅਧਿਕਾਰ ਅਦਾਰਾ 'ਦੇਸ਼ ਦੁਆਬਾ' ਨੂੰ ਹੋਵੇਗਾ। ਪੇਪਰ ਵਿੱਚ ਛਪੀ ਹਰ ਲਿਖਤ ਜਾਂ ਇਸ਼ਤਿਹਾਰ ਸਬੰਧੀ ਲੇਖਕ ਅਤੇ ਇਸ਼ਤਿਹਾਰਦਾਤਾ ਹੀ ਜ਼ਿੰਮੇਵਾਰ ਹੋਵੇਗਾ। ਸਾਰੇ ਲੇਖਕ/ ਪੱਤਰਕਾਰ ਵੀਰਾਂ ਨੂੰ ਬੇਨਤੀ ਹੈ ਕਿ ਆਪਣੇ ਲੇਖ ਜਾਂ ਖਬਰ ਦੇ ਨਾਲ ਆਪਣਾ ਨਾਂ, ਫੋਨ ਨੰਬਰ ਅਤੇ ਐਡਰੈਸ ਤੇ ਤਸਵੀਰ ਭੇਜਿਆ ਕਰਨ। ਅਸੀਂ ਉਹਨਾਂ ਦੀ ਤਸਵੀਰ ਲੇਖ ਦੇ ਨਾਲ ਲਗਾਵਾਂਗੇ। ਸਾਰੇ ਲੇਖਕ/ ਪੱਤਰਕਾਰ ਆਨਰੇਰੀ ਹਨ, ਉਹਨਾਂ ਨੂੰ ਲਿਖਤ ਬਦਲੇ ਕੋਈ ਅਦਾਇਗੀ ਨਹੀਂ ਕੀਤੀ ਜਾਂਦੀ। -ਸੰਪਾਦਕ

ਗੁਰਦੁਆਰਾ ਗੁਰੂ ਰਵਿਦਾਸ ਜੀ ਸਹੁੰਗੜਾ ਦੇ ਅੱਗੇ ਖੜੇ ਗੰਦੇ ਪਾਣੀ ਤੇ ਗਾਰ ਨੂੰ ਸੇਵਾਦਾਰਾਂ ਨੇ ਮਿਲ ਕੇ ਸਾਫ਼ ਕੀਤਾ

ਸੜੋਆ (ਸਤਨਾਮ ਸਿੰਘ ਸਹੁੰਗੜਾ)— ਪਿੰਡ ਸਹੁੰਗੜਾ ਦੇ ਪਿਛਲੀ ਰਾਜਬਲਵਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਸਰਪੰਚ ਦੀ ਪੰਚਾਇਤ ਵਲੋਂ ਐਸ ਸੀ ਛੱਪੜ ਵਿੱਚ 1700/1800 ਟਰਾਲੀ ਮਿੱਟੀ ਨਜ਼ਾਇਜ਼ ਵੰਗ ਨਾਲ ਪਾਉਣ ਕਰਕੇ ਜੋ ਛੱਪੜ ਪਾ ਗੰਦਾ ਪਾਣੀ ਸੜਕਾਂ ਤੇ ਘੁੰਮ ਰਿਹਾ ਸੀ। ਅੱਜ ਸ੍ਰੀ ਗੁਰੂ ਰਵਿਦਾਸ ਵੈਲਫੇਅਰ ਕਲੱਬ ਤੇ ਸ੍ਰੀ ਗੁਰੂ ਰਵਿਦਾਸ ਗੁਰਦੁਆਰਾ ਪ੍ਰਬੰਧਕ ਕਮੇਟੀ ਦੇ ਸੇਵਾਦਾਰਾਂ ਦੇ ਸਹਿਯੋਗ ਨਾਲ ਸੜਕ ਤੇ ਖੜੇ ਗੰਦੇ ਪਾਣੀ ਤੇ ਬਣੀ ਹੋਈ ਗਾਰ ਨੂੰ ਸਾਫ਼ ਕੀਤਾ ਗਿਆ। ਨੌਜਵਾਨਾਂ ਨੇ ਦੱਸਿਆ ਕਿ ਗੁਰੂ ਰਵਿਦਾਸ ਮਹਾਰਾਜ ਜੀ ਦੇ ਪਵਿੱਤਰ ਅਸਥਾਨ ਅੱਗੇ ਪਿਛਲੇ ਲਗਭਗ ਦੋ ਸਾਲਾਂ ਤੋਂ ਜਿਆਦਾ ਸਮੇਂ ਤੋਂ ਗੰਦਾ ਪਾਣੀ ਸੜਕਾਂ ਤੇ ਘੁੰਮ ਰਿਹਾ ਸੀ। ਜਿਸ ਨਾਲ ਆਉਣ ਜਾਣ ਵਾਲਿਆਂ ਨੂੰ ਬਹੁਤ ਜਿਆਦਾ ਮੁਸ਼ਕਿਲਾਂ ਦਾ ਸਾਹਮਣਾ ਕਰਨਾ ਪੈ ਰਿਹਾ ਸੀ। ਔਰਤਾਂ ਵਾਸਤੇ ਇਸ ਰਸਤੇ ਲੰਘਣਾ ਹੋਰ ਵੀ ਜ਼ੋਰਮ ਭਰਿਆ ਕੰਮ ਸੀ। ਕਿਉਂਕਿ ਇਸ ਸੜਕ ਤੇ ਘੁੰਮ ਰਹੇ ਛੱਪੜ ਦੇ ਗੰਦੇ ਪਾਣੀ ਦੇ ਖੜਨ ਨਾਲ ਸੜਕ ਵਿੱਚ ਵੱਡੇ ਵੱਡੇ ਟੋਏ ਬਣ ਗਏ ਸਨ। ਅਣਜਾਣ ਰਾਹਗੀਰਾਂ ਨੂੰ ਉਹਨਾਂ ਟੋਏਆਂ ਵਾਰੇ ਜਾਣਕਾਰੀ ਨਾ ਹੋਣ ਕਰਕੇ ਖਾਸ ਕਰਕੇ ਔਰਤਾਂ, ਲੜਕੀਆਂ ਇਸ ਸੜਕ ਤੇ ਖੜੇ ਗੰਦੇ ਪਾਣੀ ਡਿੱਗ ਜਾਂਦੀਆਂ ਸਨ। ਜਿਸ ਨਾਲ ਉਹਨਾਂ ਦੇ ਪਹਿਰੇ ਹੋਏ ਕੀਮਤੀ ਕੱਪੜੇ ਤੇ ਵਾਹਨਾਂ ਦੇ ਨੁਕਸਾਨ ਸਮੇਤ ਆਪ ਦੇ ਵੀ ਗਹਿਰੀਆਂ ਸੱਟਾਂ ਲੱਗ ਜਾਂਦੀਆਂ ਸਨ। ਬਹੁਤੇ ਲੋਕਾਂ ਦੇ ਇਸ ਗੰਦੇ ਪਾਣੀ ਵਿੱਚ ਕੀਮਤੀ ਵਿਦੇਸ਼ੀ ਫੋਨ ਤੇ ਹੋਰ ਕੀਮਤੀ ਸਮਾਨ ਵੀ ਡਿੱਗਣ ਨਾਲ ਲੱਖਾਂ ਦਾ ਨੁਕਸਾਨ ਹੋ ਜਾਂਦਾ ਸੀ। ਪਿਛਲੀ ਵਾਰ ਦੇ ਸਰਪੰਚ ਰਾਜਬਲਵਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਦਾ ਘਰ ਦਾ ਦਰਵਾਜ਼ਾ ਵੀ ਇਸ ਖੜੇ ਗੰਦੇ ਪਾਣੀ ਵਾਲੇ ਪਾਸੇ ਪੱਕੀ ਸੜਕ ਵੱਲ ਨੂੰ ਹੀ ਸੀ। ਫਿਰ ਵੀ ਸਰਪੰਚ ਰਾਜਬਲਵਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਨੇ ਇਸ ਸੜਕ ਨੂੰ ਕਦੀ ਆਪਣੀ ਪੰਚਾਇਤ ਦੇ ਜਰੀਏ ਜਾਂ ਕਿਸੇ

ਹੋਰ ਵੰਗ ਤਰੀਕੇ ਨਾਲ ਸਾਫ਼ ਕਰਨ ਦਾ ਜ਼ੋਰਮ ਨਹੀਂ ਉਠਾਇਆ ਸੀ। ਜਿਸ ਦਾ ਖਮਿਆਜ਼ਾ ਉਸ ਦੀ ਟੀਮ ਨੂੰ ਇਸ ਵਾਰ ਹਾਰ ਕੇ ਭੁਗਤਣਾ ਪਿਆ। ਸਾਬਕਾ ਸਰਪੰਚ ਬਾਹਰਲੇ ਪਿੰਡਾਂ ਚ ਮੁੱਖ ਮਹਿਮਾਨ ਦੇ ਤੌਰ ਤੇ ਜਾ ਕੇ ਡੀਂਗਾ ਮਾਰਦਾ ਨਹੀਂ ਸੀ ਬੱਕਦਾ ਕਿ ਮੇਰਾ ਪਿੰਡ ਡਿਜੀਟਲ ਸਹੁੰਗੜਾ ਬਣ ਗਿਆ, ਮੈਂ ਪਿੰਡ ਨੂੰ ਪਹਿਲੇ ਨੰਬਰ ਤੇ ਲੈ ਆਇਆ ਡਿਜੀਟਲ ਕਰਨ ਵਿੱਚ, ਮੈਨੂੰ ਨੋਬਲ ਪੁਰਸਕਾਰ ਮਿਲਿਆ, ਮੈਨੂੰ ਕੈਬਨਿਟ ਮੰਤਰੀਆਂ ਨੇ ਸਨਮਾਨਿਤ ਕੀਤਾ, ਪਹਿਲੇ ਸਰਪੰਚ ਪਿੰਡ ਦਾ ਕੋਈ ਵਿਕਾਸ ਨਹੀਂ ਕਰ ਸਕੇ ਵਾਰੇ ਵਗੈਰਾ- ਵਗੈਰਾ ਬਹੁਤੇ ਬੇਹੂਦਾ ਇਲਜ਼ਾਮ ਪਿਛਲੀਆਂ ਪੰਚਾਇਤਾਂ ਸਿਰ ਮੜ ਜਾਇਆ ਕਰਦਾ ਸੀ। ਪਰ ਉਸ ਨੂੰ ਸੁਣਨ ਵਾਲੇ ਲੋਕਾਂ ਨੂੰ ਉਸ ਵੇਲੇ ਸੱਚਾਈ ਦਾ ਪਤਾ ਲੱਗਦਾ, ਉਹ ਜਦੋਂ ਖੁਦ ਇਸ ਪਿੰਡ ਵਿੱਚ ਸਮੁੰਦਰ ਵੱਲ ਤੋਂ ਆ ਰਹੀ ਚੱਕ ਗੁੱਜਰਾਂ ਪਿੰਡ ਤੋਂ ਸ਼ੁਰੂ ਹੁੰਦੀ ਮੇਨ ਸੜਕ ਤੋਂ ਆ ਕੇ ਚੱਲ ਰਹੀ ਚਰਨ ਗੰਗਾ ਦੇ ਦਰਸ਼ਨ ਕਰਦੇ। ਬਹੁਤੇ ਲੋਕ ਜਦੋਂ ਸਰਪੰਚ ਦੇ ਘਰ ਅੱਗੇ ਖੜੇ ਗੰਦੇ ਪਾਣੀ ਵਿੱਚ ਡਿੱਗ ਪੈਂਦੇ ਤਾਂ ਉਹ ਬੇਹੱਦ ਕਸੂਤੀਆਂ ਗਾਲ੍ਹਾਂ ਕੱਢਦੇ। ਜਿਸਨੂੰ ਸੁਣ ਕੇ ਸਾਬਕਾ ਸਰਪੰਚ ਰਾਜਬਲਵਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਦੇ ਪਰਿਵਾਰਕ ਮੈਂਬਰ ਆਪਣਾ ਦਰਵਾਜ਼ਾ ਬੰਦ ਕਰਨ ਵਿੱਚ ਹੀ

ਭਲਾ ਸਮਝਦੇ ਸਨ। ਪਰ ਖੈਰ ਉਸ ਦੀ ਟੀਮ ਦੇ ਜਾਣ ਨਾਲ ਸੇਵਾਦਾਰਾਂ ਨੇ ਪਿੰਡ ਦੀ ਮੇਨ ਸੜਕ ਨੂੰ ਖੁਦ ਸਾਫ਼ ਕਰਨ ਦੀ ਜ਼ਿੰਮੇਵਾਰੀ ਚੁੱਕਦਿਆਂ ਅੱਜ ਸਾਰਾ ਦਿਨ ਸਫਾਈ ਕਰਕੇ ਬਾਹਰਲੇ ਪਿੰਡਾਂ ਵਿੱਚ ਵਾਹ-ਵਾਹ ਕਰਵਾਉਣ ਦੀ ਬਜਾਏ ਸਤਿਗੁਰੂ ਰਵਿਦਾਸ ਮਹਾਰਾਜ ਜੀ ਦਾ ਆਸ਼ੀਰਵਾਦ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰਨ ਵਿੱਚ ਸਫਲਤਾ ਪਾਈ। ਇਸ ਮੌਕੇ ਜਸਵਿੰਦਰ ਕਾਲਾ, ਗੁਰਮੇਲ ਸਿੰਘ ਹੀਰਾ, ਠੇਕੇਦਾਰ ਦਿਲਬਾਗ ਸਿੰਘ, ਨਵਨਿਯੁਕਤ ਕਿਰਤੀ ਪੰਚ ਰਸ਼ਪਾਲ ਸਿੰਘ, ਗੁਰਵਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਕਾਕਾ,

ਗੁਰਪ੍ਰੀਤ ਕਲੇਰ ਗੋਪੀ, ਮਹਿੰਦਰ ਸਿੰਘ, ਐਨ ਆਰ ਆਈ ਸਰਬਜੀਤ ਸਿੰਘ ਸਾਬੀ ਉਰਫ ਲੱਭੂ, ਅਮਰੀਕ ਸਿੰਘ, ਚੌਂਕੀਦਾਰ ਜਗਤਾਰ ਸਿੰਘ ਬਿੱਲਾ, ਰਸ਼ਪਾਲ ਸਿੰਘ ਰੋਛੀ, ਸਮੀਰ ਕੁਮਾਰ ਸੋਨਾ, ਅਸ਼ਵਨੀ ਚੋਪੜਾ, ਵੰਸ਼ ਸਿੰਘ, ਗੁਰਪ੍ਰੀਤ ਸਿੰਘ ਗੋਰਾ, ਲਵਪ੍ਰੀਤ ਸਿੰਘ ਲੱਭਾ ਕਲੇਰ, ਚਮਨ ਸਿੰਘ ਕਲੇਰ, ਇੰਦਰਜੀਤ ਸਿੰਘ ਤੇ ਰੁਪਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਪਿੰਦਾ ਸਮੇਤ ਹਰਨੇਕ ਸਿੰਘ ਖੇਲਾ ਤੇ ਸੰਤੋਖ ਸਿੰਘ ਖੇਲਾ ਵਲੋਂ ਸੇਵਾਦਾਰਾਂ ਲਈ ਚਾਰ ਪਾਣੀ ਦਾ ਇੰਤਜਾਰ ਕੀਤਾ ਗਿਆ।

ਤਰਕਸ਼ੀਲ ਸੁਸਾਇਟੀ ਪੰਜਾਬ ਨੇ 'ਵਿਦਿਆਰਥੀ ਚੇਤਨਾ ਪਰਖ ਪ੍ਰੀਖਿਆ' ਕਰਵਾਈ

ਸੰਗਰੂਰ, (ਦਲਜੀਤ ਕੌਰ) ਤਰਕਸ਼ੀਲ ਸੁਸਾਇਟੀ ਪੰਜਾਬ ਵੱਲੋਂ ਵਿਦਿਆਰਥੀਆਂ ਵਿੱਚ ਵਿਗਿਆਨਕ ਚੇਤਨਾ ਵਿਕਸਤ ਕਰਨ ਹਿੱਤ ਅੱਜ ਪੰਜਾਬ ਵਿੱਚ ਛੇਵੀਂ ਵਿਗਿਆਨਕ ਚੇਤਨਾ ਪਰਖ ਪ੍ਰੀਖਿਆ ਕਰਵਾਈ ਗਈ। ਇਸ ਪ੍ਰੀਖਿਆ ਵਿੱਚ 6 ਵੀਂ ਜਮਾਤ ਤੋਂ ਲੈ ਕੇ ਉਪਰਲੀਆਂ ਸਾਰੀਆਂ ਜਮਾਤਾਂ ਦੇ ਵਿਦਿਆਰਥੀਆਂ ਨੇ ਭਾਗ ਲਿਆ। ਕੁੱਲ 21 ਅਕਤੂਬਰ ਨੂੰ ਬਾਕੀ ਰਹਿ ਗਏ ਪੰਜਾਬ ਵਿੱਚ ਵਿਗਿਆਨਕ ਚੇਤਨਾ ਪਰਖ ਪ੍ਰੀਖਿਆ ਕਰਵਾਈ ਜਾਵੇਗੀ। ਇਸ ਪ੍ਰੀਖਿਆ ਵਿੱਚ ਵੀ 6 ਵੀਂ ਜਮਾਤ ਤੋਂ ਲੈ ਕੇ ਉਪਰਲੀਆਂ ਸਾਰੀਆਂ ਜਮਾਤਾਂ ਦੇ ਚਾਰਵਾਨ ਵਿਦਿਆਰਥੀ ਭਾਗ ਲੈ ਰਹੇ ਹਨ। ਤਰਕਸ਼ੀਲ ਸੁਸਾਇਟੀ ਪੰਜਾਬ ਦੇ ਜੋਨ ਜਥੇਬੰਦਕ ਮੁਖੀ ਮਾਸਟਰ ਪਰਮਵੇਦ ਨੇ ਦੱਸਿਆ ਕਿ ਇਕਾਈ ਸੰਗਰੂਰ ਵੱਲੋਂ ਅੱਜ 8 ਪ੍ਰੀਖਿਆ ਕੇਂਦਰਾਂ ਆਦਰਸ਼ ਮਾਡਲ ਸੀਨੀਅਰ

ਸੈਕੰਡਰੀ ਸਕੂਲ ਸੰਗਰੂਰ ਵਿਖੇ 190 ਵਿਦਿਆਰਥੀਆਂ, ਸਸਸ ਸਕੂਲ ਬਾਲੀਆਂ ਵਿੱਚ 71 ਵਿਦਿਆਰਥੀਆਂ, ਸਸਸ ਸਕੂਲ ਭਲਵਾਨ ਵਿੱਚ 48 ਵਿਦਿਆਰਥੀਆਂ, ਸਸਸਸਕੂਲ ਬਡਰੁੱਖਾਂ ਵਿੱਚ 185 ਵਿਦਿਆਰਥੀਆਂ, ਸਹਸਕੂਲ ਚੂੜਲ ਵਿਖੇ 51 ਵਿਦਿਆਰਥੀਆਂ, ਸਹਸ ਗਾਗਾ ਵਿੱਚ 59 ਵਿਦਿਆਰਥੀਆਂ, ਸਹਸ ਹਰਿਆਉ ਵਿੱਚ ਵਿਦਿਆਰਥੀਆਂ 72 ਵਿਦਿਆਰਥੀਆਂ ਅਤੇ ਸਸਸ ਸਕੂਲ ਭਵਾਨੀਗੜ੍ਹ ਲੜਕੀਆਂ ਵਿੱਚ 224 ਵਿਦਿਆਰਥੀਆਂ ਵੱਲੋਂ ਇਹ ਛੇਵੀਂ ਵਿਦਿਆਰਥੀ ਵਿਗਿਆਨਕ ਚੇਤਨਾ ਪਰਖ ਪ੍ਰੀਖਿਆ ਵਿੱਚ ਭਾਗ ਲਿਆ ਗਿਆ। ਇਨ੍ਹਾਂ ਪ੍ਰੀਖਿਆ ਕੇਂਦਰਾਂ ਵਿੱਚ ਕੁਲ 900 ਵਿਦਿਆਰਥੀਆਂ ਨੇ ਸ਼ਮੂਲੀਅਤ ਕੀਤੀ। ਪ੍ਰੀਖਿਆ ਨਕਲ ਰਹਿਤ ਤੇ ਉਸਾਰੂ ਸੇਧ ਦਿੰਦੀ, ਸਿੱਖਿਆਦਾਇਕ ਅਤੇ ਗਿਆਨ ਵਰਧਕ ਹੋ ਨਿਬੜੀ।

KB USED AUTO SALES

8655 B Monterey Street Gilroy, CA 95020

**Kashmiri Bhatia,
Dealer/Broker
408-848-2365**

**50% OFF WARRANTY
with Qualifying Car Purchase**

**IN HOUSE
FINANCING AVAILIABLE
www.kbusedautosales.com**

ਅਸੀਂ ਖਰੀਦਦਾਰਾਂ ਨੂੰ ਆਸਾਨ ਕਿਸ਼ਤਾਂ ਤੇ ਲੋਨ ਲਈ ਮਦਦ ਕਰਦੇ ਹਾਂ

Kamaljit Kaur Bhatia & Kashmiri Bhatia

**K&K AUTO REPAIR
and Car Wash
63 Muckelemi St
San Juan Bautista 95045**

**Kashmiri Bhatia (Owner)
831-623-4702**

20% OFF LABOUR
on your next qualifying service

Car Care You Can Trust

ਡਿਪਟੀ ਕਮਿਸ਼ਨਰ ਅਤੇ ਐਸ.ਐਸ.ਪੀ. ਸਮੇਤ ਅਧਿਕਾਰੀਆਂ ਤੇ ਸ਼ਹੀਦਾਂ ਦੇ ਪਰਿਵਾਰਕ ਮੈਂਬਰਾਂ ਨੇ ਸ਼ਹੀਦਾਂ ਨੂੰ ਕੀਤਾ ਨਮਨ

ਹੁਸ਼ਿਆਰਪੁਰ (ਸਤਨਾਮ ਸਿੰਘ ਸਹੁੰਗੜਾ)— ਪੁਲਿਸ ਸ਼ਹੀਦੀ ਯਾਦਗਾਰੀ ਦਿਵਸ ਮੌਕੇ ਅੱਜ ਇੱਥੇ ਪੁਲਿਸ ਲਾਈਨ ਵਿਖੇ ਰੱਖੇ ਯਾਦਗਾਰੀ ਸਮਾਗਮ ਦੌਰਾਨ ਦੇਸ਼ ਦੀ ਏਕਤਾ, ਅਖੰਡਤਾ ਅਤੇ ਅਮਨ-ਕਾਨੂੰਨ ਵਿਵਸਥਾ ਨੂੰ ਬਰਕਰਾਰ ਰੱਖਣ ਲਈ ਸ਼ਹਾਦਤ ਦੇਣ ਵਾਲੇ ਪੁਲਿਸ ਵਿਭਾਗ ਅਤੇ ਅਰਧ ਸੈਨਿਕ ਬਲਾਂ ਦੇ ਸ਼ਹੀਦਾਂ ਨੂੰ ਸ਼ਰਧਾਂਜਲੀਆਂ ਭੇਟ ਕੀਤੀਆਂ ਗਈਆਂ। ਇਸ ਮੌਕੇ ਡਿਪਟੀ ਕਮਿਸ਼ਨਰ ਕੌਮਲ ਮਿੱਤਲ ਅਤੇ ਜ਼ਿਲਾ ਪੁਲਿਸ ਮੁਖੀ ਸੁਰੇਂਦਰ ਲਾਂਬਾ ਸਮੇਤ ਵੱਖ-ਵੱਖ ਅਧਿਕਾਰੀਆਂ ਅਤੇ ਸ਼ਹੀਦਾਂ ਦੇ ਪਰਿਵਾਰਕ ਮੈਂਬਰਾਂ ਸ਼ਹੀਦਾਂ ਨੂੰ ਨਮਨ ਕਰਦਿਆਂ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀਆਂ ਲਾਮਿਸਾਲ ਕੁਰਬਾਨੀਆਂ ਨੂੰ ਯਾਦ ਕੀਤਾ। ਡਿਪਟੀ ਕਮਿਸ਼ਨਰ ਕੌਮਲ ਮਿੱਤਲ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਸ਼ਹੀਦਾਂ ਦੀਆਂ ਕੁਰਬਾਨੀਆਂ ਦਾ ਕਦੇ ਵੀ ਦੇਣਾ ਨਹੀਂ ਦਿੱਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਕਿਹਾ ਕਿ ਜਿਲਾ ਪੁਲਿਸ ਦੇਸ਼ ਦੇ ਸ਼ਹੀਦਾਂ ਨੂੰ ਸਿਜਦਾ ਕਰਦਾ ਹੈ। ਇਸ ਮੌਕੇ ਐਸ.ਐਸ.ਪੀ. ਸੁਰੇਂਦਰ ਲਾਂਬਾ ਨੇ ਸ਼ਹੀਦਾਂ ਨੂੰ ਨਮਨ ਕਰਦਿਆਂ ਕਿਹਾ ਕਿ ਸ਼ਹੀਦਾਂ ਦੀਆਂ ਕੁਰਬਾਨੀਆਂ ਨੂੰ ਵਿਸਾਰਿਆ ਨਹੀਂ ਜਾ ਸਕਦਾ ਅਤੇ ਜਿਲਾ ਪੁਲਿਸ ਹਮੇਸ਼ਾ ਸ਼ਹੀਦਾਂ ਨੂੰ ਨਮਨ ਕਰਦਿਆਂ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਪਰਿਵਾਰਾਂ ਦੀ ਹਰ ਸੰਭਵ ਮਦਦ ਲਈ ਵਚਨਬੱਧ ਹੈ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਕਿਹਾ ਕਿ ਜਿਲਾ ਪੁਲਿਸ ਇਨ੍ਹਾਂ ਪਰਿਵਾਰਾਂ ਦੇ ਮੋਢੇ ਨਾਲ ਮੋਢਾ ਲਾ ਕੇ ਖੜ੍ਹੀ ਹੈ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਕਿਹਾ ਕਿ ਕਾਂਸਟੇਬਲ ਅੰਮ੍ਰਿਤਪਾਲ ਸਿੰਘ ਵੱਲੋਂ ਪਿਛਲੇ ਸਾਲ ਆਪਣੀ ਡਿਊਟੀ ਨਿਭਾਉਂਦਿਆਂ ਸ਼ਹੀਦੀ ਪਾਈ ਗਈ ਜਿਸ ਨੂੰ ਜਿਲਾ ਪੁਲਿਸ ਵੱਲੋਂ ਨਮਨ ਹੈ ਅਤੇ ਜਿਲਾ ਪੁਲਿਸ ਨੂੰ ਇਨ੍ਹਾਂ ਸ਼ਹੀਦਾਂ 'ਤੇ ਪੂਰਾ ਗਰਵ ਹੈ। ਇਸ ਮੌਕੇ ਸ਼ਹੀਦਾਂ ਦੇ ਪਰਿਵਾਰਕ ਮੈਂਬਰਾਂ ਨੂੰ ਯਾਦਗਾਰੀ ਚਿੱਠੀ ਵੀ ਭੇਟ ਕੀਤੇ ਗਏ।

ਛਾਉਣੀ ਕਲਾਂ ਨੇ ਦੂਜੀ ਵਾਰ ਸਰਪੰਚ ਦਾ ਮਾਣ ਬਖਸ਼ਿਆ ਸੁਰਿੰਦਰ ਪੱਪੀ ਨੂੰ

ਹੁਸ਼ਿਆਰਪੁਰ (ਸਤਨਾਮ ਸਿੰਘ ਸਹੁੰਗੜਾ)— ਪੰਚਾਇਤਾਂ ਦੀਆਂ ਹੋਈਆਂ ਤਾਜ਼ਾ ਚੋਣਾਂ ਵਿੱਚ ਸੁਰਿੰਦਰ ਪੱਪੀ ਪਿੰਡ ਛਾਉਣੀ ਕਲਾਂ ਤੋਂ ਦੁਬਾਰਾ ਸਰਪੰਚ ਚੁਣੇ ਗਏ ਹਨ। ਇਸ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਉਹ 2013-18 ਵਿੱਚ ਵੀ ਸਰਪੰਚ ਰਹਿ ਚੁੱਕੇ ਹਨ। ਇਸ ਮੌਕੇ ਤੇ ਪ੍ਰੈਸ ਰਾਹੀਂ ਇਕ ਬਿਆਨ ਜਾਰੀ ਕਰਦੇ ਹੋਏ ਸੁਰਿੰਦਰ ਪੱਪੀ ਚੇਅਰਮੈਨ ਸ਼੍ਰੀ ਗੁਰੂ ਰਵਿਦਾਸੀਆ ਧਰਮ ਪ੍ਰਚਾਰਕ ਮਹਾ ਸਭਾ (ਰਜਿ.) ਹੁਸ਼ਿਆਰਪੁਰ ਨੇ ਪਿੰਡ ਛਾਉਣੀ ਕਲਾਂ ਦੇ ਸਾਰੇ ਹੀ ਵਾਸੀਆਂ ਦਾ ਤਹਿ ਦਿਲੋਂ ਧੰਨਵਾਦ ਕੀਤਾ ਅਤੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਪਿੰਡ ਵਾਸੀਆਂ ਨੇ ਜੋ ਜ਼ਿੰਮੇਵਾਰੀ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਸੌਂਪੀ ਹੈ ਉਸ ਨੂੰ ਉਹ ਪੂਰੀ ਤੰਨਦੇਹੀ ਨਾਲ ਨਿਭਾਉਣਗੇ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਦਰਵਾਜ਼ੇ ਪਿੰਡ ਦੇ ਲੋਕਾਂ ਲਈ 24 ਘੰਟੇ ਖੁੱਲੇ ਹਨ। ਉਹ ਸਾਰੇ ਪਿੰਡ ਵਾਸੀਆਂ ਦੇ ਕੰਮ ਬਿਨਾਂ ਕਿਸੇ ਵਿਤਕਰੇ, ਜਾਤ ਪਾਤ ਤੋਂ ਉਠ ਕੇ ਕਰਨਗੇ। ਆਪਣੇ ਪਿੰਡ ਨੂੰ ਵਿਕਾਸ ਪੱਖੋਂ ਕਿਸੇ ਵੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਨਾਲ ਪਿੱਛੇ ਨਹੀਂ ਰਹਿਣ ਦੇਣਗੇ। ਉਹਨਾਂ ਪਿੰਡ ਦੇ ਲੋਕਾਂ ਦਾ ਉਹਨਾਂ ਨੂੰ ਫਿਰ ਤੋਂ ਸਰਪੰਚੀ ਦਾ ਮਾਣ ਦੇਣ ਲਈ ਧੰਨਵਾਦ ਵੀ ਕੀਤਾ।

ਸ਼ਹੀਦ ਭਗਤ ਸਿੰਘ ਦੇ 117 ਵੇਂ ਜਨਮ ਦਿਨ ਤੇ ਸਿੱਖ ਨੈਸ਼ਨਲ ਕਾਲਜ ਬੰਗਾ ਦੀਆਂ ਟੀਮਾਂ ਨੇ ਮੇਲੇ 'ਚ ਖੂਬ ਰੰਗ ਬੰਨ੍ਹਿਆ

ਨਵਾਂਸ਼ਹਿਰ (ਸਤਨਾਮ ਸਿੰਘ ਸਹੁੰਗੜਾ)— ਪੰਜਾਬ ਸਰਕਾਰ ਵੱਲੋਂ ਆਯੋਜਿਤ ਸ਼ਹੀਦ-ਏ-ਆਜ਼ਮ ਸਰਦਾਰ ਭਗਤ ਸਿੰਘ ਦੇ 117ਵੇਂ ਜਨਮ ਦਿਹਾੜੇ ਨੂੰ ਸਮਰਪਿਤ ਖਟਕ ਕਲਾਂ ਵਿਖੇ ਇਨਕਲਾਬ ਫੈਸਟੀਵਲ 'ਚ ਸਿੱਖ ਨੈਸ਼ਨਲ ਕਾਲਜ ਬੰਗਾ ਦੀਆਂ ਵੱਖ-ਵੱਖ ਟੀਮਾਂ ਨੇ ਸ਼ਮੂਲੀਅਤ ਕਰਕੇ ਮੇਲੇ ਨੂੰ ਚਾਰ ਚੰਨ ਲਾਏ। ਇਸ ਸਮਾਗਮ ਦੌਰਾਨ ਪੰਜਾਬ ਸਰਕਾਰ ਦੇ ਨੁਮਾਇੰਦਿਆਂ 'ਚੋਂ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਤੌਰ 'ਤੇ ਹਾਜ਼ਰ ਹੋਏ। ਸ. ਤਰੁਨਪ੍ਰੀਤ ਸਿੰਘ ਸੌਂਦ (ਮੰਤਰੀ ਸੱਭਿਆਚਾਰ ਤੇ ਸੈਰ-ਸਪਾਟਾ ਮੰਤਰਾਲਾ), ਸ। ਹਰਭਜਨ ਸਿੰਘ ਈ.ਟੀ. (ਬਿਜਲੀ ਤੇ ਲੋਕ ਨਿਰਮਾਣ ਮੰਤਰੀ), ਮਲਵਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਕੰਗ(ਮੈਂਬਰ ਪਾਰਲੀਮੈਂਟ ਲੋਕ ਸਭਾ ਹਲਕਾ ਸ਼੍ਰੀ ਆਨੰਦਪੁਰ ਸਾਹਿਬ) ਡਿਪਟੀ ਕਮਿਸ਼ਨਰ ਸ਼੍ਰੀ

ਰਾਜੇਸ਼ ਧੀਮਾਨ, ਐਮ ਐਲ ਏ ਡਾ। ਸੁਖਵਿੰਦਰ ਸੁੱਖੀ, ਐਮ ਐਲ ਏ ਸੰਤੋਸ਼ ਕਟਾਰੀਆ, ਕੁਲਜੀਤ ਸਿੰਘ ਤੇ ਹੋਰ ਪ੍ਰਸ਼ਾਸਨਿਕ ਅਧਿਕਾਰੀਆਂ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ ਸ਼੍ਰੋਤਿਆਂ ਨੇ ਵਿਦਿਆਰਥੀਆਂ ਦੀਆਂ ਪੇਸ਼ਕਾਰੀਆਂ ਨੂੰ ਖੂਬ ਸਰਹਾਇਆ ਤੇ ਵਿਦਿਆਰਥੀ ਕਲਾਕਾਰਾਂ ਦੀ ਹੌਸਲਾ ਅਫ਼ਜ਼ਾਈ ਕੀਤੀ। ਇਸ ਮੌਕੇ ਪ੍ਰਿੰਸੀਪਲ ਡਾ. ਤਰਸੇਮ ਸਿੰਘ ਭਿੰਡਰ ਨੇ ਇਨ੍ਹਾਂ ਵਿਦਿਆਰਥੀ ਕਲਾਕਾਰਾਂ ਨੂੰ ਇਹੋ-ਜਿਹੇ ਸਮਾਗਮਾਂ ਵਿੱਚ ਵਧ ਚੜ੍ਹ ਕੇ ਹਿੱਸਾ ਲੈਣ ਲਈ ਪ੍ਰੇਰਿਤ ਕੀਤਾ ਤੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਇਸ ਨਾਲ ਪੰਜਾਬ ਦੇ ਅਮੀਰ ਸੱਭਿਆਚਾਰ ਤੇ ਵਿਰਸੇ ਦੀ ਪਛਾਣ ਹਰ ਵਿਅਕਤੀ ਤੱਕ ਪੁੱਜਦੀ ਹੋਵੇਗੀ। ਪ੍ਰੋ. ਗੁਰਪ੍ਰੀਤ ਸਿੰਘ ਹੁਰਾਂ ਦੱਸਿਆ ਕਿ ਵਿਦਿਆਰਥੀਆਂ ਨੇ ਮੇਲੇ ਦੇ ਸਰਹਾਲ ਹਲਕਾ ਇੰਚਾਰਜ ਬੰਗਾ, ਹਰਜੋਤ ਕੌਰ ਲੋਹਟੀਆ ਸਕੱਤਰ ਮਹਿਲਾ ਵਿੰਗ ਪੰਜਾਬ, ਫਿਲਮੀ ਅਦਾਕਾਰ ਦੇਵ ਖਰੌਤ, ਕੁਲਵਿੰਦਰ ਬਿੱਲਾ, ਬਿੰਨੂ ਚਿੱਲੋਂ

ਆਗਾਜ਼ ਮੌਕੇ ਸ਼ਬਦ ਗਾਇਨ ਕੀਤਾ ਤੇ ਭੰਗੜਾ ਲੁੱਭੀ ਗਿੱਧੇ ਆਦਿ ਦੀਆਂ ਮਨਮੋਹਕ ਵੰਨਗੀਆਂ ਪ੍ਰਸਤੁਤ ਕੀਤੀਆਂ।

ਭਾਕਿਯੂ ਉਗਰਾਹਾਂ ਵੱਲੋਂ ਝੋਨੇ ਦੀ ਨਿਰਵਿਘਨ ਖਰੀਦ ਚਾਲੂ ਕਰਾਉਣ ਲਈ ਪੰਜਾਬ ਭਰ 'ਚ 51 ਥਾਵਾਂ 'ਤੇ ਪੱਕੇ ਮੋਰਚੇ ਜਾਰੀ

ਚੰਡੀਗੜ੍ਹ, (ਦਲਜੀਤ ਕੌਰ)— ਭਾਰਤੀ ਕਿਸਾਨ ਯੂਨੀਅਨ (ਏਕਤਾ-ਉਗਰਾਹਾਂ) ਵੱਲੋਂ ਝੋਨੇ ਦੀ ਨਿਰਵਿਘਨ ਖ਼ੀਦ ਅਮਲੀ ਰੂਪ 'ਚ ਚਾਲੂ ਕਰਾਉਣ ਲਈ ਅੱਜ ਚੌਥੇ ਦਿਨ ਫਾਜ਼ਿਲਕਾ ਜ਼ਿਲ੍ਹੇ ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਹੋਰ ਟੌਲ ਪਲਾਜ਼ਾ ਵੀ ਕਰਨ ਨਾਲ 51 ਥਾਵਾਂ 'ਤੇ ਪੱਕੇ ਮੋਰਚੇ ਜਾਰੀ ਰਹੇ। ਇਹ ਜਾਣਕਾਰੀ ਦਿੰਦਿਆਂ ਜਥੇਬੰਦੀ ਦੇ ਪ੍ਰਧਾਨ ਜੋਗਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਉਗਰਾਹਾਂ ਅਤੇ ਜਨਰਲ ਸਕੱਤਰ ਸੁਖਦੇਵ ਸਿੰਘ ਕੋਕਰੀ ਕਲਾਂ ਨੇ ਕਿਹਾ ਹੈ ਕਿ ਬੇਸ਼ੱਕ ਭਗਵੰਤ ਮਾਨ ਸਰਕਾਰ ਵੱਲੋਂ 2 ਦਿਨਾਂ ਵਿੱਚ ਖ਼ੀਦ ਪੂਰੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਚਾਲੂ ਕਰਨ ਦਾ ਐਲਾਨ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ, ਪ੍ਰੰਤੂ ਪਿਛਲਾ ਤਜਰਬਾ ਦੱਸਦਾ ਹੈ ਕਿ ਵੱਖ ਵੱਖ ਵਰਗਾਂ ਦੀਆਂ ਮੰਗਾਂ ਮੰਨਣ ਦੇ ਬਹੁਤੇ ਐਲਾਨ ਅਮਲੀ ਰੂਪ 'ਚ ਲਾਗੂ ਨਹੀਂ ਹੋਏ। ਅੱਜ ਵੀ ਇਨ੍ਹਾਂ ਮੋਰਚਿਆਂ ਵਿੱਚ ਕੁੱਲ ਮਿਲਾ ਕੇ ਸੈਂਕੜੇ ਔਰਤਾਂ ਅਤੇ ਨੌਜਵਾਨਾਂ ਸਮੇਤ ਹਜ਼ਾਰਾਂ ਦੀ ਗਿਣਤੀ ਵਿੱਚ ਕਿਸਾਨ ਮਜ਼ਦੂਰ ਸ਼ਾਮਲ ਹੋਏ। 26 ਟੌਲ ਪਲਾਜ਼ਿਆਂ ਅਤੇ 25 ਸਿਆਸੀ ਆਗੂਆਂ ਦੇ ਘਰਾਂ/ਦਫ਼ਤਰਾਂ ਅੱਗੇ ਇਹ ਮੋਰਚੇ ਸਰਕਾਰੀ ਐਲਾਨ ਅਮਲੀ ਰੂਪ 'ਚ ਲਾਗੂ ਹੋਣ ਤੱਕ ਦਿਨੇ ਰਾਤ ਲਗਾਤਾਰ ਜਾਰੀ ਰੱਖੇ ਜਾਣਗੇ। ਜ਼ਿਲ੍ਹਾ ਪਟਿਆਲਾ ਵਿੱਚ ਅੱਜ ਤੋਂ ਪੱਕਾ ਮੋਰਚਾ ਮੰਤਰੀ ਬਲਵੀਰ ਸਿੰਘ ਤੋਂ ਬਦਲ ਕੇ ਭਾਜਪਾ ਆਗੂ ਪ੍ਰਨੀਤ ਕੌਰ ਦੇ ਘਰ ਅੱਗੇ ਲਾ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ।

ਕਿਸਮ ਦੇ ਪੂਜਾ 44 ਨਾਲੋਂ ਘੱਟ ਝਾੜ ਅਤੇ ਐਮ ਐਸ ਪੀ ਤੋਂ ਘੱਟ ਮਿਲੇ ਮੁੱਲ ਦੀ ਕਮੀ ਪੂਰਤੀ ਕੀਤੀ ਜਾਵੇ; ਬਾਸਮਤੀ ਦਾ ਲਾਭਕਾਰੀ ਐਮ ਐਸ ਪੀ ਮਿਥਿਆ ਜਾਵੇ ਅਤੇ ਔਤਕੀ ਵੀ ਪਿਛਲੇ ਸਾਲ ਵਾਲੇ ਔਸਤ ਰੇਟ 'ਤੇ ਖ਼ੀਦ ਕੀਤੀ ਜਾਵੇ, ਘੱਟ ਰੇਟ 'ਤੇ ਖ਼ੀਦ ਹੁਣ ਤੱਕ ਪੈ ਚੁੱਕੇ ਘਾਟੇ ਦੀ ਕਮੀ ਪੂਰਤੀ ਕੀਤੀ ਜਾਵੇ; ਝੋਨੇ ਦੀ ਵੱਧ ਤੋਂ ਵੱਧ ਨਮੀ 22% ਕੀਤੀ ਜਾਵੇ ਅਤੇ ਦਾਗੀ ਦਾਣਿਆਂ ਵਰਗੀਆਂ ਹੋਰ ਸ਼ਰਤਾਂ ਨਰਮ ਕੀਤੀਆਂ ਜਾਣ; ਮੰਡੀ ਮਜ਼ਦੂਰਾਂ ਦੀ ਮਜ਼ਦੂਰੀ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਮੰਗ ਅਨੁਸਾਰ ਮਿਥੀ ਜਾਵੇ ਅਤੇ ਹੋਰ ਹੱਕੀ ਮੰਗਾਂ ਮੰਨੀਆਂ ਜਾਣ; ਪੁਆਤੇ ਦੀ ਜੜ੍ਹ ਸੰਸਾਰ ਵਪਾਰ ਸੰਸਥਾ ਦੀ ਖੁੱਲ੍ਹੀ ਮੰਡੀ ਦੀ ਨੀਤੀ ਰੱਦ ਕੀਤੀ ਜਾਵੇ ਅਤੇ ਇਸ ਸੰਸਥਾ 'ਚੋਂ ਬਾਹਰ ਆਇਆ ਜਾਵੇ; ਨਵੇਂ ਚੌਲਾਂ ਦੀ ਸਟੋਰੇਜ ਲਈ ਸ਼ੈਲਰ ਮਾਲਕਾਂ ਦੇ ਜ਼ਮ੍ਹਾਂ ਪਏ ਚੌਲਾਂ ਦੀ ਚੁਕਾਈ ਤੇਜ਼ੀ ਨਾਲ ਕੀਤੀ ਜਾਵੇ; ਪਰਾਲੀ ਸਾੜਨ ਤੋਂ ਬਗ਼ੈਰ ਨਿਪਟਾਰੇ ਲਈ 200 ਰੁਪਏ ਪ੍ਰਤੀ ਕੁਇੰਟਲ ਬੋਨਸ ਦਿੱਤਾ ਜਾਵੇ। ਇਸ ਬਾਰੇ ਮੜ੍ਹੇ ਗਏ ਪੁਲਿਸ ਕੇਸ, ਜੁਰਮਾਨੇ ਅਤੇ ਲਾਲ ਐਂਟੀਆਂ ਦੇ ਜਾਬਰ ਕਦਮ ਵਾਪਸ ਲਏ ਜਾਣ ਅਤੇ ਮੁੜ ਇਸ ਰਾਹ ਪੈਣ ਤੋਂ ਬਾਜ਼ ਆਇਆ ਜਾਵੇ। ਇਸ ਇਸਦੇ ਨਾਲ ਹੀ

ਅੱਜ ਦੇ ਮੋਰਚਿਆਂ ਨੂੰ ਸੰਬੋਧਨ ਕਰਨ ਵਾਲੇ ਹੋਰ ਮੁੱਖ ਬੁਲਾਰਿਆਂ ਵਿੱਚ ਝੰਡਾ ਸਿੰਘ ਜੇਠੂਕੇ, ਸਿੰਗਾਰਾ ਸਿੰਘ ਮਾਨ, ਰੂਪ ਸਿੰਘ ਛੰਨਾ, ਹਰਦੀਪ ਸਿੰਘ ਟੱਲੇਵਾਲ, ਜਗਤਾਰ ਸਿੰਘ ਕਾਲਾਝਾੜ, ਜਨਕ ਸਿੰਘ ਭੁਟਾਲਾ, ਹਰਿੰਦਰ ਕੌਰ ਬਿੰਦੂ, ਕਮਲਜੀਤ ਕੌਰ ਬਰਨਾਲਾ ਅਤੇ ਕੁਲਦੀਪ ਕੌਰ ਕੁੱਸਾ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ ਸੰਬੋਧਤ ਜ਼ਿਲ੍ਹਾ ਅਤੇ ਬਲਾਕ ਪੱਧਰਾਂ ਦੇ ਆਗੂ ਸ਼ਾਮਲ ਸਨ। ਬੁਲਾਰਿਆਂ ਨੇ ਮੋਰਚਿਆਂ ਦੀਆਂ ਮੰਗਾਂ ਦੁਹਰਾਈਆਂ ਕਿ ਝੋਨੇ ਦੀ ਪੂਰੇ ਐਮ ਐਸ ਪੀ 'ਤੇ ਨਿਰਵਿਘਨ ਖ਼ੀਦ ਅਮਲੀ ਰੂਪ 'ਚ ਚਾਲੂ ਕੀਤੀ ਜਾਵੇ ਅਤੇ ਹੁਣ ਤੱਕ ਘੱਟ ਮੁੱਲ 'ਤੇ ਵਿਕੇ ਝੋਨੇ ਦੀ ਕਮੀ ਪੂਰਤੀ ਕੀਤੀ ਜਾਵੇ; ਸਰਕਾਰੀ ਸਿਫਾਰਸ਼ ਅਨੁਸਾਰ ਪਾਣੀ ਦੀ ਬੱਚਤ ਲਈ ਬੀਜੀ ਗਈ ਪੀ ਆਰ 126

ਬੁਲਾਰਿਆਂ ਨੇ ਡੀ ਏ ਪੀ ਦੀ ਬਿਨਾਂ ਸ਼ਰਤ ਨਿਰਵਿਘਨ ਸਪਲਾਈ ਕਰਨ ਦੀ ਮੰਗ ਉੱਤੇ ਵੀ ਜ਼ੋਰ ਦਿੱਤਾ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਕਿਸਾਨਾਂ ਦੀਆਂ ਇਨ੍ਹਾਂ ਹੱਕੀ ਮੰਗਾਂ ਨੂੰ ਲਗਾਤਾਰ ਨਜ਼ਰਅੰਦਾਜ਼ ਕਰਨ ਲਈ ਕੇਂਦਰ ਤੇ ਪੰਜਾਬ ਦੀਆਂ ਦੋਨਾਂ ਸਰਕਾਰਾਂ ਨੂੰ ਦੋਸ਼ੀ ਠਹਿਰਾਇਆ ਜਿਹੜੀਆਂ ਛੋਟੇ ਦਰਮਿਆਨੇ ਕਿਸਾਨਾਂ ਨੂੰ ਤਬਾਹ ਕਰਨ ਵਾਲੀ ਸੰਸਾਰ ਵਪਾਰ ਸੰਸਥਾ ਦੀ ਕਾਰਪੋਰੇਟ ਪੱਖੀ ਖੁੱਲ੍ਹੀ ਮੰਡੀ ਦੀ ਨੀਤੀ ਮੜ੍ਹਨ 'ਤੇ ਉਤਾਰੂ ਹਨ। ਅੱਜ ਵੀ ਪੰਜਾਬ ਖੇਤ ਮਜ਼ਦੂਰ ਯੂਨੀਅਨ ਵੱਲੋਂ ਕੁੱਝ ਮੋਰਚਿਆਂ ਵਿੱਚ ਸ਼ਮੂਲੀਅਤ ਕੀਤੀ ਗਈ। ਸਮੂਹ ਪਿੰਡਾਂ ਦੇ ਕਿਸਾਨਾਂ ਮਜ਼ਦੂਰਾਂ ਨੂੰ ਅਪੀਲ ਕੀਤੀ ਗਈ ਕਿ ਸਰਕਾਰਾਂ ਦੇ ਇਸ ਕਿਸਾਨ ਮਾਰੂ ਹਮਲੇ ਨੂੰ ਮਾਤ ਦੇਣ ਲਈ ਪੱਕੇ ਮੋਰਚਿਆਂ ਵਿੱਚ ਪੂਰੇ ਜੋਸ਼ ਅਤੇ ਧੜੱਲੇ ਨਾਲ ਪੁੱਜਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ। ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਕਰਕੇ ਹੀ ਜਿੱਤ ਦੀ ਗਰੰਟੀ ਹੋਵੇਗੀ ਅਤੇ ਕਿਸਾਨਾਂ ਵੱਲੋਂ ਮਹਿੰਗੇ ਖਰਚੇ ਅਤੇ ਲਹੂ ਪਸੀਨਾ ਇੱਕ ਕਰਕੇ ਪਾਲੇ ਗਏ ਝੋਨੇ ਦੀ ਬੇਕਦਰੀ ਖਤਮ ਹੋਵੇਗੀ।

ਅਧਿਆਪਕ ਭਲਾਈ ਕਮੇਟੀ ਨੇ ਸਿੱਖਿਆ ਦੇ ਖੇਤਰ 'ਚ ਵਡਮੁੱਲਾ ਯੋਗਦਾਨ ਪਾਉਣ ਵਾਲੇ ਤਿੰਨ ਅਧਿਆਪਕਾਂ ਨੂੰ ਕੀਤਾ ਸਨਮਾਨਿਤ

ਫਗਵਾੜਾ (ਬੀ.ਕੇ. ਰੱਤੂ) ਅਧਿਆਪਕ ਭਲਾਈ ਕਮੇਟੀ ਫਗਵਾੜਾ ਵੱਲੋਂ ਕੌਮਾਂਤਰੀ ਅਧਿਆਪਕ ਦਿਵਸ ਮੌਕੇ ਤਿੰਨ ਅਧਿਆਪਕਾਂ ਸ਼੍ਰੀਮਤੀ ਰਚਨਾ ਦੇਵੀ ਮੈਥ ਅਧਿਆਪਕ ਸਰਕਾਰੀ ਹਾਈ ਸਕੂਲ ਖਲਵਾੜਾ (ਕਪੂਰਥਲਾ), ਸ਼੍ਰੀ ਨਿਰਪਾਲਜੀਤ ਸਿੰਘ ਕਪਿਉਟਰ ਫੈਕਲਟੀ ਸਰਕਾਰੀ ਸੀ. ਸੈਕੰਡਰੀ ਸਕੂਲ ਗੋਰਾਇਆ (ਜਲੰਧਰ), ਸ਼੍ਰੀ ਮਨੋਹਰ ਸਿੰਘ ਸਮਾਜਿਕ ਸਿੱਖਿਆ ਅਧਿਆਪਕ ਸਕੂਲ ਆਫ ਐਮੀਨੈਂਸ

ਫਗਵਾੜਾ ਨੂੰ ਸਰਕਾਰੀ ਪ੍ਰਾਇਮਰੀ ਸਕੂਲ ਖੇੜਾ (ਫਗਵਾੜਾ) ਵਿਖੇ ਸਨਮਾਨਿਤ ਕੀਤਾ ਗਿਆ। ਸਮਾਰੋਹ ਦੀ ਪ੍ਰਧਾਨਗੀ ਪ੍ਰਿੰਸੀਪਲ ਤਜਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਸ਼ੈਤੀ ਨੇ ਕੀਤੀ। ਅੱਜ ਦਾ ਸਮਾਰੋਹ ਅਧਿਆਪਕ ਭਲਾਈ ਕਮੇਟੀ ਫਗਵਾੜਾ ਦੇ ਬਾਨੀ ਸਵ. ਸਾਧੂ ਸਿੰਘ ਜੱਸਲ ਨੂੰ ਸਮਰਪਿਤ ਸੀ। ਪ੍ਰਿੰ ਹਰਮੇਸ਼ ਪਾਠਕ, ਹੰਸ ਰਾਜ ਬੰਗੜ, ਮੱਖਣ ਰੱਤੂ, ਮਲਕੀਤ ਸਿੰਘ ਅੱਪਰਾ ਸਕੱਤਰ ਤੇ ਮੈਡਮ ਦਲਜੀਤ ਕੌਰ ਜੱਸਲ

ਆਦਿ ਬੁਲਾਰਿਆਂ ਨੇ ਸਨਮਾਨਿਤ ਅਧਿਆਪਕਾਂ ਬਾਰੇ ਸਰਬਪੱਖੀ ਕੌਮਾਂ ਬਾਰੇ ਜਾਣਕਾਰੀ ਦਿਤੀ। ਸਮਾਗਮ ਵਿੱਚ ਬੱਚਿਆਂ ਵਲੋਂ ਗਿੱਧਾ, ਕੋਰੀ ਗ੍ਰਾਫੀ ਰਾਹੀਂ ਖੂਬ ਰੰਗ ਬੰਨ੍ਹਿਆ। ਸਮਾਗਮ ਵਿੱਚ ਪੰਕਜ ਰਾਵਤ, ਰਾਜ ਕੁਮਾਰ ਮੋਹਲੀ, ਮਲਕੀਤ ਸਿੰਘ ਚਾਨਾ, ਹਰਬੰਸ ਲਾਲ, ਧਰਮਿੰਦਰ ਕੁਮਾਰ, ਸੁਦਾਗਰ ਬੰਗੜ, ਸੰਜੀਵ ਸਰਮਾ, ਹਰਮਿੰਦਰ ਕੁੰਦੀ, ਰਵਿੰਦਰ ਬੰਗਾ, ਸਰਬਜੀਤ ਸਿੰਘ, ਗੁਰਦੀਪ ਸਿੰਘ

ਤੁਲੀ, ਵਿਪਨ ਕੁਮਾਰ, ਰਣਜੀਤ ਸਿੰਘ, ਕਰਨ ਕਲੇਰ ਸਰਪੰਚ ਖੇੜਾ, ਚਮਨ ਲਾਲ, ਰਾਜ ਪਾਲ, ਮੈਡਮ ਕੁਲਵਿੰਦਰ ਕੌਰ, ਸੰਦੀਪ ਕੁਮਾਰੀ, ਸੀਤਾ ਰਾਣੀ ਮੁੱਠੜਾ ਖੁਰਦ, ਬਲਵੀਰ ਕੌਰ, ਕਸ਼ਮੀਰ ਕੌਰ, ਮਨਜੀਤ ਕੌਰ, ਮੈਡਮ ਰੈਨੂਕਾ, ਕਿਰਨ ਸਰਮਾ, ਪਿੰਡ ਵਾਸੀ ਤੇ ਬੱਚੇ ਹਾਜ਼ਰ ਸਨ। ਸਟੇਜ ਸਕੱਤਰ ਦਾ ਕੰਮ ਮੈਡਮ ਪਰਮਜੀਤ ਕੌਰ ਅੱਪਰਾ ਨੇ ਬਾਖੂਬੀ ਨਿਭਾਇਆ।

ਪ੍ਰੋ. ਪਿਆਰਾ ਸਿੰਘ ਭੋਗਲ ਯਾਦਗਾਰੀ ਪੁਰਸਕਾਰ ਡਾ. ਸਵਰਾਜਬੀਰ ਸਿੰਘ ਨੂੰ ਫਗਵਾੜਾ ਵਿਖੇ ਪ੍ਰਦਾਨ

ਫਗਵਾੜਾ (ਡੀਡੀਬੀ)- ਪ੍ਰੋ. ਪਿਆਰਾ ਸਿੰਘ ਭੋਗਲ ਯਾਦਗਾਰੀ ਪੁਰਸਕਾਰ ਨਾਮਵਰ ਨਾਟਕਕਾਰ, ਸ਼ਾਇਰ ਅਤੇ ਪੰਜਾਬੀ ਟ੍ਰਿਬਿਊਨ ਦੇ ਸਾਬਕਾ ਸੰਪਾਦਕ ਡਾ. ਸਵਰਾਜਬੀਰ ਸਿੰਘ ਨੂੰ ਇੱਥੇ ਇੱਕ ਸਮਾਗਮ ਦੌਰਾਨ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ। ਡਾ. ਸਵਰਾਜਬੀਰ ਨੇ ਇੱਕ ਦਰਜਨ ਤੋਂ ਵੱਧ ਨਾਟਕ ਤਿੰਨ ਕਾਵਿ-ਸੰਗ੍ਰਹਿ ਤੇ ਲੇਖ ਪੁਸਤਕ ਪੰਜਾਬੀ ਦੀ ਝੋਲੀ ਪਾਏ ਤੇ ਜਿਹਨਾ ਦੇ ਨਾਟਕ 'ਮੱਸਿਆ ਦੀ ਰਾਤ' ਨੂੰ ਸਾਹਿਤ ਅਕਾਡਮੀ ਐਵਾਰਡ ਮਿਲ ਚੁੱਕਾ ਹੈ। ਇਹ ਪਲੇਠੀ ਪੁਰਸਕਾਰ ਡਾ. ਸਵਰਾਜਬੀਰ ਸਿੰਘ ਦੀਆਂ ਪੰਜਾਬ, ਪੰਜਾਬੀ, ਪੰਜਾਬੀਅਤ ਪ੍ਰਤੀ ਉਘੀਆਂ ਸੇਵਾਵਾਂ ਨੂੰ ਸਨਮੁੱਖ ਰੱਖਦਿਆਂ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ। ਇਸ ਵਿੱਚ 51000 ਰੁਪਏ ਨਕਦ, ਇੱਕ ਲੋਈ, ਇੱਕ ਮੰਮਟੋ ਅਤੇ ਸਨਮਾਨ ਪੱਤਰ ਸ਼ਾਮਲ ਸਨ।

ਆਪਣੇ ਕੁੰਜੀਵਤ ਭਾਸ਼ਨ ਵਿੱਚ ਡਾ. ਸਵਰਾਜਬੀਰ ਸਿੰਘ ਨੇ ਵਿਸਥਾਰ ਸਹਿਤ ਚਾਨਣਾ ਪਾਇਆ। ਉਹਨਾ ਪ੍ਰੋ. ਪਿਆਰਾ ਸਿੰਘ ਭੋਗਲ ਦੀ ਪ੍ਰਸ਼ੰਸਾ ਕਰਦਿਆਂ ਉਹਨਾਂ ਨੂੰ ਪੰਜਾਬੀ ਤੇ ਹਿੰਦੀ ਸਾਹਿਤ ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਪੁਲ ਕਰਾਰ ਦਿੱਤਾ। ਉਪਰੋਕਤ ਵਿਸ਼ੇ 'ਤੇ ਬੋਲਦਿਆਂ ਉਹਨਾ ਕਿਹਾ ਕਿ

ਵਿੱਚ ਵੀ ਕਿਸਾਨ ਅੰਦੋਲਨ ਅਹਿਮ ਭੂਮਿਕਾ ਨਿਭਾਉਣਗੇ ਅਤੇ ਕਿਸਾਨ, ਕਿਰਤੀ, ਦਲਿਤ, ਕਾਰੀਗਰ ਇਕੱਠੇ ਹੋਕੇ ਵੱਖਵਾਦੀ ਨਿਜ਼ਾਮ ਨਾਲ ਲੌਹਾ ਲੈ ਸਕਣ ਦੇ ਸਮਰੱਥ ਹੋਣਗੇ। ਉਹਨਾ ਨੇ ਇਹ ਕਿਹਾ ਕਿ ਨਾਬਰੀ ਦੀ ਇਸ ਭਾਵਨਾ ਕਾਰਨ ਪੰਜਾਬ ਨੂੰ ਕਈ ਸੱਟਾਂ ਲੱਗੀਆਂ। ਜਿਹਨਾ 'ਚ 1947 ਦੀ ਵੰਡ ਤੇ 1980

ਕੌਮੀ ਪੱਧਰ 'ਤੇ ਸਾਂਝੇ ਯਤਨ ਹੋਣ ਤਾਂ ਕਿ ਇਸ ਦੇ ਕੌਮੀ ਬਿਊਰੀ ਦਾ ਵਿਰੋਧ ਕਰ ਸਕੀਏ ਤੇ ਸਾਂਝੀਵਾਲਤਾ ਤੇ ਸਰਬੱਤ ਦੇ ਭਲੇ ਦੇ ਸਿਧਾਂਤ 'ਤੇ ਚੱਲ ਸਕੀਏ। ਉਹਨਾ ਨੇ ਇਸ ਗੱਲ ਤੇ ਅਫ਼ਸੋਸ ਪ੍ਰਗਟ ਕੀਤਾ ਕਿ ਸ਼੍ਰੋਮਣੀ ਅਕਾਲੀ ਦਲ ਵਰਗੀਆਂ ਖੇਤਰੀ ਪਾਰਟੀਆਂ ਵੀ ਖੇਤਰੀ ਸਰਕਾਰ ਛੱਡ ਗਈਆਂ, ਜਿਸ ਕਾਰਨ ਉਹਨਾ ਦੀ ਆਪਣੀ ਹੱਦ ਨੂੰ ਵੀ ਖਤਰਾ ਪੈਦਾ ਹੋ ਗਿਆ। ਉਹਨਾ ਨੇ ਪੰਜਾਬ ਜਾਗਰਤੀ ਮੰਚ ਦੇ ਝੰਡੇ ਝੱਲੇ ਪ੍ਰੋ. ਭੋਗਲ ਸਾਹਿਬ ਨਾਲ ਕੰਮ ਕਰਨ ਦੀਆਂ ਯਾਦਾਂ ਵਿਸਥਾਰ ਨਾਲ ਸਾਂਝੀਆਂ ਕੀਤੀਆਂ। ਸੀਨੀਅਰ ਖੱਬੇ ਪੱਖੀ ਆਗੂ ਮੰਗਤ ਰਾਮ ਪਾਸਲਾ ਨੇ ਵੀ ਆਪਣੇ ਵਿਚਾਰ ਪੇਸ਼ ਕੀਤੇ। ਉਹਨਾ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਇਸ ਸਮੇਂ ਚਿੰਤਾ ਅਤੇ ਚਿੰਤਨ ਕਰਨ ਦੀ ਲੋੜ ਹੈ। ਸਟੇਜ ਦੀ ਕਾਰਵਾਈ ਪ੍ਰਿੰ. ਗੁਰਮੀਤ ਸਿੰਘ ਪਲਾਹੀ ਨੇ ਨਿਭਾਈ। ਪ੍ਰੋ. ਪਿਆਰਾ ਸਿੰਘ ਭੋਗਲ ਦੇ ਪਰਿਵਾਰ ਵਲੋਂ ਡਾ. ਗੁਲਜ਼ਾਰ ਸਿੰਘ ਵਿਰਦੀ ਨੇ ਧੰਨਵਾਦ ਕੀਤਾ। ਹੋਰਨਾਂ ਤੋਂ ਬਿਨਾਂ ਇਸ ਸਮੇਂ ਪ੍ਰੋ. ਪਿਆਰਾ ਸਿੰਘ ਭੋਗਲ ਦੀ ਪੁੱਤਰੀ ਦੀਪ

ਇਹ ਪੁਰਸਕਾਰ ਪ੍ਰੋ. ਪਿਆਰਾ ਸਿੰਘ ਭੋਗਲ ਯਾਦਗਾਰੀ ਕਮੇਟੀ, ਜਿਸ ਦੀ ਅਗਵਾਈ ਪ੍ਰੋ. ਜਸਵੰਤ ਸਿੰਘ ਗੰਡਮ ਕਰਦੇ ਹਨ, ਵਲੋਂ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ। ਇਹ ਜਾਣਕਾਰੀ ਦਿੰਦਿਆਂ ਕਮੇਟੀ ਦੇ ਜਨਰਲ ਸਕੱਤਰ ਪ੍ਰਿੰ. ਗੁਰਮੀਤ ਸਿੰਘ ਪਲਾਹੀ ਨੇ ਦੱਸਿਆ ਕਿ ਪ੍ਰੋ. ਪਿਆਰਾ ਸਿੰਘ ਭੋਗਲ, ਜੋ 92 ਸਾਲ ਦੀ ਉਮਰ ਭੋਗਕੇ ਸਾਨੂੰ ਵਿਛੋੜਾ ਦੇ ਗਏ ਸਨ, ਸਾਰੀ ਉਮਰ ਪੰਜਾਬ, ਪੰਜਾਬੀ ਤੇ ਪੰਜਾਬੀਅਤ ਨੂੰ ਪ੍ਰਣਾਏ ਰਹੇ। ਉਹਨਾ ਨੇ ਲਗਭਗ 60 ਦੇ ਕਰੀਬ ਪੁਸਤਕਾਂ ਲਿਖੀਆਂ।

ਅਸੀਂ ਆਪਣੇ ਆਪ ਨੂੰ ਨਿਰਾਸ਼ਾ ਦੀ ਖੱਡ 'ਚ ਨਹੀਂ ਡਿੱਗਣ ਦੇ ਸਕਦੇ। ਉਹਨਾ ਅੱਗੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਪੰਜਾਬ ਦੀ ਵਿਲੱਖਣ ਭੂਗੋਲਿਕ ਸਥਿਤੀ ਅਤੇ ਕੁਝ ਹੋਰ ਵਰਤਾਰਿਆਂ ਕਾਰਨ ਪੰਜਾਬੀਆਂ ਵਿੱਚ ਨਾਬਰੀ ਦੀ ਭਾਵਨਾ ਪ੍ਰਬਲ ਰਹੀ ਹੈ। ਉਹਨਾ ਨੇ ਵੱਖਰੀਆਂ-ਵੱਖਰੀਆਂ ਸਮਾਜਿਕ, ਧਾਰਮਿਕ ਅਤੇ ਸਿਆਸੀ ਲਹਿਰਾਂ ਦੇ ਹਵਾਲੇ ਦਿੱਤੇ। ਉਹਨਾ ਨੇ ਗੁਰੂ ਨਾਨਕ ਦੇਵ ਜੀ ਦੀ ਬਾਬਰ ਬਾਣੀ ਨੂੰ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਤੌਰ 'ਤੇ ਕੋਟ ਕੀਤਾ ਤੇ ਸਰਬੱਤ ਦੇ ਭਲੇ ਦੇ ਸਿਧਾਂਤ ਦੀ ਚਰਚਾ ਕੀਤੀ। ਉਹਨਾ ਕਿਹਾ ਕਿ, "ਭਾਰਤ ਦੀ ਅਜੋਕੀ ਸਿਆਸੀ ਸਥਿਤੀ ਵਿੱਚ ਕੇਂਦਰ ਸਰਕਾਰ ਕੁਝ ਸੁਝਿਆਂ 'ਤੇ ਹਾਵੀ ਹੋਕੇ ਆਪਣੀ ਸਿਆਸਤ ਵੱਲ ਸਾਰੇ ਦੇਸ਼ ਦੀ ਨੁਹਾਰ ਇੱਕ ਖਾਸ ਪਾਸੇ ਵੱਲ ਮੋੜਨਾ ਚਾਹੁੰਦੀ ਹੈ। ਪਰ ਅਜਿਹਾ ਕਦੀ ਵੀ ਨਹੀਂ ਹੋ ਸਕਦਾ, ਕਿਉਂਕਿ ਦੇਸ਼ ਇੱਕਸਾਰ ਤੇ ਇੱਕ ਰੰਗ 'ਚ ਨਹੀਂ ਵੇਖਿਆ ਜਾ ਸਕਦਾ"। 2021 ਵਾਲੇ ਕਿਸਾਨ ਅੰਦੋਲਨ ਦੀ ਖੁਲ੍ਹਕੇ ਪ੍ਰਸ਼ੰਸਾ ਕਰਦਿਆਂ ਉਹਨਾ ਕਿਹਾ ਕਿ ਇਸ ਅੰਦੋਲਨ ਨੇ ਸਦੀ ਦੇ ਸਭ ਤੋਂ ਉਦਾਸ ਸਮਿਆਂ ਵਿੱਚੋਂ ਲੋਕਾਂ ਨੂੰ ਬਾਹਰ ਕੱਢਿਆ। ਉਹਨਾ ਦਾਅਵਾ ਕੀਤਾ ਕਿ ਆਉਣ ਵਾਲੇ ਸਮਿਆਂ

ਵਿਆਂ ਦੀਆਂ ਦੁਖਾਂਤਕ ਘਟਨਾਵਾਂ ਸ਼ਾਮਲ ਹਨ। ਉਹਨਾ ਇਹ ਵੀ ਕਿਹਾ ਕਿ ਪੰਜਾਬ ਨੂੰ ਇਤਿਹਾਸ ਹੀਣਤਾ ਕਰਨ ਦੇ ਉਪਰਾਲੇ ਹੋ ਰਹੇ ਹਨ। ਉਹਨਾ ਕਿਹਾ ਕਿ ਇਸ ਵੇਲੇ ਖਿਲਾਅ ਹੈ ਅਤੇ ਜਿਸ "ਆਪ" ਨੂੰ ਤੀਜੀ ਧਿਰ ਵਜੋਂ ਪੰਜਾਬ ਨੇ ਬਦਲ ਵਜੋਂ ਅੱਗੇ ਲਿਆਂਦਾ, ਉਸਦਾ ਬਹਾਰੀ ਖੋਲ ਤਾਂ ਆਦਰਸ਼ਕ ਸੀ, ਪਰ ਅੰਦਰੋਂ ਉਹ ਖੋਖਲਾ ਸਾਬਤ ਹੋਇਆ।

ਭੋਗਲ ਅਤੇ ਦੋਹਰਤਰੀ ਡਾ. ਹਰਲੀਨ ਕੌਰ ਵਾਲੀਆ ਅਤੇ ਉਹਨਾ ਦੇ ਪਤੀ ਕਰਨਜੀਤ ਸਿੰਘ ਵਾਲੀਆ, ਰਵਿੰਦਰ ਚੋਟ, ਐਡਵੋਕੇਟ ਐਸ.ਐਲ. ਵਿਰਦੀ, ਪਰਵਿੰਦਰਜੀਤ ਸਿੰਘ, ਕਲਮੇਸ਼ ਸੰਧੂ, ਬਲਦੇਵ ਰਾਜ ਕੋਮਲ, ਗਿਆਨ ਸਿੰਘ ਮੋਗਾ, ਹਰਜਿੰਦਰ ਨਿਆਣਾ, ਜਸਵਿੰਦਰ ਫਗਵਾੜਾ, ਕੈਪਟਨ ਦਵਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਜੱਸਲ, ਰਘਵੀਰ ਸਿੰਘ ਮਾਨ, ਸਾਹਿਬਾ ਜੀਟਨ ਕੌਰ, ਦੀਦਾਰ ਸੇਤਰਾ, ਦੀਪ ਕਲੇਰ, ਭੁਪਿੰਦਰ ਕੌਰ, ਸੁਰਜੀਤ ਜੱਜ, ਸੀਤਲ ਰਾਮ ਬੰਗਾ, ਡਾ. ਇੰਦਰਜੀਤ ਸਿੰਘ ਬਾਸੂ, ਲਸ਼ਕਰ ਢੰਡਵਾੜਵੀ, ਅਮਰ ਸਿੰਘ ਅਮਰ, ਮਹਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਸੂਦ, ਗੁਰਮੁੱਖ ਸਿੰਘ, ਕੁਲਵੰਤ ਸਿੰਘ ਭਿੰਡਰ ਅਤੇ ਸੋਹਣ ਸਿੰਘ ਭਿੰਡਰ, ਵਿਸ਼ਾਲ, ਜੈਪਾਲ ਸਿੰਘ, ਡਾ. ਇੰਦਰਪਾਲ ਸਿੰਘ, ਬਲਬੀਰ ਕੌਰ ਬੱਬੂ ਸੈਣੀ, ਸਿਮਰਤ ਕੌਰ, ਸੋਨੀਕਾ ਰਾਣੀ, ਲਖਬੀਰ ਚੰਦ, ਡਾ. ਰਮਨ, ਸੁਸ਼ੀਲ ਸ਼ਰਮਾ, ਅਸ਼ੋਕ ਸ਼ਰਮਾ, ਜੀਵਨ ਸੰਘਾ, ਸੁਖਵਿੰਦਰ ਸਿੰਘ, ਡਾ. ਜਸਵੰਤ ਸਿੰਘ ਗਿੱਲ, ਸੁਖਬੀਰ ਸਿੰਘ ਛੀਰਾ, ਪ੍ਰੀਤੀ, ਅਜੈ ਕੌਸ਼ਲ ਅਤੇ ਡਾ. ਬਲਦੇਵ ਰਾਜ ਆਦਿ ਹਾਜ਼ਰ ਸਨ।

ਵਿਸ਼ਵ ਸ਼ਾਂਤੀ ਅਤੇ ਵਾਤਾਵਰਣਕ ਜ਼ਿੰਮੇਵਾਰੀ ਨੂੰ ਪ੍ਰੋਤਸਾਹਿਤ ਕਰਨ ਲਈ ਕੇਰਲ ਤੋਂ 3600 ਕਿ ਮੀ ਸਾਇਕਲ ਯਾਤਰਾ ਸ਼ੁਰੂ

ਹੁਸ਼ਿਆਰਪੁਰ (ਸਤਨਾਮ ਸਿੰਘ ਸਹੁੰਗੜਾ)- "ਰਾਈਡ ਫੌਰ ਪੀਸ" ਮੁਹਿੰਮ ਦੇ ਤਹਿਤ, ਅਹਮਦੀਆ ਮੁਸਲਮਾਨ ਯੂਥ ਵਿੰਗ ਇੰਡੀਆ ਨੇ ਵਿਸ਼ਵ ਸ਼ਾਂਤੀ ਅਤੇ ਵਾਤਾਵਰਣਕ ਜ਼ਿੰਮੇਵਾਰੀ ਨੂੰ ਪ੍ਰੋਤਸਾਹਿਤ ਕਰਨ ਦੇ ਉਦੇਸ਼ ਨਾਲ ਕੇਰਲ ਤੋਂ ਕਾਇਆਨ,

ਸਭ ਦਾ ਦਿਲੋਂ ਧੰਨਵਾਦ ਕੀਤਾ ਅਤੇ ਪ੍ਰੈਸ ਨੂੰ ਜਾਰੀ ਆਪਣੇ ਬਿਆਨ ਵਿੱਚ ਦੱਸਿਆ ਕਿ ਇਹ ਯਾਤਰਾ 6 ਸਤੰਬਰ 2024 ਨੂੰ ਕੋਚੀਕੋਡ ਵਿੱਚ ਧਵਜਾਰੋਹਣ ਸਮਾਰੋਹ ਦੇ ਨਾਲ ਸ਼ੁਰੂ ਹੋਈ ਸੀ। ਇਸ ਯਾਤਰਾ ਦੌਰਾਨ ਸਾਈਕਲ ਸਵਾਰ ਵੱਖ-ਵੱਖ ਰਾਜਾਂ

ਬਚਣ ਲਈ ਠੋਸ ਉਪਰਾਲਿਆਂ ਦੀ ਲੋੜ ਹੈ। ਹੁਸ਼ਿਆਰਪੁਰ ਜਿਸ ਨੂੰ ਸੰਤਾਂ ਦੀ ਨਗਰੀ ਵੀ ਕਿਹਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ, ਵਿੱਚ ਪਹੁੰਚ ਕੇ ਸਾਈਕਲ ਯਾਤਰੀਆਂ ਨੇ ਬਹੁਤ ਖੁਸ਼ੀ ਅਤੇ ਸੰਤੋਖ ਮਹਿਸੂਸ ਕੀਤਾ। ਇੱਥੇ ਫਿਟ ਬਾਇਕਰ ਕਲੱਬ ਵਲੋਂ ਆਯੋਜਿਤ ਸਵਾਗਤ ਸਮਾਰੋਹ ਵਿੱਚ ਸਭ ਹਾਜ਼ਰ ਲੋਕਾਂ, ਖਾਸ

ਕਰਕੇ ਉਪ ਪ੍ਰਧਾਨ ਉਤਮਜੀਤ ਸਿੰਘ, ਸਕੱਤਰ ਮੁਨੀਰ ਨਜ਼ੀਰ, ਗੁਰਮੇਲ ਸਿੰਘ ਅਤੇ ਪੰਜਾਬ ਦੇ ਨਾਗਰਿਕਾਂ ਦਾ ਦਿਲੋਂ ਧੰਨਵਾਦ ਕੀਤਾ ਗਿਆ। ਇਸ ਮੌਕੇ 'ਤੇ ਹੋਰ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਸ਼ਖਸੀਅਤਾਂ ਵਿੱਚ ਸ਼ੇਖ ਮੰਨਾਨ, ਸ਼ਮਸ਼ੇਰ ਖਾਨ, ਵਾਲੀਦ ਅਹਿਮਦ ਆਦਿ ਵੀ ਹਾਜ਼ਰ ਸਨ।

ਜ਼ਿਲ੍ਹਾ ਗੁਰਦਾਸਪੁਰ ਤੋਂ 3,600 ਕਿਲੋਮੀਟਰ ਲੰਬੀ ਸਾਈਕਲ ਯਾਤਰਾ ਦੀ ਸ਼ੁਰੂਆਤ ਕੀਤੀ ਹੈ। ਅੱਜ ਇਸ ਯਾਤਰਾ ਦੇ ਸਾਈਕਲ ਸਵਾਰ ਹੁਸ਼ਿਆਰਪੁਰ ਦੇ ਭੁਲਾਵਾੜੀ ਵਿਖੇ ਸਚਦੇਵਾ ਸਟੋਕ ਦੇ ਦਫਤਰ ਪਹੁੰਚੇ। ਜਿੱਥੇ ਫਿਟ ਬਾਇਕਰ ਕਲੱਬ ਦੇ ਪ੍ਰਧਾਨ ਪਰਮਜੀਤ ਸਚਦੇਵਾ ਨੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦਾ ਗਰਮਜੋਸ਼ੀ ਨਾਲ ਸਵਾਗਤ ਕੀਤਾ। ਇਸ ਮੌਕੇ 'ਤੇ ਸ੍ਰੀ ਅਵਿਨਾਸ਼ ਰਾਏ ਖੰਨਾ ਸਾਬਕਾ ਸੰਸਦ ਮੈਂਬਰ (ਰਾਜ ਸਭਾ) ਅਤੇ ਅਨੁਰਾਗ ਸੂਦ, ਵਿਦਿਆ ਮੰਦਰ ਸਕੂਲ ਦੇ ਐਮ।ਡੀ। ਅਤੇ ਸਰਬ ਧਰਮ ਸਦਭਾਵਨਾ ਕਮੇਟੀ ਦੇ ਕੋਆਰਡੀਨੇਟਰ ਵੀ ਹਾਜ਼ਰ ਸਨ। ਕੇਰਲ ਤੋਂ ਆਏ ਜਥੇ ਦੇ ਮੁਖੀ ਰਹੀਮ ਅਹਿਮਦ ਨੇ ਸਵਾਗਤ ਲਈ

ਅਤੇ ਪ੍ਰਮੁੱਖ ਸ਼ਹਿਰਾਂ ਵਿੱਚ ਜਾਗਰੂਕਤਾ ਮੁਹਿੰਮਾਂ ਵਿੱਚ ਭਾਗ ਲੈਂਦੇ ਆ ਰਹੇ ਹਨ। ਇਸ ਮੁਹਿੰਮ ਦਾ ਮੁੱਖ ਮਕਸਦ ਵਿਸ਼ਵਕ ਸੰਘਰਸ਼ਾਂ ਨੂੰ ਰੋਕਣਾ ਅਤੇ ਇੱਕ ਟਿਕਾਉ ਜੀਵਨ ਸ਼ੈਲੀ ਨੂੰ ਵਧਾਣਾ ਹੈ। ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਸਾਈਕਲਾਂ ਦੇ ਉਪਯੋਗ ਅਤੇ ਦਰਖੱਤ ਲਗਾਉਣ ਵਰਗੀਆਂ ਵਾਤਾਵਰਣਕ ਸਰਗਰਮੀਆਂ ਨੂੰ ਉਤਸ਼ਾਹਿਤ ਕੀਤਾ ਜਾ ਰਿਹਾ ਹੈ। ਇਹ ਸਾਈਕਲ ਯਾਤਰਾ ਅਹਮਦੀਆ ਮੁਸਲਮਾਨ ਕਮਿਊਨਿਟੀ ਦੀ ਸ਼ਾਂਤੀ, ਸਮਝ ਅਤੇ ਵਾਤਾਵਰਣਕ ਜ਼ਿੰਮੇਵਾਰੀ ਪ੍ਰਤੀ ਵਚਨਬੱਧਤਾ ਦਾ ਪ੍ਰਤੀਕ ਹੈ। ਸਾਈਕਲ ਸਵਾਰ ਇਸ ਵਿਸ਼ਵਾਸ ਨਾਲ ਪ੍ਰੇਰਿਤ ਹਨ ਕਿ ਯੁੱਧ ਅਤੇ ਵਾਤਾਵਰਣਕ ਹਾਸਰਤਾਂ ਦੇ ਤਬਾਹੀਕਾਰੀ ਨਤੀਜੇ ਤੋਂ

ਮਾਸਟਰ ਕੁਲਵਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਜੰਡਾ ਦਾ 13ਵਾਂ ਕਾਵਿ ਸੰਗ੍ਰਹਿ "ਰੂਹਾਂ ਦਾ ਸੰਤਾਪ" ਲੋਕ ਅਰਪਣ

ਹੁਸ਼ਿਆਰਪੁਰ (ਸਤਨਾਮ ਸਿੰਘ ਸਹੁੰਗੜਾ)- ਅੱਜ ਮਾਸਟਰ ਕੁਲਵਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਜੰਡਾ ਦਾ 13ਵਾਂ ਕਾਵਿ ਸੰਗ੍ਰਹਿ "ਰੂਹਾਂ ਦਾ ਸੰਤਾਪ" ਲੋਕ ਅਰਪਣ ਕਰਨ ਲਈ ਇੱਕ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਸਮਾਗਮ ਦਾਵਤ ਰੈਸਟੋਰੈਂਟ ਹੁਸ਼ਿਆਰਪੁਰ ਵਿਖੇ ਸਾਬਕਾ

ਪਹਿਲੀਆਂ 12 ਪੁਸਤਕਾਂ ਵੀ ਡੂੰਘੇ ਦਰਦ ਅਤੇ ਦੁੱਖ ਨਾਲ ਭਰਪੂਰ ਹਨ ਅਤੇ ਸਮਾਜ ਦੇ ਕਈ ਪਹਿਲੂਆਂ ਨੂੰ ਉਜਾਗਰ ਕਰਦੀਆਂ ਹਨ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਕਿਹਾ ਕਿ ਇਹ 13ਵਾਂ ਕਾਵਿ ਸੰਗ੍ਰਹਿ 'ਰੂਹ ਕਾ ਸੰਤਾਪ' ਹਿਜਰ, ਵਿਛੋੜਾ, ਉਦਾਸੀਆਂ ਅਤੇ

ਕਾਰਜਕਾਰਨੀ ਮੈਂਬਰ ਹਰਬੰਸ ਸਿੰਘ ਮੰਝਪੁਰ ਦੀ ਸਰਪ੍ਰਸਤੀ ਵਿੱਚ ਕੀਤਾ ਗਿਆ। ਇਸ ਮੌਕੇ ਸ਼੍ਰੀ ਰੋਸ਼ਨ ਕਰਨ ਉਪਰੰਤ ਸਾਬਕਾ ਸਿਵਲ ਸਰਜਨ ਡਾ: ਅਜੈ ਕੁਮਾਰ ਬੱਗਾ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਮਾਸਟਰ ਜੰਡਾ ਹਰ ਸਾਲ ਕਾਵਿ ਸੰਗ੍ਰਹਿ 'ਲੋਕ' ਪੇਸ਼ ਕਰਦੇ ਹਨ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਮਹਾਨ ਲੇਖਕ ਅਤੇ ਨਾਵਲਕਾਰ ਡਾ: ਧਰਮਪਾਲ ਸਾਹਿਲ ਨੇ ਕਾਵਿ ਸੰਗ੍ਰਹਿ "ਰੂਹਾਂ ਦਾ ਸੰਤਾਪ" ਨਾਲ ਸਬੰਧਤ ਪੇਪਰ ਪੜ੍ਹਿਆ। ਉਪਰੰਤ ਪ੍ਰਸਿੱਧ ਸਮਾਜ ਸੇਵਕ ਅਤੇ ਸ਼੍ਰੋਮਣੀ ਅਕਾਲੀ ਦਲ ਦੇ ਕੌਮੀ ਮੀਤ ਪ੍ਰਧਾਨ ਸੰਜੀਵ ਤਲਵਾੜ ਨੇ ਜੰਡਾ ਦੇ ਕਾਵਿ ਸੰਗ੍ਰਹਿ 'ਤੇ ਚਾਨਣਾ ਪਾਇਆ। ਇਸ ਮੌਕੇ ਪ੍ਰਿੰਸੀਪਲ ਪਰਵਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਖਾਲਸਾ ਕਾਲਜ ਮਾਹਿਲਪੁਰ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਮਾਸਟਰ ਜੰਡਾ ਦੀਆਂ ਗ਼ਜ਼ਲਾਂ ਦਰਦ ਦੀ ਗਹਿਰਾਈ ਨਾਲ ਭਰੀਆਂ ਹੋਈਆਂ ਹਨ। ਇਹ ਵਿਛੋੜੇ, ਦਰਦ ਅਤੇ ਗਮ ਨਾਲ ਭਰਿਆ ਹੋਇਆ ਹੈ। ਇਸ ਮੌਕੇ ਸਟੇਜ ਦਾ ਸੰਚਾਲਨ ਹਰਬੰਸ ਸਿੰਘ ਕਮਲ ਨੇ ਕੀਤਾ ਅਤੇ ਮੰਚ ਸੰਚਾਲਨ ਪ੍ਰਧਾਨ ਐਵਾਰਡੀ ਡਾ: ਧਰਮਪਾਲ ਸਾਹਿਲ ਨੂੰ ਸੌਂਪਿਆ। ਇਸ ਮੌਕੇ ਚੌਧਰੀ ਇੰਦਰਜੀਤ, ਡਾ: ਕੁਲਦੀਪ ਸਿੰਘ, ਜਤਿੰਦਰ ਕੁਮਾਰ ਸੂਦ, ਡਾ: ਦਰਸ਼ਨ ਸਿੰਘ ਦਰਸ਼ਨ, ਹਰਸ਼ਵਿੰਦਰ ਕੌਰ, ਹਰਸ਼ ਤਲਵਾੜਾ, ਪ੍ਰਸਿੱਧ ਸ਼ਾਇਰ ਰਘਵੀਰ ਸਿੰਘ ਟੇਰਕੀਆਣਾ ਨੇ ਆਪਣੇ ਕਾਵਿ-ਸ਼ੈਲੀ ਵਿੱਚ ਮਾਸਟਰ ਜੰਡਾ ਦੀਆਂ ਗ਼ਜ਼ਲਾਂ ਦੀ ਸ਼ਲਾਘਾ ਕੀਤੀ ਅਤੇ ਕਾਮਨਾ ਕੀਤੀ ਕਿ ਹਰ ਸਾਲ ਅਜਿਹੇ ਪ੍ਰੋਗਰਾਮ ਕਰਵਾਏ ਜਾਣ ਜਾਰੀ ਰੱਖਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ। ਇਸ ਮੌਕੇ ਸ਼ਾਇਰਾ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਮਾਸਟਰ ਕੁਲਵਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਜੰਡਾ ਦੀਆਂ

ਪਿਧਾਈਆਂ ਦਾ ਸਿਖਰ ਹੈ। ਇਸ ਮੌਕੇ ਪ੍ਰੋ: ਬਲਰਾਜ ਨੇ ਜੰਡਾ ਦੀਆਂ ਲਿਖੀਆਂ ਗ਼ਜ਼ਲਾਂ ਸੁਣਾ ਕੇ ਸਾਰੇ ਸਰੋਤਿਆਂ ਦਾ ਮਨ ਮੋਹ ਲਿਆ। ਇਸ ਮੌਕੇ ਜੀਵਨ ਕੁਮਾਰ ਰੋਜ਼ ਅਫਸਰ ਜੰਗਲਾਤ ਵਿਭਾਗ ਨੇ ਵੀ ਗ਼ਜ਼ਲ ਗਾ ਕੇ ਆਪਣੀ ਹਾਜ਼ਰੀ ਲਗਵਾਈ। ਇਸ ਮੌਕੇ ਮੁੱਖ ਮਹਿਮਾਨ ਜਥੇਦਾਰ ਹਰਬੰਸ ਸਿੰਘ ਮੰਝਪੁਰ ਸਾਬਕਾ ਕਾਰਜਕਾਰਨੀ ਮੈਂਬਰ ਐਸ।ਜੀ।ਪੀ।ਸੀ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਮਾਸਟਰ ਕੁਲਵਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਜੰਡਾ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਪੰਜਾਬ ਦੀ ਸਿਆਸਤ ਵਿੱਚ ਆਪਣਾ ਅਹਿਮ ਯੋਗਦਾਨ ਪਾਇਆ ਹੈ, ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਮਾਂ ਬੋਲੀ ਪੰਜਾਬੀ ਅਤੇ ਪੰਜਾਬੀਅਤ ਲਈ 13 ਕਵਿਤਾਵਾਂ ਲਿਖੀਆਂ ਹਨ ਇਕੱਠਾ ਕਰਕੇ ਇਤਿਹਾਸ ਰਚਿਆ ਗਿਆ ਹੈ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਕਿਹਾ ਕਿ ਮਾਸਟਰ ਜੰਡਾ ਦੀਆਂ ਗ਼ਜ਼ਲਾਂ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਸ਼ਿਵ ਕੁਮਾਰ ਬਟਾਲਵੀ ਬਿਰਹਾ ਕਾ ਸੁਲਤਾਨ ਦੀ ਯਾਦ ਦਿਵਾਉਂਦੀਆਂ ਹਨ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਕਿਹਾ ਕਿ ਮਾਸਟਰ ਜੰਡਾ ਨੂੰ ਅੱਜ ਦੇ ਦੌਰ ਵਿੱਚ ਦੁਆਬੇ ਦਾ ਸ਼ਿਵ ਕਿਹਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਇਸ ਮੌਕੇ ਹੋਰਨਾਂ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ ਲੈਕਚਰਾਰ ਮਲਕੀਤ ਸਿੰਘ ਜੌਹਲ, ਰਣਜੀਤ ਕੁਮਾਰ ਤਲਵਾੜ, ਡਾ: ਦਰਸ਼ਨ ਸਿੰਘ, ਐਡਵੋਕੇਟ ਦਵਿੰਦਰ ਕੁਮਾਰ ਸ਼ਰਮਾ, ਮੋਹਨ ਲਾਲ ਕਲਸੀ, ਹਰਸ਼ਵਿੰਦਰ ਕੌਰ ਤਲਵਾੜਾ, ਪ੍ਰਿੰਸੀਪਲ ਪਰਵਿੰਦਰ ਸਿੰਘ, ਬਲਜਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਮਾਨ, ਕਿਰਨ ਕੌਰ ਕੈਨੇਡਾ, ਸਿਮਰਤਲੀਨ ਕੌਰ ਕੈਨੇਡਾ, ਹਰਗੁਣ ਕੌਰ ਕੈਨੇਡਾ, ਸੇਠੂ ਕੰਸੋਚਾਲ ਆਦਿ ਹਾਜ਼ਰ ਸਨ। ਇਕੱਤਰਤਾ ਦੇ ਅੰਤ ਵਿੱਚ ਮਾਸਟਰ ਕੁਲਵਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਜੰਡਾ ਨੇ ਹਾਜ਼ਰੀਨ ਦਾ ਧੰਨਵਾਦ ਕੀਤਾ।

ਕੰਨਿਆਂ ਦੀ ਲੋੜ

ਰਾਮਗੜੀਆ ਲੜਕਾ, ਉਮਰ 40 ਸਾਲ, ਕੱਦ 5 ਫੁੱਟ 10 ਇੰਚ, ਅਮੈਰੀਕਨ ਸਿਟੀਜ਼ਨ, ਇੰਡੀਆ ਤੋਂ Electronics and Communication Engineering ਦੀ ਡਿਗਰੀ, ਇੰਟਰਨੈਸ਼ਨਲ ਕੰਪਨੀ ਵਿਚ Senior Administrator, ਤਲਾਕਸੁਦਾ (ਬਿਨਾਂ ਬੱਚੇ ਤੋਂ) ਲਈ USA ਜਾਂ ਕੈਨੇਡਾ ਤੋਂ ਪੜ੍ਹੀ-ਲਿਖੀ, ਪਰਿਵਾਰਕ ਲੜਕੀ ਦੀ ਲੋੜ ਹੈ। ਸਟੂਡੈਂਟ/ਵਿਜ਼ਟਰ/ਵਰਕ ਪਰਮਿਟ ਵਾਲੀ ਲੜਕੀ 'ਤੇ ਵੀ ਵਿਚਾਰ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਬੱਚੇ ਵਾਲੇ ਸੰਪਰਕ ਨਾ ਕਰਨ। ਜਾਣਕਾਰੀ ਲਈ +1-510-200-1772 'ਤੇ ਫੋਨ ਕਰੋ।

ਗੁਰਦੁਆਰਾ ਗੁਰ ਨਾਨਕ ਪ੍ਰਕਾਸ਼ ਫਰਿਜ਼ਨੋ ਵੱਲੋਂ ਸਲਾਨਾ ਨਗਰ ਕੀਰਤਨ ਦੀਆਂ ਤਿਆਰੀਆਂ ਮੁਕੰਮਲ

ਫਰਿਜ਼ਨੋ (ਕੁਲਵੰਤ ਧਾਲੀਆਂ / ਨੀਟਾ ਮਾਛੀਕੇ):- ਦਮਦਮੀ ਟਕਸਾਲ ਦੀ ਰਹਿਨੁਮਾਈ ਅਧੀਨ ਚਲਾਏ ਜਾ ਰਹੇ

ਗੁਰਮਿਤ ਸਮਾਗਮਾਂ ਅਤੇ 26 ਅਕਤੂਬਰ ਨੂੰ ਅੰਮ੍ਰਿਤ ਸੰਚਾਰ ਕੀਤੇ ਜਾਣ ਬਾਰੇ ਜਾਣਕਾਰੀ ਸਾਂਝੀ ਕੀਤੀ। ਜਦ ਕਿ ਭਾਈ

ਅਕਤੂਬਰ ਨੂੰ ਸਵੇਰ ਸਮੇਂ ਗੁਰੂਘਰ ਵਿਖੇ ਅਖੰਡ ਪਾਠ ਦੇ ਭੋਗ ਉਪਰੰਤ ਧਾਰਮਿਕ ਦੀਵਾਨ ਸਜਾਏ ਜਾਣਗੇ। ਨਗਰ ਕੀਰਤਨ

ਭਾਈਚਾਰੇ ਦੇ ਕਾਰਜਾਂ ਵਿੱਚ ਸਹਿਯੋਗ ਦੇਣ ਵਾਲੀਆਂ ਪ੍ਰਮੁੱਖ ਸਖਸੀਅਤਾਂ ਦਾ ਸਨਮਾਨ ਵੀ ਕੀਤਾ ਜਾਵੇਗਾ। ਇੱਥੇ ਗੁਰੂਘਰ

ਗੁਰਦੁਆਰਾ ਗੁਰ ਨਾਨਕ ਪ੍ਰਕਾਸ਼ ਫਰਿਜ਼ਨੋ ਵੱਲੋਂ ਇਲਾਕੇ ਦੀ ਸਮੂਹ ਸੰਗਤ ਦੇ ਸਹਿਯੋਗ ਨਾਲ ਧੰਨ-ਧੰਨ ਸ੍ਰੀ ਗੁਰੂ ਨਾਨਕ ਦੇਵ ਜੀ ਦੇ ਗੁਰਪੁਰਬ ਨੂੰ ਮਨਾਉਂਦੇ ਹੋਏ 15 ਵਾਂ ਸਲਾਨਾ ਨਗਰ ਕੀਰਤਨ 27 ਅਕਤੂਬਰ, ਦਿਨ ਐਤਵਾਰ ਨੂੰ ਕੀਤਾ ਜਾ ਰਿਹਾ ਹੈ। ਜਿਸ ਦੀਆਂ ਤਿਆਰੀਆਂ ਸੰਬੰਧੀ ਗੁਰੂਘਰ ਦੇ ਪ੍ਰਬੰਧਕਾਂ ਨੇ ਇੱਕ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਮੀਟਿੰਗ ਕਰਕੇ ਸਥਾਨਿਕ ਮੀਡੀਏ ਨਾਲ

ਜਾਣਕਾਰੀ ਸਾਂਝੀ ਕਰਦੇ ਹੋਏ ਦੱਸਿਆ ਕਿ ਸੁਚੁਆਤ ਦੇ ਸਮਾਗਮ ਗੁਰੂਘਰ ਵੱਲੋਂ ਅਰੰਭ ਕਰ ਦਿੱਤੇ ਗਏ ਹਨ।

ਜਗਰੂਪ ਸਿੰਘ ਨੇ ਨਗਰ ਕੀਰਤਨ ਦੇ ਰੂਟ ਅਤੇ ਪਾਰਕਿੰਗ ਬਾਰੇ ਵਿਸਥਾਰ ਨਾਲ ਦੱਸਿਆ ਕਿ ਬਣਾਏ ਗਏ ਖੁੱਲੇ ਪਾਰਕਿੰਗ ਲਾਟ ਤੋਂ ਗੁਰੂਘਰ ਤੱਕ ਸੰਗਤਾਂ ਨੂੰ ਗੱਡੀਆਂ ਦਾ ਪ੍ਰਬੰਧ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ। ਇਸੇ ਤਰ੍ਹਾਂ ਭਾਈ ਹਰਪ੍ਰੀਤ ਸਿੰਘ ਨੇ ਦੱਸਿਆ ਕਿ 27

ਗੁਰੂਘਰ ਤੋਂ ਠੀਕ 11 ਵਜੇ ਰਵਾਨਾ ਹੋ ਕੇ ਫਾਉਲਰ ਸ਼ਹਿਰ ਦੇ 'ਡੋਨੀ ਰਾਈਟ ਪਾਰਕ' ਵਿੱਚ ਪੜਾਅ ਕਰੇਗਾ। ਜਿੱਥੇ ਸਟੇਜ ਰਾਹੀਂ ਗੁਰਮਤਿ ਵਿਚਾਰਾਂ, ਢਾਡੀ, ਕਵੀਸਰ ਅਤੇ ਹੋਰ ਬੁਲਾਰੇ ਸੰਗਤਾਂ ਨੂੰ ਸੰਬੋਧਨ ਕਰਨਗੇ। ਇਸ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ ਗੁਰੂਘਰ ਅਤੇ

ਸਿੰਘ (209) 648-4994 ਰਾਹੀਂ ਸੰਪਰਕ ਕਰ ਸਕਦੇ ਹੋ। ਗੁਰੂਘਰ ਦੇ ਪ੍ਰਬੰਧਕਾਂ ਵੱਲੋਂ ਹਮੇਸ਼ਾ ਦੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਇਲਾਕੇ ਦੀ ਸਮੂਹ ਸੰਗਤ ਨੂੰ ਇਸ ਨਗਰ ਕੀਰਤਨ ਵਿੱਚ ਸ਼ਾਮਲ ਹੋਣ ਲਈ ਬੇਨਤੀ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹੈ।

ਰਿਜੋਮਿਲੀਆ 'ਚ ਭਗਵਾਨ ਮਹਾਰਿਸ਼ੀ ਵਾਲਮੀਕੀ ਜੀ ਦਾ ਪ੍ਰਗਟ ਦਿਵਸ ਸ਼ਰਧਾ ਭਾਵਨਾ ਨਾਲ ਮਨਾਇਆ

ਸੰਤ ਹਰਵਿੰਦਰ ਦਾਸ ਈਸਪੁਰ ਨੇ ਕੀਤੀ ਇਸ ਸਮਾਗਮ ਵਿੱਚ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਤੌਰ ਤੇ ਸ਼ਿਰਕਤ

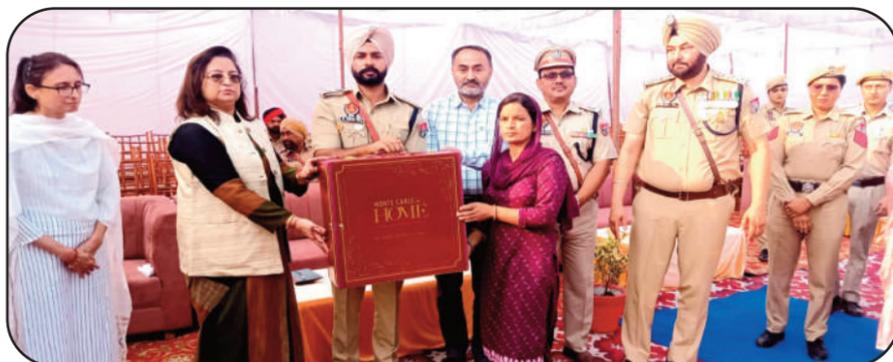
ਰੋਮ (ਇਟਲੀ) (ਟੇਕ ਚੰਦ ਜਗਤਪੁਰ)- ਭਾਰਤੀ ਸੰਸਕ੍ਰਿਤੀ ਦੇ ਪਿਤਾਮਾ, ਵਿਸ਼ਵ ਪ੍ਰਸਿੱਧ ਧਾਰਮਿਕ ਗ੍ਰੰਥ ਰਮਾਇਣ ਦੇ ਰਚੇਤਾ ਮਹਾਨ ਵਿਦਵਾਨ ਮਹਾਰਿਸ਼ੀ ਵਾਲਮੀਕੀ ਜੀ ਦਾ ਪ੍ਰਗਟ ਦਿਵਸ ਜਿੱਥੇ ਸਮੁੱਚੇ ਸੰਸਾਰ ਭਰ ਵਿੱਚ ਬੜੀ ਸ਼ਰਧਾ ਭਾਵਨਾ ਅਤੇ ਸ਼ਾਨੋਂ ਸ਼ੌਕਤ ਨਾਲ ਮਨਾਇਆ ਗਿਆ ਉਥੇ ਹੀ ਇਟਲੀ ਵਿੱਚ ਜਿਲਾ ਰਿਜੋਮਿਲੀਆ ਵਿੱਚ ਸ੍ਰੀ ਗੁਰੂ ਰਵਿਦਾਸ ਧਰਮ ਅਸਥਾਨ ਰਿਜੋਮਿਲੀਆ ਵੱਲੋਂ ਫੌਸਦੌਦੇ ਦੀ ਕਰੋਜੇ ਵਿਖੇ ਬੜੀ ਸ਼ਰਧਾ ਭਾਵਨਾ ਨਾਲ ਮਨਾਇਆ ਗਿਆ। ਇਸ ਸਮਾਗਮ ਵਿੱਚ ਸੰਗਤਾਂ ਹੁਮ ਹੁਮਾ ਕੇ ਪਹੁੰਚੀਆਂ। ਇਸ ਸਮਾਗਮ ਵਿੱਚ ਸ੍ਰੀ ਗੁਰੂ ਰਵਿਦਾਸ ਅੰਮ੍ਰਿਤ ਬਾਣੀ ਦੇ ਭੋਗ ਉਪਰੰਤ ਪ੍ਰਧਾਨ ਸ੍ਰੀ ਕਸ਼ਮੀਰ ਲਾਲ ਮਹਿੰਮੀ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਭਗਵਾਨ ਵਾਲਮੀਕੀ ਜੀ ਨੇ ਜੋ ਸਿੱਖਿਆ ਰਮਾਇਣ ਵਰਗੇ ਮਹਾਨ ਗ੍ਰੰਥ ਦੀ ਰਚਨਾ ਕਰਕੇ ਸਮੁੱਚੀ ਮਾਨਵਤਾ ਨੂੰ ਦਿੱਤੀ ਹੈ ਉਸ ਨੂੰ ਗ੍ਰਹਿਣ ਕਰਕੇ ਸਾਨੂੰ ਆਪਣਾ ਜੀਵਨ ਬੜੀਤ ਕਰਨਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ। ਉਚੇਚੇ ਤੌਰ ਤੇ ਪਹੁੰਚੇ ਸੰਤ ਹਰਵਿੰਦਰ ਦਾਸ ਜੀ ਈਸਪੁਰ ਨੇ ਵਿਸਥਾਰ ਸਹਿਤ ਭਗਵਾਨ ਵਾਲਮੀਕੀ ਜੀ ਦੀ ਜੀਵਨੀ ਬਾਰੇ ਚਾਨਣਾ ਪਾ ਕੇ ਸੰਗਤਾਂ ਨੂੰ ਜਾਣੂ ਕਰਵਾਇਆ ਉਹਨਾਂ ਕਿਹਾ ਕਿ ਅੱਜ ਭਾਰਤ ਵਿੱਚ ਆਜ਼ਾਦੀ ਦੇ ਇੰਨੇ ਵਰੇ ਬੀਤ ਜਾਣ ਦੇ ਬਾਵਜੂਦ ਵੀ ਵਾਲਮੀਕੀ ਸਮਾਜ ਪੂਰੀ ਸਿੱਖਿਅਤ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਪ੍ਰਬੰਧਕ ਕਮੇਟੀ ਵੱਲੋਂ ਆਈਆਂ ਸ਼ਖਸੀਅਤਾਂ ਨੂੰ ਸਿਰਧਾ ਦੇ ਕੇ ਸਨਮਾਨਿਤ ਕੀਤਾ ਗਿਆ। ਸਟੇਜ ਦੀ ਸੇਵਾ ਗਾਇਕ ਪੰਮਾ ਲਧਾਣਾ ਨੇ ਬਖੁਬੀ ਨਿਭਾਈ। ਇਸ ਮੌਕੇ ਤੇ ਹੋਰਨਾਂ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ ਸ੍ਰੀ ਰੇਸ਼ਮ ਬੱਧਣ, ਮਹਿੰਦਰ ਪਾਲ, ਮਨਦੀਪ ਮਹੇ, ਕੁਲਦੀਪ ਲੋਧੀਪੁਰ, ਡਾਕਟਰ ਰਾਜ ਕੁਮਾਰ, ਸੰਦੀਪ ਲੋਈ, ਮੰਗਾ ਲੋਧੀਪੁਰੀਆ, ਰਜਿੰਦਰ ਕੁਮਾਰ ਹਨੀ, ਰਾਜ ਬਿਲਾ ਰੋਤਾ, ਹਰਜੀਤ ਸਿੰਘ ਹਨੀ, ਸੁਨੀਲ ਮਹਿਮੀ, ਹੈਰੀ, ਬਲਰਾਜ ਵੀਆਦਾਨਾ, ਬਲਜੀਤ ਕੌਰ, ਪ੍ਰੀਤੀ ਕੌਰ, ਕਮਲਜੀਤ ਕੌਰ, ਰਾਜਵਿੰਦਰ ਕੌਰ, ਸੁਖਦੀਪ ਕੌਰ ਆਦਿ ਹਾਜ਼ਰ ਸਨ।

ਸ਼ਾਂਤੀ ਬਹਾਲੀ 'ਚ ਪੰਜਾਬ ਪੁਲਿਸ ਦੇ ਅਧਿਕਾਰੀਆਂ ਅਤੇ ਕਰਮਚਾਰੀਆਂ ਦੀ ਕੁਰਬਾਨੀ ਬੇਮਿਸਾਲ - ਐਸ.ਐਸ.ਪੀ

ਨਵਾਂਸ਼ਹਿਰ (ਸਤਨਾਮ ਸਿੰਘ ਸਹੁੰਗੜਾ)- ਆਈ. ਟੀ. ਆਈ ਗਰਾਊਂਡ ਨਵਾਂਸ਼ਹਿਰ ਵਿਖੇ ਅੱਜ ਪੁਲਿਸ ਸ਼ਹੀਦੀ ਯਾਦਗਾਰੀ ਦਿਵਸ ਮੌਕੇ ਪੁਲਿਸ ਦੇ ਸ਼ਹੀਦਾਂ ਨੂੰ ਸ਼ਰਧਾ ਦੇ ਫੁੱਲ ਭੇਟ ਕੀਤੇ ਗਏ। ਐਸ.ਐਸ.ਪੀ ਡਾ. ਮਹਿਤਾਬ ਸਿੰਘ ਦੀ ਅਗਵਾਈ

ਨੂੰ ਯਾਦ ਕਰਨ ਦੇ ਨਾਲ-ਨਾਲ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਆਸ਼ਰਿਤਾਂ ਨੂੰ ਇਹ ਭਰੋਸਾ ਦਿਵਾਉਣ ਲਈ ਮਨਾਇਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਕਿ ਪੁਲਿਸ ਵਿਭਾਗ ਅਤੇ ਸਮੁੱਚਾ ਸਮਾਜ ਪੁਲਿਸ ਦੀਆਂ ਕੁਰਬਾਨੀਆਂ ਦਾ ਹਮੇਸ਼ਾ ਰਿਣੀ ਰਹੇਗਾ ਅਤੇ ਪਰਿਵਾਰਾਂ ਨਾਲ ਖੜੇਗਾ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਪੁਲਿਸ

ਹੇਠ ਕਰਵਾਏ ਇਸ ਸਮਾਗਮ ਵਿੱਚ ਜ਼ਿਲ੍ਹਾ ਤੇ ਸੈਸ਼ਨ ਜੱਜ ਪ੍ਰੀਆ ਸੁਦ ਨੇ ਵੀ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਤੌਰ 'ਤੇ ਸ਼ਿਰਕਤ ਕੀਤੀ। ਇਸ ਦੌਰਾਨ ਐਸ.ਐਸ.ਪੀ ਡਾ. ਮਹਿਤਾਬ ਸਿੰਘ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਪੰਜਾਬ ਪੁਲਿਸ ਦੇ ਅਧਿਕਾਰੀਆਂ ਅਤੇ ਜਵਾਨਾਂ ਵੱਲੋਂ ਸੂਬੇ ਦੀ ਸ਼ਾਂਤੀ ਬਹਾਲੀ ਲਈ

ਸ਼ਹੀਦਾਂ ਦੇ ਆਸ਼ਰਿਤਾਂ ਦੀਆਂ ਮੁਸ਼ਕਿਲਾਂ ਨੂੰ ਹਮਦਰਦੀ ਨਾਲ ਸੁਣਿਆ ਅਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦਾ ਮੌਕੇ 'ਤੇ ਹੱਲ ਕਰਨ ਦੇ ਨਿਰਦੇਸ਼ ਦਿੱਤੇ। ਇਸੇ ਤਰ੍ਹਾਂ ਸੇਵਾਮੁਕਤ ਪੁਲਿਸ ਅਧਿਕਾਰੀਆਂ, ਜਵਾਨਾਂ ਅਤੇ ਸ਼ਹੀਦਾਂ ਦੇ ਪਰਿਵਾਰਕ ਮੈਂਬਰਾਂ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ ਜ਼ਿਲ੍ਹਾ ਸਿਵਲ ਅਤੇ ਪੁਲਿਸ ਅਧਿਕਾਰੀਆਂ ਨੇ ਸ਼ਹੀਦਾਂ

ਕੀਤੀ ਕੁਰਬਾਨੀ ਬੇਮਿਸਾਲ ਹੈ ਅਤੇ ਇਸ ਨੂੰ ਭੁਲਾਇਆ ਨਹੀਂ ਜਾ ਸਕਦਾ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਕਿਹਾ ਕਿ ਇਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਨਾ ਕੇਵਲ ਸੂਬੇ ਵਿੱਚ ਸ਼ਾਂਤੀ ਅਤੇ ਸਦਭਾਵਨਾ ਕਾਇਮ ਰੱਖਣ ਲਈ ਆਪਣੀਆਂ ਜਾਨਾਂ ਵਾਰੀਆਂ, ਬਲਕਿ ਦੇਸ਼ ਦੀ ਏਕਤਾ ਅਤੇ ਅਖੰਡਤਾ ਦੀ ਰਾਖੀ ਵੀ ਕੀਤੀ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਕਿਹਾ ਕਿ ਪੁਲਿਸ ਅਤੇ ਅਰਧ ਸੈਨਿਕ ਬਲਾਂ ਵੱਲੋਂ ਹਰ ਸਾਲ ਡਿਊਟੀ ਦੌਰਾਨ ਦਿੱਤੀਆਂ ਜਾਂਦੀਆਂ ਬੇਮਿਸਾਲ ਕੁਰਬਾਨੀਆਂ ਦਾ ਇਹ ਸਿਲਸਿਲਾ ਜਾਰੀ ਹੈ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੱਸਿਆ ਕਿ ਸ਼ਹੀਦ ਭਗਤ ਸਿੰਘ ਨਗਰ ਜ਼ਿਲ੍ਹੇ ਦੇ 27 ਪੁਲਿਸ ਜਵਾਨਾਂ ਅਤੇ ਅਧਿਕਾਰੀਆਂ ਨੇ ਅੱਤਵਾਦ ਵਿਰੁੱਧ ਲੜਦਿਆਂ ਆਪਣੀਆਂ ਜਾਨਾਂ ਕੁਰਬਾਨ ਕਰਕੇ ਸੂਬੇ ਵਿੱਚ ਅਮਨ-ਸ਼ਾਂਤੀ, ਸਦਭਾਵਨਾ ਤੇ ਕਾਨੂੰਨ ਵਿਵਸਥਾ ਦੀ ਬਹਾਲੀ ਲਈ ਆਪਣਾ ਯੋਗਦਾਨ ਪਾਇਆ ਸੀ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਕਿਹਾ ਕਿ ਪੁਲਿਸ ਸ਼ਹੀਦੀ ਯਾਦਗਾਰੀ ਦਿਵਸ ਸ਼ਹੀਦਾਂ

ਦੀਆਂ ਤਸਵੀਰਾਂ ਅੱਗੇ ਫੁੱਲ ਮਾਲਾਵਾਂ ਅਤੇ ਫੁੱਲ ਪੱਤੀਆਂ ਭੇਟ ਕਰਕੇ ਦੇਸ਼ ਲਈ ਸ਼ਹੀਦੀ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰਨ ਵਾਲਿਆਂ ਨੂੰ ਸ਼ਰਧਾ ਦੇ ਫੁੱਲ ਭੇਟ ਕੀਤੇ। ਇਸ ਮੌਕੇ ਸ਼ਹੀਦਾਂ ਦੇ ਪਰਿਵਾਰਕ ਮੈਂਬਰਾਂ ਨੂੰ ਸਨਮਾਨਿਤ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਅਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨਾਲ ਇਕੱਜੁੱਟਤਾ ਦਾ ਪ੍ਰਗਟਾਵਾ ਵੀ ਕੀਤਾ ਗਿਆ।

ਇਸ ਮੌਕੇ ਹਾਜ਼ਰ ਪੁਲਿਸ ਅਧਿਕਾਰੀਆਂ ਵਿੱਚ ਐਸ.ਪੀ (ਸਥਾਨਿਕ) ਸੋਹਨ ਲਾਲ, ਡੀ.ਐਸ.ਪੀ ਦਲਜੀਤ ਸਿੰਘ ਖੱਖ, ਡੀ.ਐਸ.ਪੀ ਸੁਰਿੰਦਰ ਚਾਂਦ, ਡੀ.ਐਸ.ਪੀ ਸਹਿਬਜਾਨ ਸਿੰਘ, ਡੀ.ਐਸ.ਪੀ ਰਾਜ ਕੁਮਾਰ, ਡੀ.ਐਸ.ਪੀ ਹਰਜੀਤ ਸਿੰਘ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ ਜ਼ਿਲ੍ਹੇ ਦੇ ਸਮੂਹ ਮੁੱਖ ਬਾਣਾ ਅਫਸਰ ਅਤੇ ਪੁਲਿਸ ਕਰਮਚਾਰੀ ਵੱਡੀ ਗਿਣਤੀ ਵਿੱਚ ਹਾਜ਼ਰ ਸਨ।

ਭਾਸ਼ਾ ਵਿਭਾਗ ਨੇ ਕਰਵਾਏ ਬਾਲ ਗਿਆਨ ਕੁਇਜ਼ ਮੁਕਾਬਲੇ

ਨਵਾਂਸ਼ਹਿਰ (ਸਤਨਾਮ ਸਿੰਘ ਸਹੁੰਗੜਾ)- ਭਾਸ਼ਾ ਵਿਭਾਗ, ਪੰਜਾਬ ਵੱਲੋਂ ਪੰਜਾਬੀ ਭਾਸ਼ਾ ਅਤੇ ਸੱਭਿਆਚਾਰ ਦੇ ਪ੍ਰਚਾਰ, ਪ੍ਰਸਾਰ ਲਈ ਸਮੇਂ-ਸਮੇਂ 'ਤੇ ਗਤੀਵਿਧੀਆਂ ਉਲੀਕੀਆਂ ਜਾਂਦੀਆਂ ਹਨ। ਇਸੇ ਤਹਿਤ ਉਚੇਰੀ ਸਿੱਖਿਆ ਅਤੇ ਭਾਸ਼ਾਵਾਂ ਮੰਤਰੀ ਹਰਜੋਤ ਸਿੰਘ ਬੈਂਸ ਅਤੇ ਡਾਇਰੈਕਟਰ, ਭਾਸ਼ਾ ਵਿਭਾਗ, ਪੰਜਾਬ ਜਸਵੰਤ ਸਿੰਘ ਜ਼ਫਰ ਦੀ ਰਹਿਨੁਮਾਈ ਹੇਠ ਜ਼ਿਲ੍ਹਾ ਭਾਸ਼ਾ

ਖੁਸ਼ਦੀਪ ਕੌਰ ਨੇ ਦੂਜਾ ਅਤੇ ਸਰਕਾਰੀ ਸੀਨੀ। ਸੈਕੰ। ਸਕੂਲ ਫਰਾਲਾ ਦੀ ਵਿਦਿਆਰਥਣ ਸੁਖਪ੍ਰੀਤ ਕੌਰ ਨੇ ਤੀਜਾ ਸਥਾਨ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕੀਤਾ। ਇਸੇ ਤਰ੍ਹਾਂ 'ਬ' ਵਰਗ

ਦੂਹਰਾ ਕਤਲ: ਪੁਲਿਸ ਨੇ ਬਣਾਈਆਂ ਚਾਰ ਟੀਮਾਂ

ਹੁਸ਼ਿਆਰਪੁਰ (ਸਤਨਾਮ ਸਿੰਘ ਸਹੁੰਗੜਾ)- ਬੀਤੀ ਸ਼ਾਮ ਬੁੱਲੇਵਾਲ ਬਾਣਾ ਖੇਤਰ ਵਿੱਚ ਵਾਪਰੇ ਦੂਹਰੇ ਕਤਲ ਦੇ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ ਅੱਜ ਐਸਐਸਪੀ ਸੁਰਿੰਦਰ ਲਾਂਬਾ ਨੇ ਦੱਸਿਆ ਕਿ ਪੁਲਿਸ ਨੇ ਮੁਲਜ਼ਮਾਂ ਦੀ ਪਛਾਣ ਕਰ ਲਈ ਹੈ ਅਤੇ ਚਾਰ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਟੀਮਾਂ ਦਾ ਗਠਨ ਕਰ ਲਿਆ ਹੈ ਅਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਭਾਲ ਜਾਰੀ ਹੈ। ਜਲਦ ਹੀ ਦੋਸ਼ੀਆਂ ਨੂੰ ਗ੍ਰਿਫਤਾਰ ਕਰਕੇ ਅਗਲੀ

ਕਾਰਵਾਈ ਕੀਤੀ ਜਾਵੇਗੀ। ਐਸਐਸਪੀ ਸੁਰਿੰਦਰ ਲਾਂਬਾ ਨੇ ਪੁਲਿਸ ਅਧਿਕਾਰੀਆਂ ਨਾਲ ਘਟਨਾ ਵਾਲੀ ਥਾਂ ਦਾ ਦੌਰਾ ਕੀਤਾ ਅਤੇ ਮਾਮਲੇ ਦੀ ਮੌਜੂਦਾ ਸਥਿਤੀ ਬਾਰੇ ਜਾਣਕਾਰੀ ਲਈ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਕਿਹਾ ਕਿ ਉਹ ਖੁਦ ਅਤੇ ਐਸ.ਪੀ (ਡੀ) ਮਾਮਲੇ ਦੀ ਗੰਭੀਰਤਾ ਨਾਲ ਨਿਗਰਾਨੀ ਕਰ ਰਹੇ ਹਨ ਅਤੇ ਦੋਸ਼ੀਆਂ ਨੂੰ ਜਲਦ ਤੋਂ ਜਲਦ ਗ੍ਰਿਫਤਾਰ ਕਰਕੇ ਕਾਨੂੰਨੀ ਸਜ਼ਾ ਦਿੱਤੀ ਜਾਵੇਗੀ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੱਸਿਆ ਕਿ ਘਟਨਾ ਦੀ ਸੂਚਨਾ ਮਿਲਦਿਆਂ ਹੀ ਪੁਲਿਸ ਪਾਰਟੀਆਂ ਨੇ ਮੌਕੇ 'ਤੇ ਪਹੁੰਚ ਕੇ ਜ਼ਖਮੀਆਂ ਨੂੰ ਇਲਾਜ ਲਈ ਆਪਣੇ ਕਬਜ਼ੇ 'ਚ ਲੈ ਲਿਆ। ਜਿਨ੍ਹਾਂ 'ਚ

ਪਿਉ-ਪੁੱਤਰ ਦੀ ਗੋਲੀ ਲੱਗਣ ਕਾਰਨ ਮੌਤ ਹੋ ਗਈ, ਜਦਕਿ ਦੋ ਬੱਚੇ ਜ਼ਖਮੀ ਹੋ ਗਏ, ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਦਾ ਇਲਾਜ ਚੱਲ ਰਿਹਾ ਹੈ। ਮੁੱਢਲੀ ਜਾਂਚ ਵਿੱਚ ਸਾਹਮਣੇ ਆਇਆ ਹੈ ਕਿ ਘਟਨਾ ਦਾ ਕਾਰਨ ਦੋਵਾਂ ਧਿਰਾਂ ਦੀ ਆਪਸੀ ਰੰਜਿਸ਼ ਸੀ ਅਤੇ ਦੋਵਾਂ ਧਿਰਾਂ ਵੱਲੋਂ ਇੱਕ ਦੂਜੇ ਖਿਲਾਫ ਐਫਐਐਆਰ ਦਰਜ ਕਰਵਾਈ ਗਈ ਹੈ। ਜ਼ਿਲ੍ਹਾ ਪੁਲਿਸ ਮੁਖੀ ਨੇ ਦੱਸਿਆ ਕਿ ਪੁਲਿਸ ਵੱਲੋਂ ਲਗਾਤਾਰ ਫ਼ਾਇਮਾਰੀ ਕੀਤੀ ਜਾ ਰਹੀ ਹੈ ਤਾਂ ਜੋ ਇਸ ਘਿਨਾਉਣੇ ਅਪਰਾਧ ਦੇ ਦੋਸ਼ੀਆਂ ਨੂੰ ਫੜਿਆ ਜਾ ਸਕੇ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਕਿਹਾ ਕਿ ਪੀੜਤਾਂ ਦੇ ਬਿਆਨਾਂ ਦੇ ਆਧਾਰ 'ਤੇ ਕਤਲ ਦਾ ਮਾਮਲਾ ਦਰਜ ਕਰ ਲਿਆ ਗਿਆ ਹੈ। ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਦੋਸ਼ੀਆਂ ਦੇ ਨਾਮ ਦਰਜ ਕੀਤੇ ਗਏ ਹਨ, ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਕਾਨੂੰਨ ਮੁਤਾਬਕ ਸਜ਼ਾ ਦਿੱਤੀ ਜਾਵੇਗੀ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਕਿਹਾ ਕਿ ਮੁੱਢਲੀ ਤਫਤੀਸ ਵਿੱਚ ਨਸ਼ੇ ਦਾ ਕੋਈ ਵੀ ਪਹਿਲੂ ਸਾਹਮਣੇ ਨਹੀਂ ਆਇਆ ਹੈ। ਜਦੋਂਕਿ ਮੁਲਜ਼ਮਾਂ ਦੀ ਗ੍ਰਿਫਤਾਰੀ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਤਫਤੀਸ ਦੌਰਾਨ ਸਾਰੇ ਤੱਥ ਸਪੱਸ਼ਟ ਹੋ ਜਾਣਗੇ।

ਦਫਤਰ, ਸ਼ਹੀਦ ਭਗਤ ਸਿੰਘ ਨਗਰ ਵੱਲੋਂ ਹਰਕੀਰਤ ਸਿੰਘ ਜ਼ਿਲ੍ਹਾ ਭਾਸ਼ਾ ਅਫਸਰ ਦੀ ਅਗਵਾਈ ਵਿੱਚ ਸ ਬ ਾ ਨ ਕ ਦੇ ਆ ਬ ਾ ਆ ਰੀ ਆ

ਸੀਨੀਅਰ ਸੈਕੰਡਰੀ ਸਕੂਲ ਨਵਾਂਸ਼ਹਿਰ ਵਿਖੇ ਵੱਖ-ਵੱਖ ਵਰਗਾਂ ਦੇ ਬਾਲ-ਗਿਆਨ ਕੁਇਜ਼ ਮੁਕਾਬਲੇ ਕਰਵਾਏ ਗਏ। 'ਬ' ਵਰਗ (ਛੇਵੀਂ ਤੋਂ ਅੱਠਵੀਂ) ਵਿੱਚ ਐਮ.ਆਰ. ਸਿਟੀ ਪਬਲਿਕ ਸਕੂਲ ਬਲਾਚੌਰ ਦੇ ਵਿਦਿਆਰਥੀ ਨਵਕਰਨ ਸਿੰਘ ਨੇ ਪਹਿਲਾ, ਸਰਕਾਰੀ ਹਾਈ ਸਕੂਲ ਚਾਂਦਪੁਰ ਰੁਤਕੀ ਦੀ ਵਿਦਿਆਰਥਣ ਨਵਦੀਪ ਕੌਰ ਨੇ ਦੂਜਾ ਅਤੇ ਐਮ.ਆਰ. ਸਿਟੀ ਪਬਲਿਕ ਸਕੂਲ ਬਲਾਚੌਰ ਦੇ ਵਿਦਿਆਰਥੀ ਗੁਰਕੀਰਤ ਸਿੰਘ ਨੇ ਤੀਜਾ ਸਥਾਨ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕੀਤਾ। ਇਸੇ ਪ੍ਰਕਾਰ 'ਅ' ਵਰਗ (ਨੌਵੀਂ ਤੋਂ ਬਾਰ੍ਹਵੀਂ) ਵਿੱਚ ਅਮਰਦੀਪ ਸੀਨੀ। ਸੈਕੰ। ਸਕੂਲ ਮੁਕੰਦਪੁਰ ਤੋਂ ਲੈਕਾਰਾਮ ਲੁਭਾਇਆ, ਸਰਕਾਰੀ ਸੀਨੀ। ਸੈਕੰ। ਸਕੂਲ ਲਧਾਣਾ ਤੋਂ ਲੈਕ. ਬੁਟਾ ਲਾਲ ਅਤੇ ਸਰਕਾਰੀ ਸੀਨੀ। ਸੈਕੰ। ਸਮਾਰਟ ਸਕੂਲ ਤੋਂ ਗੁਰ-ਜੰਦਰ ਸਿੰਘ ਨੇ ਨਿਭਾਇਆ। ਇਸ ਮੌਕੇ ਭਾਸ਼ਾ ਵਿਭਾਗ ਤੋਂ ਅਰਜ਼ਦੀਪ ਸਿੰਘ (ਕਲਰਕ) ਹਨੀ ਕੁਮਾਰ ਸੇਵਾਦਾਰ ਅਤੇ ਚਰਨਜੀਤ ਸਿੰਘ (ਸੇਵਾਦਾਰ) ਮੌਜੂਦ ਰਹੇ।

(ਗੁੱਜਰੇਸ਼ਨ) ਵਿੱਚੋਂ ਬਾਬਾ ਬਲਰਾਜ ਪੰਜਾਬ ਯੂਨੀਵਰਸਿਟੀ ਕਾਂਸਟੀਚਿਊਟ ਕਾਲਜ, ਬਲਾਚੌਰ ਦੀ ਵਿਦਿਆਰਥਣ ਕੰਚਨ ਨੇ ਪਹਿਲਾ, ਐਮ.ਬੀ.ਜੀ। ਸਰਕਾਰੀ ਕਾਲਜ ਪੋਜੇਵਾਲ ਦੇ ਵਿਦਿਆਰਥੀ ਹਰਪ੍ਰੀਤ ਸਿੰਘ ਨੇ ਦੂਜਾ ਅਤੇ ਬੀ.ਐਲ.ਐਮ। ਗਰਲਜ ਕਾਲਜ ਨਵਾਂਸ਼ਹਿਰ ਦੀ ਵਿਦਿਆਰਥਣ ਗਗਨਦੀਪ ਕੌਰ ਨੇ ਤੀਜਾ ਸਥਾਨ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕੀਤਾ। ਜੇਤੂ ਵਿਦਿਆਰਥੀਆਂ ਨੂੰ ਸਨਮਾਨਿਤ ਕਰਨ ਲਈ ਰੱਖੇ ਸਮਾਗਮ ਵਿੱਚ ਪ੍ਰਿੰਸੀਪਲ ਸ। ਰਾਜਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਗਿੱਲ ਅਤੇ ਜ਼ਿਲ੍ਹਾ ਭਾਸ਼ਾ ਅਫਸਰ ਸ। ਹਰਕੀਰਤ ਸਿੰਘ ਵੱਲੋਂ ਜੇਤੂ ਵਿਦਿਆਰਥੀਆਂ ਨੂੰ ਸਰਟੀਫਿਕੇਟ ਅਤੇ ਨਗਦ ਰਾਸ਼ੀ ਨਾਲ ਸਨਮਾਨਿਤ ਕੀਤਾ ਗਿਆ। ਕੁਇਜ਼ ਮੁਕਾਬਲੇ ਦਾ ਸੰਚਾਲਨ ਪ੍ਰਸਿੱਧ ਕਹਾਣੀਕਾਰ ਅਜਮੇਰ ਸਿੰਘ ਦੁਆਰਾ ਕੀਤਾ ਗਿਆ। ਇਸ ਮੁਕਾਬਲੇ ਵਿੱਚ ਜੱਜਮੈਂਟ ਦਾ ਕੰਮ ਸਰਕਾਰੀ ਸੀਨੀ। ਸੈਕੰ. ਸਕੂਲ ਗੋਬਿੰਦਪੁਰ ਤੋਂ ਲੈਕ. ਸੁਭਾਸ਼, ਸਰਕਾਰੀ ਸੀਨੀ। ਸੈਕੰ. ਸਕੂਲ ਮੁਕੰਦਪੁਰ ਤੋਂ ਲੈਕਾਰਾਮ ਲੁਭਾਇਆ, ਸਰਕਾਰੀ ਸੀਨੀ। ਸੈਕੰ. ਸਕੂਲ ਲਧਾਣਾ ਤੋਂ ਲੈਕ. ਬੁਟਾ ਲਾਲ ਅਤੇ ਸਰਕਾਰੀ ਸੀਨੀ। ਸੈਕੰ. ਸਮਾਰਟ ਸਕੂਲ ਤੋਂ ਗੁਰ-ਜੰਦਰ ਸਿੰਘ ਨੇ ਨਿਭਾਇਆ। ਇਸ ਮੌਕੇ ਭਾਸ਼ਾ ਵਿਭਾਗ ਤੋਂ ਅਰਜ਼ਦੀਪ ਸਿੰਘ (ਕਲਰਕ) ਹਨੀ ਕੁਮਾਰ ਸੇਵਾਦਾਰ ਅਤੇ ਚਰਨਜੀਤ ਸਿੰਘ (ਸੇਵਾਦਾਰ) ਮੌਜੂਦ ਰਹੇ।

ਭਾਰਤੀ ਸੈਲਾਨੀ ਮੇਵਾ ਸਿੰਘ ਦੀ ਹੱਤਿਆ ਦੇ ਦੋਸ਼ ਵਿੱਚ ਜੈਦੇਨ ਕਹੀ ਨੂੰ ਦੋ ਸਾਲ ਦੀ ਜੇਲ੍ਹ ਹੋਈ

ਅੱਕਲੋਂਡ, (ਹਰਜਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਬਸਿਆਲਾ)- ਪਿਛਲੇ ਸਾਲ ਅਪ੍ਰੈਲ ਮਹੀਨੇ ਭਾਰਤ ਤੋਂ ਆਏ ਇਕ 60 ਸਾਲਾ ਬਜ਼ੁਰਗ ਮੇਵਾ ਸਿੰਘ ਦੀ ਲਿਨਵੁੱਡ ਪਾਰਕ ਕ੍ਰਾਈਸਟਚਰਚ ਵਿਖੇ ਇਕ ਅਜਨਬੀ ਵੱਲੋਂ ਕਿਸੇ ਗਲਤੀ ਫਹਿਮੀ ਦੇ ਵਿਚ ਪੈਣ ਕਰਕੇ ਹੱਤਿਆ ਕਰ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਸੀ। ਹਮਲਾਵਰ ਨੂੰ ਲੱਗਿਆ ਕਿ ਉਹ ਨੇੜੇ ਉਸਦੇ ਪੁੱਤਰ ਨੂੰ ਅਗਵਾ ਕਰਨ ਦੀ ਕੋਸ਼ਿਸ਼ ਕਰ ਰਿਹਾ ਸੀ, ਨੂੰ ਦੋ ਸਾਲਾਂ ਲਈ ਜੇਲ੍ਹ ਭੇਜ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਹੈ। ਇਸ ਹਮਲਾਵਰ ਦੀ ਨਾਂਅ ਜੈਦੇਨ ਕਹੀ ਸੀ। ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਇਸ ਨੂੰ ਕਤਲ ਲਈ ਦੋਸ਼ੀ ਮੰਨਿਆ ਅਤੇ ਅੱਜ ਸਵੇਰੇ ਕ੍ਰਾਈਸਟਚਰਚ ਵਿਖੇ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਭਰੀ ਜਨਤਕ ਗੈਲਰੀ ਦੇ ਸਾਹਮਣੇ ਉਸਨੂੰ ਸਜ਼ਾ ਸੁਣਾਈ ਗਈ। ਅਦਾਲਤ ਵਿਚ ਦੁਖੀ ਪਰਿਵਾਰ ਵੱਲੋਂ ਪੜ੍ਹੇ ਗੇ ਪੀੜਤ ਪ੍ਰਭਾਵ ਦੇ ਬਿਆਨ ਵਿੱਚ, ਮੇਵਾ ਸਿੰਘ ਦੇ ਪੁੱਤਰ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਉਹ ਅਜੇ ਵੀ ਆਪਣੇ ਪਿਤਾ ਦੀ ਮੌਤ ਕਰਕੇ ਮਾਨਸਿਕ ਤਨਾਅ ਵਿਚ ਜੁੜ ਰਿਹਾ ਹੈ। ਦੋਸ਼ੀ ਨੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਜ਼ਿੰਦਗੀ ਨੂੰ ਉਲਟ-ਪੁਲਟ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਹੈ। ਅਸੀਂ ਜਿੱਥੇ ਵੀ ਜਾਂਦੇ ਹਾਂ ਅਤੇ ਜੋ ਵੀ ਕਰਦੇ ਹਾਂ, ਅਸੀਂ ਹਮੇਸ਼ਾ ਆਪਣੇ ਪਿਤਾ ਨੂੰ ਯਾਦ ਕਰਾਂਗੇ, ਉਸਨੇ ਕਿਹਾ।

ਜਨਤਕ ਗੈਲਰੀ ਤੋਂ ਹਮਲਾਵਰ ਦੇ ਹੱਕ ਵਿਚ ਆਇਆਂ ਨੇ ਉਸਨੂੰ 'ਲਵ ਯੂ' ਦੇ ਨਾਅਰਿਆਂ ਨਾਲ ਨਿਵਾਜਿਆ। ਸਜ਼ਾ ਸੁਣਾਏ ਜਾਣ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਕਹੀ ਨੂੰ ਚੁੱਕ ਲਿਆ ਗਿਆ ਸੀ। ਇਸ ਤੋਂ ਸਾਫ਼ ਝਲਕਦਾ ਸੀ ਕਿ ਕਿੰਨਾ ਕੁ ਦੁੱਖ ਹੋਵੇਗਾ

ਹਮਲਾਵਰ ਦੇ ਪਰਿਵਾਰ ਨੂੰ।

ਤੱਥਾਂ ਦੇ ਸੰਖੇਪ ਵਿੱਚ ਕਿਹਾ ਗਿਆ ਹੈ ਕਿ ਮੇਵਾ

ਸਿੰਘ ਆਪਣੀ ਮੌਤ ਤੋਂ ਸਿਰਫ ਚਾਰ ਮਹੀਨੇ ਪਹਿਲਾਂ ਨਿਊਜ਼ੀਲੈਂਡ ਵਿੱਚ ਆਇਆ ਸੀ। ਦੋਸ਼ੀ ਕਹੀ ਨੇ ਆਪਣੇ 7 ਸਾਲ ਦੇ ਬੇਟੇ ਨੂੰ ਲਿਨਵੁੱਡ ਪਾਰਕ ਵਿਚ ਇਕੱਲੇ ਛੱਡ ਦਿੱਤਾ ਸੀ ਤਾਂ ਕਿ ਉਹ ਬੇਟੇ ਦੇ ਘਰ ਜਾਣ ਤੋਂ ਇਨਕਾਰ ਕਰਨ ਤੋਂ ਉਸਨੂੰ

ਸਬਕ ਸਿਖਾ ਸਕੇ। ਜਦੋਂ ਕਹੀ ਵਾਪਸ ਆਇਆ, ਤਾਂ ਉਸਨੇ ਇੱਕ ਅਣਪਛਾਤੇ ਵਿਅਕਤੀ, ਜਿਸਦੀ ਬਾਅਦ ਵਿੱਚ ਮੇਵਾ ਸਿੰਘ ਵਜੋਂ ਪਛਾਣ ਕੀਤੀ ਗਈ, ਇੱਕ ਬੱਸ ਸਟਾਪ ਦੇ ਨੇੜੇ ਆਪਣੇ ਪੁੱਤਰ ਦਾ ਹੱਥ ਫੜਿਆ ਹੋਇਆ ਵੇਖਿਆ ਅਤੇ ਨਰਾਜ਼ ਹੋ

ਗਿਆ। ਕਹੀ ਨੇ ਚੀਕਿਆ ਇਹ ਮੇਰਾ ਮੁੰਡਾ ਹੈ, ਉਸ ਆਦਮੀ ਨੂੰ ਕਿਹਾ ਕਿ ਉਹ ਆਪਣੇ ਪੁੱਤਰ ਤੋਂ ਆਪਣਾ ਹੱਥ ਖੋਹ ਲਵੇ

ਅਤੇ ਉਸ ਆਦਮੀ ਨੂੰ ਧੱਕਾ ਦੇ ਦਿੱਤਾ, ਸੰਖੇਪ ਵਿੱਚ ਕਿਹਾ ਗਿਆ ਹੈ। ਕਹੀ ਫਿਰ ਆਪਣੇ ਬੇਟੇ ਨੂੰ ਆਪਣੇ ਸਾਬਕਾ ਸਾਥੀ ਦੇ ਘਰ ਲੈ ਗਿਆ, ਜਿੱਥੇ ਉਸਦੇ ਪੁੱਤਰ ਨੇ ਉਸਨੂੰ ਦੱਸਿਆ ਕਿ ਉਹ ਵਿਅਕਤੀ ਉਸਨੂੰ ਡੈਡੀ ਦੀ ਕਾਰ ਤੱਕ ਲੈ ਜਾਣ ਦੀ ਕੋਸ਼ਿਸ਼ ਕਰ ਰਿਹਾ ਸੀ। ਕਹੀ

ਵਾਪਸ ਲਿਨਵੁੱਡ ਪਾਰਕ ਗਿਆ ਅਤੇ ਸਿੰਘ ਉਤੇ ਦੁਬਾਰਾ ਹਮਲਾ ਕੀਤਾ, ਉਸ 'ਤੇ ਆਪਣੇ ਪੁੱਤਰ ਨੂੰ ਅਗਵਾ ਕਰਨ ਦੀ ਕੋਸ਼ਿਸ਼ ਕਰਨ ਦਾ ਦੋਸ਼ ਲਗਾਇਆ। ਉਸਨੇ ਮੇਵਾ ਸਿੰਘ ਨੂੰ ਧੱਕਾ ਮਾਰਿਆ ਅਤੇ ਉਸਦੇ ਜਬਾਤੇ ਵਿੱਚ ਹੋਮੇਕਰ ਸਟਾਈਲ ਪੱਚ

ਦਿੱਤਾ, ਅਤੇ ਮੇਵਾ ਸਿੰਘ ਡਿੱਗ ਪਿਆ ਅਤੇ ਫੁੱਟਪਾਥ 'ਤੇ ਉਸਦਾ ਸਿਰ ਫੁੱਟ ਗਿਆ। ਮੇਵਾ ਸਿੰਘ ਦੀ ਖੋਪੜੀ ਵਿੱਚ ਫਰੈਕਚਰ ਅਤੇ ਅੰਦਰੂਨੀ ਖੂਨ ਵਹਿ ਗਿਆ ਅਤੇ ਦੋ ਦਿਨ ਬਾਅਦ ਕ੍ਰਾਈਸਟਚਰਚ ਹਸਪਤਾਲ ਵਿੱਚ ਉਸਦੀ ਮੌਤ ਹੋ ਗਈ। ਕਹੀ ਦੇ ਵਕੀਲ ਐਂਸੋਲਮ ਵਿਲੀਅਮਜ਼ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਉਸਦੇ ਮੁਕੱਦਮੇ ਨੂੰ ਬਹੁਤ ਪਛੜਾਵਾ ਸੀ। "ਉਸਨੇ ਸਵੀਕਾਰ ਕਰ ਲਿਆ ਹੈ ਕਿ ਉਸਦੇ ਹਮਲਾ ਕਾਰਨ ਇੱਕ ਵਿਅਕਤੀ ਦੀ ਮੌਤ ਹੋਈ ਹੈ। ਵਿਲੀਅਮਜ਼ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਇਹ ਪਹਿਲਾਂ ਤੋਂ ਸੋਚਿਆ ਗਿਆ ਹਮਲਾ ਨਹੀਂ ਸੀ ਅਤੇ ਕਹੀ ਨੇ ਬੇਚੈਨੀ ਨਾਲ ਇਹ ਕੰਮ ਕੀਤਾ। ਵਿਲੀਅਮਜ਼ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਕਹੀ ਲਗਭਗ 16 ਮਹੀਨਿਆਂ ਤੋਂ ਇਲੈਕਟਰਾਨਿਕ ਜ਼ਮਾਨਤ 'ਤੇ ਸੀ ਅਤੇ ਉਸ ਸਮੇਂ ਦੌਰਾਨ ਉਸ ਦੇ ਮਾਨਸਿਕ ਸਿਹਤ ਦੇ ਇਲਾਜ ਅਤੇ ਹਿੰਸਾ ਦੀ ਰੋਕਥਾਮ ਪ੍ਰੋਗਰਾਮ ਨਾਲ ਜੁੜਿਆ ਹੋਇਆ ਸੀ। ਜਸਟਿਸ ਮੇਲਾਨੀ ਹਾਰਲੈਂਡ ਨੇ ਕਹੀ ਨੂੰ ਕਿਹਾ ਕਿ ਇਸ ਵਿੱਚ ਕੋਈ ਸ਼ੱਕ ਨਹੀਂ ਹੈ ਕਿ ਉਹ ਇਸ ਸਥਿਤੀ ਵਿੱਚ ਹਮਲਾਵਰ ਸੀ। ਜੱਜ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਮੇਵਾ ਸਿੰਘ ਨੇ ਦਿਆਲਤਾ ਦਿਖਾਉਣ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ ਕੁਝ ਵੀ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਹੈ। ਉਹ ਵਿਅਕਤੀ ਸਿਰਫ ਇੱਕ ਛੋਟੇ ਲੜਕੇ, ਤੁਹਾਡੇ ਪੁੱਤਰ ਦੀ ਮਦਦ ਕਰਨ ਦੀ ਕੋਸ਼ਿਸ਼ ਕਰ ਰਿਹਾ ਸੀ, ਜਿਸ ਨੂੰ ਤੁਹਾਡੇ ਦੁਆਰਾ ਪਾਰਕ ਵਿੱਚ ਛੱਡ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਸੀ, ਉਸਨੇ ਕਿਹਾ। ਅੱਠ ਜਸਟਿਸ ਹਰਲੈਂਡ ਨੇ ਕਹੀ ਨੂੰ ਦੋ ਸਾਲ ਦੀ ਸਜ਼ਾ ਸੁਣਾਈ।

ਭਾਰਤ ਸਰਕਾਰ ਦੀ ਜੈਪੁਰ ਯੂਨੀਵਰਸਿਟੀ 'ਚ ਦਸ ਰੋਜ਼ਾ ਕੈਂਪ ਦੌਰਾਨ ਸਿੱਖ ਨੈਸ਼ਨਲ ਕਾਲਜ ਬੰਗਾ ਦੇ ਵਿਦਿਆਰਥੀ ਦੀ ਚੋਣ ਹੋਈ

ਨਵਾਂਸ਼ਹਿਰ/ਬੰਗਾ (ਸਤਨਾਮ ਸਿੰਘ ਸਹੁੰਗੜਾ)- ਵਿਦੇਕਾਨੰਦ ਗਲੋਬਲ ਯੂਨੀਵਰਸਿਟੀ ਜੈਪੁਰ, ਰਾਜਸਥਾਨ ਵਿਖੇ

ਬੰਗਾ ਦੇ ਹੋਣਹਾਰ ਵਿਦਿਆਰਥੀ ਗੁਰਪ੍ਰੀਤ ਸਿੰਘ ਐੱਮ. ਏ. ਪੰਜਾਬੀ ਦੀ ਚੋਣ ਹੋਣਾ ਕਾਲਜ ਲਈ ਮਾਣ ਵਾਲੀ ਗੱਲ ਹੈ। ਇਸ ਬਾਬਤ ਜਾਣਕਾਰੀ ਦਿੰਦਿਆਂ ਕਾਲਜ ਪ੍ਰਿੰਸੀਪਲ ਡਾ. ਤਰਸੇਮ ਸਿੰਘ ਭਿੰਡਰ ਨੇ ਜਿੱਥੇ ਵਿਦਿਆਰਥੀ ਗੁਰਪ੍ਰੀਤ ਸਿੰਘ ਨੂੰ ਉਸਦੇ ਸੁਨਹਿਰੇ ਭਵਿੱਖ ਅਤੇ ਸਖਸ਼ੀਅਤ ਦੇ ਸਰਬਪੱਖੀ ਵਿਕਾਸ ਲਈ ਦਿੱਤੀ ਮੁਬਾਰਕਬਾਦ ਦਿੱਤੀ ਅਤੇ ਇਹ ਜਾਣਕਾਰੀ ਮੁਹੱਈਆ ਕਰਵਾਈ ਕਿ ਇਸ ਕੈਂਪ ਵਿੱਚ ਪੂਰੇ ਭਾਰਤ ਵਿੱਚੋਂ ਵਿਦਿਆਰਥੀ ਹਿੱਸਾ ਲੈ ਰਹੇ ਹਨ। ਗੁਰਪ੍ਰੀਤ ਸਿੰਘ ਉੱਤਰੀ ਭਾਰਤ ਦੇ ਵਿਦਿਆਰਥੀ ਵਜੋਂ ਹਿੱਸਾ ਲੈ ਰਿਹਾ ਹੈ। ਇਸ ਮੌਕੇ ਉਹਨਾਂ ਨੇ ਐੱਨ. ਐੱਸ. ਐੱਸ. ਵਿਭਾਗ ਦੇ ਪ੍ਰੋਗਰਾਮ ਅਫਸਰ ਪ੍ਰੋ. ਵਿਪਨ, ਡਾ. ਨਿਰਮਲਜੀਤ ਕੌਰ ਨੂੰ ਵਧਾਈ ਦਿੰਦਿਆਂ ਭਵਿੱਖ ਵਿੱਚ ਅਜਿਹੇ ਹੋਰ ਕਾਰਜਾਂ ਵਿੱਚ ਵਿਦਿਆਰਥੀਆਂ ਦੀ ਵੱਧ ਤੋਂ ਵੱਧ ਹਿੱਸਾ ਅਫਜ਼ਾਈ ਕਰਨ ਲਈ ਪ੍ਰੇਰਿਤ ਕੀਤਾ।

ਭਾਰਤ ਸਰਕਾਰ ਵੱਲੋਂ ਦਸ ਰੋਜ਼ਾ ਪੀ. ਆਰ. ਡੀ ਨੈਸ਼ਨਲ ਕੈਂਪ ਆਯੋਜਿਤ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ। ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਸਿੱਖ ਨੈਸ਼ਨਲ ਕਾਲਜ,

ਆਇਉਡੀਨ ਮਨੁੱਖੀ ਸਰੀਰ ਲਈ ਬਹੁਤ ਜ਼ਰੂਰੀ ਤੱਤ ਹੈ - ਡਾ ਸੀਮਾ ਗਰਗ

ਹੁਜ਼ਿਆਰਪੁਰ (ਸਤਨਾਮ ਸਿੰਘ ਸਹੁੰਗੜਾ)- ਆਇਉਡੀਨ ਦੀ ਘਾਟ ਕਾਰਨ ਮਨੁੱਖੀ ਸਿਹਤ ਨੂੰ ਹੋਣ ਵਾਲੇ ਨੁਕਸਾਨ ਬਾਰੇ ਜਾਗਰੂਕਤਾ ਪੈਦਾ ਕਰਨ ਦੇ ਉਦੇਸ਼ ਨਾਲ ਸਿਹਤ ਵਿਭਾਗ ਵੱਲੋਂ ਅੱਜ ਪੀਡੀ ਆਰਿਆ ਸੀਨੀਅਰ ਸੈਕੰਡਰੀ ਸਕੂਲ ਬਹਾਦਰ ਪੁਰ ਵਿਖੇ ਗਲੋਬਲ ਆਇ ਡੀਨ ਡੈਫੀਸ਼ੈਂਸੀ

ਇਸ ਲਈ ਬੱਚਿਆਂ ਦੇ ਸਰੀਰਕ ਵਾਧੇ, ਦਿਮਾਗ ਦੇ ਵਿਕਾਸ ਲਈ ਅਤੇ ਗਰਭਵਤੀ ਅਵਸਥਾ ਵਿੱਚ ਬੱਚੇ ਦੇ ਵਿਕਾਸ ਲਈ ਆਇਉਡੀਨ ਯੁਕਤ ਲੂਣ ਹੀ ਵਰਤਣਾ ਚਹੀਦਾ ਹੈ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਦੱਸਿਆ ਕਿ ਗਰਭਵਤੀ ਔਰਤਾਂ ਦਾ ਗਰਭ ਦੇ ਸੁਰੂਆਤੀ ਸਮੇਂ ਵਿੱਚ ਹੀ ਥਾਇਰਾਇਡ ਦਾ ਟੈਸਟ ਕਰਵਾਉਣਾ ਲਾਜ਼ਮੀ ਹੈ ਤਾਂ

ਡਿਸਆਡਰ ਪ੍ਰੀਵੇਂਸ਼ਨ ਡੇਅ ਦੇ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ ਸੈਮੀਨਾਰ ਕਰਵਾਇਆ ਗਿਆ। ਪ੍ਰਿੰਸੀਪਲ ਮਿਸ ਟਿਮਾਟਿਨੀ ਆਗਲੂ-ਵਾਲੀਆ ਦੇ ਸਹਿਯੋਗ ਨਾਲ ਕੀਤੇ ਗਏ ਇਸ ਸੈਮੀਨਾਰ ਵਿੱਚ ਸਿਹਤ ਵਿਭਾਗ ਵੱਲੋਂ ਜਿਲਾ ਟੀਕਾਕਰਨ ਅਫਸਰ ਡਾ ਸੀਮਾ ਗਰਗ, ਡਿਪਟੀ ਮਾਸ ਮੀਡੀਆ ਅਫਸਰ ਡਾ ਤ੍ਰਿਪਤਾ ਦੇਵੀ ਅਤੇ ਡਿਪਟੀ ਮਾਸ ਮੀਡੀਆ ਅਫਸਰ ਰਮਨਦੀਪ ਕੌਰ ਨੇ ਸ਼ਾਮਲ ਹੋ ਕੇ ਵਿਦਿਆਰਥਣਾਂ ਨਾਲ ਆਇਉਡੀਨ ਦੀ ਘਾਟ ਕਾਰਨ ਹੋਣ ਵਾਲੀਆਂ ਸਿਹਤ ਸਮੱਸਿਆਵਾਂ ਅਤੇ ਇਸਦੇ ਨਿਦਾਨ ਬਾਰੇ ਜਾਣਕਾਰੀ ਸਾਂਝੀ ਕੀਤੀ। ਸੈਮੀਨਾਰ ਨੂੰ ਸੰਬੋਧਨ ਕਰਦਿਆਂ ਜਿਲਾ ਟੀਕਾਕਰਨ ਅਫਸਰ ਡਾ ਸੀਮਾ ਗਰਗ ਨੇ ਦੱਸਿਆ ਕਿ ਆਇਉਡੀਨ ਇੱਕ ਅਜਿਹਾ ਤੱਤ ਹੈ ਜੋ ਮਨੁੱਖੀ ਸਰੀਰ ਲਈ ਬਹੁਤ ਜ਼ਰੂਰੀ ਹੈ, ਜੇਕਰ ਇਸ ਦੀ ਕਮੀ ਸਰੀਰ ਵਿੱਚ ਆ ਜਾਵੇ ਤਾਂ ਮਾਨਸਿਕ ਅਤੇ ਸਰੀਰਕ ਵਿਕਾਸ ਹਮੇਸ਼ਾ ਲਈ ਰੁੱਕ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਆਇਉਡੀਨ ਦੀ ਘਾਟ ਨਾਲ ਸਰੀਰ ਵਿੱਚ ਗਿਲੱਤ ਰੋਗ, ਬੋਲਾਪਨ, ਅੱਖਾਂ ਦਾ ਟੋਡਾਪਨ, ਅਤੇ ਗਰਭਵਤੀ ਮਾਵਾਂ ਦੇ ਬੱਚੇ ਮੰਦ ਬੁੱਧੀ ਤੇ ਸਰੀਰਕ ਤੌਰ ਕਮਜ਼ੋਰ ਪੈਦਾ ਹੋ ਸਕਦੇ ਹਨ।

ਕਿ ਸਮਾਂ ਰਹਿੰਦਿਆਂ ਹੀ ਇਸ ਦਾ ਇਲਾਜ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕੇ। ਡਿਪਟੀ ਮਾਸ ਮੀਡੀਆ ਅਫਸਰ ਡਾ ਤ੍ਰਿਪਤਾ ਦੇਵੀ ਨੇ ਦੱਸਿਆ ਕਿ ਸਾਨੂੰ ਰੋਜ਼ਾਨਾ 150 ਮਾਇਕਰੋਗ੍ਰਾਮ ਆਇਉਡੀਨ ਦੀ ਜ਼ਰੂਰਤ ਹੁੰਦੀ ਹੈ ਅਤੇ ਗਰਭਵਤੀ ਮਾਵਾਂ ਨੂੰ ਇਸ ਦੀ ਮਾਤਰਾ 200 ਮਾਇਕਰੋਗ੍ਰਾਮ ਤੱਕ ਰੋਜ਼ਾਨਾ ਦੀ ਜ਼ਰੂਰਤ ਹੁੰਦੀ ਹੈ ਜੋ ਕਿ ਸਾਨੂੰ ਆਇਉਡੀਨ ਯੁਕਤ ਨਮਕ ਦੇ ਰਾਹੀਂ ਪ੍ਰਾਪਤ ਹੋ ਜਾਂਦੀ ਹੈ। ਉਹਨਾਂ ਦੱਸਿਆ ਕਿ ਨਮਕ ਨੂੰ ਹਮੇਸ਼ਾਂ ਹਵਾ ਬੰਦ ਡੱਬੇ ਵਿੱਚ ਪਾ ਕੇ ਰੱਖਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਘੁੱਪ ਅਤੇ ਸਿੱਲ ਵਾਲੀ ਜਗਾ ਤੇ ਨਹੀਂ ਰੱਖਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਆਇਉਡੀਨ ਯੁਕਤ ਲੂਣ ਦੀ ਵਰਤੋਂ 6 ਮਹੀਨੇ ਦੇ ਅੰਦਰ-2 ਕਰ ਲੈਣੀ ਚਾਹੀਦੀ ਹੈ। ਉਹਨਾਂ ਦੱਸਿਆ ਕਿ ਸਿਹਤ ਵਿਭਾਗ ਵੱਲੋਂ ਸਮੇਂ-2 ਤੋਂ ਫੀਲਡ ਵਰਕਰਾਂ ਰਾਹੀਂ ਘਰਾਂ ਵਿੱਚੋਂ ਨਮਕ ਦੇ ਨਮੂਨੇ ਇੱਕੱਠੇ ਕਰਕੇ ਜਾਂਚ ਕੀਤੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ ਤਾਂ ਕਿ ਪਤਾ ਲੱਗ ਸਕੇ ਕਿ ਜਿਹੜਾ ਨਮਕ ਅਸੀਂ ਖਾਂਦੇ ਹਾਂ ਉਹ ਸਾਡੀ ਆਇਉਡੀਨ ਦੀ ਰੋਜ਼ਾਨਾ ਦੀ ਲੋੜ ਨੂੰ ਪੂਰਾ ਕਰਦਾ ਹੈ ਜਾਂ ਨਹੀਂ।

ਪਿੰਡ ਗੰਡਵਾ ਦੇ ਨੌਜਵਾਨ ਆਗੂ ਤੇ ਸਮਾਜ ਸੇਵਕ ਮਨਜੀਤ ਮਾਨ ਦੇ ਸਿਰ ਸਜਿਆ ਸਰਪੰਚੀ ਦਾ ਤਾਜ

ਫਗਵਾੜਾ (ਬੀ.ਕੇ. ਰੱਤੂ) ਬਲਾਕ ਫਗਵਾੜਾ ਦੇ ਪਿੰਡ ਗੰਡਵਾ ਵਿਖੇ ਹੋਈਆਂ ਪੰਚਾਇਤੀ ਚੋਣਾਂ ਵਿਚ 34 ਸਾਲ ਦੇ ਨੌਜਵਾਨ ਆਗੂ ਮਨਜੀਤ ਮਾਨ ਦੇ ਸਿਰ ਵੋਟਰਾਂ ਵੱਲੋਂ ਸਰਪੰਚੀ ਦਾ ਤਾਜ ਸਜਾਇਆ ਗਿਆ ਹੈ। ਜੋ ਕਿ ਧਾਰਮਿਕ, ਸਮਾਜਿਕ ਅਤੇ ਸਿਆਸੀ ਹਲਕਿਆਂ 'ਚ ਸਰਗਰਮ ਹੋਣ ਦੇ ਨਾਲ ਹੀ ਲੋੜਵੰਦਾਂ ਦੀ ਹਰ ਸੰਭਵ ਸਹਾਇਤਾ ਲਈ ਹਮੇਸ਼ਾ ਤੱਤਪਰ

ਨਤਮਸਤਕ ਹੋ ਕੇ ਪਰਮਾਤਮਾ ਦਾ ਸ਼ੁਕਰਾਨਾ ਕੀਤਾ।

ਰਹਿੰਦਾ ਹੈ। ਨਵ ਨਿਯੁਕਤ ਸਰਪੰਚ ਮਨਜੀਤ ਮਾਨ ਨੂੰ ਚਿੱਟਰਨਿੰਗ ਅਫਸਰ ਰਜਿੰਦਰ ਕੁਮਾਰ ਵੱਲੋਂ ਸਰਟੀਫਿਕੇਟ ਭੇਟ ਕੀਤਾ ਗਿਆ। ਜਿਸ ਉਪਰੰਤ ਉਹਨਾਂ ਨੇ ਪੰਚਾਇਤ ਮੈਂਬਰਾਂ ਹਰਵਿੰਦਰ ਕੁਮਾਰ, ਰਾਜ ਰਾਣੀ, ਦਰਸ਼ਨਾ ਰਾਣੀ ਅਤੇ ਰਾਣੀ ਪੰਚ ਸਮੇਤ ਵੱਖ-ਵੱਖ ਧਾਰਮਿਕ ਅਸਥਾਨਾਂ 'ਤੇ

ਵਿਦਿਆਰਥੀਆਂ ਦੀ ਪ੍ਰਤਿਭਾ ਨੂੰ ਸਾਹਿਤ ਤੇ ਸੱਭਿਆਚਾਰ ਨਾਲ ਜੋੜਿਆ ਜਾਵੇ- ਬਲਜਿੰਦਰ ਮਾਨ

ਰਾਜਪੁਰਾ (ਮਾਨ) ਬਾਲ ਸਾਹਿਤ ਨਾਲ ਵਿਦਿਆਰਥੀਆਂ ਦੀ ਸਾਂਝ ਵਧਾਉਣ ਲਈ ਅਧਿਆਪਕ ਵਰਗ ਨੂੰ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਉਪਰਾਲੇ ਕਰਨ ਦੀ ਲੋੜ ਹੈ। ਇਸੇ ਲੜੀ ਤਹਿਤ ਸ਼੍ਰੋਮਣੀ ਪੰਜਾਬੀ ਬਾਲ ਸਾਹਿਤ ਲੇਖਕ ਅਤੇ ਬਾਲ ਰਸਾਲਾ 'ਨਿੱਕੀਆਂ ਕਰੂੰਬਲਾਂ' ਦੇ ਸੰਪਾਦਕ ਬਲਜਿੰਦਰ ਮਾਨ ਉਚੇਚੇ ਤੌਰ 'ਤੇ ਰਾਜਪੁਰਾ ਸਰਕਾਰੀ ਹਾਈ ਸਕੂਲ ਪਹੁੰਚੇ ਅਤੇ ਬਾਲ ਸਾਹਿਤ ਵਿੱਚ ਰੁਚੀ ਰੱਖਣ ਵਾਲੇ ਅਧਿਆਪਕਾਂ ਨਾਲ ਗੱਲਬਾਤ ਕੀਤੀ। ਉਹਨਾਂ ਨੇ ਵੱਖ-ਵੱਖ ਸਕੂਲਾਂ ਨੂੰ 'ਨਿੱਕੀਆਂ ਕਰੂੰਬਲਾਂ' ਦੀਆਂ ਕਾਪੀਆਂ ਭੇਟ ਕਰਦਿਆਂ ਬਾਲ ਰਸਾਲੇ ਵਿੱਚ ਮੌਲਿਕ ਰਚਨਾਵਾਂ ਵੀ ਪ੍ਰਕਾਸ਼ਿਤ ਕਰਵਾਉਣ ਦੀ ਅਪੀਲ ਵੀ ਕੀਤੀ।

ਬਲਜਿੰਦਰ ਮਾਨ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਸਰਕਾਰੀ ਸਕੂਲਾਂ ਦੇ ਵਿਦਿਆਰਥੀਆਂ ਵਿੱਚ ਅਥਾਹ ਹੁਨਰ ਭਰਿਆ ਪਿਆ ਹੈ ਅਤੇ ਇਸ ਨੂੰ ਸਾਹਿਤ ਅਤੇ ਸੱਭਿਆਚਾਰ ਨਾਲ ਇੱਕ-ਮਿੱਕ ਕਰਨ ਦੀ ਜ਼ਰੂਰਤ ਹੈ। ਉਹਨਾਂ ਵਿਦਿਆਰਥੀਆਂ ਨੂੰ ਪੁਸਤਕਾਂ ਅਤੇ ਬਾਲ ਰਸਾਲੇ ਪੜ੍ਹਨ ਲਈ ਪ੍ਰੇਰਿਤ ਕੀਤਾ। ਉਹਨਾਂ ਅੱਗੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਜਿਹੜੇ ਵਿਦਿਆਰਥੀ ਨਰੋਆ ਸਾਹਿਤ ਪੜ੍ਹਦੇ ਹਨ ਉਹ ਉੱਚੀਆਂ ਤੇ ਸੁੱਚੀਆਂ ਮੌਜਿਲਾਂ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰਦੇ ਹਨ। ਰਾਜਪੁਰਾ ਵਿੱਚ ਬਲਜਿੰਦਰ ਮਾਨ ਦਾ ਸਵਾਗਤ ਰਾਜਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਚਾਨੀ ਸਮੇਤ ਸਕੂਲ ਸਟਾਫ

ਵੱਲੋਂ ਕੀਤਾ ਗਿਆ। ਹਜ਼ਰੀਨ ਅਧਿਆਪਕਾਂ ਅਤੇ ਸੱਜਣਾਂ ਨੇ ਸ੍ਰੀ ਮਾਨ ਵੱਲੋਂ ਮਿਲੇ ਸੁਝਾਵਾਂ ਨੂੰ ਦਿੱਲੋਂ ਅਪਣਾਉਣ ਅਤੇ ਵਿਦਿਆਰਥੀਆਂ ਦੇ ਉਜਵਲ ਭਵਿੱਖ ਲਈ ਲਾਗੂ ਕਰਨ ਦੀ ਹਾਮੀ ਭਰੀ। ਇਸ ਮੌਕੇ ਰਾਜਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਚਾਨੀ ਨੇ ਬਲਜਿੰਦਰ ਮਾਨ ਦੀਆਂ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਪ੍ਰਾਪਤੀਆਂ ਦਾ ਉਲੇਖ ਕਰਦਿਆਂ ਆਖਿਆ ਕਿ ਉਹਨਾਂ ਦੁਆਰਾ ਪ੍ਰਕਾਸ਼ਿਤ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਬਾਲ ਰਸਾਲਾ 'ਨਿੱਕੀਆਂ ਕਰੂੰਬਲਾਂ' ਇੰਡੀਆ ਬੁੱਕ ਆਫ ਰਿਕਾਰਡਸ ਵਿੱਚ ਦਰਜ ਹੋ ਚੁੱਕਾ ਹੈ। ਰਜਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਚਾਨੀ ਦੇ ਯਤਨਾਂ ਦੁਆਰਾ ਰਚਾਏ ਇਸ ਤੋਂ ਸੰਵਾਦ ਦੀ ਪੜਵੀਤਿਆਂ ਵੱਲੋਂ ਭਰਪੂਰ ਸਲਾਘਾ ਕੀਤੀ ਗਈ। ਉਹਨਾਂ ਇਸ ਗੱਲ ਤੇ ਮਾਣ ਮਹਿਸੂਸ ਕੀਤਾ ਕਿ ਬਾਲ

ਅਕਾਲੀ ਦਲ ਦੇ ਚੁਣੇ ਗਏ ਸਰਪੰਚਾਂ-ਪੰਚਾਂ ਨੇ ਗੁਰਦੁਆਰਾ ਸ੍ਰੀ ਸੁਖਚੈਨਆਣਾ ਸਾਹਿਬ ਵਿਖੇ ਕੀਤਾ ਵਾਹਿਗੁਰੂ ਦਾ ਸ਼ੁਕਰਾਨਾ

ਫਗਵਾੜਾ (ਬੀ.ਕੇ. ਰੱਤੂ) ਸ਼੍ਰੋਮਣੀ ਅਕਾਲੀ ਦਲ (ਬ) ਦੇ ਹਲਕਾ ਸ਼ਹਿਰੀ ਇੰਚਾਰਜ ਸ. ਰਣਜੀਤ ਸਿੰਘ ਖੁਰਾਣਾ ਅਤੇ ਦਿਹਾਤੀ ਹਲਕਾ ਇੰਚਾਰਜ ਸ. ਰਾਜਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਚੰਦੀ ਦੀ ਅਗਵਾਈ ਹੇਠ ਵੱਖ-ਵੱਖ ਪਿੰਡਾਂ ਦੇ ਪਾਰਟੀ ਨਾਲ ਸਬੰਧਤ ਸਰਪੰਚਾਂ ਅਤੇ ਪੰਚਾਇਤ ਮੈਂਬਰਾਂ ਵੱਲੋਂ ਵਾਹਿਗੁਰੂ ਦਾ ਸ਼ੁਕਰਾਨਾ ਕਰਨ ਸਬੰਧੀ ਧਾਰਮਿਕ ਸਮਾਗਮ ਗੁਰਦੁਆਰਾ ਸ੍ਰੀ ਸੁਖਚੈਨਆਣਾ ਸਾਹਿਬ ਫਗਵਾੜਾ ਵਿਖੇ ਕਰਵਾਇਆ ਗਿਆ। ਇਸ ਮੌਕੇ ਸਟੇਜ ਸਕੱਤਰ ਦੀ ਸੇਵਾ ਸਤਵਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਘੁਮਣ ਨੇ ਨਿਭਾਈ ਇਸ ਮੌਕੇ ਸਰੂਪ ਸਿੰਘ ਖਲਵਾੜਾ, ਬੀਬੀ ਸਰਬਜੀਤ ਕੌਰ, ਹਰਵਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਵਾਲੀਆਂ, ਅਵਤਾਰ ਸਿੰਘ ਭੁੰਗਰਨੀ, ਪਤਵਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਫ਼ਾਬੜਾ, ਬਲਜਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਠੇਕੇਦਾਰ, ਕੁਲਵਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਕਿੰਦਾ, ਬਹਾਦਰ ਸਿੰਘ ਸੰਗਤਪੁਰ, ਬਲਵੀਰ ਸਿੰਘ ਗੰਡਮ, ਗੁਰਦਿਆਲ ਸਿੰਘ ਲੱਖਪੁਰ, ਨੇ ਅਪਣੇ ਸੰਬੋਧਨ ਵਿੱਚ ਕਿਹਾ ਕਿ ਸ਼੍ਰੋਮਣੀ ਅਕਾਲੀ ਦਲ ਦੇ ਕੀਤੇ ਵਿਕਾਸ ਦੇ ਕੰਮਾਂ ਨੂੰ ਲੋਕ ਅੱਜ ਯਾਦ ਕਰ ਰਹੇ ਹਨ।

ਗਦਰੀ ਬਾਬਿਆਂ ਦਾ ਮੇਲਾ 7-8-9-ਨਵੰਬਰ 2024 ਨੂੰ

ਜਲੰਧਰ (ਵਿਵੇਕ ਭਾਟੀਆ)- ਗਦਰੀ ਬਾਬਿਆਂ ਦਾ ਮੇਲਾ 7-8-9-ਨਵੰਬਰ 2024 ਨੂੰ ਦੇਸ਼ ਭਗਤ ਯਾਦਗਾਰ ਹਾਲ ਜਲੰਧਰ ਵਿਖੇ ਲੱਗ ਰਿਹਾ ਹੈ। ਪ੍ਰੈਸ ਨੂੰ ਜਾਣਕਾਰੀ ਦਿੰਦਿਆਂ ਦੇਸ਼ ਭਗਤ ਯਾਦਗਾਰ ਕਮੇਟੀ ਜਲੰਧਰ ਦੇ ਜਨਰਲ ਸਕੱਤਰ ਪਿਰਥੀਪਾਲ ਸਿੰਘ ਮਾਝੀਮੇਘਾ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ 7 ਨਵੰਬਰ ਸ਼ਾਮ ਨੂੰ ਪੁਸਤਕ ਸਟਾਲਾਂ ਪ੍ਰਤੀ ਵਿਚਾਰ ਚਰਚਾ ਹੋਵੇਗੀ ਅਤੇ 8 ਨਵੰਬਰ ਨੂੰ ਦਿਨ ਦੇ ਸਮੇਂ ਕੁਇਜ਼, ਭਾਸ਼ਨ, ਪੇਂਟਿੰਗ ਤੇ ਗਾਇਨ ਮੁਕਾਬਲੇ ਹੋਣਗੇ। ਸ਼ਾਮ ਨੂੰ ਫਿਲਮ ਵੀ ਦਿਖਾਈ ਜਾਵੇਗੀ ਅਤੇ ਮੁੱਖ ਮਹਿਮਾਨ ਵਿਚਾਰ ਵੀ ਰੱਖਣਗੇ। ਵੱਡੇ ਮੇਲੇ ਵਾਲੇ ਦਿਨ 9 ਨਵੰਬਰ ਨੂੰ ਸਵੇਰੇ ਦੇਸ਼ ਭਗਤ ਯਾਦਗਾਰ ਕਮੇਟੀ ਦੇ ਟਰੱਸਟੀ ਹਰਦੇਵ ਸਿੰਘ ਅਰਸੀ ਸਾਬਕਾ ਐਮ ਐਲ ਏ ਝੰਡਾ ਲਹਿਰਾਉਣ ਦੀ ਰਸਮ ਅਦਾ ਕਰਨਗੇ। ਇਸ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਜਨਰਲ ਸਕੱਤਰ ਆਏ ਹੋਏ ਸਰੋਤਿਆਂ ਨੂੰ ਜੀ ਆਇਆਂ ਕਹਿਣਗੇ। ਹਰਦੇਵ ਸਿੰਘ ਅਰਸੀ ਦੇ

ਭਾਸ਼ਨ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਕਮੇਟੀ ਦੇ ਪ੍ਰਧਾਨ ਅਜਮੇਰ ਸਿੰਘ ਧੰਨਵਾਦ ਵੀ ਕਰਨਗੇ ਅਤੇ ਆਪਣੇ ਵਿਚਾਰ ਵੀ ਪੇਸ਼ ਕਰਨਗੇ। ਇਸ ਸਟੇਜ ਦੇ ਸੰਚਾਲਕ ਸਭਿਆਚਾਰਕ ਵਿੰਗ ਦੇ ਕਨਵੀਨਰ ਅਮੋਲਕ ਹੋਣਗੇ। ਸਾਰਾ ਦਿਨ ਗੀਤ ਸੰਗੀਤ ਚੱਲੇਗਾ ਅਤੇ ਮੁੱਖ ਵਕਤਾ ਆਪਣੇ ਵੀ ਰੱਖਣਗੇ। ਇਸ ਸਟੇਜ ਨੂੰ ਕਮੇਟੀ ਦੇ ਟਰੱਸਟੀ ਹਰਦੇਵ ਸਿੰਘ ਭੰਡਾਲ ਚਲਾਉਣਗੇ। ਸਾਰੀ ਰਾਤ ਨਾਟਕ ਮੇਲਾ ਹੋਵੇਗਾ ਰਾਤ ਵਾਲੀ ਸਟੇਜ ਵੀ ਅਮੋਲਕ ਚਲਾਏਗਾ। ਮਾਝੀਮੇਘਾ ਨੇ ਦੱਸਿਆ ਕਿ ਮੇਲੇ ਦੇ ਲੰਗਰ ਤੇ ਬਾਕੀ ਪ੍ਰਬੰਧ ਵਾਸਤੇ ਲਗਾਤਾਰ ਆਰਥਿਕ ਮਦਦ ਆ ਰਹੀ ਹੈ। ਅੱਜ ਸੀ ਪੀ ਆਈ ਐਮ ਵੱਲੋਂ ਜਾਗਰਣ ਦੇ ਪੱਤਰਕਾਰ ਮਹਿੰਦਰ ਰਾਮ ਫੁਲਗਣਾ ਅਤੇ ਉਘੇ ਦੇਸ਼ ਭਗਤ ਭਾਈ ਛਾਂਗਾ ਬੱਬਰ ਦੇ ਪ੍ਰਵਾਰ ਵੱਲੋਂ ਐਡਵੋਕੇਟ ਕੇ ਜਤਿੰਦਰ ਆਰਥਿਕ ਮਦਦ ਦੇ ਕੇ ਗਈ। ਕਮੇਟੀ ਧੰਨਵਾਦੀ ਹੈ।

ਕੈਬਨਿਟ ਮੰਤਰੀ ਪੰਜਾਬ ਸ੍ਰੀ ਲਾਲ ਚੰਦ ਕਟਾਰੂਚਕ ਦੀ ਧਰਮਪਤਨੀ ਸ਼੍ਰੀਮਤੀ ਉਰਮਿਲਾ ਦੇਵੀ ਨੇ ਜੇਤੂ ਸਰਪੰਚਾਂ ਅਤੇ ਪੰਚਾਂ ਦਾ ਮੂੰਹ ਮਿੱਠਾ ਕਰਵਾ ਕੇ ਦਿੱਤੀਆਂ ਵਧਾਈਆਂ

ਪਠਾਨਕੋਟ (ਰਾਜਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਰਾਜਨ)- ਵਿਧਾਨ ਸਭਾ ਹਲਕਾ ਭੋਆ ਦੀਆਂ ਵੱਖ ਵੱਖ ਪਿੰਡਾਂ ਵਿੱਚੋਂ ਆਮ ਆਦਮੀ ਪਾਰਟੀਆਂ ਦੀਆਂ ਜੇਤੂ ਪੰਚਾਇਤਾਂ ਪਿੰਡ ਕਟਾਰੂਚਕ ਵਿਖੇ ਪਹੁੰਚੀਆਂ। ਜਿੱਥੇ ਕੈਬਨਿਟ ਮੰਤਰੀ ਪੰਜਾਬ ਸ੍ਰੀ ਲਾਲ ਚੰਦ ਕਟਾਰੂਚਕ ਜੀ ਦੀ ਧਰਮਪਤਨੀ ਸ਼੍ਰੀਮਤੀ ਉਰਮਿਲਾ ਦੇਵੀ ਵੱਲੋਂ ਨਵੀਆਂ ਬਣਾਈਆਂ ਗਈਆਂ ਪੰਚਾਇਤਾਂ ਦੇ ਸਰਪੰਚਾਂ ਅਤੇ ਪੰਚਾਂ ਦਾ ਮੂੰਹ ਮਿੱਠਾ ਕਰਵਾ ਕੇ ਵਧਾਈਆਂ ਦਿੱਤੀਆਂ।

ਅਤੇ ਪਿੰਡ ਭੋਆ ਦੇ ਸਰਪੰਚ ਸੁਨੀਲ ਦੱਤ ਦੀ ਸਰਪੰਚ ਵੱਜੋਂ ਚੋਣ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹੈ। ਸ਼੍ਰੀਮਤੀ ਉਰਮਿਲਾ ਦੇਵੀ ਵੱਲੋਂ ਨਵਨਿਯੁਕਤ ਸਰਪੰਚ ਅਤੇ ਪੰਚਾਂ ਨੂੰ ਫੁੱਲਾਂ ਦੇ ਹਾਰ ਪਾ ਕੇ ਅਤੇ ਮੂੰਹ ਮਿੱਠਾ ਕਰਵਾ ਕੇ ਸੁਭਕਾਮਨਾਵਾਂ ਦਿੱਤੀਆਂ।

ਇਸ ਮੌਕੇ ਤੇ ਸੰਬੋਧਤ ਕਰਦਿਆਂ ਸ਼੍ਰੀਮਤੀ ਉਰਮਿਲਾ ਦੇਵੀ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਵਿਧਾਨ ਸਭਾ ਹਲਕਾ ਭੋਆ ਦੇ ਅੰਦਰ ਆਮ ਆਦਮੀ ਪਾਰਟੀ ਦੇ ਸਰਪੰਚਾਂ ਦੀ ਚੋਣ ਕਰਕੇ ਲੋਕਾਂ ਵੱਲੋਂ ਸੱਚ ਦੀ ਆਵਾਜ਼ ਦਾ ਸਾਥ ਦਿੱਤਾ ਹੈ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਕਿਹਾ ਕਿ ਉਹ ਨਵਨਿਯੁਕਤ ਸਰਪੰਚਾਂ ਅਤੇ ਪੰਚਾਇਤ ਮੈਂਬਰਾਂ ਨੂੰ ਸ਼ੁੱਠ ਭਰਵੇਂ ਸਿੱਧ ਮਾਨ ਮੁੱਖ ਮੰਤਰੀ ਪੰਜਾਬ ਜੀ, ਕੈਬਨਿਟ ਮੰਤਰੀ ਪੰਜਾਬ ਸ੍ਰੀ ਲਾਲ ਚੰਦ ਕਟਾਰੂਚਕ ਅਤੇ ਅਪਣੇ ਵੱਲੋਂ ਵਧਾਈ ਦਿੰਦੇ ਹਨ ਅਤੇ ਭਰੋਸਾ ਦਿੰਦੇ ਹਨ ਕਿ ਬਿਨਾਂ ਕਿਸੇ ਭੇਦਭਾਵ ਦੇ ਖੇਤਰ ਦਾ ਵਿਕਾਸ ਕਰਵਾਇਆ ਜਾਵੇਗਾ।

ਜਿਕਰਯੋਗ ਹੈ ਕਿ ਪਿੰਡ ਕਟਾਰੂਚਕ ਵਿਖੇ ਸ਼੍ਰੀਮਤੀ ਉਰਮਿਲਾ ਦੇਵੀ ਵੀ ਇਸ ਵਾਰ ਫਿਰ ਤੋਂ ਪਿੰਡ ਕਟਾਰੂਚਕ ਦੀ ਸਰਪੰਚ ਬਣੇ ਹਨ ਅਤੇ ਹੁਣ ਤੱਕ ਇੱਕ ਵਾਰ ਸ੍ਰੀ ਲਾਲ ਚੰਦ ਕਟਾਰੂਚਕ ਜੀ ਅਤੇ 5 ਵਾਰ ਸ਼੍ਰੀਮਤੀ ਉਰਮਿਲਾ ਦੇਵੀ ਪਿੰਡ ਦੀ ਸਰਪੰਚ ਰਹਿ ਕੇ ਲੋਕ ਹਿੱਤਾਂ ਦੇ ਕੰਮ ਕੀਤੇ ਹਨ। ਅੱਜ ਪਿੰਡ ਕਟਾਰੂਚਕ ਵਿਖੇ ਪਿੰਡ ਕਿੱਲਪੁਰ ਜਿੱਥੇ ਸਾਮਲੀ ਦੇਵੀ ਸਰਪੰਚ ਚੁਣੀ ਗਈ ਹੈ

11 ਨਵਜੰਮੀਆਂ ਬੱਚੀਆਂ ਨੂੰ ਬੇਬੀ ਕਿਟ ਅਤੇ ਬੇਬੀ ਕੰਬਲ ਦੇ ਕੇ ਸਨਮਾਨਿਤ ਕੀਤਾ

ਪਠਾਨਕੋਟ (ਰਾਜਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਰਾਜਨ) ਸਮਾਜਿਕ ਸੁਰੱਖਿਆ ਅਤੇ ਇਸਤਰੀ ਤੇ ਬਾਲ ਵਿਕਾਸ ਵਿਭਾਗ

ਕੰਬਲ ਦੇ ਕੇ ਸਨਮਾਨਿਤ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ। ਨਵਜੰਮੀਆਂ ਬੱਚੀਆਂ ਦੇ ਲਈ ਕੇਕ ਕੱਟਿਆ ਗਿਆ ਅਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ

ਭਵਿੱਖ ਲਈ ਸੁਭਕਾਮਨਾਵਾਂ ਦਿੱਤੀਆਂ ਗਈਆਂ। ਇਸ ਪ੍ਰੋਗਰਾਮ ਵਿੱਚ ਸ਼੍ਰੀ ਵਿਜੇ ਭਗਤ ਜੀ (ਸਕਿਲ ਡਿਵੈਲਪਮੈਂਟ), ਸ਼੍ਰੀਮਤੀ ਸੁਨੀਤਾ, ਸ਼੍ਰੀਮਤੀ ਸੋਨਿਕਾ ਤੇ ਸ਼੍ਰੀਮਤੀ ਨੀਰਜ (ਜਿਲ੍ਹਾ ਬਾਲ ਸੁਰੱਖਿਆ ਯੂਨਿਟ) ਨੇ ਆਪਣੇ-ਆਪਣੇ ਵਿਭਾਗ ਵੱਲੋਂ ਦਿੱਤੀਆਂ ਜਾਣ ਵਾਲੀਆਂ ਅਲੱਗ-ਅਲੱਗ ਸਕੀਮਾਂ

ਚੰਡੀਗੜ੍ਹ (ਪੰਜਾਬ) ਦੇ ਦਿਸ਼ਾ ਨਿਰਦੇਸ਼ਾ ਅਨੁਸਾਰ, ਜਿਲ੍ਹਾ ਪ੍ਰੋਗਰਾਮ ਅਫਸਰ ਸ੍ਰ: ਅਮਰੀਕ ਸਿੰਘ ਦੀ ਪ੍ਰਧਾਨਗੀ ਹੇਠ ਅਤੇ ਸੀਡੀਪੀ ਸ੍ਰੀ ਸੰਜੀਵ ਸ਼ਰਮਾ ਦੀ ਹਾਜ਼ਰੀ ਵਿੱਚ ਆਂਗਨਵਾੜੀ ਸੈਂਟਰ ਪਰਮਾਨੰਦ, ਬਲਾਕ ਪਠਾਨਕੋਟ, ਜਿਲ੍ਹਾ ਪਠਾਨਕੋਟ ਵਿਖੇ ਬੇਟੀ ਬਚਾ ਬੇਟੀ ਪੜ੍ਹਾ ਮੁਹਿੰਮ ਦੇ ਤਹਿਤ ਇਕ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਪ੍ਰੋਗਰਾਮ ਕਰਵਾਇਆ ਗਿਆ। ਜਿਸ ਵਿੱਚ 11 ਨਵਜੰਮੀਆਂ ਬੱਚੀਆਂ ਨੂੰ ਬੇਬੀ ਕਿਟ ਅਤੇ ਬੇਬੀ

ਦੇ ਬਾਰੇ ਵਿਚ ਜਾਣਕਾਰੀ ਦਿੱਤੀ। ਸੀਡੀਪੀ ਸ੍ਰੀ ਸੰਜੀਵ ਸ਼ਰਮਾ ਨੇ ਲੋਕਾਂ ਨੂੰ ਬੇਟੀ ਬਚਾ ਬੇਟੀ ਪੜ੍ਹਾ ਮੁਹਿੰਮ ਦੇ ਬਾਰੇ ਵਿਚ ਜਾਣਕਾਰੀ ਸਾਂਝੀ ਕੀਤੀ। ਇਸ ਮੌਕੇ ਤੇ ਪਿੰਡ ਦੇ ਸਰਪੰਚ ਸ਼੍ਰੀ ਕੁਲਦੀਪ ਸਿੰਘ ਅਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਪਾਰਟੀ ਦੇ ਮੈਂਬਰ, ਸੁਪਰਵਾਈਜ਼ਰ ਸੁਨੀਤਾ, ਆਂਗਨਵਾੜੀ ਵਰਕਰਾਂ, ਆਂਗਨਵਾੜੀ ਹੈਲਪਰਾਂ ਅਤੇ ਪਿੰਡ ਦੇ ਲੋਕ ਮੌਜੂਦ ਸਨ।

ਸੁਰ ਸੰਗੀਤ ਸੰਸਥਾ ਦੁਆਬਾ ਵੱਲੋਂ ਲਗਾਏ ਪਹਿਲੇ ਖੂਨਦਾਨ ਕੈਂਪ 'ਚ 40 ਖੂਨਦਾਨੀਆਂ ਨੇ ਕੀਤਾ ਖੂਨਦਾਨ

ਫਗਵਾੜਾ (ਬੀ.ਕੇ. ਰੱਤੂ)-ਸੁਰ ਸੰਗੀਤ ਸੰਸਥਾ ਦੁਆਬਾ ਬੰਗਾ ਵੱਲੋਂ ਲਗਾਇਆ ਪਹਿਲਾ ਖੂਨਦਾਨ ਕੈਂਪ ਸਫਲ ਰਿਹਾ। ਕੈਂਪ ਦੌਰਾਨ 40 ਖੂਨਦਾਨੀਆਂ ਨੇ ਖੂਨਦਾਨ ਕੀਤਾ। ਖੂਨਦਾਨ

ਜੀ ਦਾ ਵੀ ਸੰਸਥਾ ਵੱਲੋਂ ਸਨਮਾਨ ਕੀਤਾ ਗਿਆ। ਉਘੇ ਲੇਖਕ ਸਤਪਾਲ ਸਾਹਲੋਂ, ਗਾਇਕ ਰੂਪ ਲਾਲ ਧੀਰ, ਮਾਸਟਰ ਰਾਮ ਕਿਸ਼ਨ ਪੱਲੀ ਝਿੱਕੀ, ਸੋਨੀ ਸਰੋਆ, ਗਾਇਕ

ਕੈਂਪ ਦਾ ਉਦਘਾਟਨ ਹਰਜੀਤ ਸਿੰਘ ਰੰਧਾਵਾ ਡੀਐਸਪੀ ਬੰਗਾ ਜੀ ਨੇ ਕੀਤਾ। ਸੰਸਥਾ ਦੇ ਸਾਰੇ ਅਹੁਦੇਦਾਰਾਂ ਨੇ ਵੀ ਖੂਨਦਾਨ ਕੀਤਾ। ਗੁਰੂ ਨਾਨਕ ਮਿਸ਼ਨ ਹਸਪਤਾਲ ਵਾਹਾਂ ਕਲੋਰਾਂ ਦੇ ਡਾਕਟਰ ਸਹਿਬਾਨ ਅਤੇ ਨਰਸਿੰਗ ਸਟਾਫ ਨੇ ਇਹ ਕੈਂਪ ਲਗਾਉਣ ਦੀ ਸੰਸਥਾ ਦਾ ਸਹਿਯੋਗ ਕੀਤਾ। ਖੂਨਦਾਨੀਆਂ ਲਈ ਸੰਸਥਾ ਵੱਲੋਂ ਖਾਣ ਪੀਣ ਦਾ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਪ੍ਰਬੰਧ ਅਤੇ ਸਨਮਾਨ ਕੀਤਾ ਗਿਆ। ਇਸ ਕੈਂਪ ਨੂੰ ਸਫਲ ਬਣਾਉਣ ਲਈ ਸੰਸਥਾ ਦੇ ਪ੍ਰਧਾਨ ਗਾਇਕ ਰਾਜ ਦਦਰਾਲ, ਲੇਖਕ ਮਾਸਟਰ ਮੱਖਣ ਬਖਲੋਰ, ਵਾਇਸ ਪ੍ਰਧਾਨ ਗੀਤਕਾਰ ਵਿਜੇ ਗੁਣਾਚੋਰ, ਗਾਇਕ ਜਗਦੀਸ਼ ਜਾਡਲਾ, ਗਾਇਕ ਹਰਦੀਪ ਦੀਪਾ, ਗਾਇਕ ਰਾਜ ਬਾਹੜੋਵਾਲ, ਸੰਗੀਤਕਾਰ ਬੀ।ਆਰ।ਡਿਮਾਣਾ, ਇੰਦਰਪ੍ਰੀਤ ਸਿੰਘ ਝਿੱਕਾ, ਗਾਇਕ ਮਹੇਸ਼ ਸਾਜਨ, ਗਾਇਕ ਰਵਿਜੈ ਭਾਟੀਆ, ਗਾਇਕ ਦਵਿੰਦਰ ਰੂਹੀ, ਗਾਇਕ ਸਤਨਾਮ ਸੂਰਮਾ, ਗਾਇਕ ਹਰਦੀਪ ਬੱਲ, ਲੱਕੀ ਹਿਆਲਾ, ਸੰਗੀਤਕਾਰ ਪਰਸੋਤਮ ਬੰਗੜ, ਸੰਗੀਤਕਾਰ ਸਾਬੀ ਮਕੁੰਦਪੁਰ, ਗੀਤਕਾਰ ਦੀਪ ਅਲਾਚੌਰੀਆ, ਗਾਇਕ ਹਰਦੀਪ ਬੱਲ, ਗਾਇਕ ਨਿਰਮਲ ਨਿਮਾ, ਆਰ ਜੋਗੀ ਸੰਗੀਤਕਾਰ ਰਾਮ ਮੌਜੀ, ਗੀਤਕਾਰ ਬੱਬੂ ਖਾਨਖਾਨਾ ਗਾਇਕ ਦਵਿੰਦਰ ਬੀਸਲਾ, ਜੱਸੀ ਨਿਗਾਹ, ਰਾਜ ਕੁਮਾਰ ਉਆਣ, ਦਲਜੀਤ ਬਾਲੀ, ਦਾ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਸਹਿਯੋਗ ਰਿਹਾ। ਇਹ ਮੌਕੇ ਤੇ ਬਸਪਾ ਆਗੂ ਪ੍ਰਵੀਨ ਬੰਗਾ, ਰਾਮ ਲੁਭਾਇਆ ਲਧਾਣਾ ਉਚਾ, ਜੈ ਪਾਲ ਸੁੰਡਾ, ਹਰਮੇਸ਼ ਵਿਰਦੀ

ਰਾਣੀ ਅਰਮਾਨ, ਰਾਜ ਕੁਮਾਰ ਬਜਾੜ (ਰਾਜ ਵਰਲਡ ਟਰੈਵਲ ਬੰਗਾ), ਗਾਇਕ ਹਰਦੇਵ ਚਾਹਲ, ਸਰਪੰਚ ਬਹਾਦਰ ਸਿੰਘ ਬਿਆੜਾ ਗੜ੍ਹੀ, ਗੀਤਕਾਰ ਬਹਾਦਰ ਗਰਚਾ ਜਰਮਨੀ, ਅਮਰੀਕ ਸਿੰਘ ਪੁਰੇਵਾਲ, ਹਰਜਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਬਾਠ ਵੇਟ ਲਿਫਟਿੰਗ ਕੇਚ ਜਗਦੀਸ਼ ਗੁਰੂ ਗੁਣਾਚੋਰ, ਦੇਬ ਰਾਜ ਗੁਣਾਚੋਰ, ਸੁਖਪਾਲ ਗੁਣਾਚੋਰ ਜੀ ਅਤੇ ਦਾ ਕੈਂਪ ਵਿੱਚ ਪਹੁੰਚਣ ਤੇ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਸਨਮਾਨ ਕੀਤਾ ਗਿਆ।

ਚੱਬੇਵਾਲ ਜ਼ਿਮਨੀ ਚੋਣ - ਪੋਲਿੰਗ ਸਟਾਫ਼ ਦੀ ਹੋਈ ਪਹਿਲੀ ਰੈਂਡੇਮਾਈਜੇਸ਼ਨ

ਹੁਸ਼ਿਆਰਪੁਰ (ਸਤਨਾਮ ਸਿੰਘ ਸਹੁੰਗੜਾ)- ਭਾਰਤ ਚੋਣ ਕਮਿਸ਼ਨ ਦੀਆਂ ਹਦਾਇਤਾਂ 'ਤੇ ਵਿਧਾਨ ਸਭਾ ਹਲਕਾ ਚੱਬੇਵਾਲ ਦੀ ਜ਼ਿਮਨੀ ਚੋਣ ਦੇ ਮੱਦੇਨਜ਼ਰ ਅੱਜ ਡਿਪਟੀ ਕਮਿਸ਼ਨਰ-ਕਮ-ਜ਼ਿਲ੍ਹਾ ਚੋਣ ਅਫਸਰ ਕੋਮਲ ਮਿੱਤਲ ਦੀ ਨਿਗਰਾਨੀ ਹੇਠ ਜ਼ਿਲ੍ਹਾ ਪ੍ਰਬੰਧਕੀ ਕੰਪਲੈਕਸ ਵਿੱਚ ਪੋਲਿੰਗ ਸਟਾਫ਼ ਦੀ ਪਹਿਲੀ ਰੈਂਡੇਮਾਈਜੇਸ਼ਨ ਕੀਤੀ ਗਈ। ਜ਼ਿਲ੍ਹਾ ਚੋਣ ਅਫਸਰ ਨੇ ਦੱਸਿਆ ਕਿ ਚੱਬੇਵਾਲ ਵਿਧਾਨ ਸਭਾ ਹਲਕੇ ਵਿੱਚ 205 ਪੋਲਿੰਗ ਬੁਝਾਂ ਲਈ ਸਟਾਫ਼ ਦਾ ਡਾਟਾ ਮਿਕਸਿੰਗ ਕਰਕੇ ਉਪ ਚੋਣ ਲਈ ਪੋਲਿੰਗ ਸਟਾਫ਼ ਦੀ ਡਿਊਟੀ ਲਗਾਈ ਗਈ ਹੈ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੱਸਿਆ ਕਿ ਵਿਧਾਨ ਸਭਾ ਹਲਕੇ ਲਈ 1232 ਪੋਲਿੰਗ ਸਟਾਫ਼ ਦੀ ਡਿਊਟੀ ਲਗਾਈ ਗਈ ਹੈ, ਜਿਸ ਵਿੱਚ 308 ਪੀ.ਆਰ. ., ਅਤੇ 616 ਪੀ. ਸ਼ਾਮਲ ਹਨ। ਡਿਪਟੀ ਕਮਿਸ਼ਨਰ ਕੋਮਲ ਮਿੱਤਲ ਨੇ ਦੱਸਿਆ ਚੋਣ

ਮੰਡੀਆਂ ਅੰਦਰ ਕਿਸਾਨਾਂ ਨੂੰ ਨਹੀਂ ਆਉਣ ਦਿੱਤੀ ਜਾਵੇਗੀ ਕੋਈ ਵੀ ਪ੍ਰੇਸ਼ਾਨੀ: ਸ੍ਰੀ ਲਾਲ ਚੰਦ ਕਟਾਰੂਚਕ

ਪਠਾਨਕੋਟ (ਰਾਜਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਰਾਜਨ) ਪੂਰੇ ਪੰਜਾਬ ਅੰਦਰ ਝੋਨੇ ਦੀ ਖਰੀਦ ਨੂੰ ਲੈ ਕੇ ਚੰਗੀ ਵਿਵਸਥਾ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹੈ ਮੁੱਖ ਮੰਤਰੀ ਪੰਜਾਬ ਸ। ਭਗਵੰਤ ਸਿੰਘ ਮਾਨ ਵੱਲੋਂ ਵੀ ਹਰ ਰੋਜ ਰੀਵੀ ਮੀਟਿੰਗਾਂ ਕਰਕੇ ਮੰਡੀਆਂ ਦੀ ਤਾਜ਼ਾ ਸਥਿਤੀ ਬਾਰੇ ਜਾਣਿਆ ਲੈਂਦੇ ਹਨ, ਅਤੇ ਇਸ ਸਾਲ ਖੁਸ਼ੀ ਦੀ ਗੱਲ ਹੈ ਕਿ ਪੰਜਾਬ ਅੰਦਰ ਝੋਨੇ ਬਹੁਤ ਵਧੀਆ ਹੋਇਆ ਹੈ ਅਤੇ ਪੈਦਾਵਾਰ ਵੀ ਬਹੁਤ ਜ਼ਿਆਦਾ ਹੋਈ ਹੈ। ਇਹ ਪ੍ਰਗਟਾਵਾ ਸ੍ਰੀ ਲਾਲ ਚੰਦ ਕਟਾਰੂਚਕ ਕੈਬਨਿਟ ਮੰਤਰੀ ਪੰਜਾਬ ਨੇ ਨਰੋਟ ਜੈਮਲ ਸਿੰਘ ਦੀ ਦਾਨਾ ਮੰਡੀ ਦਾ ਦੌਰਾ ਕਰਨ ਮਗਰੋਂ ਕੀਤਾ। ਇਸ ਮੌਕੇ ਤੇ ਹੋਰਨਾਂ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ ਸਰਵਸ੍ਰੀ ਸੂਬੇਦਾਰ ਕੁਲਵੰਤ ਸਿੰਘ ਬਲਾਕ ਪ੍ਰਧਾਨ, ਬੱਬਲੀ ਕੁਮਾਰ ਬੱਬੀ ਬਲਾਕ ਪ੍ਰਧਾਨ, ਮਾਸਟਰ ਤਰਸੇਮ ਚੰਦ, ਸੰਦੀਪ ਮਹਾਜਨ, ਕਰਮਚੰਦ, ਮਨੀ ਮਹਾਜਨ, ਰੂਬਲ ਗੁਪਤਾ, ਅਨੂ ਸਰਮਾ ਅਤੇ ਦੇਵ ਰਾਜ ਅਤੇ ਹੋਰ ਪਾਰਟੀ ਕਾਰਜ ਕਰਤਾ ਵੀ ਹਾਜ਼ਰ ਸਨ।

24 ਘੰਟਿਆਂ ਦੇ ਅੰਦਰ ਅੰਦਰ ਕਿਸਾਨਾਂ ਦੇ ਖਾਤਿਆਂ ਚੋਂ ਪੈਸੇ ਪਾਏ ਜਾਣਗੇ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਕਿਹਾ ਕਿ ਪੰਜਾਬ ਅੰਦਰ ਝੋਨੇ ਦਾ ਸੀਜਨ ਪੰਜਾਬ ਦੀ ਆਰਥਿਕ ਵਿਵਸਥਾ ਲਈ ਬਹੁਤ ਵੱਡਾ ਸਥਾਨ ਰੱਖਦਾ ਹੈ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਕਿਹਾ ਕਿ ਅੱਜ ਉਨ੍ਹਾਂ ਵੱਲੋਂ ਗੁਰਦਾਸਪੁਰ, ਦੀਨਾਨਗਰ

ਇਸ ਮੌਕੇ ਤੇ ਜਾਣਕਾਰੀ ਦਿੰਦਿਆਂ ਸ੍ਰੀ ਲਾਲ ਚੰਦ ਕਟਾਰੂਚਕ ਕੈਬਨਿਟ ਮੰਤਰੀ ਪੰਜਾਬ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਪੰਜਾਬ ਨੂੰ ਕੇਂਦਰੀ ਪੁਲ ਅੰਦਰ 185 ਲੱਖ ਐਮ.ਟੀ. ਦਾ ਟੀਚਾ ਮਿਲਿਆ ਹੈ ਅਤੇ ਸਾਡੇ ਵੱਲੋਂ 190 ਲੱਖ ਐਮ.ਟੀ. ਦਾ ਪ੍ਰਬੰਧ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਕਿਹਾ ਕਿ ਇਸ ਸਮੇਂ ਪੰਜਾਬ ਦੀਆਂ ਮੰਡੀਆਂ ਅੰਦਰ 26 ਲੱਖ ਮੀਟਰਿਕ ਟਨ ਤੋਂ ਜ਼ਿਆਦਾ ਝੋਨਾ ਆ ਗਿਆ ਹੈ ਅਤੇ 24 ਲੱਖ ਮੀਟਰਿਕ ਟਨ ਝੋਨੇ ਦੀ ਖਰੀਦ ਵੀ ਕੀਤੀ ਜਾ ਚੁੱਕੀ ਹੈ। ਇਸ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ ਖਰੀਦ ਕੀਤੇ ਗਏ ਝੋਨੇ ਦੀ ਲਿਫਟਿੰਗ ਨੇ ਵੀ ਤੇਜੀ ਫੜ ਗਈ ਹੈ 6 ਲੱਖ ਐਮ.ਟੀ. ਦੇ ਕਰੀਬ ਝੋਨੇ ਦੀ ਲਿਫਟਿੰਗ ਹੋ ਚੁੱਕੀ ਹੈ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੱਸਿਆ ਕਿ ਹੁਣ ਤੱਕ 4 ਹਜ਼ਾਰ ਕਰੋੜ ਤੋਂ ਜ਼ਿਆਦਾ ਰਾਸ਼ੀ ਕਿਸਾਨਾਂ ਦੇ ਖਾਤਿਆਂ ਵਿੱਚ ਪਾਈ ਜਾ ਚੁੱਕੀ ਹੈ।

ਅਤੇ ਨਰੋਟ ਜੈਮਲ ਸਿੰਘ ਦੀਆਂ ਮੰਡੀਆਂ ਦਾ ਦੌਰਾ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦਾ ਉਪਰਾਲਾ ਹੈ ਕਿ ਕਿਸਾਨਾਂ ਨੂੰ ਮੰਡੀਆਂ ਅੰਦਰ ਕਿਸੇ ਵੀ ਕਿਸਮ ਦੀ ਪ੍ਰੇਸ਼ਾਨੀ ਦਾ ਸਾਹਮਣਾ ਨਾ ਕਰਨਾ ਪਵੇ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਕਿਹਾ ਕਿ ਕੇਂਦਰ ਦੀ ਸਰਕਾਰ ਪਹਿਲਾਂ ਤੋਂ ਹੀ ਪੰਜਾਬ ਨਾਲ ਖੇਡ ਖੇਡਦੀ ਆ ਰਹੀ ਹੈ, ਅਸੀਂ ਪੰਜਾਬ ਦੇ ਕਿਸਾਨਾਂ ਦੀ ਫਸਲ ਨੂੰ ਕੇਂਦਰੀ ਪੁਲ ਵਿੱਚ ਭੇਜਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਕਿਹਾ ਕਿ ਪੰਜਾਬ ਅੰਦਰ ਜੋ ਗੋਦਾਮ ਭਰੇ ਪਏ ਹਨ ਉਹ ਕੇਂਦਰ ਦੇ ਹਨ ਅਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਵੱਲੋਂ ਕੇਂਦਰ ਨੂੰ ਪਿਛਲੇ 6 ਮਹੀਨਿਆਂ ਤੋਂ ਕਿਹਾ ਜਾ ਰਿਹਾ ਹੈ ਕਿ ਗੋਦਾਮਾਂ ਵਿੱਚੋਂ ਅਪਣਾ ਮਾਲ ਚੁੱਕਿਆ ਜਾਵੇ ਤਾਂ ਜੋ ਅਸੀਂ ਨਵੇਂ ਮਾਲ ਨੂੰ ਗੋਦਾਮਾਂ ਅੰਦਰ ਸਟੋਰ ਕਰ ਸਕੀਏ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਕਿਹਾ ਕਿ ਸ। ਭਗਵੰਤ ਸਿੰਘ ਮਾਨ ਮੁੱਖ ਮੰਤਰੀ ਪੰਜਾਬ ਅਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਵੱਲੋਂ ਲਗਾਤਾਰ ਕੇਂਦਰ ਨਾਲ ਸੰਪਰਕ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਅਤੇ ਜੋ ਸਾਨੂੰ ਸਟੋਰੇਜ ਦੀ ਦਿੱਕਤ ਆ ਰਹੀ ਸੀ ਹੁਣ ਕਾਫੀ ਹੱਦ ਤੱਕ ਹੱਲ ਹੋ ਗਈ ਹੈ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਕਿਹਾ ਕਿ ਕਿਸਾਨਾਂ ਨੂੰ ਮੰਡੀਆਂ ਅੰਦਰ ਕਿਸੇ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦੀ ਪ੍ਰੇਸ਼ਾਨੀ ਨਹੀਂ ਆਉਣ ਦਿੱਤੀ ਜਾਵੇਗੀ।

ਉਨ੍ਹਾਂ ਕਿਹਾ ਕਿ ਪੰਜਾਬ ਅੰਦਰ ਸ. ਭਗਵੰਤ ਸਿੰਘ ਮਾਨ ਮੁੱਖ ਮੰਤਰੀ ਪੰਜਾਬ ਵੱਲੋਂ ਵਾਅਦਾ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ ਕਿ

ਪੜਤਾਲ 28 ਅਕਤੂਬਰ ਨੂੰ ਕੀਤੀ ਜਾਵੇਗੀ ਅਤੇ ਨਾਮਜ਼ਦਗੀ ਵਾਪਸ ਲੈਣ ਦੀ ਮਿਤੀ 30 ਅਕਤੂਬਰ 2024 ਹੈ। ਨਾਮਜ਼ਦਗੀ ਪੱਤਰ ਵਧੀਕ ਡਿਪਟੀ ਕਮਿਸ਼ਨਰ-ਕਮ-ਰਿਟਰਨਿੰਗ ਅਫਸਰ ਦੇ ਜ਼ਿਲ੍ਹਾ ਪ੍ਰਬੰਧਕੀ ਕੰਪਲੈਕਸ ਸਥਿਤ ਦਫਤਰ ਵਿੱਚ ਨਿਰਧਾਰਤ ਦਿਨਾਂ ਵਿੱਚ ਸਵੇਰੇ 11 ਵਜੇ ਤੋਂ ਲੈ ਕੇ ਦੁਪਹਿਰ 3 ਵਜੇ ਤੱਕ ਲਏ ਜਾਣਗੇ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਕਿਹਾ ਕਿ ਜ਼ਿਲ੍ਹਾ ਪ੍ਰਸ਼ਾਸਨ ਵੱਲੋਂ ਵਿਧਾਨ ਸਭਾ ਉਪ ਚੋਣ ਨਿਰਪੱਖ ਅਤੇ ਪਾਰਦਰਸ਼ੀ ਢੰਗ ਨਾਲ ਕਰਵਾਉਣ ਲਈ ਕੋਈ ਕਮੀ ਨਹੀਂ ਛੱਡੀ ਜਾਵੇਗੀ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਕਿਹਾ ਕਿ ਜਿੱਥੇ ਐਮ.ਸੀ.ਐਮ.ਸੀ. ਕਮੇਟੀ ਗਠਿਤ ਕਰਕੇ ਪੇਡ ਨਿਊਜ਼ 'ਤੇ ਨਜ਼ਰ ਰੱਖੀ ਜਾ ਰਹੀ ਹੈ, ਉਥੇ ਸੀ-ਵਿਜ਼ਿਲ ਐਪ ਰਾਹੀਂ ਆਦਰਸ਼ ਚੋਣ ਜ਼ਾਬਤੇ ਦੀ ਉਲੰਘਣਾ ਸਬੰਧੀ ਪ੍ਰਾਪਤ ਹੋ ਰਹੀਆਂ ਸ਼ਿਕਾਇਤਾਂ 'ਤੇ ਵੀ ਤੁਰੰਤ ਐਕਸ਼ਨ ਲਿਆ ਜਾਵੇਗਾ।

ਦੇਸ਼ ਭਗਤ ਯੂਨੀਵਰਸਿਟੀ ਦੇ ਪੈਰਾਮੈਡੀਕਲ ਵਿਭਾਗ ਨੇ ਮਨਾਇਆ ਅਨੈਸਥੀਸੀਆ ਦਿਵਸ

ਮੰਡੀ ਗੋਬਿੰਦਗੜ- ਦੇਸ਼ ਭਗਤ ਯੂਨੀਵਰਸਿਟੀ ਦੇ ਪੈਰਾਮੈਡੀਕਲ ਸਾਇੰਸਜ਼ ਵਿਭਾਗ ਵੱਲੋਂ ਆਧੁਨਿਕ ਦਵਾਈ ਵਿੱਚ ਅਨੈਸਥੀਸੀਆ ਦੀ ਅਹਿਮ ਭੂਮਿਕਾ ਬਾਰੇ ਚਾਨਣਾ ਪਾਉਂਦਿਆਂ ਅਨੈਸਥੀਸੀਆ ਦਿਵਸ ਮਨਾਇਆ ਗਿਆ। ਇਸ ਮੌਕੇ ਵਿਦਿਅਕ ਵਰਕਸ਼ਾਪਾਂ, ਪ੍ਰਦਰਸ਼ਨਾਂ ਅਤੇ ਗੈਸਟ ਲੈਕਚਰ ਪੇਸ਼ ਕੀਤੇ ਗਏ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਦਾ ਉਦੇਸ਼ ਵਿਦਿਆਰਥੀਆਂ, ਫੈਕਲਟੀ ਅਤੇ ਕਮਿਊਨਿਟੀ ਨੂੰ ਸਰ-ਜੀਕਲ ਪ੍ਰਕਿਰਿਆਵਾਂ ਅਤੇ ਮਰੀਜ਼ਾਂ ਦੀ ਦੇਖ-ਭਾਲ ਵਿੱਚ ਅਨੈਸਥੀਸੀਆ ਦੀ ਮਹੱਤਤਾ ਬਾਰੇ ਜਾਗਰੂਕ ਕਰਨਾ ਸੀ। ਇਸ ਮੌਕੇ ਰਿਸੋਰਸ ਪਰਸਨ ਦੀਪਾਂਸ਼ੂ ਸ਼ਰਮਾ (ਫੈਕਲਟੀ ਆਫ ਅਲਾਈਡ ਹੈਲਥ ਸਾਇੰਸਜ਼) ਸਨ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਹਸਪਤਾਲ ਦੀਆਂ ਵੱਖ-ਵੱਖ ਸਹੂਲਤਾਂ ਜਿਵੇਂ ਕਿ .ਪੀ.ਡੀ., ਆਈ.ਪੀ.ਡੀ., ਆਈ.ਸੀ.ਯੂ., ਦਵਾਈਆਂ ਆਦਿ ਬਾਰੇ ਗਿਆਨ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕਰਨ ਅਤੇ ਪੈਦਾ ਕਰਨ 'ਤੇ ਧਿਆਨ ਕੇਂਦਰਿਤ ਕੀਤਾ। ਇਸ ਪ੍ਰੋਗਰਾਮ ਵਿੱਚ ਪੈਰਾਮੈਡੀਕਲ ਸਾਇੰਸਜ਼ ਦੇ ਸਾਰੇ ਗ੍ਰੈਜੂਏਟ ਵਿਦਿਆਰਥੀਆਂ ਨੇ ਭਾਗ ਲਿਆ। ਇਸ ਉਪਰੰਤ ਡਾ: ਅਤੁਲ ਖਜੂਰੀਆ ਨੇ ਮੁੱਖ ਮਹਿਮਾਨ ਦੇਸ਼

ਭਗਤ ਯੂਨੀਵਰਸਿਟੀ ਦੇ ਚਾਂਸਲਰ ਡਾ: ਜ਼ੋਰਾ ਸਿੰਘ, ਪ੍ਰੋ-ਚਾਂਸਲਰ ਡਾ: ਤਜਿੰਦਰ ਕੌਰ ਅਤੇ ਚਾਂਸਲਰ ਦੇ ਸਲਾਹਕਾਰ ਡਾ: ਵਰਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਮਹਿਮਾਨ ਨੂੰ ਜੀ ਆਇਆਂ ਕਹਿੰਦਿਆਂ ਪ੍ਰੋਗਰਾਮ ਦੀ ਸ਼ੁਰੂਆਤ ਕੀਤੀ। ਉਦਘਾਟਨੀ ਸੈਸ਼ਨ ਦੀ ਸ਼ੁਰੂਆਤ ਡਾ: ਖਜੂਰੀਆ ਦੇ ਸੁਆਗਤੀ ਭਾਸ਼ਣ ਅਤੇ ਅਨੈਸਥੀਸੀਆ ਦਿਵਸ ਅਤੇ ਹਸਪਤਾਲ ਦੇ ਵਾਤਾਵਰਣ ਨਾਲ ਸਬੰਧਤ ਮੁੱਖ ਨੁਕਤਿਆਂ ਨਾਲ ਹੋਈ। ਡਾ: ਖਜੂਰੀਆ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਅਨੈਸਥੀਸੀਆ ਸਿਰਫ ਦਰਦ ਨੂੰ ਕੰਟਰੋਲ ਕਰਨ ਲਈ ਨਹੀਂ ਹੈ; ਇਹ ਮਰੀਜ਼ਾਂ ਲਈ ਇੱਕ ਸੁਰੱਖਿਅਤ ਸਰਜੀਕਲ ਅਨੁਭਵ ਨੂੰ ਯਕੀਨੀ ਬਣਾਉਣ ਬਾਰੇ ਹੈ। ਇਸ ਮੌਕੇ ਦੇਸ਼ ਭਗਤ ਯੂਨੀਵਰਸਿਟੀ ਦੇ ਚਾਂਸਲਰ ਡਾ: ਜ਼ੋਰਾ ਸਿੰਘ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਉਹ ਅਨੈਸਥੀਸੀ ਲੋਜਿਸਟਿਕਸ ਦੇ ਮਹੱਤਵਪੂਰਨ ਯੋਗਦਾਨ ਬਾਰੇ ਜਾਗਰੂਕਤਾ ਪੈਦਾ ਕਰਨ ਲਈ ਬਹੁਤ ਪ੍ਰਸੰਨ ਹਨ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਅੱਗੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਇਹ ਪ੍ਰੋਗਰਾਮ ਸਿੱਖਣ ਨੂੰ ਉਤਸ਼ਾਹਿਤ ਕਰਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਵਿਦਿਆਰਥੀਆਂ ਨੂੰ ਇਸ ਜ਼ਰੂਰੀ ਖੇਤਰ ਵਿੱਚ ਕਰੀਅਰ ਦੀ ਖੋਜ ਕਰਨ ਲਈ ਵੀ

ਉਤਸ਼ਾਹਿਤ ਕਰਦਾ ਹੈ। ਇੰਟਰਐਕਟਿਵ ਵਰਕਸ਼ਾਪਾਂ ਨੇ ਭਾਗੀਦਾਰਾਂ ਨੂੰ ਆਮ ਅਤੇ ਖੇਤਰੀ ਸਮੇਤ ਵੱਖ-ਵੱਖ ਅਨੈਸਥੀਸੀਆ ਦੇ ਤਰੀਕਿਆਂ ਬਾਰੇ ਸਿੱਖਣ ਦਾ ਮੌਕਾ ਦਿੱਤਾ, ਜਦੋਂਕਿ ਹੱਥਾਂ ਦੇ ਪ੍ਰਦਰਸ਼ਨਾਂ ਨੇ ਨਿਗਰਾਨੀ ਅਤੇ ਮਰੀਜ਼ਾਂ ਦੀ ਦੇਖ-ਭਾਲ ਵਿੱਚ ਨਵੀਨਤਮ ਤਕਨਾਲੋਜੀ ਦਾ ਪ੍ਰਦਰਸ਼ਨ ਕੀਤਾ। ਨਰਸਿੰਗ ਅਤੇ ਮੈਡੀਕਲ ਪ੍ਰੋਗਰਾਮਾਂ ਦੇ ਵਿਦਿਆਰਥੀਆਂ ਨੇ ਸਰਗਰਮੀ ਨਾਲ ਭਾਗ ਲਿਆ, ਜਿਸ ਨਾਲ ਖੇਤਰ ਵਿੱਚ ਅਮੁੱਲ ਜਾਣਕਾਰੀ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕੀਤੀ ਗਈ। ਇਸ ਵਿੱਚ ਸਾਬਕਾ ਵਿਦਿਆਰਥੀਆਂ ਦੀ ਇੱਕ ਪੈਨਲ ਚਰਚਾ ਵੀ ਸ਼ਾਮਲ ਸੀ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਡਾਕਟਰੀ ਪੇਸ਼ੇਵਰਾਂ ਦੀ ਅਗਲੀ ਪੀੜ੍ਹੀ ਨੂੰ ਪ੍ਰੇਰਿਤ ਕਰਦੇ ਹੋਏ, ਅਨੈਸਥੀਸੀ ਲੋਜਿ ਵਿੱਚ ਆਪਣੇ ਅਨੁਭਵ ਅਤੇ ਕਰੀਅਰ ਦੇ ਮਾਰਗ ਸਾਂਝੇ ਕੀਤੇ। ਵਿਦਿਆਰਥੀਆਂ ਨੇ ਪੋਸਟਰ, ਸੀਪੀਆਰ ਲਈ ਸਕਿੰਟ ਅਤੇ ਐਮਰਜੈਂਸੀ ਸਥਿਤੀ ਵਿੱਚ ਸਿਹਤ ਸੰਭਾਲ ਕਰਮਚਾਰੀਆਂ ਦੀ ਭੂਮਿਕਾ ਨਿਭਾਉਣ ਵਾਲੀ ਵੀਡੀ ਬਣਾਉਣ ਵਿੱਚ ਸਰਗਰਮੀ ਨਾਲ ਹਿੱਸਾ ਲਿਆ।

ਠੰਗ ਲੜਕੇ ਨੇ ਏ.ਟੀ.ਐਮ ਤੋਂ ਦਿਨੇਸ਼ ਜੈਨ ਦਾ ਕਾਰਡ ਬਦਲ ਕੇ 40 ਹਜ਼ਾਰ ਰੁਪਏ ਕਢਵਾਏ

ਹੁਸ਼ਿਆਰਪੁਰ (ਸਤਨਾਮ ਸਿੰਘ ਸਹੁੰਗੜਾ)- ਬੀਤੀ 10 ਅਕਤੂਬਰ ਨੂੰ ਹੁਸ਼ਿਆਰਪੁਰ ਗ੍ਰੀਨ ਵਿਊ ਪਾਰਕ ਦੇ ਸਾਹਮਣੇ ਸਥਿਤ ਏ.ਟੀ.ਐਮ. 'ਚੋਂ ਕੁਝ ਪੈਸੇ ਕਢਵਾਉਣ ਗਏ ਹਰੀ ਨਗਰ ਵਾਰਡ ਨੰ. 5 ਦੇ ਦਿਨੇਸ਼ ਕੁਮਾਰ ਜੈਨ ਨੇ ਪੈਸੇ ਕਢਵਾਉਣ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਕੋਈ ਹੋਰ ਕੰਮ ਕਰਨਾ ਸ਼ੁਰੂ ਕਰ ਦਿੱਤਾ। ਪੈਸੇ ਨਾ ਮਿਲਣ ਕਾਰਨ ਉਸ ਨੇ ਪਿੱਛੇ ਖੜ੍ਹੇ ਲੜਕੇ ਦੀ ਮਦਦ ਮੰਗੀ ਤਾਂ ਉਸ ਨੇ ਉਸ ਦਾ ਏ.ਟੀ.ਐਮ. ਦਾ ਪਾਸਵਰਡ ਲੱਭ ਲਿਆ ਅਤੇ ਬੜੀ ਹੁਸ਼ਿਆਰੀ ਨਾਲ ਉਸ ਦੇ ਖਾਤੇ 'ਚੋਂ ਸ਼ਾਮ ਦੇ 4 ਵਜੇ ਤੱਕ 40 ਹਜ਼ਾਰ ਰੁਪਏ ਕਢਵਾ ਲਏ। ਪੀਤਤ ਨੇ ਬਾਣਾ ਸਿਟੀ ਹੁਸ਼ਿਆਰਪੁਰ ਵਿਖੇ ਲਿਖਤੀ ਸ਼ਿਕਾਇਤ ਦਰਜ ਕਰਵਾਈ ਹੈ। ਹੁਸ਼ਿਆਰਪੁਰ ਦੇ ਹਰੀ ਨਗਰ ਵਾਰਡ ਨੰਬਰ 5 ਦੇ ਦਿਨੇਸ਼ ਜੈਨ ਨੇ ਦੱਸਿਆ ਕਿ 10 ਅਕਤੂਬਰ ਨੂੰ ਉਹ ਗ੍ਰੀਨ ਵਿਊ ਪਾਰਕ ਦੇ ਸਾਹਮਣੇ ਸਥਿਤ ਏ.ਟੀ.ਐਮ ਤੋਂ 5000 ਰੁਪਏ ਕਢਵਾਉਣ ਗਿਆ ਸੀ ਤਾਂ ਉਸ ਦੇ ਪਿੱਛੇ ਖੜ੍ਹੇ ਇੱਕ ਲੜਕੇ ਨੇ ਬੜੀ ਚਲਾਕੀ ਨਾਲ ਉਸ ਦਾ ਪਾਸਵਰਡ ਦੇਖਿਆ ਅਤੇ ਦਿਨੇਸ਼ ਜੈਨ ਦਾ ਕਾਰਡ ਬਦਲ ਦਿੱਤਾ ਅਤੇ ਦਿਨੇਸ਼ ਜੈਨ ਵੀ ਘਰ ਆ ਗਏ ਅਤੇ ਜਦੋਂ 4 ਵਜੇ ਦੇ ਕਰੀਬ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਬੈਂਕ ਤੋਂ ਮੈਸੇਜ ਆਇਆ ਕਿ ਹੁਸ਼ਿਆਰਪੁਰ ਜਲੰਧਰ ਰੋਡ 'ਤੇ ਸਥਿਤ ਏ.ਟੀ.ਐਮ ਤੋਂ ਇੱਕ-ਇੱਕ ਕਰਕੇ ਤੁਹਾਡੇ ਖਾਤੇ 'ਚੋਂ 40 ਹਜ਼ਾਰ ਰੁਪਏ ਕਢਵਾ ਲਏ ਗਏ ਹਨ। ਫਿਰ 11 ਤਰੀਕ ਨੂੰ ਉਸ ਨੇ ਬੈਂਕ ਜਾ ਕੇ ਆਪਣਾ ਖਾਤਾ ਫ੍ਰੀਜ਼ ਕਰਵਾ ਦਿੱਤਾ ਅਤੇ ਇਸ ਦੀ ਸੂਚਨਾ ਵਾਰਡ ਨੰਬਰ 5 ਦੀ ਐਮਸੀ ਮੀਨਾ ਸ਼ਰਮਾ ਅਤੇ ਬਾਣਾ ਸਿਟੀ ਹੁਸ਼ਿਆਰਪੁਰ ਨੂੰ ਦਿੱਤੀ ਅਤੇ ਜਲਦੀ ਹੀ ਇਸ ਮਾਮਲੇ ਨੂੰ ਹੱਲ ਕਰਨ ਦੀ ਬੇਨਤੀ ਕੀਤੀ।

ਦੇਸ਼ ਭਗਤ ਯੂਨੀਵਰਸਿਟੀ ਨੇ ਮਨਾਇਆ 'ਅੰਤਰਰਾਸ਼ਟਰੀ ਸ਼ੈਫ ਦਿਵਸ'

ਮੰਡੀ ਗੋਬਿੰਦਗੜ- ਦੇਸ਼ ਭਗਤ ਯੂਨੀਵਰਸਿਟੀ ਵਿੱਚ ਅੰਤਰਰਾਸ਼ਟਰੀ ਸ਼ੈਫ ਦਿਵਸ ਮਨਾਇਆ ਗਿਆ। ਸਕੂਲ ਆਫ ਹੋਟਲ ਮੈਨੇਜਮੈਂਟ ਐਂਡ ਟੂਰਿਜ਼ਮ ਵੱਲੋਂ ਇਸ ਮੌਕੇ ਖੇਤਰੀ ਪਕਵਾਨਾਂ 'ਤੇ ਅਧਾਰਿਤ ਸ਼ੈਫ ਮੁਕਾਬਲੇ ਕਰਵਾਏ ਗਏ। ਪੰਜ-ਪੰਜ ਵਿਦਿਆਰਥੀਆਂ ਦੀਆਂ ਪੰਜ ਟੀਮਾਂ ਨੇ ਪੰਜਾਬੀ, ਰਾਜਸਥਾਨੀ, ਬੰਗਾਲੀ, ਕਰਨਾਟਕ ਅਤੇ ਬਿਹਾਰੀ ਖੇਤਰੀ ਪਕਵਾਨ ਆਧਾਰਿਤ ਬੀਮ ਨਾਲ ਭਾਗ ਲਿਆ। ਵਿਦਿਆਰਥੀਆਂ ਨੇ ਨਾ ਸਿਰਫ ਇਨ੍ਹਾਂ ਪਕਵਾਨਾਂ ਦੇ ਸੁਆਦਲੇ ਪਕਵਾਨਾਂ ਨੂੰ ਪੇਸ਼ ਕੀਤਾ ਸਗੋਂ ਇਨ੍ਹਾਂ ਖੇਤਰਾਂ ਦੇ ਸੱਭਿਆਚਾਰ ਨੂੰ ਵੀ ਦਰਸਾਇਆ। ਇਹ ਸਖ਼ਤ ਮੁਕਾਬਲਾ ਸੀ।

ਇਸ ਮੁਕਾਬਲੇ ਵਿੱਚ ਸ਼ਰਨਪ੍ਰੀਤ ਕੌਰ, ਅਮਨਦੀਪ ਕੌਰ, ਪਵਨਦੀਪ ਕੌਰ, ਅਮਨਪ੍ਰੀਤ ਕੌਰ ਅਤੇ ਜਸਮੀਨ ਕੌਰ ਦੀ ਟੀਮ ਪੰਜਾਬੀ ਪਕਵਾਨਾਂ ਦੀ ਪ੍ਰਤੀਨਿਧਤਾ ਕਰਦੀ ਹੋਈ ਜੇਤੂ ਰਹੀ। ਜੇਤੂਆਂ ਨੂੰ ਡਾ: ਸੁਰਜੀਤ ਪਬੋਜਾ (ਡਾਇਰੈਕਟਰ ਮੀਡੀਆ ਅਤੇ ਪਰਫਾਰਮਿੰਗ ਆਰਟਸ) ਅਤੇ ਡਾ: ਪਰਵੀਨ ਕੁਮਾਰ (ਕੰਟਰੋਲਰ ਆਫ ਐਗਜ਼ਾਮੀਨੇਸ਼ਨ) ਵੱਲੋਂ ਮੈਡਲ ਦੇ ਕੇ ਸਨਮਾਨਿਤ ਕੀਤਾ ਗਿਆ। ਇਸ ਸਮਾਗਮ ਦੀ ਪ੍ਰਧਾਨਗੀ ਚਾਂਸਲਰ ਡਾ: ਜ਼ੋਰਾ ਸਿੰਘ ਅਤੇ ਪ੍ਰੋ-ਚਾਂਸਲਰ ਡਾ. ਤਜਿੰਦਰ ਕੌਰ ਨੇ ਕੀਤੀ। ਡਾ: ਜ਼ੋਰਾ ਸਿੰਘ ਨੇ ਵਿਦਿਆਰਥੀਆਂ ਨੂੰ ਸੰਬੋਧਨ

ਕਰਦਿਆਂ ਉਤਰਦੇ ਸ਼ੈਫਾਂ ਦੀ ਪ੍ਰਸ਼ੰਸਾ ਕੀਤੀ ਅਤੇ ਕਿਹਾ, "ਇਹ ਸ਼ੈਫ ਹਨ ਜੋ ਭੋਜਨ ਨੂੰ ਇੱਕ ਅਨੁਭਵ ਅਤੇ ਖੁਸ਼ੀ ਵਿੱਚ ਬਦਲਦੇ ਹਨ।" ਡਾ: ਤਜਿੰਦਰ ਕੌਰ ਨੇ ਵਿਦਿਆਰਥੀਆਂ ਨੂੰ ਸ਼ੈਫ ਦਿਵਸ 'ਤੇ ਸ਼ੁਭਕਾਮਨਾਵਾਂ ਦਿੱਤੀਆਂ ਅਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਅਜਿਹੇ ਮੁਕਾਬਲਿਆਂ ਵਿੱਚ ਭਾਗ ਲੈਣ ਲਈ ਪ੍ਰੇਰਿਤ ਕੀਤਾ। ਉਸਨੇ ਕਿਹਾ, "ਜਿੱਤ ਜਾਂ ਹਾਰ ਮਾਇਨੇ ਨਹੀਂ ਰੱਖਦੀ ਪਰ ਭਾਗੀਦਾਰੀ ਅਹਿਮ ਹੁੰਦੀ ਹੈ।" ਇਸ ਸਮਾਗਮ ਦਾ ਸੰਚਾਲਨ ਡਾ: ਅਮਨ ਸ਼ਰਮਾ, ਡਾਇਰੈਕਟਰ-ਸਕੂਲ ਆਫ ਹੋਟਲ ਮੈਨੇਜਮੈਂਟ ਐਂਡ ਟੂਰਿਜ਼ਮ ਅਤੇ ਸ਼ੈਫ ਰਿੱਕੂ, ਸ਼ੈਫ ਡਾ. ਰੁਪਿੰਦਰ ਕੌਰ ਅਤੇ ਸ਼੍ਰੀ ਰਿਤਿਕ ਤੋਮਰ ਨੇ ਕੀਤਾ।

ਹਰ ਸ਼ੁਕਰਵਾਰ ਡੇਂਗੂ ਤੇ ਵਾਰ ਮੁਹਿੰਮ ਨੂੰ 'ਮੈਗਾ ਮੁਹਿੰਮ' ਦੇ ਤੌਰ ਤੇ ਕੀਤੀਆਂ ਵੱਖ ਵੱਖ ਗਤੀਵਿਧੀਆਂ

ਹੁਸ਼ਿਆਰਪੁਰ (ਸਤਨਾਮ ਸਿੰਘ ਸਹੁੰਗੜਾ)- ਡੇਂਗੂ ਪ੍ਰਤੀ ਲੋਕਾਂ ਨੂੰ ਜਾਗਰੂਕ ਕਰਨ ਦੇ ਮਕਸਦ ਨਾਲ ਸਿਵਲ ਸਰਜਨ ਹੁਸ਼ਿਆਰਪੁਰ ਡਾ ਪਵਨ ਕੁਮਾਰ ਦੇ ਦਿਸ਼ਾ ਨਿਰਦੇਸ਼ਾਂ ਅਨੁਸਾਰ ਜਿਲਾ ਐਪੀਡੀਮਿਓਲੋਜਿਸਟ ਡਾ ਜਗਦੀਪ ਸਿੰਘ ਦੀ ਅਗਵਾਈ ਵਿੱਚ ਸ਼ਹਿਰ ਹੁਸ਼ਿਆਰਪੁਰ ਵਿੱਚ "ਹਰ ਸ਼ੁਕਰਵਾਰ ਡੇਂਗੂ ਤੇ ਵਾਰ" ਮੁਹਿੰਮ ਨੂੰ 'ਮੈਗਾ ਮੁਹਿੰਮ' ਦੇ ਤੌਰ ਤੇ ਮਨਾਇਆ ਗਿਆ। ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਵੱਖ-ਵੱਖ ਗਤੀਵਿਧੀਆਂ ਕਰਵਾਈਆਂ ਗਈਆਂ। ਇਸ ਮੁਹਿੰਮ ਵਿੱਚ ਐਂਟੀ ਲਾਰਵਾ ਟੀਮਾਂ, ਬਰੀਡਿੰਗ ਚੈਕਰ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ ਨਰਸਿੰਗ ਕਾਲਜਾਂ ਦੇ ਵਿਦਿਆਰਥੀਆਂ ਵੱਲੋਂ ਘਰ ਘਰ ਜਾ ਕੇ ਸਰਵੇ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਅਤੇ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਘਰਾਂ ਵਿੱਚ ਮੱਛਰਾਂ ਦਾ ਲਾਰਵਾ ਪਾਇਆ ਗਿਆ ਉਹਨਾਂ ਨੂੰ ਮੌਕੇ ਤੇ ਹੀ ਨਸ਼ਟ ਕਰਵਾਇਆ ਗਿਆ। ਜਿਲਾ ਐਪੀਡੀਮਿਓਲੋਜਿਸਟ ਡਾ ਜਗਦੀਪ ਸਿੰਘ ਨੇ ਜਾਣਕਾਰੀ ਸਾਂਝੀ ਕਰਦੇ ਹੋਏ ਦੱਸਿਆ ਕਿ ਸਰਵੇ ਕਰਨ ਤੋਂ ਪਹਿਲੇ ਨਰਸਿੰਗ ਵਿਦਿਆਰਥੀਆਂ ਨੂੰ ਏਡੀਜ ਮੱਛਰ ਦੇ ਲਾਰਵੇ ਦੀ ਡੈਮੋਸਟਰੇਸ਼ਨ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਅਤੇ ਉਹਨਾਂ ਨੂੰ ਵੱਖ ਵੱਖ ਸਰਵੇ ਟੀਮਾਂ ਦੇ ਨਾਲ ਜਾ ਕੇ ਡੇਂਗੂ ਦੀ ਰੋਕਥਾਮ ਪ੍ਰਤੀ ਲੋਕਾਂ ਨੂੰ ਜਾਗਰੂਕ ਕਰਨ ਲਈ ਪ੍ਰੇਰਿਤ ਕੀਤਾ ਗਿਆ। ਸ਼ਹਿਰ ਹੁਸ਼ਿਆਰਪੁਰ ਵਿੱਚ 10 ਐਂਟੀ ਲਾਰਵਾ ਟੀਮਾਂ ਵੱਲੋਂ ਕਾਰਪੋਰੇਸ਼ਨ ਦੇ ਐਸਐਈ ਅਤੇ ਨਰਸਿੰਗ ਕਾਲਜਾਂ ਦੀਆਂ ਵਿਦਿਆਰਥਣਾਂ ਦੇ ਸਹਿਯੋਗ ਨਾਲ ਮੁਹਿੰਮ ਵਿੱਚੀ ਗਈ। ਟੀਮਾਂ ਨੇ ਸ਼ਹਿਰ ਦੇ ਵੱਖ-ਵੱਖ ਖੇਤਰਾਂ ਦਾ ਦੌਰਾ ਕੀਤਾ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਘਰ-ਘਰ ਜਾ ਕੇ ਮੱਛਰਾਂ ਦੇ ਲਾਰਵੇ ਦੀ ਜਾਂਚ ਕੀਤੀ ਅਤੇ ਵੱਖ-ਵੱਖ ਕੰਟੇਨਰਾਂ 'ਚੋਂ ਪਾਣੀ ਕੱਢ ਕੇ ਮੱਛਰਾਂ ਦੇ ਲਾਰਵੇ ਨੂੰ ਮੌਕੇ 'ਤੇ ਹੀ ਨਸ਼ਟ ਕੀਤਾ। ਲਾਰਵੀਸਾਈਡ ਸਪਰੇਅ ਅਤੇ ਮੱਛਰਾਂ ਦੇ ਲਾਰਵੇ ਨੂੰ ਰੋਕਣ ਲਈ ਸਿਹਤ ਸਿੱਖਿਆ ਅਤੇ ਹੋਰ ਉਪਾਅ ਕੀਤੇ ਗਏ। ਸਕੂਲਾਂ ਦਾ ਦੌਰਾ ਵੀ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਅਤੇ ਵੱਖ-ਵੱਖ ਸਕੂਲਾਂ ਦੇ ਵਿਦਿਆਰਥੀਆਂ ਨੂੰ ਮੱਛਰਾਂ ਦੇ ਲਾਰਵਾ ਵੀ ਦਿਖਾਇਆ ਗਿਆ। ਜਿਲੇ ਦੇ ਹੋਰ ਸ਼ਹਿਰੀ ਖੇਤਰਾਂ ਅਤੇ ਪੇਂਡੂ ਖੇਤਰਾਂ ਵਿੱਚ ਵੀ ਖੇਤਰ-ਵਾਰ ਟੀਮਾਂ ਦੁਆਰਾ ਅਜਿਹੀਆਂ ਗਤੀਵਿਧੀਆਂ ਕੀਤੀਆਂ ਗਈਆਂ। ਉਹਨਾਂ ਕਿਹਾ ਕਿ ਸਰਵੇ ਗਤੀਵਿਧੀਆਂ ਦੌਰਾਨ ਲੋਕਾਂ ਨੂੰ ਡੇਂਗੂ ਦੀ ਰੋਕਥਾਮ ਅਤੇ ਇਸਤੋਂ ਬਚਾਅ ਬਾਰੇ ਜਾਣਕਾਰੀ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਹੈ ਕਿਉਂਕਿ ਜਦ ਤੱਕ ਲੋਕ ਖੁਦ ਇਸ ਪ੍ਰਤੀ ਜਾਗਰੂਕ ਨਹੀਂ ਹੁੰਦੇ ਅਤੇ ਖੜ੍ਹੇ ਪਾਣੀ ਦੇ ਸੋਮਿਆਂ ਦੀ ਸਾਫ ਸਫਾਈ ਵੱਲ ਧਿਆਨ ਨਹੀਂ ਦਿੰਦੇ, ਤਦ ਤੱਕ ਡੇਂਗੂ ਦੀ ਰੋਕਥਾਮ ਨਹੀਂ ਕੀਤੀ ਜਾ ਸਕਦੀ।

ਫੂਡ ਸੇਫਟੀ ਟੀਮ ਨੇ ਸਪਲਾਈ ਕੀਤੇ ਜਾ ਰਹੇ 7 ਕੁਇੰਟਲ ਪਨੀਰ ਦੇ ਲਏ ਗਏ ਸੈਂਪਲ

ਹੁਸ਼ਿਆਰਪੁਰ (ਸਤਨਾਮ ਸਿੰਘ ਸਹੁੰਗੜਾ)- ਮਾਣਯੋਗ ਕਮਿਸ਼ਨਰ ਫੂਡ ਐਂਡ ਡਰੱਗ ਐਡਮਿਨਿਸਟ੍ਰੇਸ਼ਨ ਪੰਜਾਬ ਡਾ. ਅਭਿਨਵ ਤ੍ਰਿਖਾ ਅਤੇ ਸਿਵਲ ਸਰਜਨ ਹੁਸ਼ਿਆਰਪੁਰ ਡਾ ਪਵਨ ਕੁਮਾਰ ਸ਼ਗੋਤਰਾ ਦੇ ਦਿਸ਼ਾ ਨਿਰਦੇਸ਼ਾਂ ਅਨੁਸਾਰ ਤਿਉਹਾਰਾਂ ਦੇ ਸੀਜ਼ਨ ਨੂੰ ਮੁੱਖ ਰੱਖਦੇ ਹੋਏ ਲੋਕਾਂ ਨੂੰ ਸਾਫ ਅਤੇ ਮਿਆਰੀ ਖਾਧ ਪਦਾਰਥ ਮੁੱਹਈਆ ਕਰਵਾਉਣ ਲਈ ਅੱਜ ਜਿਲਾ ਸਿਹਤ ਅਫਸਰ ਡਾ: ਜਤਿੰਦਰ ਭਾਟੀਆ ਦੀ ਅਗਵਾਈ ਵਿੱਚ ਫੂਡ ਸੇਫਟੀ ਟੀਮ ਬਣਾਈ। ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਐਫਐਸ ਅਭਿਨਵ ਖੋਸਲਾ ਅਤੇ ਐਫਐਸ ਵਿਵੇਕ ਕੁਮਾਰ ਸ਼ਾਮਲ ਸਨ, ਨੇ ਹੁਸ਼ਿਆਰਪੁਰ ਰਾਤਾ ਟਾਂਡਾ ਪੁਲ ਵਿਖੇ ਸਵੇਰੇ 3 ਵਜੇ ਨਾਕਾ ਲਗਾਇਆ। ਟੀਮ ਨੇ ਇੱਕ ਟਰੱਕ ਨੂੰ ਰੋਕਿਆ ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਕਰੀਬ 7 ਕੁਇੰਟਲ ਪਨੀਰ ਸੀ। ਟੀਮ ਨੇ ਪਨੀਰ ਦੇ ਦੋ ਸੈਂਪਲ ਲਏ ਅਤੇ ਜੋ ਕਿ ਜਾਂਚ ਲਈ ਫੂਡ ਲੈਬ ਖਰਤ ਭੇਜੇ ਗਏ ਹਨ ਜਿਸਦੀ ਰਿਪੋਰਟ ਆਉਣ 'ਤੇ ਫੂਡ ਸੇਫਟੀ ਐਕਟ ਅਧੀਨ ਅਗਲੀ ਕਾਰਵਾਈ ਕੀਤੀ ਜਾਵੇਗੀ। ਹੋਰਨਾਂ ਮੈਂਬਰਾਂ

ਵਿੱਚ ਰਾਮ ਲੋਬਾਇਆ, ਨਰੇਸ਼ ਕੁਮਾਰ ਅਤੇ ਅਰਵਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਸ਼ਾਮਲ ਸਨ। ਇਸ ਮੌਕੇ ਜਿਲਾ ਸਿਹਤ ਅਫਸਰ ਸਪਲਾਈ ਕੀਤਾ ਜਾ ਰਿਹਾ ਲਗਭਗ 7 ਕੁਇੰਟਲ ਪਨੀਰ ਫੜਿਆ ਗਿਆ। ਇਸ ਪਨੀਰ ਦੀ ਖੋਜ ਵਿੱਚ ਦੋ ਅਲੱਗ ਅਲੱਗ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦਾ ਪਨੀਰ ਸੀ। ਇੱਕ ਪਨੀਰ ਉਹਨਾਂ ਅਲੱਗ ਡਰਮ ਵਿੱਚ ਪਾਇਆ ਹੋਇਆ ਸੀ ਅਤੇ ਇੱਕ ਮੋਨ ਕੰਟੇਨਰ ਵਿੱਚ ਸੀ। ਸ਼ੱਕ ਦੇ ਅਧਾਰ ਤੇ ਦੋਨਾਂ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦੇ ਪਨੀਰ ਦੇ ਸੈਂਪਲ ਲੈ ਕੇ ਫੂਡ ਲੈਬ ਭੇਜ ਦਿੱਤੇ ਗਏ ਹਨ। ਉਹਨਾਂ ਕਿਹਾ ਕਿ ਮਿਲਾਵਟਖੋਰ ਕਈ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦੇ ਘਟੀਆ ਪਦਾਰਥ ਪਾ ਕੇ ਪਨੀਰ ਬਣਾ ਕੇ ਵੇਚਦੇ ਹਨ। ਇਸ ਕਰਕੇ ਉਹਨਾਂ ਲੋਕਾਂ ਨੂੰ ਸਾਵਧਨ ਕਰਦਿਆਂ ਕਿਹਾ ਕਿ ਮਿਲਾਵਟਖੋਰ ਨੇ ਇੱਕ ਬਹੁਤ ਵੱਡਾ ਸਿੰਡੀਕੇਟ ਬਣਾਇਆ ਹੋਇਆ ਹੈ ਜੋ ਕਿ ਕੁਝ ਮੁਨਾਫੇ ਲਈ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਕਰਦੇ ਹਨ। ਉਹਨਾਂ ਲੋਕਾਂ ਨੂੰ ਅਪੀਲ ਕੀਤੀ ਕਿ ਉਹ ਇਹਨਾਂ ਮਿਲਾਵਟਖੋਰਾਂ ਵਿਰੋਧ ਸਿਹਤ ਵਿਭਾਗ ਵੱਲੋਂ ਵਿੱਚੀ ਗਈ ਇਸ ਮੁਹਿੰਮ ਵਿੱਚ ਇਹਨਾਂ ਖਿਲਾਫ ਸੂਚਨਾ ਦੇ ਕੇ ਆਪਣਾ ਬਣਦਾ ਹਿੱਸਾ ਪਾਉਣ ਤਾਂ ਜੋ ਲੋਕਾਂ ਨੂੰ ਸਹੀ ਤੇ ਮਿਆਰੀ ਖਾਧ ਪਦਾਰਥ ਮੁੱਹਈਆ ਕਰਵਾ ਸਕੀਏ।

ਡਾ ਜਤਿੰਦਰ ਭਾਟੀਆ ਨੇ ਦੱਸਿਆ ਕਿ ਤਿਉਹਾਰਾਂ ਦੇ ਸੀਜ਼ਨ ਨੂੰ ਮੁੱਖ ਰੱਖਦਿਆਂ ਲਗਾਤਾਰ ਚੈਕਿੰਗ ਕੀਤੀ ਜਾ ਰਹੀ ਹੈ ਇਸੇ ਤਹਿਤ ਸਾਨੂੰ ਖਬਰਾਂ ਮਿਲ ਰਹੀਆਂ ਸਨ ਕਿ ਹੁਸ਼ਿਆਰਪੁਰ ਜਿਲ੍ਹੇ ਵਿੱਚ ਨਕਲੀ ਪਨੀਰ ਵੱਖ ਵੱਖ ਰਸਤੇ ਰਾਹੀਂ ਵੱਡੀ ਮਾਤਰਾ ਵਿੱਚ ਕਈ ਪਾਸਿਆਂ 'ਚ ਚਿਹਾ ਹੈ ਜੋ ਕਿ ਜਿਲਾ ਹੁਸ਼ਿਆਰਪੁਰ ਅਤੇ ਹਿਮਾਚਲ ਪ੍ਰਦੇਸ਼ ਦੇ ਖੇਤਰ ਉਨਾ ਦੇ ਬਾਜ਼ਾਰਾਂ ਵਿੱਚ ਵੱਡੀ ਪੱਧਰ ਤੇ ਵੇਚਿਆ ਜਾ ਰਿਹਾ ਹੈ ਅੱਜ ਇਸ ਤੋਂ ਕਾਰਵਾਈ ਕਰਦੇ ਹੋਏ ਵੱਡੀ ਪੱਧਰ ਤੇ ਵੱਖ-ਵੱਖ ਖੇਤਰਾਂ ਵਿੱਚ

'ਦੇਸ਼ ਦੁਆਬਾ'
'ਅੰਬੇਦਕਰ ਟਾਈਮਜ਼'
 ਆਨਲਾਈਨ ਪੜ੍ਹਨ ਲਈ ਕਲਿੱਕ ਕਰੋ:
www.deshdoaba.com
www.ambedkartimes.com

ਭਗਵਾਨ ਵਾਲਮੀਕੀ ਦੇ ਪ੍ਰਗਟ ਦਿਵਸ ਮੁਹੱਲਾ ਕੱਚਾ ਕੁਆਰਟਰ 'ਚ ਸ਼ਰਧਾ ਭਾਵਨਾ ਨਾਲ ਮਨਾਇਆ ਗਿਆ

ਹੁਸ਼ਿਆਰਪੁਰ (ਸਤਨਾਮ ਸਿੰਘ ਸਹੁੰਗੜਾ)- ਭਗਵਾਨ ਵਾਲਮੀਕੀ ਜੀ ਦੇ ਪ੍ਰਗਟ ਦਿਵਸ ਮੌਕੇ ਪਹਿਲਾਂ ਮੁਹੱਲਾ ਕੱਚੇ ਕੁਆਰਟਰ ਵਿੱਚ ਸਥਿਤ ਮੰਦਰ ਵਿੱਚ ਝੰਡਾ ਲਹਿਰਾਇਆ ਗਿਆ ਅਤੇ ਫਿਰ ਕੀਰਤਨ ਕੀਤਾ ਗਿਆ। ਇਸ ਮੌਕੇ ਪੁਰਸ਼ ਅਤੇ ਇਸਤਰੀ ਕੀਰਤਨ ਜਥਿਆਂ ਨੇ ਪ੍ਰਭੂ ਦਾ ਗੁਣਗਾਨ ਕੀਤਾ ਅਤੇ ਇਸ ਉਪਰੰਤ ਭੰਡਾਰੇ ਦਾ ਆਯੋਜਨ ਕੀਤਾ ਗਿਆ। ਇਸ ਮੌਕੇ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਤੌਰ 'ਤੇ ਪਹੁੰਚੇ ਸਾਬਕਾ ਕੌਂਸਲਰ ਅਤੇ ਜ਼ਿਲ੍ਹਾ ਭਾਜਪਾ ਦੇ ਜਨਰਲ ਸਕੱਤਰ ਸੁਰੇਸ਼ ਭਾਟੀਆ ਬਿੱਟੂ ਨੇ ਭਗਵਾਨ ਵਾਲਮੀਕੀ ਜੀ ਦੇ ਪ੍ਰਗਟ ਦਿਵਸ ਦੀ ਸਾਰਿਆਂ ਨੂੰ ਵਧਾਈ ਦਿੰਦਿਆਂ

ਕਿਹਾ ਕਿ ਸਾਨੂੰ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀਆਂ ਸਿੱਖਿਆਵਾਂ 'ਤੇ ਚੱਲਣ ਦੀ ਲੋੜ ਹੈ ਅਤੇ ਅਜੋਕੇ ਸਮੇਂ ਵਿੱਚ ਇਹ ਹੋਰ ਵੀ ਜ਼ਰੂਰੀ ਹੈ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਝੰਡੇ ਦੀ ਪੂਜਾ ਕੀਤੀ ਅਤੇ ਸੰਕੀਰਤਨ ਕਰਨ ਉਪਰੰਤ ਭੰਡਾਰੇ ਦੀ ਸੇਵਾ ਵੀ ਕੀਤੀ। ਇਸ ਮੌਕੇ ਮਨਸਾ ਰਾਮ, ਪਰਮਜੀਤ ਕਾਕੂ, ਜਿਗਰੀ ਲਾਲ, ਰਿੱਕੀ ਕਟਾਰੀਆ, ਨਰੇਸ਼ ਗੁਪਤਾ, ਸੁਨੀਲ ਕੁਮਾਰ, ਨਰੇਸ਼ ਹੰਸ, ਸਲੀਮ ਹੰਸ, ਬਲਦੇਵ ਰਾਜ, ਵਿਸ਼ਾਲ, ਮਕਾਰ ਸਿੰਘ, ਅਸ਼ੋਕ ਕੁਮਾਰ, ਅਸ਼ਵਨੀ ਕੁਮਾਰ, ਸਨਵਲ ਭੱਟੀ, ਅਨੀਤਾ ਰਾਣੀ, ਸੰਤੋਸ਼ ਰਾਣੀ, ਕਮਲੇਸ਼, ਅੰਜੂ ਬਾਲਾ ਅਤੇ ਬੇਬੀ ਸਮੇਤ ਵੱਡੀ ਗਿਣਤੀ ਵਿੱਚ ਇਲਾਕਾ ਨਿਵਾਸੀ ਹਾਜ਼ਰ ਸਨ।

ਪੁਰਸ਼ੋਤਮ ਵਾਹਦ ਨੇ ਸ਼ਾਨਦਾਰ ਜਿੱਤ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰਕੇ ਬਣੇ ਪਿੰਡ ਵਾਹਦ ਦੇ ਸਰਪੰਚ

ਫਗਵਾੜਾ (ਬੀ.ਕੇ. ਰੱਤੂ)- ਪਿੰਡ ਵਾਹਦ ਵਿਖੇ ਹੋਈਆਂ ਪੰਚਾਇਤੀ ਚੋਣਾਂ ਵਿੱਚ ਸਰਪੰਚੀ ਦੇ ਉਮੀਦਵਾਰ ਪੁਰਸ਼ੋਤਮ ਵਾਹਦ ਨੇ ਆਪਣੇ ਵਿਰੋਧੀ ਉਮੀਦਵਾਰ ਨੂੰ ਮਾਤ ਦਿੰਦੇ ਹੋਏ ਸ਼ਾਨਦਾਰ ਜਿੱਤ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰਨ ਉਪਰੰਤ ਸਮੂਹ ਵੋਟਰਾਂ ਅਤੇ ਸਪੋਰਟਰਾਂ ਦਾ ਤਹਿ ਦਿਲੋਂ ਧੰਨਵਾਦ ਕੀਤਾ। ਉਹਨਾਂ ਕਿਹਾ ਕਿ ਜੇ ਵਿਸ਼ਵਾਸ ਪਿੰਡ ਦੇ ਵੋਟਰਾਂ ਨੇ ਉਹਨਾਂ ਪ੍ਰਤੀ ਪ੍ਰਗਟਾਇਆ ਹੈ, ਉਸ ਤੋਂ

ਪੂਰਾ ਉਤਰਨਗੇ ਅਤੇ ਪਿੰਡ ਦਾ ਸਮੁੱਚਾ ਵਿਕਾਸ ਮੈਰਿਟ ਦੇ ਆਧਾਰ ਤੇ ਕਰਵਾਇਆ ਜਾਵੇਗਾ। ਉਹਨਾਂ ਦੇ ਨਾਲ ਹੀ ਨਵੇਂ ਚੁਣੇ ਗਏ ਸਮੂਹ ਪੰਚਾਇਤ ਮੈਂਬਰਾਂ ਨੇ ਵੀ ਪਰਮਾਤਮਾ ਦਾ ਸ਼ੁਕਰਾਨਾ ਅਤੇ ਵੋਟਰਾਂ ਦਾ ਤਹਿ ਦਿਲੋਂ ਧੰਨਵਾਦ ਕੀਤਾ।
ਨਵੀਂ ਬਣੀ ਪੰਚਾਇਤ ਦਾ ਸਮੂਹ ਪਿੰਡ ਵਾ-ਸੀਆਂ ਵਲੋਂ ਸਵਾਗਤ ਕੀਤਾ ਗਿਆ। ਪਿੰਡ ਦੇ

ਪਤਵੰਤਿਆਂ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਚੋਣਾਂ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਕਿਸੇ ਦਾ ਕਿਸੇ ਨਾਲ ਵੀ ਕਿਸੇ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦਾ ਕੋਈ ਗਿਲਾ ਸ਼ਿਕਵਾ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਪਿੰਡ ਦੀ ਭਾਈਚਾਰਕ ਸਾਂਝ ਨੂੰ ਮਜ਼ਬੂਤ ਰੱਖਦੇ ਹੋਏ ਨਵੀਂ ਬਣੀ ਪੰਚਾਇਤ ਨੂੰ ਪੂਰਾ ਸਹਿਯੋਗ ਦਿੱਤਾ ਜਾਵੇਗਾ ਤਾਂ ਜੋ ਪਿੰਡ ਦੇ ਵਿਕਾਸ ਵਿੱਚ ਕਿਸੇ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦੀ ਕੋਈ ਰੁਕਾਵਟ ਪੇਸ਼ ਨਾ ਆਵੇ। ਇਸ ਮੌਕੇ ਵੱਡੀ ਗਿਣਤੀ ਵਿੱਚ ਪਿੰਡ ਵਾਸੀ ਹਾਜ਼ਰ ਸਨ।

ਸਹੁੰਗੜਾ ਪਿੰਡ ਦੇ ਐਸ ਸੀ ਛੱਪੜ ਸਮੇਤ ਸਾਰੇ ਮਸਲੇ ਪਹਿਲ ਦੇ ਆਧਾਰ ਤੇ ਹੱਲ ਹੋਣਗੇ - ਐਮ ਐਲ ਏ ਸੰਤੋਸ਼ ਕਟਾਰੀਆ

ਸਤੋਆ (ਸਤਨਾਮ ਸਿੰਘ ਸਹੁੰਗੜਾ)- ਅੱਜ ਪਿੰਡ ਸਹੁੰਗੜਾ ਬਲਾਕ ਸਤੋਆ ਦੀ ਵਧੀਆ ਮੁਕਾਬਲੇ ਵਿੱਚ ਚੁਣੀ ਗਈ ਨਵੀਂ ਪੰਚਾਇਤ ਨੇ ਸਮੂਹ ਮੋਹਤਬਰਾਂ ਸਮੇਤ ਬਲਾਚੌਰ ਦੀ ਹਲਕਾ ਵਿਧਾਇਕ ਸ਼੍ਰੀਮਤੀ ਸੰਤੋਸ਼ ਕਟਾਰੀਆ ਦੇ ਘਰ ਜਾ ਕੇ ਹਾਜਰੀ ਲਗਵਾਈ। ਇਸ ਮੌਕੇ ਸਹੁੰਗੜਾ ਪਿੰਡ ਦੇ ਨਵੇਂ ਚੁਣੇ ਗਏ ਸਰਪੰਚ ਡਾਕਟਰ ਹਰਭਜਨ ਸਿੰਘ, ਪੰਚ ਰਸ਼ਪਾਲ ਸਿੰਘ, ਪੰਚ ਕੁਲਦੀਪ ਸਿੰਘ, ਨੰਬਰਦਾਰ ਸਤਨਾਮ ਸਿੰਘ ਖੇਲਾ, ਪ੍ਰਧਾਨ ਹਰਨੇਕ ਸਿੰਘ ਖੇਲਾ, ਬਲਾਕ ਪ੍ਰਧਾਨ ਸਤਨਾਮ ਸੱਤੂ, ਆਪ ਵਰਕਰ ਕਸ਼ਮੀਰ ਸਿੰਘ, ਹਰਭਜਨ ਸਿੰਘ ਮੰਗੀ ਸਮੇਤ ਸਾਰਿਆਂ ਨੇ ਪਹਿਲਾਂ ਨਵੇਂ ਸਰਪੰਚ ਡਾਕਟਰ ਹਰਭਜਨ ਸਿੰਘ ਦੀ ਨੁਮਾਇੰਦਗੀ ਵਿੱਚ ਐਮ ਐਲ ਏ ਨੂੰ ਮਨਿਆਈ ਦਾ ਡੱਬਾ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ। ਉਪਰੰਤ ਐਮ ਐਲ ਏ ਸ਼੍ਰੀਮਤੀ ਸੰਤੋਸ਼ ਕਟਾਰੀਆ ਨੇ ਆਪਣੇ ਘਰ ਆਉਣ ਤੇ ਸਾਰਿਆਂ ਨੂੰ ਜੀ ਆਇਆ ਆਖਿਆ ਤੇ ਪਹੁੰਚੇ ਸਾਰੇ ਮੋਹਤਬਰਾਂ ਦੇ ਗਲਾਂ ਵਿੱਚ ਹਾਰ ਪਾ ਕੇ ਸਨਮਾਨਿਤ ਵੀ ਕੀਤਾ। ਇਸ ਮੌਕੇ ਹੋਈ ਮੀਟਿੰਗ ਦੌਰਾਨ ਐਮ ਐਲ ਏ ਤੇ ਨਾਲ ਬੈਠੇ ਆਪ ਪਾਰਟੀ ਦੇ ਸੀਨੀਅਰ ਆਗੂ ਅਸ਼ੋਕ ਕਟਾਰੀਆ ਵਲੋਂ ਪਹੁੰਚੇ ਸਾਰੇ ਮੋਹਤਬਰਾਂ ਨੂੰ ਭਰੋਸਾ ਦਿੱਤਾ ਕਿ ਤੁਸੀਂ ਜੋ ਵੀ ਸਾਥੋਂ ਕੰਮ ਕਰਵਾਉਣਾ ਚਾਹੁੰਦੇ ਹੋ। ਅਸੀਂ ਤੁਹਾਡੇ ਪਿੰਡ ਦੇ ਵਿਕਾਸ ਦੇ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ ਹਰ ਤਰ੍ਹਾਂ

ਨਾਲ ਸਹਿਯੋਗ ਕਰਨ ਲਈ ਵਚਨਬੱਧ ਹਾਂ। ਜਿੰਨੇ ਵੀ ਪੈਸੇ ਦੀ ਜ਼ਰੂਰਤ ਹੋਈ, ਹਰ ਮੰਗ ਪੂਰੀ ਕਰਨ ਵਿੱਚ ਸਾਡੇ ਵਲੋਂ ਕੋਈ

ਇਸ ਨਜਦੀਕੀ ਰਸਤੇ ਤੋਂ ਹੀ ਤਿਉਹਾਰਾਂ ਦੇ ਸਮੇਂ ਗੁਜਰਦੀ ਹੈ। ਪਰ ਪਿਛਲੀ ਪੰਚਾਇਤ ਦੀ ਨਲਾਇਕੀ ਕਾਰਨ ਛੱਪੜ ਵਿੱਚ

ਕਮੀ ਨਹੀਂ ਰਹੇਗੀ। ਇਸ ਮੌਕੇ ਸਮੂਹ ਮੋਹਤਬਰਾਂ ਨੇ ਇੱਕ ਆਵਾਜ਼ ਨਾਲ ਪਿੰਡ ਦੇ ਐਸ ਸੀ ਛੱਪੜ ਜੋ ਪਿਛਲੀ ਪੰਚਾਇਤ ਨੇ 1700-1800 ਟਰਾਲੀ ਮਿੰਟੀ ਦੀ ਪਾ ਕੇ ਅੱਧੇ ਤੋਂ ਜਿਆਦਾ ਪੂਰ ਦਿੱਤਾ ਸੀ, ਵਾਰੇ ਵਿਸਥਾਰ ਨਾਲ ਵਿਚਾਰ ਵਟਾਂਦਰਾ ਕਰਦਿਆਂ ਕਿਹਾ ਕਿ ਸਾਡੇ ਪਿੰਡ ਤੋਂ ਦੂਰ ਦੂਰ ਜਾਣ ਤੇ ਧਾਰਮਿਕ ਅਸਥਾਨਾਂ ਨੂੰ ਮੱਥਾ ਟੇਕਣ ਜਾਣ ਵਾਲੀ ਸੰਗਤ ਵੀ

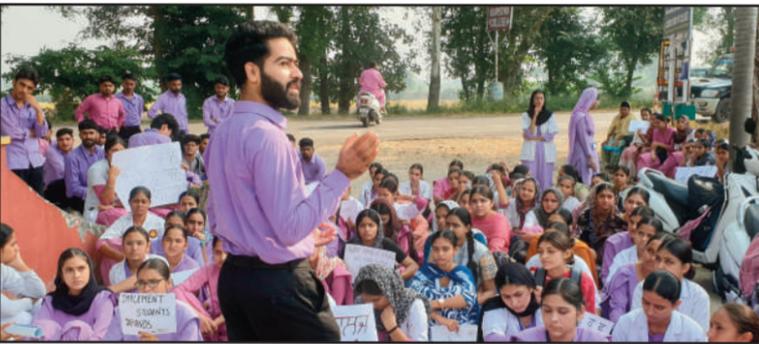
ਨਜਾਇਜ਼ ਢੰਗ ਨਾਲ ਮਿੰਟੀ ਪਾਉਣ ਕਾਰਨ ਉਹ ਰਸਤਾ ਖਰਾਬ ਹੋ ਗਿਆ ਹੈ। ਉਸ ਰਸਤੇ ਹੁਣ ਆਮ ਰਾਗਰੀਰਾਂ ਸਮੇਤ ਪਿੰਡ ਦੇ ਲੋਕ ਵੀ ਬਹੁਤ ਦੁਖੀ ਹਨ। ਉਸ ਰਸਤੇ ਨੂੰ ਪਹਿਲ ਦੇ ਆਧਾਰ ਤੇ ਬਣਾਇਆ ਜਾਵੇ ਤੇ ਛੱਪੜ ਨੂੰ ਖਾਲੀ ਕਰਵਾ ਉਸ ਵਿੱਚ ਸੜਕਾਂ ਤੇ ਘੁੰਮਦਾ ਸਾਰਾ ਗੰਦਾ ਪਾਣੀ ਪਾਇਆ ਜਾਵੇ। ਜਿਸ ਨਾਲ ਪਿੰਡ ਦੇ ਲੋਕਾਂ ਤੇ ਆਮ ਰਾਗਰੀਰਾਂ ਨੂੰ ਪਿੰਡ ਵਿੱਚ

ਪਏ ਨਰਕ ਤੋਂ ਮੁਕਤੀ ਮਿਲ ਸਕੇ। ਇਸ ਮੌਕੇ ਵਿਧਾਇਕ ਸ਼੍ਰੀਮਤੀ ਸੰਤੋਸ਼ ਕਟਾਰੀਆ ਤੇ ਅਸ਼ੋਕ ਕਟਾਰੀਆ ਵਲੋਂ ਸਮੂਹ ਮੋਹਤਬਰਾਂ ਨੂੰ ਪੂਰਾ ਭਰੋਸਾ ਦਿੰਦਿਆਂ ਕਿਹਾ ਕਿ ਉਸ ਛੱਪੜ ਤੇ ਰਸਤੇ ਸਮੇਤ ਪਿੰਡ ਸਹੁੰਗੜੇ ਦੇ ਹੋਰ ਜੋ ਵੀ ਮਸਲੇ ਹੋਣਗੇ, ਉਹ ਪਹਿਲ ਦੇ ਆਧਾਰ ਤੇ ਪੂਰੇ ਉਤਸ਼ਾਹ ਨਾਲ ਹੱਲ ਕਰਕੇ ਦਿੱਤੇ ਜਾਣਗੇ। ਵਿਕਾਸ ਦੇ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ ਪੈਸੇ ਦੀ ਕਮੀ ਨਹੀਂ ਆਉਣ ਦਿੱਤੀ ਜਾਵੇਗੀ।

ਬਾਕੀ ਉਹਨਾਂ ਚੁਣੀ ਨਵੀਂ ਸਮੂਹ ਪੰਚਾਇਤ ਨੂੰ ਵਧਾਈ ਦਿੰਦਿਆਂ ਕਿਹਾ ਕਿ ਪਿੰਡ ਦੇ ਸਾਰੇ ਮਸਲੇ ਪਿੰਡ ਵਿੱਚ ਹੀ ਨਿਪਟਾਉਣ ਦੀ ਕੋਸ਼ਿਸ਼ ਕਰੋ। ਕੋਈ ਜਿਆਦਾ ਹੀ ਸੰਗੀਨ ਮਸਲਾ ਹੋਇਆ ਤਾਂ ਉਹ ਹੀ ਵੱਡੇ ਅਫਸਰਾਂ ਤੱਕ ਜਾਵੇ, ਹੋਰ ਜੋ ਤੁਸੀਂ ਪਿੰਡ ਵਿੱਚ ਹੀ ਨਿਪਟਾ ਸਕਦੇ ਹੋ ਉਹ ਪਿੰਡ ਵਿੱਚ ਮੁਕਾ ਦੇਣੇ। ਇਸ ਦੌਰਾਨ ਸਾਰਿਆਂ ਦਾ ਵਿਧਾਇਕ ਵਲੋਂ ਹਾਰ ਪਾ ਕੇ ਸਨਮਾਨ ਵੀ ਕੀਤਾ ਗਿਆ। ਇਸ ਮੌਕੇ ਸਰਪੰਚ ਹਰਭਜਨ ਸਿੰਘ, ਪੰਚ ਰਸ਼ਪਾਲ ਸਿੰਘ, ਪੰਚ ਕੁਲਦੀਪ ਸਿੰਘ ਨੰਬਰਦਾਰ ਸਤਨਾਮ ਸਿੰਘ ਖੇਲਾ, ਪ੍ਰਧਾਨ ਹਰਨੇਕ ਸਿੰਘ ਖੇਲਾ, ਪੰਚ ਅਜੀਤਪਾਲ ਸਿੰਘ, ਬਲਾਕ ਪ੍ਰਧਾਨ ਸਤਨਾਮ ਸੱਤੂ, ਵਰਕਰ ਕਸ਼ਮੀਰ ਸਿੰਘ, ਹਰਭਜਨ ਸਿੰਘ ਮੰਗੀ ਸਮੇਤ ਹੋਰ ਵੀ ਹਾਜ਼ਰ ਸਨ।

ਦੋਸ਼ੀਆਂ ਦੀ ਗ੍ਰਿਫਤਾਰੀ ਲਈ ਗੁਰਮੇਵਾ ਨਰਸਿੰਗ ਕਾਲਜ ਦੇ ਅੱਗੇ ਧਰਨਾ

ਗੜ੍ਹਸ਼ੰਕਰ (ਸਤਨਾਮ ਸਿੰਘ ਸਹੁੰਗੜਾ)- ਗੁਰਮੇਵਾ ਨਰਸਿੰਗ ਕਾਲਜ ਦੀ ਮੈਨੇਜਮੈਂਟ ਵਲੋਂ ਆਸ਼ਿਕ ਖਾਨ ਨਾਂ ਦੇ ਵਿਦਿਆਰਥੀ ਨੂੰ ਖੁਦਕੁਸ਼ੀ ਲਈ ਮਜ਼ਬੂਰ ਕਰਨ ਵਾਲੇ ਮੁਲਜ਼ਮਾਂ ਖਿਲਾਫ 306 ਦਾ ਮੁਕੱਦਮਾ ਦਰਜ ਹੋਣ ਦੇ ਬਾਵਜੂਦ ਵੀ ਗ੍ਰਿਫਤਾਰ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਗਿਆ। ਜਿਸ ਦੇ ਰੋਸ ਵਜੋਂ ਪੰਜਾਬ ਸਟੂਡੈਂਟਸ ਯੂਨੀਅਨ ਦੀ ਅਗਵਾਈ ਹੇਠ ਵਿਦਿਆਰਥੀਆਂ ਨੇ ਕਾਲਜ ਦੇ ਅੱਗੇ ਧਰਨਾ ਦਿੱਤਾ। ਇਸ ਸਬੰਧੀ ਜਾਣਕਾਰੀ ਦਿੰਦੇ ਹੋਏ ਪੰਜਾਬ ਸਟੂਡੈਂਟਸ ਯੂਨੀਅਨ ਦੇ

ਮੁਖਾ ਵਿੱਤ ਸਕੱਤਰ ਬਲਜੀਤ ਧਰਮਕੋਟ, ਜਿਲ੍ਹਾ ਆਗੂ ਰਾਜੂ ਬਰਨਾਲਾ, ਕਾਲਜ ਦੇ ਵਿਦਿਆਰਥੀ ਆਗੂ ਹਾਦੀ ਹੁਸੈਨ ਸ਼ੇਖ ਅਤੇ ਇਮਤਿਆਜ ਖਾਨ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਕਾਲਜ ਦੇ ਵਿਦਿਆਰਥੀ ਨੂੰ ਖੁਦਕੁਸ਼ੀ ਦੇ ਲਈ ਮਜ਼ਬੂਰ ਕਰਨ ਲਈ ਜਿੰਮੇਵਾਰ ਅਧਿਕਾਰੀਆਂ, ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਕਾਲਜ ਦੀ ਡਾਇਰੈਕਟਰ ਦਵਿੰਦਰ ਕੌਰ ਰਾਏ ਅਤੇ ਵਾਈਸ ਪ੍ਰਿੰਸੀਪਲ ਕਮਲਦੀਪ ਕੌਰ ਸ਼ਾਮਿਲ ਹੈ, ਨੂੰ ਗ੍ਰਿਫਤਾਰ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਅਤੇ ਨਾ ਹੀ ਵਿਦਿਆਰਥੀਆਂ ਮੰਗਾਂ ਨੂੰ ਅਜੇ ਤੱਕ ਮੰਨਿਆ ਗਿਆ। ਜਿਸ ਦੇ ਰੋਸ ਵਜੋਂ ਲਗਾਤਾਰ ਵਿਦਿਆਰਥੀ ਧਰਨੇ ਉਤੇ

ਬੈਠੇ ਹਨ। ਇਸ ਦੇ ਉਲਟ ਮੈਨੇਜਮੈਂਟ ਵਲੋਂ ਸਾਂਤੀ ਪੂਰਵਕ ਚੱਲ ਰਹੇ ਰੋਸ ਪ੍ਰਦਰਸ਼ਨ ਦੇ ਵਿੱਚ ਕੁਝ ਕੌਂਸਲਿੰਗ ਰਾਹੀਂ ਹੋਣ ਦੇ ਬਾਵਜੂਦ ਵੀ ਉਨ੍ਹਾਂ ਵਲੋਂ ਫੀਸ ਲਏ ਜਾਣ ਦੇ ਬਾਵਜੂਦ ਵੀ ਦਾਖਲਾ ਨਹੀਂ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ। ਪੋਸਟ ਮੈਟਰਿਕ ਸਕਾਲਰਸ਼ਿਪ ਸਕੀਮ ਦੀ ਵੀ ਉਲੰਘਣਾ ਕਰਕੇ ਐੱਸ . ਸੀ / ਐੱਸ . ਟੀ ਵਿਦਿਆਰਥੀਆਂ ਕੋਲੋਂ ਦਾਖਲੇ ਸਮੇਂ ਫੀਸਾਂ ਵਸੂਲੀਆਂ ਜਾਂਦੀਆਂ ਹਨ। ਜਦ ਕਿ ਦਾਖਲੇ ਸਮੇਂ ਉਹਨਾਂ ਕੋਲੋਂ ਕੋਈ ਵੀ ਨਾ ਮੁੜਨ ਯੋਗ ਫੀਸ ਅਤੇ ਫੰਡ ਨਹੀਂ ਲਿਆ ਜਾ ਸਕਦਾ। ਵਿਦਿਆਰਥੀ ਆਗੂਆਂ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਜੇਕਰ ਕੱਲ੍ਹ ਦੀ ਮੀਟਿੰਗ ਦੇ ਵਿੱਚ ਇਹਨਾਂ ਮੰਗਾਂ ਦੇ ਪ੍ਰਤੀ ਗੰਭੀਰਤਾ ਨਾਲ ਹੱਲ ਨਾ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਤਾਂ ਆਉਣ ਵਾਲੇ ਸਮੇਂ ਦੇ ਵਿੱਚ ਵੱਡਾ ਸੰਘਰਸ਼ ਕੀਤਾ ਜਾਵੇਗਾ। ਜਿਸ ਦਾ ਜਿੰਮੇਵਾਰ ਜ਼ਿਲ੍ਹਾ ਪ੍ਰਸ਼ਾਸਨ ਹੋਵੇਗਾ। ਇਸ ਮੌਕੇ ਕਾਲਜ ਦੀ ਮੈਨੇਜਮੈਂਟ ਵਿਰੁੱਧ ਜ਼ੋਰਦਾਰ ਨਾਰੇਬਾਜ਼ੀ ਕੀਤੀ ਗਈ। ਰੋਸ ਪ੍ਰਦਰਸ਼ਨ ਦੇ ਵਿੱਚ ਅਸ਼ਵਨੀ ਕੁਮਾਰ, ਰਫ਼ਾਤਕ ਹੁਸੈਨ, ਸੋਇਬ, ਯਾਕੂਬ, ਰੋਹਿਤ, ਲਵਪ੍ਰੀਤ ਕੌਰ, ਜਸਪ੍ਰੀਤ ਕੌਰ, ਅਮਨਦੀਪ ਕੌਰ, ਪ੍ਰਿਆ, ਅੰਮ੍ਰਿਤ ਕੌਰ, ਹਰਸਿਮਰਨ ਪ੍ਰੀਤ ਕੌਰ, ਦਿਕਸ਼ਾ, ਸਿਮਰਨ ਕੌਰ, ਮਨਪ੍ਰੀਤ ਕੌਰ, ਸੋਹੇਲ ਤੇ ਅਰਮਾਨ ਆਦਿ ਮੌਜੂਦ ਸਨ।

ਯੂਥ ਸਿਟੀਜ਼ਨ ਕੌਂਸਲ ਨੇ ਐਡਵੋਕੇਟ ਬੇਦੀ ਨੂੰ ਸਰਪੰਚ ਬਣਨ 'ਤੇ ਸਨਮਾਨਿਤ ਕੀਤਾ

ਹੁਸ਼ਿਆਰਪੁਰ (ਸਤਨਾਮ ਸਿੰਘ ਸਹੁੰਗੜਾ)- ਯੂਥ ਸਿਟੀਜ਼ਨ ਕੌਂਸਲ ਪੰਜਾਬ ਵੱਲੋਂ ਪਿੰਡ ਸਲੋਰਾਂ ਤੋਂ ਨਵੇਂ ਚੁਣੇ ਗਏ ਸਰਪੰਚ ਐਡਵੋਕੇਟ ਨਵਜਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਬੇਦੀ ਨੂੰ ਸਨਮਾਨਿਤ ਕਰਨ ਲਈ ਜ਼ਿਲ੍ਹਾ ਪ੍ਰਧਾਨ ਡਾ: ਪੰਕਜ ਸ਼ਰਮਾ ਦੀ ਅਗਵਾਈ ਹੇਠ ਸਮਾਗਮ ਕਰਵਾਇਆ ਗਿਆ। ਇਸ ਮੌਕੇ ਸੂਬਾ ਪ੍ਰਧਾਨ ਡਾ: ਰਮਨ ਘਈ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਤੌਰ 'ਤੇ ਪਹੁੰਚੇ

ਅਤੇ ਸਭਾ ਦੀ ਤਰਫੋਂ ਸ੍ਰੀ ਬੇਦੀ ਦਾ ਸਨਮਾਨ ਕੀਤਾ। ਇਸ ਮੌਕੇ ਡਾ: ਘਈ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਐਡਵੋਕੇਟ ਬੇਦੀ ਦੇ ਪਿਤਾ ਵੀ ਪਿੰਡ ਦੇ ਸਰਪੰਚ ਰਹਿ ਚੁੱਕੇ ਹਨ ਅਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਮਾਤਾ ਨੇ ਵੀ ਸਰਪੰਚ ਦੇ ਅਹੁਦੇ 'ਤੇ ਰਹਿ ਕੇ ਪਿੰਡ ਵਾਸੀਆਂ ਦੀ ਸੇਵਾ ਕੀਤੀ ਸੀ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਕਿਹਾ ਕਿ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਪਰਿਵਾਰ ਵੱਲੋਂ ਦਿੱਤੇ ਮਾਰਗ ਦਰਸ਼ਨ 'ਤੇ ਚੱਲਦਿਆਂ ਐਡਵੋਕੇਟ ਬੇਦੀ ਦੂਜੀ ਵਾਰ ਪਿੰਡ ਦੇ ਸਰਪੰਚ ਬਣੇ ਹਨ ਅਤੇ ਇਸ ਲਈ ਕੌਂਸਲ ਸਮੂਹ ਪਿੰਡ ਵਾਸੀਆਂ ਦਾ ਧੰਨਵਾਦ ਕਰਦੀ ਹੈ। ਐਡਵੋਕੇਟ ਬੇਦੀ ਨੂੰ ਵਧਾਈ ਦਿੰਦਿਆਂ ਡਾ: ਘਈ ਨੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਇਸੇ ਲਗਨ ਅਤੇ ਲਗਨ ਨਾਲ ਪਿੰਡ ਵਾਸੀਆਂ ਦੀ ਸੇਵਾ ਕਰਦੇ ਰਹਿਣ ਅਤੇ ਪਿੰਡ ਦਾ ਵਿਕਾਸ ਕਰਨ ਲਈ ਪ੍ਰੇਰਿਤ ਕੀਤਾ। ਇਸ ਦੌਰਾਨ ਡਾ: ਪੰਕਜ ਸ਼ਰਮਾ ਅਤੇ ਹੋਰਨਾਂ ਨੇ ਵੀ ਐਡਵੋਕੇਟ ਬੇਦੀ ਨੂੰ ਸਰਪੰਚ ਬਣਨ 'ਤੇ ਵਧਾਈ ਦਿੱਤੀ ਅਤੇ ਪਹਿਲਾਂ ਨਾਲੋਂ ਵੀ ਵਧੀਆ ਕੰਮ ਕਰਨ ਲਈ ਪ੍ਰੇਰਿਤ ਕੀਤਾ। ਇਸ ਮੌਕੇ ਗਿਆਨ ਬਾਂਸਲ, ਮਨੋਜ ਸ਼ਰਮਾ, ਅਸ਼ਵਨੀ ਹਰੀ, ਗੌਰਵ ਵਾਲੀਆ, ਮੋਹਿਤ ਸੰਧੂ, ਮਯੰਕ ਸ਼ਰਮਾ, ਰਮਨੀਸ਼ ਘਈ, ਜਸਵੀਰ ਸਿੰਘ, ਚੱਲਜੀਤ ਸਿੰਘ, ਰਾਹੁਲ, ਗਗਨ ਸ਼ਰਮਾ, ਵਰੁਣ ਕਤਿਆਲ, ਵਿੱਕੀ ਵਰਮਾ ਅਤੇ ਹੋਰ ਮੈਂਬਰ ਹਾਜ਼ਰ ਸਨ।

ਮਾਲਕਾਂ ਦੀ ਲੁੱਟ ਦਾ ਸ਼ਿਕਾਰ ਕਾਮਿਆਂ ਲਈ 6 ਮਹੀਨੇ ਖੁੱਲ੍ਹੇ ਵੀਜ਼ੇ ਬਾਅਦ ਦੂਜਾ ਮੌਕਾ 31 ਤੋਂ ਬੰਦ

ਐਕਲੈਂਡ, (ਹਰਜਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਬਸਿਆਲਾ)– ਰੁਜ਼ਗਾਰ ਦਾਤਾਵਾਂ (ਕੁਝ ਕਾਰੋਬਾਰੀ ਮਾਲਕਾਂ) ਦੇ ਸਤਾਏ ਕਾਮਿਆਂ ਲਈ ਇਕ ਹੋਰ ਸੇਕ ਦੇਣ ਵਾਲੀ ਖਬਰ ਹੈ ਕਿ ਇਮੀਗ੍ਰੇਸ਼ਨ ਨਿਊਜ਼ੀਲੈਂਡ 31 ਅਕਤੂਬਰ ਤੋਂ ਵੱਡਾ ਬਦਲਾਅ ਕਰਨ ਜਾ ਰਹੀ ਹੈ, ਜਿਸ ਦੇ ਚਲਦਿਆਂ ਲੁੱਟ ਖਸ਼ੋਟ ਦਾ ਸ਼ਿਕਾਰ ਹੋਇਆਂ ਵਾਸਤੇ ਰੁਜ਼ਗਾਰ ਦੀ ਕਿਸਤੀ ਅੱਧ ਵਿਚਾਲੇ ਡੱਕੇ-ਭੋਲੇ ਖਾਣ ਵਾਲੀ ਹੋ ਜਾਣੀ ਹੈ।

ਨਵੇਂ ਬਦਲਾਅ ਅਨੁਸਾਰ 31 ਅਕਤੂਬਰ ਤੋਂ 'ਮਾਈਗ੍ਰਾਂਟ ਐਕਪਲੋਟੇਸ਼ਨ ਪ੍ਰੋਟੈਕਸ਼ਨ ਵਰਕ ਵੀਜ਼ਾ' 5 ਫਤ ਜਾਂ ਪੰਜਾਬੀ ਵਿਚ ਕਹਿ ਲਈਏ 'ਪ੍ਰਵਾਸੀ ਸ਼ੋਸ਼ਣ ਸੁਰੱਖਿਆ ਵਰਕ ਵੀਜ਼ਾ' ਹੁਣ ਦੂਜੀ ਵਾਰ (ਦੂਜਾ ਮੌਕਾ) ਉਪਲਬਧ ਨਹੀਂ ਹੋਵੇਗਾ, ਲੇਬਰ ਸਰਕਾਰ ਨੇ ਜੁਲਾਈ 2021 ਵਿੱਚ ਪ੍ਰਵਾਸੀ ਸ਼ੋਸ਼ਣ ਸੁਰੱਖਿਆ ਵਰਕ ਵੀਜ਼ਾ ਸ਼ੁਰੂ ਕੀਤਾ ਸੀ। 31 ਅਕਤੂਬਰ 2024

ਤੋਂ, ਸ਼ੋਸ਼ਣ ਦਾ ਸ਼ਿਕਾਰ ਪ੍ਰਵਾਸੀ ਕਾਮੇ ਹੁਣ ਦੂਜੇ ਪ੍ਰਵਾਸੀ ਸ਼ੋਸ਼ਣ ਸੁਰੱਖਿਆ ਵਰਕ ਵੀਜ਼ਾ ਲਈ ਅਰਜ਼ੀ ਨਹੀਂ ਦੇ ਸਕਣਗੇ। ਜਿਸ ਵੇਲੇ ਇਹ ਵੀਜ਼ਾ ਸ਼ੁਰੂ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ, ਦਾ ਉਦੇਸ਼ ਪ੍ਰਵਾਸੀਆਂ ਨੂੰ ਨਿਊਜ਼ੀਲੈਂਡ ਵਿੱਚ ਕਾਨੂੰਨੀ ਤੌਰ 'ਤੇ ਰਹਿੰਦੇ ਹੋਏ ਸ਼ੋਸ਼ਣ ਦੀਆਂ ਸਥਿਤੀਆਂ ਤੋਂ ਆਪਣੇ ਆਪ ਨੂੰ ਬਚਾਉਣ ਵਿੱਚ ਮਦਦ ਕਰਨਾ ਸੀ। ਪਰ ਹੁਣ ਨੈਸ਼ਨਲ ਪਾਰਟੀ ਦੀ ਗਠਜੋੜ ਸਰਕਾਰ ਨੇ 'ਪ੍ਰਵਾਸੀ ਸ਼ੋਸ਼ਣ ਸੁਰੱਖਿਆ ਵਰਕ ਵੀਜ਼ਾ' ਨੂੰ ਦੂਜੀ ਵਾਰ ਇਸ ਨੂੰ ਨਾ ਦੇਣ ਦਾ ਫੈਸਲਾ ਕੀਤਾ ਹੈ। ਪਹਿਲਾਂ ਛੇ

From 31 October 2024, the ability to be granted a second MEPV will be removed. This means that, if anyone has an initial MEPV, and applies for a second MEPV on or after 31 October, their application will be declined.

ਐੱਥਾ ਪ੍ਰਵਾਸ...
ਕਈਆਂ ਦੀ ਕਿਸਤੀ ਫਿਰ ਅੱਧ ਵਿਚਾਲੇ

ਮਹੀਨਿਆਂ ਦੇ ਵੀਜ਼ੇ ਜਾਰੀ ਕੀਤੇ ਗਏ ਸਨ ਤਾਂ ਜੋ ਪ੍ਰਵਾਸੀ ਨਵੇਂ ਕੰਮ ਲੱਭ ਸਕਣ ਅਤੇ ਜੇਕਰ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਉਸ ਸਮੇਂ ਦੇ ਅੰਦਰ ਨੌਕਰੀ ਨਹੀਂ ਮਿਲਦੀ ਤਾਂ ਦੂਜੀ ਵਾਰ ਵਧਾਇਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਸੀ। 31 ਅਕਤੂਬਰ 2024 ਤੋਂ ਬਦਲਾਅ ਲਾਗੂ ਹੋਣ ਦੇ ਨਾਲ ਹੋਰ ਛੇ ਮਹੀਨਿਆਂ ਲਈ ਅਰਜ਼ੀ ਦੇਣ ਦਾ ਵਿਕਲਪ ਹੁਣ ਹਟਾ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਹੈ। ਜੇਕਰ ਕੋਈ ਵਿਅਕਤੀ ਉਸ ਮਿਤੀ ਨੂੰ ਜਾਂ ਉਸ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਕਿਸੇ ਹੋਰ 'ਪ੍ਰਵਾਸੀ ਸ਼ੋਸ਼ਣ ਸੁਰੱਖਿਆ ਵਰਕ ਵੀਜ਼ਾ' ਲਈ ਅਰਜ਼ੀ ਦਿੰਦਾ ਹੈ, ਤਾਂ ਉਸਦੀ ਅਰਜ਼ੀ ਰੱਦ

ਕਰ ਦਿੱਤੀ ਜਾਵੇਗੀ। ਸ਼ੋਸ਼ਣ ਦੀ ਰਿਪੋਰਟ ਕਰਨ ਵਾਲੇ ਪ੍ਰਵਾਸੀ ਅਜੇ ਵੀ ਛੇ ਮਹੀਨਿਆਂ ਤੱਕ ਜਾਂ ਉਹਨਾਂ ਦੇ ਮੌਜੂਦਾ ਵੀਜ਼ੇ ਦੀ ਮਿਆਦ ਖਤਮ ਹੋਣ ਤੱਕ, ਜੋ ਵੀ ਪਹਿਲਾਂ ਹੋਵੇ, ਇੱਕ ਵਾਰ 'ਪ੍ਰਵਾਸੀ ਸ਼ੋਸ਼ਣ ਸੁਰੱਖਿਆ ਵਰਕ ਵੀਜ਼ਾ' ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰ ਸਕਦੇ ਹਨ। ਜੇਕਰ ਕਿਸੇ ਦੀ ਪਹਿਲੀ 'ਪ੍ਰਵਾਸੀ ਸ਼ੋਸ਼ਣ ਸੁਰੱਖਿਆ ਵਰਕ ਵੀਜ਼ਾ' ਦੀ ਮਿਆਦ 30 ਨਵੰਬਰ 2024 ਨੂੰ ਜਾਂ ਇਸ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਖਤਮ ਹੋ ਜਾਂਦੀ ਹੈ, ਤਾਂ ਉਹ 30 ਅਕਤੂਬਰ 2024 ਤੱਕ ਕਿਸੇ ਹੋਰ 'ਪ੍ਰਵਾਸੀ ਸ਼ੋਸ਼ਣ ਸੁਰੱਖਿਆ ਵਰਕ ਵੀਜ਼ਾ' ਲਈ ਅਜੇ ਵੀ ਅਰਜ਼ੀ ਦੇ ਸਕਦੇ ਹਨ। ਲਗਦਾ ਹੈ ਕਿ ਇਮੀਗ੍ਰੇਸ਼ਨ ਨਿਊਜ਼ੀਲੈਂਡ ਵਾਲੇ ਵੀ ਧੋਖੇ ਦਾ ਸ਼ਿਕਾਰ ਹੋਏ ਪ੍ਰਵਾਸੀਆਂ ਨੂੰ ਸ਼ਾਇਦ ਇਹੀ ਕਹਿ ਰਹੇ ਹਨ ਕਿ 6 ਮਹੀਨੇ ਤੱਕ ਤਾਂ ਪਨ ਵਰਕ ਵੀਜ਼ਾ ਦੇ ਸਕਦੇ ਹਾਂ.. ਅਗਲੇ ਮਹੀਨਿਆਂ ਲਈ ਐੱਥਾ।

ਚੰਡੀਗੜ੍ਹ ਜਾ ਰਹੇ ਕਿਸਾਨਾਂ ਨੂੰ ਪੁਲਿਸ ਨੇ ਥਾਂ ਥਾਂ ਤੇ ਰੋਕਿਆ

ਚੰਡੀਗੜ੍ਹ/ ਐੱਸ ਏ ਐੱਸ ਨਗਰ ਮੋਹਾਲੀ, (ਦਲਜੀਤ ਕੌਰ) ਅੱਜ ਸੰਯੁਕਤ ਕਿਸਾਨ ਮੋਰਚਾ ਪੰਜਾਬ, ਆਤਮੀ ਐਸੋਸੀਏਸ਼ਨਾਂ, ਮੰਡੀ ਮਜ਼ਦੂਰਾਂ ਅਤੇ ਸੈਲਰ ਮਾਲਕਾਂ ਦੀਆਂ ਜਥੇਬੰਦੀਆਂ ਦੇ ਸਾਂਝੇ ਸੱਦੇ ਤੇ ਝੋਨੇ ਦੀ ਖਰੀਦ ਬਾਰੇ ਕਿਸਾਨ ਭਵਨ ਜਾ ਰਹੇ ਕਿਸਾਨਾਂ ਨੂੰ ਪੁਲਿਸ ਨੇ ਥਾਂ ਥਾਂ ਰੋਕਿਆ।

ਇਸੇ ਦੌਰਾਨ ਭਾਰਤੀ ਕਿਸਾਨ ਯੂਨੀਅਨ ਏਕਤਾ ਡਕੌਂਦਾ ਦੇ ਸੂਬਾ ਪ੍ਰਧਾਨ ਮਨਜੀਤ ਸਿੰਘ ਧਨੋਰ ਆਪਣੇ ਬਰਨਾਲੇ ਵਾਲੇ ਸਾਥੀਆਂ ਨਾਲ ਜਦੋਂ ਚੰਡੀਗੜ੍ਹ ਵੱਲ ਜਾ ਰਹੇ ਸਨ ਤਾਂ ਉਹਨਾਂ ਨੂੰ ਪਟਿਆਲਾ ਜ਼ਿਲ੍ਹਾ ਪੁਲਿਸ ਚੌਕ ਤੋਂ ਛੱਡ ਬੀੜ ਵਾਲੇ ਚੌਕ ਵਿੱਚ ਰੋਕ ਲਿਆ ਗਿਆ। ਜਦੋਂ ਅੱਗੇ ਜਾਣ ਤੋਂ ਰੋਕਿਆ ਗਿਆ ਤਾਂ ਪ੍ਰਧਾਨ ਅਤੇ ਸਾਥੀਆਂ ਨੇ ਉਥੇ ਧਰਨਾ ਸ਼ੁਰੂ ਕਰ ਦਿੱਤਾ। ਅਖੌਤੀ ਇਨਕਲਾਬੀ ਭਗਵੰਤ ਮਾਨ ਦੀ ਪੁਲਿਸ ਨੇ ਭਾਰੀ ਸੰਖਿਆ ਵਿੱਚ ਆ ਕੇ ਪ੍ਰਧਾਨ ਦੀ ਜਾਣ ਬੁੱਝ ਕੇ ਬਿੰਦ ਧੁਆ ਕੀਤੀ। ਪ੍ਰਧਾਨ ਦੀ ਪੱਗ ਲਾਹੀ ਗਈ, ਉਹਨਾਂ ਨੂੰ ਨੁੱਡੇ ਮਾਰੇ ਗਏ, ਗਾਲਾਂ ਕੱਢੀਆਂ ਗਈਆਂ ਅਤੇ ਡੰਡੇ ਮਾਰੇ ਗਏ। ਨਾਲ ਹੀ ਹੋਰ ਕਿਸਾਨ ਵਰਕਰਾਂ ਨੂੰ ਵੀ ਪੰਜਾਬ ਪੁਲਿਸ ਨੇ ਗਾਲਾਂ ਕੱਢੀਆਂ ਅਤੇ ਡੰਡੇ ਮਾਰੇ। ਸਾਰੇ ਕਿਸਾਨਾਂ ਨੂੰ ਗ੍ਰਿਫਤਾਰ ਕਰਕੇ ਜਬਰੀ ਬੱਸਾਂ ਵਿੱਚ ਸੁੱਟ ਲਿਆ ਗਿਆ ਪ੍ਰੰਤੂ ਕਿਸਾਨ ਫਿਰ ਬੱਸਾਂ ਵਿੱਚੋਂ ਉਤਰ ਗਏ ਅਤੇ ਧਰਨਾ

ਦੁਬਾਰਾ ਸ਼ੁਰੂ ਕਰ ਦਿੱਤਾ। ਖਬਰ ਭੇਜੇ ਜਾਣ ਤੱਕ ਉਥੇ ਹੋਰ ਜਥੇਬੰਦੀਆਂ ਦੇ ਕਿਸਾਨ ਆਗੂ ਅਤੇ ਵਰਕਰ ਵੀ ਪਹੁੰਚ ਗਏ ਸਨ ਅਤੇ ਧਰਨਾ ਜਾਰੀ ਹੈ। ਇਸੇ ਤਰ੍ਹਾਂ ਭਾਰਤੀ ਕਿਸਾਨ ਯੂਨੀਅਨ ਏਕਤਾ ਡਕੌਂਦਾ ਦੇ ਸੂਬਾ ਮੀਤ ਪ੍ਰਧਾਨ ਅਮਨਦੀਪ ਸਿੰਘ ਲਲੜੋਂ, ਪ੍ਰੈਸ ਸਕੱਤਰ ਅੰਗਰੇਜ਼ ਸਿੰਘ ਭਦੌਂਦਾ, ਬੀਕੇਯੂ ਤੋੜੇਵਾਲ ਦੇ ਪ੍ਰਧਾਨ ਸੁਖ ਗਿੱਲ ਮੋਗਾ, ਭਾਕਿਯੂ ਏਕਤਾ ਡਕੌਂਦਾ ਦੇ ਮੋਹਾਲੀ ਦੇ ਕਨਵੀਨਰ ਪ੍ਰਦੀਪ ਮੁਸਾਹਿਬ ਵਗੈਰਾ ਨੂੰ ਬੁਝੌਲ ਜੇਲ੍ਹ ਕੋਲ ਰੋਕ ਲਿਆ ਗਿਆ। ਇੱਥੇ ਹੀ ਚੰਡੀਗੜ੍ਹ ਪੁਲਿਸ ਵੱਲੋਂ ਗ੍ਰਿਫਤਾਰ ਕੀਤੇ ਹੋਏ ਰੁਲਦੂ ਸਿੰਘ ਮਾਨਸਾ ਅਤੇ ਬੋਝ ਸਿੰਘ ਮਾਨਸਾ ਵੀ ਬੱਸ ਵਿੱਚ ਗ੍ਰਿਫਤਾਰ ਕਰਕੇ ਬਿਠਾਈ ਰੱਖੇ। ਇੱਥੇ ਸਾਰੇ ਕਿਸਾਨਾਂ ਨੇ ਇਕੱਠੇ ਹੋ ਕੇ ਬੁਝੌਲ ਜੇਲ ਕੋਲ ਟਰੈਫਿਕ ਜਾਮ ਕਰ ਦਿੱਤਾ। ਇਸੇ ਤਰ੍ਹਾਂ ਭਾਗੋਮਾਜਰਾ ਟੋਲ ਤੇ ਵੀ ਜਾਮ ਲਾਇਆ ਗਿਆ ਉਥੋਂ ਕਿਸਾਨਾਂ ਨੂੰ ਅੱਗੇ ਜਾਣ ਦੀ ਇਜਾਜ਼ਤ ਦਿੱਤੀ ਪ੍ਰੰਤੂ ਬੁਝੌਲੀ ਕੋਲ ਰੋਕ ਲਿਆ ਗਿਆ। ਸ਼ਾਮ ਤੱਕ ਕਾਫੀ ਕਿਸਾਨ ਆਗੂ ਕਿਸਾਨ ਭਵਨ ਪਹੁੰਚ ਚੁੱਕੇ ਸਨ ਪਰ ਸੜਕਾਂ ਉੱਪਰ ਕਿਸਾਨਾਂ ਦਾ ਸੰਘਰਸ਼ ਜਾਰੀ ਹੈ।

ਵਿਧਾਇਕ ਸੰਗੋਵਾਲ ਵੱਲੋਂ ਪਿੰਡ ਰਣੀਆਂ ਦੀ ਪੰਚਾਇਤ ਦਾ ਸਨਮਾਨ

ਲੁਧਿਆਣਾ (ਸਤਨਾਮ ਸਿੰਘ ਸਰਗੋਵਾਲ)– ਵਿਧਾਨ ਸਭਾ ਹਲਕਾ ਗਿੱਲ ਦੇ ਵਿਧਾਇਕ ਜੀਵਨ ਸਿੰਘ ਸੰਗੋਵਾਲ ਵੱਲੋਂ ਪੰਚਾਇਤੀ ਚੋਣਾਂ ਦੌਰਾਨ ਵੱਖ-ਵੱਖ ਪਿੰਡਾਂ ਅੰਦਰ ਨਵ- ਨਿਯੁਕਤ ਸਰਪੰਚਾਂ-ਪੰਚਾਂ ਦਾ ਸਨਮਾਨ ਕੀਤਾ ਗਿਆ। ਇਸ ਸਨਮਾਨ ਸਮਾਰੋਹ 'ਚ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਤੌਰ ਤੇ ਸਰਪੰਚ ਚਰਨਜੀਤ ਸਿੰਘ ਰਣੀਆਂ ਅਤੇ

ਸਾਥੀ ਪੰਚਾਂ ਦਾ ਸਨਮਾਨ ਕਰਦਿਆਂ ਵਿਧਾਇਕ ਸੰਗੋਵਾਲ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਪੰਚਾਇਤਾਂ ਲੋਕਤੰਤਰ 'ਚ ਰੀੜ ਦੀ ਹੱਡੀ ਹੁੰਦੀਆਂ ਹਨ ਅਤੇ ਪਿੰਡਾਂ ਦੀ ਮਿਨੀ ਸਰਕਾਰ ਵਜੋਂ ਜਾਣੀਆਂ ਜਾਂਦੀਆਂ ਤੇ ਸਥਾਨਕ ਲੋਕਾਂ ਦਾ ਬੇਹੱਦ ਭਰੋਸਾ ਹੁੰਦਾ ਹੈ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਚਰਨਜੀਤ ਸਿੰਘ ਵੱਲੋਂ ਦਹਾਕਿਆਂ ਤੋਂ ਪਿੱਛ ਰਣੀਆਂ 'ਚ ਕੀਤੀ ਜਾ ਰਹੀ

ਨਿਸ਼ਕਾਮ ਸੇਵਾ ਦਾ ਜ਼ਿਕਰ ਕਰਦਿਆਂ ਉਚੀਆਂ ਪਲਾਘਾਂ ਪੁੱਟਣ ਦੀ ਉਮੀਦ ਕੀਤੀ। ਇਸ ਮੌਕੇ- ਜਸਵਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਜੱਸੀ ਪੀ ਏ, ਸਾਥੀ ਜਰਖਤ, ਹਰਵਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਬਿੰਦਰ ਰਣੀਆਂ, ਕ੍ਰਿਸ਼ਨ ਸਿੰਘ, ਗੁਰਪ੍ਰੀਤ ਸਿੰਘ ਬਿੱਲਾ, ਕੁਲਦੀਪ ਸਿੰਘ, ਜਸਵੀਰ ਸਿੰਘ, ਰਣਵੀਰ ਸਿੰਘ, ਚਰਨਜੀਤ ਸਿੰਘ, ਰਾਮ ਜੀ ਆਦਿ ਹਾਜ਼ਰ ਸਨ।

ਡੀ.ਐਸ.ਪੀ ਰਾਹੁਲ ਕੌਸ਼ਲ ਨੇ ਪਰਾਲੀ ਪ੍ਰਬੰਧਨ ਬਾਰੇ ਜਾਗਰੂਕਤਾ ਮੁਹਿੰਮ ਦੀ ਸੰਭਾਲੀ ਕਮਾਨ

ਭਵਾਨੀਗੜ੍ਹ, (ਦਲਜੀਤ ਕੌਰ)– ਐਸ.ਐਸ.ਪੀ ਸਰਤਾਜ ਸਿੰਘ ਚਾਹਲ ਵੱਲੋਂ ਜਾਰੀ ਹਦਾਇਤਾਂ ਦੀ ਪਾਲਣਾ ਕਰਦਿਆਂ ਜਿਲ੍ਹੇ ਦੀਆਂ ਸਾਰੀਆਂ ਸਬ ਡਵੀਜ਼ਨਾਂ ਅੰਦਰ ਪੁਲਿਸ ਦੇ ਐਸ.ਪੀ, ਡੀ.ਐਸ.ਪੀ, ਐਸ ਐਚ ਸਮੇਤ ਹੋਰ ਅਧਿਕਾਰੀ ਪਿਛਲੇ ਕਈ ਦਿਨਾਂ ਤੋਂ ਪ੍ਰਸ਼ਾਸਨਿਕ ਅਧਿਕਾਰੀਆਂ ਨਾਲ ਸਹਿਯੋਗ ਕਰਦੇ ਹੋਏ ਕਿਸਾਨਾਂ ਨੂੰ ਪਰਾਲੀ ਪ੍ਰਬੰਧਨ ਦੇ ਢੰਗਾਂ ਬਾਰੇ ਜਾਗਰੂਕ ਕਰਨ ਲਈ ਸਰਗਰਮ ਨਜ਼ਰ ਆ ਰਹੇ ਹਨ। ਇਸ ਜਾਗਰੂਕਤਾ ਮੁਹਿੰਮ ਤਹਿਤ ਡੀ.ਐਸ.ਪੀ ਭਵਾਨੀਗੜ੍ਹ ਰਾਹੁਲ ਕੌਸ਼ਲ ਵੱਲੋਂ ਖੇਤੀਬਾੜੀ ਵਿਭਾਗ ਅਤੇ ਕਰਮਚਾਰੀਆਂ ਸਮੇਤ ਵੱਖ ਵੱਖ ਪਿੰਡਾਂ ਦਾ ਦੌਰਾ ਕਰਕੇ ਖੇਤਾਂ ਵਿੱਚ ਕੰਮ ਕਰ ਰਹੇ ਕਿਸਾਨਾਂ ਅਤੇ ਸਹਿਕਾਰੀ ਸਭਾਵਾਂ ਵਿੱਚ ਮੌਜੂਦ ਕਿਸਾਨਾਂ ਨੂੰ ਪਰਾਲੀ ਨਾ ਸਾੜਨ

ਦੀ ਅਪੀਲ ਕੀਤੀ। ਇਸ ਬਾਰੇ ਜਾਣਕਾਰੀ ਦਿੰਦਿਆਂ ਡੀ.ਐਸ.ਪੀ ਵਾਹੀ ਨਾ ਕਰਨ ਬਾਰੇ ਸਰਕਾਰ ਦੀਆਂ ਹਦਾਇਤਾਂ ਸਬੰਧੀ ਹੁਕਮਾਂ ਦੀ ਇੰ ਬਿਨ ਪਾਲਣਾ ਕਰਨ ਲਈ ਹਦਾਇਤ ਕਰ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਹੈ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੱਸਿਆ ਕਿ ਪਿੰਡ ਚੰਨੋ, ਲੱਖੇਵਾਲ, ਠੂਰਪੁਰ, ਮਾਝੀ, ਭੜੋ ਅਤੇ ਨੇੜਲੇ ਪਿੰਡਾਂ ਵਿੱਚ ਜਾ ਕੇ ਕਿਸਾਨਾਂ ਨੂੰ ਝੋਨੇ ਦੀ ਪਰਾਲੀ ਦੇ ਪ੍ਰਬੰਧਨ ਲਈ ਉਪਲਬਧ ਮਸ਼ੀਨਰੀ ਬਾਰੇ ਦੱਸਿਆ ਗਿਆ ਹੈ ਅਤੇ ਸਬੰਧਿਤ ਪਿੰਡਾਂ ਦੇ ਨਾਲ ਨਾਲ ਨੇੜਲੇ ਹੋਰ ਪਿੰਡਾਂ ਵਿੱਚ ਮੌਜੂਦ ਸੰਚਾਰ ਵੀ ਸੁਚੇਤ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ। ਉਹਨਾਂ ਦੱਸਿਆ ਕਿ ਕਿਸਾਨਾਂ ਨੇ ਹਾਂ ਪੱਖੀ ਹੁੰਗਾਰਾ ਦਿੱਤਾ ਹੈ ਅਤੇ ਵਿਸ਼ਵਾਸ ਦਿਵਾਇਆ ਹੈ ਕਿ ਉਹ ਵਾਤਾਵਰਣ ਦੀ ਰਾਖੀ ਵਿੱਚ ਸੁਹਿਰਦ ਯੋਗਦਾਨ ਪਾਉਣਗੇ।

ਰਾਹੁਲ ਕੌਸ਼ਲ ਨੇ ਦੱਸਿਆ ਕਿ ਖੇਤਾਂ ਵਿੱਚ ਵਾਢੀ ਕਰ ਰਹੀਆਂ ਕੰਬਾਈਨਾਂ ਦੇ ਮਾਲਕਾਂ ਨੂੰ ਵੀ ਮਿਲਿਆ ਗਿਆ

ਜ਼ਿਲ੍ਹੇ ਵਿਚ ਪੰਚਾਇਤੀ ਚੋਣਾਂ ਦਾ ਕੰਮ ਅਮਨ-ਅਮਾਨ ਨਾਲ ਚੜ੍ਹਿਆ ਨੇਪਰੇ

ਨਵਾਂਸ਼ਹਿਰ (ਸਤਨਾਮ ਸਿੰਘ ਸਰਗੋਵਾਲ)– ਜ਼ਿਲ੍ਹੇ ਵਿਚ ਪੰਚਾਇਤੀ ਚੋਣਾਂ ਦਾ ਕੰਮ ਅੱਜ ਅਮਨ-ਅਮਾਨ ਤੇ ਨਿਰਵਿਘਨ ਢੰਗ ਨਾਲ ਨੇਪਰੇ ਚੜ੍ਹ ਗਿਆ। ਡਿਪਟੀ ਕਮਿਸ਼ਨਰ-ਕਮ-ਜ਼ਿਲ੍ਹਾ ਚੋਣ ਅਫ਼ਸਰ ਸ਼ਹੀਦ ਭਗਤ ਸਿੰਘ ਨਗਰ ਰਾਜੇਸ਼ ਧੀਮਾਨ ਨੇ ਚੋਣ ਅਮਲ ਦੌਰਾਨ ਸ਼ਾਂਤੀ ਤੇ ਸਦਭਾਵਨਾ ਬਣਾਈ ਰੱਖਣ ਲਈ ਜ਼ਿਲ੍ਹੇ ਦੇ ਵੋਟਰਾਂ ਦਾ ਪੰਨਵਾਦ ਕੀਤਾ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਕਿਹਾ ਕਿ ਜ਼ਿਲ੍ਹਾ ਪ੍ਰਸ਼ਾਸਨ ਦਾ ਮੁੱਖ ਮੰਤਵ ਚੋਣਾਂ ਦੌਰਾਨ ਪਿੰਡਾਂ ਵਿਚ ਭਾਈਚਾਰਕ ਸਾਂਝ ਅਤੇ ਅਮਨ-ਕਾਨੂੰਨ ਬਹਾਲ ਰੱਖਣਾ ਸੀ, ਜਿਸ ਵਿਚ ਪੂਰਨ ਕਾਮਯਾਬੀ ਮਿਲੀ ਹੈ। ਉਨ੍ਹਾਂ

ਦੱਸਿਆ ਕਿ ਜ਼ਿਲ੍ਹੇ ਦੇ ਵੋਟਰਾਂ ਵੱਲੋਂ ਅੱਜ ਪੂਰੇ ਉਤਸ਼ਾਹ ਨਾਲ ਆਪਣੇ ਵੋਟ ਦੇ ਹੱਕ ਦਾ ਇਸਤੇਮਾਲ ਕੀਤਾ, ਜਿਸ ਸਦਕਾ ਮਤਦਾਨ ਦੀ ਪ੍ਰਤੀਸ਼ਠਤਾ ਵਧੀਆ ਰਹੀ ਹੈ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੱਸਿਆ ਕਿ ਵੋਟਾਂ ਪੈਣ ਦਾ ਕੰਮ ਸਵੇਰੇ 8 ਵਜੇ ਸ਼ੁਰੂ ਹੋਇਆ ਅਤੇ ਸਵੇਰੇ 10 ਵਜੇ ਤੱਕ 14 ਫੀਸਦੀ, ਦੁਪਹਿਰ 12 ਵਜੇ ਤੱਕ 32 ਫੀਸਦੀ ਅਤੇ ਬਾਅਦ ਦੁਪਹਿਰ 2 ਵਜੇ ਤੱਕ 46.71 ਫੀਸਦੀ ਪੋਲਿੰਗ ਹੋਈ। ਡਿਪਟੀ ਕਮਿਸ਼ਨਰ ਨੇ ਚੋਣ ਅਮਲ ਨੂੰ ਨਿਰਵਿਘਨ ਤੇ ਸਫਲਤਾਪੂਰਵਕ ਨੇਪਰੇ ਚਾੜ੍ਹਨ ਲਈ ਜ਼ਿਲ੍ਹਾ ਅਧਿਕਾਰੀਆਂ ਸਮੇਤ ਚੋਣ ਅਮਲ ਵਿਚ ਤਾਇਨਾਤ ਚਿਟਰਨਿੰਗ ਅਫ਼ਸਰਾਂ, ਸਹਾਇਕ ਚਿਟਰਨਿੰਗ ਅਫ਼ਸਰਾਂ, ਪੋਲਿੰਗ ਪਾਰਟੀਆਂ ਵਿਚ ਸ਼ਾਮਲ ਪ੍ਰੀਜ਼ਾਈਡਿੰਗ ਅਫ਼ਸਰਾਂ, ਸਹਾਇਕ ਪ੍ਰੀਜ਼ਾਈਡਿੰਗ ਅਫ਼ਸਰਾਂ ਤੇ ਹੋਰ ਅਮਲੇ, ਗਿਣਤੀ ਸਟਾਫ, ਸੁਰੱਖਿਆ ਦੇ ਇੰਤਜ਼ਾਮਾਂ ਵਿਚ ਤਾਇਨਾਤ ਪੁਲਿਸ ਅਧਿਕਾਰੀਆਂ ਤੇ ਕਰਮਚਾਰੀਆਂ ਦੀ ਉਚੇਚੇ ਤੌਰ 'ਤੇ ਸਲਾਘਾ ਕਰਦਿਆਂ ਕਿਹਾ ਕਿ ਉਨ੍ਹਾਂ ਵੱਲੋਂ ਕੀਤੇ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਯਤਨਾਂ ਸਦਕਾ ਹੀ ਚੋਣ ਅਮਲ ਨੂੰ ਸਮੇਂ ਸਿਰ ਸ਼ਾਂਤਮਈ ਢੰਗ ਨਾਲ ਨਿਪਟਾਉਣ ਵਿਚ ਕਾਮਯਾਬੀ ਮਿਲੀ ਹੈ।

ਸਿੱਖ ਧਰਮ ਦੇ ਪੈਰੋਕਾਰਾਂ ਲਈ ਪੰਜ ਤਖ਼ਤ ਸਰਵੋਤਮ ਹਨ

ਸਿੱਖ ਧਰਮ ਦੇ ਪੈਰੋਕਾਰਾਂ ਲਈ ਪੰਜ ਤਖ਼ਤ ਸਰਵੋਤਮ ਹਨ। ਇਨ੍ਹਾਂ ਤਖ਼ਤਾਂ ਅਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ 'ਤੇ ਸ਼ਸ਼ੇਭਤ ਜਥੇਦਾਰ ਸਾਹਿਬਾਨ ਬਾਰੇ ਕੋਈ ਕਿੱਤੂ ਪ੍ਰੰਤੂ ਬਰਦਾਸ਼ਤ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ। ਸ਼੍ਰੋਮਣੀ ਗੁਰਦੁਆਰਾ ਪ੍ਰਬੰਧਕ ਕਮੇਟੀ ਦੇ ਪ੍ਰਧਾਨ ਹਰਜਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਧਾਮੀ ਨੇ ਸਿਆਣਪ ਤੋਂ ਕੰਮ ਲੈਂਦਿਆਂ ਗਿਆਨੀ ਹਰਪ੍ਰੀਤ ਸਿੰਘ ਜਥੇਦਾਰ ਤਖ਼ਤ ਸ੍ਰੀ ਦਮਦਮਾ ਸਾਹਿਬ ਦਾ ਅਸਤੀਫ਼ਾ ਰੱਦ ਕਰਕੇ ਤਖ਼ਤਾਂ ਦੇ ਜਥੇਦਾਰ/ਸਿੱਖ ਸੰਗਤ ਅਤੇ ਸ਼੍ਰੋਮਣੀ ਅਕਾਲੀ ਦਲ ਸ਼੍ਰੋਮਣੀ/ ਸ਼੍ਰੋਮਣੀ ਗੁਰਦੁਆਰਾ ਪ੍ਰਬੰਧਕ ਕਮੇਟੀ ਦੇ ਆਪਸੀ ਟਕਰਾ ਤੋਂ ਬਚਾ ਲਿਆ ਹੈ। ਜਿਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਹੁਣ ਸਿੱਖ ਧਰਮ ਦੇ ਵਕਾਰ ਨੂੰ ਸੱਟ ਮਾਰਨ ਲਈ ਹਮਲਾ ਹੋਇਆ ਹੈ, ਇਸੇ ਤਰ੍ਹਾਂ ਸਿੱਖ ਧਰਮ ਦੀ ਵੱਧਦੀ ਮਹੱਤਤਾ ਨੂੰ ਰੋਕਣ ਲਈ ਕਈ ਵਾਰ ਪਹਿਲਾਂ ਵੀ ਹਮਲੇ ਹੋਏ ਹਨ। ਅਕਾਲੀ ਫੂਲਾ ਸਿੰਘ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਪਹਿਲੀ ਵਾਰ ਸਿੱਖ ਪੰਥ ਦੇ ਜਥੇਦਾਰ ਸਾਹਿਬ ਨਵੱਲੋਂ ਪੰਥ ਵਿਰੋਧੀਆਂ ਦੀਆਂ ਅਵੱਗਿਆਵਾਂ ਬਾਰੇ ਦਲੇਰੀ ਵਾਲਾ ਫ਼ੈਸਲਾ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ। ਸ਼੍ਰੋਮਣੀ ਅਕਾਲੀ ਦਲ ਦੇ ਇੱਕ ਸਾਬਕਾ ਸੀਨੀਅਰ ਅਕਾਲੀ ਨੇਤਾ ਵੱਲੋਂ ਸ੍ਰੀ ਅਕਾਲ ਤਖ਼ਤ ਸਾਹਿਬ ਅਤੇ ਤਖ਼ਤ ਦਮਦਮਾ ਸਾਹਿਬ ਦੇ ਜਥੇਦਾਰ ਸੰਬੰਧੀ ਕੀਤੇ ਗਏ ਕਿੱਤੂ ਪ੍ਰੰਤੂ ਤੋਂ ਬਾਅਦ, ਗਿਆਨੀ ਹਰਪ੍ਰੀਤ ਸਿੰਘ ਜਥੇਦਾਰ ਤਖ਼ਤ ਸ੍ਰੀ ਦਮਦਮਾ ਸਾਹਿਬ ਦੇ ਅਚਾਨਕ ਅਸਤੀਫ਼ਾ ਦੇਣ ਨਾਲ ਸਿੱਖ ਪੰਥ ਹੈਰਾਨ ਅਤੇ ਪ੍ਰੇਸ਼ਾਨ ਹੋ ਗਿਆ ਸੀ ਕਿਉਂਕਿ ਗਿਆਨੀ ਹਰਪ੍ਰੀਤ ਸਿੰਘ ਨੂੰ ਇੱਕ ਸੁਲਝਿਆ ਹੋਇਆ ਸਿੱਖ ਸਿਧਾਂਤਾਂ 'ਤੇ ਪਹਿਰਾ ਦੇਣ ਵਾਲਾ ਦਲੇਰ ਜਥੇਦਾਰ ਸਮਝਿਆ ਜਾ ਰਿਹਾ ਹੈ। ਸਿੱਖ ਪੰਥ ਵਿੱਚ ਚਿੰਤਾ ਦੀ ਸਥਿਤੀ ਪੈਦਾ ਹੋ ਗਈ ਸੀ। 30 ਅਗਸਤ 2024 ਨੂੰ ਸ੍ਰੀ ਅਕਾਲ ਤਖ਼ਤ ਸਾਹਿਬ ਵੱਲੋਂ ਸ਼੍ਰੋਮਣੀ ਅਕਾਲੀ ਦਲ ਦੇ ਪ੍ਰਧਾਨ ਸੁਖਬੀਰ ਸਿੰਘ ਬਾਦਲ ਨੂੰ ਤਨਖ਼ਾਹੀਆਂ ਕਰਾਰ ਦੇਣ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਪਾਰਟੀ ਦੇ ਭਵਿੱਖ ਲਈ ਘਬਰਾਹਟ ਵਿੱਚ ਹੈ। ਸ੍ਰੀ ਅਕਾਲ ਤਖ਼ਤ ਸਾਹਿਬ ਵੱਲੋਂ ਸੁਖਬੀਰ ਸਿੰਘ ਬਾਦਲ ਦੇ ਸ਼ਪਸ਼ਟੀਕਰਨ ਦੇਣ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਕੋਈ ਫ਼ੈਸਲਾ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਗਿਆ। ਤਨਖ਼ਾਹੀਆਂ ਪ੍ਰਧਾਨ ਸਿਆਸੀ ਕਾਰਵਾਈ ਨਹੀਂ ਕਰ ਸਕਦਾ, ਇਸ ਕਰਕੇ ਸੁਖਬੀਰ ਸਿੰਘ ਬਾਦਲ ਦੇ ਨਜ਼ਦੀਕੀ/ਕੋਟਰੀ ਬਹੁਤ ਜ਼ਿਆਦਾ ਚਿੰਤਾ ਵਿੱਚ ਹਨ। ਪ੍ਰੰਤੂ ਸੁਖਬੀਰ ਸਿੰਘ ਬਾਦਲ ਨੇ ਫਿਰ ਅਵੱਗਿਆ ਕਰਕੇ ਪੰਚਾਇਤ ਚੋਣਾਂ ਵਿੱਚ ਪ੍ਰਚਾਰ ਕੀਤਾ ਹੈ। ਦੂਜੇ ਪਾਸੇ ਪੰਜਾਬ ਦੀਆਂ ਚਾਰ ਵਿਧਾਨ ਸਭਾ ਦੀਆਂ ਉਪ ਚੋਣਾਂ ਦਾ ਐਲਾਨ ਹੋ ਗਿਆ ਹੈ। ਸਾਬਕਾ ਅਕਾਲੀ ਨੇਤਾ ਵਿਰਸਾ ਸਿੰਘ ਵਲਟੋਹਾ ਨੇ ਸੁਖਬੀਰ ਸਿੰਘ ਬਾਦਲ ਬਾਰੇ ਸ੍ਰੀ ਅਕਾਲ ਤਖ਼ਤ ਸਾਹਿਬ ਉਪਰ ਫ਼ੈਸਲੇ ਨੂੰ ਲਮਕਾਉਣ ਦੇ ਦੋਸ਼ ਲਗਾਏ ਅਤੇ ਮਰਿਆਦਾ ਵਿੱਚ

ਉਜਾਰਰ ਸਿੰਘ
91-94178 13072

ਨਾ ਰਹਿੰਦਿਆਂ ਜਥੇਦਾਰ ਸਾਹਿਬਾਨ ਬਾਰੇ ਬਿਆਨਬਾਜ਼ੀ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ। ਜਿਸ ਕਰਕੇ ਵਿਰਸਾ ਸਿੰਘ ਵਲਟੋਹਾ ਨੂੰ ਸ੍ਰੀ ਅਕਾਲ ਤਖ਼ਤ ਸਾਹਿਬ 'ਤੇ ਆਪਣਾ ਪੱਖ ਸ਼ਪਸ਼ਟ ਕਰਨ ਲਈ ਬੁਲਾਇਆ ਗਿਆ ਸੀ। ਆਪਣਾ ਪੱਖ ਪੇਸ਼ ਕਰਦਿਆਂ ਵਿਰਸਾ ਸਿੰਘ ਵਲਟੋਹਾ ਨੇ ਗਿਆਨੀ ਹਰਪ੍ਰੀਤ ਸਿੰਘ 'ਤੇ ਭਾਰਤੀ ਜਨਤਾ ਪਾਰਟੀ ਅਤੇ ਆਰ.ਐਸ.ਐਸ. ਦਾ ਏਜੰਟ ਹੋਣ ਦੇ ਦੋਸ਼ ਲਗਾ ਦਿੱਤੇ। ਜਿਹੜੇ ਨੇਤਾ ਗਿਆਨੀ ਹਰਪ੍ਰੀਤ ਸਿੰਘ ਉਪਰ ਬੀ.ਜੇ.ਪੀ.ਅਤੇ ਆਰ.ਐਸ.ਐਸ. ਨਾਲ ਮਿਲੇ ਹੋਣ ਦਾ ਇਲਜ਼ਾਮ ਲਗਾ ਰਹੇ ਹਨ, ਹਾਲਾਂਕਿ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦਾ ਅਕਾਲੀ ਦਲ ਆਪ 1996 ਤੋਂ ਲਗਾਤਾਰ ਬੀ.ਜੇ.ਪੀ. ਦੇ ਭਾਈਵਾਲ ਬਣੇ ਹੋਏ ਹਨ। ਪੰਜ ਸਿੰਘ ਸਾਹਿਬਾਨ ਨੇ ਵਿਰਸਾ ਸਿੰਘ ਵਲਟੋਹਾ ਨੂੰ ਸ਼੍ਰੋਮਣੀ ਅਕਾਲੀ ਦਲ ਵਿੱਚੋਂ 10 ਸਾਲ ਲਈ ਕੱਢਣ ਦਾ ਪਾਰਟੀ ਦੇ ਕਾਰਜਕਾਰੀ ਪ੍ਰਧਾਨ ਨੂੰ ਹੁਕਮ ਦੇ ਦਿੱਤਾ। ਇਸ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਵਿਰਸਾ ਸਿੰਘ ਵਲਟੋਹਾ ਨੇ ਸ਼ੋਸ਼ਲ ਮੀਡੀਆ ਤੇ ਫਿਰ ਆਪਣੇ ਦੋਸ਼ ਦੁਹਰਾ ਦਿੱਤੇ। ਗਿਆਨੀ ਹਰਪ੍ਰੀਤ ਸਿੰਘ ਦੇ ਕਹਿਣ ਅਨੁਸਾਰ ਉਸ ਦੀ ਕਿਰਦਾਰਕੁਸ਼ੀ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹੈ ਅਤੇ ਉਸ ਦੀਆਂ ਪਰਵਾਸ ਵਿੱਚ ਪੜ੍ਹਾਈ ਕਰ ਰਹੀਆਂ ਧੀਆਂ ਬਾਰੇ ਅਪਸ਼ਬਦ ਕਹੇ ਗਏ ਅਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਅਗਵਾ ਕਰਨ ਦੀਆਂ ਧਮਕੀਆਂ ਦਿੱਤੀਆਂ ਗਈਆਂ ਹਨ। ਇਸ ਲਈ ਉਹ ਅਸਤੀਫ਼ਾ ਦੇ ਰਹੇ ਹਨ। ਗਿਆਨੀ ਰਘਵੀਰ ਸਿੰਘ ਜਥੇਦਾਰ ਸ੍ਰੀ ਅਕਾਲ ਤਖ਼ਤ ਸਾਹਿਬ ਨੇ ਸ਼੍ਰੋਮਣੀ ਗੁਰਦੁਆਰਾ ਪ੍ਰਬੰਧਕ ਕਮੇਟੀ ਨੂੰ ਗਿਆਨੀ ਹਰਪ੍ਰੀਤ ਸਿੰਘ ਦਾ ਅਸਤੀਫ਼ਾ ਪ੍ਰਵਾਨ ਨਾ ਕਰਨ ਦੇ ਹੁਕਮ ਕਰ ਦਿੱਤੇ ਸਨ। ਉਨ੍ਹਾਂ

ਇਹ ਵੀ ਕਿਹਾ ਸੀ ਕਿ ਜੇਕਰ ਗਿਆਨੀ ਹਰਪ੍ਰੀਤ ਸਿੰਘ ਦਾ ਅਸਤੀਫ਼ਾ ਪ੍ਰਵਾਨ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਤਾਂ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਸਮੇਤ ਬਾਕੀ ਜਥੇਦਾਰਾਂ ਨੂੰ ਅਸਤੀਫ਼ਾ ਦੇਣ ਲਈ ਮਜ਼ਬੂਰ ਹੋਣਾ ਪਵੇਗਾ। ਗਿਆਨੀ ਰਘਵੀਰ ਸਿੰਘ ਦੇ ਬਿਆਨ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਸਿੱਖ ਪੰਥ ਦਾ ਸੰਕਟ ਅਤਿਅੰਤ ਗਹਿਰਾ ਹੋ ਗਿਆ ਸੀ। ਇਉਂ ਮਹਿਸੂਸ ਹੋ ਰਿਹਾ ਹੈ ਕਿ ਸ਼੍ਰੋਮਣੀ ਅਕਾਲੀ ਦਲ ਨੂੰ ਸਿਆਸੀ ਤਾਕਤ ਤੋਂ ਬਿਨਾ ਰਹਿਣਾ ਮੁਸ਼ਕਲ ਹੋ ਗਿਆ ਲੱਗਦਾ ਹੈ। ਇਸ ਕਰਕੇ ਜਥੇਦਾਰ ਸਾਹਿਬਾਨ 'ਤੇ ਦਬਾਅ ਬਣਾਉਣ ਲਈ ਅਜਿਹੀਆਂ ਕਾਰਵਾਈਆਂ ਕੀਤੀਆਂ ਜਾ ਰਹੀਆਂ ਹਨ। ਸ੍ਰੀ ਅਕਾਲ ਤਖ਼ਤ ਸਿੱਖ ਪੰਥ ਦੀ ਸਰਵੋਤਮ ਅਧਿਆਤਮਿਕ ਸੰਸਥਾ ਹੈ। ਇਸ ਸੰਸਥਾ 'ਤੇ ਸ਼ਸ਼ੇਭਤ ਹੋਣ ਵਾਲੇ ਵਿਅਕਤੀ ਵੀ ਨਿਯੁਕਤੀ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਸਰਵੋਤਮ ਹੋ ਜਾਂਦੇ ਹਨ। ਸ੍ਰੀ ਅਕਾਲ ਤਖ਼ਤ ਸਾਹਿਬ ਸ੍ਰੀ ਗੁਰੂ ਹਰਿਗੋਬਿੰਦ ਸਾਹਿਬ ਦੀ ਮੀਰੀ ਪੀਰੀ ਦੇ ਸਿਧਾਂਤ ਦੀ ਸੋਚ ਦਾ ਪ੍ਰਤੀਕ ਹੈ। ਗੁਰੂ ਸਾਹਿਬ ਦਾ ਭਾਵ ਪੀਰੀ ਅਰਥਾਤ ਸਿੱਖ ਧਰਮ ਦੀ ਪ੍ਰਫੁੱਲਤ

ਵਿੱਚ ਰੁਕਾਵਟ ਪਾਉਣ ਵਾਲੇ ਨੂੰ ਰੋਕਣ ਲਈ ਮੀਰੀ ਦਾ ਹੋਣਾ ਅਤਿਅੰਤ ਜ਼ਰੂਰੀ ਸੀ ਪ੍ਰੰਤੂ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦਾ ਭਾਵ ਇਹ ਨਹੀਂ ਸੀ ਕਿ ਪੀਰੀ, ਮੀਰੀ ਅਰਥਾਤ ਧਰਮ (ਸਿਆਸੀ ਤਾਕਤ) ਦੇ ਅਧੀਨ ਹੋ ਜਾਵੇ, ਇਸ ਕਰਕੇ ਹੀ ਸ੍ਰੀ ਅਕਾਲ ਤਖ਼ਤ ਸਾਹਿਬ ਦੇ ਜਥੇਦਾਰ ਸਰਵਪ੍ਰਵਾਣਤ ਸਿੱਖ ਧਰਮ ਦੇ ਨੈਤਿਕ ਕਦਰਾਂ ਕੀਮਤਾਂ 'ਤੇ ਪਹਿਰਾ ਦੇਣ ਵਾਲੇ ਅਕਾਲੀ ਫੂਲਾ ਸਿੰਘ ਵਰਗੇ ਸਿਰਮੌਰ ਵਿਅਕਤੀ ਨਿਯੁਕਤ ਕੀਤੇ ਜਾਂਦੇ ਸਨ। ਪ੍ਰੰਤੂ ਸ਼੍ਰੋਮਣੀ ਗੁਰਦੁਆਰਾ ਪ੍ਰਬੰਧਕ ਕਮੇਟੀ ਨੇ ਸ਼੍ਰੋਮਣੀ ਗੁਰਦੁਆਰਾ ਪ੍ਰਬੰਧਕ ਕਮੇਟੀ ਦੇ ਮੁਲਾਜ਼ਮ ਨੂੰ ਨਿਯੁਕਤ ਕਰਨਾ ਸ਼ੁਰੂ ਕਰ ਦਿੱਤਾ, ਜਿਸ ਕਰਕੇ ਸ੍ਰੀ ਅਕਾਲ ਤਖ਼ਤ ਸਾਹਿਬ ਦੇ ਫ਼ੈਸਲਿਆਂ 'ਤੇ ਕਿੱਤੂ ਪ੍ਰੰਤੂ ਹੋਣ ਲੱਗ ਪਿਆ।

ਮੇਰਾ ਏਥੇ ਮਤਲਬ ਇਹ ਨਹੀਂ ਕਿ ਸ਼੍ਰੋਮਣੀ ਗੁਰਦੁਆਰਾ ਪ੍ਰਬੰਧਕ ਕਮੇਟੀ ਦੇ ਮੁਲਾਜ਼ਮ ਉੱਚੇ ਕਿਰਦਾਰ ਦੇ ਮਾਲਕ ਨਹੀਂ ਹੁੰਦੇ। ਪ੍ਰੰਤੂ ਉਨ੍ਹਾਂ ਵਿੱਚੋਂ ਨਿਰਪੱਖ ਸੋਚ ਵਾਲੇ ਵਿਦਵਾਨ ਨਿਯੁਕਤ ਹੋਣੇ ਚਾਹੀਦੇ ਹਨ। ਉਹ ਜਥੇਦਾਰ ਬਣਨ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਮੁਲਾਜ਼ਮ ਨਹੀਂ ਹੋਣੇ ਚਾਹੀਦੇ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਮਿਆਦ ਵੀ ਨਿਸਚਤ ਹੋਣੀ ਚਾਹੀਦੀ ਹੈ। ਭਾਵ ਜਥੇਦਾਰ ਸਾਹਿਬਾਨ ਦੀ ਨਿਯੁਕਤੀ ਦੇ ਧਾਰਮਿਕ ਨਿਯਮ ਹੋਣੇ ਚਾਹੀਦੇ ਹਨ। ਫਿਰ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਬਦਲਿਆ ਨਹੀਂ ਜਾ ਸਕੇਗਾ ਤਾਂ ਜੋ ਉਹ ਆਜ਼ਾਦਾਨਾ ਤੌਰ ਤੇ ਫ਼ੈਸਲੇ ਲੈ ਸਕਣ। ਸਿੱਖ ਧਰਮ ਦੇ ਵਰਤਮਾਨ ਸੰਕਟ ਦੀ ਜੜ੍ਹ ਡੇਰਾ ਸਿਰਸਾ ਦੇ ਰਾਮ ਰਹੀਮ ਸਿੰਘ ਨੂੰ ਸ੍ਰੀ ਅਕਾਲ ਤਖ਼ਤ ਸਾਹਿਬ ਵੱਲੋਂ ਸਿੱਖ ਪੰਥ ਦੀ ਵਿਚਾਰਧਾਰਾ ਦੇ ਵਿਰੁੱਧ ਮੁਆਫ਼ੀ ਦੇਣ ਦੇ ਲਏ ਗਏ ਫ਼ੈਸਲੇ ਹੀ ਹਨ। ਅਕਾਲੀ ਦਲ ਸ਼੍ਰੋਮਣੀ ਗੁਰਦੁਆਰਾ ਪ੍ਰਬੰਧਕ ਕਮੇਟੀ ਨੂੰ ਆਪਣਾ ਇੱਕ ਵਿਗ ਸਮਝਣ ਲੱਗ ਪਿਆ, ਜਿਸ ਕਰਕੇ ਉਹ ਆਪਣੀ ਮਰਜ਼ੀ ਦੇ ਸਿਆਸੀ ਰੰਗਤ ਵਾਲੇ ਫ਼ੈਸਲੇ ਕਰਵਾਉਂਦਾ ਰਿਹਾ। ਗਿਆਨੀ ਹਰਪ੍ਰੀਤ ਸਿੰਘ ਦੇ ਅਸਤੀਫ਼ਾ ਨਾਲ ਸਿੱਖ ਪੰਥ ਗਹਿਰੇ ਸੰਕਟ ਵਿੱਚ ਘਿਰ ਗਿਆ ਹੈ। ਇਹ ਪਹਿਲੀ ਵਾਰ ਨਹੀਂ, ਇਸ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਵੀ ਸਿੱਖ ਪੰਥ 'ਤੇ ਗਹਿਰੇ ਸੰਕਟ ਆਏ ਹਨ ਪ੍ਰੰਤੂ ਉਹ ਸੰਕਟ ਬਾਹਰੀ ਹੁੰਦੇ ਸਨ। ਵਰਤਮਾਨ ਸੰਕਟ ਸਿੱਖ ਪੰਥ ਦੇ ਅੰਦਰੋਂ ਸ਼੍ਰੋਮਣੀ ਅਕਾਲੀ ਦਲ ਦੇ ਇੱਕ ਸਾਬਕਾ ਸੀਨੀਅਰ ਨੇਤਾ ਵੱਲੋਂ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ।

ਸਿੱਖ ਪੰਥ ਦੇ ਮੁੱਦਈਆਂ ਵੱਲੋਂ ਸਿੱਖ ਸੰਸਥਾਵਾਂ ਦੀਆਂ ਮਰਿਆਦਾਵਾਂ ਦੀਆਂ ਉਲੰਘਣਾਵਾਂ ਲੰਬੇ ਸਮੇਂ ਤੋਂ ਹੋ ਰਹੀਆਂ ਹਨ। ਸ਼੍ਰੋਮਣੀ ਗੁਰਦੁਆਰਾ ਪ੍ਰਬੰਧਕ ਕਮੇਟੀ ਅਤੇ ਸ਼੍ਰੋਮਣੀ ਅਕਾਲੀ ਦਲ ਨੇ ਕਈ ਵੀ ਅਜਿਹੀਆਂ ਘਟਨਾਵਾਂ ਨੂੰ ਸੰਜੀਦਗੀ ਨਾਲ ਨਹੀਂ ਲਿਆ, ਸਗੋਂ ਉਹ ਸ੍ਰੀ ਅਕਾਲ ਤਖ਼ਤ ਸਾਹਿਬ ਦੇ ਜਥੇਦਾਰਾਂ 'ਤੇ ਦਬਾਅ ਪਾ ਕੇ ਅਜਿਹੀਆਂ ਘਟਨਾਵਾਂ ਨੂੰ ਆਪਣੇ ਸਿਆਸੀ ਨਿਸ਼ਾਨੇ ਪੂਰੇ ਕਰਨ ਲਈ ਸ਼ਹਿ ਦਿੰਦੇ ਰਹੇ

ਹਨ। ਜਾਣੀ ਕਿ ਅਕਾਲੀ ਦਲ ਸ਼੍ਰੋਮਣੀ ਗੁਰਦੁਆਰਾ ਪ੍ਰਬੰਧਕ ਕਮੇਟੀ ਰਾਹੀਂ ਆਪਣੇ ਸਿਆਸੀ ਹਿਤ ਪੂਰੇ ਕਰਦਾ ਰਿਹਾ ਹੈ। ਵਰਤਮਾਨ ਸੰਕਟ ਵੀ ਸਿਆਸੀ ਹਿਤਾਂ ਦੀ ਪੂਰਤੀ ਲਈ ਕਰਵਾਇਆ ਜਾ ਰਿਹਾ ਹੈ। ਗ਼ਲਤੀ ਕਿਸੇ ਵੀ ਵਿਅਕਤੀ ਜਾਂ ਸੰਸਥਾ ਤੋਂ ਜਾਣੇ ਅਣਜਾਣੇ ਹੋ ਸਕਦੀ ਹੈ। ਉਹ ਗ਼ਲਤੀ ਸੁਧਾਰਨ ਦੀ ਥਾਂ ਸ਼੍ਰੋਮਣੀ ਅਕਾਲੀ ਦਲ ਗ਼ਲਤੀ ਤੇ ਗ਼ਲਤੀ ਕਰਦਾ ਆ ਰਿਹਾ ਹੈ। ਅਜਿਹੇ ਸੰਕਟ ਅਕਾਲੀ ਦਲ ਨੂੰ ਨੁਕਸਾਨ ਤਾਂ ਪਹੁੰਚਾ ਸਕਦੇ ਹਨ ਪ੍ਰੰਤੂ ਉਸਨੂੰ ਖ਼ਤਮ ਨਹੀਂ ਕਰ ਸਕਦੇ। ਇਹ ਚੰਗੀ ਗੱਲ ਹੈ ਕਿ ਸਿੱਖ ਪੰਥ ਨੇ ਅਜਿਹੇ ਸੰਕਟਮਈ ਸਮੇਂ ਵਿੱਚ ਇੱਕਮੁਠਤਾ ਦਾ ਸਬੂਤ ਦਿੱਤਾ ਹੈ। ਇਸ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਭਵਿੱਖ ਵਿੱਚ ਇਸ ਸਰਵੋਤਮ ਸੰਸਥਾ ਦੀ ਸਿਆਸੀ ਲੋਕ ਦੁਰਵਰਤੋਂ ਨਹੀਂ ਕਰ ਸਕਣਗੇ। ਇਨ੍ਹਾਂ ਘਟਨਾਵਾਂ ਦਾ ਜ਼ਿੰਮੇਵਾਰ ਇਕੱਲਾ ਸਿੱਖ ਪੰਥ ਹੀ ਨਹੀਂ ਸਗੋਂ ਸਿੱਖ ਸੰਸਥਾਵਾਂ ਦੇ ਉਚ ਅਹੁਦਿਆਂ ਤੇ ਸ਼ਸ਼ੇਭਤ ਤਤਕਾਲੀ ਵਿਅਕਤੀ ਵੀ ਬਰਾਬਰ ਦੇ ਜ਼ਿੰਮੇਵਾਰ ਰਹੇ ਹਨ, ਕਿਉਂਕਿ ਸਿੱਖ ਸੰਸਥਾਵਾਂ ਨੂੰ ਸ਼੍ਰੋਮਣੀ ਗੁਰਦੁਆਰਾ ਪ੍ਰਬੰਧਕ ਕਮੇਟੀ/ਸ਼੍ਰੋਮਣੀ ਅਕਾਲੀ ਦਲ ਆਪਣੇ ਸਿਆਸੀ ਹਿਤਾਂ ਲਈ ਵਰਤਦੀਆਂ ਰਹੀਆਂ ਹਨ। ਤੱਤਕਾਲੀ ਅਹੁਦੇਦਾਰ ਚੁੱਪ ਕਰਕੇ ਸਿਆਸੀ ਆਕਾਵਾਂ ਦੇ ਹੁਕਮ ਮੰਨਦੇ ਰਹੇ ਹਨ। ਹੁਣ ਇੱਕ ਦੂਜੇ ਬਾਰੇ ਦੁਸ਼ਣਬਾਜ਼ੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਬੰਦ ਹੋਣੀ ਚਾਹੀਦੀ ਹੈ। ਅਜਿਹੇ ਵਰਤਾਰੇ ਵਾਲਾ ਮਾਹੌਲ ਪਹਿਲਾਂ ਬਹੁਤ ਘੱਟ ਵੇਖਣ ਨੂੰ ਮਿਲਿਆ ਹੈ। ਇਉਂ ਮਹਿਸੂਸ ਹੋ ਰਿਹਾ ਹੈ ਕਿ ਜਿਵੇਂ ਸਿੱਖ ਪੰਥ ਵਿੱਚ ਘਰੇਲੂ ਖਾਨਜ਼ੋਰੀ ਵਰਗਾ ਵਾਤਾਵਰਨ ਬਣਾ ਰਿਹਾ ਹੈ। ਸਿੱਖ ਪੰਥ/ਸਿੱਖ ਲੀਡਰਸ਼ਿਪ/ਸਿੱਖ ਸੰਸਥਾਵਾਂ ਦਾ ਜੋ ਨੁਕਸਾਨ ਪੰਥ ਵਿਰੋਧੀ ਆਗੂ ਜਾਂ ਜਥੇਬੰਦੀਆਂ ਨਹੀਂ ਕਰ ਸਕੀਆਂ, ਉਹ ਅਕਾਲੀ ਲੀਡਰਸ਼ਿਪ ਖੁਦ ਇੱਕ ਦੂਜੇ 'ਤੇ ਚਿਕਤ ਉਫ਼ਾਲਕੇ ਕਰ ਰਹੀ ਹੈ। ਸੰਕਟ ਦੀ ਘੜੀ ਵਿੱਚ ਸਿੱਖ ਬੁੱਧੀਜੀਵੀ, ਵਿਦਵਾਨ ਅਤੇ ਹੋਰ ਸੰਪਰਦਾਵਾਂ ਦੇ ਮੁਖੀਆਂ ਨੂੰ ਮਿਲ ਬੈਠਕੇ ਕੋਈ ਫ਼ਾਰਮੂਲਾ ਬਣਾਉਣ ਦੇ ਸੁਝਾਅ ਦੇਣੇ ਚਾਹੀਦੇ ਹਨ ਤਾਂ ਜੋ ਸ੍ਰੀ ਅਕਾਲ ਤਖ਼ਤ ਸਾਹਿਬ ਅਤੇ ਜਥੇਦਾਰ ਸਾਹਿਬਾਨ ਦੀ ਸਰਵਉੱਚਤਾ ਬਰਕਰਾਰ ਰਹਿ ਸਕੇ ਅਤੇ ਸ਼੍ਰੋਮਣੀ ਅਕਾਲੀ ਦਲ/ਸ਼੍ਰੋਮਣੀ ਗੁਰਦੁਆਰਾ ਪ੍ਰਬੰਧਕ ਕਮੇਟੀ ਆਪਣਾ ਖੋਇਆ ਵਕਾਰ ਮੁੜ ਬਹਾਲ ਕਰ ਸਕੇ।

ਨਵਾਂ ਕਰੈਕਟਰ

ਅੱਜ ਕਈ ਦਿਨਾਂ ਬਾਅਦ ਮੈਂ ਆਪਣੀ ਸਟੇਟ ਪੱਧਰ ਦੀ ਮੀਟਿੰਗ ਦੌਰਾਨ ਕਮਲ ਨੂੰ ਮਿਲਿਆ। ਇਸ ਮੀਟਿੰਗ ਵਿੱਚ ਸ਼ਾਮਲ ਹੋਣ ਲਈ ਉਹ ਆਪਣੇ ਪਤੀ ਪ੍ਰੀਤ ਨਾਲ ਆਈ ਹੋਈ ਸੀ। ਮੀਟਿੰਗ ਦੀ ਸਮਾਪਤੀ ਦੌਰਾਨ ਅਸੀਂ ਸਾਰਿਆਂ ਨੇ ਇੱਕ ਪ੍ਰੋਗਰਾਮ ਬਣਾਇਆ ਕਿ ਆਪਾਂ ਬਹੁਤ ਦੇਰ ਬਾਅਦ ਸਾਰੇ ਇਕੱਠੇ ਹੋਏ ਹਾਂ, ਸੋ ਅੱਜ ਰਾਤ ਦਾ ਖਾਣਾ ਸਾਰੇ ਇਕੱਠੇ ਕਿਸੇ ਚੰਗੇ ਜਿਹੇ ਰੈਸਟੋਰੈਂਟ ਵਿੱਚ ਖਾਵਾਂਗੇ। ਇਸੇ ਬਹਾਨੇ ਕੁਝ ਸਮਾਂ ਗੱਲਬਾਤ ਕਰਨ ਨੂੰ ਵੀ ਮਿਲ ਜਾਵੇਗਾ।

ਇਹ ਰਾਤ ਦੇ ਖਾਣੇ ਦੌਰਾਨ ਸਭ ਆਪਣੀਆਂ ਪ੍ਰਾਪਤੀਆਂ ਦਾ ਜ਼ਿਕਰ ਅਤੇ ਬੀਤੇ ਸਮੇਂ ਦੀਆਂ ਗੱਲਾਂ ਕਰਦੇ ਬਹੁਤ ਖੁਸ਼ ਨਜ਼ਰ ਆ ਰਹੇ ਸਨ। ਇਉਂ ਜਾਪ ਰਿਹਾ ਸੀ ਕਿ ਜਿਵੇਂ ਇੱਕ ਵਿਛੜਿਆ ਪਰਿਵਾਰ ਬਹੁਤ ਸਮੇਂ ਬਾਅਦ ਇਕੱਠਾ ਹੋਇਆ ਹੋਵੇ। ਪ੍ਰੀਤ ਇੱਕ ਚੰਗਾ ਲਿਖਾਰੀ ਹੈ, ਜਿਸ ਦੀਆਂ ਸਹਿਤਕ ਅਤੇ ਅਲੈਚਨਾਮਿਕ ਕਵਿਤਾਵਾਂ ਅਕਸਰ ਅਖਬਾਰਾਂ ਅਤੇ ਮੈਗਜ਼ੀਨਾਂ ਵਿੱਚ ਛਪਦੀਆਂ ਰਹਿੰਦੀਆਂ ਹਨ। ਹਰ ਕੋਈ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਤਾਰੀਫ਼ ਕਰ ਰਿਹਾ ਸੀ।

ਉਥੇ ਬੈਠਿਆਂ ਮੈਂ ਪ੍ਰੀਤ ਵੱਲ ਦੇਖਦੇ ਹੋਏ ਅਚਾਨਕ ਹੀ ਪੁੱਛ ਲਿਆ ਕਿ ਭਾਜੀ ਤੁਸੀਂ ਹੁਣ ਮਹੀਨਾਵਾਰ ਸਾਹਿਤਕ ਮੀਟਿੰਗਾਂ ਵਿੱਚ ਆਉਣਾ ਕਿਉਂ ਬੰਦ ਕਰ ਦਿੱਤਾ। ਉਹ ਇਸ ਗੱਲ ਦਾ ਜਵਾਬ ਦੇਣ 'ਚ ਕੁਝ ਝਿਜਕ ਜਿਹਾ ਰਿਹਾ ਸੀ। ਇਸ ਲਈ ਉਹ ਕੁਝ ਬੋਲੇ, ਇਸ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਹੀ ਪ੍ਰੀਤ ਦੀ ਪਤਨੀ ਕਮਲ ਭੜਕ ਉੱਠੀ, “ਵੀਰ ਜੀ ਇਹ ਕਿਹੜੀਆਂ ਮਹਿਫਲਾਂ, ਜਿੱਥੇ ਬੰਦੇ ਸ਼ਰਾਬਾਂ ਪੀਣ ਨੂੰ ਇਕੱਠੇ ਹੁੰਦੇ ਆ। ਸਾਹਿਤਕ ਘੱਟ ਅਤੇ ਤੀਵੀਆਂ ਵੱਧ ਦੇਖਦੇ ਆ। ਇਸੇ ਕਰਕੇ ਕਈ ਸਾਹਿਤਕ ਭੈਣਾਂ ਚਾਹੁੰਦੇ ਹੋਏ ਵੀ ਇੰਨ੍ਹਾਂ ਦੀਆਂ ਸਭਾਵਾਂ ਦਾ ਮੈਂਬਰ ਨਹੀਂ ਬਣਦੀਆਂ। ਜਦ ਕਿ ਵੱਖ-ਵੱਖ ਵਿਸ਼ਿਆਂ 'ਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਬਹੁਤ ਸੋਹਣੀ ਪਕੜ ਹੁੰਦੀ ਹੈ। ਕਈ ਨੇ ਮੇਰੇ ਨਾਲ ਇੰਨ੍ਹਾਂ ਦੀਆਂ ਕਰਤੂਤਾਂ ਸਾਝੀਆਂ ਕੀਤੀਆਂ।”

ਮੈਂ ਇਹ ਗੱਲ ਛੇਤ ਕੇ ਬੜਾ ਪਛੜਾਇਆ, ਪਰ ਇਸ ਗੱਲ ਦਾ ਉੱਤਰ ਕਮਲ ਤੋਂ ਜ਼ਰੂਰ ਲੈਣਾ ਚਾਹੁੰਦਾ ਸੀ ਕਿ ਅਜਿਹਾ ਕੀ ਹੋਇਆ ਕਿ ਇੱਕ ਚੰਗੀ ਸਾਹਿਤਕ ਸੋਚ ਵਾਲੀ ਔਰਤ ਹੀ ਸਾਹਿਤਕਾਰਾਂ ਬਾਰੇ ਆਪਣੇ ਮਨ ਵਿੱਚ ਇੰਨਾਂ ਗੁੱਸਾ ਭਰੀ ਬੈਠੀ ਹੈ। ਕਾਲਜ ਸਮੇਂ ਉਹ ਚੰਗੀਆਂ ਲਿਖਤਾਂ ਲਿਖਣ ਅਤੇ ਪੇਸ਼ਕਾਰੀ ਕਰਨ ਬਦਲੇ ਯੂਨੀਵਰਸਿਟੀ ਤੋਂ ਇਨਾਮ ਅਤੇ ਸਨਮਾਨ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰ ਚੁੱਕੀ ਸੀ। ਆਖਰਕਾਰ ਅਜਿਹੀ ਕਿਹੜੀ ਘਟਨਾ ਘਟੀ ਜਿਸ ਕਰਕੇ ..... ? ਖੈਰ।

ਇਨੇ ਨੂੰ ਕਮਲ ਦਾ ਪਤੀ ਪ੍ਰੀਤ ਬੋਲਿਆ, “ਚੱਲ ਛੱਡ ਕਮਲ, ਉਨ੍ਹਾਂ ਗੰਦਾ ਦਾ ਕੀ ਨਾਂ ਲੈਣਾ ...”

ਮੈਂ ਕਿਹਾ, “ਅਜਿਹਾ ਕੀ ਹੋਇਆ?”

ਤਾਂ ਇਕ ਵਾਰ ਫਿਰ ਕਮਲ ਬੋਲੀ, “ਵੀਰ ਜੀ ਇੰਨਾਂ ਨੇ ਕੀ ਦੱਸਣਾ, ਇੰਨਾਂ ਦੀ ਤਾਂ ਛਪੀ ਹੋਈ ਕਵਿਤਾ ਅਗਲਿਆਂ ਨੇ ਇੰਨਾਂ ਦੇ ਸਾਹਮਣੇ ਆਪਣਾ ਨਾਂ ਭਰ ਕੇ ਮਹਿਫਲ ਵਿੱਚ ਸੁਣਾਉਂਦੇ ਹੋਏ ਕਿਹਾ ਕਿ ਮੈਂ ਅੱਜ ਹੀ ਤਾਜ਼ੀ-ਤਾਜ਼ੀ ਲਿਖੀ ਹੈ। ਇਹ ਸਭ ਇੰਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਸਾਹਮਣੇ ਹੋਇਆ। ਕੁੱਝ ਨਹੀਂ ਬੋਲੇ। ਘਰ ਆ ਕੇ ਸ਼ਾਂਤ ਜਿਹਾ ਮੂੰਹ ਬਣਾ ਬੈਠ ਗਏ। ਇਹ ਲਿਖ ਸਕਦੇ ਆ, ਕਾਲਜ ਵਿੱਚ ਲੈਕਚਰ ਦੇ ਸਕਦੇ ਆ। ਆਹੋ ਸੱਚ ਮੈਨੂੰ ਬਬੇਰੀਆਂ ਮੱਤਾਂ

ਦਿੰਦੇ ਆ। ਪਰ ਆਪਣੇ ਲੰਡਰ ਯਾਰਾਂ ਦੇ ਸਾਹਮਣੇ ਕੁਝ ਨਹੀਂ ਬੋਲ ਸਕਦੇ।”

ਅਸੀਂ ਸਭ ਸੁਣ ਰਹੇ ਸੀ ਕਿ ਬਿਨਾਂ ਰੁਕਾਵਟ ਅੱਜ ਕਮਲ ਆਪਣੇ ਅੰਦਰਲੇ ਦਰਦ ਨੂੰ ਸਭ ਦੋਸ਼ਤਾਂ ਨਾਲ ਸਾਂਝਾ ਕਰਨਾ ਚਾਹੁੰਦੀ ਹੈ। ਪਰ ਉਹ ਅੱਗੇ ਬੋਲੀ ਗਈ...

“ਆਹ ਕੁਝ ਦਿਨ ਪਹਿਲਾਂ ਅਸੀਂ ਗੁਰਦੁਆਰਾ ਸਾਹਿਬ ਵਿਸਾਖੀ ਦੇ ਮੇਲੇ 'ਤੇ ਗਏ ਸੀ। ਉਥੇ ਇੰਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਇਹੀ ਲੰਡਰ ਯਾਰ ਟੱਕਰ ਗਏ।”

ਕਮਲ ਵਾਰ-ਵਾਰ ‘ਲੰਡਰ ਯਾਰ’ ਸ਼ਬਦ ਵਰਤ ਰਹੀ ਸੀ ਤਾਂ ਮੈਂ ਸਮਝ ਜ਼ਰੂਰ ਗਿਆ ਸੀ ਹੋਇਆ ਕੁਝ ਜ਼ਿਆਦਾ ਹੀ ਮਾੜਾ ਹੈ। ਸਭ ਖਾਣਾ ਛੱਡ ਇਸ ਬਾਅਦ ਕੀ ਹੋਇਆ ਸੁਣਨ ਦੀ ਤੀਬਰਤਾ ਦਿਖਾ ਰਹੇ ਸਨ।

ਇਨੇ ਨੂੰ ਫਿਰ ਠੰਡਾ ਸਾਹ ਭਰਦੇ ਹੋਏ ਕਮਲ ਨੇ ਕਿਹਾ, “ਗੁਰਦੁਆਰਾ ਸਾਹਿਬ ਵਿੱਚ ਦਰਬਾਰ ਸਾਹਿਬ ਦੇ ਸਾਹਮਣੇ ਅਸੀਂ ਖੜੇ ਅਰਦਾਸ ਕਰ ਪਿਛੇ ਹੀ ਪਰਤੇ ਸਾਂ, ਇਨੇ ਨੂੰ ਉਹ ਸਾਡੇ ਸਾਹਮਣੇ ਇਕਦਮ ਆ ਖੜੇ ਹੋਏ। ਅਸੀਂ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਸਤਿਕਾਰ ਦਿੰਦੇ ਹੋਏ ਸਤਿ ਸ੍ਰੀ ਅਕਾਲ ਬੁਲਾਉਂਦੇ ਹੋਏ ਅੱਗੇ ਜਾਣਾ ਚਾਹਿਆ। ਪਰ ਉਹ ਬੇ-ਫਜ਼ੂਲ ਗੱਲਾਂ ਕਰ ਸਾਨੂੰ ਖੜਨ ਲਈ ਮਜ਼ਬੂਰ ਕਰ ਰਹੇ ਸਨ। ਉਸ ਸਮੇਂ ਮੈਨੂੰ ਬਹੁਤ ਸ਼ਰਮ ਮਹਿਸੂਸ ਹੋ ਰਹੀ ਸੀ ਕਿ ਉਹ ਗੱਲਾਂ ਤਾਂ ਪ੍ਰੀਤ ਨਾਲ ਕਰ ਰਹੇ ਸਨ, ਪਰ ਅੱਖਾਂ ਪਾੜ-ਪਾੜ ਮੇਰੇ ਵੱਲ ਦੇਖ ਰਹੇ ਸਨ। ਇਹ ਸਾਰਾ ਕੁਝ ਪ੍ਰੀਤ ਹੋਣਾ ਨੇ ਵੀ ਨੋਟਿਸ ਕੀਤਾ ਪਰ ਕੁਝ ਨਹੀਂ ਬੋਲੇ।”

ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਗੱਲ ਟੋਕਦੇ ਹੋਏ ਮੈਂ ਵਿਚਕਾਰ ਹੀ ਬੋਲ ਪਿਆ ਅਤੇ ਕਿਹਾ ਕਿ, “ਭਾਜੀ ਅਜਿਹੇ ਲੋਕਾਂ ਤੋਂ ਦੂਰ ਹੀ ਰਿਹਾ ਕਰੋ ਅਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਇਸ ਕਰਤੂਤ ਬਾਰੇ ਚੇਤਾਵਨੀ ਵੀ ਦੇ ਦੇਣੀ ਸੀ ਕਿ ਅਜਿਹਾ ਕਰਨਾ ਠੀਕ ਨਹੀਂ। ਧੀਆਂ-ਭੈਣਾਂ ਸਭ ਦੇ ਘਰ ਹਨ।”

ਇਨੇ ਨੂੰ ਫੇਰ ਕਮਲ ਡੂੰਘਾਂ ਸਾਹ ਭਰਦੇ ਹੋਏ ਮਜ਼ਾਕੀਆਂ ਅੰਦਾਜ਼ ਵਿੱਚ ਬੋਲੀ, “ਜਦ ਮੈਂ ਘਰ ਆ ਕੇ ਇੰਨਾਂ ਨਾਲ ਇਸ ਘਟਨਾ ਬਾਰੇ ਗੱਲ ਕਰਦੇ ਹੋਏ ਲੜੀ ਤਾਂ ਪ੍ਰੀਤ ਹੋਰੀ ਕਹਿਣ ਲੱਗੇ ਕਿ ਇਹ ਲੇਖਕ ਹਨ, ਇੰਨਾਂ ਦੇ ਘਰੋਂ ਤਾਂ ਛਿੱਤਰ ਹੀ ਖੜਕਦਾ ਹੋਇ। ਪਰ ਖ਼ਿਆਲੀ-ਖ਼ਿਆਲੀ ਤੇਰੇ 'ਚੋਂ ਕੋਈ ਨਵਾਂ ਕਰੈਕਟਰ ਲੱਭਦੇ ਹੋਣਗੇ।”

ਇਹ ਸੁਣ ਕੇ ਸਭ ਉਚੀ ਹੱਸਣ ਲੱਗੇ ਅਤੇ ਰਲਕੇ ਬੋਲੇ “ਜਿਵੇਂ ਕਵਿਤਾ ਵਿੱਚ ਨਾਂ ਭਰਿਆ ਸੀ।” ਮੈਂ ਇਹ ਸਭ ਸੁਣ ਕੇ ਸੋਚ ਰਿਹਾ ਸੀ ਕਿ ਇਹ ਵਿਸ਼ਾ ਤਾਂ ਚਿੰਤਾ ਦਾ ਹੈ। ਕੁਝ ਸਮਾਂ ਪਹਿਲਾ ਮੇਰੀ ਲਿਖੀ ਕਵਿਤਾ ਕਿਤਾਬਾਂ ਦੇ ਨਾਂਮਵਰ ਲੇਖਕ ਆਪਣੀ ਰਚਨਾਂ ਕਹਿ ਕਿ ਸੁਣਾ ਆਪਣੇ ਨਾਂ ਕਰ ਲਈ ਸੀ। ਸਾਇੰਟ ਕੁਝ ਸੁਹਿਰਦ ਲੇਖਕ ਲਿਖਦੇ ਹੋਣਗੇ। ਕੁਝ ਮਜ਼ਬੂਰੀ ਵੱਸ ਆਪਣਾ ਲਿਖਿਆ ਸਾਹਿਤ ਰੋਜ਼ੀ-ਰੋਟੀ ਖਾਤਰ ਪੈਸੇ ਬਦਲੇ ਵੇਚ ਦਿੰਦੇ ਹੋਣਗੇ। ਇਸ ਬਾਅਦ ਆਪਣਾ ਨਾਂ ਕਰਨ ਲਈ ਰਹਿੰਦੇ ਬਾਕੀ ਇਹੋ ਜਿਹੀ ਚੋਰੀ ਤਾਂ ਜ਼ਰੂਰ ਕਰਦੇ ਹੋਣਗੇ। ਸ਼ੋਸ਼ਲ ਮੀਡੀਏ ਦੇ ਯੁੱਗ ਦੀ ਦੌੜ ਵਿੱਚ ਹੁਣ ਹਰ ਕੋਈ ਸਾਹਿਤਕਾਰ ਜਾਂ ਪੱਤਰਕਾਰ ਬਣਿਆ ਹੋਇਆ ਹੈ। ਇੰਨਾਂ ਹਾਲਾਤਾਂ ਅੰਦਰ ਅਸਲੀ ਲਿਖਤ ਦੇ ਲੇਖਕ ਦੀ ਪਹਿਚਾਣ ਕਰਨਾ ਵੀ ਮੁਸ਼ਕਲ ਹੋ ਗਿਆ ਹੈ। ਰੱਬ ਰਾਖਾ।

ਕੁਲਵੰਤ ਉੱਭੀ ਧਾਲੀਆਂ
(559) 473-9264

ਮਿੰਨੀ ਕਹਾਣੀ ਗਲਤ ਕੌਣ?

ਮੈਨੂੰ ਹਰ ਰੋਜ਼ ਇੱਕ ਗੱਲ ਬਹੁਤ ਤੰਗ ਕਰਦੀ ਹੈ? ਅਕਸਰ ਆਲੇ ਦੁਆਲੇ ਵਿੱਚ ਸ਼ਿਕਾਇਤਾਂ ਸੁਣਨ ਨੂੰ ਮਿਲਦੀਆਂ ਹਨ। ਉਹ ਗਲਤ ਹੈ! ਉਸਨੇ ਬਹੁਤ ਬੁਰਾ ਕੀਤਾ! ਉਸ ਨੇ ਮੇਰਾ ਨੁਕਸਾਨ ਕਰ ਦਿੱਤਾ! ਉਸ ਨੇ ਮੇਰਾ ਦਿਲ ਤੋੜ ਦਿੱਤਾ! ਉਸ ਨੇ ਮੇਰਾ ਭਰੋਸਾ ਤੋੜ ਦਿੱਤਾ! ਇਹ ਸਵਾਲ ਹਰ ਰੋਜ਼ ਸਤਾਉਂਦੇ ਹਨ, ਪਰ ਇਕੱਲਾ ਬੈਠਦਾ ਹਾਂ ਜਦੋਂ ਮੈਂ ਆਪਣੇ ਆਪ ਨਾਲ ਗੱਲ ਕਰਦਾ ਹਾਂ ਜਦੋਂ ਮੈਂ, ਖੁਦ ਨਾਲ ਲੜਦਾ ਹਾਂ ਜਦੋਂ ਮੈਂ, ਤਾਂ ਮਨ ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਹੀ ਸਵਾਲ ਹੁੰਦਾ ਹੈ ਕਿ ਸੱਚਮੁੱਚ ਕੋਈ ਗਲਤ ਹੈ? ਮਨ ਵਿੱਚੋਂ ਇੱਕੋ ਹੀ ਆਵਾਜ਼ ਆਉਂਦੀ ਹੈ ਨਹੀਂ, ਨਹੀਂ, ਕੋਈ ਵੀ ਗਲਤ ਨਹੀਂ ਹੈ! ਇਸ ਦੁਨੀਆਂ ਵਿੱਚ ਲੱਖਾਂ ਹੀ ਮਨੁੱਖ ਰਹਿੰਦੇ ਹਨ ਉਹਨਾਂ ਦੀ ਪਰਵਰਿਸ਼ ਵੱਖਰੇ ਵੱਖਰੇ ਢੰਗ ਨਾਲ ਹੋਈ ਹੈ ਉਨਾਂ ਦੀ ਪਰਵਰਿਸ਼ ਸਮੇਂ ਹਾਲਾਤ ਵੀ ਵੱਖਰੇ ਵੱਖਰੇ ਸਨ ਅਤੇ ਵਾਤਾਵਰਨ ਸਮਾਜਿਕ ਮਾਹੌਲ ਵੀ ਇੱਕ ਅਲੱਗ ਧਰਮ ਦਾ ਸੀ। ਉਹਨਾਂ ਦੀਆਂ ਆਦਤਾਂ ਉਹਨਾਂ ਦਾ ਔਰਾ ਉਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦਾ ਹੈ ਜਿਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦੇ ਮਾਹੌਲ ਵਿੱਚ ਉਹਨਾਂ ਦੀ ਪਰਵਰਿਸ਼ ਹੋਈ ਹੈ, ਗਲਤ ਕੋਈ ਵੀ ਨਹੀਂ। ਬਸ ਸਾਡੇ ਨਜ਼ਰੀਏ ਦਾ ਫਰਕ ਹੈ ਸਾਡੀ ਸੋਚ ਦਾ ਫਰਕ ਹੈ ਅਸੀਂ ਖੁਦ ਦੀ ਗੱਲ ਮਨਵਾਉਣ ਲਈ ਦੂਜਿਆਂ ਨੂੰ ਗਲਤ ਸਾਬਿਤ ਕਰਨ ਦਾ ਇੱਕ ਧੰਦਾ ਜਿਹਾ ਫੜ ਲਿਆ ਆਪਣੇ ਆਪ ਨੂੰ ਵੱਡਾ ਦਿਖਾਉਣ ਲਈ ਦੂਜਿਆਂ ਨੂੰ ਗਲਤ ਸਾਬਤ ਕਰਨ ਦਾ ਇੱਕ ਧੰਦਾ ਜਿਹਾ ਫੜ ਲਿਆ। ਹਰ ਕਿਸੇ ਨੂੰ ਆਪਣੇ ਮੁਤਾਬਿਕ ਜਿਉਣ ਦਾ ਅਤੇ ਆਪਣੇ ਮੁਤਾਬਿਕ ਰਹਿਣ ਦਾ ਅਧਿਕਾਰ ਹੈ। ਹਾਂ ਜੇਕਰ ਤੁਸੀਂ ਖੁਸ਼ ਰਹਿਣਾ ਚਾਹੁੰਦੇ ਹੋ ਤਾਂ ਜਿਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦਾ ਵੀ ਤੁਹਾਡੇ ਆਲੇ ਦੁਆਲੇ ਦੇ ਇਨਸਾਨ ਹਨ ਤਾਂ ਉਹਨਾਂ ਨੂੰ ਉਸੇ ਤਰ੍ਹਾਂ ਐਕਸਪੈਕਟ ਕਰੋ ਬਸ ਤੁਸੀਂ ਹਮੇਸ਼ਾ ਖੁਸ਼ ਰਹੋ। ਬਸ ਅੰਤ ਵਿੱਚ ਇਹੀ ਕਹਾਣੀ ਗਲਤ ਕੋਈ ਵੀ ਨਹੀਂ ਕੋਈ ਵੀ ਨਹੀਂ।

22 ਅਕਤੂਬਰ ਲਈ ਭਾਖੜਾ ਡੈਮ ਦੇ ਸਥਾਪਨਾ ਦਿਵਸ ਸਬੰਧੀ ਵਿਸ਼ੇਸ਼

ਕੁਲਦੀਪ ਚੰਦ
91-9417563054

ਦੇਸ਼ ਦਾ ਗੌਰਵ ਮੰਨੇ ਜਾਂਦੇ ਅਤੇ ਉਤਰੀ ਭਾਰਤ ਦੇ ਵਿਕਾਸ ਦੀ ਰੀੜ੍ਹ ਦੀ ਹੱਡੀ ਭਾਖੜਾ ਬੰਨ ਭਾਰਤ ਦਾ ਪ੍ਰਭਾਵਸ਼ਾਲੀ ਅਤੇ ਦੂਜਾ ਵੱਡਾ ਡੈਮ ਹੈ ਜੋ ਸਿੰਚਾਈ ਲਈ ਪਾਣੀ, ਉਦਯੋਗਾਂ, ਟਿਊਬਵੈੱਲਾਂ ਨੂੰ ਚਲਾਉਣ ਲਈ ਅਤੇ ਘਰਾਂ ਨੂੰ ਰੁਜ਼ਨਾਉਣ ਲਈ ਬਿਜਲੀ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕਰਦਾ ਹੈ। ਇਹ ਇੱਕ ਟੂਰਿਸਟ ਸਥਾਨ ਵੀ ਬਣਦਾ ਜਾ ਰਿਹਾ ਹੈ ਜਿਥੇ ਅੰਦਾਜ਼ਨ ਪੰਜ ਲੱਖ ਟੂਰਿਸਟ ਹਰ ਸਾਲ ਇਸਨੂੰ ਵੇਖਣ ਲਈ ਪਹੁੰਚਦੇ ਹਨ। ਪਿਛਲੇ ਕਈ ਸਾਲਾਂ ਤੋਂ ਸੁਰੱਖਿਆ ਕਾਰਨਾਂ ਕਰਕੇ ਡੈਮ ਦੇ ਅੰਦਰ ਜਾਣ ਦੀ ਮਨਾਹੀ ਹੈ ਅਤੇ ਇੱਥੇ ਜਾਣ ਲਈ ਸਵੇਰੇ 8 ਵਜੇ ਤੋਂ ਲੈਕੇ ਦੁਪਹਿਰ 3 ਵਜੇ ਤੱਕ ਹੀ ਸਥਾਨਕ ਲੋਕ ਸੰਪਰਕ ਵਿਭਾਗ ਤੋਂ ਪਾਸ ਬਣਦੇ ਹਨ। ਭਾਖੜਾ ਡੈਮ ਗੋਬਿੰਦ ਸਾਗਰ ਝੀਲ ਜੋ 168.35 ਵਰਗ ਕਿਲੋਮੀਟਰ ਦੇ ਖੇਤਰ ਵਿੱਚ ਫੈਲੀ ਹੋਈ ਹੈ ਤੇ ਬਣਿਆ ਹੋਇਆ ਹੈ। ਭਾਖੜਾ ਡੈਮ ਤੋਂ ਬਿਜਲੀ ਪੈਦਾ ਕਰਨ ਲਈ ਦੋ ਬਿਜਲੀ ਘਰ ਭਾਖੜਾ ਡੈਮ ਦੇ ਕਿਨਾਰਿਆਂ ਤੇ ਬਣੇ ਹੋਏ ਹਨ। ਇਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਸਮਰੱਥਾ 5-5 ਯੂਨਿਟ ਦੀ ਹੈ। ਇਨ੍ਹਾਂ ਤੋਂ ਕੁਮਵਾਰ 108 ਮੈਗਾਵਾਟ ਅਤੇ 157 ਮੈਗਾਵਾਟ ਬਿਜਲੀ ਦਾ ਉਤਪਾਦਨ ਹੋ ਰਿਹਾ ਹੈ। ਭਾਖੜਾ ਡੈਮ ਤੋਂ ਲੱਗਭੱਗ 13 ਕਿਲੋਮੀਟਰ ਦੂਰੀ ਤੇ ਨੰਗਲ ਡੈਮ ਵੀ ਹੈ ਜਿਸ ਦੀ ਉੱਚਾਈ 95 ਫੁੱਟ ਹੈ। ਇਸ ਕਰਕੇ ਦੋਵੇਂ ਡੈਮਾਂ ਨੂੰ ਭਾਖੜਾ ਨੰਗਲ ਡੈਮ ਕਿਹਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਨੰਗਲ ਡੈਮ ਵਿੱਚ ਸੰਭਾਲੇ ਪਾਣੀ ਵਿੱਚੋਂ ਨਹਿਰਾਂ ਵੀ ਨਿਕਲਦੀਆਂ ਹਨ ਜੋ ਅੱਗੇ ਜਾਕੇ ਵੱਖ ਵੱਖ ਖੇਤਰਾਂ ਵਿੱਚ ਪਾਣੀ ਦੀ ਪੂਰਤੀ ਕਰਦੀਆਂ ਹਨ। ਭਾਖੜਾ ਡੈਮ ਤੋਂ ਪੈਦਾ ਹੋ ਰਹੀ ਬਿਜਲੀ ਪੰਜਾਬ, ਹਰਿਆਣਾ, ਹਿਮਾਚਲ ਪ੍ਰਦੇਸ਼, ਚੰਡੀਗੜ੍ਹ, ਦਿੱਲੀ ਅਤੇ ਰਾਜਸਥਾਨ ਨੂੰ ਜਾਂਦੀ ਹੈ। ਇਸ ਪ੍ਰੋਜੈਕਟ ਨੂੰ ਬਣਾਉਣ ਦਾ ਖਿਆਲ ਬੇਸ਼ੱਕ ਅਜ਼ਾਦੀ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਹੀ ਆਇਆ ਸੀ ਪਰੰਤੂ ਇਸ ਪ੍ਰੋਜੈਕਟ ਦਾ ਨਿਰਮਾਣ ਅਜ਼ਾਦੀ ਤੋਂ ਬਾਦ ਹੀ ਸ਼ੁਰੂ ਹੋਇਆ ਸੀ। ਮੌਜੂਦਾ ਹਿਮਾਚਲ ਪ੍ਰਦੇਸ਼ ਦੇ ਬਿਲਾਸਪੁਰ ਜਿਲ੍ਹੇ ਵਿੱਚ ਸਥਿਤ ਭਾਖੜਾ ਡੈਮ ਪ੍ਰੋਜੈਕਟ ਨੂੰ ਬਣਾਉਣ ਦਾ ਵਿਚਾਰ ਸਭ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਸਰ ਲੂਈਸ ਡੈਨੇ ਦੁਆਰਾ 8 ਨਵੰਬਰ, 1908 ਨੂੰ ਦਿਤਾ ਗਿਆ ਸੀ ਅਤੇ ਇਸ ਸਬੰਧੀ ਵਿਸਥਾਰ ਰਿਪੋਰਟ ਮਾਰਚ 1919 ਵਿੱਚ ਪੇਸ਼ ਕੀਤੀ ਗਈ। 1920 ਤੋਂ ਲੈ ਕੇ 1938 ਤੱਕ ਇਸ ਸਬੰਧੀ ਵੱਖ ਵੱਖ ਤਰਾਂ ਦੇ ਸਰਵੇਖਣ ਹੋਏ ਅਤੇ 1939 ਤੋਂ 1942 ਤੱਕ ਇਸ ਪ੍ਰੋਜੈਕਟ ਸਬੰਧੀ ਰਿਪੋਰਟਾਂ ਤਿਆਰ ਕੀਤੀਆਂ ਗਈਆਂ। ਸ਼ੁਰੂ ਵਿੱਚ ਇਸ ਪ੍ਰੋਜੈਕਟ ਦਾ ਉਦੇਸ਼ ਸਿਰਫ ਸਿੰਚਾਈ ਲਈ ਪਾਣੀ ਇਕੱਠਾ ਕਰਨਾ ਸੀ ਅਤੇ ਇਸ ਪ੍ਰੋਜੈਕਟ ਵਿੱਚ ਭਾਖੜਾ ਬੰਨ, ਅਪਰ ਸਰਹਿੰਦ ਨਹਿਰ, ਹੇਠਲੀ ਸਰਹਿੰਦ ਨਹਿਰ ਅਤੇ ਪੱਛਮੀ ਯਮੁਨਾ ਨਹਿਰ ਦਾ ਵਿਸਥਾਰ ਸ਼ਾਮਲ ਸਨ। ਉਸ ਵੇਲੇ ਪੁਸਤਾਵਿਤ ਭਾਖੜਾ ਬੰਨ ਦੀ ਉਚਾਈ 395 ਫੁੱਟ ਹੋਣੀ ਸੀ ਅਤੇ ਵੱਧ ਤੋਂ ਵੱਧ 2.58 ਮਿਲੀਅਨ ਏਕੜ ਫੁੱਟ ਪਾਣੀ ਭੰਡਾਰਨ ਦੀ ਵਿਵਸਥਾ ਹੋਣੀ ਸੀ। ਸਾਲ 1944 ਵਿੱਚ ਡਾਕਟਰ ਜੇ. ਐਲ. ਸੈਵੇਜੇ ਜੋ ਅਮਰੀਕਾ ਦੀ ਬਿਉਰੋ ਫਾਰ ਰੈਕਲੇਮੇਸ਼ਨ ਦਾ ਚੀਫ ਇੰਜੀਨੀਅਰ ਸੀ ਨੇ 1600 ਫੁੱਟ ਉਚਾਈ ਤੱਕ ਪਾਣੀ ਭੰਡਾਰਨ ਦੀ ਸਮਰੱਥਾ ਵਾਲਾ ਡੈਮ ਬਣਾਉਣ ਦਾ ਸੁਝਾਅ ਦਿਤਾ। ਡਾ. ਐਸ. ਏ. ਦੀ ਅੰਤਰਰਾਸ਼ਟਰੀ ਡੈਨਵਰ ਨਾਂ ਦੀ ਕੰਪਨੀ ਨੇ ਇਹ ਉਚਾਈ 1580 ਫੁੱਟ ਰੱਖਣ ਦੀ ਤਜਵੀਜ਼ ਰੱਖੀ ਜਿਸਦਾ ਮੁੱਖ ਕਾਰਨ ਇਹ ਸੀ ਕਿ ਉਚਾਈ ਵਧਾਉਣ ਨਾਲ ਰਾਜਾ ਬਿਲਾਸਪੁਰ ਦੇ ਮਹਿਲ ਅਤੇ ਕੁਝ ਮੰਦਰ ਡੈਮ ਦੀ ਝੀਲ ਵਿੱਚ ਡੁਬਕੇ ਸਨ ਅਤੇ ਰਾਜਾ ਬਿਲਾਸਪੁਰ ਨੇ ਇਸ ਸਬੰਧੀ ਇਤਰਾਜ਼ ਕੀਤਾ ਸੀ। ਆਜ਼ਾਦੀ ਤੋਂ ਬਾਦ ਦੇਸ਼ ਦੇ ਪਹਿਲੇ ਪ੍ਰਧਾਨ ਮੰਤਰੀ ਪੰਡਿਤ ਜਵਾਹਰ ਲਾਲ ਨਹਿਰੂ ਦੇ ਇਸ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ ਦਖਲ ਦੇਣ ਤੋਂ ਬਾਦ ਬਿਲਾਸਪੁਰ ਦੇ ਰਾਜਾ ਨੇ ਆਪਣੇ ਇਤਰਾਜ਼ਾਂ ਨੂੰ ਵਾਪਸ ਲੈ ਲਿਆ ਅਤੇ ਡੈਮ ਦੇ ਪਾਣੀ ਦਾ ਵੱਧ

ਤੋਂ ਵੱਧ ਪੱਧਰ 1680 ਫੁੱਟ ਤੱਕ ਰੱਖਿਆ ਗਿਆ। 1948 ਤੋਂ 1951 ਦੌਰਾਨ ਇਸ ਪ੍ਰੋਜੈਕਟ ਨੂੰ ਪਾਸ ਕੀਤਾ ਗਿਆ। ਇਸ ਪ੍ਰੋਜੈਕਟ ਲਈ ਲੱਗਭੱਗ 371 ਪਿੰਡ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਵਿੱਚ ਸਾਬਕਾ ਬਿਲਾਸਪੁਰ ਸੂਬੇ ਦੇ 256, ਸਾਬਕਾ ਕਾਂਗੜਾ ਸੂਬੇ ਦੇ 110 ਅਤੇ ਮੰਡੀ ਦੇ ਪੰਜ ਸ਼ਾਮਲ ਸਨ ਭਾਖੜਾ ਡੈਮ ਦੇ ਕੈਚਮੈਂਟ ਖੇਤਰ ਵਿੱਚ ਡੁੱਬ ਗਏ ਹਨ। ਇਸ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ ਤਕਰੀਬਨ 10000 ਏਕੜ ਵਾਹਿਯੋਗ ਜ਼ਮੀਨ ਅਤੇ 20000 ਏਕੜ ਜੰਗਲੀ ਜ਼ਮੀਨ ਡੁੱਬ ਗਈ ਹੈ। ਉਜਾੜੇ ਗਏ ਕੁੱਝ ਲੋਕਾਂ ਦਾ ਹਰਿਆਣਾ ਦੇ ਸਿਰਸਾ, ਹਿਸਾਰ ਅਤੇ ਫਤਿਹਾਬਾਦ ਜ਼ਿਲ੍ਹਿਆਂ ਵਿੱਚ ਪੁਨਰਵਾਸ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ। ਕਈ ਹੋਰ ਲੋਕ ਰੋਪੜ ਪੰਜਾਬ ਅਤੇ ਹਿਮਾਚਲ ਪ੍ਰਦੇਸ਼ ਦੇ ਬਿਲਾਸਪੁਰ, ਨਾਲਾਗੜ੍ਹ ਅਤੇ ਉਨਾ ਵਿੱਚ ਆਬਾਦ ਹੋਏ ਹਨ। ਇਸ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ ਭਾਖੜਾ ਤੋਂ ਲੈ ਕੇ

ਸਲਾਪੜ ਅਤੇ ਲਠਿਆਣੀ ਤੱਕ ਜਲ ਭੰਡਾਰ ਦੇ ਦੋਵੇਂ ਪਾਸੇ ਜੰਗਲੀ ਢਲਾਣਾਂ ਦੇ ਨਾਲ-ਨਾਲ ਕੁਝ ਵਿਸਥਾਪਿਤ ਲੋਕਾਂ ਨੂੰ ਵੀ ਮੁੜ ਵਸਾਇਆ ਗਿਆ ਹੈ। ਪੰਜਾਬ ਦੇ ਲੋਕ ਨਿਰਮਾਣ ਵਿਭਾਗ ਦੀ ਸਿੰਚਾਈ ਸ਼ਾਖਾ ਅਤੇ ਅੰਤਰਰਾਸ਼ਟਰੀ ਕੰਪਨੀ ਆਈ ਐਨਸੀ ਯੂ ਐਸ ਏ ਵਿੱਚ 14 ਨਵੰਬਰ, 1948 ਨੂੰ ਹੋਏ ਸਮਝੌਤੇ ਅਨੁਸਾਰ ਇਸ ਪ੍ਰੋਜੈਕਟ ਸਬੰਧੀ ਦਸਤਾਵੇਜ਼ ਅਤੇ ਡਿਜ਼ਾਇਨ ਸਮੇਤ ਦਿਸ਼ਾ ਨਿਰਦੇਸ਼ ਸਬੰਧਿਤ ਕੰਪਨੀ ਨੂੰ ਸੌਂਪੇ ਗਏ। ਅਪ੍ਰੈਲ 1952 ਵਿੱਚ ਐਮ ਹਾਰਵੇ ਸਲੋਕਮ ਅਮਰੀਕਾ ਤੋਂ ਆਪਣੇ ਤਕਨੀਕੀ ਮਾਹਿਰਾਂ ਅਤੇ ਇੰਜੀਨੀਅਰਾਂ ਦੀ ਟੀਮ ਨਾਲ ਆਏ ਅਤੇ ਇਸ ਪ੍ਰੋਜੈਕਟ ਦਾ ਕੰਮ ਸ਼ੁਰੂ ਕਰਵਾਇਆ। ਇਸ ਪ੍ਰੋਜੈਕਟ ਦੇ ਨਿਰਿਖਣ ਅਤੇ ਪ੍ਰਗਤੀ ਸਬੰਧੀ ਭਾਖੜਾ ਨਿਯੰਤਰਣ ਬੋਰਡ ਦਾ ਗਠਨ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਕੇਂਦਰ ਸਰਕਾਰ, ਪੰਜਾਬ ਸਰਕਾਰ, ਰਾਜਸਥਾਨ ਅਤੇ ਪੈਪਸੂ ਦੇ ਪ੍ਰਤੀਨਿਧੀ ਸ਼ਾਮਲ ਸਨ। ਇਸ ਵਿੱਚ ਪੰਜਾਬ ਦੇ ਰਾਜਪਾਲ ਨੂੰ ਕਮੇਟੀ ਦਾ ਚੇਅਰਮੈਨ, ਭਾਰਤ ਸਰਕਾਰ ਦੇ ਵਿੱਤ ਮੰਤਰਾਲਿਆ ਦੇ ਸਕੱਤਰ ਨੂੰ ਉੱਪ ਚੇਅਰਮੈਨ, ਕੇਂਦਰੀ ਜਲ ਅਤੇ ਉਰਜਾ ਆਯੋਗ ਭਾਰਤ ਸਰਕਾਰ ਦੇ ਚੇਅਰਮੈਨ ਨੂੰ ਮੈਂਬਰ, ਵੱਖ ਵੱਖ ਰਾਜ ਸਰਕਾਰਾਂ ਦੇ ਸਿੰਚਾਈ ਵਿਭਾਗ ਦੇ ਸਕੱਤਰਾਂ ਅਤੇ ਉਰਜਾ ਵਿਭਾਗ ਦੇ ਇੰਚਾਰਜਾਂ ਨੂੰ ਵਿੱਤੀ ਮੈਂਬਰ, ਭਾਖੜਾ ਡੈਮ ਦੇ ਨਿਰਮਾਣ ਵਿੱਚ ਲੱਗੇ ਹੋਏ ਸਾਰੇ ਮੁੱਖ ਇੰਜੀਨੀਅਰਾਂ ਨੂੰ ਮੈਂਬਰ ਅਤੇ ਸੰਯੁਕਤ ਸਕੱਤਰ ਵਿੱਤ ਮੰਤਰਾਲਿਆ ਭਾਰਤ ਸਰਕਾਰ ਨੂੰ ਮੈਂਬਰ ਬਣਾਇਆ ਗਿਆ ਸੀ। ਸਾਲ 1952 ਵਿੱਚ ਡਾਕਟਰ ਏ ਐਨਖੋਸਲਾ ਦੀ ਚੇਅਰਮੈਨਸ਼ਿਪ ਅਧੀਨ ਬੋਰਡ ਆਫ ਕਾਂਸਿਉਲੇਟਸ ਦੀ ਸਥਾਪਨਾ ਵੀ ਕੀਤੀ ਗਈ। 18 ਨਵੰਬਰ, 1955 ਨੂੰ ਪ੍ਰਧਾਨ ਮੰਤਰੀ ਜਵਾਹਰ ਲਾਲ ਨਹਿਰੂ ਨੇ ਇਸ ਸਥਾਨ ਤੇ ਕੈਕਰੀਟ ਦੀ ਪਹਿਲੀ ਟੋਕਰੀ ਪਾ ਕੇ

ਇਸ ਪ੍ਰੋਜੈਕਟ ਦੇ ਨਿਰਮਾਣ ਕਾਰਜ ਦੀ ਸ਼ੁਰੂਆਤ ਕੀਤੀ। ਇਸ ਪ੍ਰੋਜੈਕਟ ਦੇ ਨਿਰਮਾਣ ਵਿੱਚ ਮੁੱਖ ਤੌਰ ਤੇ ਭਾਖੜਾ ਬੰਨ ਅਤੇ ਉਰਜਾ ਸੰਚਾਲਣ ਯੰਤਰ, ਨੰਗਲ ਬੰਨ, ਨੰਗਲ ਹਾਇਡਲ ਚੈਨਲ, ਗੰਗੂਵਾਲ ਅਤੇ ਕੋਟਲਾ ਪਾਵਰ ਹਾਊਸਿੰਜ, ਰੋਪੜ ਹੈਡ ਵਰਕਸ ਦਾ ਪੁਨਰ-ਨਿਰਮਾਣ, ਸਰਹੰਦ ਨਹਿਰ ਦਾ ਪੁਨਰ-ਨਿਰਮਾਣ, ਭਾਖੜਾ ਨਹਿਰ, ਬਿਸਤ-ਦੋਆਬ ਨਹਿਰ, ਬਿਜਲੀ ਦੀ ਪੈਦਾਵਰ ਅਤੇ ਵਿਤਰਣ ਪ੍ਰਣਾਲੀ, ਭਾਖੜਾ-ਨੰਗਲ ਖੇਤਰ ਦੀ ਮਾਰਕੀਟ ਅਤੇ ਸੰਚਾਰ ਦਾ ਵਿਕਾਸ ਆਦਿ ਯੂਨਿਟ ਸ਼ਾਮਲ ਸਨ। ਭਾਖੜਾ ਬੰਨ ਦੀ ਉਚਾਈ ਦਿੱਲੀ ਵਿੱਚ ਸਥਿਤ ਕੁਤਬ ਮੀਨਾਰ ਦੀ ਉਚਾਈ ਤੋਂ ਵੀ 3 ਗੁਣਾ ਵੱਧ ਹੈ। ਇਸ ਡੈਮ ਦੀ ਉਸਾਰੀ ਲਈ ਵੱਖ ਵੱਖ ਤਰਾਂ ਦੀ ਮਸ਼ੀਨਰੀ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ ਲੱਗਭੱਗ 13000 ਕਾਮੇ, 300 ਇੰਜੀਨੀਅਰ, 30 ਅਮਰੀਕਨ ਮਾਹਿਰ ਲਗਾਏ ਗਏ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਦਿਨ-ਰਾਤ ਕੰਮ ਕੀਤਾ। ਭਾਖੜਾ ਬੰਨ ਦੇ ਨਿਰਮਾਣ ਵਿੱਚ ਵਰਤੀ ਗਈ ਸੀਮੈਂਟ ਅਤੇ ਕੈਕਰੀਟ ਦੀ ਮਾਤਰਾ ਧਰਤੀ ਦੇ ਭੂ-ਮੱਧ ਰੇਖਾ ਤੇ 2.44 ਮੀਟਰ ਚੌੜੀ ਸੜਕ ਬਣਾਉਣ ਵਿੱਚ ਸਮਰੱਥ ਸੀ। ਇਸਦੇ ਨਿਰਮਾਣ ਵਿੱਚ ਕੁੱਲ ਇੱਕ ਲੱਖ ਟਨ ਸਰੀਏ ਦਾ ਇਸਤੇਮਾਲ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ। ਇੰਜੀਨੀਅਰਾਂ ਦੀ ਤਕਨੀਕ ਦਾ ਹੀ ਕਮਾਲ ਹੈ ਕਿ ਭਾਖੜਾ ਬੰਨ ਵਿੱਚ ਲੱਚਕੜਾ ਰੱਖੀ ਗਈ ਹੈ ਜਿਸ ਨਾਲ ਪਾਣੀ ਦਾ ਪੱਧਰ 1680 ਫੁੱਟ ਪਹੁੰਚਣ ਤੇ ਭਾਖੜਾ ਬੰਨ 2 ਇੰਚ ਤੱਕ ਝੁਕਣ ਦੀ ਸਮਰੱਥਾ ਰੱਖਦਾ ਹੈ

ਅਤੇ ਪਾਣੀ ਦਾ ਪੱਧਰ ਘੱਟਣ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਡੈਮ ਆਪਣੀ ਪਹਿਲਾਂ ਵਾਲੀ ਸਥਿਤੀ ਵਿੱਚ ਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਸਾਬਕਾ ਪ੍ਰਧਾਨ ਮੰਤਰੀ ਸਵਰਗੀ ਜਵਾਹਰ ਲਾਲ ਨਹਿਰੂ ਨੇ ਇਸ ਪ੍ਰੋਜੈਕਟ ਦੇ ਨਿਰਮਾਣ ਦੌਰਾਨ ਇਸ ਸਥਾਨ ਦਾ 10 ਵਾਰ ਦੌਰਾ ਕੀਤਾ। ਵਰਣਨਯੋਗ ਹੈ ਕਿ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਇਸ ਪਰਿਯੋਜਨਾ ਦੀ ਸਾਈਟ ਤੇ ਹੀ ਪੰਚਸ਼ੀਲ ਸਮਝੌਤੇ ਤੇ ਚੀਨ ਦੇ ਪ੍ਰਧਾਨ ਮੰਤਰੀ ਚਾਓਇਨ ਲਾਈ ਦੇ ਨਾਲ ਗੱਲਬਾਤ ਕੀਤੀ ਸੀ। ਇਸ ਪ੍ਰੋਜੈਕਟ ਦਾ ਦੇਸ਼ ਦੇ ਮਹਿਮਾਨਾਂ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ ਬਹੁਤ ਸਾਰੇ ਵਿਦੇਸ਼ੀ ਮਹਿਮਾਨਾਂ ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਮਿਸਰ ਦੇ ਰਾਸ਼ਟਰਪਤੀ ਕਰਨਲ ਨਾਸਰ, ਯੂਗੋਸਲਾਵੀਆ ਦੇ ਰਾਸ਼ਟਰ-ਪਤੀ ਜੋਸਫ ਟੀਟੋ, ਚੀਨ ਦੇ ਪ੍ਰਧਾਨ ਮੰਤਰੀ ਚੂਇਨ ਲਾਈ, ਉੱਤਰੀ ਵੀਅਤਨਾਮ ਦੇ ਰਾਸ਼ਟਰਪਤੀ ਹੋਚੀ ਮਿਨ, ਕਲੈਮੈਂਟ ਐਂਟਲੀ, ਇੰਗਲੈਂਡ ਦੇ ਪ੍ਰਧਾਨ ਮੰਤਰੀ, ਸੋਵੀਅਤ ਰੂਸ ਦੇ ਪ੍ਰਧਾਨ ਮੰਤਰੀ ਖੁਰਸ਼ਚੇਵ, ਸੋਵੀਅਤ ਰੂਸ ਦੇ ਪ੍ਰਿੰਸ ਫਿਲਪ ਡਯੂਕ ਆਫ ਐਡਨਸਰਾ, ਬੋਧ ਗੁਰੂ ਦਲਾਈਲਾਮਾ, ਪੰਚਨਲਾਮਾ, ਈਰਾਨ ਦੇ ਬਾਦਸ਼ਾਹ ਰਜ਼ਾਸ਼ਾਹ ਪਹਿਲਵੀ ਆਦਿ ਇਸ ਡੈਮ ਦਾ ਦੌਰਾ ਕਰ ਚੁੱਕੇ ਹਨ। ਭਾਖੜਾ ਬੰਨ ਦੇ ਪਿੱਛੇ ਬਣੀ ਝੀਲ ਦਾ ਨਾਮਕਰਨ ਸਿੱਖਾਂ ਦੇ ਮਹਾਨ ਦਸਵੇਂ ਗੁਰੂ ਸ੍ਰੀ ਗੁਰੂ ਗੋਬਿੰਦ ਸਿੰਘ ਜੀ ਦੇ ਨਾਮ ਤੇ ਹੀ ਗੋਬਿੰਦ ਸਾਗਰ ਝੀਲ ਰੱਖਿਆ ਗਿਆ ਹੈ। ਇਹ ਝੀਲ 96.56 ਕਿਲੋਮੀਟਰ ਲੰਬੀ ਹੈ ਅਤੇ 168.35 ਵਰਗ ਕਿਲੋਮੀਟਰ ਖੇਤਰ ਵਿੱਚ ਫੈਲੀ ਹੋਈ ਹੈ। ਭਾਖੜਾ ਬੰਨ ਤੱਕ ਸਤਲੁਜ ਦਰਿਆ ਦਾ ਕੁੱਲ ਕੈਚਮੈਂਟ ਏਰੀਆ 56980 ਵਰਗ ਕਿਲੋਮੀਟਰ ਹੈ ਜਿਸ ਵਿੱਚ 37050 ਵਰਗ ਕਿਲੋਮੀਟਰ ਖੇਤਰ ਤਿੱਬਤ ਅਤੇ ਬਾਕੀ 19930 ਵਰਗ ਕਿਲੋਮੀਟਰ ਭਾਰਤ ਵਿੱਚ ਹੈ। ਗਰਮੀਆਂ ਦੇ ਮੌਸਮ ਵਿੱਚ ਮਾਨਸਰੋਵਰ ਝੀਲ ਅਤੇ ਰਸਤੇ ਦੀ ਬਰਫ ਦਾ ਪਿਘਲਿਆ

ਹੋਇਆ ਪਾਣੀ ਅਤੇ ਬਾਰਿਸ਼ ਦੀ ਰੁੱਤ ਵਿੱਚ ਕੈਚਮੈਂਟ ਏਰੀਆ ਤੋਂ ਆਉਣ ਵਾਲਾ ਵਰਖਾ ਦਾ ਪਾਣੀ ਬੰਨ ਵਿੱਚ ਇਕੱਠਾ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਇਸ ਬੰਨ ਵਿੱਚ 50 ਤੋਂ 60 ਫੀਸਦੀ ਪਾਣੀ ਬਰਫ ਦੇ ਪਿਘਲਣ ਕਾਰਨ ਆਉਂਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਬਾਕੀ ਬਾਰਿਸ਼ ਤੇ ਹੀ ਨਿਰਭਰ ਰਹਿੰਦਾ ਹੈ। ਇਸ ਝੀਲ ਵਿੱਚ 1680 ਫੁੱਟ ਤੱਕ 93400 ਲੱਖ ਘਣਮੀਟਰ ਪਾਣੀ ਇਕੱਠਾ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਝੀਲ ਵਿੱਚ ਬਰਸਾਤ ਦੇ ਦਿਨਾਂ ਵਿੱਚ ਜਮ੍ਹਾਕੀਤੇ ਪਾਣੀ ਦੀ ਬਦੋਲਤ ਪੰਜਾਬ, ਹਰਿਆਣਾ ਅਤੇ ਹੋਰ ਪ੍ਰਾਂਤਾਂ ਦੇ ਇਲਾਕਿਆਂ ਨੂੰ ਹੜ੍ਹ ਤੋਂ ਰਾਹਤ ਮਿਲਦੀ ਹੈ ਅਤੇ ਪੰਜਾਬ, ਹਰਿਆਣਾ ਅਤੇ ਰਾਜਸਥਾਨ ਦੀ ਲੱਗਭੱਗ 65 ਲੱਖ ਹੈਕਟੇਅਰ ਭੂਮੀ ਦੀ ਸਿੰਚਾਈ ਹੁੰਦੀ ਹੈ। ਭਾਖੜਾ ਬੰਨ ਤੋਂ ਪੰਜਾਬ, ਹਰਿਆਣਾ, ਪੱਛਮੀ ਰਾਜਸਥਾਨ, ਚੰਡੀਗੜ ਅਤੇ ਦਿੱਲੀ ਦੇ ਮੁੱਖ ਸ਼ਹਿਰਾਂ ਦੇ ਲਈ ਪੀਣ ਦੇ ਪਾਣੀ ਦੀ ਪੂਰਤੀ ਵੀ ਕੀਤੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ। ਭਾਖੜਾ ਡੈਮ ਤੋਂ ਬਾਦ ਨੰਗਲ ਡੈਮ ਬਣਾਇਆ ਗਿਆ ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਭਾਖੜਾ ਡੈਮ ਤੋਂ ਆਣ ਵਾਲੇ ਪਾਣੀ ਨੂੰ ਰੋਕ ਕੇ ਅੱਗੇ ਵੱਖ ਵੱਖ ਨਹਿਰਾਂ ਵਿੱਚ ਛੱਡਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਭਾਖੜਾ ਬੰਨ ਕਾਰਨ ਦੇਸ਼ ਵਿੱਚ ਹਰੀ ਕ੍ਰਾਂਤੀ ਦਾ ਸੁਪਨਾ ਸਾਕਾਰ ਹੋ ਸਕਿਆ ਹੈ। ਲੱਗਭੱਗ 283.90 ਕਰੋੜ ਰੁਪਏ ਦੀ ਲਾਗਤ ਨਾਲ ਸਾਲ 1962 ਵਿੱਚ ਬਣ ਕੇ ਤਿਆਰ ਹੋਇਆ ਭਾਖੜਾ ਬੰਨ ਉਸ ਵੇਲੇ ਏਸ਼ੀਆ ਵਿੱਚ ਸਭ ਤੋਂ ਉੱਚਾ ਅਤੇ ਵਿਸ਼ਵ ਵਿੱਚ ਦੂਜੇ ਨੰਬਰ ਤੇ ਸੀ। ਭਾਖੜਾ ਡੈਮ ਦੇ ਦੋਨੋਂ ਪਾਸੇ ਪਾਵਰ ਪਲਾਂਟ ਬਣਾਏ ਗਏ ਹਨ ਜਿੱਥੇ ਟਰਵਾਇਨਾਂ ਰਾਹੀਂ ਸਿਰਫ 20 ਪੈਸੇ ਪ੍ਰਤੀ ਯੂਨਿਟ ਦੀ ਲਾਗਤ ਨਾਲ ਬਿਜਲੀ ਪੈਦਾ ਕੀਤੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ ਅਤੇ ਦੇਸ਼ ਦੇ ਵੱਖ ਵੱਖ ਭਾਗਾਂ ਨੂੰ ਸਪਲਾਈ ਕੀਤੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ। ਪਿਛਲੇ ਕਈ ਸਾਲਾਂ ਤੋਂ ਭਾਖੜਾ ਬਿਯੋਮ ਪ੍ਰਬੰਧਕੀ ਬੋਰਡ ਦਾ ਬਿਜਲੀ ਉਦਯੋਗ ਕੇਂਦਰੀ ਬਿਜਲੀ ਅਥਾਰਟੀ (ਸੀਈਏ) ਦੁਆਰਾ ਨਿਰਧਾਰਤ ਟੀਚਿਆਂ ਤੋਂ ਲਗਾਤਾਰ ਵੱਧ ਰਿਹਾ ਹੈ। ਇਸਦਾ ਜਲ ਭੰਡਾਰਨ ਦੇਸ਼ ਦੇ ਸਭ ਤੋਂ ਵੱਡੇ ਜਲ ਭੰਡਾਰਾਂ ਵਿੱਚੋਂ ਇੱਕ ਹੈ। ਜਿਸਦੀ ਸਮਰੱਥਾ 9620 ਅਤੇ 8570 ਮਿਲੀਅਨ ਘਣਮੀਟਰ ਹੈ। ਅੱਜ ਦੇ ਦਿਨ 22 ਅਕਤੂਬਰ 1963 ਨੂੰ ਦੇਸ਼ ਦੇ ਪਹਿਲੇ ਪ੍ਰਧਾਨ ਮੰਤਰੀ ਸਵਰਗੀ ਜਵਾਹਰ ਲਾਲ ਨਹਿਰੂ ਨੇ ਇਸ ਡੈਮ ਨੂੰ ਰਾਸ਼ਟਰ ਨੂੰ ਸਮਰਪਿਤ ਕੀਤਾ ਅਤੇ ਇਸ ਬਾਰੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਭਾਖੜਾ ਨੰਗਲ ਪ੍ਰੋਜੈਕਟ ਕੁੱਝ ਹੈਰਾਨੀਜਨਕ ਹੈ, ਕੁੱਝ ਚਮਤਕਾਰੀ ਹੈ, ਕੁੱਝ ਅਜਿਹਾ ਹੈ ਜਿਸਨੂੰ ਵੇਖਕੇ ਤੁਹਾਡੇ ਦਿਲ ਵਿੱਚ ਤੁਫਾਨ ਉੱਠਦਾ ਹੈ। ਸਾਲ 2013 ਵਿੱਚ ਗੋਲਡਨ ਜੂਬਲੀ ਮੌਕੇ ਹੋਏ ਸਮਾਰੋਹ ਵਿੱਚ ਕੇਂਦਰ ਅਤੇ ਵੱਖ ਵੱਖ ਹਿੱਸੇਦਾਰ ਰਾਜਾਂ ਦੇ ਆਗੂਆਂ ਨੇ ਇਸ ਡੈਮ ਅਤੇ ਇਲਾਕੇ ਦੇ ਵਿਕਾਸ ਲਈ ਕਈ ਘੋਸ਼ਣਾਵਾਂ ਕੀਤੀਆਂ ਸਨ ਪਰ ਇਲਾਕੇ ਦੀ ਦੁਰਦਸ਼ਾ ਉਨ੍ਹਾਂ ਘੋਸ਼ਣਾਵਾਂ ਦੀ ਪੋਲ ਖੋਲਦੀ ਹੈ। ਹਰ ਸਾਲ ਵਾਂਗ ਅੱਜ 22 ਅਕਤੂਬਰ ਨੂੰ ਭਾਖੜਾ ਡੈਮ ਦਾ ਸਥਾਪਨਾ ਦਿਵਸ ਮਨਾਇਆ ਜਾ ਰਿਹਾ ਹੈ ਪਰ ਸਰਕਾਰਾਂ ਦੀ ਲਾਪਰਵਾਹੀ ਅਤੇ ਕੁੱਝ ਅਧਿਕਾਰੀਆਂ ਦੇ ਭ੍ਰਿਸ਼ਟਾਚਾਰ ਕਾਰਨ ਇਸ ਡੈਮ ਦੀ ਤਰੱਕੀ ਲਈ ਕੋਈ ਠੋਸ ਯੋਜਨਾ ਲਾਗੂ ਨਹੀਂ ਹੋਈ ਹੈ ਅਤੇ ਇਸ ਡੈਮ ਕਾਰਨ ਵਸਿਆ ਨੰਗਲ ਸ਼ਹਿਰ ਉੱਜੜ ਰਿਹਾ ਹੈ। ਕੇਂਦਰ ਸਰਕਾਰ ਅਧੀਨ ਚੱਲ ਰਹੇ ਇਸ ਅਦਾਰੇ ਨੂੰ ਹੋਰ ਵਿਕਸਿਤ ਕਰਨ ਲਈ ਠੋਸ ਯੋਜਨਾ ਬਣਾਕੇ ਅਮਲੀ ਜਾਮਾ ਪਹਿਨਾਉਣ ਦੀ ਜਰੂਰਤ ਹੈ।

ਪੰਜਾਬ ਦਾ ਗੌਰਵ ਪੁਆਧ
ਰੀਵਿਊਕਾਰ: ਬਲਜਿੰਦਰ ਮਾਨ 98150-18947
ਸੰਪਾਦਕ ਮਨਮੋਹਨ ਸਿੰਘ ਦਾਉਂ
ਪ੍ਰਕਾਸ਼ਕ ਤਰਲੋਚਨ ਪਬਲਿਸ਼ਰਜ ਚੰਡੀਗੜ੍ਹ, ਪੰਨੇ:
320, ਮੁੱਲ: 450/-
 ਮਨਮੋਹਨ ਸਿੰਘ ਦਾਉਂ ਪੰਜਾਬੀ ਸਾਹਿਤ ਖਾਸ ਕਰ ਬਾਲ ਸਾਹਿਤ ਦੇ ਨਗੀਨੇ ਹਨ। ਉਹਨਾਂ ਆਪਣੇ ਜੀਵਨ ਵਿੱਚ ਖੋਜ ਭਰਪੂਰ ਕਾਰਜਾਂ ਨਾਲ ਸਾਨਦਾਰ ਪਿਰਤਾਂ ਪਾਈਆਂ ਹਨ। ਦਰਜਨਾਂ ਪੁਸਤਕਾਂ ਬਾਲ ਸਾਹਿਤ ਦੀਆਂ ਲਿਖ ਕੇ ਅਨੇਕਾਂ ਮਾਣ ਸਨਮਾਨ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕੀਤੇ ਹਨ। ਪਰੋੜ ਸਾਹਿਤ ਵਿੱਚ ਵੀ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਖੋਜ ਕਾਰਜਾਂ ਨੂੰ ਖੋਜੀਆਂ ਵੱਲੋਂ ਵਿਚਾਰਿਆ ਜਾ ਰਿਹਾ ਹੈ। ਉਹਨਾਂ ਵੱਲੋਂ ਪੁਆਧ ਇਲਾਕੇ ਬਾਰੇ ਡੇਢ ਦਰਜਨ ਦੇ ਕਰੀਬ ਪੁਸਤਕਾਂ ਦੀ ਸੰਪਾਦਨਾ ਅਤੇ ਸਿਰਜਣਾ ਕੀਤੀ ਜਾ ਚੁੱਕੀ ਹੈ। ਹਥਲੀ ਵੱਡ ਕਾਰੀ ਪੁਸਤਕ 'ਪੰਜਾਬ ਦਾ ਗੌਰਵ ਪੁਆਧ' ਵਿੱਚ ਵੀ ਉਹਨਾਂ ਵੱਖ ਵੱਖ ਲੇਖਕਾਂ ਦੇ ਖੋਜ ਭਰਪੂਰ ਲੇਖ ਸ਼ਾਮਿਲ ਕੀਤੇ ਹਨ। ਇਸ ਖੋਜ ਕਾਰਜ ਨਾਲ ਪੁਆਧ ਇਲਾਕੇ ਦੀ ਵਿਲੱਖਣਤਾ ਅਤੇ ਮਹੱਤਤਾ ਬਾਰੇ ਪਾਠਕਾਂ ਨੂੰ ਭਰਪੂਰ ਜਾਣਕਾਰੀ ਮਿਲਦੀ ਹੈ। ਸੰਪਾਦਕ ਨੇ ਆਪਣੀ ਸੰਪਾਦਨ ਕਲਾ ਨਾਲ ਇਸ ਪੁਸਤਕ ਨੂੰ ਜਾਣਕਾਰੀ ਭਰਪੂਰ ਅਤੇ ਪ੍ਰੇਰਨਾਦਾਇਕ ਬਣਾ ਦਿੱਤਾ ਹੈ। ਛੇ ਖੰਡਾਂ ਵਿੱਚ ਵੰਡੀ ਪੁਸਤਕ ਹਰ ਪਹਿਲੂ ਨੂੰ ਬਾਖੂਬੀ ਪੇਸ਼ ਕਰਦੀ ਹੈ। ਚੰਡੀਗੜ੍ਹ ਦੇ ਬਣਨ ਨਾਲ ਆਲੇ ਦੁਆਲੇ ਦੇ 50 ਪਿੰਡ ਅਲੋਪ ਹੋ ਗਏ। ਇਸ ਦੇ ਬਾਵਜੂਦ ਇਹ ਇਲਾਕਾ ਆਪਣੀ ਸ਼ਾਨਮੱਤੀ ਇਤਿਹਾਸਕ, ਧਾਰਮਿਕ ਅਤੇ ਰਾਜਸੀ ਯਾਤਰਾ ਵਿੱਚ ਅੱਗੇ ਨਿਕਲਦਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਇਲਾਕੇ ਦੀਆਂ ਵਿਰਾਸਤੀ ਬਾਤਾਂ ਪਾਠਕਾਂ ਨੂੰ ਪ੍ਰਭਾਵਿਤ ਕਰਦੀਆਂ ਹਨ। ਕਿਸੇ ਜ਼ਮਾਨੇ ਔਬਾਲੇ ਨੂੰ ਪੁਆਧ ਦਾ ਕੇਂਦਰ ਮੰਨਿਆ ਜਾਂਦਾ ਸੀ। 1966 ਵਿੱਚ ਪੰਜਾਬੀ ਸੂਬਾ ਬਣਨ ਨਾਲ

ਪੁਸਤਕ ਸਮੀਖਿਆ
 ਇਸ ਖੇਤਰ ਦਾ ਨਕਸ਼ਾ ਬਦਲ ਗਿਆ ਅਤੇ ਇਹ ਖੇਤਰ ਛੋਟੇ ਤੋਂ ਹੋਰ ਛੋਟਾ ਹੋ ਗਿਆ। ਇਸ ਕਰਕੇ ਪੰਜਾਬ ਦੇ ਪੂਰਬ ਅਰਧ ਦਾ ਨਾਂ ਬਦਲਦਾ ਹੋਇਆ ਪੁਆਧ ਬਣ ਗਿਆ।
 ਪੁਸਤਕ ਦੇ ਪਹਿਲੇ ਭਾਗ ਪੁਆਧ ਦੀ ਵਿਲੱਖਣਤਾ ਵਿੱਚ ਸੰਪਾਦਕ ਨੇ 14 ਲੇਖ ਸ਼ਾਮਿਲ ਕੀਤੇ ਹਨ। ਦੂਜੇ ਖੰਡ ਵਿੱਚ ਪੁਆਧ 'ਚ ਲੋਕ ਭਲਾਈ ਸੰਸਥਾਵਾਂ ਸਿਰਲੇਖ ਹੇਠ ਸੱਤ ਸੰਸਥਾਵਾਂ ਦੇ ਕਾਰਜਾਂ ਨੂੰ ਸਲਾਹਿਆ ਗਿਆ ਹੈ। ਤੀਜੇ ਭਾਗ ਪੁਆਧ ਦੇ ਪਿੰਡਾਂ ਦੀ ਜਾਣ ਪਛਾਣ ਵਿੱਚ 19 ਲੇਖ ਸ਼ਾਮਿਲ ਕੀਤੇ ਗਏ ਹਨ। ਪੁਆਧ ਦਾ ਦੁਖੜਾ 1947 ਦਾ ਚੌਥਾ ਭਾਗ ਵਿੱਚ 47 ਦੀ ਵੰਡ ਦੇ ਦੁਖੜਿਆਂ ਨਾਲ ਸੰਬੰਧਿਤ 6 ਲੇਖ ਦਰਦਮਈ ਘਟਨਾਵਾਂ ਨੂੰ ਪੇਸ਼ ਕਰਦੇ ਹਨ। ਪੁਆਧੀ ਲੋਕ ਰੰਗ ਵਿੱਚ ਚਾਰ ਅਤੇ ਪੁਆਧ ਦੇ ਕਲਮਕਾਰ ਭਾਗ ਵਿੱਚ ਤਿੰਨ ਲੇਖਕਾਂ ਬਾਰੇ ਜਾਣਕਾਰੀ ਭਰਪੂਰ ਲੇਖ ਦਰਜ ਕੀਤੇ ਗਏ ਹਨ। ਪੁਸਤਕ ਦੇ ਪੰਨੇ ਫਰੋਲਦਿਆਂ ਪੁਆਧ ਦੇ ਭਰਪੂਰ ਦਰਸ਼ਨ ਹੁੰਦੇ ਹਨ। ਉੱਥੋਂ ਦੇ ਜਨਜੀਵਨ, ਸਿੱਖਿਆ ਸੰਸਥਾਵਾਂ, ਲੋਕਾਂ ਦੇ ਸੁਭਾਅ, ਭੂਗੋਲਿਕ ਪਰਿਸਥਿਤੀਆਂ, ਰਾਜਸੀ ਅਤੇ ਧਾਰਮਿਕ ਜੀਵਨ ਦੀਆਂ ਝਲਕਾਂ ਵੀ ਮਿਲਦੀਆਂ ਹਨ। ਪੁਆਧ ਦੀਆਂ ਵਿਲੱਖਣਤਾਵਾਂ ਤੇ ਰੋਸ਼ਨੀ ਪਾਉਂਦੀ ਇਹ ਇੱਕ ਖੋਜ ਭਰਪੂਰ ਪੁਸਤਕ ਹੈ। ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਹਰ ਵਿਸ਼ੇ ਨਾਲ ਸੰਬੰਧਿਤ ਵੱਖ ਵੱਖ ਖੋਜੀ ਲੇਖਕਾਂ ਵੱਲੋਂ ਆਪਣੇ ਖੋਜ ਭਰਪੂਰ ਲੇਖ ਸ਼ਾਮਿਲ ਕਰਵਾਏ ਗਏ ਹਨ। ਸੰਪਾਦਕ ਦੀ ਵਿਸ਼ਾਲਤਾ ਅਤੇ ਡੂੰਘੀ ਦ੍ਰਿਸ਼ਟੀ ਇਸ ਪੁਸਤਕ ਵਿੱਚੋਂ ਪੇਸ਼ ਹੁੰਦੀ ਪ੍ਰਤੀਤ ਹੁੰਦੀ ਹੈ। ਖਾਲਸੇ ਦੀ ਸਾਜਨਾ ਦੀ ਧਰਤੀ ਅਤੇ ਗੁਰੂ ਸਾਹਿਬਾਨ ਦੁਆਰਾ ਵਰਸੇਈ ਇਸ ਲੁਕਾਈ ਨੂੰ ਵਿਗਸਣ ਅਤੇ ਸਿਰਜਣ ਦਾ ਵਰ

ਪ੍ਰਾਪਤ ਹੈ। ਇਹ ਲੋਕ ਉਜਾੜੇ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਵੀ ਮੁੜ ਸਿਰਜੇ ਗਏ ਨੇ ਅਤੇ ਆਪਣੀ ਮਿਹਨਤ ਦੀ ਕਲਾਂ ਨਾਲ ਉੱਚੀਆਂ ਉਸਾਰੀਆਂ ਉਸਾਰਦੇ ਰਹੇ ਹਨ। ਅਨੇਕਾਂ ਇਤਿਹਾਸਕ ਯਾਦਗਾਰਾਂ ਨਾਲ ਭਰਪੂਰ ਪਿੰਡ ਅਤੇ ਉਹਨਾਂ ਵਿੱਚ ਵਸਦੇ ਲੋਕ ਆਪਣੀ ਅਮੀਰ ਵਿਰਾਸਤ ਦੇ ਵਾਰਸ ਬਣਦੇ ਹਨ। ਉਹ ਜਾਣਦੇ ਹਨ ਕਿ ਆਪਣੇ ਵਿਰਸੇ ਨੂੰ ਸੰਭਾਲਣ ਨਾਲ ਹੀ ਆਉਣ ਵਾਲੀਆਂ ਕੌਮਾਂ ਨਵ ਨਿਰਮਾਣ ਦੇ ਰਾਹੇ ਪੈਣਗੀਆਂ। ਪੁਸਤਕ ਦੀ ਸਿਰਜਣਾ ਅਤੇ ਸੰਪਾਦਨਾ ਦਾ ਮੁੱਖ ਮਨੋਰਥ ਵੀ ਇਹੀ ਹੈ। ਜਿਸ ਨੂੰ ਆਪਣੇ ਪਿੱਛੋਂ ਛੱਡ ਕੇ ਗਿਆਨ ਹੁੰਦਾ ਹੈ ਉਹ ਆਪਣਾ ਵਰਤਮਾਨ ਅਤੇ ਭਵਿੱਖ ਸਿੱਧਾ ਲੈਂਦਾ ਹੈ। ਪੁਸਤਕ ਵਿੱਚ ਸ਼ਾਮਿਲ ਰਚਨਾਵਾਂ ਸਾਨੂੰ ਬੀਤੇ ਦੀ ਜਾਣਕਾਰੀ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕਰਦੀਆਂ ਹੋਈਆਂ ਵਰਤਮਾਨ ਵਿੱਚ ਖੜਾ ਕਰਦੀਆਂ ਅਤੇ ਭਵਿੱਖ ਵੱਲ ਇਸ਼ਾਰਾ ਕਰਦੀਆਂ ਹਨ। ਭਵਿੱਖ ਸਾਨੂੰ ਕਿਸ ਦਿਸ਼ਾ ਵੱਲ ਤੋਰਦਾ ਹੈ ਇਹ ਸਭ ਕੁਝ ਵਰਤਮਾਨ ਨੇ ਨਿਸਚਿਤ ਕਰਨਾ ਹੁੰਦਾ ਹੈ। ਸ਼ਿਵਾਲਿਕ ਦੀਆਂ ਪਹਾੜੀਆਂ ਦੀ ਗੋਦ ਵਿੱਚ ਵਸਦਾ ਇਹ ਖਿੱਤਾ ਇਸ ਧਰਤੀ ਦਾ ਨਿਰਾਲਾ ਤੇ ਨਿਵੇਕਲਾ ਇਲਾਕਾ ਹੈ। 2004 ਈਸਵੀ ਵਿੱਚ ਪੁਆਧੀ ਪੰਜਾਬੀ ਸੱਬ ਮੋਹਾਲੀ ਦੇ ਸੰਗਠਨ ਨਾਲ ਇਸ ਖੇਤਰ ਦੀ ਚਰਚਾ ਪੂਰੇ ਵਿਸ਼ਵ ਵਿੱਚ ਹੋਣ ਲੱਗੀ। ਸਭਾ ਦਾ ਉਦੇਸ਼ ਪੁਆਧ ਖੇਤਰ ਦੇ ਸੱਭਿਆਚਾਰ, ਸਾਹਿਤ, ਕਲਾ, ਭਾਸ਼ਾ, ਸੰਸਕ੍ਰਿਤੀ, ਇਤਿਹਾਸ ਆਦਿ ਖੇਤਰਾਂ

ਦੀ ਭੂਗੋਲਿਕ ਵੰਨ-ਸੁਵੰਨਵਤਾ ਨੂੰ ਸਾਂਭਣਾ ਹੈ। ਇਸ ਸੰਸਥਾ ਵੱਲੋਂ ਸ਼ਾਨਦਾਰ ਕਾਰਜ ਕਰਨ ਵਾਲੀਆਂ 105 ਸ਼ਖਸੀਅਤਾਂ ਨੂੰ ਸਨਮਾਨਿਤ ਕੀਤਾ ਜਾ ਚੁੱਕਾ ਹੈ। ਪੁਸਤਕ ਦੀ ਸ਼ੁਰੂਆਤ ਖਾਲਸੇ ਦੀ ਜਨਮ ਭੂਮੀ ਸ੍ਰੀ ਅਨੰਦਪੁਰ ਸਾਹਿਬ ਤੋਂ ਹੁੰਦੀ ਹੈ। ਇਸ ਦਾ ਸਿਖਰ ਹਰਿਆਣਾ ਪੁਆਧ ਦੇ ਚੋਣਵੇਂ ਸਾਹਿਤਕਾਰਾਂ ਨਾਲ ਸਿਰਜਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ।
 ਪੁਆਧ ਦੇ ਪ੍ਰਮੁੱਖ ਸਾਹਿਤਕਾਰਾਂ ਵਿੱਚ ਭਗਤ ਆਸਾ ਰਾਮ ਵੈਦਵਾਨ, ਭਾਈ ਰਣਧੀਰ ਸਿੰਘ ਡੂੰਮਛੇੜੀ, ਗਿਆਨੀ ਦਿੱਤ ਸਿੰਘ, ਸੋਹਣ ਸਿੰਘ ਹੰਸ, ਨਵਤੇਜ ਪੁਆਧੀ, ਨੌਰੰਗ ਸਿੰਘ, ਗਿਆਨੀ ਰਤਨ ਸਿੰਘ ਸਹੋਤਾਵਾਲਾ, ਗੁਰਬਖਸ਼ ਸਿੰਘ ਕੇਸਰੀ, ਡਾ. ਬਲਬੀਰ ਸਿੰਘ ਸੰਧੂ, ਡਾ. ਕਰਨੈਲ ਸਿੰਘ ਸੋਮਲ, ਡਾ. ਕੇਸਰ ਸਿੰਘ ਕੇਸਰ, ਮਨਮੋਹਨ ਸਿੰਘ ਦਾਉਂ ਅਤੇ ਦਲਜੀਤ ਕੌਰ ਦਾਉਂ ਆਦਿ ਨਾਮ ਸ਼ਾਮਿਲ ਹਨ। ਪੁਸਤਕ ਵਿੱਚ 51 ਲੇਖਕਾਂ ਦੇ 53 ਲੇਖ ਪੁਆਧ ਦੇ ਨਿਗਰ ਯੋਗਦਾਨ ਦੀ ਚਰਚਾ ਕਰਦੇ ਹਨ। ਅਮਰੀਕ ਸਿੰਘ ਦਿਆਲ ਵਲੋਂ ਖੇੜਾ ਕਲਮੇਟ ਦੀ ਕਥਾ, ਮਨਮੋਹਨ ਸਿੰਘ ਦਾਉਂ- ਮੋਢੀ ਮਾਂ ਦਾ ਦੁੱਧ, ਹਰਨਾਮ ਸਿੰਘ ਡੱਲਾ- ਸਾੜੀ ਦਾ ਪੁੰਜ ਬਹਿਰਮਪੁਰ ਬੇਟ, ਸਤਵਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਮੜੌਲਵੀ- ਮਾਤਾ ਗੁਜਰੀ ਸੁੱਖ ਨਿਵਾਸ ਖਾਨਪੁਰ, ਡਾ. ਸਿਮਰਜੀਤ ਕੌਰ-ਪੁਆਧ ਖੇਤਰ ਦਾ ਮੀਡੀਆ ਤੇ ਆਧੁਨਿਕ ਦੌਰ, ਪ੍ਰਿੰ. ਬਹਾਦਰ ਸਿੰਘ ਗੋਸਲ- ਪੁਆਧ ਖੇਤਰ ਦੀਆਂ ਰਣਭੂਮੀਆਂ ਆਦਿ ਲੇਖ ਪ੍ਰੇਰਨਾਦਾਇਕ ਵੰਗ ਨਾਲ ਇਤਿਹਾਸਿਕ ਦਸਤਾਵੇਜ਼ ਪੇਸ਼ ਕਰਦੇ ਹਨ। ਪਾਠਕ ਦੀ ਅੱਗੇ ਤੋਂ ਅਗੇਰੇ ਪੜ੍ਹਨ ਦੀ ਇੱਛਾ ਜਾਗਦੀ ਰਹਿੰਦੀ ਹੈ। ਸੰਪਾਦਕ ਮਨਮੋਹਨ ਸਿੰਘ ਦਾਉਂ ਹੁਰਾਂ ਆਪਣੀ ਮਿਹਨਤ ਤੇ ਘਾਲਣਾਂ ਸਦਕਾ ਇਸ ਪੁਸਤਕ ਨੂੰ ਆਉਣ ਵਾਲੀਆਂ ਪੀੜ੍ਹੀਆਂ ਵਾਸਤੇ ਇੱਕ ਪੱਬ ਪ੍ਰਦਰਸ਼ਕ ਦੇ ਰੂਪ ਵਿੱਚ ਪੇਸ਼ ਕੀਤਾ ਹੈ।

ਪ੍ਰਕਾਸ਼ ਪੁਰਬ ਨੂੰ ਸਮਰਪਿਤ

ਗੁਰੂ ਰਾਮਦਾਸ ਸਾਹਿਬ ਜੀ

ਗੁਰੂ ਰਾਮਦਾਸ ਜੀ ਦਾ ਸਮਾਂ 1534-1581 ਤੱਕ ਦਾ ਹੈ। ਹਮਾਯੂੰ 1530 ਵਿੱਚ ਮੁਗਲ ਬਾਦਸ਼ਾਹ ਬਣਿਆ। ਪੰਜਾਬ ਵਿੱਚ ਰਾਜਨੀਤਿਕ ਅਰਾਜਕਤਾ ਸੀ। ਅਕਬਰ 1556 ਵਿੱਚ ਮੁਗਲ ਬਾਦਸ਼ਾਹ ਬਣਿਆ। ਤਦ ਵੀ ਹਾਲਾਤ ਸੁਖਾਵੇਂ ਨਹੀਂ ਸਨ। ਗੁਰੂ ਰਾਮਦਾਸ ਜੀ ਉਸ ਸਮੇਂ ਗੁਰੂ ਅਮਰਦਾਸ ਜੀ ਦੀ ਸਰਪ੍ਰਸਤੀ ਹੇਠ ਗੋਇੰਦਵਾਲ ਵਿਖੇ ਸਿੱਖ ਪੰਥ ਦੀ ਸੇਵਾ ਕਰ ਰਹੇ ਸਨ। ਮੁਗਲ ਹਕੂਮਤ ਅਤੇ ਹਿੰਦੂ ਪਰਜਾ ਵਿਚ ਵੈਰ ਵਿਰੋਧ ਸੀ। ਸਾਰੇ ਧਰਮ ਅੰਗੇ ਕਈ ਵਰਗਾਂ ਵਿਚ ਵੰਡੇ ਹੋਏ ਸਨ। ਜਾਤ-ਪਾਤ, ਧੜੇਬੰਦੀ, ਲੁੱਟ-ਖਸੁੱਟ ਜ਼ੋਰਾਂ ਤੇ ਸੀ। ਲੋਕ ਗਿਆਨ ਵਿਗੂਣੇ ਭਟਕ ਰਹੇ ਸਨ। ਪਰ ਬਾਦਸ਼ਾਹ ਅਕਬਰ ਆਪ ਖੁੱਲ੍ਹਦਿਲੀ ਦਾ ਮਾਲਕ ਸੀ। ਸਿੱਖ ਧਰਮ ਲਈ ਸ਼ਾਂਤੀ ਅਤੇ ਵਿਕਾਸ ਦਾ ਸਮਾਂ ਸੀ। ਅਜਿਹੇ ਸਮੇਂ ਵਿਚ ਗੁਰੂ ਰਾਮਦਾਸ ਜੀ ਨੇ ਸੇਵਾ ਭਾਵਨਾ ਦੀ ਮਿਸਾਲ ਬਣ ਕੇ ਗੁਰਗੱਦੀ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕੀਤੀ। ਪ੍ਰਚੱਲਿਤ ਝੂਠੇ ਕਰਮਕਾਂਡਾਂ, ਰੀਤਾਂ ਰਸਮਾਂ ਦਾ ਵਿਰੋਧ ਕਰਕੇ ਇਕ ਸਾਂਝੇ ਸਮਾਜ ਦੀ ਉਸਾਰੀ ਲਈ ਹੰਝਲ ਮਾਰਿਆ।

ਅਮਰਦਾਸ ਜੀ ਜੇਠਾ ਜੀ ਦੇ ਸੁਭਾਅ, ਰਹਿਣੀ-ਬਹਿਣੀ, ਬੋਲਚਾਲ, ਸੇਵਾ ਸਿਮਰਨ ਤੋਂ ਇੰਨੇ ਪ੍ਰਭਾਵਿਤ ਹੋਏ ਕਿ ਆਪਣੀ ਛੋਟੀ ਪੁੱਤਰੀ ਬੀਬੀ ਭਾਨੀ ਜੀ ਦਾ ਵਿਆਹ 18 ਫਰਵਰੀ 1554 ਨੂੰ ਸੰਪੰਨ ਕੀਤਾ। ਪਿਤਰੀ ਸਨੇਹ ਕਰਕੇ ਦੰਪਤੀ ਨੂੰ ਆਪਣੇ ਪਰਿਵਾਰ ਵਿਚ ਹੀ ਰੱਖ ਲਿਆ। ਆਪ ਜੀ ਦੀ ਸੰਤਾਨ ਵਜੋਂ ਤਿੰਨ ਸਾਹਿਬਜ਼ਾਦੇ- ਪ੍ਰਿਥੀ ਚੰਦ, ਮਹਾਂਦੇਵ ਅਤੇ ਅਰਜਨ (ਗੁਰੂ) ਜੀ ਸਨ। ਆਪ ਗੁਰੂ ਘਰ ਦੀ ਸੇਵਾ ਵਿਚ ਜੁਟੇ ਰਹੇ। ਉਹਨਾਂ ਨੇ ਗੁਰਸਿੱਖੀ ਜੀਵਨ ਨੂੰ ਸਮਝ ਲਿਆ ਸੀ। ਜਦੋਂ ਗੁਰੂ ਅਮਰਦਾਸ ਜੀ ਨੇ ਬਾਉਲੀ ਦਾ ਕੰਮ ਆਰੰਭ ਕੀਤਾ ਤਾਂ ਭਾਈ ਜੇਠਾ ਜੀ ਨੇ ਸਾਰਾ ਪ੍ਰਬੰਧ ਸੰਭਾਲ ਲਿਆ। ਆਪ ਕਾਰ ਸੇਵਾ ਕਰਦੇ, ਟੋਕਰੀ ਚੋਇਆ ਕਰਦੇ ਸਨ। ਲੋਕਾਂਚਾਰੀ ਅਤੇ ਰਿਸ਼ਤੇਦਾਰੀ ਤੋਂ ਉਪਰ ਉਠ ਕੇ ਸੇਵਾ ਕਰਦੇ ਰਹੇ। ਜਿਸ ਨਾਲ ਉਹਨਾਂ ਨੇ ਗੁਰੂ ਘਰ ਦੀਆਂ ਖੁਸ਼ੀਆਂ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕੀਤੀਆਂ। ਮੁਕਤੀ ਦਾ ਮਾਰਗ ਲੱਭਿਆ। ਗੁਰੂ ਅਮਰਦਾਸ ਜੀ ਉਹਨਾਂ ਦੀ ਨਿਸ਼ਕਾਮ, ਅਣਥੱਕ ਸੇਵਾ

ਉਦਮ ਕਰੇ ਭਲਕੇ ਪਰਭਾਤੀ ਇਸਨਾਨ ਕਰੇ ਅੰਮ੍ਰਿਤ ਸਹਿ ਨਾਵੈ॥
ਉਪਦੇਸਿ ਗੁਰੂ ਹਰਿ ਹਰਿ ਜਪੁ ਜਾਪੈ ਸਭਿ ਕਿਲਵਿਖ ਪਾਖ ਦੇਖ ਲਹਿ ਜਾਵੈ॥
ਫਿਰਿ ਚਜੈ ਦਿਵਸ ਗੁਰਬਾਣੀ ਗਾਵੈ ਬਹਿਦਿਆ ਉਠਦਿਆ ਹਰਿ ਨਾਮੁ ਧਿਆਵੈ॥
ਜੋ ਸਾਸਿ ਗਿਰਾਸਿ ਧਿਆਏ ਮੇਰਾ ਹਰਿ ਹਰਿ ਸੋ ਗੁਰਸਿਖੁ ਗੁਰੂ ਮਨਿ ਭਾਵੈ॥
ਜਿਸ ਨੋ ਦਇਆਲੁ ਹੋਵੈ ਮੇਰਾ ਸੁਆਮੀ ਤਿਸੁ ਗੁਰਸਿਖੁ ਗੁਰੂ ਉਪਦੇਸੁ ਸੁਣਾਵੈ॥
ਜਨੁ ਨਾਨਕ ਯੁਤਿ ਮੈਗੈ ਤਿਸੁ ਗੁਰਸਿਖੁ ਕੀ ਜੋ ਆਪਿ ਜਪੈ ਅਵਰਹ ਨਾਮ ਜਪਾਵੈ॥ (ਅੰਗ 305)

ਸ੍ਰੀ ਗੁਰੂ ਗ੍ਰੰਥ ਸਾਹਿਬ ਜੀ ਦੀ ਰਚਨਾ ਵਿਚ ਉਹਨਾਂ ਦੇ 638 ਪਦੇ, 30 ਸੰਗੀਤ ਰਾਗੀਆਂ ਵਿਚ ਦਰਜ ਹਨ। ਜਿਵੇਂ: ਅਸ਼ਟਪਦੀਆਂ, ਛੰਡ, ਵਣਜਾਰਾ, ਕਰਹਲੇ, ਘੋੜੀਆਂ, ਲਾਵਾਂ, ਵਾਰਾਂ ਤੇ ਸੋਹਿਲੇ ਕਾਵਿਕ ਵੰਨਗੀਆਂ ਹਨ। ਉਹਨਾਂ ਦੇ 31 ਸਲੋਕ ਵਾਰਾਂ ਤ ਵਧੀਕ ਵਿਚ ਹਨ। ਆਪ ਜੀ ਦੀ ਗੁਰਬਾਣੀ ਰਾਜਨੀਤਿਕ ਕੁਰੀਤੀਆਂ ਦਾ ਸੰਕੇਤ ਦਿੰਦੀ ਹੈ। ਸਵੈ-ਮਾਣ ਦਾ ਜੀਵਨ ਜਿਉਣ ਦੀ ਪ੍ਰੇਰਨਾ ਦਿੰਦੀ ਹੈ। ਮਨੁੱਖ ਆਪਣੇ ਕਰਮਾਂ ਕਰਕੇ ਜਾਣਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ, ਨਾ ਕਿ ਜਾਤ ਨਾਲ। ਹਉਮੈ ਦਾ ਤਿਆਗ ਕਰਕੇ ਪ੍ਰਮਾਤਮਾ ਅੰਗੇ ਆਤਮ ਸਮਰਪਣ ਕਰਨਾ ਹੈ। ਗੁਰਮਤਿ ਦੀ ਸੋਝੀ ਨਾਲ ਮਨ ਦੀ ਮੈਲ ਦੂਰ ਹੁੰਦੀ ਹੈ। ਨਾਮਦਾਨ, ਇਸ਼ਨਾਨ ਤੇ ਸੁੱਚੀ ਕਿਰਤ, ਵੰਡ ਛਕਣਾ ਸਿੱਖੀ ਦੇ ਮੀਰੀ-ਗੁਣ ਹਨ। ਅਜਿਹੀ ਰਹਿਤ ਲਾਗੂ ਕਰ ਦਿੱਤੀ ਕਿ ਅੰਮ੍ਰਿਤ ਵੇਲੇ ਦਾ ਇਸ਼ਨਾਨ ਤੇ ਨਾਮ ਜਾਪਦੇ ਰਹਿਣਾ ਹੀ ਸਿੱਖ ਦਾ ਉੱਤਮ ਕਰਮ ਹੈ। ਜੋ ਨਾਮੁ ਜਪਦਾ ਹੈ ਉਹ ਧੰਨਤਾ ਦੇ ਯੋਗ ਹੈ।

ਸੱਚ ਤੇ ਪਹਿਰਾ ਦੇਣ ਦਾ ਉਪਦੇਸ਼ ਹੈ। ਝੂਠੇ ਕਰਮਕਾਂਡਾਂ ਨੂੰ ਨਹੀਂ ਮੰਨਣਾ। ਪ੍ਰਮਾਤਮਾ ਨਾਲ ਮੇਲ ਦਾ ਰਾਹ ਹੈ। ਗੁਰੂ ਰਾਮਦਾਸ ਜੀ ਨੇ ਸੰਨ 1579 ਵਿਚ ਭਾਈ ਜੇਠਾ ਜੀ ਅਤੇ ਬਾਬਾ ਬੁੱਢਾ ਜੀ ਨੂੰ ਉਸ ਸਥਾਨ 'ਤੇ ਭੇਜਿਆ, ਜਿੱਥੇ ਹੁਣ ਅੰਮ੍ਰਿਤਸਰ ਵੱਸਿਆ ਹੋਇਆ ਹੈ ਕਿ ਉਥੇ ਸਰੋਵਰ ਅਤੇ ਨਗਰ ਵਸਾਏ। ਆਪ ਜੀ ਨੇ ਪਹਿਲਾਂ ਸੰਤੋਖਸਰ ਦੀ ਖੁਦਾਈ ਕਰਵਾਈ। ਜਿਸ ਟਾਹਲੀ ਹੇਠ ਆਪ ਬੈਠਦੇ ਸਨ, ਉਥੇ ਗੁਰਦੁਆਰਾ ਟਾਹਲੀ ਸਾਹਿਬ ਸੁਸ਼ੋਭਿਤ ਹੈ।

ਗੁਰਗੱਦੀ ਤੋਂ ਕੁਝ ਚਿਰ ਪਹਿਲੇ ਗੁਰੂ ਰਾਮਦਾਸ ਜੀ ਨੇ 1574 ਵਿਚ ਪਿੰਡ 'ਗੁਰੂ ਕਾ ਚਕ' ਦੀ ਨੀਂਹ ਰੱਖੀ, ਜਿਸਦਾ ਨਾਂ ਰਾਮਦਾਸਪੁਰ ਜਾਂ ਚੱਕ ਰਾਮਦਾਸ ਹੋ ਗਿਆ। ਸੰਨ 1577 ਵਿਚ ਜਿਸ ਥਾਂ 'ਤੇ ਦਰਬਾਰ ਸਾਹਿਬ ਹੈ, ਨਗਰ ਵਸਾਉਣਾ ਆਰੰਭ ਕੀਤਾ। ਗੁਰੂ ਰਾਮਦਾਸ ਜੀ ਇਸ ਨਗਰੀ ਨੂੰ ਆਦਰਸ਼ਕ ਬਣਾਉਣਾ ਚਾਹੁੰਦੇ ਸਨ। ਵਸਨੀਕ ਸਿਰਫ ਧਾਰਮਿਕ ਹੀ ਨਾ ਰਹਿ ਕੇ ਸਮਾਜਿਕ ਤੇ ਆਰਥਿਕ ਪੱਖੋਂ, ਰੁਜ਼ਗਾਰ ਪੱਖੋਂ ਖੁਸ਼ਹਾਲ ਹੋਣ। ਉਹਨਾਂ ਦੀ ਕਿਰਤ ਕਮਾਈ ਵਿਚ ਕੋਈ ਬੁੜ੍ਹ ਨਾ

ਪ੍ਰਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਪ੍ਰਵਾਨਾ 510-781-0487

ਗੁਰੂ ਰਾਮਦਾਸ ਜੀ ਦਾ ਪ੍ਰਕਾਸ਼ 24 ਸਤੰਬਰ ਸੰਨ 1534 ਨੂੰ ਪਿਤਾ ਹਰਿਦਾਸ ਮਾਤਾ ਅਨੂਪ ਦੇਵੀ/ਦਯਾ ਕੌਰ ਦੀ ਕੁੱਖੋਂ ਪਲੋਠਾ ਪੁੱਤਰ ਜੰਮਿਆ। ਉਹਨਾਂ ਦੇ ਪਿਤਾ ਚੂਨਾ ਮੰਡੀ ਲਾਹੌਰ ਵਿਚ ਇਕ ਸਥਾਰਨ ਦੁਕਾਨਦਾਰ ਸਨ ਪਲੋਠਾ ਪੁੱਤਰ ਹੋਣ ਕਰਕੇ ਜੇਠਾ ਪ੍ਰਸਿੱਧ ਹੋਇਆ। ਆਪ ਸ਼ਰਧਾ ਭਗਤੀ, ਸ਼ਾਂਤ, ਦਾਨੀ ਸੁਭਾਅ, ਸੁੰਦਰ ਸਰੂਪ ਅਤੇ ਤੀਖਣ ਬੁੱਧੀ ਦੇ ਮਾਲਕ ਸਨ। ਨਿੱਕੀ ਉਮਰੇ ਹੀ ਆਪ ਜੀ ਦੇ ਮਾਤਾ-ਪਿਤਾ ਚਲਾਣਾ ਕਰ ਗਏ। ਆਪ ਜੀ ਦੀ ਨਾਨੀ ਉਹਨਾਂ ਨੂੰ ਪਿੰਡ ਬਾਸਰਕੇ ਲੈ ਆਈ, ਜਿੱਥੇ ਆਪ ਘੁੰਛਣੀਆ ਵੇਚ ਕੇ ਪਰਿਵਾਰ ਦਾ ਗੁਜ਼ਾਰਾ ਚਲਾਉਂਦੇ ਸਨ। ਰੱਬ ਸਬੱਬੀ ਗੁਰੂ ਅਮਰਦਾਸ ਜੀ ਵੀ ਬਾਸਰਕੇ ਦੇ ਰਹਿਣ ਵਾਲੇ ਸਨ। ਭਾਈ ਜੇਠਾ ਜੀ ਦੀ ਪਹਿਲੀ ਮਿਲਣੀ ਗੁਰੂ ਅਮਰਦਾਸ ਜੀ ਨਾਲ ਇੱਥੇ ਹੀ ਹੋਈ। ਫਿਰ ਗੁਰੂ ਅਮਰਦਾਸ ਜੀ ਕੋਲ ਗੋਇੰਦਵਾਲ ਆ ਗਏ। ਗੁਜ਼ਾਰੇ ਲਈ ਘੁੰਛਣੀਆਂ ਵੇਚਣ ਦਾ ਹੀ ਕੰਮ ਕੀਤਾ। ਆਪਦਾ ਕੰਮ ਸ਼ਾਂਤ-ਚਿੰਤ, ਮਿਹਨਤ ਅਤੇ ਇਮਾਨਦਾਰੀ ਨਾਲ ਕਰਦੇ ਸਨ। ਲੋੜਵੰਦਾਂ ਨੂੰ ਮੁਫਤ ਹੀ ਵੰਡ ਦਿੰਦੇ ਸਨ। ਕਾਰ ਵਿਹਾਰ ਦੇ ਨਾਲ-ਨਾਲ ਗੁਰੂ ਘਰ ਵਿਚ ਸੇਵਾ ਸਿਮਰਨ ਸਤਿਸੰਗ ਵੀ ਕਰਦੇ। ਉਹ ਆਪਦੇ ਮਿੱਠੇ ਅਤੇ ਨਿਮਰਤਾ ਦੇ ਸੁਭਾਅ ਕਰਕੇ ਸੰਗਤਾਂ ਵਿਚ ਹਰਮਨ ਪਿਆਰੇ ਹੋ ਗਏ। ਗੁਰੂ ਅਮਰਦਾਸ ਜੀ ਦੀ ਕਿਰਪਾ ਨਾਲ ਗੁਰੂ ਘਰ ਦੇ ਲੰਗਰਾਂ ਦੀ ਸੇਵਾ ਅਤੇ ਸੰਗਤਾਂ ਦੀ ਸੇਵਾ ਵਿਚ ਰੁਚੀ ਵਧਦੀ ਗਈ। ਉਹ ਮਧੁਰ ਸੁਰ ਵਿਚ ਗਾਉਂਦੇ ਅਤੇ ਤੰਤੀ ਸਾਜ ਵੀ ਵਜਾਉਂਦੇ। ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ 7 ਸਾਲ ਦੀ ਉਮਰ ਤੋਂ ਲੱਗਭੱਗ 20 ਸਾਲ ਦੀ ਉਮਰ ਤੱਕ ਆਪ ਰਿਸ਼ਟ-ਪੁਸ਼ਟ ਹੋ ਚੁੱਕੇ ਸਨ। ਗੁਰੂ

ਭਾਵਨਾ ਵੇਖ ਕੇ ਪ੍ਰਸੰਨ ਹੁੰਦੇ ਸਨ। ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਭਾਈ ਜੇਠਾ ਜੀ ਗੁਰੂ ਅਮਰਦਾਸ ਜੀ ਦੀ ਕਿਰਪਾ ਅਤੇ ਵਿਸ਼ਵਾਸ ਦੇ ਪਾਤਰ ਬਣ ਗਏ। ਜਦੋਂ ਅਕਬਰ ਦੇ ਦਰਬਾਰ ਵਿਚ ਗੋਂਦੇ ਨਾਲ ਹੋਰ ਜਾਤੀ ਅਭਿਮਾਨੀਆਂ ਨੇ ਗੁਰੂ ਅਮਰਦਾਸ ਜੀ ਵਿਰੁੱਧ ਸ਼ਿਕਾਇਤ ਕੀਤੀ ਤਾਂ ਅਕਬਰ ਨੇ ਗੁਰੂ ਸਾਹਿਬ ਨੂੰ ਤਲਬ ਕਰਨ ਦਾ ਹੁਕਮ ਦਿੱਤਾ। ਤਾਂ ਉਹਨਾਂ ਨੇ ਭਾਈ ਜੇਠਾ ਜੀ ਨੂੰ ਪੱਖ ਪੂਰਨ ਲਈ ਭੇਜਿਆ। ਭਾਈ ਜੇਠਾ ਜੀ ਨੇ ਪਹਿਲੇ ਤਿੰਨ ਗੁਰੂਆਂ ਦੀ ਗੁਰਬਾਣੀ ਦੀ ਘੋਖ ਕੀਤੀ ਹੋਈ ਸੀ। ਤਦ ਹੀ ਬੜੀ ਗੰਭੀਰਤਾ ਨਾਲ ਆਪਣੇ ਪੱਖ ਨੂੰ ਸ਼ਾਂਤੀਪੂਰਵਕ ਪੇਸ਼ ਕੀਤਾ ਕਿ ਸਾਡਾ ਲੋਕ ਭਲਾਈ ਦਾ ਮਨੋਰਥ ਹੈ। ਅਕਬਰ ਬਾਦਸ਼ਾਹ ਦੇ ਸੰਕੇ ਦੂਰ ਹੋ ਗਏ ਤਾਂ ਸਾਰੇ ਦੋਸ਼ ਖਾਰਜ ਕਰ ਦਿੱਤੇ। ਸੇਵਾ, ਭਗਤੀ, ਪ੍ਰੇਮ ਅਤੇ ਨਿਮਰਤਾ ਵਾਲੇ ਗੁਣ ਵੇਖ ਕੇ ਉਹਨਾਂ ਦੀ ਘਾਲਣਾ ਨੂੰ ਵੇਖ ਕੇ ਗੁਰੂ ਅਮਰਦਾਸ ਜੀ ਨੇ ਅਨੁਭਵ ਕਰ ਲਿਆ ਕਿ ਭਾਈ ਜੇਠਾ ਜੀ ਹੁਣ ਦੀ ਨ ਦੁਨੀਆਂ ਦਾ ਦਰਦ ਦੂਰ ਕਰਨ ਦੇ ਯੋਗ ਹਨ। ਉਹ ਹੁਣ ਗੁਰਤਾ ਦੇ ਯੋਗ ਹਨ, ਤਦ 1 ਸਤੰਬਰ 1574 ਨੂੰ ਭਾਈ ਜੇਠਾ ਜੀ ਨੂੰ ਗੁਰੂ ਰਾਮਦਾਸ ਦਾ ਨਾਂ ਦੇ ਕੇ ਗੁਰਗੱਦੀ 'ਤੇ ਬਿਠਾਇਆ।

ਗੁਰਬਾਣੀ ਰਚਨਾ ਦੇ ਕਾਰਜ ਖੇਤਰ ਵਿਚ ਪਹਿਲੇ ਤਿੰਨ ਗੁਰੂਆਂ ਦੀ ਬਾਣੀ ਦਾ ਅਧਿਐਨ ਕੀਤਾ। ਆਪ ਗੁਰਬਾਣੀ ਦੀ ਨਕਲ ਕਰਦੇ ਰਹੇ, ਜਿਸ ਨਾਲ ਉਹਨਾਂ ਨੂੰ ਡੂੰਘੀ ਜਾਣਕਾਰੀ ਪ੍ਰਾਪਤ ਹੋਈ। ਉਹਨਾਂ ਨੇ ਆਪਣੇ ਆਪ ਨੂੰ ਸਿੱਖੀ ਜੀਵਨ ਵਿਚ ਚਾਲ ਲਿਆ ਸੀ। ਗੁਰ ਸਤਿਗੁਰ ਕਾ ਜੋ ਸਿਖੁ ਅਖਾਏ ਸੁ ਭਲਕੇ ਉਠਿ ਹਰਿ ਨਾਮ ਧਿਆਵੈ॥

ਹੋਵੇ। ਆਪਸੀ ਮਿਲਵਰਤਨ, ਪ੍ਰੇਮ ਪਿਆਰ ਤੇ ਸਾਂਝੇ ਭਾਈਚਾਰਕ ਤੌਰ 'ਤੇ ਵੱਸਣ। ਉਹਨਾਂ ਵੱਖ-ਵੱਖ ਜਾਤਾਂ, ਫਿਰਕਿਆਂ ਦੇ ਵੱਖ-ਵੱਖ ਹਨਰਮੰਦ, ਨਿਪੁੰਨ ਦਸਤਕਾਰਾਂ ਨੂੰ ਵਸਾਇਆ, ਜਿਹਨਾਂ ਨੇ ਸਮੂਹਿਕ ਤੌਰ ਤੇ ਇਕ ਬਜ਼ਾਰ ਦੇ ਰੂਪ ਵਿਚ ਵਪਾਰ ਨੂੰ ਵਧਾਇਆ। ਅੱਜ ਦਾ ਗੁਰੂ ਬਜ਼ਾਰ ਵਸਾਇਆ ਸੀ। ਸੰਨ 1577 ਵਿਚ ਗੁਰੂ ਰਾਮਦਾਸ ਜੀ ਨੇ ਦੁੱਖ ਭੰਜਨੀ ਬੇਰੀ ਦੀ ਥਾਂ ਤੇ ਅੰਮ੍ਰਿਤ ਸਰੋਵਰ ਦੀ ਖੁਦਾਈ ਆਰੰਭ ਕਰਵਾਈ। ਇਸਨੂੰ ਗੁਰੂ ਅਰਜਨ ਦੇਵ ਜੀ ਨੇ ਸੰਪੂਰਨ ਕੀਤਾ। ਜਿਸ ਨਾਲ ਇਸ ਨਗਰ ਦਾ ਨਾਂ ਅੰਮ੍ਰਿਤਸਰ ਪੈ ਗਿਆ। ਆਪ ਨੇ ਆਪਣੇ ਲਈ ਇਕ ਮਕਾਨ ਵੀ ਬਣਵਾਇਆ, ਜਿਸਦਾ ਨਾਂ ਗੁਰੂ ਕੇ ਮਹਿਲ ਪੈ ਗਿਆ। ਖੜੂਰ ਸਾਹਿਬ, ਗੋਇੰਦਵਾਲ ਅਤੇ ਕਰਤਾਰਪੁਰ ਦੇ ਲੰਗਰਾਂ ਦੀ ਪ੍ਰਥਾ ਨੂੰ ਅੰਮ੍ਰਿਤਸਰ ਵਿਖੇ ਵੀ ਇਵੇਂ ਹੀ ਜਾਰੀ ਰੱਖਿਆ। ਸੰਗਤਾਂ ਦੀ ਗਿਣਤੀ ਵਧਦੀ ਗਈ। ਸਰੋਵਰ ਦੇ ਵਿਚਕਾਰ ਹਰਿਮੰਦਰ ਉਸਾਰਨ ਦੀ ਯੋਜਨਾ ਬਣੀ।

ਸ਼ਹਿਰ ਦੀ ਵਜੋਂ ਲਈ ਉਸਾਰੀ ਦੇ ਕੰਮ ਜਾਰੀ ਸਨ। ਇਹਨਾਂ ਖਰਚਿਆਂ ਨੂੰ ਪੂਰਾ ਕਰਨ ਲਈ ਮਾਇਆ ਦੀ ਲੋੜ ਸੀ। ਮਾਇਆ ਇਕੱਠੀ ਕਰਨ ਲਈ ਮਸੰਦ ਨਿਯੁਕਤ ਕੀਤੇ। ਜੋ ਮਾਇਆ ਇਕੱਠੀ ਕਰਕੇ ਲਿਆਉਂਦੇ ਅਤੇ ਕੇਂਦਰੀ ਖਜਾਨੇ ਵਿਚ ਜਮ੍ਹਾਂ ਕਰਵਾਉਂਦੇ। ਅੱਗ ਮਾਇਆ ਧਾਰਮਿਕ ਅਤੇ ਸਮਾਜਿਕ ਕਾਰਜਾਂ ਲਈ ਖਰਚ ਹੁੰਦੀ। ਧਰਮ ਪ੍ਰਚਾਰ ਦੀ ਜ਼ਿੰਮੇਵਾਰੀ ਵੀ ਮਸੰਦਾਂ ਕੋਲ ਸੀ।

ਸੱਚਖੰਡ ਵਾਪਸੀ ਦਾ ਸਮਾਂ ਨੇੜੇ ਜਾਣ ਕੇ ਗੁਰੂ ਰਾਮਦਾਸ ਜੀ ਨੇ ਗੁਰਗੱਦੀ ਦੀ ਚੋਣ ਆਪਣੇ ਤਿੰਨ ਸਾਹਿਬਜ਼ਾਦਿਆਂ ਵਿੱਚੋਂ ਕਰਨੀ ਸੀ। ਉਹ ਪਰਿਵਾਰ ਸਮੇਤ ਗੋਇੰਦਵਾਲ ਚਲੇ ਗਏ। ਗੁਰਗੱਦੀ ਦੇ ਹੱਕ ਲਈ ਪ੍ਰਿਥੀ ਚੰਦ ਦਾ ਵਿਰੋਧ ਵੀ ਜਾਰੀ ਸੀ। ਪਰ 1 ਸਤੰਬਰ 1581 ਨੂੰ ਗੁਰੂ ਅਰਜਨ ਦੇਵ ਜੀ ਨੂੰ ਗੁਰਿਆਈ ਸੌਂਪ ਕੇ ਜੋਤੀ-ਜੋਤ ਸਮਾ ਗਏ।

ਕਿਉਂ ਉਦਾਸ ਹੈ ਸਾਦਿਕ: ਪਤਾ ਕਰੋ

ਮੈਂ ਜਦ 1971 ਵਿੱਚ ਲੁਧਿਆਣੇ ਆਇਆ ਤਾਂ ਉਸਤਾਦ ਜਸਵੰਤ ਭੰਵਰਾ ਦੇ ਮੂੰਹੋਂ ਤਬਲਾ ਵਾਦਕ ਰੰਗ ਦੀ ਸਿਫਤ ਸੁਣੀ। ਉਹ ਉਦੋਂ ਨਰਿੰਦਰ ਬੀਬਾ ਜੀ ਦੀ ਟੀਮ ਵਿੱਚ ਸ਼ਾਮਿਲ ਸੀ। ਇੰਜਨ ਸ਼ੌਡ ਲੁਧਿਆਣਾ ਨੇੜੇ ਉਸ ਦੀ ਰਿਹਾਇਸ਼ ਸੀ।

ਉਸਨੇ ਮੁਹੰਮਦ ਸਦੀਕ, ਸੁਰਿੰਦਰ ਸ਼ਿੰਦਾ, ਕੁਲਦੀਪ ਮਾਣਕ ਦੇ ਹੋਰ ਕਈਆਂ ਨਾਲ ਸੰਗੀਤ ਸੰਗਤ ਕੀਤੀ। ਉਸ ਦੇ ਦੋਵੇਂ ਪੁੱਤਰ ਸਾਦਿਕ ਤੇ ਸਲੀਮ ਵੀ ਸਿਰਕੱਢ ਤਬਲਾ ਵਾਦਕ ਬਣੇ। ਸਾਦਿਕ ਨੇ ਤਾਂ ਉਮਰ ਦਾ ਬਹੁਤਾ ਹਿੱਸਾ ਜਨਾਬ ਹੰਸ ਰਾਜ ਹੰਸ ਨਾਲ ਤਬਲੇ ਤੇ ਸੰਗਤ ਕੀਤੀ। ਮੈਨੂੰ ਯਾਦ ਹੈ, ਇੱਕ ਵਾਰ ਸਿਰਮੌਰ ਗਾਇਕ ਪਰਵੇਜ਼ ਮਹਿੰਦੀ ਸਾਹਿਬ ਪੰਜਾਬ ਆਏ ਹੋਏ ਸਨ। ਆਪਣੇ ਪਿੰਡ ਘੁੰਮਣ ਖੁਰਦ(ਗੁਰਦਾਸਪੁਰ) ਵੀ ਗਏ ਸਨ। ਸ. ਸੇਵਾ ਸਿੰਘ ਸੇਖਵਾਂ ਉਦੋਂ ਕੈਬਨਿਟ ਮੰਤਰੀ ਸਨ ਪੰਜਾਬ ਦੇ। ਬਟਾਲੇ ਤੋਂ ਘੁੰਮਣਾ ਤੀਕ ਵਿਸ਼ਾਲ ਲੋਕ ਕਾਫਲੇ ਵਿੱਚ ਪਰਵੇਜ਼ ਮਹਿੰਦੀ ਸਾਹਿਬ ਨੂੰ ਉਹ ਲੈ ਕੇ ਗਏ ਸਨ। ਪਰਵੇਜ਼ ਮਹਿੰਦੀ ਦਾ ਬੇਟਾ ਅਲੀ ਪਰਵੇਜ਼ ਵੀ ਨਾਲ ਸੀ।

ਅਸਾਂ ਕੁਝ ਦੋਸਤਾਂ ਸੁਰਿੰਦਰ ਸ਼ਿੰਦਾ ਤੇ ਡਾ. ਸਤੀਸ਼ ਸ਼ਰਮਾ ਦੀ ਮਦਦ ਨਾਲ ਪਰਵੇਜ਼ ਮਹਿੰਦੀ ਦੀ ਗ਼ਜ਼ਲ ਸ਼ਾਮ ਪੰਜਾਬ ਯੂਨੀਵਰਸਿਟੀ ਐਕਸਟੈਨਸ਼ਨ ਲਾਇਬਰੇਰੀ ਲੁਧਿਆਣਾ ਵਿੱਚ ਕਰਵਾਈ। ਤਬਲਾ ਵਾਦਕ ਵਜੋਂ ਸਾਦਿਕ ਨੇ ਸੰਗਤ ਕੀਤੀ। ਪਰਵੇਜ਼ ਮਹਿੰਦੀ ਨੇ ਉਸਨੂੰ ਬਹੁਤ ਸਲਾਹਿਆ। ਪਿਛਲੇ ਮਹੀਨੇ ਅਮਰੀਕਾ ਤੋਂ ਗਾਇਕ ਸੁਖਦੇਵ ਸਾਹਿਲ ਆਇਆ ਤਾਂ ਮੈਂ ਸਾਦਿਕ ਨੂੰ ਚੇਤੇ ਕੀਤਾ, ਚੰਗੇ ਸਮਰੱਥ ਵਾਦਕ ਵਜੋਂ। ਉਹ ਭਾਵੇਂ ਉਥੇ ਹਾਜ਼ਰ ਨਹੀਂ ਸੀ ਪਰ ਮੇਰੇ ਮਨ ਵਿੱਚ ਤਾਂ ਉਸ ਦਾ ਰਸਵੰਤਾ ਤਬਲਾ ਵਾਦਨ ਹਰ ਪਲ ਗੂੰਜਦਾ ਹੈ ਨਾ। ਅੱਜ ਉਸ ਦਾ ਫੋਨ ਆਇਆ ਪਤਾ ਲੱਗਾ ਕਿ ਉਸ ਦੀ ਪਹਿਲਾਂ ਮਾਂ ਮਰੀ। ਇਲਾਜ ਵਿੱਚ ਘਰ ਵਿਕਿਆ। ਫਿਰ ਬਾਪ ਰੰਗ ਚਲਾ ਗਿਆ ਚਾਰ ਕੁ ਮਹੀਨੇ ਪਹਿਲਾਂ। ਨਿੱਕਾ ਵੀਰ ਸਲੀਮ ਵੀ ਤੁਰ ਗਿਆ। ਪੁਰਾਣੇ ਗਾਇਕ ਜੋ ਉਸ ਦੀ ਕਦਰ ਕਰਦੇ ਸਨ ਮਰ ਖਪ

ਗਏ। ਹੰਸ ਰਾਜ ਹੰਸ ਜੀ ਵੀ ਹੁਣ ਕੰਮ ਨਹੀਂ ਕਰਦੇ। ਨਵੇਂ ਗਵੱਈਏ ਨਵਿਆਂ ਸਾਜੀਆਂ ਦੇ ਸੰਗੀ ਹਨ। ਕਈ ਡਰਦੇ ਮਾਰੇ ਲੈ ਕੇ ਨਹੀਂ ਜਾਂਦੇ ਕਿ ਹੰਸ ਜੀ ਦਾ ਸੰਗੀ ਰਿਹਾ ਹੋਣ ਕਾਰਨ ਵੱਧ ਮਿਹਨਤ ਮੰਗੇਗਾ।

ਸਟੂਡੀਓ ਰੀਕਾਰਡਿੰਗ ਲਾਈਵ ਹੋ ਨਹੀਂ ਰਹੀ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਪੁਰਾਣੇ ਕੰਮ ਨੂੰ ਹੀ ਕੰਪਿਊਟਰ ਵਰਤ ਰਹੇ ਨੇ। ਹੁਣ ਚਿਤੀ ਵਿਚਾਰੀ ਕੀ ਕਰੇ? ਹੋਰ ਰੁਜ਼ਗਾਰ ਕਰਨ ਜੋਗੇ ਨਹੀਂ। ਕਲਾ ਦੀ ਕਦਰ ਦਾਨੀ ਨਹੀਂ। ਰਸੋਈ ਉਦਾਸ ਹੈ। ਸਾਦਿਕ ਮਦਦ ਨਹੀਂ ਮੰਗਦਾ, ਕੰਮ ਮੰਗਦਾ ਹੈ ਆਪਣੀ ਲਿਆਕਤ ਦੇ ਹਾਣ ਦਾ। ਰਸੋਈ ਵਿੱਚ ਰੋਣਕ ਲਈ ਕੌਣ ਬਹੁਤੇਗਾ? ਪਤਾ ਨਹੀਂ।

54 ਸਾਲ ਉਮਰ ਤੀਕ ਸੰਗੀਤ ਸਹਾਰੇ ਦੁਨੀਆ ਦੇ ਲਗਪਗ ਸਾਰੇ ਵੱਡੇ ਮੁਲਕ ਘੁੰਮ ਚੁਕਿਆ ਸਾਦਿਕ ਪਿਆਰ ਤੋਂ ਰੁਜ਼ਗਾਰ ਉਡੀਕਦਾ ਹੈ। ਮੈਨੂੰ ਉਸ ਦਾ ਫੋਨ ਅੱਜ ਪਹਿਲੀ ਵਾਰ ਆਇਆ ਹੈ। ਕਦੇ ਪਹਿਲਾਂਮੇਰੀ

ਉਸ ਨਾਲ ਜ਼ਬਾਨ ਸਾਂਝੀ ਨਹੀਂ ਹੋਈ, ਪਰ ਅੱਜ ਉਸ ਦੀ ਉਦਾਸ ਬੋਲ ਬਾਣੀ ਮੇਰਾ ਕਾਲਜਾ ਚੀਰ ਗਈ ਹੈ। ਉਸ ਦਾ ਸੰਪਰਕ ਨੰਬਰ +91 79-86364055 ਹੈ ਦੋਸਤੋ। ਗਾਇਕ ਵੀਰ ਉਸ ਦੇ ਟੈਲੈਂਟ ਕੋਂ ਲਾਹਾ ਲੈ ਸਕਦੇ ਨੇ। ਸਭਿਆਚਾਰ ਨਾਲ ਸਬੰਧਿਤ ਸੰਸਥਾਵਾਂ ਤੇ ਕਾਲਿਜ ਸਕੂਲ ਵੀ ਸਿਖਲਾਈ ਲਈ ਉਸ ਨੂੰ ਬੁਲਾ ਸਕਦੇ ਹਨ। ਲੁਧਿਆਣਾ ਦੀ ਸੀ ਆਰ ਪੀ ਕਾਲੋਨੀ ਦੁੱਗਰੀ ਵਿੱਚ ਵੱਸਦਾ ਸਾਦਿਕ ਹੋਰ ਉਦਾਸ ਨਾ ਹੋਵੇ, ਇਹ ਇਕਰਾਰ ਕਰੋ। ਜਿਸ ਦੇਸ਼ ਦਾ ਕਲਾਕਾਰ ਉਦਾਸ ਹੋ ਜਾਵੇ, ਉਸ ਦੀ ਸਭਿਆਚਾਰਕ ਮੌਤ ਬਹੁਤ ਨਜ਼ਦੀਕ ਹੁੰਦੀ ਹੈ। ਪੰਜਾਬ ਜਿਉਣਾ ਰੱਖਣ ਲਈ ਕਲਾਵੰਤ ਸੱਜਣ ਉਦਾਸ ਨਾ ਹੋਣ ਦਿਉ। ਇਸੇ ਆਸ ਨਾਲ

- ਗੁਰਭਜਨ ਗਿੱਲ

ਜਦੋਂ ਮੈਂ ਥਾਣੇ ਜਾਣ ਤੋਂ ਬਚਿਆ

ਮੇਜਰ ਸਿੰਘ ਨਾਥਾ 91-94635-53962

ਤਕਰੀਬਨ ਤਿੰਨ ਦਹਾਕੇ ਪਹਿਲਾਂ ਪੰਜਾਬ ਅੰਦਰ ਜਦ ਪੁਲਿਸ ਦੀ ਦਹਿਸ਼ਤ ਦੌਰ ਚਲਿਆ ਤਾਂ ਬਹੁਤ ਸਾਰੇ ਨੌਜਵਾਨ ਰੋਜ਼ਾਨਾ ਪੁਲਿਸ ਵਲੋਂ ਸ਼ੱਕ ਦੇ ਆਧਾਰ 'ਤੇ ਹੀ ਫਰਜ਼ੀ ਪੁਲਿਸ ਮੁਕਾਬਲੇ ਬਣਾ ਕੇ ਮਾਰੇ ਜਾਣ ਲੱਗੇ। ਹਰ ਕੋਈ ਮਾਂ-ਬਾਪ ਆਪਣੇ ਪੁੱਤਰਾਂ ਸਹੀ ਸਲਾਮਤ ਘਰ ਆਉਣ ਲਈ ਬੂਹੇ ਅੰਗੇ ਝਾਕਦਾ ਰਹਿੰਦਾ। ਇਸ ਕਾਲੇ ਦੌਰ ਨੇ ਕੀਮਤੀ ਨੌਜਵਾਨੀ ਨੂੰ ਬਹੁਤਾ 'ਚ ਨਿਗਲ ਲਿਆ। ਕਾਨੂੰਨ ਨਾਂ ਦੀ ਕੋਈ ਚਿੰਜ ਨਹੀਂ ਸੀ। ਪੁਲਿਸ ਦਾ ਖੱਫ ਬਹੁਤ ਜ਼ਿਆਦਾ ਸੀ। ਝੂਠੇ ਕੇਸ, ਝੂਠੇ ਮੁਕਾਬਲੇ ਆਦਿ ਨੇ ਪੰਜਾਬ ਦੀ ਆਬ ਨੂੰ ਗੰਦਲਾ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਸੀ। ਇਨ੍ਹਾਂ ਦਿਨਾਂ ਵਿੱਚ ਸ੍ਰੀ ਦਰਬਾਰ ਸਾਹਿਬ ਉੱਪਰ ਭਾਰਤ ਸਰਕਾਰ ਵਲੋਂ ਕੀਤੇ ਫੌਜੀ ਹਮਲੇ ਨੇ ਸਿੱਖਾਂ ਦੇ ਹਿਰਦਿਆਂ ਨੂੰ ਤਾਂ ਵਲ੍ਹੰਧਰਨਾ ਹੀ ਸੀ ਜਿਸ ਦੇ ਨਤੀਜੇ ਵਜੋਂ ਭਾਰਤ ਦੇ ਪ੍ਰਧਾਨ ਮੰਤਰੀ ਦਾ ਕਤਲ ਹੋ ਗਿਆ। ਸਾਰੇ ਦੇਸ਼ ਅੰਦਰ ਸਰਕਾਰ, ਰਾਜਸੀ ਨੇਤਾਵਾਂ ਦੀ ਛੱਤਰ ਛਾਇਆ ਹੋਣ ਹਜ਼ਾਰਾਂ ਨਿਰਦੋਸ਼ ਸਿੱਖਾਂ ਦੇ ਬੇਰਹਿਮੀ ਨਾਲ, ਭੜਕਾਏ ਗਏ ਹਜ਼ੂਮਾਂ ਵਲੋਂ ਗਲਾਂ 'ਚ ਟਾਇਰ ਪਾ ਕੇ ਅੱਗਾਂ ਲਾ ਕੇ, ਬੇਰਹਿਮੀ ਨਾਲ ਸਿੱਖ ਪਰਿਵਾਰਾਂ ਦੇ ਕਤਲ ਕੀਤੇ ਗਏ। ਬੋਝੀ ਸ਼ੱਕ ਤੇ ਹੀ ਖਾਤਕੂ ਸੋਚ ਵਾਲੇ ਸਿੱਖ ਨੌਜਵਾਨਾਂ ਨੂੰ ਚੁੱਕ ਕੇ ਪੁਲਿਸ ਨੇ ਕੋਹ ਕੋਹ ਕੇ ਮਾਰਨਾ ਸ਼ੁਰੂ ਦਿੱਤਾ, ਜਿਸ ਨਾਲ ਤੰਗ ਹੋ ਕੇ ਗੁਪਤ ਖਾਤਕੂ ਜਥੇਬੰਦੀਆਂ ਖੜੀਆਂ ਹੋ ਗਈਆਂ। ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਬਹੁਤ ਸਾਰੇ ਬੇਰਹਿਮ ਪੁਲਿਸ ਅਧਿਕਾਰੀਆਂ ਦੇ ਸੋਧੇ ਲਾਉਣੇ ਸ਼ੁਰੂ ਕਰ ਦਿੱਤੇ। ਲੋਕ ਵੀ ਇਨ੍ਹਾਂ ਜਥੇਬੰਦੀਆਂ ਦੇ ਕਈ ਕੰਮਾਂ ਬਰਾਤ ਦੀ ਸੀਮਤ ਗਿਣਤੀ, ਭੋਗਾਂ ਤੇ ਫਜ਼ੂਲ ਖਰਚੀ, ਵਿਆਹੀਆਂ ਲੜਕੀਆਂ ਨਾਲ ਵਧੀਕੀਆਂ ਨੂੰ ਨੱਥ ਪਾਉਣਾ, ਘਰ ਬੈਠੀਆਂ ਵਿਆਹੀਆਂ ਨੂੰ ਸਹੁਰੇ ਭੇਜਣ ਵਾਲੇ ਕੰਮ ਹੋਣ ਲੱਗੇ ਜੋ ਸਰਕਾਰ ਨੂੰ ਭਉਂਦੇ ਨਹੀਂ ਸਨ। ਪੁਲਿਸ ਕੈਂਟਾਂ ਨੇ ਲੋਕਾਂ ਨੂੰ ਗੁੰਮਰਾਹ ਕਰਨ ਦੇ ਕੰਮ ਕੀਤੇ। ਹਾਲਾਤ ਹੀ ਐਸੇ ਸਨ ਕਿ ਹਰੇਕ ਸਿੱਖ ਦੀ ਸੋਚ ਖਾਤਕੂ ਬਣੀ ਹੋਈ ਸੀ। ਮੇਰੇ ਹੋਣਹਾਰ ਨੌਜਵਾਨ ਭਰਾ ਸੁਖਵਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਬਿੱਲਾ ਦੇ ਦੋਸਤ, ਕਬੱਡੀ ਦੇ ਵਧੀਆ ਖਿਡਾਰੀ ਅਤੇ ਗੁਆਂਢੀ ਛਿੱਦੇ ਦੀ ਪੁਲਿਸ ਮੁਲਾਜ਼ਮ ਨਾਲ ਅਮਲੋਹ ਵਿਖੇ 'ਝੜਪ' ਚ ਉਲਝਣ

ਕਾਰਨ ਬੇਵਸੀ ਦੇਖਦੇ ਹੋਏ ਜਿਉਂਦੇ ਪੁਲਿਸ ਦੇ ਹਥ ਆਉਣ ਦੀ ਬਜਾਏ ਸਾਇਨਿਡ ਖਾ ਲਈ ਜਿਸ ਨਾਲ ਉਸ ਦੀ ਮੌਤ ਹੋ ਗਈ। ਉਸ ਦੀ ਜੇਬ 'ਚੋਂ ਜੋ ਡਰਾਇਵਿੰਗ ਲਾਇਸੈਂਸ ਦੀ ਸਲਿੱਪ ਨਿਕਲੀ, ਜੋ ਕਾਪੀ ਜਾਂ ਲਾਇਸਿੰਸ ਬਣਾਉਣ ਸਮੇਂ ਉਦੋਂ ਦੇ ਦਿੰਦੇ ਸੀ ਤਾਂ ਜੋ ਚਲਾਨ ਨਾ ਹੋਵੇ ਉਸ ਉੱਪਰ ਮੇਰੇ ਭਰਾ ਦਾ ਨਾਮ ਸੀ। ਪਿੰਡ ਆ ਕੇ ਪੁਲਿਸ ਨੇ ਭਰਾ ਬਾਰੇ ਤਫਤੀਸ ਕੀਤੀ ਜੋ ਨਾਭੇ ਮੇਰੇ ਨਾਲ ਸਿਲਾਈ ਦਾ ਕੰਮ ਕਰਦਾ ਸੀ। ਇਹ ਵਾਕਿਆ ਅਮਲੋਹ ਵਿਖੇ ਅਮਲੋਹ ਬਾਣੇ ਅਧੀਨ ਹੋਇਆ ਸੀ। ਇਸ ਲਈ ਅਮਲੋਹ ਪੁਲਿਸ ਪਾਰਟੀ ਨਾਭੇ ਸਾਡੀ ਦੁਕਾਨ ਤੇ ਆ ਗਈ ਜਿਥੇ ਤਿੰਨੇ ਭਰਾ ਅਸੀਂ 'ਸਟੂਡੈਂਟ ਟੈਲਰਜ਼' ਨਾਮ ਤੇ ਦੁਕਾਨ ਚਲਾ ਰਹੇ ਸੀ। ਦੁਪਹਿਰ ਦਾ ਸਮਾਂ ਸੀ ਮੈਂ ਘਰ ਆਪਣਾ ਖਾਣਾ ਖਾਣ ਅਤੇ ਭਰਾਵਾਂ ਦਾ ਲੈਣ ਆਇਆ ਹੋਇਆ ਸੀ। ਛੋਟਾ ਭਰਾ ਸੁਖਵਿੰਦਰ ਬਿੱਲਾ ਬਜ਼ਾਰ ਚਲਾ ਗਿਆ। ਦੁਕਾਨ 'ਚ ਭਰਾ ਹਰਭਜਨ ਅਤੇ ਕਾਰੀਗਰ ਸਨ। ਪੁਲਿਸ ਭਰਾ ਨੂੰ ਅਮਲੋਹ ਠਾਣੇ ਲੈ ਗਈ। ਉਹ ਛੱਬੀ ਦਿਨ ਬਾਣੇ 'ਚ ਰਿਹਾ, ਉਸ ਨਾਲ ਕੀ ਬੀਤਿਆ ਇਹ ਫੇਰ ਕਦੇ ਦਸਾਂਗਾ। ਮੇਰੇ ਘਰੋਂ ਆਉਣ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਇਹ ਭਾਣਾ ਵਰਤ ਗਿਆ, ਜਿਸ ਸਦਕਾ ਮੈਂ ਬਾਣੇ ਜਾਣ ਤੋਂ ਬਚ ਗਿਆ ਜੇ ਮੈਂ ਉਥੇ ਹੁੰਦਾ ਤਾਂ ਮੈਨੂੰ ਵੀ ਜ਼ਰੂਰ ਲਿਜਾਣਾ ਹੀ ਸੀ ਕਿਉਂ ਕਿ ਉਸ ਸਮੇਂ ਪਰਿਵਾਰ ਦੇ ਸਾਰੇ ਮੈਂਬਰਾਂ ਨੂੰ ਸ਼ੱਕ ਦੇ ਆਧਾਰ ਤੇ ਹੀ ਬਾਣਿਆਂ 'ਚ ਛੁੱਟ ਦਿੱਤਾ ਜਾਂਦਾ ਸੀ। ਕਿਸੇ ਦੀ ਕੋਈ ਸੁਣਵਾਈ ਨਹੀਂ ਸੀ। ਲੋਕਤੰਤਰ ਨਾਂ ਦੀ ਕੋਈ ਗੱਲ ਨਹੀਂ ਰਹਿ ਗਈ ਸੀ। ਪਰਿਵਾਰ ਲਈ ਤਕਰੀਬਨ ਮਹੀਨਾ ਭਰ ਦੁੱਖਦਾਈ ਭਰੇ ਦਿਨ ਰਹੇ। ਪਰਿਵਾਰਕ ਮੈਂਬਰਾਂ ਅਤੇ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਰਿਸ਼ਤੇਦਾਰਾਂ ਨੇ ਬਾਣਿਆਂ ਵਿੱਚ ਰਾਤਾਂ ਕੱਟੀਆਂ ਅਤੇ ਪੁਲਿਸ ਤੋਂ ਬਚੇ ਮੈਂਬਰਾਂ ਨੇ ਥਾਂ ਥਾਂ ਰਾਤਾਂ ਕੱਟ ਕੇ ਬਿਤਾਏ ਨਾ ਭੁਲਣਯੋਗ ਨੇ। ਜੋ ਕੁਝ ਗਵਾਇਆ ਹੋਰ ਯਾਦਾਂ 'ਚ ਦਸਾਂਗਾ।

ਗਦਰੀ ਬਾਬਾ ਮੰਗੂ ਰਾਮ ਮੁੱਗੋਵਾਲੀਆ (14 ਜਨਵਰੀ 1886 ਤੋਂ 22 ਅਪ੍ਰੈਲ 1980)

(ਬਾਨੀ ਆਦਿ-ਧਰਮ ਲਹਿਰ, ਸਾਬਕਾ ਐਮ.ਐਲ.ਏ, ਫਰੀਡਮ ਫਾਈਟਰ ਗਦਰ ਪਾਰਟੀ, ਸਾਬਕਾ ਐਮ. ਬੀ. ਡੀ., ਸਾਬਕਾ ਪ੍ਰਧਾਨ ਪੰਜਾਬ ਸ਼ਹੂਲਡ ਕਾਸਟ ਫੈਡਰੇਸ਼ਨ, ਸਾਬਕਾ ਪ੍ਰਧਾਨ ਆਲ-ਇੰਡੀਆ ਆਦਿ-ਧਰਮ ਫੈਡਰੇਸ਼ਨ)

ਉਘੇ ਸਮਾਜ ਸੇਵਕ, ਸਾਬਕਾ ਤਹਿਸੀਲ ਭਲਾਈ ਅਫਸਰ, ਬਹੁਜਨ ਸਮਾਜ ਬੁਲੇਟਿਨ ਦੇ ਰੈਜ਼ੀਡੈਂਟ ਐਡੀਟਰ, ਬਹੁਜਨ ਸਮਾਜ ਦੇ ਜਾਣੇ-ਪਛਾਣੇ ਨਿਪੱਤਕ, ਨਿਰਪੱਖ, ਬੇ-ਖੌਫ, ਨਿਰਪੱਖ ਲੇਖਣੀ ਦੇ ਬੇਤਾਜ ਮਹਾਨ ਚਿੰਤਕ ਅਤੇ ਲੇਖਕ ਮਾਨਯੋਗ ਸੀ. ਐਲ. ਚੰਬਰ (ਜੋ ਅੱਜ ਜਿਸਮਾਨੀ ਤੌਰ ਤੇ ਸਾਡੇ ਵਿਚਕਾਰ ਨਹੀਂ ਰਹੇ ਪਰ ਉਹਨਾਂ ਦੇ ਕੰਮ ਹਮੇਸ਼ਾਂ-ਹਮੇਸ਼ਾਂ ਲਈ ਸਲਾਹੁਣਯੋਗ ਰਹਿਣਗੇ), ਐਡੀਟਰ-ਇੰ-ਚੀਫ ਕੌਮੀ ਉਠਾਰੀਆਂ ਜਲੰਧਰ, (ਪੰਜਾਬ) ਭਾਰਤ, ਸ਼੍ਰੀਮਾਨ ਸੀ. ਐਲ. ਚੰਬਰ, ਨੇ ਆਦਿ ਧਰਮ ਮੰਡਲ ਦੇ ਦਸਤਾਵੇਜ਼ਾਂ ਨੂੰ ਬਹੁਜਨ ਸਮਾਜ ਬੁਲੇਟਿਨ ਦੇ ਅੰਕ 9 ਵਿੱਚ "ਨਾਮ ਮੰਗੂ ਰਾਮ ਜੀ ਦਾ ਭੁੱਲਣਾ ਨਹੀਂ ਚਾਹੀਦਾ" ਦੇ ਸਿਰਲੇਖ ਹੇਠ ਪ੍ਰਕਾਸ਼ਿਤ ਕੀਤਾ। ਜਿਸਨੂੰ ਕਿ ਪਾਠਕਾਂ ਦੇ ਰੂਬਰੂ ਕੀਤਾ ਜਾ ਰਿਹਾ ਹੈ। ਉਮੀਦ ਹੈ ਆਪ ਸਭ ਪਸੰਦ ਕਰੋਗੇ।

ਤੇਜਪਾਲ ਗੰਗੜ (ਬਰਨਬੀ, ਬ੍ਰਿਟਿਸ਼ ਕੁਲੰਬੀਆ, ਕਨੇਡਾ) ਫੋਨ: 778.319.5431

ਪੰਜਾਬ ਦੇ ਮਹਾਨ ਸਪੂਤ, ਗਦਰੀ ਬਾਬਾ ਮੰਗੂ ਰਾਮ ਮੁੱਗੋਵਾਲੀਆ, ਜਿਸਨੇ ਸਾਨੂੰ ਪੜ੍ਹਾਏ ਅਤੇ ਨੌਕਰੀਆਂ ਕਰਨ ਦਾ ਅਧਿਕਾਰ, ਵੋਟ ਦਾ ਅਧਿਕਾਰ, ਜ਼ਮੀਨ ਖਰੀਦਣ ਦਾ ਅਧਿਕਾਰ ਦਵਾ ਕੇ ਸਮਾਜ ਵਿੱਚ ਸਿਰ ਉਚਾ ਕੁੱਕ ਕੇ ਚਲਣਾ ਸਿਖਾਇਆ, ਨੂੰ ਦਲਿਤ ਸਮਾਜ ਵਲੋਂ ਬਹੁਤ ਘੱਟ ਯਾਦ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਇਸ ਮਹਾਨ ਨੇਤਾ ਅਤੇ ਦੇਸ਼ ਭਗਤ ਦੀ ਦੇਣ ਹੋਰਨਾਂ ਸਮਾਜ ਸੁਧਾਰਕਾਂ ਅਤੇ ਰਾਜਨੀਤਿਕ ਨੇਤਾਵਾਂ ਤੋਂ ਘੱਟ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਬਾਬੂ ਜੀ ਪੜ੍ਹੇ ਲਿਖੇ, ਘਰੋਂ ਸੁਖਾਲੇ ਅਤੇ ਬਹਾਦਰ ਨੌਜਵਾਨ ਸਨ। ਵਿਦੇਸ਼ਾਂ ਵਿੱਚ 16 ਸਾਲ ਤੱਕ ਰਹਿ ਕੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਜੋ ਇੱਜ਼ਤ ਮਾਣ, ਬਰਾਬਰੀ ਦਾ ਦਰਜਾ ਤੇ ਜ਼ਿੰਦਗੀ ਦੀਆਂ ਸਭ ਸਹੂਲਤਾਂ ਮਾਣੀਆਂ, ਉਹ ਚਾਹੁੰਦੇ ਸਨ ਕਿ ਇਹ ਸਹੂਲਤਾਂ ਹਰ ਅਫ਼ੂਤ ਸਮਾਜਿਕ ਜਾਣ ਵਾਲਾ ਇਨਸਾਨ ਇਨ੍ਹਾਂ ਸਹੂਲਤਾਂ ਦਾ ਅਨੰਦ ਮਾਣੇ। ਸੰਨ 1926 ਵਿੱਚ 40 ਸਾਲ ਦੀ ਉਮਰ ਵਿੱਚ ਜੋ ਰਸਤਾ ਬਾਬੂ ਜੀ ਨੇ ਚੁਣਿਆ, ਉਹ ਬੜਾ ਭਿਆਨਕ ਪਰ ਸਵੈਮਾਨਤਾ ਭਰਪੂਰ ਸੀ। ਬਾਬੂ ਜੀ ਦੀ ਸਖਤ ਜੱਦੋ-ਜਹਿਦ ਦਾ ਹੀ ਫਲ ਹੈ ਕਿ ਅੱਜ ਅਸੀਂ ਆਦਿ ਧਰਮ ਮੰਡਲ ਦੁਆਰਾ ਸਰਕਾਰ ਪਾਸੋਂ ਮੰਨਵਾਈਆਂ ਮੰਗਾਂ ਦਾ ਅਨੰਦ ਮਾਣ ਰਹੇ ਹਾਂ। ਸਮੁੱਚੀ ਆਦਿ-ਧਰਮੀ ਕੌਮ ਬਾਬੂ ਮੰਗੂ ਰਾਮ ਮੁੱਗੋਵਾਲੀਆ ਜੀ ਦੀ ਸ਼ੁਕਰਗੁਜ਼ਾਰ ਹੈ, ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਸਾਡੀ ਕੌਮ ਦੀਆਂ ਹਜ਼ਾਰਾਂ ਸਾਲ ਪੁਰਾਣੀਆਂ ਗੁਲਾਮੀ ਦੀਆਂ ਜੰਜੀਰਾਂ ਤੋੜਕੇ ਸਾਨੂੰ ਮਾਨਵੀ ਅਧਿਕਾਰ ਲੈ ਕੇ ਦਿੱਤੇ। ਬਾਬੂ ਜੀ ਸਾਡੇ ਸਮਾਜ ਦੇ ਚਾਨਣ ਮੁਨਾਰੇ ਬਣੇ ਰਹਿਣਗੇ।

ਧਰਮੀਆਂ ਵਿੱਚ ਵੰਡੀ ਜਾਵੇ।
8. ਆਦਿ-ਧਰਮੀਆਂ ਨੂੰ ਆਪਣੇ ਆਦਿ-ਧਰਮੀ ਭਰਾ ਦੀ ਜ਼ਾਮਨੀ ਦੇਣ ਦਾ ਕਾਨੂੰਨ ਹੋਵੇ।
9. ਆਦਿ-ਧਰਮੀਆਂ ਤੇ ਜ਼ਰਾਇਮ ਪੇਸ਼ਾ ਦਾ ਧੱਬਾ ਧੋਣਾ, ਵਿਦੇਸ਼ਾ ਖਾਸ ਕਰਕੇ ਕਨੇਡਾ, ਨਿਊਜ਼ੀਲੈਂਡ, ਅਸਟ੍ਰੇਲੀਆ ਆਦਿ ਵਿੱਚ ਜਾਣ ਦੀ ਇਜਾਜ਼ਤ ਦੇਣ ਕਿਉਂਕਿ ਆਦਿ-ਧਰਮੀ ਗਰੀਬ ਹਨ।
10. ਪ੍ਰਸ਼ਾਸਨ ਟੈਕਸ ਆਦਿ-ਧਰਮੀਆਂ ਤੋਂ ਖਤਮ ਕਰਨਾ, ਜਦੋਂ ਤੱਕ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਸਬੰਧਤ ਅਦਾਰਿਆਂ ਵਿੱਚ ਬਣਦੀ ਨੁਮਾਇੰਦਗੀ ਸਰਕਾਰ ਨਹੀਂ ਦਿੰਦੀ,
11. ਬੈਂਕਾਂ ਆਦਿ-ਧਰਮੀਆਂ ਨੂੰ ਕਰਜ਼ੇ ਨਹੀਂ ਦਿੰਦੇ ਇਸ ਲਈ ਸਪੈਸ਼ਲ ਬੈਂਕਿੰਗ ਪ੍ਰਬੰਧ ਸਰਕਾਰ ਦੇ ਅਧੀਨ ਹੋਣੇ ਚਾਹੀਦੇ ਹਨ, ਜਾਂ ਤਾਂ ਪੰਚਾਇਤ ਵਿੱਚ ਆਦਿ-ਧਰਮੀਆਂ ਨੂੰ ਨੁਮਾਇੰਦਗੀ ਮਿਲੇ ਜਾਂ ਫਿਰ ਆਦਿ ਧਰਮੀਆਂ ਦੀਆਂ ਪੰਚਾਇਤਾਂ ਨੂੰ ਕਾਨੂੰਨੀ ਮਾਨਤਾ ਮਿਲੇ।
12. ਜਨ ਗਣਨਾ ਦੌਰਾਨ ਆਦਿ-ਧਰਮੀਆਂ ਉੱਪਰ ਸਿੱਖਾਂ ਅਤੇ ਹਿੰਦੂਆਂ ਦੇ ਜੁਲਮਾਂ ਕਾਰਨ ਇਹ ਜਨ ਗਣਨਾ ਪ੍ਰਵਾਨ ਨਹੀਂ। ਇਸ ਸਬੰਧੀ ਇੰਨਕੁਆਇਰੀ ਕਰਾ ਕੇ ਸਹੀ ਜਣਗਣਨਾ ਕੀਤੀ ਜਾਵੇ। ਆਦਿ ਧਰਮੀ ਲੜਕੇ ਲੜਕੀਆਂ ਲਈ ਵਧੀਆ ਪੜ੍ਹਾਈ ਦਾ ਪ੍ਰਬੰਧ ਕੀਤਾ ਜਾਵੇ।
13. ਨੈਸ਼ਨਲ ਸਕਾਲਰ ਸ਼ਿੱਪ ਦੇਣ ਅਤੇ ਆਦਿ-ਧਰਮੀਆਂ ਲਈ ਜਿੱਥੇ ਤੱਕ ਹੋ ਸਕੇ ਵੱਖਰੇ ਸਕੂਲ ਖੋਲ੍ਹੇ ਜਾਣ, ਆਦਿ-ਧਰਮ ਮੰਡਲ ਆਫ ਪੰਜਾਬ ਜਲੰਧਰ ਨੂੰ ਆਦਿ-ਧਰਮੀਆਂ ਦਾ ਨੁਮਾਇੰਦਾ ਸਮਝਿਆ ਜਾਵੇ। ਦਇਆ ਨੰਦ ਦਲਿਤ ਉਦਾਰ ਮੰਡਲ ਹੁਸ਼ਿਆਰਪੁਰ, ਪਤਿਤ ਉਦਾਰ ਮੰਡਲ, ਅਫ਼ੂਤ ਉਦਾਰ ਮੰਡਲ ਅਤੇ ਅੰਤੜ ਉਦਾਰ ਮੰਡਲ ਲਾਹੌਰ ਆਦਿ-ਧਰਮੀਆਂ ਦੇ ਨੁਮਾਇੰਦਗੇ ਨਹੀਂ ਹਨ, ਮਤੇ ਪਾਸ ਕੀਤੇ।
14. ਲੰਡਨ ਵਿਖੇ ਆਯੋਜਿਤ ਹੋਣ ਜਾ ਰਹੀ ਗੋਲਮੇਜ਼ ਕਾਨਫਰੰਸ ਵਿੱਚ ਆਦਿ ਧਰਮੀਆਂ ਦਾ ਘੱਟ ਤੋਂ ਘੱਟ ਇੱਕ ਨੁਮਾਇੰਦਾ ਭੇਜਿਆ ਜਾਵੇ।
15. ਸਰਕਾਰ ਆਦਿ-ਧਰਮ ਮੰਡਲ ਰਾਹੀਂ ਚਮਤੇ ਦੀ ਵਸਤਾਂ ਫੌਜ ਪੁਲਿਸ ਆਦਿ ਲਈ ਖਰੀਦੇ ਤਾਂ ਜੋ ਇਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਆਰਥਿਕ ਹਾਲਤ ਸੁੱਧੇ। ਇਹ ਯਾਦ ਪੱਤਰ ਸੁੰਦਰ ਦਿੱਖ ਵਾਲਾ ਕਿਸ਼ਨ ਸਕੀਮ ਪ੍ਰੈਸ, ਰੇਲਵੇ ਰੋਡ ਜਲੰਧਰ ਸ਼ਹਿਰ ਤੋਂ ਛਪਿਆ ਜਿੱਥੇ ਆਦਿ ਡੰਕਾਂ ਛੱਪਦਾ ਸੀ ਅੱਜ ਕੱਲ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਪ੍ਰੈਸ ਦਾ ਨਾਮ ਸੋਨੀ ਪ੍ਰਿੰਟਿੰਗ ਪ੍ਰੈਸ ਹੈ।

ਲਈ 15 ਆਦਿ ਧਰਮੀ ਆਗੂ ਵੀ ਨਾਲ ਜਾਣਗੇ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਨਾਂ ਸਨ: ਪੰਡਿਤ ਹਰੀ ਰਾਮ ਉਪ-ਪ੍ਰਧਾਨ, ਸੰਤ ਰਾਮ ਆਜ਼ਾਦ, ਰਾਮ ਚੰਦ ਸੰਪਾਦਕ, "ਆਦਿ ਡੰਕਾ", ਹਰਦਿੱਤਾ ਮੱਲ ਪ੍ਰਧਾਨ ਮਜ਼ਬੀ ਬਰਾਦਰੀ ਜਿਲ੍ਹਾ ਫਿਰੋਜ਼ਪੁਰ, ਭਗਤ ਗੁਲਾਬਾ ਮੱਲ, ਮੈਨੇਜਰ, ਮੈਨੇਜਿੰਗ ਕਮੇਟੀ, ਰੋਸ਼ਨ ਲਾਲ ਵਾਲਮੀਕ ਲਾਹੌਰ ਸ਼ਹਿਰ, ਬਿਹਾਰੀ ਲਾਲ ਸਿਆਲਕੋਟ, ਰੋਸੀ ਰਾਮ ਖਾਲਸਾ ਬਰਾਦਰੀ ਅੰਬਾਲਾ, ਰਾਮ ਸਿੰਘ ਕਬੀਰ ਪੰਥੀ ਜਿਲ੍ਹਾ ਹੁਸ਼ਿਆਰਪੁਰ, ਭੁੱਲਾ ਰਾਮ ਸੈਕਟਰੀ ਜਿਲ੍ਹਾ ਲਾਇਲਪੁਰ, ਚਮਨ ਲਾਲ ਰਵੀਦਾਸੀਆ ਜਿਲ੍ਹਾ ਲੁਧਿਆਣਾ। ਖੜਕੂ ਮੱਲ ਜਿਲ੍ਹਾ ਕਾਂਗੜਾ, ਉੱਤਮ ਚੰਦ ਚੀਚਾਵਤਨੀ, ਜਿਲਾ ਮਿਟਗੰਮਰੀ, ਹਰਦਿਆਲ ਡਲਹੌਜ਼ੀ।

ਨੂੰ ਬੜਾ ਉਘਾੜ ਕੇ ਪੇਸ਼ ਕਰਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਆਦਿ-ਧਰਮ ਨੂੰ ਇੱਕ ਵੱਖਰੇ ਧਰਮ ਵਜੋਂ ਅਤੇ ਆਦਿ-ਧਰਮੀ ਇੱਕ ਵੱਖਰੀ ਕੌਮ ਵਜੋਂ ਪੇਸ਼ ਕਰਦਾ ਹੈ ਉੱਚ ਜਾਤੀਆਂ ਵਲੋਂ ਆਦਿ-ਧਰਮੀਆਂ 'ਤੇ ਕੀਤੇ ਜੁਲਮਾਂ ਲਈ ਮਨੂੰ ਸਿਮਰਤੀ 17 ਸਲੋਕਾਂ, ਵਿਸ਼ਨੂੰ ਸਿਮਰਤੀ ਵਿੱਚੋਂ ਇੱਕ ਸਲੋਕ, ਮਹਾਂ ਰਿਸ਼ਿ ਗੋਤਮ ਧਰਮ ਸੂਤਰ ਦੇ ਇੱਕ ਸਲੋਕ ਅਤੇ ਭਗਵਾਨ ਬਾਲਮੀਕ ਰਮਾਇਣ ਦੇ ਉੱਤਰ ਕਾਂਡ ਦੇ ਸਰਗ 87 ਦਾ ਹਵਾਲਾ ਦਿੱਤਾ ਹੈ। ਇਹ ਹਵਾਲੇ ਦੇ ਕੇ ਸਿੱਧ ਕੀਤਾ ਹੈ ਕਿ ਆਦਿ-ਧਰਮ ਹਿੰਦੂਆਂ ਤੋਂ ਅਲੱਗ ਕੌਮ ਹੈ ਅਤੇ ਹਿੰਦੂਆਂ ਵਿੱਚ ਕਿਸੇ ਕੀਮਤ ਤੇ ਸ਼ਾਮਲ ਨਾ ਹੋਣ ਦਾ ਦਾਅਵਾ ਕੀਤਾ ਹੈ "ਵੱਖਰੇ ਚੋਣ ਖੇਤਰ ਪ੍ਰਣਾਲੀ" Separate Electorate ਤੇ ਜ਼ੋਰ ਦੇ ਕੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਇਸ ਵਿੱਚ ਅਸੀਂ ਅਸੰਬਲੀ ਵਿੱਚ ਸਹੀ ਅਵਾਜ਼ ਨਹੀਂ ਭੇਜ ਸਕਦੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਸਰਕਾਰ ਤੇ ਦੇਸ਼ ਲਾਇਆ ਕਿ ਉਸ ਨੇ ਸਾਨੂੰ ਹਿੰਦੂਆਂ ਨਾਲ ਨੱਥੀ ਕਰਕੇ ਸਦਾ ਬੇਇਨਸਾਫੀ ਕੀਤੀ ਹੈ।

ਵਾਇਸਰਾਏ ਅਤੇ ਗਵਰਨਰ ਜਨਰਲ ਨੂੰ ਯਾਦ ਪੱਤਰ
1931 ਦੀ ਮਰਦਮ ਸ਼ੁਮਾਰੀ ਤੇ ਬਾਅਦ ਅਤੇ ਗੋਲਮੇਜ਼ ਕਾਨਫਰੰਸ ਵਿੱਚ ਨਾਮਜ਼ਦਗੀ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਬਾਬੂ ਮੁੱਗੋਵਾਲੀਆ ਨੇ ਮਿਸਰਟ ਫਰੀਮੈਨ ਬਾਮਸ, ਅਰਲ ਆਫ ਵਿਲਿੰਗਡਨ, ਜੀ.ਐਮ.ਐਸ.ਆਈ. ਜੀ. ਜੀ. ਐਮ. ਜੀ., ਜੀ.ਐਮ.ਆਈ.ਈ. ਜੀ.ਵੀ.ਈ. ਵਾਇਸਰਾਏ ਅਤੇ ਗਵਰਨਰ ਜਨਰਲ ਆਫ ਇੰਡੀਆ ਨੂੰ ਯਾਦ ਪੱਤਰ ਭੇਜਿਆ। ਇਸ ਯਾਦ ਪੱਤਰ ਵਿੱਚ ਆਦਿ-ਧਰਮੀਆਂ ਦੇ ਇਤਹਾਸ ਅਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਉੱਪਰ ਉੱਚ ਜਾਤੀ ਦੇ ਜੁਲਮਾਂ ਨੂੰ ਚਿੱਤਰਿਆ ਹੈ ਆਦਿ-ਧਰਮੀਆਂ ਨੂੰ ਦੁਨੀਆਂ ਦੀ ਪ੍ਰਾਚੀਨਤਮ ਅਤੇ ਉੱਤਮ ਨਸਲ ਐਲਾਨਦਿਆਂ ਕਿਹਾ ਕਿ 5000 ਹਜ਼ਾਰ ਸਾਲ ਪਹਿਲਾਂ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦਾ ਭਾਰਤ ਉੱਤੇ ਰਾਜ ਸੀ ਅਤੇ ਮੱਧ ਏਸ਼ੀਆ ਤੋਂ ਆਏ ਆਰਿਆ ਨੇ ਇਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਗੁਲਾਮ ਬਣਾਇਆ ਹੈ ਆਦਿ-ਧਰਮੀਆਂ ਉੱਪਰ ਉੱਚ ਜਾਤੀ ਹਿੰਦੂਆਂ ਅਤੇ ਅੰਗਰੇਜ਼ਾਂ ਦੀਆਂ ਦੋ ਸਰਕਾਰਾਂ ਦਾ ਰਾਜ ਦੱਸਿਆ ਹੈ।

ਯਾਦ ਪੱਤਰ ਵਿੱਚ ਮੰਜਾਬ ਵਿੱਚ ਮੁਸਲਿਮ ਰਾਜ ਰਹਿਣ ਕਾਰਨ ਦੂਜੇ ਰਾਜਾਂ ਮੁਕਾਬਲੇ ਘੱਟ ਛੁੱਟ ਦਾ ਦਾਅਵਾ ਕੀਤਾ ਹੈ ਪਰ ਰਾਜਨੀਤਕ ਤੌਰ ਤੇ ਗਏ ਗੁਜਰੇ ਕਿਹਾ ਹੈ ਕਿਉਂਕਿ ਪੰਜਾਬ ਵਿੱਚ ਵਿਧਾਨ ਪ੍ਰੀਸ਼ਦ ਜਾਂ ਸਥਾਨਕ ਸਰਕਾਰ ਵਿੱਚ ਇੱਕੋ ਵੀ ਮੈਂਬਰ ਨੂੰ ਨਾਮਜ਼ਦ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਦੋਂ ਕਿ ਦੂਜੇ ਸੂਬਿਆਂ ਵਿੱਚ 1 ਤੋਂ 11 ਤੱਕ ਨਾਮਜ਼ਦਗੀਆਂ ਇਨ੍ਹਾਂ ਵਰਗਾਂ ਚੋਂ ਕੀਤੀਆਂ ਹਨ। ਸੰਯੁਕਤ ਚੋਣ ਖੇਤਰ ਪ੍ਰਬੰਧ ਦੀ ਥਾਂ ਵੱਖਰੇ ਚੋਣ ਪ੍ਰਬੰਧ (ਸਏਪਰਿਓਟੇਟ ਏਲੇਕਟਰੇਟਿਓਟ) ਨੂੰ ਆਦਿ-ਧਰਮੀਆਂ ਦੇ ਰਾਜਨੀਤਕ ਅਤੇ ਸਮਾਜਿਕ ਅਤੇ ਇੱਥੋਂ ਤੱਕ ਕਿ ਨੈਤਿਕ ਮੁਕਤੀ ਦੇ ਲਈ ਸਹਾਈ ਦੱਸਿਆ। ਆਦਿ-ਧਰਮੀਆਂ ਦੀ ਮੌਜੂਦਾ ਸਥਿਤੀ ਦਾ ਵਰਨਣ ਕਰਦਿਆਂ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਸਥਿਤੀ ਵਿੱਚ ਸੁਧਾਰ ਲਈ 15 ਮੰਗਾਂ ਰੱਖੀਆਂ। ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਵਿੱਚੋਂ ਮੁੱਖ ਸਨ:

ਇਸ ਖਾਸ ਮੀਟਿੰਗ ਵਿੱਚ ਪੰਜ ਮਤੇ ਹੋਰ ਪਾਸ ਕੀਤੇ:
ਪਹਿਲਾ ਮਤਾ: ਆਦਿਧਰਮੀ ਕੀ ਮਰਦ, ਕੀ ਔਰਤ, ਆਪਣੇ ਵਿਚਾਰ ਪ੍ਰਗਟ ਕਰਨ ਲਈ ਆਜ਼ਾਦ ਹਨ।
ਦੂਜਾ: ਮੰਡਲ ਵੱਖਰੇ ਚੋਣ ਕਰਤਾ ਪ੍ਰਣਾਲੀ ਦੇ ਪੱਖ ਵਿੱਚ ਹੈ। ਅਤੇ ਸੰਯੁਕਤ ਚੋਣ ਕਰਤਾ ਪ੍ਰਣਾਲੀ ਦੇ ਸਖਤ ਵਿਰੁੱਧ ਹੈ।
ਤੀਜਾ ਮਤਾ: ਰਾਜਾ ਮੁੰਜੇ ਪੈਕਟ ਦੀ ਸਖਤ ਵਿਰੁੱਧ ਹੈ।
ਚੌਥਾ ਮਤਾ: ਇਹ ਫੈਸਲਾ ਕਰਦੇ ਹਾਂ ਕਿ ਮਹਾਤਮਾ ਗਾਂਧੀ, ਕਾਂਗਰਸ, ਐਮ. ਸੀ. ਰਾਜਾ ਅਫ਼ੂਤਾਂ ਦੇ ਨੇਤਾ ਨਹੀਂ ਹਨ। ਸਗੋਂ ਡਾ. ਅੰਬੇਡਕਰ ਅਫ਼ੂਤਾਂ ਦੇ ਅਸਲੀ ਨੇਤਾ ਹਨ।
ਪੰਜਵਾਂ ਮਤਾ: ਹਿੰਦੂ ਵਾਦ, ਦਇਆ ਨੰਦ ਦ ਦਲਿਤ ਉਦਾਰ, ਅਫ਼ੂਤ ਉਦਾਰ ਅਤੇ ਆਰੀਆ ਸਮਾਜ ਅਫ਼ੂਤ ਵਰਗ ਨੂੰ ਧੋਖਾ ਦੇਣ ਲਈ ਬਣਾਏ ਗਏ ਹਨ। ਇਹ ਚਾਹੁੰਦੇ ਹਨ ਕਿ ਸਰਕਾਰ ਅਫ਼ੂਤਾਂ ਦੇ ਮਸਲਿਆਂ ਵਾਰੇ ਇਨ੍ਹਾਂ ਨਾਲ ਕੋਈ ਸੰਬੰਧ ਨਾ ਰੱਖੇ। ਇਨ੍ਹਾਂ ਮਤਿਆਂ ਦਾ ਪੱਤਰ ਬਾਬੂ ਪਿਪਲਾਂਵਾਲਾ ਵਲੋਂ ਪ੍ਰਧਾਨ, ਫਰੈਂਚਾਈਜ਼ ਕਮੇਟੀ ਲਾਹੌਰ ਨੂੰ 31 ਮਾਰਚ, 1932 ਨੂੰ ਲਿਖਿਆ।

ਜਿਸ ਲੈਟਰਪੈਡ 'ਤੇ ਇਹ ਪੱਤਰ ਟਾਈਪ ਕੀਤਾ ਉਸ ਉੱਪਰ 'ਆਦਿ ਧਰਮ ਮੰਡਲ (ਪੰਜਾਬ) ਜਲੰਧਰ ਸ਼ਹਿਰ' ਅੰਗਰੇਜ਼ੀ, ਪੰਜਾਬੀ ਅਤੇ ਉਰਦੂ ਵਿੱਚ ਲਿਖਿਆ ਹੈ। ਉੱਪਰ ਖਬੇ ਹੱਥ ਜੈ ਗੁਰਦੇਵ, ਸੱਜੇ ਹੱਥ ਆਦਿ-ਧਰਮ ਕੀ ਜੈ' ਅਤੇ ਵਿਚਕਾਰ ਵਿੱਚ "ਸੋਹੰ" ਛਪਿਆ ਹੈ। ਖੱਬੇ ਪਾਸੇ ਅਦਿ ਧਰਮ ਮੰਡਲ ਦੇ ਉਦੇਸ਼ ਸਿਰਲੇਖ ਹੇਠ ਛਪਿਆ ਹੈ:
1. ਆਦਿ ਧਰਮੀਆਂ ਦੇ ਖੁੱਸੇ ਹੋਏ ਹੱਕਾਂ ਦੀ ਪ੍ਰਾਪਤੀ ਕਰਨਾ।
2. ਮਨੂੰ ਸਿਮਰਤੀ ਅਤੇ ਹੋਰ ਸ਼ਾਸਤਰ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਵਿੱਚ ਆਦਿ ਧਰਮੀਆਂ ਨੂੰ ਗਿਰਾਇਆ ਗਿਆ ਕਾਨੂੰਨ ਨਜ਼ਬ ਕਰਾਉਣੇ।
3. ਜਾਤਪਾਤ ਦਾ ਪੱਖਵਾਦ ਛੱਡਕੇ ਏਕਤਾ ਪ੍ਰੇਮ ਵਧਾਉਣਾ।
4. ਆਦਿ ਧਰਮੀਆਂ ਦੇ ਦੁੱਖਾਂ ਦੀ ਹਾਲ ਪੁਕਾਰ ਗਵਰਨਮੈਂਟ ਤੱਕ ਪਹੁੰਚਾਉਣੀ।
5. ਜਥੇਬੰਦੀ ਅਤੇ ਵਿਦਿਆ ਦਾ ਹਾਸਲ ਕਰਨਾ।
ਉਦੇਸ਼ਾਂ ਦੀ ਡੱਬੀ ਦੇ ਨਾਲ ਟੋਚੇ ਰੋਕ ਲਿਖਿਆ ਹੈ- ਆਦਿ ਧਰਮ ਨਾ ਛੋਡਨਾ ਨਿਕਲ ਜਾਏ ਚਾਹੇ ਪ੍ਰਾਣ, ਛੋਟੇ ਬੜੇ ਸਭ ਮੰਨ ਲਉ ਬੁੱਢੇ ਅਤੇ ਜੁਆਨ।
ਪੰਜਾਬ ਫਰੈਂਚਾਈਜ਼ ਕਮੇਟੀ, ਲਾਹੌਰ ਨੂੰ ਮੈਮੋਰੈਂਡਮ: ਬਾਬੂ ਮੁੱਗੋਵਾਲੀਆ ਨੇ ਪੰਜਾਬ ਫਰੈਂਚਾਈਜ਼ ਕਮੇਟੀ, ਲਾਹੌਰ ਨੂੰ ਇੱਕ ਮੈਮੋਰੈਂਡਮ ਦਿੱਤਾ ਜੋ ਆਦਿ-ਧਰਮ ਮੰਡਲ ਦੀ ਫਿਲਾਸਫੀ

ਦਲਿਤ ਉਦਾਰ, ਅਫ਼ੂਤ ਉਦਾਰ ਅਤੇ ਆਰੀਆ ਸਮਾਜ ਅਫ਼ੂਤ ਵਰਗ ਨੂੰ ਧੋਖਾ ਦੇਣ ਲਈ ਬਣਾਏ ਗਏ ਹਨ। ਇਹ ਚਾਹੁੰਦੇ ਹਨ ਕਿ ਸਰਕਾਰ ਅਫ਼ੂਤਾਂ ਦੇ ਮਸਲਿਆਂ ਵਾਰੇ ਇਨ੍ਹਾਂ ਨਾਲ ਕੋਈ ਸੰਬੰਧ ਨਾ ਰੱਖੇ। ਇਨ੍ਹਾਂ ਮਤਿਆਂ ਦਾ ਪੱਤਰ ਬਾਬੂ ਪਿਪਲਾਂਵਾਲਾ ਵਲੋਂ ਪ੍ਰਧਾਨ, ਫਰੈਂਚਾਈਜ਼ ਕਮੇਟੀ ਲਾਹੌਰ ਨੂੰ 31 ਮਾਰਚ, 1932 ਨੂੰ ਲਿਖਿਆ।
ਜਿਸ ਲੈਟਰਪੈਡ 'ਤੇ ਇਹ ਪੱਤਰ ਟਾਈਪ ਕੀਤਾ ਉਸ ਉੱਪਰ 'ਆਦਿ ਧਰਮ ਮੰਡਲ (ਪੰਜਾਬ) ਜਲੰਧਰ ਸ਼ਹਿਰ' ਅੰਗਰੇਜ਼ੀ, ਪੰਜਾਬੀ ਅਤੇ ਉਰਦੂ ਵਿੱਚ ਲਿਖਿਆ ਹੈ। ਉੱਪਰ ਖਬੇ ਹੱਥ ਜੈ ਗੁਰਦੇਵ, ਸੱਜੇ ਹੱਥ ਆਦਿ-ਧਰਮ ਕੀ ਜੈ' ਅਤੇ ਵਿਚਕਾਰ ਵਿੱਚ "ਸੋਹੰ" ਛਪਿਆ ਹੈ। ਖੱਬੇ ਪਾਸੇ ਅਦਿ ਧਰਮ ਮੰਡਲ ਦੇ ਉਦੇਸ਼ ਸਿਰਲੇਖ ਹੇਠ ਛਪਿਆ ਹੈ:
1. ਆਦਿ ਧਰਮੀਆਂ ਦੇ ਖੁੱਸੇ ਹੋਏ ਹੱਕਾਂ ਦੀ ਪ੍ਰਾਪਤੀ ਕਰਨਾ।
2. ਮਨੂੰ ਸਿਮਰਤੀ ਅਤੇ ਹੋਰ ਸ਼ਾਸਤਰ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਵਿੱਚ ਆਦਿ ਧਰਮੀਆਂ ਨੂੰ ਗਿਰਾਇਆ ਗਿਆ ਕਾਨੂੰਨ ਨਜ਼ਬ ਕਰਾਉਣੇ।
3. ਜਾਤਪਾਤ ਦਾ ਪੱਖਵਾਦ ਛੱਡਕੇ ਏਕਤਾ ਪ੍ਰੇਮ ਵਧਾਉਣਾ।
4. ਆਦਿ ਧਰਮੀਆਂ ਦੇ ਦੁੱਖਾਂ ਦੀ ਹਾਲ ਪੁਕਾਰ ਗਵਰਨਮੈਂਟ ਤੱਕ ਪਹੁੰਚਾਉਣੀ।
5. ਜਥੇਬੰਦੀ ਅਤੇ ਵਿਦਿਆ ਦਾ ਹਾਸਲ ਕਰਨਾ।
ਉਦੇਸ਼ਾਂ ਦੀ ਡੱਬੀ ਦੇ ਨਾਲ ਟੋਚੇ ਰੋਕ ਲਿਖਿਆ ਹੈ- ਆਦਿ ਧਰਮ ਨਾ ਛੋਡਨਾ ਨਿਕਲ ਜਾਏ ਚਾਹੇ ਪ੍ਰਾਣ, ਛੋਟੇ ਬੜੇ ਸਭ ਮੰਨ ਲਉ ਬੁੱਢੇ ਅਤੇ ਜੁਆਨ।
ਪੰਜਾਬ ਫਰੈਂਚਾਈਜ਼ ਕਮੇਟੀ, ਲਾਹੌਰ ਨੂੰ ਮੈਮੋਰੈਂਡਮ: ਬਾਬੂ ਮੁੱਗੋਵਾਲੀਆ ਨੇ ਪੰਜਾਬ ਫਰੈਂਚਾਈਜ਼ ਕਮੇਟੀ, ਲਾਹੌਰ ਨੂੰ ਇੱਕ ਮੈਮੋਰੈਂਡਮ ਦਿੱਤਾ ਜੋ ਆਦਿ-ਧਰਮ ਮੰਡਲ ਦੀ ਫਿਲਾਸਫੀ

1921 ਦੀ ਜਨ ਗਣਨਾ ਜਾਤੀਵਾਦ ਦੀ ਲਿਸਟ ਦਿੱਤੀ ਹੈ ਜਿਸ ਵਿੱਚ 40 ਲੱਖ ਡਿਪ੍ਰੈਸਡ ਕਲਾਸਿਜ਼ (Depressed Classes) ਦੀ ਗਿਣਤੀ ਹੈ 1931 ਦੀ ਜਨ ਗਣਨਾ ਵਿੱਚ 4.5 ਲੱਖ ਵਲੋਂ ਆਦਿ-ਧਰਮ ਲਿਅਉਣ ਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਵਲੋਂ ਜਗੀਰਦਾਰਾਂ ਅਤੇ ਸਰਮਾਏਦਾਰਾਂ ਵਲੋਂ ਕੀਤੇ ਜੁਲਮਾਂ ਬਾਰੇ ਲਿਖਿਆ ਹੈ ਕਿ ਇਹ ਜੁਲਮ ਨਾ ਹੁੰਦੇ ਤਾਂ ਇਹ ਗਿਣਤੀ ਹੋਰ ਵੀ ਵਧ ਜਾਂਦੀ ਇਹ ਤਰੱਕੀ ਸਿਰਫ 5 ਸਾਲਾਂ ਵਿੱਚ ਹੋਈ ਕਿਉਂਕਿ 1925 ਵਿੱਚ ਆਦਿ ਧਰਮ ਮੰਡਲ ਦੀ ਸਥਾਪਨਾ ਹੋਈ ਸੀ। ਬਾਲਗ ਵੋਟ ਦੀ ਮੰਗ ਕੀਤੀ ਗਈ ਕਿਉਂਕਿ ਆਦਿ-ਧਰਮੀਆਂ ਕੋਲ ਵੋਟ ਦੀ ਸ਼ਰਤ ਪੂਰੀ ਕਰਨ ਲਈ ਜਾਇਦਾਦ ਆਦਿ ਨਹੀਂ ਸੀ। ਸੈਕੰਡਰੀ ਵੋਟ ਦੀ ਵਿਰੋਧਤਾ ਕੀਤੀ।
ਸਰਕਾਰ ਵਲੋਂ ਅਫ਼ੂਤਾਂ ਲਈ ਵੱਖਰੇ ਚੋਣ ਖੇਤਰ ਬਣਾਉਣ ਤੇ ਟਾਲ ਮਟੋਲ ਕਰਨ ਤੇ ਬਾਬੂ ਜੀ ਨੇ ਦਲੀਲ ਕੀਤੀ ਕਿ ਜੋ ਹਿੰਦੂਆਂ, ਮੁਸਲਮਾਨਾਂ, ਸਿੱਖਾਂ, ਇਸਾਈਆਂ ਲਈ ਵੱਖਰੇ ਖੇਤਰ ਬਣ ਸਕਦੇ ਹਨ ਤਾਂ ਫਿਰ ਅਫ਼ੂਤਾਂ ਲਈ ਕਿਉਂ ਨਹੀਂ। ਹਿੰਦੂ ਲੀਡਰ ਰਾਜਾ ਨਰਿੰਦਰ ਨਾਥ ਮੈਂਬਰ ਗੋਲਮੇਜ਼ ਕਾਨਫਰੰਸ ਅਤੇ ਡਾ. ਗੋਕਲ ਚੰਦ ਨਾਰੰਗ, ਮੰਤਰੀ ਸਥਾਈ ਪ੍ਰਸ਼ਾਸਨ ਪੰਜਾਬ ਸਰਕਾਰ 'ਤੇ ਵਰੁਦਿਆ, ਬਾਬੂ ਮੁੱਗੋਵਾਲੀਆ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਉਹ ਕਹਿੰਦੇ ਹਨ ਕਿ ਪੰਜਾਬ ਵਿੱਚ ਕੋਈ ਅਫ਼ੂਤ ਨਹੀਂ ਉਜੜੇ ਕਿ ਪੰਜਾਬ ਰਿਫਾਰਮਜ਼ ਕਮੇਟੀ ਦੇ ਇੱਕ ਮੈਂਬਰ ਅਤੇ ਸਾਈਮਨ ਕਮਿਸ਼ਨ ਨੇ ਡਿਪ੍ਰੈਸਡ ਕਲਾਸਿਜ਼ ਨੂੰ ਵੱਖਰੇ ਰਾਜਨੀਤਕ ਅਧਿਕਾਰ ਦੇਣ ਦੀ ਵਕਾਲਤ ਕੀਤੀ।
ਇਸੇ ਛਪੇ ਪੱਤਰ ਉੱਪਰ ਬਾਬੂ ਮੁੱਗੋਵਾਲੀਆ ਅਤੇ ਬਾਬੂ ਪਿਪਲਾਂਵਾਲਾ ਅਤੇ ਬਾਬੂ ਹੰਸ ਰਾਜ ਪ੍ਰੇਮਗੜ੍ਹ ਸਾਬਕਾ ਪ੍ਰਧਾਨ ਆਦਿ ਧਰਮ ਮੰਡਲ ਦੇ ਨਾਂ ਛਪੇ ਹਨ। (ਦੀ ਰਿਪਨ ਪ੍ਰਿੰਟਿੰਗ ਪ੍ਰੈਸ, ਬੁੱਲ ਰੋਡ ਲਾਹੌਰ) ਤੋਂ ਇਸ ਪਿੱਤਰ ਨੂੰ ਛਪਵਾ ਕੇ ਲੋਕਾਂ ਵਿਚ ਵੀ ਵੰਡਿਆ ਗਿਆ।
ਅਖੀਰ ਵਿੱਚ ਬਾਬੂ ਮੁੱਗੋਵਾਲੀਆ ਨੇ ਪ੍ਰਧਾਨ , ਲਾਰਡ ਲੋਬੀਅਨ ਕਮੇਟੀ ਨੂੰ ਉਪਰੋਕਤ ਅਧਾਰ 'ਤੇ ਆਪਣੀ ਗਵਾਹੀ ਦੇਣ ਲਈ ਮੌਕਾ ਪੁੱਛਿਆ।
ਬਾਬਾ ਸਾਹਿਬ ਅੰਬੇਡਕਰ ਦੀ ਪਹਿਲੀ ਪੰਜਾਬ ਫੇਰੀ 'ਤੇ ਸੁਆਗਤੀ ਭਾਸ਼ਨ
ਆਦਿ ਧਰਮ ਮੰਡਲ ਨੇ ਡਾ. ਅੰਬੇਡਕਰ ਐਮ. ਏ., ਪੀ.ਐਚ.ਡੀ. ਬਾਰ ਐਟ ਲਾਅ, ਐਮ. ਐਲ. ਸੀ. ਮੈਂਬਰ ਇੰਡੀਅਨ ਫਰੈਂਚਾਈਜ਼ ਕਮੇਟੀ (ਲਾਰਡ ਲੋਬੀਅਨ ਕਮੇਟੀ) ਨੂੰ ਸੁਆਗਤੀ ਭਾਸ਼ਨ ਵਿੱਚ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਪੇਸ਼ ਕੀਤਾ:- "ਅਸੀਂ ਪੰਜਾਬ ਆਦਿ ਧਰਮ ਮੰਡਲ ਅਤੇ ਮੈਨੇਜਿੰਗ ਕਮੇਟੀ ਦੇ ਮੈਂਬਰ ਸਾਡੇ ਸੂਬੇ ਦੀ ਪਹਿਲੀ ਫੇਰੀ ਸਮੇਂ ਆਪ ਦਾ ਤਹਿ ਦਿਲੋਂ ਸੁਆਗਤ ਕਰਦੇ ਹਾਂ। ਅਸੀਂ ਆਪਣੇ ਵਲੋਂ ਬੰਬਈ ਵਿਧਾਨ ਸਭਾ ਪ੍ਰੀਸ਼ਦ ਦੇ ਮੈਂਬਰ ਵਜੋਂ ਲੰਡਨ ਵਿੱਚ ਭਾਰਤੀ ਗੋਲਮੇਜ਼ ਕਾਨਫਰੰਸ ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਡੈਲੀਗੇਟ ਵਜੋਂ ਅਤੇ ਇੰਡੀਅਨ ਫਰੈਂਚਾਈਜ਼ ਕਮੇਟੀ (ਲਾਰਡ ਲੋਬੀਅਨ ਕਮੇਟੀ) ਦੇ ਇੱਕ ਮੈਂਬਰ ਵਜੋਂ ਡਿਪ੍ਰੈਸਡ ਕਲਾਸਿਜ਼ ਦੇ ਲੋਕਾਂ ਲਈ ਕੀਤੀਆਂ ਸੇਵਾਵਾਂ ਲਈ ਬਹੁਤ ਧੰਨਵਾਦੀ ਹਾਂ।
ਤੁਸੀਂ ਇਹ ਜਾਣਕੇ ਹੈਰਾਨ ਹੋਵੋਗੇ ਕਿ ਉੱਚ ਜਾਤੀਆਂ ਵਲੋਂ ਸਾਡੇ ਸੂਬੇ ਵਿੱਚ ਸਾਡੀ ਹੋਂਦ ਤੋਂ ਮੁਕਰਿਆ ਜਾ ਰਿਹਾ ਹੈ। ਸਾਡੇ ਸੂਬੇ ਵਿੱਚ ਦੂਜੇ ਸੂਬਿਆਂ ਵਾਂਗ ਛੁਆ-ਛੁਤ ਬਰਕਰਾਰ ਹੈ। ਸਾਡੀ ਛੋਟ ਨਾਲ ਹੀ ਇੱਕ ਉੱਚੀ ਜਾਤੀ ਦਾ ਭਿਟਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਸਾਨੂੰ ਜਨਤਕ ਖੂਹਾਂ ਤੇ ਪਾਣੀ ਭਰਨ ਦੀ ਇਜਾਜ਼ਤ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਬ੍ਰਾਹਮਣ ਪੁਜਾਰੀ ਸਾਡੀ ਪੂਜਾ ਪਾਠ ਨਹੀਂ (ਬਾਕੀ ਅਗਲੇ ਸਫੇ ਤੇ)

ਪ੍ਰਧਾਨ ਫ੍ਰੈਂਚਾਈਜ਼ ਕਮੇਟੀ ਨੂੰ ਮਿਲਣ ਸਮੇਂ ਯਾਦ ਪੱਤਰ 1932 ਈ:
30 ਮਾਰਚ 1932 ਨੂੰ ਰਾਤ 8 ਵਜੇ ਆਦਿ ਧਰਮ ਮੰਡਲ ਦੀ ਖਾਸ ਮੀਟਿੰਗ ਕਿਲਾ ਗੁੱਜਰ ਸਿੰਘ, ਫੇਰੂ ਰੋਡ, ਲਾਹੌਰ ਵਿਖੇ ਬਾਬੂ ਬਿਹਾਰੀ ਲਾਲ ਸਿਆਲਕੋਟ ਦੀ ਪ੍ਰਧਾਨਗੀ ਹੇਠ ਮੀਟਿੰਗ ਵਿੱਚ ਹੋਈ ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਇਹ ਫੈਸਲਾ ਲਿਆ ਕਿ ਬਾਬੂ ਮੁੱਗੋਵਾਲੀਆ ਪ੍ਰਧਾਨ ਅਤੇ ਬਾਬੂ ਹਜ਼ਾਰਾ ਰਾਮ ਪਿਪਲਾਂ ਵਾਲਾ ਜਨਰਲ ਸਕੱਤਰ ਲਾਰਡ ਲੋਬੀਅਨ ਕਮੇਟੀ (ਫਰੈਂਚਾਈਜ਼ ਕਮੇਟੀ) ਨੂੰ ਪੰਜਾਬ ਕੌਂਸਲ ਵਿੱਚ ਮਿਲਣਗੇ। ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਮੱਦਦ

ਗਦਰੀ ਬਾਬਾ ਮੰਗੂ ਰਾਮ ਮੁੰਗੋਵਾਲੀਆ (14 ਜਨਵਰੀ 1886 ਤੋਂ 22 ਅਪ੍ਰੈਲ 1980)

ਕਰਵਾ ਸਕਦਾ। ਧੋਬੀ ਸਾਡੇ ਕਪੜੇ ਨਹੀਂ ਧੋਂਦਾ। ਨਾਈ ਸਾਡੀ ਹਜ਼ਮਤ ਨਹੀਂ ਕਰ ਸਕਦਾ। ਇਉਂ ਹੋਰ ਤਿਉਹਾਰਾਂ ਮੌਕਿਆਂ ਸਮੇਂ ਅਸੀਂ ਪਿੰਡਾਂ ਵਿਚ ਡੋਲੀ ਲੈਕੇ ਨਹੀਂ ਲੰਘ ਸਕਦੇ ਅਤੇ ਬੈਂਡ ਨਹੀਂ ਵਜਾ ਸਕਦੇ।

ਅਸੀਂ ਨਾ ਤਾਂ ਸਾਂਝਾ ਕਾਰੋਬਾਰ ਕਰ ਸਕਦੇ ਹਾਂ ਅਤੇ ਨਾ ਹੀ ਇਕੱਠੇ ਵਿਚਰ ਸਕਦੇ ਹਾਂ। ਸੰਖੇਪ ਵਿੱਚ ਸਾਡੀ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨਾਲ ਭੇਰਾ ਭਰ ਵੀ ਸਾਝ ਨਹੀਂ ਹੈ। The Land Alineation Act (ਭੂਮੀ ਇੰਤਕਾਲ ਆਰਜੀ ਐਕਟ) ਨੇ ਡਿਪੈਸਡ ਕਲਾਸਿਜ਼ ਦੀ ਹਾਲਤ ਨਾਜ਼ੁਕ ਕਰ ਦਿੱਤੀ ਹੈ। ਇਸ ਕਾਨਫਰੰਸ ਵਿੱਚ ਵਿਦਿਆ ਨੂੰ ਪ੍ਰਫੁੱਲਤ ਕਰਨ ਲਈ ਸਿਖਿਆ ਮੰਤਰਾਲੇ ਨੇ ਆਪਣੇ ਮਤਾ ਨੰਬਰ 20181-ਜੀ, ਮਿਤੀ 19-11-1929 ਰਾਹੀਂ ਕੁੱਝ ਰਿਆਇਤਾਂ ਦਾ ਐਲਾਨ ਕੀਤਾ। ਇਹ ਪੰਜਾਬ ਦੇ ਇਤਹਾਸ ਵਿੱਚ ਪਹਿਲਾ ਮੌਕਾ ਹੈ ਕਿ ਇੱਕ ਡਿਪੈਸਡ ਕਲਾਸਿਜ਼ ਦੇ ਮੈਂਬਰ ਨੂੰ ਸਥਾਈ ਫਰੈਂਚਾਈਜ਼ ਕਮੇਟੀ ਵਿੱਚ ਨਿਯੁਕਤ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ ਅਸੀਂ ਖੁਸ਼ੀ-ਖੁਸ਼ੀ ਯਕੀਨ ਕਰਦੇ ਹਾਂ ਕਿ ਆਪਣੇ ਹੱਥਾਂ ਵਿੱਚ ਸਾਡੇ ਹੱਕ ਸੁਰੱਖਿਅਤ ਹਨ ਸਾਨੂੰ ਉਮੀਦ ਹੈ ਕਿ ਆਪ ਪੰਜਾਬ ਦੀਆਂ ਡਿਪੈਸਡ ਕਲਾਸਿਜ਼ ਨੂੰ ਬੜੇ ਧਿਆਨ ਨਾਲ ਗੌਰ ਕਰੋਗੇ ਕਿਉਂਕਿ ਸਾਡੀ ਹੋਂਦ ਨੂੰ ਹੀ ਨਕਾਰਿਆ ਜਾ ਰਿਹਾ ਹੈ ਆਉਣ ਵਾਲੀ ਪੀੜ੍ਹੀ ਆਪ ਦੇ ਨਾਮ ਨੂੰ ਡਿਪੈਸਡ ਕਲਾਸਿਜ਼ ਦੇ ਚੈਂਪੀਅਨ ਵਜੋਂ ਸੁਨੇਗੀ ਅੱਖਰਾਂ ਵਿੱਚ ਲਿਖੇਗੀ ਆਪ ਜੀ ਦੀ ਲੰਮੀ ਉਮਰ ਦੀ ਕਾਮਨਾ ਕਰਦੇ ਹਾਂ।

ਸੱਤਵੀਂ ਸਲਾਨਾ ਕਾਨਫਰੰਸ 1932 ਈ:

18 ਅਤੇ 19 ਜੂਨ 1932 ਨੂੰ ਆਦਿ-ਧਰਮ ਮੰਡਲ ਦੀ 7ਵੀਂ ਸਲਾਨਾ ਕਾਨਫਰੰਸ ਜਲੰਧਰ ਸ਼ਹਿਰ ਵਿੱਚ ਕੀਤੀ ਗਈ ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਰਿਪੋਰਟ ਅਨੁਸਾਰ 4000 ਆਦਿ-ਧਰਮੀ ਸ਼ਾਮਲ ਹੋਏ। ਪਹਿਲੇ ਦਿਨ ਸੰਤ ਮਾਹਾਤਮਾ ਰਾਮ ਅਜਾਦ ਮਿਸ਼ਨਰੀ ਜ਼ਿਲ੍ਹਾ ਲਾਇਲਪੁਰ (ਪਿਛਲਾ ਪਿੰਡ ਨੰਗਲ ਸ਼ਹੀਦਾ ਤਹਿਸੀਲ ਹੁਸ਼ਿਆਰਪੁਰ) ਨੇ ਪ੍ਰਧਾਨਗੀ ਕੀਤੀ। ਕਾਨਫਰੰਸ ਦਾ ਉਦਘਾਟਨੀ ਭਾਸ਼ਨ ਸਵੇਰੇ ਬਾਬੂ ਮੁੰਗੋਵਾਲੀਆ ਨੇ ਕੀਤਾ ਅਤੇ ਸਵਾਗਤੀ ਕਮੇਟੀ ਵਲੋਂ ਡੈਲੀਗੇਟਾਂ ਨੂੰ ਜੀ ਆਇਆ ਕਿਹਾ “ਧਾਰਮਿਕ ਗੀਤਾਂ ਅਤੇ ਭਾਸ਼ਣਾਂ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਮੰਡਲ ਦੇ ਅਨੇਕ ਕਾਰਜਾਂ ਲਈ ਅਨੇਕਾਂ ਪ੍ਰੋਗਰਾਮਾਂ ਦਾ ਐਲਾਨ ਕੀਤਾ। ਕਾਨਫਰੰਸ ਦੇ ਪਹਿਲੇ ਦਿਨ ਦੀ ਸਮਾਪਤੀ ਮੌਕੇ ਡੈਲੀਗੇਟਾਂ ਨੇ ਵੱਖਰੇ ਚੋਣ ਖੇਤਰ ਪ੍ਰਣਾਲੀ ਦੇ ਵਿਚਕਾਰ ਪ੍ਰਗਟ ਕੀਤੀ ”

19 ਜੂਨ ਨੂੰ ਮਾਸਟਰ ਲਾਲ ਚੰਦ ਪ੍ਰਧਾਨ ਬਾਲਮੀਕ ਆਦਿ ਧਰਮ ਸਭਾ ਅਕਲੀਆਂਵਾਲਾ ਜ਼ਿਲ੍ਹਾ ਫਿਰੋਜ਼ਪੁਰ ਨੇ ਕਾਨਫਰੰਸ ਦੀ ਕੁਰਸੀ ਸੰਭਾਲੀ ਦੁਪਹਿਰ 12 ਵਜੇ ਤੱਕ ਡਿਪੈਸਡ ਕਲਾਸਿਜ਼ ਦੀ ਏਕਤਾ ਤੇ ਜੋਰ ਦੇਣ ਵਾਲੇ ਭਾਸ਼ਨ ਦਿੱਤੇ। ਦੁਪਹਿਰ ਇੱਕ ਵਜੇ ਤੱਕ ਮੈਨੇਜਿੰਗ ਕਮੇਟੀ ਦੇ ਮੈਂਬਰਾਂ ਅਤੇ ਅਹੁੱਦੇਦਾਰਾਂ ਦੀ ਚੋਣ ਹੋਈ।

ਮੰਡਲ ਦੇ ਪ੍ਰਧਾਨ ਬਾਬੂ ਮੁੰਗੋਵਾਲੀਆ, ਪੰਡਿਤ ਹਰੀ ਰਾਮ ਪੰਡੇਰੀ ਅਤੇ ਬੀਬੀ ਉੱਪ ਪ੍ਰਧਾਨ, ਬਾਬੂ ਹਜ਼ਾਰਾ ਰਾਮ ਪਿਪਲਾਵਾਲਾ ਜਨਰਲ ਸਕੱਤਰ, ਬਾਬੂ ਲਕਸ਼ਣ ਦਾਸ ਮੁਕੇਰੀਆਂ ਸਹਾਇਕ ਸਕੱਤਰ, ਮਹਾਤਮਾ ਸੰਤ ਰਾਮ ਆਜ਼ਾਦ ਚੱਕ ਨੰਬਰ 290, ਲਾਇਲਪੁਰ ਮਿਸ਼ਨਰੀ, ਬਾਬੂ ਰਾਮ ਚੰਦ ਖੇੜਾ ਸੰਪਾਦਕ ਆਦਿ-ਡੰਕਾ ਸ. ਨਗੀਨਾ ਸਿੰਘ ਚੱਕ ਨੰਬਰ 276, ਲਾਇਲਪੁਰ, ਹੈਂਡ ਕਲਰਕ, ਮਹਾਤਮਾ ਗਣੇਸ਼ ਦਾਸ ਨੂੰ ਸਾਰੇ ਆਦਿ-ਧਰਮ ਦਲਾਂ ਦਾ ਜਨਰਲ ਨਿਯੁਕਤ ਕੀਤਾ।

ਪ੍ਰਬੰਧਕੀ ਕਮੇਟੀ ਦੇ ਪ੍ਰਧਾਨ: ਸੇਠ ਲੱਭੂ ਰਾਮ ਸੂਚੀ ਪਿੰਡ ਜਲੰਧਰ ਸ਼ਹਿਰ, ਭਗਤ ਗੁਲਾਬਾ ਮੱਲ, ਮੁਸਾਹਿਬਪੁਰ ਮੁਕੇਰੀਆਂ। ਉਪ ਪ੍ਰਧਾਨ: ਮਾਸਟਰ ਲਾਲ ਚੰਦ ਵਾਲਮੀਕੀ, ਵਾਲਮੀਕੀ ਆਦਿ ਧਰਮ ਮੰਡਲ, ਅਕਲੀਆਂਵਾਲਾ ਫਿਰੋਜ਼ਪੁਰ ਉਪ ਪ੍ਰਧਾਨ, ਮਾਸਟਰ ਗੁਰਬੰਤਾ ਸਿੰਘ ਜਨਰਲ ਸਕੱਤਰ, ਪੰਡਿਤ ਬਖਸ਼ੀ ਰਾਮ ਵਾਲਮੀਕੀ ਬੁੰਡਾਲਾ ਜ਼ਿਲ੍ਹਾ ਜਲੰਧਰ। ਸਹਾਇਕ ਸਕੱਤਰ, ਸਾਹੂਕਾਰ ਲੱਭੂ ਮੱਲ ਪਿੰਡ ਮੇਹਰ ਭਟੋਲੀ ਹੁਸ਼ਿਆਰਪੁਰ। ਸਹਾਇਕ ਸਕੱਤਰ, ਸੇਠ ਕਿਸ਼ਨ ਦਾਸ, ਲਾਲ ਬਾਜ਼ਾਰ ਜਲੰਧਰ ਸ਼ਹਿਰ ਖਜ਼ਾਨਚੀ, ਸ਼੍ਰੀਮਤੀ ਰਾਮਾ ਬਾਈ ਪਿੰਡ ਸਾਂਗਲਾ ਜ਼ਿਲ੍ਹਾ ਹੁਸ਼ਿਆਰਪੁਰ, ਸ਼੍ਰੀਮਤੀ ਠਾਕੁਰ ਰਾਣੀ ਬਾਈ ਪਤਨੀ ਸਰਦਾਰ ਰੱਲਾ ਸਿੰਘ ਚੱਕ ਨੰ: 86 ਜ਼ਿਲ੍ਹਾ ਮਿੰਟਗੁਮਰੀ ਅਤੇ 28 ਹੋਰ ਵਿਅਕਤੀ ਕਾਰਜਕਾਰਨੀ ਦੇ ਮੈਂਬਰ ਲਏ ਗਏ। ਸੱਤਵੀਂ ਸਲਾਨਾ ਕਾਨਫਰੰਸ ਵਿਚ ਸਰਵ ਸੰਮਤੀ ਨਾਲ ਚੋਣਾਂ ਮਤੇ ਪਾਸ ਕੀਤੇ - ਮੰਡਲ ਨੂੰ ਰਜਿਸਟਰ ਕੀਤਾ ਜਾਵੇ ਅਤੇ ਨਵੀਂ ਖਰੀਦੀ ਜ਼ਮੀਨ ਦੀ ਰਜਿਸਟਰੀ ਮੰਡਲ ਦੇ ਨਾਂ ਕਰਵਾਈ ਜਾਵੇ।

- 1 ਅੱਜ ਤੋਂ ਮੰਡਲ ਨੂੰ 'ਦੀ ਪੰਜਾਬ ਆਦਿ-ਧਰਮ (ਡਿਪੈਸਡ ਕਲਾਸਿਜ਼ ਫੈਡਰੇਸ਼ਨ) ਦੇ ਨਾਂ ਨਾਲ ਬੁਲਾਇਆ ਜਾਵੇ।
- 2 ਹਰ ਜਿਲ੍ਹੇ ਵਿਚ ਮੰਡਲ ਦੇ ਦਫਤਰ ਖੋਲ੍ਹੇ ਜਾਣ।
- 3 ਜਨਰਲ ਸਕੱਤਰ ਹਰ ਮਹੀਨੇ ਹਿਸਾਬ ਕਿਤਾਬ ਦੇਖੇਗਾ।
- 4 ਰਾਜਾ ਮੁੰਜੇ ਪੈਕਟ ਦਾ ਵਿਰੋਧ ਕੀਤਾ ਗਿਆ।
- 5 ਵਿਧਾਨ ਪ੍ਰੀਸ਼ਦਾਂ, ਜਿਲ੍ਹਾ ਬੋਰਡਾਂ ਅਤੇ ਮਿਉਂਸਪਲ ਕਮੇਟੀਆਂ ਵਿਚ ਨਾਮਜ਼ਦਗੀ। ਸਿੱਖਿਆ ਵਿਚ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਰਿਆਇਤਾਂ ਦੇਣ ਅਤੇ ਜੇ.ਵੀ. ਟ੍ਰੇਡ ਅਧਿਆਪਕਾਂ ਨੂੰ ਨਿਯੁਕਤੀਆਂ ਦੇਣ, ਸਰਕਾਰ ਵਲੋਂ ਡਿਪੈਸਡ ਕਲਾਸਿਜ਼ ਦੀ ਫੌਜ ਅਤੇ ਪੁਲਿਸ ਵਿਚ ਭਰਤੀ ਸਮੇਂ ਕੇਸਾਂ ਤੇ ਇਤਰਾਜ਼ ਨੂੰ ਯੋਗ ਨਾ ਠਹਿਰਾਇਆ। ਆਦਿ ਧਰਮ ਮਹਾਂ ਸਭਾ ਅਕਲੀਆਂ ਨੂੰ ਅਤੇ ਇਸ ਵਲੋਂ ਖੋਲ੍ਹੇ ਅਦਾਰਿਆਂ ਨੂੰ ਆਦਿ ਧਰਮ ਮੰਡਲ ਵਜੋਂ ਮਾਨਤਾ ਦੇਣਾ ਆਦਿ ਮਤੇ ਪਤਾ ਕੀਤੇ।

ਆਦਿ ਧਰਮ ਮੰਡਲ ਦਾ ਸ਼ਿਮਲੇ ਵਿਚ ਡੈਲੀਗੇਟ ਇਜਲਾਸ

27 ਅਤੇ 28 ਅਗੱਸਤ 1932 ਨੂੰ ਬਾਬੂ ਚੁੰਨੀ ਲਾਲ ਬਾਂਪਰ ਵਾਲਮੀਕੀ ਲੀਡਰ ਦੀ ਪ੍ਰਧਾਨਗੀ ਹੇਠ ਸ਼ਿਮਲੇ ਵਿਖੇ ਆਦਿ-ਧਰਮ ਮੰਡਲ ਦੀ ਡੈਲੀਗੇਟ ਕਾਨਫਰੰਸ ਹੋਈ। ਫਿਰਕੇਦਾਰਾਨਾ ਅਵਾਰਡ ਪੰਜਾਬ ਦੀਆਂ ਡਿਪੈਸਡ ਕਲਾਸਿਜ਼ ਨੂੰ ਅਣਗੌਲਣ ਦੀ ਸਖਤ ਸ਼ਬਦਾਂ ਵਿੱਚ ਨਿੰਦਿਆ ਕੀਤੀ ਗਈ ਅਤੇ ਸਾਰੀਆਂ ਜਾਂਤਾਂ ਨੂੰ ਆਪਣੇ ਵਿਚਕਾਰੇ ਭੁਲਾ ਕੇ ਅਵਾਰਡ ਦੀ ਵਿਰੋਧਤਾ ਕਰਨ ਦੀ ਅਪੀਲ ਕੀਤੀ ਗਈ। ਬਾਬੂ ਮੰਗੂ ਰਾਮ ਮੁੰਗੋਵਾਲੀਆ ਜੀ ਦੀ ਅਗਵਾਈ ਹੇਠ ਵਿਸ਼ਾ ਕਮੇਟੀ ਨੇ ਕਾਨਫਰੰਸ ਦੇ ਖੁੱਲੇ ਸੈਸ਼ਨ ਵਿੱਚ ਸਰਬ ਸੰਮਤੀ ਨਾਲ ਪਾਸ ਕੀਤਾ ਤੇ ਇਹ ਕਾਨਫਰੰਸ ਫਿਰਕੇਦਾਰਾਨਾ ਅਵਾਰਡ ਵਿੱਚ ਪੰਜਾਬ ਦੇ ਅਛੂਤਾਂ ਨੂੰ ਛੱਡਣ ਤੇ ਡੂੰਘੀ ਨਰਾਜ਼ਗੀ ਅਤੇ ਨਿਰਾਸ਼ਾ ਦਾ ਪ੍ਰਗਟਾਅ ਕਰਦੀ ਹੈ। ਅਤੇ ਬਾਬੂ ਮੰਗੂ ਰਾਮ ਮੁੰਗੋਵਾਲੀਆ, ਪ੍ਰਧਾਨ ਆਦਿ ਧਰਮ ਮੰਡਲ, ਪੰਜਾਬ ਵਲੋਂ ਡਿਪੈਸਡ ਕਲਾਸਿਜ਼ ਨੂੰ ਬਣਦੀ ਨੁਮਾਇੰਦਗੀ ਦਾ ਯਾਦ ਪੱਤਰ ਭਾਰਤ ਸਰਕਾਰ ਨੂੰ ਦਿੱਤੇ ਦਾ ਪੂਰਨ ਸਮਰਥਨ ਕਰਦੀ ਹੈ।

ਕਾਨਫਰੰਸ ਨੇ ਮਤਾ ਪਾਸ ਕੀਤਾ ਕਿ 2 ਹਫਤਿਆਂ ਵਿੱਚ ਤਸੱਲੀ ਬਖਸ਼ ਜੁਆਬ ਦੇਣ ਲਈ ਸਰਕਾਰ ਨੂੰ ਕਿਹਾ ਕਿ ਵਰਨਾ ਕਾਰਜਕਾਰਨੀ ਚੋਣਾਂ ਦੇ ਬਾਈਕਾਟ ਦਾ ਮਤਾ ਪਾਸ ਕਰਕੇ ਡਿਪੈਸਡ ਕਲਾਸਿਜ਼ ਨੂੰ ਆਪਣੇ ਹੱਕ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰਨ ਲਈ ਬਣਦੇ ਤੌਰ ਤਰੀਕੇ ਅਪਣਾਉਣ ਲਈ ਕਹੇਗੀ।

ਕਾਨਫਰੰਸ ਵਿੱਚ ਮਤਾ ਪਾਸ ਕੀਤਾ ਕਿ ਪੰਜਾਬ ਦੀਆਂ ਡਿਪੈਸਡ ਕਲਾਸਿਜ਼ ਵਲੋਂ ਇੱਕ ਡੈਪ੍ਰੈਸ਼ਨ ਇੰਗਲੈਂਡ ਭੇਜਿਆ ਜਾਵੇ ਤਾਂ ਜੋ ਇੰਨਸਾਫ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕੇ। ਕਾਨਫਰੰਸ ਨੇ ਸਰਕਾਰ ਨੂੰ ਇੱਕ ਕਮੇਟੀ ਬਣਾਉਣ ਲਈ ਅਪੀਲ ਕੀਤੀ ਤਾਂ ਜੋ ਸੰਭਾਵੀ ਸਵਿਧਾਨ ਵਿੱਚ ਡਿਪੈਸਡ ਕਲਾਸਿਜ਼ ਨੂੰ ਯੋਗ ਨੁਮਾਇੰਦਗੀ ਯਕੀਨੀ ਬਣਾਇਆ ਜਾ ਸਕੇ। ਇਸ ਕਮੇਟੀ ਦੇ ਅੰਧੇ ਮੈਂਬਰ ਇਨ੍ਹਾਂ ਵਰਗਾਂ ਵਿੱਚੋਂ ਲੈਣ ਲਈ ਕਿਹਾ ਸਫਾਈ ਸੇਵਕਾਂ ਅਤੇ ਹੋਰ ਮੁਲਾਜ਼ਮਾਂ ਲਈ ਘੱਟ ਤੋਂ ਘੱਟ 30 ਰੁਪਏ ਮਹੀਨਾ ਤਨਖਾਹ ਲੈਣ ਦੀ ਮੰਗ ਕੀਤੀ।

ਇਸ ਕਾਨਫਰੰਸ ਵਿੱਚ ਸਰਕਾਰ ਨੂੰ ਡਿਪੈਸਡ ਕਲਾਸਿਜ਼ ਤੋਂ ਟੈਕਸ ਨਾ ਉਗਰਾਉਣ ਲਈ ਕਿਹਾ ਗਿਆ ਕਿਉਂਕਿ ਇਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਇੰਨਸਾਨ ਨਹੀਂ ਸਮਝਿਆ ਜਾਂਦਾ ਅਤੇ ਦੂਸਰਾ ਫਿਰਕੇਦਾਰਾਨਾ ਅਵਾਰਡ ਵਿੱਚ ਵੀ ਇਹੋ ਸਲੂਕ ਸਰਕਾਰ ਨੇ ਕੀਤਾ ਹੈ।

ਕਾਨਫਰੰਸ ਨੇ ਬਾਬੂ ਮੁੰਗੋਵਾਲੀਆ ਅਤੇ ਬਾਬੂ ਚੁੰਨੀ ਲਾਲ ਬਾਂਪਰ ਨੂੰ ਪੰਜਾਬ ਦੇ ਡਿਪੈਸਡ ਕਲਾਸਿਜ਼ ਵਲੋਂ ਕੇਂਦਰੀ ਸਰਕਾਰ ਅਤੇ ਅੰਗਰੇਜ਼ ਸਰਕਾਰ ਨਾਲ ਗੱਲਬਾਤ ਕਰਨ ਦਾ ਅਧਿਕਾਰ ਦਿੱਤਾ।

ਰਿਫਾਰਮਜ਼ ਕਮਿਸ਼ਨਰ ਪੰਜਾਬ ਨੂੰ 1933 'ਚ ਮੈਮੋਰੈਂਡਮ:

ਬਾਬੂ ਮੁੰਗੋਵਾਲੀਆ ਨੇ 24 ਮਈ 1933 ਨੂੰ ਖਾਨ ਬਹਾਦੁਰ ਨਵਾਬ ਮੁਜ਼ੱਫਰ ਖਾਨ ਸੀ.ਆਈ.ਡੀ., ਰਿਫਾਰਮਜ਼ ਕਮਿਸ਼ਨਰ ਪੰਜਾਬ ਅਤੇ ਜੁਆਇੰਟ ਸੈਕਰਟਰੀ, ਟ੍ਰਾਂਸਫਰਡ ਮਹਿਕਮਾ, ਪੰਜਾਬ ਸਰਕਾਰ ਨੂੰ ਆਪਣੀਆਂ ਮੰਗਾਂ ਪੇਸ਼ ਕੀਤੀਆਂ।

1. **ਪਹਿਲੀ ਮੰਗ**- ਸਰਕਾਰ ਵਲੋਂ ਅਨੁਸੂਚਿਤ ਜਾਤੀਆਂ ਦੀ ਲਿਸਟ ਛੇ ਨੂੰ ਪੂਰਨ ਦੱਸਦਿਆਂ ਕਿਹਾ ਕਿ ਸੁੱਧੀਕਰਨ ਹਿੰਦੂਆਂ ਨੂੰ ਇਸ ਵਿਚ ਸ਼ਾਮਲ ਨਾ ਕੀਤਾ ਜਾਏ। ਕਿਉਂਕਿ ਜਦੋਂ ਹਿੰਦੂ ਧਰਮ ਅਪਣਾ ਲੈਂਦੇ ਹਨ ਤਾਂ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਹਿੰਦੂਆਂ ਵਲੋਂ ਸਿਖਾਇਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ, ਉਹ ਅਛੂਤਾਂ ਨਾਲ ਕੋਈ ਸਬੰਧ ਨਾ ਰੱਖੇ।
2. **ਦੂਜੀ ਮੰਗ**- ਹੈਰਾਨੀ ਦੀ ਗੱਲ ਹੈ ਕਿ ਜਦੋਂ ਅਸੀਂ ਆਦਿ ਕਹਿੰਦੇ ਹਾਂ ਕਿ ਸਾਨੂੰ 'ਵੱਖਰੇ ਚੋਣ ਖੇਤਰ ਪ੍ਰਬੰਧ' ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਕਿਉਂਕਿ ਅਸੀਂ ਹਿੰਦੂ ਨਹੀਂ ਅਛੂਤ ਹਾਂ। ਤਾਂ ਹਕੂਮਤੀ ਹਿੰਦੂ ਕਹਿੰਦੇ ਹਨ: ਪੰਜਾਬ ਵਿੱਚ ਕੋਈ ਅਛੂਤ ਨਹੀਂ ਹਨ। ਹੁਣ ਜਦੋਂ ਅਛੂਤਾਂ ਨੂੰ ਹੱਕ ਮਿਲੇ ਹਨ ਤਾਂ ਹਿੰਦੂ ਇਤਰਾਜ਼ ਕਰਦੇ ਹਨ ਅਤੇ ਸੁੱਧੀਕਰਣ ਹੋਏ ਹਿੰਦੂਆਂ ਨੂੰ ਅਨੁਸੂਚਿਤ ਜਾਤੀਆਂ ਦੀ ਲਿਸਟ ਵਿਚ ਸ਼ਾਮਲ ਕਰਨਾ ਚਾਹੁੰਦੇ ਹਨ। ਇਸ ਤੋਂ ਸਾਫ ਦਿਖਾਈ ਦਿੰਦਾ ਹੈ ਕਿ ਹਿੰਦੂ ਆਦਿ ਧਰਮੀਆਂ ਨੂੰ ਮਿਲੇ ਹੱਕ

ਖੋਹਣੇ ਚਾਹੁੰਦੇ ਹਨ ਪਰ ਅਸੀਂ ਸਰਕਾਰ ਵਲੋਂ ਐਲਾਨੀ ਅਨੁਸੂਚਿਤ ਜਾਤੀਆਂ ਦੀ ਲਿਸਟ ਤੋਂ ਸਤੁੰਸ਼ਟ ਹਾਂ।

3. **ਤੀਜੀ ਮੰਗ** - ਰਿਜ਼ਰਵੇਸ਼ਨ ਦਾ ਹੱਕ ਸਿਰਫ ਆਦਿ ਧਰਮੀਆਂ ਨੂੰ ਹੋਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ। ਕਿਉਂਕਿ ਉਹ ਹੀ ਅਛੂਤ ਹਨ। ਇੱਥੋਂ ਤੱਕ ਕਿ ਹਿੰਦੂ ਲੀਡਰ ਰਾਜਾ ਨਰਿੰਦਰ ਨਾਥ, ਮੈਂਬਰ ਗੋਲਮੇਜ਼ ਕਾਰਨਫਰੰਸ ਨੇ ਵੀ ਦੂਜੀ ਗੋਲਮੇਜ਼ ਕਾਰਨਫਰੰਸ ਲੰਡਨ ਵਿਚ ਜ਼ੋਰ ਦੇ ਕੇ ਕਿਹਾ, “ਪੰਜਾਬ ਵਿਚ ਆਦਿਧਰਮੀਆਂ ਤੋਂ ਬਿਨਾਂ ਕੋਈ ਅਛੂਤ ਨਹੀਂ ਹੈ”। ਇਸੇ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦਯਾਨੰਦ ਦਲਿਤ ਉਦਾਰ ਮੰਡਲ, ਹੁਸ਼ਿਆਰਪੁਰ ਨੇ ਕਿਹਾ ਹੈ ਅਤੇ ਇੰਡੀਅਨ ਫਰੈਂਚਾਈਜ਼ ਕਮੇਟੀ (ਲਾਰਡ ਲੋਥੀਅਨ ਕਮੇਟੀ) ਦੀਆਂ ਸਿਫਾਰਿਸ਼ਾਂ ਵਿਚ ਵੀ ਇਸੇ ਤਰ੍ਹਾਂ ਕਿਹਾ ਹੈ। ਇਸ ਲਈ ਆਦਿ ਧਰਮੀ ਹੀ ਇਸ ਹੱਕ ਦੇ ਯੋਗ ਹਨ ਅਤੇ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਇਹ ਹੱਕ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰਨ ਲਈ ਕੁਰਬਾਨੀਆਂ ਦਿੱਤੀਆਂ ਹਨ ਜਦੋਂ ਕਿ ਸੁੱਧੀਕਰਣ ਹਿੰਦੂਆਂ ਨੇ ਨਾ ਤਾਂ ਕੁਰਬਾਨੀਆਂ ਦਿੱਤੀਆਂ ਹਨ ਨਾ ਹੀ ਉਹ ਇਹ ਹੱਕ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰਨ ਲਈ ਖਾਹਿਸ਼ਮੰਦ ਹਨ। ਇਸ ਲਈ ਸੁੱਧੀਕਰਣ ਹੋਏ ਹਿੰਦੂਆਂ ਨੂੰ ਅਨੁਸੂਚਿਤ ਜਾਤੀਆਂ ਵਿੱਚ ਸ਼ਾਮਿਲ ਨਾ ਕੀਤਾ ਜਾਵੇ।

4. **ਚੌਥੀ ਮੰਗ**- ਸੁੱਧੀਕਰਣ ਹਿੰਦੂਆਂ ਨੂੰ ਕਦੇ ਵੀ ਅਨੁਸੂਚਿਤ ਜਾਤੀਆਂ ਵਿਚ ਸ਼ਾਮਿਲ ਨਾ ਕੀਤਾ ਜਾਵੇ ਕਿਉਂਕਿ ਜੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਸ਼ਾਮਿਲ ਕੀਤਾ ਤਾਂ ਗਰੀਬ ਆਦਿ-ਧਰਮੀ ਸਰਕਾਰ ਵਲੋਂ ਮਿਲੇ ਹੱਕਾਂ ਨੂੰ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰ ਸਕਣਗੇ, ਕਿਉਂ ਹਿੰਦੂ ਸਾਡੀਆਂ ਰਿਜ਼ਰਵ ਸੀਟਾਂ 'ਤੇ ਸਰਮਾਏਦਾਰ ਹੋਣ ਕਰਕੇ ਕਬਜ਼ਾ ਕਰ

ਲੈਣਗੇ ਅਤੇ ਸੁੱਧੀਕਰਣ ਹਿੰਦੂ ਉਹਨਾਂ ਦੇ ਦਬਾਅ ਥੱਲੇ ਹਨ। ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਗਰੀਬ ਆਦਿ-ਧਰਮੀ ਆਪਣੇ ਨੁਮਾਇੰਦਗੇ ਭੇਜਣ ਵਿੱਚ ਸਫਲ ਨਹੀਂ ਹੋਣਗੇ ਅਤੇ ਆਦਿ-ਧਰਮੀ ਤਬਾਹ ਹੋ ਜਾਣਗੇ। ਇਸ ਨਾਲ ਈਸਾਈਆਂ ਅਤੇ ਮੁਸਲਮਾਨਾਂ ਵਿਚਲੇ ਅਛੂਤ ਵੀ ਸਾਡੇ ਹੱਕ ਮੰਗਣਗੇ। ਇਸ ਲਈ ਸੁੱਧੀਕਰਣ ਹੋਏ ਹਿੰਦੂਆਂ ਨੂੰ ਅਨੁਸੂਚਿਤ ਜਾਤੀਆਂ ਦੀ ਲਿਸਟ ਵਿੱਚ ਸ਼ਾਮਿਲ ਨਾ ਕੀਤਾ ਜਾਵੇ।

5. **ਪੰਜਵੀਂ ਮੰਗ**:- ਸਾਡੇ ਲੋਕ ਗਰੀਬ ਹਨ ਇਸ ਲਈ ਪੜ੍ਹੇ ਲਿਖਿਆ ਨੂੰ ਚੋਣ ਮਹਿਕਮੇ ਵਿੱਚ ਭਰਤੀ ਖੀਤਾ ਜਾਵੇ ਅਤੇ ਡਿਪੈਸਡ ਕਲਾਸਿਜ਼ ਦੀਆਂ ਵੋਟਾਂ ਬਣਾਉਣ ਵੇਲੇ ਖਾਸ ਧਿਆਨ ਦਿੱਤਾ ਜਾਵੇ। ਪੱਤਰ ਤੇ ਬਾਬੂ ਮੰਗੂ ਰਾਮ ਪ੍ਰਧਾਨ, ਹਜ਼ਾਰਾ ਰਾਮ ਪਿਪਲਾਵਾਲਾ ਜਨਰਲ ਸਕੱਤਰ, ਪੰਡਤ ਬਖਸ਼ੀ ਰਾਮ ਜਨਰਲ ਸਕੱਤਰ, ਅਤੇ ਬਾਬੂ ਡੋਗਰ ਮੱਲ ਉੱਪ ਪ੍ਰਧਾਨ ਪੰਜਾਬ ਬਾਲਮੀਕ ਅਛੂਤ ਐਸੋਸੀਏਸ਼ਨ ਜਲੰਧਰ ਸ਼ਹਿਰ ਦੇ ਨਾ ਹਨ।

ਇਸ ਪੱਤਰ ਤੇ Punjab Ad-Dharmi (Depressed Castes) Federation Jalandhar City ਅੰਗਰੇਜ਼ੀ ਅਤੇ ਉਰਦੂ ਵਿੱਚ ਛਪਿਆ ਹੈ ਖੱਬੇ ਹੱਥ ਡੱਬੀ ਵਿੱਚ ਅੰਗਰੇਜ਼ੀ ਵਿੱਚ ਛਪਿਆ ਹੈ (Principles)

1. No work in every way for the uplift for all Ad-Dharmi (Aborging depressed classes) of punjab generally calles Achhuts and Shudras especially.
2. To work without religious pre-judge for the unity of all.
3. To obtain all political rights in co-operation with the government.
4. To keep government intouch with the true state of Ad-Dharmi's.
5. To organizes and execute by mean of publication of History Literature etc and to popularize arts and science by means of school , press and libraries .

ਗਵਰਨਰ ਪੰਜਾਬ ਨੂੰ 1935 ਵਿੱਚ ਯਾਦ ਪੱਤਰ

ਬਾਬੂ ਮੰਗੂ ਰਾਮ ਮੁੰਗੋਵਾਲੀਆ ਨੇ 3 ਜਨਵਰੀ 1935 ਨੂੰ ਹੈਰਬਰਟ ਵਿਲੀਅਮ ਸੀ.ਐਸ. ਆਈ., ਸੀ. ਆਈ. ਈ., ਓ.ਬੀ. ਈ. ਗਵਰਨਰ, ਪੰਜਾਬ, ਲਾਹੌਰ ਨੂੰ ਹਜ਼ਾਰਾਂ ਆਦਿ ਧਰਮੀਆਂ ਸਣੇ ਇੱਕ ਮੈਮੋਰੈਂਡਮ ਦਿੱਤਾ। ਇਸ ਮੈਮੋਰੈਂਡਮ ਤੋਂ

ਪਤਾ ਲੱਗਦਾ ਹੈ ਕਿ ਪਹਿਲੀ ਜੂਨ 1933 ਨੂੰ ਵੀ ਬਾਬੂ ਮੁੰਗੋਵਾਲੀਆ ਨੇ ਗਵਰਨਰ ਨੂੰ ਇੱਕ ਮੈਮੋਰੈਂਡਮ ਦਿੱਤਾ ਸੀ। 1933 ਦੇ ਮੈਮੋਰੈਂਡਮ ਸਬੰਧੀ ਪੰਜਾਬ ਸਰਕਾਰ ਲਾਹੌਰ ਦੇ ਮੁੱਖ ਸਕੱਤਰ ਨੇ ਪੱਤਰ ਨੰ.33246 ਜਨਰਲ ਮਿਤੀ 18 ਦਸੰਬਰ 1933 ਰਾਹੀਂ ਦੱਸਿਆ ਕਿ ਪੰਜਾਬ ਮੰਤਰੀ ਮੰਡਲ ਨੇ ਆਦਿ ਧਰਮੀਆਂ ਦੀਆਂ ਮੰਗਾਂ ਬਾਰੇ ਵਿਚਾਰ ਕਰਕੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਪੂਰਾ ਕਰਨ ਲਈ ਉਦਮ ਸ਼ੁਰੂ ਕਰ ਦਿੱਤੇ ਹਨ।

ਬਾਬੂ ਮੁੰਗੋਵਾਲੀਆ ਨੇ 1935 ਦੇ ਮੈਮੋਰੈਂਡਮ ਵਿਚ ਗਵਰਨਰ ਨੂੰ ਲਿਖਿਆ ਕਿ ਪੰਜਾਬ ਸਰਕਾਰ ਵਲੋਂ ਬਗ਼ਾਵਤ ਪ੍ਰਥਾ ਜਾਰੀ ਹੈ ਖਾਸ ਕਰ ਜਿਲਾ ਕਾਂਗੜਾ ਵਿੱਚ ਮੁਰਦਿਆਂ ਨੂੰ ਚੁੱਕਣ ਲਈ ਮਜ਼ਬੂਤ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਇਸ ਵਾਰੇ ਜਿਲਾ ਅਧਿਕਾਰੀਆਂ ਨੂੰ ਲਿਖਿਆ, ਪਰ ਵਿਅਰਥ ਗਿਆ ਹੈ। ਪਰ ਬਾਬੂ ਜੀ ਨੇ ਗਵਰਨਰ ਨੂੰ ਲਿਖਿਆ ਕਿ ਉਹ ਅਧਿਕਾਰੀਆਂ ਨੂੰ ਸਖਤ ਹਦਾਇਤਾਂ ਕਰਨ। ਦਰਿਆ ਬਿਆਸ ਪਾਰ ਕਰਨ ਵੇਲੇ ਬੇੜੀ ਵਾਲੇ ਆਦਿ-ਧਰਮੀਆਂ ਨੂੰ ਬਿਨਾਉਂਦੇ ਨਹੀਂ ਜਦੋਂ ਕਿ ਦਰਿਆ ਸਰਕਾਰੀ ਜਾਇਦਾਦ ਹਨ।

ਬਾਬੂ ਨੇ ਅੱਗੇ ਲਿਖਿਆ ਕਿ ਮਿਉਂਸਪਲ ਕਮੇਟੀਆਂ ਅਤੇ ਜ਼ਿਲ੍ਹਾ ਬੋਰਡਾਂ ਵਿਚਲੇ ਗੈਰ-ਆਦਿਧਰਮੀ, ਆਦਿ ਧਰਮੀਆਂ ਤੇ ਪ੍ਰੋਫੈਸ਼ਨਲ ਟੈਕਸ ਮਨਮਰਜ਼ੀ ਨਾਲ ਲਾਉਂਦੇ ਹਨ ਜੋ ਕਿ ਬੇਇਨਸਾਫੀ ਹੈ। ਨੰਬਰਦਾਰ, ਸਫੈਦ ਪੇਸ਼, ਪਟਵਾਰੀ ਅਤੇ ਜ਼ੈਲਦਾਰ ਬਗ਼ਾਵਤ ਨਾ ਕਰਨ ਵਾਲੇ ਆਦਿ-ਧਰਮੀਆਂ ਤੇ ਮਨਮਰਜ਼ੀ ਦਾ ਟੈਕਸ ਲਾਕੇ ਪੁਲਿਸ ਰਾਹੀਂ ਪ੍ਰੇਸ਼ਾਨ ਕਰਦੇ ਹਨ। ਬਾਬੂ ਜੀ ਨੇ ਸਖਤ ਸ਼ਬਦਾਂ ਵਿਚ ਲਿਖਿਆ ਕਿ ਜੇ ਅਛੂਤ ਆਪਣਾ ਧਰਮ ਆਦਿ-ਧਰਮ ਦੱਸਦੇ ਹਨ ਤਾਂ ਉਨ੍ਹਾਂ ਤੇ ਪ੍ਰੋਫੈਸ਼ਨਲ ਟੈਕਸ ਠੱਕਕੇ ਲਾਇਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਜੇ ਉਹ ਆਪਣਾ ਧਰਮ ਸਿੱਖ, ਹਿੰਦੂ, ਮੁਸਲਿਮ ਦੱਸਦੇ ਹਨ ਤਾਂ ਕੋਈ ਟੈਕਸ ਨਹੀਂ ਲਾਉਂਦੇ। ਬਾਬੂ ਜੀ ਨੇ ਆਦਿਧਰਮੀਆਂ 'ਤੇ ਇਸ ਟੈਕਸ ਨੂੰ ਹਟਾਉਣ ਦੀ ਅਪੀਲ ਕੀਤੀ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਲੋਕਲ ਬਾਡੀਜ਼ ਵਿਚ ਆਦਿ ਧਰਮੀਆਂ ਦੀ ਨੁਮਾਇੰਦਗੀ 'ਤੇ ਜ਼ੋਰ ਦਿੱਤਾ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਜ਼ਿਲ੍ਹਾ ਹੁਸ਼ਿਆਰਪੁਰ ਦੀ ਤਹਿਸੀਲ ਦਸੂਹਾ ਦੇ ਪਿੰਡ ਰਲਹਣ ਵਿਚ ਅਫਸਰਾਂ ਵਲੋਂ ਆਦਿਧਰਮੀਆਂ 'ਤੇ ਕੀਤੇ ਜੁਲਮਾਂ ਲਈ ਇੰਨਕੁਆਰੀਆਂ ਕਰਵਾਉਣ ਤੇ ਵੀ ਜੋਰ ਦਿੱਤਾ।

ਬਾਬੂ ਜੀ ਨੇ ਆਦਿ ਧਰਮੀਆਂ ਨੂੰ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਆਬਾਦੀ ਅਨੁਸਾਰ ਸਰਕਾਰੀ ਨੌਕਰੀਆਂ ਵਿੱਚ ਰਿਜ਼ਰਵੇਸ਼ਨ ਤੇ ਜੋਰ ਦਿੱਤਾ। 1901 ਈ. ਵਿੱਚ ਆਦਿ-ਧਰਮੀਆਂ ਨੂੰ ਦਬਾਉਣ ਲਈ ਪੰਜਾਬ ਭੂਮੀ ਇੰਤਕਾਲ ਆਰਜੀ ਐਕਟ ਬਣਿਆ ਜਿਸ ਨੂੰ ਬਾਬੂ ਜੀ ਨੇ ਆਦਿ-ਧਰਮੀਆਂ ਨੂੰ ਦਬਾਉਣ ਵਾਲਾ ਐਲਾਨਦਿਆਂ ਰੱਦ ਕਰਨ ਲਈ ਕਿਹਾ ਤਾਂ ਜੋ ਆਦਿ-ਧਰਮੀ ਆਪਣੀ ਰਿਹਾਇਸ਼ ਲਈ ਥਾਂ ਖਰੀਦ ਸਕਣ। ਸਰਕਾਰ ਵਲੋਂ ਨਵੇਂ ਸਵਿਧਾਨ ਵਿੱਚ ਐਲਾਨੀਆਂ ਅਨੁਸੂਚਿਤ ਜਾਤੀਆਂ ਦੀ ਲਿਸਟ ਵੇਖ ਕੇ ਵੱਖ ਵੱਖ ਮਹਿਕਮਿਆਂ ਵਿੱਚ ਭੇਜਣ ਬਾਰੇ ਅਤੇ ਇਹਨਾ ਜਾਂਤਾਂ ਦਾ ਧਰਮ ਅਦਿ-ਧਰਮ ਮੰਨਣ ਬਾਰੇ ਵੀ ਗਵਰਨਰ ਨੂੰ ਲਿਖਿਆ। ਇਹ ਮੈਮੋਰੈਂਡਮ ਅੰਗਰੇਜ਼ੀ ਵਿੱਚ ਪਾਪੂਲਰ ਪ੍ਰੈਸ ਜਲੰਧਰ ਸ਼ਹਿਰ ਤੋਂ ਛਪਵਾ ਕੇ ਵੰਡਿਆ ਗਿਆ। ਸਾਡੇ ਕੋਲ ਮੈਮੋਰੈਂਡਮ ਦੀ ਕਾਪੀ ਉੱਪਰ ਬਾਬੂ ਹਜ਼ਾਰਾ ਰਾਮ ਪਿਪਲਾਵਾਲਾ ਦੇ ਹਸਤਾਖਰ ਅਤੇ ਆਦਿ-ਧਰਮ ਮੰਡਲ ਆਫ ਪੰਜਾਬ ਦੀ ਪੰਜਾਬੀ /ਅੰਗਰੇਜ਼ੀ ਵਿੱਚ ਮੋਹਰ ਲੱਗੀ ਹੋਈ ਹੈ ਜਿਸ ਦੇ ਵਿਚਕਾਰ ਸੋਹੇ ਲਿਖਿਆ ਹੋਇਆ ਹੈ।

ਰਿਫਾਰਮਜ਼ ਕਮਿਸ਼ਨਰ ਸ਼ਿਮਲਾ ਨੂੰ 1935 ਵਿੱਚ ਯਾਦ ਪੱਤਰ

ਬਾਬੂ ਮੰਗੂ ਰਾਮ ਮੁੰਗੋਵਾਲੀਆ ਨੇ 18 ਸਤੰਬਰ 1935 ਨੂੰ ਰਿਫਾਰਮਜ਼ ਕਮਿਸ਼ਨਰ ਅਤੇ ਜਾਇੰਟ ਸੈਕਰਟਰੀ, ਟ੍ਰਾਂਸਫਰਡ ਡਿਪਾਰਟਮੈਂਟ, ਪੰਜਾਬ ਸਰਕਾਰ, ਸ਼ਿਮਲਾ ਨੂੰ ਹਜ਼ਾਰਾਂ ਦੀ ਗਿਣਤੀ ਵਿੱਚ ਮਿਲ ਕੇ ਇੱਕ ਮੈਮੋਰੈਂਡਮ ਦਿੱਤਾ। ਪੰਜਾਬ ਸਰਕਾਰ ਨੇ ਇਸ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ 13 ਅਗਸਤ ਅਤੇ ਸਤੰਬਰ 1935 ਨੂੰ ਕ੍ਰਮਵਾਰ ਅਸਥਾਈ ਪੰਜਾਬ ਅਸੰਬਲੀ ਹਲਕਿਆਂ ਦਾ ਐਲਾਨ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ।

ਬਾਬੂ ਜੀ ਨੇ ਅੰਮ੍ਰਿਤਸਰ ਅਤੇ ਜਲੰਧਰ ਜਿਲ੍ਹਿਆਂ ਦੀ ਇੱਕ ਸੀਟ ਐਲਾਨਣ ਦਾ ਵਿਰੋਧ ਕਰਦਿਆਂ ਕਿਹਾ ਕਿ ਜਲੰਧਰ ਅਤੇ ਅੰਮ੍ਰਿਤਸਰ ਜਿਲ੍ਹਿਆਂ ਨੂੰ ਦੋ ਸੀਟਾਂ ਚਾਹੀਦੀਆਂ ਹਨ। ਇੱਕ ਸੀਟ ਜਲੰਧਰ ਅਤੇ ਦੂਜੀ ਅੰਮ੍ਰਿਤਸਰ ਜਿਲ੍ਹੇ ਦੀ। ਬਾਬੂ ਜੀ ਨੇ ਦਲੀਲ ਦਿੱਤੀ ਕਿ ਕਿਉਂਕਿ ਬਹੁਗਿਣਤੀ ਆਦਿ-ਧਰਮੀ ਪਿੰਡਾਂ ਵਿੱਚ ਰਹਿੰਦੇ ਹਨ ਇਸ ਲਈ ਇਨ੍ਹਾਂ ਸੀਟਾਂ 'ਤੇ ਪੇਂਡੂ ਉਮੀਦਵਾਰਾਂ ਨੂੰ ਹੀ ਖੜ੍ਹੇ ਕਰਨ ਦਾ ਨਿਯਮ ਹੋਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ। ਉਸ ਸਮੇਂ ਪੇਂਡੂ ਅਤੇ ਸ਼ਹਿਰੀ ਸੀਟਾਂ ਦੀ ਰਿਜ਼ਰਵ ਸੀਟਾਂ ਵਿੱਚ ਸਿਰਫ ਪੇਂਡੂ ਖੇਤਰ ਵਿੱਚੋਂ ਹੀ ਬਣਨ। 5 ਸਤੰਬਰ 1935 ਵਿੱਚ ਅਸੰਬਲੀ ਹਲਕਿਆਂ ਵਿੱਚ ਤਬਦੀਲੀ ਕਰਨ ਤੇ ਜੋਰ ਦਿੰਦਿਆਂ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਕਿਹਾ ਜੋ ਚੋਣਬੰਦੀ ਕਮੇਟੀ (Delimitation Committee) ਸਾਹਮਣੇ ਜੁਬਾਨੀ ਗਵਾਹੀ ਦੇਣਾ ਵੀ ਸਮਝਿਆ ਤਾਂ ਉਹ ਆਪਣਾ ਪੱਖ ਪੇਸ਼ ਕਰਨ ਲਈ ਤਿਆਰ ਹਨ। ਇਸ ਯਾਦ ਪੱਤਰ ਵਿੱਚ ਬਾਬੂ ਮੰਗੂ ਰਾਮ ਮੁੰਗੋਵਾਲੀਆ, ਬਾਬੂ ਹਜ਼ਾਰਾ ਰਾਮ ਪਿਪਲਾਵਾਲਾ ਜਨਰਲ ਸਕੱਤਰ, ਸੰਤ ਰਾਮ ਅਜਾਦ ਮਿਸ਼ਨਰੀ, ਸੇਠ ਕਿਸ਼ਨ ਦਾਸ ਵਿੱਚ ਸਰਕਾਰ ਅਤੇ ਮਾਸਟਰ ਗੁਰਬੰਤਾ ਸਿੰਘ ਜਨਰਲ ਸਕੱਤਰ ਦੇ ਨਾਂ ਛਪੇ ਹਨ। ਪਾਪੂਲਰ ਪ੍ਰੈਸ, ਜਲੰਧਰ ਸ਼ਹਿਰ ਵਿੱਚ ਇਹ ਪੱਤਰ ਛਪਿਆ।

ਮੁੱਖ ਮੰਤਰੀ ਨੂੰ ਰੋਸ ਪੱਤਰ

ਬਾਬੂ ਮੁੰਗੋਵਾਲੀਆ ਨੇ 11-04-1942 ਨੂੰ ਮੁੱਖ ਮੰਤਰੀ ਪੰਜਾਬ ਨੂੰ ਇੱਕ ਰੋਸ ਪੱਤਰ ਲਿਖਿਆ ਕਿ ਜਿਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦੂਜੀਆਂ ਕੌਮਾਂ ਨੂੰ ਦੂਜੀ ਸੰਸਾਰ ਜੰਗ ਵਿੱਚ ਫੌਜ ਵਿੱਚ ਭਰਤੀ (ਬਾਕੀ ਅਗਲੇ ਸਫੇ ਤੇ)

Welcome Address presented to Dr. Ambedkar on his maiden visit to Punjab

The Adi Dharam Mandal Punjab presented the following Welcome Address to Dr. Ambedkar, M.A., PhD., Bar-at-Law, M.L.C., Member of the Indian Franchise Committee (Lord Lothian Committee):-

"We, the members of the Punjab Adi Dharam Mandal and the Managing Committee, extend a hearty welcome to you on your maiden visit to our Province. We are extremely grateful to you for the services rendered to the Depressed classes as a delegate to the Indian Round Table Conference London from the Bombay Legislative Assembly and as a member of the Indian Franchise Committee (Lord Lothian Committee). You will be surprised to learn that the High castes are denying our existence in our Province. Untouchability is being practiced in our Province like that in other Provinces. A high caste person gets defiled by our mere touch. We are not allowed to take water from the public wells. The Brahmin priest cannot conduct religious recitation and worship for us. The Washerman does not wash our clothes. The barber cannot dress our hair. The water carrier does not supply water to us. We cannot pass through the village with a palanquin on marriage and other festival occasions, nor can we play a band.

We can neither conduct common business nor can we move around together with them. In short we have no commonality with the high castes. The Land Intiqal (Aarji) Act has worsened the condition of the Depressed Classes. To promote education, the Education Ministry has declared some concessions vide its resolution No. 20181 - G, dated 19-11-1929. This is for the first time in the history of Punjab that a member of the Depressed Classes has been appointed on the permanent Franchise Committee. We are heartened to believe that our rights are safe in your hands. We hope that you will bestow your kind attention on the Depressed Classes of Punjab because even our existence is being denied. The coming generation will engrave your name in golden letters as champion of the Depressed Classes. We pray for your long life.

Courtesy: C. L. Chumber
(Editor-in-Chief: Kaumi Udarian, Jalandhar)
Punjabi to English translated by
Col. Prithvi Raj Kumar
Chief Postmaster General (Rtd.)
Additional Secretary Government of India

ਗਦਰੀ ਬਾਬਾ ਮੰਗੂ ਰਾਮ ਮੁੰਗੋਵਾਲੀਆ (14 ਜਨਵਰੀ 1886 ਤੋਂ 22 ਅਪ੍ਰੈਲ 1980)

ਕਰਨ ਤੇ ਜਮੀਨਾਂ ਅਲਾਟ ਕੀਤੀਆਂ ਹਨ ਉਸੇ ਤਰਾਂ ਆਦਿ-ਧਰਮੀਆਂ ਨੂੰ ਵੀ ਜਮੀਨਾਂ ਅਲਾਟ ਕੀਤੀਆਂ ਜਾਣ। ਇਸ ਪੱਤਰ ਵਿੱਚ ਪਤਾ ਲੱਗਦਾ ਹੈ ਕਿ ਸਰਕਾਰ ਵਲੋਂ ਆਦਿ-ਧਰਮੀਆਂ ਨੂੰ ਵੀ ਜਮੀਨਾਂ ਅਲਾਟ ਕਰਨ ਦੀ ਸਕੀਮ ਬਣਾਈ ਹੋਈ ਹੈ। ਇਸ ਪੱਤਰ ਵਿੱਚ ਸੂਚੀ ਹੈ ਕਿ ਕਿਹੜੇ-ਕਿਹੜੇ ਸਥਾਨਾਂ ਤੇ ਆਦਿ-ਧਰਮੀਆਂ ਨੂੰ ਫੌਜ ਵਿੱਚ ਭਰਤੀ ਹੋਣ ਲਈ ਆਦਿ-ਧਰਮੀਆਂ ਨੇ ਕਾਨਫਰੰਸਾਂ ਕੀਤੀਆਂ ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਕਾਲਾ ਬੱਕਰਾ ਜਲੰਧਰ, ਪਿਪਲਾਂਵਾਲਾ, ਮਾਹਿਲਪੁਰ, ਹਰਿਆਣਾ ਹਾਜੀਪੁਰ, ਜਿਲਾ ਹੁਸ਼ਿਆਰਪੁਰ, ਜਗਰਾਓ, ਪੀਰੋਂ ਦਾਖਾ, ਡੋਹਲੋਂ, ਜਿਲਾ ਲੁਧਿਆਣਾ, ਜਿਲਾ ਲਾਇਲਪੁਰ ਜੋ ਕਿ ਅੰਜਕੱਲ ਪਾਕਿਸਤਾਨ ਵਿੱਚ ਹੈ, ਦਰੋਕਾ ਜਿਲਾ ਕਾਂਗੜਾ, ਮਿੰਟ-ਗੁੰਮਟੀ, ਮੁਲਤਾਨ, ਸਰਗੋਧਾ, ਸ਼ੇਖੂਪੁਰਾ, ਲਾਹੌਰ (ਹੁਣ ਪਾਕਿਸਤਾਨ 'ਚ), ਅੰਮ੍ਰਿਤਸਰ, ਗੁਰਦਾਸਪੁਰ ਅੰਬਾਲਾ (ਹੁਣ ਹਰਿਆਣਾ ਵਿੱਚ) ਅਤੇ ਸ਼ਿਮਲਾ ਜੋ ਕਿ ਅੰਜਕੱਲ ਹਿਮਾਚਲ ਪ੍ਰਦੇਸ਼ ਵਿੱਚ ਆਦਿ। ਇਸ ਪੱਤਰ ਉੱਪਰ ਬਾਬੂ ਮੰਗੂ ਰਾਮ ਮੁੰਗੋਵਾਲੀਆ ਪ੍ਰਧਾਨ, ਬਾਬੂ ਸ਼ਾਮ ਲਾਲ ਸਕੱਤਰ (ਬਾਬੂ ਲੱਭੂ ਰਾਮ ਸੂਚੀ ਪਿੰਡ ਪ੍ਰਧਾਨ ਪ੍ਰਬੰਧਕੀ ਕਮੇਟੀ) ਬਾਬੂ ਰਾਮ ਚੰਦ ਸਹਾਇਕ ਸਕੱਤਰ ਅਤੇ ਸੰਪਾਦਕ ਉਆਦਿ ਡੰਕਾ "ਬਾਬੂ ਸੰਤ ਰਾਮ ਅਜਾਦ ਮਿਸ਼ਨਰੀ ਸੇਠ ਕਿਸ਼ਨ ਦਾਸ ਐਮ.ਐਲ.ਏ ਖਜਾਨਚੀ, ਬਾਬੂ ਸੰਸਾਰ ਚੰਦ ਮਹਾਂ ਉਪਦੇਸ਼ਕ, ਪੂਰਨ ਚੰਦ ਰਮਤਾ ਪ੍ਰਚਾਰਕ, ਖੇਮ ਚੰਦ ਪ੍ਰਚਾਰਕ (ਇਹਨਾਂ ਦੇ ਨਾਮ ਤੇ ਲੀਕ ਵੱਜੀ ਹੈ) ਦੇ ਨਾਮ ਟਾਈਪ ਹਨ।

ਗਵਰਨਰ ਪੰਜਾਬ ਨੂੰ ਯਾਦ ਪੱਤਰ

18-05-1934 ਨੂੰ ਬਾਬੂ ਮੰਗੂ ਰਾਮ ਮੁੰਗੋਵਾਲੀਆ ਜੀ ਨੇ ਪੰਜਾਬ ਦੇ ਗਵਰਨਰ ਨੂੰ ਇੱਕ ਮੈਮੋਰੈਂਡਮ ਦਿੱਤਾ ਕਿ ਆਦਿ-ਧਰਮੀ ਲੜਕੀਆਂ ਨਾਲ ਹਿੰਦੂ ਸਿੱਖ ਸਰਮਾਏਦਾਰ ਜਗੀਰਦਾਰਾਂ ਨੇ ਬਲਾਤਕਾਰ ਕੀਤੇ ਜਿਹਨਾਂ ਦੇ ਨਾਂ ਪਤੇ ਦਿੱਤੇ ਹਨ ਜੋ ਜਿਲਾ ਹੁਸ਼ਿਆਰਪੁਰ, ਜਲੰਧਰ ਅਤੇ ਲੁਧਿਆਣੇ ਨਾਲ ਸਬੰਧਤ ਹਨ। ਇਸ ਲਈ ਸਾਰਧਾ ਐਕਟ ਨੂੰ ਜ਼ੋਰ ਵਾਲੇ ਦੱਸਿਆ। ਪ੍ਰੋਫੈਸ਼ਨਲ ਟੈਕਸ ਨੂੰ ਆਦਿ-ਧਰਮੀਆਂ ਨੂੰ ਦਬਾਉਣ ਵਾਲਾ ਦੱਸਿਆ ਕਿ ਜੇ ਉਹ ਆਪਣਾ ਧਰਮ ਹਿੰਦੂ, ਸਿੱਖ, ਇਸਲਾਮ ਦੱਸਣ ਤਾਂ ਇਹ ਟੈਕਸ ਨਹੀਂ ਲਾਉਂਦੇ। ਇਸ ਦਾ ਹੱਲ ਦੱਸਦਿਆਂ ਬਾਬੂ ਮੰਗੂ ਰਾਮ ਮੁੰਗੋਵਾਲੀਆ ਨੇ ਲਿਖਿਆ ਕਿ ਸਾਨੂੰ ਸ਼ਾਸਨ ਅਤੇ ਪ੍ਰਸ਼ਾਸਨ ਵਿੱਚ ਬਣਦਾ ਹੱਕ ਦਿੱਤਾ ਜਾਵੇ ਅਤੇ ਪ੍ਰੋਫੈਸ਼ਨਲ ਟੈਕਸ ਉਗਰਾਹਣ ਦੇ ਅਧਿਕਾਰ ਦੇਣ ਲਈ ਕਿਹਾ। ਤੀਜੀ ਮੰਗ ਨੌਜਵਾਨਾਂ ਨੂੰ ਸਰਕਾਰੀ ਨੌਕਰੀਆਂ ਦੇਣ ਲਈ ਕੀਤੀ। ਇਹ ਯਾਦ ਪੱਤਰ ਵੀ ਕਿਸ਼ਨ ਸਟੀਮ ਪ੍ਰੈਸ ਰੇਲਵੇ ਰੋਡ ਜਲੰਧਰ ਸ਼ਹਿਰ ਵਿੱਚ ਛਪਿਆ ਹੈ।

ਇਹ ਤਾਂ ਕੁੱਝ ਦਸਤਾਵੇਜ਼ ਜੋ ਆਪ ਦੇ ਸਨਮੁਖ ਰੱਖੇ

ਹਨ। ਖੋਜ ਵਿਦਿਆਰਥੀਆਂ ਲਈ ਅੱਗੇ ਰੱਖੇ ਹਨ। ਅੰਤ ਵਿੱਚ ਕਿਸੇ ਸਾਇਰ ਦੇ ਸ਼ਬਦ ਦੁਹਰਾਉਣਾ ਚਾਹੁੰਦਾ ਹਾਂ:

ਸ੍ਰੀ ਗੁਰੂ ਰਵਿਦਾਸ ਮਹਾਰਾਜ ਜੀ ਦੇ ਨਾਮ ਤੇ ਬਣੀਆਂ ਸੰਸਥਾਵਾਂ ਨੂੰ ਬੇਨਤੀ।

ਸਾਡੀ ਕੌਮ ਦੇ ਸਿਰਫ ਇੱਕੋ-ਇੱਕ ਮਹਾਨ ਲੀਡਰ, ਬਾਬੂ ਮੰਗੂ ਰਾਮ ਜੀ ਮੁੰਗੋਵਾਲੀਆ, ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਸ੍ਰੀ ਗੁਰੂ ਰਵਿਦਾਸ ਮਹਾਰਾਜ ਨੂੰ ਗੁਰੂ ਧਾਰਿਆ ਅਤੇ ਭਗਤ ਰਵਿਦਾਸ ਨੂੰ ਗੁਰੂ ਰਵਿਦਾਸ ਦੀ ਮਾਨਤਾ ਭਾਰਤੀ ਸਮਾਜ ਤੋਂ ਸੰਘਰਸ਼ ਕਰਕੇ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕੀਤੀ। ਸ੍ਰੀ ਗੁਰੂ ਰਵਿਦਾਸ ਮਹਾਰਾਜ ਦੇ ਨਾਮ ਤੇ ਬਣੀਆਂ ਸੰਸਥਾਵਾਂ ਅਤੇ ਹੋਰਨਾਂ ਸਮਾਜ ਭਲਾਈ ਸੰਸਥਾਵਾਂ ਨੂੰ ਬੇਨਤੀ ਹੈ ਕਿ ਹਰ ਸਾਲ ਬਾਬੂ ਜੀ ਦਾ ਜਨਮ ਦਿਨ ਅਤੇ ਬਰਸੀ ਮਨਾ ਕੇ ਸਾਡੇ ਸਮਾਜ ਦੇ ਇਸ ਚਾਨਣ ਮੁਨਾਰੇ ਦੀ ਮਿੱਠੀ ਯਾਦ ਨੂੰ ਤਾਜ਼ਾ ਰੱਖਣ।

"ਨਾਮ ਮੰਗੂ ਰਾਮ ਦਾ ਭੁੱਲਣਾ ਨਹੀਂ ਚਾਹੀਦਾ, ਹੀਰਾ ਅਨਮੋਲ ਮਿੱਟੀ ਵਿੱਚ ਰੁਲਣਾ ਨਹੀਂ ਚਾਹੀਦਾ"

- ਸੀ. ਐਲ. ਚੰਬਰ
ਜਲੰਧਰ ਸ਼ਹਿਰ, ਪੰਜਾਬ

ਗਦਰੀ ਬਾਬਾ ਬਾਬੂ ਮੰਗੂ ਰਾਮ ਮੁੰਗੋਵਾਲੀਆ ਦੇ ਸਪੁੱਤਰ ਚਤਰ ਸੈਨ ਦੁਆਰਾ ਦਸੰਬਰ 1985 ਵਿੱਚ 'ਕੌਮੀ ਉਡਾਰੀਆਂ' ਦੇ ਸੰਪਾਦਕ ਸ੍ਰੀ ਸੀ. ਐਲ. ਚੰਬਰ ਨੂੰ ਭੇਜਿਆ ਗਿਆ ਪੱਤਰ

ਚਤਰ ਸੈਨ ਸਪੁੱਤਰ ਬਾਬੂ ਮੰਗੂ ਰਾਮ ਮੁੰਗੋਵਾਲੀਆ

ਗੜ੍ਹਸ਼ੰਕਰ (ਹੁਸ਼ਿਆਰਪੁਰ)- ਆਪ ਜੀ ਨੇ ਬਾਬੂ ਜੀ ਦੀ 99ਵੀਂ ਜਨਮ ਵਰ੍ਹੇਗੰਢ ਉਤੇ ਸੇਵੀਨਰ ਛਾਪ ਕੇ ਕਈ ਸਾਲਾਂ ਤੋਂ ਅਧੂਰਾ ਪਿਆ ਕੰਮ ਸਿਰੇ ਚਾੜ੍ਹ ਦਿੱਤਾ ਹੈ ਅਤੇ ਆਦਿ-ਧਰਮੀ ਕੌਮ ਉਤੇ ਇਕ ਬਹੁਤ ਵੱਡਾ ਅਹਿਸਾਨ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਹੈ।

You have done a very big task which was lying pending from many years.

ਤੁਹਾਡੇ ਇਸ ਕੰਮ ਦੀ ਜਿੰਨੀ ਸ਼ਲਾਘਾ ਕਰ ਲਈ ਜਾਵੇ ਉਨੀ ਹੀ ਥੋੜ੍ਹੀ ਹੈ। ਤੁਸੀਂ ਸਾਡੇ ਕੌਮ ਨੂੰ ਆਪਣਾ ਨਿੱਜੀ ਕੰਮ ਸਮਝ ਕੇ ਬੜੀ ਮਿਹਨਤ ਅਤੇ ਲਗਨ ਨਾਲ ਬਾਬੂ ਜੀ ਬਾਰੇ ਸੇਵੀਨਰ ਛਾਪ ਕੇ ਸਾਡੀ ਖਵਾਹਿਸ਼ ਪੂਰੀ ਕੀਤੀ ਹੈ, ਇਸ ਲਈ ਤੁਹਾਡਾ ਇਹ ਅਹਿਸਾਨ ਜ਼ਿੰਦਗੀ ਭਰ ਨਹੀਂ ਭੁੱਲ ਸਕਦੇ। ਅਸੀਂ ਆਪ ਜੀ ਦੇ ਅਤੀ ਪੰਨਵਾਲੀ ਹਾਂ। ਜਿੰਨਾ ਸਤਿਕਾਰ ਤੁਹਾਡੇ ਲਈ ਸਾਡੇ ਦਿਲ ਵਿੱਚ ਹੈ, ਉਹ ਚਿੱਠੀ ਵਿੱਚ ਬਿਆਨ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ। ਤੁਸੀਂ ਸਾਡਾ ਹੀ ਨਹੀਂ ਬਲਕਿ ਸਾਰੀ ਕੌਮ ਦਾ ਸਿਰ ਉਚਾ ਕੀਤਾ ਹੈ ਅਤੇ ਮਨੁੱਖੀਆਂ ਦੇ ਮੂੰਹ ਉਤੇ ਕਰਾਰੀ ਚਪੇਟ ਮਾਰੀ ਹੈ।

ਹੁਣ ਬਾਬੂ ਜੀ ਦੀ 14 ਜਨਵਰੀ 1986 ਨੂੰ ਜਨਮ ਸ਼ਤਾਬਦੀ ਆ ਰਹੀ ਹੈ। ਅਸੀਂ ਇਹ ਸੁਭ ਦਿਹਾੜਾ ਗੜ੍ਹਸ਼ੰਕਰ ਵਿਖੇ ਬੜੀ ਧੂਮ ਧਾਮ ਨਾਲ ਮਨਾਉਣਾ ਚਾਹੁੰਦੇ ਹਾਂ। ਇਸ ਮੌਕੇ ਉਤੇ ਤੁਹਾਡਾ ਸਨਮਾਨ ਭੀ ਕੀਤਾ ਜਾਵੇਗਾ।

ਸੱਦਾ-ਪੱਤਰ

ਅੰਬੇਡਕਰ ਭਵਨ ਟਰੱਸਟ (ਰਜਿ.)

ਜਲੰਧਰ ਵੱਲੋਂ ਬਾਬਾ ਸਾਹਿਬ ਡਾ. ਭੀਮ ਰਾਓ ਅੰਬੇਡਕਰ ਜੀ ਦਾ ਆਗਮਨ ਦਿਵਸ (27 ਅਕਤੂਬਰ, 1951) ਮਨਾਉਣ ਲਈ 27 ਅਕਤੂਬਰ, 2024 (ਐਤਵਾਰ) ਸਵੇਰੇ 10.00 ਤੋਂ 2.00 ਵਜੇ ਤੱਕ ਅੰਬੇਡਕਰ ਭਵਨ, ਡਾ. ਅੰਬੇਡਕਰ ਮਾਰਗ, ਜਲੰਧਰ ਵਿਖੇ

ਤਥਾਗਤ ਬੁੱਧ

ਡਾ. ਅੰਬੇਡਕਰ

ਫ੍ਰੀ ਮੈਡੀਕਲ ਚੈਕਅੱਪ ਕੈਂਪ

ਲਗਾਇਆ ਜਾ ਰਿਹਾ ਹੈ।

ਮੁੱਖ ਮਹਿਮਾਨ : ਡਾ. ਸੁਰਿੰਦਰ ਅਜਨਾਤ (ਪੀਐੱਚ-ਡੀ.)

ਵਿਸ਼ੇਸ਼ਤਾਵਾਂ :

- ★ ਜਨਰਲ ਚੈਕਅੱਪ ਅਤੇ ਸ਼ੂਗਰ ਟੈਸਟ।
- ★ ਹੱਡੀਆਂ ਅਤੇ ਜੋੜਾਂ ਦੀਆਂ ਬਿਮਾਰੀਆਂ ਦਾ ਚੈਕਅੱਪ।
- ★ ਔਰਤਾਂ ਦੀਆਂ ਬਿਮਾਰੀਆਂ ਦਾ ਚੈਕਅੱਪ।
- ★ ਦਵਾਈਆਂ ਮੁਫਤ ਦਿੱਤੀਆਂ ਜਾਣਗੀਆਂ।

ਪਹੁੰਚ ਰਹੇ ਡਾਕਟਰ ਸਾਹਿਬਾਨ :

- ਡਾ. ਚਰਨਜੀਤ ਸਿੰਘ, ਐੱਮ.ਐੱਸ. ਓਰਥੋ ਸਪੈਸ਼ਲਿਸਟ (ਸਾਬਕਾ ਪੀ.ਸੀ.ਐੱਮ.ਐੱਸ., ਐੱਸ.ਐੱਮ.ਓ.)
- ਡਾ. ਚੰਦਰ ਪ੍ਰਕਾਸ਼, ਐੱਮ.ਬੀ.ਬੀ.ਐੱਸ. (ਸਾਬਕਾ ਪੀ.ਸੀ.ਐੱਮ.ਐੱਸ., ਐੱਸ.ਐੱਮ.ਓ.)
- ਡਾ. ਅਮਰਦੀਪ ਸਿੰਘ (ਪੀ.ਸੀ.ਐੱਮ.ਐੱਸ.)
- ਡਾ. (ਸ਼੍ਰੀਮਤੀ) ਨਵਦੀਪ, ਐੱਮ.ਬੀ.ਬੀ.ਐੱਸ. (ਇਸਤਰੀ ਰੋਗਾਂ ਦੇ ਮਾਹਿਰ)
- ਡਾ. (ਸ਼੍ਰੀਮਤੀ) ਜੈਸਮੀਨ, ਐੱਮ.ਬੀ.ਬੀ.ਐੱਸ., ਐੱਮ.ਡੀ. (ਪੀ.ਸੀ.ਐੱਮ.ਐੱਸ.)

ਮਰੀਜ਼ਾਂ ਦੀ ਰਜਿਸਟਰੇਸ਼ਨ ਸਵੇਰੇ 9.30 ਵਜੇ ਕੀਤੀ ਜਾਵੇਗੀ।

ਨਿਵੇਦਨ ਕਰਤਾ :

ਜੋਹਨ ਲਾਲ (ਚੇਅਰਮੈਨ)
9464769821

ਡਾ. ਜੀ.ਸੀ. ਕੌਲ (ਜਨਰਲ ਸਕੱਤਰ) ਬਲਦੇਵ ਰਾਜ ਭਾਰਦਵਾਜ (ਵਿੱਤ ਸਕੱਤਰ)
9463223223 9815701023

ਅਤੇ ਸਮੂਹ ਟਰੱਸਟੀ ਸਾਹਿਬਾਨ

Founder Trustee : Late Sh. L.R. BALLEY, Editor, Bheem Patrika

ਅੰਬੇਡਕਰ ਭਵਨ ਟਰੱਸਟ (ਰਜਿ.), ਅੰਬੇਡਕਰ ਭਵਨ, ਡਾ. ਅੰਬੇਡਕਰ ਮਾਰਗ, ਜਲੰਧਰ-144003

ਕੇਂਦਰ ਅੰਦਰ ਹਾਕਮ ਧਿਰ ਦਾ ਵੰਡਵਾਦੀ ਰਵੱਈਆ, ਲੋਕਤੰਤਰ ਲਈ ਖਤਰਾ?

ਜਗਦੀਸ਼ ਚੋਗਕਾ
91-92179-97445
001-403-285-4208

ਕਿਸੇ ਸਿਸਟਮ ਅਧੀਨ ਅੱਜ ਬਹੁਪਾਰਟੀ (ਮਿਲਿਆ-ਜੁਲਿਆ) ਜਨ-ਸਮੂਹ ਜਾਂ ਭਾਈਚਾਰਾ ਵਿਚਾਰਾਂ ਵਿੱਚ ਪੂਰੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਇੱਕ ਸੁਰ ਜਾਂ ਇੱਕ ਮੱਤ ਨਹੀਂ ਜੋ ਸਕਦਾ। ਪਰ ਹਰ ਸਭਿਅਕ ਅਤੇ ਉਸਾਰੂ ਵਿਚਾਰਾਂ ਵਾਲਾ ਸਮਾਜ ਇਹ ਤਾਂ ਚੰਗੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਜਾਣਦਾ ਅਤੇ ਸਮਝਦਾ ਹੈ ਕਿ ਲੋਕਤੰਤਰ ਅੰਦਰ ਸਰਵਸੰਮਤੀ ਨਾਲ ਫੈਸਲਾ ਲੈਣਾ ਕਿਉਂ ਜ਼ਰੂਰੀ ਹੁੰਦਾ ਹੈ। ਇਹ ਫੈਸਲੇ ਕਿਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਲਏ ਜਾਂਦੇ ਹਨ ਅਤੇ ਕਿ ਆਪਸੀ ਸਤਿਕਾਰ ਅਤੇ ਸਨਮਾਨ ਇਨ੍ਹਾਂ ਅੰਦਰ ਹੋ ਸਕਦਾ ਹੋਵੇ। ਇਹ ਵੀ ਨਹਾਇਤ ਜ਼ਰੂਰੀ ਹੈ, ਕਿ ਲੋਕ-ਤੰਤਰ ਅੰਦਰ ਤੋਂ ਅਰਥ ਵਿਵਸਥਾ ਦੀਆਂ ਜੜ੍ਹਾਂ ਵੀ ਤਾਂ ਹੀ ਮਜ਼ਬੂਤ ਹੋਣਗੀਆਂ ਜੇਕਰ ਲੋਕ-ਤੰਤਰ ਮਜ਼ਬੂਤ ਹੈ।

ਦੂਸਰੇ ਸੰਸਾਰ ਜੰਗ ਦੀ ਭਿਆਨਕ ਤਬਾਹੀ ਬਾਅਦ ਇਹ ਵੀ ਸਾਡੇ ਸਾਹਮਣੇ ਹੈ ਕਿ ਜਿੰਨੇ ਵੀ ਦੇਸ਼ ਸਾਮਰਾਜੀ ਬਸਤੀਵਾਦ ਦੇ ਚੁੰਗਲ 'ਚੋਂ ਬਾਹਰ ਆ ਜਾਣ ਤੇ ਮੁਕਤ ਹੋਏ, ਇਨ੍ਹਾਂ ਵਿੱਚ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਲੋਕਤੰਤਰ ਨੂੰ ਆਪਣਾਇਆ ਅਤੇ ਮੁਕਤੀ ਬਾਅਦ ਜਮਹੂਰੀ ਪ੍ਰਕਿਰਿਆ ਨੂੰ ਮਜ਼ਬੂਤ ਕਰਨ ਲਈ ਵੱਧੇ, ਉਹ ਨਵ-ਬਸਤੀਵਾਦ ਅਤੇ ਸਾਮਰਾਜਵਾਦ ਤੋਂ ਵੀ ਮੁਕਤ ਰਹੇ, ਕਿਉਂਕਿ ਉਥੋਂ ਦੇ ਲੋਕਾਂ ਨੇ ਬਸਤੀਵਾਦ ਤੋਂ ਜੋ ਫੁਟਕਾਰਾ ਪਾਉਣ ਲਈ ਲੱਖਾਂ ਲੱਖਾਂ ਨੇ ਕੁਰਬਾਨੀਆਂ ਕੀਤੀਆਂ, ਫਾਂਸੀਆਂ ਤੇ ਚੜ੍ਹੇ, ਲੰਬੀਆਂ ਸਜ਼ਾਵਾਂ ਕੱਟੀਆਂ ਅਤੇ ਜਾਇਦਾਦਾਂ ਦੀਆਂ ਕੁਰਬਾਨੀਆਂ ਵੀ ਕਰਾਈਆਂ ਤਾਂ ਜਾ ਕੇ ਦੇਸ਼ ਆਜ਼ਾਦ ਹੋਏ। ਇਹ ਉਨ੍ਹਾਂ ਲੋਕਾਂ ਦੀਆਂ ਕੁਰਬਾਨੀਆਂ ਤੇ ਲੰਬੇ ਸੰਘਰਸ਼ਾਂ ਦਾ ਨਤੀਜਾ ਸੀ। ਪਰ ! ਜਿਹੜੇ ਦੇਸ਼ਾਂ ਨੇ ਮੁੜ, ਬਸਤੀਵਾਦੀ ਸਾਮਰਾਜੀਆਂ ਦੀਆਂ ਨੀਤੀਆਂ ਨੂੰ ਜਾਰੀ ਰੱਖਿਆ ਅਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਸਾਮਰਾਜੀਆਂ ਦੀ ਕਨਪੁਤਲੀ ਬਣੇ ਰਹੇ ਹਨ, ਉਹ ਦੇਸ਼ ਅੱਜ ਵੀ ਗਰੀਬੀ ਗੁਰਬਤ ਦਾ ਹੀ ਸ਼ਿਕਾਰ ਹਨ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਕਿਉਂਕਿ ਵਿਕਾਸ ਦਾ ਲੋਕਪੱਖੀ ਰਾਹ ਨਹੀਂ ਸਗੋਂ, ਲੁੱਟ-ਖਸੁੱਟ ਵਾਲਾ ਰਾਹ ਆਪਣਾਇਆ। ਜਿਸ ਕਰਕੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇਸ਼ਾਂ 'ਚ ਗਰੀਬੀ, ਬੇਰੁਜ਼ਗਾਰੀ, ਕਪੋਸ਼ਨ, ਆਰਥਿਕ ਅਸਮਾਨਤਾ ਅਤੇ ਅਨਪੜ੍ਹਤਾ ਅੱਗੇ ਨਾਲੋਂ ਵੱਧੀ ਹੈ। ਉਹ ਪੁਰਾਣੀਆਂ ਚੁਣੌਤੀਆਂ ਵਿਰਾਸਤ 'ਚ ਮਿਲੀਆਂ ਹਨ, ਜਿਸ ਤੋਂ ਸਾਡੇ ਦੇਸ਼ ਭਗਤ ਤੇ ਆਵਾਜ਼ ਮੁਕਤੀ ਚਾਹੁੰਦੀ ਸੀ ਉਹ ਅੱਜ ਵੀ ਦੁਰਮੇਸ਼ ਹਨ।

ਭਾਰਤ ਅੰਦਰ ਹੀ ਕੁਝ ਅਪਵਾਦਾਂ ਨੂੰ ਛੱਡ ਦਈਏ ਕਿ ਅਸੀਂ ਆਜ਼ਾਦ ਹੋ ਗਏ ਹਾਂ। ਪਰ ਬਾਕੀ ਬਸ਼ਰ ਸਮੱਸਿਆਵਾਂ, ਚੁਣੌਤੀਆਂ ਤੇ ਦੁਸ਼ਵਾਰੀਆਂ ਜਿਉਂਦੀਆਂ ਤਿਉਂਦੀਆਂ ਖੜ੍ਹੀਆਂ ਹਨ। ਅੱਜ ਦੇਸ਼ ਅੰਦਰ 78ਵੇਂ ਵਰ੍ਹੇ ਦੀ ਆਜ਼ਾਦੀ ਭਾਵੇਂ ਕਈ ਪਹਿਲਾਂ ਵਾਂਗ ਵਾਹਦੇ ਤੇ ਦਾਅਵੇ ਕਰਕੇ ਲੰਬ ਗਈ ਹੈ, ਪਰ ਸਾਡਾ ਲੋਕਤੰਤਰ ਨਿਸ਼ਫਲ ਦਿਸ ਰਿਹਾ ਹੈ। ਭਾਰਤ ਅੰਦਰ ਭਾਵੇਂ ਪਾਰ-ਲੀਮਾਨੀ ਜਮਹੂਰੀਅਤ ਹੈ ਤੇ ਦੁਨੀਆਂ ਨੂੰ ਅਸੀਂ ਲੋਕ-ਤੰਤਰ ਹੋਣ ਦਾ ਹੋਕਾ ਵੀ ਦਿੰਦੇ ਹਾਂ ਕਿ ਸਾਡਾ ਸੰਵਿਧਾਨ ਬਹੁਤ ਸਾਰੇ ਦੇਸ਼ਾਂ ਤੋਂ ਵਧੀਆ ਵੀ ਅਤੇ ਹੈ ਵੀ ਹੈ ! ਪਰ ਹਾਕਮਾਂ ਨੇ ਆਪਣੇ ਜਮਾਤੀ ਹਿੱਤਾਂ ਲਈ ਸਾਰੇ ਜਮਹੂਰੀ ਲੋਕ-ਤੰਤਰ ਬੰਨ੍ਹ ਕੇ ਬੋਝੇ ਕਰ ਦਿੱਤੇ ਗਏ ਹਨ। ਆਰਥਿਕ ਇਨਸਾਫ ਜਿਸ ਰਾਹੀਂ ਲੋਕਾਂ ਨੂੰ ਰਾਮਰਾਜ ਦਾ ਹੋਕਾ ਦੇ ਕੇ ਬਰਾਬਤਾ ਦਾ ਢੋਲ ਪਿੱਟਿਆ ਸੀ, ਉਹ ਸਭ ਹੁਣ ਕਾਗਜ਼ੀ ਰਹਿ ਗਏ ਹਨ। ਹਾਕਮ ਅਤੇ ਰਾਜਸੰਤਾਂ ਤੇ ਕਾਬਜ਼ ਜਮਾਤ ਆਪਣੀ ਲੁੱਟ-ਖਸੁੱਟ ਨੂੰ ਆਪਣੀ ਮਰਜ਼ੀ ਅਨੁਸਾਰ ਹਰ ਰੋਜ਼ ਤੇਜ਼ ਕਰਕੇ ਜਨਤਾ ਦੀ ਦੰਡ ਦੀ ਰੋਟੀ ਵੀ ਖੋਹ ਰਹੀ ਹੈ।

ਆਜ਼ਾਦੀ ਦੇ ਪਹਿਲੇ ਦਹਾਕੇ ਤੱਕ ਜਦੋਂ ਲੋਕਾਂ ਅਤੇ ਹਾਕਮਾਂ ਅੰਦਰ ਦੇਸ਼ ਭਗਤੀ ਦਾ ਪਿਆਰ ਅਤੇ ਕੁਰਬਾਨੀ ਵਾਲੀ ਭਾਵਨਾ ਰਹੀ, ਲੋਕਾਂ ਨੂੰ ਵੀ ਕੁਝ ਧਰਾਸ ਮਿਲਦੇ ਰਹੇ ਪਰ ਜਿਉਂ-ਜਿਉਂ ਰਾਜਸੰਤਾਂ ਤੇ ਹਾਕਮ ਜਮਾਤਾਂ ਨੇ ਆਪਣੀ ਲੁੱਟ ਨੂੰ ਦੋਨੋਂ ਹੱਥੀ ਲੁੱਟਣਾ ਸ਼ੁਰੂ ਕਰ ਦਿੱਤਾ। ਅੱਜ ਲੋਕ ਆਜ਼ਾਦੀ ਦਾ

ਨਾਂ ਵੀ ਨਹੀਂ ਲੈਣਾ ਚਾਹੁੰਦੇ ! ਤਾਂ! ਰਸਮੀ ਤੌਰ 'ਤੇ ਹਰ ਪਾਸੇ ਆਜ਼ਾਦੀ ਮਨਾਉਣ ਦੀਆਂ ਖਬਰਾਂ ਜਰੂਰ ਸਮੇਂ-ਸਮੇਂ ਆਉਂਦੀਆਂ ਰਹਿੰਦੀਆਂ ਹਨ। ਅੱਜ ਹਾਕਮਾਂ ਦੇ ਮਨ ਅਤੇ ਮਸਤਕ ਅੰਦਰ ਵੀ ਦੇਸ਼ ਦੀ ਆਜ਼ਾਦੀ ਇਕ ਰਸਮ ਹੀ ਬਣ ਗਈ ਹੋਈ ਹੈ।

ਸਮੇਂ-ਸਮੇਂ ਸਿਰ ਹਾਕਮ ਜਮਾਤਾਂ ਰਾਜਸੰਤਾਂ 'ਤੇ ਜੋ ਕਾਬਜ਼ ਹਨ, ਲੋਕਾਂ ਪ੍ਰਤੀ ਆਪਣੇ ਫਰਜ਼, ਦੇਸ਼ ਭਗਤੀ ਅਤੇ ਲੋਕ-ਭਾਵਨਾ ਨੂੰ ਵੀ ਹੁਣ ਪਰੇ ਸੁੱਟ ਕੇ ਆਪਣੇ ਜਮਾਤੀ ਹਿੱਤਾਂ ਲਈ ਹੀ ਅੱਜ ਰਾਜਨੀਤਕ ਪੱਖ ਤੋਂ ਵੀ ਪੂਰੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਆਪਣੇ ਜਮਾਤੀ ਸੋਸ਼ਣ ਨੂੰ ਮਜ਼ਬੂਤ ਕਰਨ ਲਈ ਪੂਰੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਹੋਰ ਸਰਗਰਮ ਹਨ। ਉਹ ਸੰਵਿਧਾਨਕ ਸੌਂਹ ਅਤੇ ਫਰਜ਼ ਜੋ ਉਹ ਚੋਣ ਜਿੱਤਣ ਉਪਰੰਤ ਚੁੱਕੇ ਜਾਂਦੇ ਹਨ, ਪਰ ਬਾਅਦ ਵਿੱਚ ਉਹ ਬਾਤਾਂ ਹੀ ਰਹਿ ਜਾਂਦੀਆਂ ਹਨ। ਉਹ ਦੇਸ਼ ਭਗਤੀ ਅਤੇ ਲੋਕ ਸੇਵਾ ਦੇ ਨਾਂ ਹੇਠ ਹੀ ਜਿੱਤ ਕੇ ਆਉਂਦੇ ਹਨ। ਪਰ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀਆਂ ਜੀਵਨ ਕਦਰਾਂ-ਕੀਮਤਾਂ, ਦ੍ਰਿਸ਼ਟੀਕੋਣ ਸਭ ਬਦਲ ਜਾਂਦੇ ਹਨ। ਆਜ਼ਾਦੀ ਵੇਲੇ ਹਰ ਪਾਰਟੀ ਨੇ ਇਹ ਨਾਅਰਾ ਦਿੱਤਾ ਸੀ ਕਿ ਆਜ਼ਾਦੀ ਬਾਅਦ ਜੇ ਆਵਾਜ਼ ਜਮੀਨੀ ਸਤਹਿ 'ਤੇ ਅਤੇ ਹਾਸ਼ੀਏ 'ਤੇ ਚਲੇ ਗਏ ਹਨ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਕਦੋਂ ਬਾਂਹ ਫੜੀ ਜਾਵੇਗੀ ? ਅੱਜ ਵੀ ਆਜ਼ਾਦੀ ਦੇ 77 ਸਾਲਾਂ ਬਾਅਦ 81 ਕਰੋੜ ਆਵਾਜ਼ ਇੱਕ ਦਿਨ ਲਈ ਰੋਟੀ-ਦਾਲ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰਨ ਲਈ ਹਾਕਮਾਂ ਦੇ ਦਰ ਵੱਲ ਝਾਕ ਰਹੇ ਹਨ। ਭਾਵ ਸਮਾਜਕ-ਆਰਥਿਕ ਨਿਆਂ ਮਿਲ ਨਹੀਂ ਰਿਹਾ ਹੈ, ਲੋਕ ਅਨਿਆਏ ਦਾ ਸ਼ਿਕਾਰ ਹਨ। ਸਮਾਜ ਦੇ ਮੁੱਖ ਤਿੰਨ ਵਰਗਾਂ, ਇਸਤ੍ਰੀਆਂ, ਘੱਟ ਗਿਣਤੀ ਅਤੇ ਦਲਿਤ ਸਮਾਜ ਹਰ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦੇ ਅਨਿਆਏ ਦਾ ਸ਼ਿਕਾਰ ਹਨ। ਸਾਡੀ ਆਜ਼ਾਦੀ ਫਿਰ ਕਿਹੜੀਆਂ ਨੈਤਿਕ, ਮਨੁੱਖੀ ਕਦਰਾਂ ਕੀਮਤਾਂ ਅਤੇ ਸਮਾਨਤਾ ਲੈ ਕੇ ਆਈ ਹੈ ? ਮੌਜੂਦਾ ਦੇਸ਼ ਦੀ ਇਸ ਸਥਿਤੀ ਵਿੱਚ ਕੌਮੀ ਨੀਤੀ ਦੀ ਵਿਸ਼ਾ-ਵਸਤੂ ਸਕੱਲਪਨਾ ਕਰਨੀ, ਉਸਾਰੀ ਵਿਵਹਾਰਕ ਕਾਰਜਗੁਜ਼ਾਰੀ ਨੂੰ ਲੱਭਣਾ ਬਹੁਤ ਮੁਸ਼ਕਲ ਹੈ। ਜਦੋਂ ਦੇਸ਼ ਅੰਦਰ ਰਾਜਨੀਤੀ ਇੱਕ ਵਰਗ, ਭਾਵ ਬਹੁਤ ਗਿਣਤੀ ਭਾਗੂ ਲੋਕਾਂ ਅਤੇ ਜੇਤੂ ਫਿਰਕੇ ਅਤੇ ਫਿਰਕੂ ਸੋਚ ਭਰਭੂਰ ਹੋਵੇਗੀ ਤਾਂ ਉਸ ਵਿੱਚ ਇਮਾਨਦਾਰੀ ਤੇ ਲੋਕਾਂ ਪ੍ਰਤੀ ਵਿਵਹਾਰਕ ਸੋਚ ਦੀਆਂ ਜੜ੍ਹਾਂ ਵੀ ਖੋਖਲੀਆਂ ਮਿਲਣਗੀਆਂ। ਖੁਦਗਰਜ਼ੀ ਵੱਧੇਗੀ, ਨਿਸ਼ਚਿਤ ਹੀ ਲੋਕ ਰਾਜੀ ਲੋਕ ਕਦਰਾਂ-ਕੀਮਤਾਂ ਵੀ ਬੇਝੀਆਂ ਹੋ ਜਾਣਗੀਆਂ ? ਫਿਰ ਜਦੋਂ ਆਵਾਜ਼ ਵਿੱਚ ਵਿਸ਼ਵਾਸ ਹਾਕਮਾਂ ਦੀ ਵਿਵਹਾਰਕ ਕਾਰਜਗੁਜ਼ਾਰੀ ਪ੍ਰਤੀ ਸ਼ੱਕੀ ਹੋਵੇਗਾ ਫਿਰ ਲੋਕ-ਤੰਤਰ ਨੂੰ ਕਿਵੇਂ ਮਜ਼ਬੂਤ ਮੰਨਿਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ ?

ਲੋਕ-ਤੰਤਰ ਅੰਦਰ ਸਾਰੇ ਫੈਸਲੇ ਲੋਕ ਪੱਖੀ ਅਤੇ ਸਰਵ-ਸੰਮਤੀ ਵਾਲੇ ਹੋਣੇ ਚਾਹੀਦੇ ਹਨ। ਲੋਕ-ਤੰਤਰ ਤਾਂ ਹੀ ਜਿਉਂਦਾ ਰਹਿ ਸਕਦਾ ਹੈ ਜਦੋਂ ਹਰ ਨਾਗਰਿਕ ਲੋਕਤੰਤਰ ਅੰਦਰ ਆਪਣੇ ਆਪ ਨੂੰ ਸੁਰੱਖਿਅਤ, ਬਿਨ੍ਹਾਂ ਭਿੰਨ-ਭੇਦ ਤੇ ਡਰ-ਡੈਅ ਰਹਿਤ ਰਹਿੰਦਾ ਹੋਵੇ ? ਉਹ ਫਿਰ ਹੀ ਆਪਣੇ ਸਮਾਜਕ ਫਰਜ਼ਾਂ ਅਤੇ ਡਿਊਟੀ ਨੂੰ ਤਨਦੇਹੀ ਨਾਲ ਨਿਭਾ ਸਕੇਗਾ। ਨਾਗਰਿਕ ਇਹ ਵੀ ਮਾਣ ਸਮਝੇ ਕਿ ਉਸ ਨੂੰ ਦੇਸ਼ ਅੰਦਰ ਹਰ ਤਰ੍ਹਾਂ ਸੁਰੱਖਿਆ ਮਿਲ ਰਹੀ ਹੈ। ਇਸ ਵਿੱਚ ਕੋਈ ਸ਼ੱਕ ਨਹੀਂ ਕਿ ਸਾਰੇ ਲੋਕ, ਨਾਗਰਿਕ ਅਤੇ ਜਨ-ਸਮੂਹ ਆਪਣੀ-ਆਪਣੀ ਵਿਚਾਰਧਾਰਾ ਨਾਲ ਜੁੜੇ ਹੁੰਦੇ ਹਨ। ਇਸ ਲਈ ਹੀ ਉਹ ਇਹ ਸਮਝਦੇ ਹਨ ਕਿ ਉਹ ਸੱਭਿਆ ਸਮਾਜ ਅੰਦਰ ਵਧੀਆ ਵਿਚਾਰ ਪੇਸ਼ ਕਰਕੇ ਅਤੇ ਹਾਕਮਾਂ ਤੋਂ ਵੀ ਅਜਿਹੀ ਆਸ ਰੱਖਣੀ ਹੀ ਦੇਸ਼ ਅਤੇ ਨਾਗਰਿਕਾਂ ਦੇ ਸਨਮਾਨ ਅਤੇ ਆਦਰ ਲਈ ਉਹ ਇੱਕ ਮਿਸਾਲੀ ਫੈਸਲਾ ਹੋਵੇਗਾ ? ਜਿੱਥੇ ਅਜਿਹੇ ਸਰਵ-ਸੰਮਤੀ ਵਾਲੇ ਫੈਸਲੇ ਨਾ ਹੋਣ ਜਾਂ ਆਸ ਨਾ ਰੱਖੀ

ਜਾਵੇ ਤਾਂ ਉਥੇ ਫਿਰ ਹਮਲਾਵਾਰੀ ਰੁੱਖ, ਸ਼ੱਕਾਂ ਅਤੇ ਆਸਥਾ ਪ੍ਰਤੀ ਸਵਾਲ ਵੀ ਉਠਣਗੇ ਹੀ। ਹਾਕਮਾਂ ਦਾ, ਹਾਕਮ ਪਾਰਟੀ ਦਾ ਅਤੇ ਰਾਜਤੰਤਰ ਇੱਕ ਤਰਫਾ, ਇੱਕ ਪਾਸਤ ਅਤੇ ਅਨਿਆ ਤੇ ਨਾਬਰ ਹੀ ਸਮਝਿਆ ਜਾਵੇਗਾ। ਕੋਈ ਵੀ ਫੈਸਲਾ ਭਾਵੇਂ ਸਰਵ-ਸੰਮਤੀ ਵਾਲਾ ਹੀ ਹੋਵੇ, ਉਸ ਦੀ ਗੁਣਵੱਤਾ ਦਾ ਕੋਈ ਅਰਥ ਨਹੀਂ ਰਹਿੰਦਾ ਹੈ। ਜਦੋਂ ਹਾਕਮਾਂ ਦੇ ਦਬਾਅ ਅਧੀਨ ਰਾਜਤੰਤਰ ਦੀ ਸਮਝ, ਨਿਯਮਾਂ, ਉਪ-ਨਿਯਮਾਂ ਅਤੇ ਨਿਜ-ਪੱਖੀ ਪਰਤਾਂ ਦੀ ਜਕੜ ਵਿੱਚ ਆ ਜਾਵੇ ਉਹ ਫੈਸਲਾ ਗੈਰ-ਸੰਵੇਦਨਸ਼ੀਲ ਤੇ ਨਾਬਰ ਹੋ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਉਥੇ ਲੋਕਤੰਤਰ ਦੀ ਅੰਦਰੂਨੀ ਆਤਮਾ ਵਾਲੀ ਸੋਚ-ਸਮਝ ਦਾ ਮਹੱਤਵ ਨਹੀਂ ਰਹਿੰਦਾ ਹੈ। ਜਿਸ ਦਾ ਖਮਿਆਜ਼ਾ ਜਨ-ਸਮੂਹ ਨੂੰ ਭੁਗਤਣਾ ਪੈਂਦਾ ਹੈ। ਅੱਜ ਦੇਸ਼ ਅੰਦਰ ਅਜਿਹਾ ਹੀ ਭਾਣਾ ਵਰਤ ਰਿਹਾ ਹੈ।

ਭਾਰਤੀ ਲੋਕਤੰਤਰ ਦੇ ਰਾਜਤੰਤਰ ਅੰਦਰ ਚੋਣਾਂ ਤੇ ਨਿਯੁਕਤੀਆਂ ਅੱਜੇ ਵੀ ਬਸਤੀਵਾਦੀ ਮਾਨਸਿਕ-ਗੁਲਾਮੀ ਅਧੀਨ ਹੀ ਕਹੀਆਂ ਜਾ ਸਕਦੀਆਂ ਹਨ। ਅੱਜੇ ਵੀ ਦੇਸ਼ ਦਾ ਸਾਰਾ ਕਾਰੋ-ਵਿਹਾਰ, ਕੌਮੀ ਨਿਰਮਾਣ, ਵਿਕਾਸ ਅਤੇ ਪ੍ਰਗਤੀ ਸਭ ਦੇਸ਼ ਦੇ ਨੌਕਰਸ਼ਾਹਾਂ ਦੇ ਹੱਥ ਹੀ ਹੁੰਦੀ ਹੈ। ਰਾਜਨੀਤਕ ਜਨਪ੍ਰਤੀਨਿਧ ਕੇਵਲ ਬਣੀਆਂ ਬਣਾਈਆਂ ਨੀਤੀਆਂ ਤੇ ਸਹੀ ਹੀ ਮਾਰਦੇ ਹਨ। ਇਹੀ ਕਾਰਨ ਹੈ ਕਿ ਸਾਡੇ ਰਾਜਨੀਤਕ ਆਗੂ ਤੇ ਪ੍ਰਤੀਨਿਧ ਅੱਜ ਪਾਰਟੀ ਜਾਂ ਆਪਣੀਆਂ ਰਾਜਨੀਤਕ ਨੀਤੀਆਂ ਨੂੰ ਲਾਗੂ ਕਰਾਉਣ ਲਈ ਏਨੇ ਉਤਸੁਕ (ਕਾਹਲੇ) ਨਹੀਂ ਹੁੰਦੇ ਜਿੰਨੇ ਉਹ ਰਾਜਨੀਤਕ ਲਾਭਾਂ ਲਈ ਅੱਗੇ ਆਉਂਦੇ ਹਨ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਦਾ ਨਿਸ਼ਾਨਾਂ, ਉਦੇਸ਼ ਅਤੇ ਪਹਿਲ ਆਪਣੇ ਲਈ ਅਤੇ ਆਪਣਿਆਂ ਦੇ ਹਿੱਤਾਂ ਲਈ ਹੀ ਹੁੰਦਾ ਹੈ। ਇਹ ਲਈ ਹੀ ਹਾਕਮ ਪਾਰਟੀਆਂ ਦੇ ਦਾਗੀ ਜਾਂ ਕੇਸ ਭੁਗਤ ਰਹੇ ਅਤੇ ਸਜ਼ਾਵਾਂ ਕੱਟ ਰਹੇ ਪ੍ਰਤੀਨਿਧ ਫਿਰ ਵੀ ਲੋਕ ਚੁਣਦੇ ਹਨ ਤੇ ਉਹ ਜਿੱਤਦੇ ਵੀ ਹਨ। ਜਿੱਤ ਬਾਅਦ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਕੀ ਅਸੀਂ ਦੁੱਧ ਧੌੜੇ ਆਪਣੇ ਪ੍ਰਤੀਨਿਧ ਨਹੀਂ ਤਸਲੀਮ ਵੀ ਕਰਾਂਗੇ? ਪਰ ਸਾਰੇ ਨਹੀਂ ! ਉਨ੍ਹਾਂ ਤੋਂ ਇਹ ਆਸ ਫਿਰ ਕਿਵੇਂ ਰੱਖੀ ਜਾ ਸਕਦੀ ਹੈ ਕਿ ਕਤਾਰ 'ਚ ਅਖੀਰ ਵਿੱਚ ਖੜ੍ਹੇ ਵਿਅਕਤੀ ਦੀ ਉਹ ਬਾਂਹ ਪਹਿਲਾਂ ਫੜੇਗਾ। ਅਜਿਹੇ ਲੋਕ ਪੱਖੀ, ਲੋਕਾਂ ਲਈ ਪੁਨਾਏ ਹੁਣ ਉਂਗਲੀਆਂ ਤੇ ਹੀ ਗਿਣੇ ਜਾ ਸਕਦੇ ਹਨ। ਪਾਰਲੀਮਾਨੀ-ਜਮਹੂਰੀਅਤ ਅੰਦਰ ਭਾਵੇਂ ਅਸੀਂ ਚੁਣ ਕੇ ਸੰਸਦ ਅੰਦਰ ਪ੍ਰਤੀਨਿਧ ਭੇਜਦੇ ਹਾਂ, ਉਹ ਲੋਕਾਂ ਦੀ ਨਹੀਂ ਆਪਣੀ ਉਸ ਜਮਾਤ ਦੀ ਅਗਵਾਈ ਕਰਦੇ ਹਨ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਵੱਲੋਂ ਉਹ ਚੁਣ ਕੇ ਆਉਂਦੇ ਹਨ।

ਭਾਰਤ ਦੇ ਲੋਕ-ਤੰਤਰ ਅੰਦਰ ਜੋ ਵਿਵਹਾਰਕ ਹਾਲਾਤ ਹਨ, ਲੋਕ ਅਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਵੱਲੋਂ ਚੁਣੇ ਪ੍ਰਤੀਨਿਧਾਂ ਅੰਦਰ ਜੋ ਵੀ ਸੰਬੰਧ ਹੋਣ, ਪਰ ਸਾਨੂੰ ਦੇਸ਼ ਅਤੇ ਲੋਕਾਂ ਦੇ ਹਿੱਤਾਂ ਅਤੇ ਲੋਕ ਭਲਾਈ ਨੂੰ ਮੁੱਖ ਰੱਖਣਾ ਅਤੇ ਸੋਚ ਬਣਾਉਣੀ ਚਾਹੀਦੀ ਹੈ। ਕਿਉਂਕਿ ਸਾਡਾ ਸੰਵਿਧਾਨ ਅਤੇ ਪਾਰਲੀਮਾਨੀ ਜਮਹੂਰੀ ਪੁਨਾਲੀ ਅੱਜੇ ਵੀ ਬਹੁਤ ਸਾਰੇ ਦੇਸ਼ਾਂ ਨਾਲੋਂ ਵਧੀਆ ਹੈ ਤੇ ਪਾਏਦਾਰ ਵਾਲੀ ਹੈ। ਇਸ ਲਈ ਸਾਨੂੰ ਦੇਸ਼ ਦੇ ਨਾਗਰਿਕਾਂ, ਆਵਾਜ਼ ਅਤੇ ਮੱਤਦਾਤਾ ਨੂੰ ਸ਼ਸਕਤ ਕਰਨ, ਜਮਾਤੀ ਹਿੱਤਾਂ ਦੀ ਰਾਖੀ ਲਈ ਜਾਗਰੂਕ ਕਰਨਾ ਬਣਦਾ ਹੈ। ਚੰਗੇ ਪ੍ਰਤੀਨਿਧ, ਪਾਰਟੀ ਅਤੇ ਰਾਜਨੀਤੀ ਸਾਰੇ ਮਿਲ ਕੇ ਕੌਮੀ ਪ੍ਰਗਤੀ, ਵਿਕਾਸ ਤੇ ਦੇਸ਼ ਨੂੰ ਸਮਰਥਿਯ ਬਣਾ ਸਕਦੇ ਹਾਂ ਤਾਂ ਹੀ ਦੇਸ਼ ਇੱਕ ਮੁੱਠ ਰਹਿ ਸਕਦਾ ਹੈ।

ਬੀ.ਜੇ.ਪੀ. ਦੇ ਰਬਥਾਨ ਮੋਦੀ ਹੱਥ ਐਨ.ਡੀ.ਏ. ਦੀ ਪਿਛਲੀ ਦੋ-ਵਾਰੀਆਂ ਦੀ ਸਰਕਾਰ ਦੇ ਦਸ ਸਾਲਾਂ ਦੇ ਅਰਸੇ ਦੌਰਾਨ ਸਮੁੱਚੀ ਵਿਰੋਧੀ ਧਿਰ ਭਾਵੇਂ ਕਮਜ਼ੋਰ ਤਾਂ ਨਹੀਂ ਸੀ, ਪਰ ਹਾਕਮ ਧਿਰ ਦੀ ਤਾਨਾਸ਼ਾਹੀ ਕਾਰਨ ਹਰ ਮੁੱਦੇ ਤੇ ਸਰਕਾਰ

ਹਾਵੀ ਹੀ ਸਾਬਤ ਹੁੰਦੀ ਰਹੀ। ਵਿਰੋਧੀ ਧਿਰ ਨੂੰ ਅਲੋਚਨਾ ਕਰਨ ਦੀ ਥਾਂ ਉਸ ਦਾ ਆਗੂਆਂ ਤੇ ਕਾਡਰ ਨੂੰ ਜ਼ਾਬਰੀ ਕਾਨੂੰਨਾਂ ਦੇ ਫੰਦਿਆਂ ਰਾਹੀਂ ਹਾਕਮ ਹੇਠਾਂ ਹੀ ਰੱਖਦੀ ਰਹੀ। ਬੇਵਜੂ ਆਗੂਆਂ ਨੂੰ ਪ੍ਰੇਸ਼ਾਨ ਕਰਦੀ ਰਹੀ। ਪਰ ਹੁਣ ਤੀਸਰੀ ਵਾਰ ਉਹੀ

ਬੀ.ਜੇ.ਪੀ. ਸਿਰ ਖੁਦ ਬਹੁਮਤ ਵੀ ਨਹੀਂ ਲਿਜਾ ਸਕੀ। ਹੁਣ ਬੇਗਾਨਿਆਂ ਦੀਆਂ ਵੈਹਿੰਗੀਆਂ ਨਾਲ ਖੜੇ ਕੇ ਨਾ ਤਾਂ "ਬੜਕਾ ਮਾਰ ਸਕਦੀ ਹੈ ਤੇ ਨਾ ਹੀ ਡਰਾਵੇ" ਦੇ ਸਕਦੀ ਹੈ। ਸਗੋਂ ਹੁਣ ਫੂਕ-ਫੂਕ ਕੇ ਪੈਰ ਧਰੇ ਜਾ ਰਹੇ ਹਨ। ਇਸ ਵਾਰ ਦੇ ਬਜਟ ਅੰਦਰ ਵਿਰੋਧੀ ਧਿਰ ਵੱਲੋਂ ਸਾਰੇ ਸੂਬਿਆਂ ਨੂੰ ਇੱਕ ਸਮਾਨ ਆਰਥਿਕ ਸਹਾਇਤਾ ਪੈਕਟ ਨਾ ਦੇਣ ਅਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਰਾਜਾਂ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਵੈਹਿੰਗੀ ਸਹਾਰੇ ਮੋਦੀ ਸਰਕਾਰ ਟਿਕੀ ਹੈ ਉਨ੍ਹਾਂ ਲਈ ਖਾਸ ਆਰਥਿਕ ਪੈਕਟ ਦਾ ਐਲਾਨ ਕੀਤਾ ਹੈ। ਅਜਿਹੇ ਭੇਦ-ਭਾਵ ਵਿਰੁਧ ਦੋਨੋਂ ਸਦਨਾਂ ਅੰਦਰ ਤੇ ਇਸ ਕਾਣੀ-ਵੰਡ ਕਾਰਨ ਦੇਸ਼ ਦੇ 90 ਫੀਸਦ ਬਜਟ ਤੋਂ ਬਾਕੀ ਰਾਜਾਂ ਨੂੰ ਮਰਹੂਮ ਰੱਖਣਾ, ਦੇ ਵਿਰੁੱਧ ਆਵਾਜ਼ ਉਠਾਉਣੀ ਬਿਲਕੁੱਲ ਜਾਇਜ਼ ਹੈ।

ਪਾਰਲੀਮਾਨੀ-ਜਮਹੂਰੀਅਤ ਵਾਲੇ ਰਾਜ ਪ੍ਰਬੰਧ ਅੰਦਰ ਇਹ ਜਰੂਰੀ ਹੈ ਕਿ ਹਾਕਮ ਧਿਰ ਨੂੰ ਸਾਰੇ ਦੇਸ਼ ਵਾਸੀਆਂ ਦੀਆਂ ਸਮੱਸਿਆਵਾਂ ਦੇ ਹੱਲ ਲਈ ਇੱਕ-ਜੁੱਟ ਸਰਵਜਨਕ ਕਦਮ ਪੁੱਟਣੇ ਚਾਹੀਦੇ ਹਨ। ਜੇਕਰ ਹਾਕਮ ਧਿਰ ਮਜ਼ਬੂਤ ਵੀ ਹੋਵੇ ਤਾਂ ਜੇਕਰ ਵਿਰੋਧੀ ਧਿਰ ਕਮਜ਼ੋਰ ਹੋਵੇ ਤਾਂ ਇਸ ਲਈ ਹਾਕਮ ਮਨਮਰਜ਼ੀਆਂ ਕਰਦੇ ਰਹਿਣ ? ਮੋਦੀ ਸਰਕਾਰ ਨੂੰ ਇਸ ਗਠ-ਬੰਧਨ ਅੰਦਰ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਧਿਰਾਂ ਦੀ ਵੈਹਿੰਗੀ ਮਿਲੀ ਹੋਈ ਉਸ ਵੱਲ ਹੀ ਝੁੱਕੀ ਹੋਈ ਪ੍ਰਤੀਤ ਦਿਸ ਰਹੀ ਹੈ। ਇਹ ਜਰੂਰੀ ਤੇ ਠੀਕ ਹੈ ਕਿ ਕੰਮਜ਼ੋਰ ਰਾਜਾਂ ਨੂੰ ਆਰਥਿਕ ਪੈਕਟ ਮਿਲਣੇ ਚਾਹੀਦੇ ਹਨ। ਭਾਵੇਂ ਉਨ੍ਹਾਂ ਰਾਜਾਂ ਦੇ ਲੋਕਾਂ ਨੇ ਵੋਟਾਂ ਵੀ ਨਾ ਪਾਈਆਂ ਹੋਣ। ਬਿਹਾਰ ਤੇ ਅੰਧਰਾ ਰਾਜ ਵਿੱਚੋਂ ਕ੍ਰਮਵਾਰ ਝਾਰਖੰਡ ਅਤੇ ਤਿਲਗਾਨਾ ਹੋਂਦ ਵਿੱਚ ਆਏ ਹਨ। ਚਾਹੀਦਾ ਤਾਂ ਇਹ ਸੀ ਕਿ ਨਵੇਂ ਰਾਜਾਂ ਨੂੰ ਵੀ ਹੋਰ ਸਹਾਇਤਾ ਪੈਕਟ ਦਿੱਤੇ ਜਾਂਦੇ ਪਹਿਲਿਆਂ ਨੂੰ ਹੁਣ ਪੈਕਟ ਦਿੱਤੇ ਹਨ। ਇਸ ਲਈ ਕਿ ਨਵੇਂ ਬਣੇ ਰਾਜਾਂ ਨੇ ਮੋਦੀ ਨੂੰ ਠੁਕਰਾਇਆ, ਕੋਈ ਸਹਾਇਤਾ ਨਹੀਂ ਮਿਲੀ। ਇਕ ਦੇਸ਼, ਇੱਕ ਸੰਵਿਧਾਨ, ਇੱਕ ਦੇਸ਼ਵਾਸੀ ਫਿਰ ਵਿਤਕਰੇ ਕਿਉਂ ?

ਅਜਿਹੀ ਸਿਆਸਤ ਤੇ ਲਿਹਾਜ਼ਦਾਰੀਆਂ ਹੀ ਦੇਸ਼ ਅੰਦਰ ਕੀ ਵੰਡਣ ਵਾਲੇ ਆਰਥਿਕ ਫੈਸਲੇ ਨਹੀਂ ਹਨ ? ਕੀ ਹੁਣ ਇਹ ਬਜਟ ਮਜ਼ਬੂਰੀ ਵਾਲਾ ਹੈ ਜਾਂ ਕਾਣੀ ਵੰਡ ਵਾਲਾ ਹੈ, ਫਿਰ ਮਜ਼ਬੂਤ ਬਜਟ ਕਿਵੇਂ ? ਇਨ੍ਹਾਂ ਨੀਤੀਆਂ ਰਾਹੀਂ ਜਿਹੜੀ ਦਾਹਵੇਦਾਰੀ ਅਤੇ ਸ਼ਕਤੀ ਬੀ.ਜੇ.ਪੀ. ਨੂੰ ਚਲਾ ਰਹੀ ਹੈ, ਉਸ ਸ਼ਕਤੀ ਦਾ ਚੇਹਰਾ-ਮੋਹਰਾ ਸਾਹਮਣੇ ਆ ਰਿਹਾ ਹੈ। ਕੇਂਦਰ ਅੰਦਰ ਸਰਕਾਰ ਦੀ ਪਹੁੰਚ ਸਾਰੇ ਦੇਸ਼ ਦੇ ਸਮੁੱਚੇ ਵਿਕਾਸ ਲਈ ਸਾਰੇ ਰਾਜਾਂ ਨੂੰ ਇੱਕ ਸਮਾਨ, ਬਰਾਬਰ ਤਰੱਕੀਆਂ ਦੇ ਮੌਕੇ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕਰੇ, ਨਹੀਂ ਤਾਂ ਅਜਿਹੀ ਰਾਜਨੀਤੀ ਦੇਸ਼ ਨੂੰ ਮਜ਼ਬੂਤ ਕਰਨ ਦੀ ਥਾਂ ਵੰਡੀਆਂ ਪਾਉਣ ਵੱਲ ਵੱਧੇਗੀ ? ਆਵਾਜ਼ ਨੂੰ ਚੁੱਕਣੇ ਰਹਿਣਾ ਪਏਗਾ।

ਵਿਦੇਸ਼ੀ ਪੰਜਾਬੀ ਬੱਚਾ ਤੇ ਦੇਸੀ ਪੰਜਾਬੀ ਬੰਦਾ !

ਇੱਥੇ ਅਮਰੀਕਾ ਵਿਚ ਸਾਡੇ ਘਰਾਂ ਦੇ ਪਿਛਲੇ ਪਾਸੇ ਬੱਚਿਆਂ ਦੇ ਖੇਡਣ ਲਈ ਪਾਰਕ ਹੈ ਅਤੇ ਪਾਰਕ ਦੇ ਲਾਗੇ ਹੀ ਲਾਇਬਰੇਰੀ ਹੈ। ਇੱਕ ਦਿਨ ਮੇਰੇ ਨਾਲ ਸੈਨਹੋਜੇ ਸਕੂਲ ਵਿਚ ਤੀਜੀ 'ਚ ਪੜ੍ਹਦਾ ਸਾਡਾ ਦੋਹਤਾ ਵੀ ਲਾਇਬਰੇਰੀ ਚਲਾ ਗਿਆ। ਉਥੇ ਉਸਨੇ ਇੱਕ ਮਨਪਸੰਦ ਕਿਤਾਬ ਇਸ਼ੁ ਕਰਾ ਲਈ।

ਘਰ ਨੂੰ ਮੁੜਦੇ ਵਕਤ ਜਦ ਉਸਨੇ ਆਪਣੇ ਸਾਥੀ ਗੋਰਿਆਂ ਦੇ ਬੱਚਿਆਂ ਨੂੰ ਪਾਰਕ ਵਿਚ ਖੇਡਦੇ ਦੇਖਿਆ ਤਾਂ ਬੱਚੇ ਦੇਣੀ ਕਿਤਾਬ ਮੇਰੇ ਹੱਥ ਫੜਾਉਂਦਿਆਂ ਉਹ ਬੋਲਿਆ-

'ਨਾਨਾ ਜੀ ਬੁੱਕ ਮੇਰੇ ਬੈਂਡ 'ਤੇ 'ਬਿਠ' ਦਿਉ, ਮੈਂ ਇੱਥੇ 'ਪਲੇ' ਕਰਨਾ !'

ਪੰਜਾਬੀ ਪ੍ਰਵਾਰ ਦੇ ਵਿਦੇਸ਼ੀ ਜੰਮ ਪਲ ਬੱਚੇ ਦੀ ਸ਼ਬਦਾਂ ਪ੍ਰਤੀ ਅਣਜਾਣਤਾ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਹੁਣ ਸੁਣੋ ਇੱਕ ਦੇਸੀ ਪੰਜਾਬੀ ਵਿਚੋਲੇ ਦੀ ਸ਼ਬਦਾਂ ਦੀ ਬੋਝ ਬਾਰੇ ਰੋਚਕ ਗੱਲ!

ਜਵਾਨ ਹੋ ਰਹੇ ਸਾਡੇ ਭਾਣਜੇ ਨੂੰ ਰਿਸ਼ਤਾ ਲਿਆਉਂਦਾ ਇੱਕ ਜਾਣੂ ਵਿਚੋਲਾ ਸਾਡੀ ਭੈਣ ਨੂੰ ਕਹਿੰਦਾ ਕਿ ਮੇਰੇ ਹੱਥ 'ਚ ਇੱਕ ਬਹੁਤ ਹੀ ਸਾਊ ਸ਼ਰੀਫ ਪ੍ਰਵਾਰ ਦੀ ਕੁੜੀ ਦਾ ਰਿਸ਼ਤਾ ਹੈ, ਤੁਸੀਂ ਹਾਂ ਕਰੋ !

ਭੈਣ ਦੇ ਪ੍ਰਵਾਰਕ ਮੈਂਬਰਾਂ ਨਾਲ ਰਿਸ਼ਤੇ ਬਾਰੇ ਜੋਰ ਪਾਉਂਦਿਆਂ ਜਦ ਉਹ ਸ਼ਾਮ-ਸਵੇਰੇ 'ਬਹੁਤ ਹੀ ਸਾਊ-ਸ਼ਰੀਫ, ਸਾਊ-ਸ਼ਰੀਫ' ਦੀ ਰਟ ਲਾਉਣ ਲੱਗਾ ਤਾਂ ਸਾਡਾ ਭਣੇਈਆ ਕਹਿੰਦਾ- 'ਗੁਰਮੇਲ ਸਿਆਂ ਯਾਰ ਉਹ ਕਿੰਨਾ ਕੁ ਸ਼ਰੀਫ ਪ੍ਰਵਾਰ ਹੈ ਜਿਹਦੀ ਸਰਾਫਤ ਦਾ ਤੂੰ ਬਹੁਤ ਹੀ ਗੁਣ-ਗਾਨ ਕਰੀ ਜਾ ਰਿਹਾ ਐਂ ?'

ਸ਼ਰੀਫੀ ਦੀ ਕੋਈ ਢੁਕਵੀਂ ਮਿਸਾਲ ਦੇਣ ਦੀ ਬਜਾਏ ਗੁਰਮੇਲ ਬੋਲਿਆ-

"ਭਰਾ ਜੀ ਤੁਸੀਂ ਤਾਂ ਹਾਲੇ ਮਾੜੇ-ਮੋਟੇ 'ਬਦਮਾਸ਼' ਹੋਣੇ ਈ ਐਂ, ਉਨ੍ਹਾਂ 'ਚ ਤਾਂ ਭੋਰਾ ਵੀ 'ਬਦਮਾਸ਼ੀ' ਹੈ ਨੀ!"

-ਤਰਲੋਚਨ ਸਿੰਘ ਦੁਪਾਲ ਪੁਰ
001-408-915-1268

ਦੋ ਗਜ਼ਲਾਂ

ਸਮਿਆਂ ਨੇ ਨੀਚੋੜ ਲਏ ਨੇ ਸੁਹੇ ਰੰਗ ਬਹਾਰਾਂ ਦੇ।
ਕੀ ਕਰਨੇ ਨੇ ਪਤਝੜ ਵਰਗੇ ਚਿਹਰੇ ਹੁਣ ਗੁਲਜ਼ਾਰਾਂ ਦੇ।
ਦੁਸ਼ਮਣ ਨੇ ਦੁਸ਼ਮਣ ਤੋਂ ਖੋਹ ਕੇ ਦੁਸ਼ਮਣ ਉਪਰ ਜਦ ਚਲਾਈਆਂ,
ਰੰਗ ਬਦਲ ਗਏ ਵੰਗ ਬਦਲ ਗਏ ਹੱਥ ਬਦਲੇ ਤਲਵਾਰਾਂ ਦੇ।
ਘਰ ਦੀ ਹਰ ਇੱਕ ਮਰਿਆਦਾ ਨੂੰ ਛਿੱਕੇ ਉਤੇ ਟੰਗ ਰੱਖਿਆ,
ਨਿੱਜ ਕਮਾਈ ਕਰਕੇ ਹੀ ਹੰਕਾਰ ਵਧੇ ਮੁਟਿਆਰਾਂ ਦੇ।
ਜਦ ਤੋਂ ਨੇਹ੍ਰੀ ਨੇ ਬਸਤੀ ਵਿਚ ਰਾਜ ਸਥਾਪਿਤ ਕੀਤਾ ਹੈ,
ਪਹਿਲਾ ਵਰਗੇ ਮਖਮਲ ਵਰਗੇ ਰੂਪ ਨਹੀਂ ਕਚਨਾਰਾਂ ਦੇ।
ਪਾਪੀ ਪਾਪ ਕਮਾ ਕੇ ਬੋਸ਼ਕ ਛੁਪ ਜਾਵੇ ਤਹਿ ਖਾਨੇ ਵਿਚ,
ਐਪਰ ਕਹਿੰਦੇ ਵਿੱਚ ਹਕੀਕਤ ਕੰਨ ਹੁੰਦੇ ਦੀਵਾਰਾਂ ਦੇ।
ਫੁੱਲਾਂ ਦੀ ਖੁਸ਼ਬੂ ਨੂੰ ਯਾਰੋ ਕਿਹੜਾ ਜੰਦਰਾ ਮਾਰੇਗਾ,
ਜਿੰਨੇ ਮਰਜ਼ੀ ਪਰਦੇ ਪਾ ਲਉ ਭੇਦ ਛੁਪਾ ਲਉ ਯਾਰਾਂ ਦੇ।
ਤੁਫ਼ਾਨਾਂ ਦੇ ਅੰਦਰ ਗਏ ਹਾਂ ਪਰਬਤ ਵਾਂਗੂੰ ਖੜ੍ਹ ਕੇ,
ਦੁਸ਼ਮਣ ਨਾਲ ਬਣਾ ਕੇ ਰੱਖੀ ਨਾਲ ਰਹੇ ਦਿਲਦਾਰਾਂ ਦੇ।
ਉਸ ਦੇ ਜੁੜੇ ਵਿੱਚ ਪਰਾਂਦਾ ਏਦਾਂ ਸੱਜਿਆ ਹੋਇਆ ਹੈ,
ਸੁਹੇ ਰੰਗ ਦੇ ਦਾਣੇ ਚਮਕਣ ਜਿੰਦਾਂ ਵਿਚ ਅਨਾਰਾਂ ਦੇ।
ਫੁੱਲਾਂ ਉਤੇ ਤਿਤਲੀ ਬੈਠੀ ਜੰਤਰ ਨੂੰ ਦਿਰਸਾਉਂਦੀ ਹੈ,
ਰਿਸ਼ਤੇ ਨਾਤੇ ਚੰਗੇ ਲਗਦੇ ਰਿਸ਼ਤੇ ਹੋਣ ਵਿਚਾਰਾਂ ਦੇ।
ਤਿੱਖੇਪਣ ਦੀ ਇੱਕ ਬੁਰਾਈ ਸੁੰਦਰਤਾ ਵਿਚ ਕਿਹੜਾ ਵਿੰਗਦਾ,
ਖੁਸ਼ਬੂਆਂ ਨੇ ਫੁੱਲਾਂ ਅੰਦਰ ਭੇਦ ਛੁਪਾ ਲਏ ਖਾਰਾਂ ਦੇ।
ਨਵਿਆਂ ਫੁੱਲਾਂ ਦੀ ਆਮਦ ਦੀ ਕੀਮਤ ਵੇਖੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ,
ਬਾਜ਼ਾਰ 'ਚ ਮੁੱਲ ਨਈਂ ਪੈਂਦੇ ਖੁੰਡੇ ਹੋਏ ਹਥਿਆਰਾਂ ਦੇ।
ਇੱਛਾ ਸ਼ਕਤੀ ਕਰਮਠਤਾ ਮੁਹਤਾਜ ਕਦੀ ਨਈਂ ਰਹਿ ਸਕਦੇ,
ਇਤਿਹਾਸ ਬਣੇ ਵੇਖੋ ਬਾਲਮ ਮੂੰਹ 'ਚੋਂ ਨਿਕਲੀਆਂ ਲਾਰਾਂ ਦੇ।

ਬਲਵਿੰਦਰ 'ਬਾਲਮ' ਗੁਰਦਾਸਪੁਰ
91-98156-25409

ਬੱਚੇ ਸਾਂਝੇ ਮਾਪੇ ਸਾਂਝੇ ਸਾਂਝ ਲਈਆਂ ਤਕਦੀਰਾਂ।
ਐਪਰ ਜੀਦੇ ਜੀ ਨਾ ਲੱਬਣ ਪੈਰਾਂ 'ਚੋਂ ਜੰਜੀਰਾਂ।

ਮਾਨਵਤਾ ਦੀ ਗ਼ਲਤੀ ਕਰਕੇ ਹਾਲ ਇਵੇਂ ਹੈ ਹੋਇਆ,
ਕੰਧਾਂ ਉਤੇ ਖੂਨ 'ਚ ਲਬ-ਪਥ ਟੰਗੀਆਂ ਨੇ ਸਮਸੀਰਾਂ।

ਕੌਣ ਪੜ੍ਹੇਗਾ ਇਹਨਾਂ ਦੀ ਜੋ ਉਮਰ ਗਵਾਹ ਗਈ ਹੈ,
ਨਾਲ ਲਹੂ ਦੇ ਜ਼ਖਮੀ ਹੋਈਆਂ ਹੱਥਾਂ ਵਿੱਚ ਲਕੀਰਾਂ।

ਮੁੱਦਤ ਪਿੱਛੋਂ ਜੇ ਉਹ ਮਿਲਿਆ ਪਹਿਚਾਣ ਨਹੀਂ ਸਕਣਾ,
ਪੁੰਦਲੇ-ਪੁੰਦਲੇ ਨਕਸ਼ਾਂ ਵਿਚ ਨੇ ਪੁੰਦਲੀਆਂ ਤਸਵੀਰਾਂ।

ਜੀਵਨ ਬਿਲਕੁਲ ਏਦਾਂ ਹੀ ਹੈ ਇਸ ਨੂੰ ਖੋਲ੍ਹ ਨਾ ਵੇਖੋ,
ਖਿੱਦੇ ਦੇ ਵਿਚ ਧੂਸੀਆਂ ਹੁੰਦੀਆਂ ਜਿੰਦਾਂ ਪਾਟੀਆਂ ਲੀਰਾਂ।

ਏਦਾਂ ਦੀ ਵੀ ਨਗਰੀ ਅੰਦਰ ਜੀਣਾ ਵੀ ਕੀ ਜੀਣਾ,
ਪਹਿਲਾਂ ਬੇਅਦਬੀ ਕਰਦੇ ਫਿਰ ਪੂਜਣ ਰਾਂਝੇ-ਹੀਰਾਂ।

ਸਿਰਫ਼ ਨਿਸ਼ਾਨੇ ਵਾਲੀ ਅੱਖ ਨੇ ਜਿੱਤ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕੀਤੀ,
ਮੁਸ਼ਕਿਲ ਕਾਰਜ ਪੂਰੇ ਕੀਤੇ ਟੁੱਟੇ ਹੋਏ ਤੀਰਾਂ।

ਸਭ ਨੂੰ ਇੱਕ ਤਜ਼ਰਬਾ ਦਿੱਤਾ ਸਭ ਨੂੰ ਸੀਸ ਨਿਵਾ ਕੇ,
ਮੈਂ ਤਾਂ ਸਾਰੀ ਉਮਰ ਗੁਜ਼ਾਰੀ ਯਾਰੋ ਵਾਂਗ ਫਕੀਰਾਂ।

ਬਾਲਮ ਆਪਾਂ ਅਪਣੇ ਸਾਰੇ ਏਦਾਂ ਫਰਜ਼ ਨਿਭਾਏ,
ਜਿੰਦਾਂ ਟੁੱਟੀਆਂ ਕੰਧਾਂ ਉਪਰ ਟਿਕੀਆਂ ਹੋਣ ਛਤੀਰਾਂ।

ਦਾਅਵੇ ਅਤੇ ਹਕੀਕਤਾਂ

ਦੇਸ਼ ਦੇ ਦੂਜੇ ਵੱਡੇ ਸੂਬੇ ਮਹਾਰਾਸ਼ਟਰ ਅਤੇ ਝਾਰਖੰਡ ਦੇ ਨਾਲ-ਨਾਲ ਤਿੰਨ ਲੋਕ ਸਭਾ ਅਤੇ ਘੱਟੋ-ਘੱਟ 47 ਵਿਧਾਨ ਸਭਾਵਾਂ ਦੀਆਂ ਜ਼ਿਮਨੀ ਚੋਣਾਂ 2024 ਦੀ ਨਵੰਬਰ 13 ਅਤੇ 20 ਨੂੰ ਭਾਰਤੀ ਚੋਣ ਕਮਿਸ਼ਨ ਨੇ ਕਰਵਾਉਣ ਦਾ ਐਲਾਨ ਕੀਤਾ ਹੈ। ਇਹ ਦੋ ਰਾਜਾਂ ਦੀਆਂ ਚੋਣਾਂ ਹਰਿਆਣਾ ਅਤੇ ਜੰਮੂ-ਕਸ਼ਮੀਰ ਦੀਆਂ ਚੋਣਾਂ ਵੇਲੇ ਹੀ ਹੋਣੀਆਂ ਸਨ ਪਰ ਕੁਝ ਦਿਸਦੇ-ਅਣਦਿਸਦੇ ਸਿਆਸੀ ਕਾਰਨਾਂ ਕਾਰਨ ਉਸ ਵੇਲੇ ਨਹੀਂ ਕਰਵਾਈਆਂ ਗਈਆਂ। ਪੰਜਾਬ 'ਚ 4 ਵਿਧਾਨ ਸਭਾ ਸੀਟਾਂ ਉੱਤੇ ਵੀ ਜ਼ਿਮਨੀ ਚੋਣਾਂ ਹੋਣਗੀਆਂ, ਜਿਹਨਾਂ 'ਚ ਚੱਬੇਵਾਲ, ਬਰਨਾਲਾ, ਡੇਰਾ ਬਾਬਾ ਨਾਨਕ ਅਤੇ ਗਿੱਦੜਬਾਗ ਪੰਜਾਬ ਵਿਧਾਨ ਸਭਾ ਹਲਕੇ ਸ਼ਾਮਲ ਹਨ।

ਦੇਸ਼ ਇਕ ਹੋਰ ਚੋਣ-ਤਮਾਸ਼ਾ ਵੇਖੇਗਾ। ਵੱਡੇ ਨੇਤਾ ਵੱਡੇ ਭਾਸ਼ਨ ਦੇਣਗੇ। ਲੋਕਾਂ ਨੂੰ ਸਬਜ਼ ਬਾਗ ਦਿਖਾਉਣਗੇ। ਲੋਕਾਂ ਦੇ ਦਰੀਂ ਢੁਕਣਗੇ। ਵਾਅਦੇ ਕਰਨਗੇ। ਵੋਟਾਂ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰਨ ਲਈ ਸਾਮ-ਦਾਮ-ਦੰਡ ਦੇ ਪਰਖੇ ਹੋਏ ਫਾਰਮੂਲੇ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਕਰਨਗੇ। ਦੇਸ਼ ਦੇ ਗੋਦੀ ਮੀਡੀਏ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਚੋਣਾਂ 'ਚ ਭਰਪੂਰ ਹੋਏਗੀ। ਸੋਸ਼ਲ-ਮੀਡੀਆ ਵੀ ਵਾਹ-ਲੱਗਦੀ ਆਪਣੀ ਗੱਲ ਕਰੇਗਾ। ਕੌਣ ਜਿੱਤੇਗਾ, ਕੌਣ ਹਾਰੇਗਾ, ਇਹ ਤਹਿ ਕਰਨ ਦਾ ਯਤਨ ਹੋਏਗਾ।

ਦੇਸ਼ ਦੇ ਹਾਲਾਤ ਕਿਹੋ ਜਿਹੇ ਹਨ? ਦੇਸ਼ਵਾਸੀ ਕਿਸ ਕਿਸਮ ਦੇ ਦੌਰ 'ਚੋਂ ਗੁਜਰ ਰਹੇ ਹਨ? ਇਸ ਦੀ ਬਾਤ ਕੌਣ ਪਾਏਗਾ ਕਿਸੇ ਨੂੰ ਕੁਝ ਪਤਾ ਨਹੀਂ? ਅਤੇ ਜੇਕਰ ਬਾਤ ਪਾਏਗਾ ਵੀ ਤਾਂ ਉਸ ਬਾਤ ਦਾ ਸਿੱਟਾ ਆਖਰ ਕੀ ਹੋਏਗਾ?

ਲੋਕਾਂ ਨੂੰ ਤਾਂ ਰੋਟੀ-ਕੱਪੜਾ-ਮਕਾਨ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ। ਲੋਕ ਮਹਿੰਗਾਈ ਦੀ ਮਾਰ ਤੋਂ ਬਚਣਾ ਚਾਹੁੰਦੇ ਹਨ। ਕੀ ਦੇਸ਼ ਦੇ ਹਾਕਮ ਜਾਣਦੇ ਹਨ ਕਿ ਮਹਿੰਗਾਈ ਸਿਖਰਾਂ ਫੂਹ ਰਹੀ ਹੈ। ਟਮਾਟਰ ਸੁਹਾ ਲਾਲ ਹੋ ਗਿਆ ਹੈ, ਪਿਆਜ਼ ਇੰਨਾ ਕੌੜਾ ਹੋ ਗਿਆ ਹੈ ਕਿ ਅੱਖਾਂ 'ਚੋਂ ਨਿਰੰਤਰ ਅੱਥਰੂ ਵਗਣ ਲੱਗੇ ਹਨ। ਹੋਰ ਤਾਂ ਹੋਰ ਦੇਸ਼ ਦੀ ਆਰਥਿਕਤਾ ਡਿਗੂ-ਡਿਗੂ ਕਰ ਰਹੀ ਹੈ। ਇਕ ਪੌਂਡ 109 ਰੁਪਏ ਦਾ ਇਕ ਅਮਰੀਕੀ ਡਾਲਰ 86 ਰੁਪਈਆਂ ਨੂੰ ਢੁਕ ਗਿਆ ਹੈ। ਅਤੇ ਦੇਸ਼ ਦਾ ਹਾਕਮ 'ਸੀਟੀਆਂ' ਵਜਾ ਰਿਹਾ ਹੈ।

ਦੇਸ਼ ਦਾ ਹਾਕਮ ਦਾਅਵਾ ਕਰਦਾ ਹੈ ਕਿ ਦੇਸ਼ ਤਰੱਕੀ ਕਰ ਰਿਹਾ ਹੈ। ਦੁਨੀਆਂ ਦੀ ਵੱਡੀ ਆਰਥਿਕਤਾ ਬਣਨ ਵੱਲ ਅੱਗੇ ਵੱਧ ਰਿਹਾ ਹੈ। ਦੇਸ਼ 'ਚ ਵੱਡੀਆਂ ਸੜਕਾਂ ਬਣ ਰਹੀਆਂ ਹਨ, ਮੌਲ ਉਸਰ ਰਹੇ ਹਨ, ਦੇਸ਼ ਤਰੱਕੀਆਂ ਕਰ ਰਿਹਾ ਹੈ। ਪਰ ਕੀ ਦੇਸ਼ ਦਾ ਹਾਕਮ ਇਸ ਗੱਲ ਤੋਂ ਜਾਣੂ ਹੈ ਕਿ ਦੁਨੀਆਂ ਭਰ ਦੇ 1.1 ਅਰਬ ਅਤਿ ਗਰੀਬੀ ਵਿਚ ਰਹਿ ਰਹੇ ਲੋਕਾਂ 'ਚ ਪਹਿਲਾ ਨੰਬਰ ਭਾਰਤ ਦਾ ਹੈ, ਜਿਸ ਦੇ 23.4 ਕਰੋੜ ਲੋਕ ਅਤਿ ਗਰੀਬ ਹਨ, ਜਿਹਨਾਂ ਦੇ ਪੇਟ ਨੂੰ ਇਕ ਡੰਗ ਦੀ ਰੋਟੀ ਮਸਾਂ ਨਸੀਬ ਹੁੰਦੀ ਹੈ। ਇਹਨਾਂ ਅਤਿ ਗਰੀਬ ਲੋਕਾਂ 'ਚੋਂ ਅੱਧੇ ਬੱਚੇ ਹਨ, ਇਹ ਰਿਪੋਰਟ ਸੰਯੁਕਤ ਰਾਸ਼ਟਰ ਨੇ ਛਪੀ ਹੈ, ਅਤੇ ਜਿਸ 'ਚ ਦਰਸਾਇਆ ਗਿਆ ਹੈ ਕਿ ਭਾਰਤ ਦਾ ਗਰੀਬਾਂ ਦੀ ਗਿਣਤੀ 'ਚ ਪਹਿਲਾ ਨੰਬਰ ਹੈ। ਇਹ ਰਿਪੋਰਟ ਉਹਨਾਂ ਲੋਕਾਂ ਦੀਆਂ ਮੁਸ਼ਕਲ ਹਕੀਕਤਾਂ ਨੂੰ ਉਜਾਗਰ ਕਰਦੀ ਹੈ ਜੋ ਇਕੋ ਸਮੇਂ ਸੰਘਰਸ਼ ਅਤੇ ਗਰੀਬੀ ਦਾ ਸਾਹਮਣਾ ਕਰ ਰਹੇ ਹਨ।

ਸਾਡੇ ਦੇਸ਼ ਦੇ ਹਾਕਮਾਂ ਦਾ ਹਾਲ ਵੇਖੋ, ਮਰਦਿਆਂ ਡੁਬਦਿਆਂ ਲਈ ਕੁਝ 'ਆਕਰਸ਼ਤ' ਸਕੀਮਾਂ ਚਲਾਈਆਂ ਜਾਂਦੀਆਂ ਹਨ, ਉਹਨਾਂ ਦਾ ਪ੍ਰਚਾਰ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ, ਧਰਮ ਦਾ ਸਿੱਕਾ ਚਲਾਇਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ, ਇਤਿਹਾਸ ਦੇ ਪੰਨਿਆਂ ਨੂੰ ਤਰੋਤਿਆਂ-ਮਰੋਤਿਆਂ ਜਾਂਦਾ ਹੈ, ਦੇਸ਼ਵਾਸੀਆਂ ਨੂੰ ਧਰਮ ਦੇ

ਨਾਂਅ 'ਤੇ ਵੰਡਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ, ਵੋਟ ਵਟੋਰੇ ਜਾਂਦੇ ਹਨ ਅਤੇ ਤਾਕਤ ਆਪਣੇ ਹੱਥ-ਬੱਸ ਕਰਕੇ 'ਕੁੰਭਕਰਨੀ' ਨੀਂਦੇ ਸੋਇਆਂ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਇਹੀ ਇਸ ਸਮੇਂ ਭਾਰਤੀ ਲੋਕਤੰਤਰ ਦਾ ਵੱਡਾ ਨਜ਼ਾਰਾ ਹੈ।

ਵੈਸੇ ਤਾਂ 'ਲੋਕਤੰਤਰ ਦਾ ਨਜ਼ਾਰਾ' ਪੰਜਾਬ ਦੀਆਂ ਪੰਚਾਇਤੀ ਚੋਣਾਂ 'ਚ ਪੰਜਾਬ ਦੇ ਲੋਕਾਂ ਨੇ ਵੇਖਿਆ, ਜਿੱਥੇ ਅਰਬਾਂ ਦੀ ਸ਼ਰਾਬ ਪੰਜਾਬੀਆਂ ਦੇ ਪੱਲੇ ਵੱਡੀਆਂ ਢੁੱਠਾਂ ਵਾਲਿਆਂ ਨੇ ਪਾਈ, ਅਰਬਾਂ ਰੁਪਏ ਦੀਆਂ ਵੋਟਾਂ ਖਰੀਦ ਕੇ ਸਰਪੰਚੀਆਂ ਹਥਿਆਈਆਂ, ਚਾਰ ਦਿਨ ਹੱਲਾ-ਗੁੱਲਾ ਕੀਤਾ, ਪਰ ਹਰਿਆਣਾ ਵੀ ਪਿੱਛੇ ਨਹੀਂ ਰਿਹਾ, ਧਰਮ ਧਰੁਵੀਕਰਨ ਦੀ ਨੀਤੀ ਹੀ

ਲੱਗਦਾ ਹੈ ਕਿ ਉਹ ਕੁਪੋਸ਼ਣ ਦੇ ਸ਼ਿਕਾਰ ਹਨ। ਗਰਮੀਆਂ, ਸਰਦੀਆਂ, ਬਰਸਾਤਾਂ 'ਚ ਉਹਨਾਂ ਦਾ ਜੀਵਨ ਨਰਕਾਂ ਵਾਲਾ ਹੈ। ਹਾਲ-ਬੇਹਾਲ ਇਹ ਬਸਤੀਆਂ ਜੀਵਨ ਮਰਨ ਦਾ ਚੱਕਰ ਹੰਢ ਰਹੀਆਂ ਹਨ।

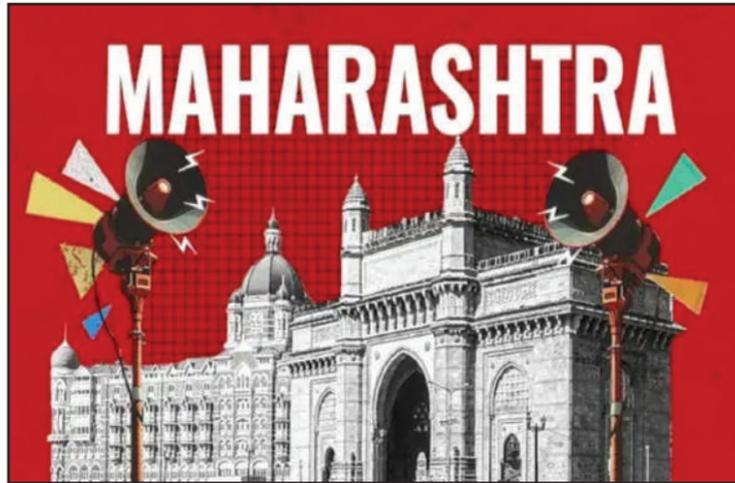
ਗਰੀਬੀ ਦੀ ਸਮੱਸਿਆ ਭਾਰਤ 'ਚ ਪੁਰਾਣੀ ਹੈ। ਗਰੀਬੀ ਤੇ ਭਾਰਤ ਇਕ ਹਕੀਕਤ ਹੈ। ਕੀ ਇਸ ਹਕੀਕਤ ਨੂੰ ਦੇਸ਼ ਦੇ ਹਾਕਮਾਂ (ਰਾਜਿਆਂ, ਮਹਾਰਾਜਿਆਂ) ਨੇ ਕਦੇ ਸਮਝਿਆ? ਕਦੇ ਉਹਨਾਂ ਬਾਰੇ ਚਿੰਤਾ ਕੀਤੀ। ਗਰੀਬੀ ਹਟਾ ਦਾ ਨਾਹਰਾ ਤਾਂ ਲੱਗਾ ਪਰ ਹਕੀਕਤ ਇਹ ਕਿ ਗਰੀਬੀ ਵੀ ਹਟਾ ਦਿੱਤੇ ਗਏ। ਰਾਜ ਨੇਤਾ ਜਨਤਾ ਦੇ ਸੇਵਕ ਕਹਕੇ ਜਾਣੇ ਜਾਂਦੇ

ਹਨ, ਇਹ ਉਹ ਦਾਅਵਾ ਵੀ ਕਰਦੇ ਹਨ, ਪਰ ਹਕੀਕਤ ਇਹ ਹੈ ਕਿ ਰਾਜਨੀਤੀ ਇਕ ਵਪਾਰ ਬਣ ਗਈ ਹੈ। ਨੇਤਾ ਜਨਤਾ ਦੀ ਸੇਵਾ ਕਰਦੇ ਤਾਂ ਦਿਖਦੇ ਹਨ, ਪਰ ਇਸ ਸੇਵਾ 'ਚ ਉਹਨਾਂ ਦਾ ਆਪਣਾ ਸਵਾਰਥ ਲੁਕਿਆ ਹੁੰਦਾ ਹੈ। ਦੇਸ਼ 'ਚ ਕ੍ਰਿਸ਼ਟਾਚਾਰ ਹੈ। ਦੇਸ਼ ਦੇ ਮੌਜੂਦਾ ਹਾਕਮਾਂ ਨੇ ਕ੍ਰਿਸ਼ਟਾਚਾਰ ਮੁਕਤ ਦੇਸ਼ ਬਣਾਉਣ ਦਾ ਦਾਅਵਾ ਕੀਤਾ। ਪੰਜਾਬ ਦੇ ਹਾਕਮਾਂ ਨੇ ਇਸੇ ਨਾਹਰੇ 'ਤੇ ਸੱਤਾ ਹਥਿਆਈ। ਪਰ ਇਸ ਵੇਲੇ ਹਾਲਾਤ ਕੀ ਹਨ ਦੇਸ਼ ਦੇ।

ਕ੍ਰਿਸ਼ਟਾਚਾਰ ਵਿਰੁੱਧ ਲੜਾਈ ਖੋਖਲੀ ਹੈ। ਕ੍ਰਿਸ਼ਟਾਚਾਰ 'ਚ ਉਹ ਲੋਕ ਦੇਸ਼ 'ਚ ਫੜੇ ਜਾਂਦੇ ਹਨ ਜੋ ਭਾਰਤੀ ਜਨਤਾ ਪਾਰਟੀ ਨਾਲ ਸਬੰਧ ਨਹੀਂ ਰੱਖਦੇ। ਪੰਜਾਬ 'ਚ ਵੀ ਹਾਲ ਵੱਖਰਾ ਨਹੀਂ, ਪਰਿਵਰਤਨ ਦੇ ਨਾਂਅ ਉੱਤੇ ਹਾਕਮ ਬਣੀ ਪਾਰਟੀ ਸੂਬੇ 'ਚ ਮਾਫੀਆ ਰਾਜ ਖਤਮ ਨਹੀਂ ਕਰ ਸਕੀ। ਦਾਅਵੇ ਲੱਖ ਕੀਤੇ ਜਾਣ ਹਕੀਕਤ ਮੂੰਹੋਂ ਬੋਲਦੀ ਹੈ।

ਦਾਅਵਿਆਂ ਦਾ ਮੁੱਢ ਚੋਣਾਂ ਵੇਲੇ ਬੱਝਦਾ ਹੈ। ਹਕੀਕਤ ਚੋਣਾਂ ਜਿੱਤਣ ਦੇ ਦੋ ਵਰ੍ਹਿਆਂ ਬਾਅਦ ਸਾਹਮਣੇ ਆਉਂਦੀ ਹੈ। ਜਦੋਂ ਲੋਕਾਂ ਦੀ ਝੋਲੀ ਖਾਲੀ ਦਿਸਦੀ ਹੈ, ਨੇਤਾ ਲੋਕ ਕੁਝ ਨਹੀਂ ਕਰਦੇ, ਹੰਕਾਰ ਨਾਲ ਭਰੇ ਬੱਸ ਆਪਣੀ ਦੁਨੀਆਂ 'ਚ ਵਿਚਰਦੇ ਹਨ। ਉਹ ਲੋਕ ਜਿਹੜੇ ਝੂਠ ਅਤੇ ਅਪਮਾਨਜਨਕ ਭਾਸ਼ਾ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਕਰਕੇ ਚੋਣਾਂ ਜਿੱਤਦੇ ਹਨ, ਉਹਨਾਂ ਲੋਕਾਂ ਨੂੰ ਵੀ ਆਪਣੀ ਜੱਫੀ 'ਚ ਲੈ ਲੈਂਦੇ ਹਨ, ਜਿਹੜੇ ਉਹਨਾਂ ਦੇ ਵਿਰੋਧੀ ਹੁੰਦੇ ਹਨ। ਤਾਕਤ ਦੇ ਨਸ਼ੇ 'ਚ ਇਹ ਲੋਕ ਆਪਣੇ ਆਪ ਨੂੰ ਸੁਪਰਮੈਨ, ਫਿਰ ਦੇਵਤਾ ਅਤੇ ਫਿਰ ਭਗਵਾਨ ਸਮਝਣ ਲੱਗਦੇ ਹਨ।

ਕਥਨੀ ਅਤੇ ਕਰਨੀ ਤੋਂ ਦੂਰ ਹੋਣੇ ਅੱਜ ਦੇ ਹਾਕਮ, ਆਪਣੇ ਹੱਕਾਂ ਦਾ ਦੁਰਉਪਯੋਗ ਕਰਦੇ ਦਿੱਸਦੇ ਹਨ, ਉਹ ਵਿਰੋਧੀ ਪਿਰਾਂ ਨੂੰ ਗਾਲੀ-ਗਲੋਚ ਕਰਦੇ ਹਨ ਅਤੇ ਆਪਣੇ ਸੋਝੀਆਂ ਸਿਆਸੀ ਨੀਤੀਆਂ ਨੂੰ ਅੱਗੇ ਵਧਾਉਂਦੇ, ਵਿਰੋਧੀਆਂ ਨੂੰ ਕੁਚਲਦੇ ਦਿੱਸਦੇ ਹਨ। ਦੇਸ਼ 'ਚ ਮੁਦਰਾ ਸਫੀਤੀ ਵਧ ਰਹੀ ਹੈ, ਬੇਰੁਜ਼ਗਾਰੀ ਫੰਨ ਫੈਲਾ ਰਹੀ ਹੈ, ਅਸਮਾਨਤਾ ਅਸਮਾਨ ਫੁੰਹ ਰਹੀ ਹੈ, ਸਮਾਜਿਕ ਦੁਖ-ਕਲੋਸ਼, ਪੀੜਾ ਵੱਧ ਰਹੀ ਹੈ,

ਹਾਕਮਾਂ ਨੇ ਨਹੀਂ ਵਰਤੀ ਸਗੋਂ ਜੱਟ, ਗ਼ੈਰ ਜੱਟ ਦਾ ਜਾਤੀਵਾਦੀ ਸਿੱਕਾ ਚਲਾ ਕੇ, ਹੱਥੋ ਜਾਂਦੀ-ਜਾਂਦੀ ਤਾਕਤ ਮੁੜ ਹਥਿਆ ਲਈ। ਲੋਕਤੰਤਰ ਦਾ ਉਹ ਨੰਗਾ ਨਾਚ ਵੇਖਣ ਨੂੰ ਮਿਲਿਆ, ਜਿਸ ਨਾਲ ਲੋਕ ਜਿੱਤਦੇ-ਜਿੱਤਦੇ ਹਰਦੇ ਦਿਸੇ। ਗੁਰਮੀਤ ਰਾਮ ਰਹੀਮ ਸਿੰਘ ਵਰਗੇ ਜੇਲ ਕੱਟ ਰਹੇ ਵਿਅਕਤੀ ਨੂੰ ਚੋਣਾਂ ਦੇ ਐਨ ਮੌਕੇ ਪੈਰੋਲ 'ਤੇ ਛੱਡ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਤਾਂ ਕਿ ਉਸ ਦੇ ਪੈਰੋਕਾਰਾਂ ਦੀਆਂ ਵੋਟਾਂ ਆਪਣੇ ਪਾਲੇ ਲਿਆਂਦੀਆਂ ਜਾ ਸਕਣ। ਹਰਿਆਣਾ ਹਾਕਮ ਨੇ ਤਾਂ ਇਸ 'ਮਹਾਪੁਰਸ਼' ਸੰਬੰਧੀ ਕਾਨੂੰਨ ਦੀਆਂ ਧੱਜੀਆਂ ਉਡਾ ਦਿੱਤੀਆਂ, ਜਿਸਨੂੰ ਬਾਵਜੂਦ ਉਮਰ ਕੈਦ ਦੀ ਸਜ਼ਾ ਦੇ ਪੈਰੋਲ ਰਿਹਾਈ ਦਿੱਤੀ ਗਈ। ਇਹ ਵਿਅਕਤੀ ਬਲਾਤਕਾਰ ਅਤੇ ਹੱਤਿਆ ਕੇਸ 'ਚ ਸਜ਼ਾ ਕੱਟ ਰਿਹਾ ਹੈ। ਗੁਰਮੀਤ ਰਾਮ ਰਹੀਮ ਨੂੰ ਪਿਛਲੇ 4 ਵਰ੍ਹਿਆਂ 'ਚ 11 ਵੇਰ ਪੈਰੋਲ ਰਿਹਾਈ ਮਿਲ ਚੁੱਕੀ ਹੈ। ਯਾਦ ਰਹੇ ਹਰਿਆਣਾ 'ਚ ਉਸ ਦੇ ਲੱਖਾਂ ਪੈਰੋਕਾਰ ਹਨ। ਹੈਰਾਨੀ ਨਹੀਂ ਹੋਈ, ਇਹ ਸਭ ਕੁਝ ਵੇਖ, ਸੁਣ, ਜਾਣ ਕੇ ਕਿਉਂਕਿ ਆਮ ਲੋਕਾਂ ਦੀ ਦੇਸ਼ 'ਚ ਸੁਣਵਾਈ ਕੋਈ ਨਹੀਂ ਹੈ, ਉਨਾਂ ਦੀ ਆਵਾਜ਼ ਇੰਨੀ ਕਮਜ਼ੋਰ ਹੈ ਕਿ ਸੱਤਾ ਦੇ ਗਲਿਆਰਿਆਂ 'ਚ ਪੁੱਜਦੀ ਹੀ ਨਹੀਂ। ਜੇਕਰ ਉਹਨਾਂ ਦੀ ਆਵਾਜ਼ ਉਹਨਾਂ ਤੱਕ ਪੁੱਜਦੀ ਵੀ ਹੈ ਤਾਂ ਅਣਦੇਖੀ ਕੀਤੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ।

ਕੀ ਦੇਸ਼ ਦਾ ਹਾਕਮ ਨਹੀਂ ਜਾਣਦਾ ਕਿ ਆਮ ਲੋਕ ਬੇਰੁਜ਼ਗਾਰੀ ਦੀ ਮਾਰ ਹੇਠ ਹਨ। ਗੰਦੀਆਂ ਬਸਤੀਆਂ 'ਚ ਜੀਵਨ ਬਸਰ ਕਰਨ ਲਈ ਮਜ਼ਬੂਰ ਹਨ। ਇਹਨਾਂ ਬਸਤੀਆਂ 'ਚ ਜ਼ਿਆਦਾਤਰ ਮਕਾਨ ਕੱਚੇ ਹਨ। ਉਹਨਾਂ 'ਚ ਫਰਸ਼ ਕੋਈ ਨਹੀਂ, ਬੱਚੇ ਨੰਗੇ ਘੁੰਮਦੇ ਹਨ ਨੰਗੇ ਪੈਰਾਂ ਨਾਲ, ਚਿਹਰਿਆਂ ਤੋਂ ਪਤਾ

ਗੁਰਮੀਤ ਪਲਾਹੀ
91-98158-0270

ਪੂੰਜੀਵਾਦ ਦਾ ਪਸਾਰ ਹੋ ਰਿਹਾ ਹੈ, ਫਿਰਕੂ ਫਸਾਦ ਵਧ ਰਹੇ ਹਨ, ਲੋਕਾਂ ਨੂੰ ਇਨਸਾਫ ਨਹੀਂ ਮਿਲ ਰਿਹਾ, ਘੱਟ ਗਿਣਤੀਆਂ ਖਤਰੇ 'ਚ ਹਨ। ਇਹ ਉਹਨਾਂ ਦੇ ਸਰੋਕਾਰ ਨਹੀਂ ਹਨ। ਉਹਨਾਂ ਦਾ ਅਜਿੱਠਾ 'ਭਾਸ਼ਨ' ਹੈ। ਭਰਮ ਜਾਲ ਪੈਦਾ ਕਰਨਾ ਉਹਨਾਂ ਦਾ ਕਰਮ ਹੈ।

ਗੱਲ ਤਾਂ ਦੇਸ਼ ਦੇ ਪਹਿਲੇ ਹਾਕਮਾਂ ਕਾਂਗਰਸ ਵੇਲੇ ਵੀ ਵੱਖਰੀ ਨਹੀਂ ਸੀ, ਗਰੀਬੀ ਹਟਾ ਦੇ ਨਾਹਰੇ ਲੱਗੇ, ਬੈਂਕਾਂ ਦੇ ਰਾਸ਼ਟਰੀਕਰਨ ਦੀ ਗੱਲ ਹੋਈ, ਜੈ ਜਵਾਨ ਜੈ ਕਿਸਾਨ ਦੇ ਨਾਹਰੇ ਗੂੰਜੇ, ਪਰ ਮੌਜੂਦਾ ਹਾਕਮਾਂ ਨੇ ਤਾਂ ਕਹਿਰ ਹੀ ਕੀਤਾ ਹੋਇਆ ਹੈ। ਦੇਸ਼ ਕਾਰਪੋਰੇਟਾਂ ਦੀ ਝੋਲੀ ਪਾ ਦਿੱਤਾ। ਸਰਕਾਰੀ ਅਦਾਰਿਆਂ ਨੂੰ ਉਹਨਾਂ ਹੱਥ ਸੌਂਪ ਦਿੱਤਾ। ਦੇਸ਼ ਦਾ ਮੀਡੀਆ ਉਹਨਾਂ ਹਵਾਲੇ ਕਰ ਦਿੱਤਾ। ਜਮਹੂਰੀ ਹੱਥਾਂ ਦਾ ਘਾਣ ਕਰ ਦਿੱਤਾ। ਇਹੋ ਜਿਹੇ ਕਾਨੂੰਨ ਬਣਾ ਦਿੱਤੇ, ਜਿਹੜੇ ਲੋਕਾਂ ਦੀ ਸੰਘੀ ਘੁੱਟਣ ਵਾਲੇ ਹਨ। ਕੁਦਰਤੀ ਇਨਸਾਫ ਨੂੰ ਦਬਾਉਣ ਵਾਲੇ ਹਨ। ਮੌਜੂਦਾ ਸਰਕਾਰ ਦੀ ਨੀਤੀ ਕਨੂੰਨ, ਇਨਸਾਫ ਦੀ ਬਜਾਏ ਸਜ਼ਾ ਉੱਤੇ ਟੋਕ ਰੱਖਣ ਵਾਲੇ ਖਾਸੇ ਵਾਲੀ ਹੈ। ਤਾਂ ਕਿ ਕੋਈ ਬੋਲ ਨਾ ਸਕੇ। ਕੋਈ ਆਪਣੇ ਵਿਚਾਰਾਂ ਦਾ ਪ੍ਰਗਟਾਵਾ ਖੁਲ ਕੇ ਨਾ ਕਰ ਸਕੇ।

ਵਿਸ਼ਵੀਕਰਨ, ਨਿਜੀਕਰਨ ਅਤੇ ਨਵਉਦਾਰੀਕਰਨ ਦੇ ਇਸ ਦੌਰ ਵਿਚ ਦੇਸੀ ਅਤੇ ਵਿਦੇਸ਼ੀ ਸਰਮਾਏਦਾਰਾਂ ਨੂੰ ਭਾਰਤ ਦੇ ਕਿਰਤੀ ਕਿਸਾਨਾਂ ਦੀ ਲੁੱਟ ਦੀ ਹੋਰ ਵਧੇਰੇ ਖੁਲ ਦਿੱਤੀ ਜਾ ਰਹੀ ਹੈ। ਇਹ ਹਕੀਕਤ ਹੁਣ ਜੱਗ ਜਾਗ ਹੈ। ਦਾਅਵੇ ਕੁਝ ਵੀ ਹੋਣ, ਲੋਕਾਂ ਦੇ ਹੱਕ ਮਾਰੇ ਜਾ ਰਹੇ ਹਨ, ਉਹਨਾਂ ਨੂੰ ਢੁੱਠਾਂ ਵਾਲਿਆਂ ਦੇ ਰਹਿਮੇ ਕਰਮ ਉੱਤੇ ਛੱਡ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਹੈ।

ਦੇਸ਼ ਦੇ ਮੌਜੂਦਾ ਹਾਕਮਾਂ ਵੱਲੋਂ ਛੋਟੀਆਂ-ਵੱਡੀਆਂ ਕਈ ਸਕੀਮਾਂ ਚਲਾਈਆਂ ਗਈਆਂ, ਜੋ ਗਰੀਬਾਂ ਲਈ ਚਲਾਈਆਂ ਹੋਣ ਦਾ ਦਾਅਵਾ ਹੋਇਆ। ਜਨ ਧਨ ਯੋਜਨਾ, ਕਿਸਾਨਾਂ ਲਈ ਰਾਹਤ ਰਾਸ਼ੀ, ਸਿਹਤ ਬੀਮਾ ਆਯੁਸ਼ਮਾਨ ਯੋਜਨਾ, ਬੇਟੀ ਪੜ੍ਹਾ ਬੇਟੀ ਬਚਾ ਆਦਿ ਪਰ ਇਹ ਸਕੀਮਾਂ 'ਕੋਹ ਨਾ ਚੱਲੀ ਬਾਬਾ ਤਿਹਾਈ' ਵਾਲੀ ਕਹਾਵਤ ਵਾਂਗਰ ਹਵਾ 'ਚ ਉਡ ਗਈਆਂ। ਕਿਉਂਕਿ ਸਰਕਾਰ ਦਾ ਅਜਿੱਠਾ ਹੋਰ ਹੈ। ਕਿਉਂਕਿ ਸਰਕਾਰ ਸਿਰਫ ਤੇ ਸਿਰਫ ਉਹ ਕੰਮ ਕਰਦੀ ਹੈ, ਜਿਹੜੀ ਉਹਨਾਂ ਦਾ ਵੋਟ ਬੈਂਕ ਭਰ ਸਕੇ ਜਾਂ ਸਰਮਾਏਦਾਰਾਂ, ਕਾਰਪੋਰੇਟਾਂ ਦਾ ਵਿੱਭ ਝੂਸ ਸਕੇ। ਅਸਲ 'ਚ ਹਾਕਮਾਂ ਨੇ ਲੋਕਾਂ ਨੂੰ ਵੋਟਰ ਬਣਾਉਣ ਤੱਕ ਸੀਮਤ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਹੈ ਅਤੇ ਵੋਟ ਖੋਹਣ, ਪਵਾਉਣ, ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰਨ ਲਈ ਵੱਖੋ-ਵੱਖਰੇ ਰਾਹ ਉਲੀਕ ਲਏ ਹਨ।

ਦਾਅਵੇ ਖੋਖਲੇ ਹਨ। ਹਕੀਕਤ ਸੂਰਜ ਦੇ ਚਾਨਣ ਵਾਂਗਰ ਸਪੱਸ਼ਟ ਹੈ। ਹਕੀਕਤ ਵੇਖ ਕੇ ਅੱਖਾਂ ਮੀਟਾਂ ਦਾ ਸਮਾਂ ਵਿਹਾਜ ਗਿਆ ਹੈ। ਹਾਕਮਾਂ ਦੀ ਸੋਝੀ, ਸੀਮਤ ਸੋਚ ਨੂੰ ਬਦਲਣ ਲਈ ਲੋਕ ਚੇਤਨਾ, ਇਕੋ ਇਕ ਹਥਿਆਰ ਹੈ। ਨਹੀਂ ਤਾਂ ਭਾਰਤੀ ਲੋਕਤੰਤਰ, ਭਾਰਤੀ ਜਮਹੂਰੀਅਤ ਸਿਰਫ ਇੱਕ ਨਾਂਅ ਬਣ ਕੇ ਰਹਿ ਜਾਏਗੀ।

ਮਿੰਨੀ ਕਹਾਣੀ

ਦਿਆਲ ਖੋਤੀ ਰੋਹਤੀ ਤੇ ਸੀਮਿੰਟ ਲੈ ਕੇ ਗਲੀ ਵਿਚ ਕਿਸੇ ਦੇ ਘਰ ਆਇਆ ਤਾਂ ਵੇਖਿਆ ਗਲੀ ਵਿਚ ਇਕ ਕਾਰ ਖੜੀ ਹੈ। ਦਿਆਲ ਨੇ ਬੜੀ ਮੁਸ਼ਕਲ ਨਾਲ ਰੋਹਤੀ ਕਾਰ ਦੇ ਕੋਲੇ ਦੀ ਲੰਘਾਈ। ਰੋਹਤੀ ਦਾ ਪਿਛਲਾ ਪਾਸਾ ਬੋਤਾ ਅਜਿਹਾ ਕਾਰ ਨਾਲ ਘੱਸਰ ਗਿਆ। ਦਿਆਲ, ਮਿੰਨੂ ਸੇਠ ਦੇ ਘਰ ਸੀਮਿੰਟ ਲਾਉਣ ਲੱਗ ਪਿਆ। ਕਿਸੇ ਨੇ ਗੁਰਦਿਆਲ ਬਾਣੇਦਾਰ ਨੂੰ ਦੱਸਿਆ ਕਿ ਤੇਰੀ ਕਾਰ ਨਾਲ ਖੋਤੀ ਰੋਹਤੀ ਲੈ ਰਗੜ ਮਾਰ ਦਿੱਤੀ ਹੈ।

ਸੇਵਾ ਮੁਕਤ ਬਾਣੇਦਾਰ ਗੁੱਸੇ ਵਿੱਚ ਲੋਹਾ ਲਾਖਾ ਹੁੰਦਾ ਦਿਆਲ ਨੂੰ ਗਾਲਾਂ ਕੱਢਣ ਲੱਗ ਪਿਆ। "ਸਰਦਾਰ ਜੀ! ਗਲਤੀ ਹੋ ਗਈ, ਮਾਫ ਕਰ ਦਿਉ।" ਦਿਆਲ ਨੇ ਤਰਲਾਂ ਕੀਤਾ। ਬਾਣੇਦਾਰ ਹੋਰ ਗੁੱਸੇ ਵਿੱਚ ਆ ਕੇ ਦਿਆਲ ਦੇ ਗੱਲ ਪੈ ਗਿਆ ਤੇ ਦੋ ਬੱਪੜ ਵੀ ਜੜ ਦਿੱਤੇ। ਮਿੰਨੂ ਸੇਠ ਅਤੇ ਉਸ ਦੇ ਪਰਿਵਾਰ ਨੇ ਬੜੀ ਮੁਸ਼ਕਲ ਨਾਲ ਦਿਆਲ ਨੂੰ ਛੁਡਾਇਆ। ਬਾਣੇਦਾਰ ਦੇ ਮੂੰਡੇ ਕਾਰ ਦਾ ਨੁਕਸਾਨ ਦੇਖ ਕੇ ਦਿਆਲ ਕੋਲ ਪਹੁੰਚ ਗਏ। ਕਾਰ ਦੇ ਨੁਕਸਾਨ ਦੇ ਪੈਸੇ ਮੰਗਣ ਲੱਗ ਪਏ। ਗੱਲ ਵੱਧਦੀ ਵੇਖ ਦਿਆਲ ਨੇ ਰੋਹਤੀ ਯੂਨੀਅਨ ਦੇ ਪ੍ਰਧਾਨ ਅਤੇ ਆਪਣੇ ਮੁੰਡਿਆਂ ਨੂੰ ਫੋਨ ਕਰ ਦਿੱਤਾ।

ਰੋਹਤੀ ਯੂਨੀਅਨ ਦਾ ਪ੍ਰਧਾਨ ਤਿੰਨ ਸਾਥੀਆਂ ਨਾਲ ਪਹੁੰਚ ਗਿਆ। ਦਿਆਲ ਦੇ ਮੂੰਡੇ ਵੀ ਪਹੁੰਚ ਗਏ। ਗਲੀ ਵਿੱਚ ਬਹੁਤ ਰੌਲਾ ਪੈ ਰਿਹਾ ਸੀ। ਰੌਲਾ ਸੁਣ ਕੇ ਮਾਸਟਰ ਪਿਆਰਾ ਸਿੰਘ ਵੀ ਬਾਹਰ ਆ ਗਿਆ। ਮਾਸਟਰ ਜੀ ਨੇ ਆਪਣੀ ਸਿਆਣਪ ਨਾਲ ਸਭ ਨੂੰ ਚੁੱਪ ਕਰਵਾਕੇ ਉਹਨਾਂ ਤੋਂ ਸਾਰੀ ਗੱਲ ਸੁਣੀ। ਖਾਲੀ ਪਲਾਟ ਵਿੱਚ ਲੈ ਗਿਆ। ਬਾਣੇਦਾਰ ਦਾ ਮੁੰਡਾ ਬੋਲਿਆ ਕਿ ਮਾਸਟਰ ਜੀ,

ਇਨਸਾਫ

ਇਸ ਨੇ ਰੋਹਤੀ ਨਾਲ ਸਾਡੀ ਕਾਰ ਤੇ ਰਗੜ ਮਾਰੀ ਹੈ। ਸਾਨੂੰ ਕਾਰ ਦੇ ਨੁਕਸਾਨ ਦਾ ਖਰਚਾ ਲੈ ਕੇ ਦਿਉ। ਪ੍ਰਧਾਨ ਬੋਲਿਆ, ਕਾਰਦਾ ਖਰਚਾ, ਸਾਡੇ ਬੰਦੇ ਦੇ ਐਸ ਖੱਚ ਬੰਦੇ (ਬਾਣੇਦਾਰ ਵੱਲ ਇਸ਼ਾਰਾ ਕਰਕੇ) ਨੇ ਚਪੇੜਾਂ ਮਾਰੀਆਂ ਹਨ। ਮਾਸਟਰ ਨੇ ਸਭ ਨੂੰ ਚੁੱਪ ਕਰਵਾ ਕੇ ਦਿਆਲ ਨੂੰ ਪੁੱਛਿਆ, ਹਾਂ ਭਾਈ! ਤੂੰ ਦੱਸ ਕਿ ਗੱਲ ਹੋਈ ਹੈ?

ਬਾਈ ਜੀ, ਮੈਂ ਰੋਹਤੀ ਤੇ ਸੀਮਿੰਟ ਲੈ ਕੇ ਬਾਉ ਜੀ ਦੇ ਘਰ ਆ ਰਿਹਾ ਸੀ। ਰਸਤੇ ਵਿੱਚ ਕਾਰ ਖੜੀ ਸੀ। ਮੈਂ ਬਹੁਤ ਦਰਵਾਜ਼ਾ ਖੜਕਾਇਆ ਪਰ ਕਿਸੇ ਨੇ ਦਰਵਾਜ਼ਾ ਨਹੀਂ ਖੋਲਿਆ। ਮੈਂ ਬੜੀ ਮੁਸ਼ਕਲ ਨਾਲ ਰੋਹਤੀ ਲੰਘਾਈ। ਰੋਹਤੀ ਦਾ ਪਿਛਲਾ ਪਾਸਾ ਕਾਰ ਨਾਲ ਬੋਤਾ ਜਿਹਾ ਲੱਗ ਗਿਆ। ਸਰਦਾਰ ਜੀ ਨੇ ਬਾਹਰ ਆ ਕੇ ਮੈਨੂੰ ਗਾਲਾਂ ਕੱਢੀਆਂ ਅਤੇ ਚਪੇੜਾਂ ਵੀ ਮਾਰੀਆਂ। ਮੈਂ ਤਾਂ ਸਰਦਾਰ ਜੀ ਤੋਂ ਹੱਥ ਜੋੜਕੇ ਮਾਫੀ ਮੰਗ ਰਿਹਾ ਸੀ। ਹੁਣ ਪੈਸੇ ਮੰਗਦੇ ਹਨ। ਰੋਹਤੀ ਵਾਲੇ ਦਾ ਮੁੰਡਾ ਝੱਟ ਬੋਲਿਆ। ਅਸੀਂ ਪੈਸੇ ਦੇ ਦਿੰਦੇ ਹਾਂ। ਪਰ ਜਿੰਨੀਆਂ ਚਪੇੜਾਂ ਬਾਉ ਦੇ ਮਾਰੀਆਂ ਹਨ। ਉਸ ਤੋਂ ਵੱਧ ਚਪੇੜਾਂ ਸਰਦਾਰ ਦੇ ਮਾਰਾਂਗੇ। ਮੂੰਡੇ ਦੇ ਗੱਲ ਸੁਣ ਸਭ ਚੁੱਪ ਕਰ ਗਏ। ਹਾਂ ਬਾਈ ਜੀ, ਕਰੋ ਇਨਸਾਫ। ਹਾਂ ਬਾਈ ਗੁਰਦਿਆਲ ਸਿਹਾਂ, ਤੁਸੀਂ ਦੱਸੋ ਕੀ ਚਾਹੁੰਦੇ ਹੋ? ਮਾਸਟਰ ਦੀ ਗੱਲ ਸੁਣ ਬਾਣੇਦਾਰ ਅਤੇ ਉਸ ਦੇ ਮੂੰਡੇ ਸਿਰ ਝੁਕਾਈ ਘਰ ਵੱਲ ਨੂੰ ਚੱਲ ਪਏ।

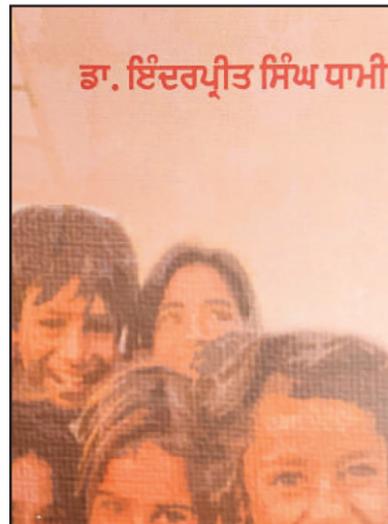
-ਪਰਗਟ ਸਿੰਘ ਜੰਬਰ
8837726702

ਪੁਸਤਕ ਸਮੀਖਿਆ

ਸੁਪਨਸਾਜ਼
ਰੀਵਿਊਕਾਰ: ਬਲਜਿੰਦਰ ਮਾਨ 98 150 18947
ਨਾਵਲਕਾਰ: ਡਾ. ਇੰਦਰਪ੍ਰੀਤ ਸਿੰਘ ਧਾਮੀ
ਪ੍ਰਕਾਸ਼ਕ: ਓਜ ਪ੍ਰਕਾਸ਼ਨ ਪੱਟੀ, ਤਰਨਤਾਰਨ, ਪੰਨੇ:
54, ਮੁੱਲ: 200/-

ਬਾਲ ਸਾਹਿਤ ਦੇ ਖੇਤਰ ਵਿੱਚ ਬਾਲ ਨਾਵਲਾਂ ਦੀ ਸਿਰਜਣਾ ਬਹੁਤ ਘੱਟ ਹੋ ਰਹੀ ਹੈ ਪੁਸਤਕਾ ਕਸ਼ੋਰ ਨਾਵਲ ਹੈ। ਬਾਲ ਜੀਵਨ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਕਿਸੇਰ ਅਵਸਥਾ ਇੰਨੀ ਮਹੱਤਵਪੂਰਨ ਹੁੰਦੀ ਹੈ ਕਿ ਬਹੁਤ ਸਾਰੀਆਂ ਘਟਨਾਵਾਂ ਜੀਵਨ ਨੂੰ ਸੰਵਾਰਦੀਆਂ ਅਤੇ ਵਿਗਾੜਦੀਆਂ ਹਨ। ਡਾ. ਇੰਦਰਪ੍ਰੀਤ ਸਿੰਘ ਧਾਮੀ ਨੇ ਬਾਲ ਮਨੋਵਿਗਿਆਨ ਦੀਆਂ ਪਰਤਾਂ ਨੂੰ ਫਰੋਲਦਿਆਂ ਕਿਸੇਰਾਂ ਲਈ ਇਸ ਨਾਵਲ ਦੀ ਸਿਰਜਣਾ ਕੀਤੀ ਹੈ। ਨੂੰ ਵਿਚਾਰਿਆ ਗਿਆ ਹੈ। ਸੁਪਨਸਾਜ਼ ਨਾਵਲ ਗਰੀਬੀ ਨਾਲ ਜੂਝ ਰਹੇ ਲੋਕਾਂ ਦੀ ਬਾਤ ਪਾਉਂਦਾ ਹੋਇਆ ਸਾਡੇ ਵਿਦਿਅਕ ਢਾਂਚੇ ਵਿੱਚ ਅਧਿਆਪਕਾਂ ਦੇ ਭੂਮਿਕਾ ਨੂੰ ਵੀ ਉਜਾਗਰ ਕਰਦਾ ਹੈ। ਜਿਹੜੇ ਅਧਿਆਪਕ ਆਪਣੀ ਜਿੰਮੇਵਾਰੀ ਨੂੰ ਪੂਰੀ ਇਮਾਨਦਾਰੀ ਅਤੇ ਤਨਦੇਹੀ ਨਾਲ ਨਿਭਾਉਂਦੇ ਹਨ ਉਹਨਾਂ ਦੇ ਵਿਦਿਆਰਥੀ ਉੱਚੀਆਂ ਤੇ ਸੁੱਚੀਆਂ ਮਜ਼ਿਲਾਂ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰ ਜਾਂਦੇ ਹਨ। ਇਸ ਦੇ ਉਲਟ ਜਿਹੜੇ ਅਧਿਆਪਕ ਆਪਕਨਾਦੋਤਨੇ ਵਿਦਿਆਰਥੀ ਜੀਵਨ ਲੀਹਾਂ ਤੋਂ

ਔਂਕਰ ਕੀ ਰੁਲਡੀ ਕੁਲਡੀ ਰਿਹਮਡੀ ਹਨ। ਨਾਵਲਕਾਰ ਨੇ ਇਸ ਨਾਵਲ ਰਾਹੀਂ ਜਿੱਥੇ ਸਾਡੇ ਜਨ ਜੀਵਨ ਦੇ ਪਹਿਲੂਆਂ ਨੂੰ ਪੇਸ਼ ਕੀਤਾ ਹੈ ਉੱਥੇ ਦੇਸ਼ ਦੇ ਆਗੂਆਂ ਤੇ ਵੀ ਸਵਾਲ ਖੜੇ ਕੀਤੇ ਹਨ। ਜਿਹਨਾਂ ਦੇਸ਼ ਬਾਣਾਕਾਣ ਦੇਸ਼ ਨੀ ਖੋਖਲਾ ਕਰੀ ਜਾ ਰਹੇ ਹਨ।

ਕਿਸੇਰ ਅਵਸਥਾ ਵਿੱਚੋਂ ਲੰਘ ਰਹੇ ਬੱਚਿਆਂ ਲਈ ਇਹ ਨਾਵਲ ਪ੍ਰੇਰਨਾਦਾਇਕ ਅਤੇ ਸਿਖਿਆਦਾਇਕ ਹੈ ਦਰ ਛੁਪੀਆਂ ਸੰਭਾਵਨਾਵਾਂ ਨੂੰ ਉਜਾਗਰ ਹੋਣ ਲਈ ਮੌਕੇ ਨਹੀਂ ਮਿਲਦੇ ਜਿਸ ਕਾਰਨ ਕਈ ਸਿਆਣੇ ਅਤੇ ਸੂਝਵਾਨ ਵਿਦਿਆਰਥੀ ਦਿਹਾੜੀ ਕਰਨ ਜੋਗੇ ਰਹਿ ਜਾਂਦੇ ਹਨ। ਨਾਵਲ ਦੇ ਕਿਸੇਰ ਪਾਤਰ ਜਿੱਥੇ ਕਲਾਕਾਰ ਹਨ ਉੱਥੇ ਉਹ ਹਿੰਮਤੀ ਅਤੇ ਲਗਨ ਵਾਲੇ, ਉਹਨਾਂ ਦੀ ਪ੍ਰਤਿਭਾ ਨੂੰ ਪਛਾਣਦੇ ਹੋਏ ਅੱਗੇ ਤੋਰਨ ਲਈ ਹਰ ਹੀਲਾ ਵਸੀਲਾ ਵਰਤਦੇ ਹਨ। ਅਜਿਹੇ ਅਧਿਆਪਕਾਂ ਦੀ ਸਾਨੂੰ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਲੋੜ ਹੈ ਨਿਘਾਰ ਦੇ ਦ੍ਰਿਸ਼ ਵੀ ਇਸ ਨਾਵਲ ਦੀ ਜਿੰਮੇਵਾਰੀ ਹੈ। ਜੀਵਨ ਦੀਆਂ ਮੁੱਢਲੀਆਂ ਲੋੜਾਂ ਦੀ ਫੁਰਤੀ ਵਾਸਤੇ ਖੁਨ ਪਸੀਨਾ ਇੱਕ ਕਰਦੇ ਲੋਕ ਇਸ ਨਾਵਲ ਦੇ ਪਾਤਰ ਹਨ। ਪੀ ਟੀ ਸਰ ਦੇ ਡੰਡੇ ਅਤੇ ਕੰਮ 'ਚ ਮਨ ਨਹੀਂ ਲਗਾ ਸਕਦਾ।

ਨਾਵਲਕਾਰ ਨੇ ਅਧਿਆਪਕਾਂ ਨੂੰ ਆਪਣੇ ਕਿੱਤੇ ਬਾਰੇ ਸੁਚੇਤ ਹੋ ਕੇ ਕਾਰਜ ਕਰਨ ਲਈ ਵੀ ਉਤਸਾਹਿਤ ਕੀਤਾ ਹੈ ਇੱਕ ਉੱਤਮ ਦਰਜੇ ਦਾ ਨਾਵਲ ਹੈ।

ਵਿਜੈ ਗਰਗ (ਪੀ.ਈ.ਐਸ.) ਸਾਬਕਾ ਪ੍ਰਿੰਸੀਪਲ

ਸਕੂਲ ਕਾਉਂਸਲਿੰਗ ਦੀ ਲੋੜ ਅਤੇ ਸਕੋਪ

ਸੰਸਾਰ ਬਦਲ ਰਿਹਾ ਹੈ, ਸਮਾਜ ਬਦਲ ਰਿਹਾ ਹੈ, ਜੀਵਨ ਸ਼ੈਲੀ ਬਦਲ ਰਹੀ ਹੈ, ਰੋਜ਼ਾਨਾ ਜੀਵਨ ਬੱਚਿਆਂ ਲਈ ਵੀ ਚੁਣੌਤੀਪੂਰਨ ਅਤੇ ਤਣ-ਆਪੂਰਨ ਬਣ ਗਿਆ ਹੈ। ਬੱਚਿਆਂ ਨੂੰ ਸਕੂਲ, ਪਰਿਵਾਰ, ਸਮਾਜ, ਦੋਸਤਾਂ ਆਦਿ ਦੇ ਬਹੁਤ ਦਬਾਅ ਦਾ ਸਾਹਮਣਾ ਕਰਨਾ ਪੈਂਦਾ ਹੈ। ਮੁਕਾਬਲੇਬਾਜ਼ੀ, ਪਰਿਵਾਰਕ ਸਮੱਸਿਆਵਾਂ, ਪਰਿਵਾਰਕ ਦਬਾਅ, ਧੱਕੇਸ਼ਾਹੀ, ਭੈਣ-ਭਰਾ ਦੀ ਦੁਸ਼ਮਣੀ, ਫੋਬੀਆ, ਦੁਰਵਿਵਹਾਰ, ਵਿਦਿਆਰਥੀਆਂ ਨੂੰ ਪੇਸ਼ ਆਉਂਦੀਆਂ ਸਮੱਸਿਆਵਾਂ ਵਿੱਚੋਂ ਕੁਝ ਹਨ। ਘਰਾਂ ਦੇ ਰੂਪ ਵਿੱਚ, ਸਕੂਲਾਂ ਨੂੰ ਬੱਚਿਆਂ ਵਿੱਚ ਪੋਸਟ, ਸੰਪੂਰਨ ਵਿਕਾਸ ਅਤੇ ਵਿਦਿਅਕ ਵਿਕਾਸ ਲਈ ਇੱਕ ਪ੍ਰਮੁੱਖ ਕਾਰਕ ਮੰਨਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਸਕੂਲ ਬੱਚਿਆਂ ਲਈ ਦੂਜੇ ਘਰ ਵਜੋਂ ਕੰਮ ਕਰਦੇ ਹਨ। ਇਹ ਬਹੁਤ ਜ਼ਰੂਰੀ ਹੈ ਕਿ ਬੱਚੇ ਦੇ ਸਰਵਪੱਖੀ ਵਿਕਾਸ ਲਈ ਅਨੁਕੂਲ ਮਾਹੌਲ ਬਣਾਈ ਰੱਖਿਆ ਜਾਵੇ। ਸਕੂਲ ਕੀ ਹੈ? ਸਕੂਲ ਬੱਚਿਆਂ ਨੂੰ ਸਿੱਖਿਆ ਦੇਣ ਵਾਲੀ ਸੰਸਥਾ ਹੈ। ਪਰਿਵਾਰਾਂ ਵਾਂਗ ਉਹਨਾਂ ਦੀ ਮਨੁੱਖੀ ਸਮਾਜਾਂ ਨੂੰ ਦੁਬਾਰਾ ਪੈਦਾ ਕਰਨ ਅਤੇ ਅਜਿਹੀਆਂ ਸਥਿਤੀਆਂ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕਰਨ ਵਿੱਚ ਵਿਲੱਖਣ ਭੂਮਿਕਾ ਹੁੰਦੀ ਹੈ ਜੋ ਉਹਨਾਂ ਨੂੰ ਨਵੀਨਤਾ ਅਤੇ ਤਬਦੀਲੀ ਕਰਨ ਦੇ ਯੋਗ ਬਣਾਉਂਦੇ ਹਨ। ਸਕੂਲ ਬੱਚਿਆਂ ਨੂੰ ਵਿਭਿੰਨ ਅਨੁਭਵ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕਰ ਸਕਦੇ ਹਨ, ਜੋ ਉਹਨਾਂ ਦੇ ਭਵਿੱਖ ਦੇ ਯਤਨਾਂ ਲਈ ਉਹਨਾਂ ਨੂੰ ਢਾਲ ਸਕਦੇ ਹਨ। ਸਕੂਲ ਵਿੱਚ ਗਤੀਵਿਧੀਆਂ ਸਕੂਲ ਦਾ ਮੁੱਖ ਉਦੇਸ਼ ਬੱਚੇ ਦਾ ਸਰਵਪੱਖੀ ਵਿਕਾਸ ਕਰਨਾ ਹੈ। ਸਕੂਲ ਵੱਲੋਂ ਬੱਚਿਆਂ ਨੂੰ ਗਿਆਨ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕਰਨਾ ਸਭ ਤੋਂ ਮਹੱਤਵਪੂਰਨ ਫਰਜ਼ਾਂ ਵਿੱਚੋਂ ਇੱਕ ਹੈ। ਇਸ ਨੂੰ ਮਨੁੱਖਜਾਤੀ ਦੁਆਰਾ ਸਦੀਆਂ ਤੋਂ ਇਕੱਠੀ ਕੀਤੀ ਗਈ ਜਾਣਕਾਰੀ ਨੂੰ ਵਿਆਪਕ ਅਤੇ ਯੋਜਨਾਬੱਧ ਤਰੀਕੇ ਨਾਲ ਪਾਸ ਕਰਨ ਦੀ ਜ਼ਿੰਮੇਵਾਰੀ ਸੌਂਪੀ ਗਈ ਹੈ। ਸਕੂਲਾਂ ਤੋਂ ਬਿਨਾਂ ਇਹ ਯਕੀਨੀ ਬਣਾਉਣਾ ਅਸੰਭਵ ਨਹੀਂ ਤਾਂ ਮੁਸ਼ਕਲ ਜ਼ਰੂਰ ਹੋਵੇਗਾ ਕਿ ਨੌਜਵਾਨ ਪੀੜ੍ਹੀ ਨੂੰ ਆਪਣੇ ਆਲੇ-ਦੁਆਲੇ ਦੇ ਸੰਸਾਰ ਦੀ ਸਾਰੀ ਲੋੜੀਂਦੀ ਸਮਝ ਹੋਵੇਗੀ।

ਸਕੂਲ ਬੱਚਿਆਂ ਨੂੰ ਮਹੱਤਵਪੂਰਨ ਪਹਿਲੂਆਂ ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਸਮੱਸਿਆ ਹੱਲ ਕਰਨ ਦੇ ਹੁਨਰ, ਅੰਤਰ-ਵਿਅਕਤੀਗਤ ਅਤੇ ਅੰਤਰ-ਵਿਅਕਤੀਗਤ ਹੁਨਰ ਆਦਿ ਵਿੱਚ ਸਿਖਲਾਈ ਦਿੰਦੇ ਹਨ। ਸਕੂਲਾਂ ਵਿੱਚ ਜ਼ਰੂਰੀ ਹੁਨਰ ਜੋ ਬੱਚਿਆਂ ਨੂੰ ਰੋਜ਼ਾਨਾ ਦੀਆਂ ਚੀਜ਼ਾਂ ਨੂੰ ਆਪਸ ਵਿੱਚ ਗੱਲਬਾਤ ਕਰਨ ਅਤੇ ਸਮਝਣ ਵਿੱਚ ਮਦਦ ਕਰਦੇ ਹਨ। ਇਸ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ, ਸਕੂਲ ਬੱਚੇ ਦੇ ਭਵਿੱਖ ਦੇ ਕਰੀਅਰ ਦੀ ਨੀਂਹ ਰੱਖਦੇ ਹਨ। ਹਾਲਾਂਕਿ ਸਕੂਲ ਵਿੱਚ ਵਿਦਿਆਰਥੀਆਂ ਦੇ ਸਮੇਂ ਦਾ ਵੱਡਾ ਹਿੱਸਾ ਅਕਾਦਮਿਕਤਾ ਵਿੱਚ ਬਿਤਾਇਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ, ਸਹਿ-ਪਾਠਕ੍ਰਮ ਗਤੀਵਿਧੀਆਂ ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਖੇਡਾਂ, ਲਲਿਤ ਕਲਾ ਆਦਿ ਵੀ ਪਾਠਕ੍ਰਮ ਦਾ ਹਿੱਸਾ ਹਨ। ਇਹ ਬੱਚਿਆਂ ਨੂੰ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀਆਂ ਪ੍ਰਤਿਭਾਵਾਂ ਦੀ ਖੋਜ ਕਰਨ ਅਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀਆਂ ਸ਼ਕਤੀਆਂ ਨੂੰ ਨਿਖਾਰਨ ਵਿੱਚ ਮਦਦ ਕਰਦੇ ਹਨ। ਉਦਾਹਰਨ ਲਈ, ਖੇਡਾਂ ਅੰਤਰ-ਵਿਅਕਤੀਗਤ ਹੁਨਰ, ਲੀਡਰਸ਼ਿਪ ਗੁਣਾਂ ਅਤੇ ਬੱਚੇ ਦੀ ਤੰਦਰੁਸਤੀ ਦਾ ਨਿਰਮਾਣ ਕਰਦੀਆਂ ਹਨ। ਸਕੂਲ ਵਿੱਚ ਆਪਸੀ ਤਾਲਮੇਲ ਸਕੂਲ ਵਿੱਚ ਅਜਿਹੀ ਥਾਂ ਹੈ ਜਿੱਥੇ ਬੱਚੇ ਵੱਡੀ ਗਿਣਤੀ ਵਿੱਚ ਲੋਕਾਂ ਦੇ ਸੰਪਰਕ ਵਿੱਚ ਆਉਂਦੇ ਹਨ। ਸਮਾਜ ਦੇ ਵੱਖ-ਵੱਖ ਹਿੱਸਿਆਂ ਤੋਂ ਵੱਖ-ਵੱਖ ਵਿਅਕਤੀ ਇਕੱਠੇ ਹੁੰਦੇ ਹਨ। ਉਹ ਇੱਕ ਸਾਂਝਾ ਪਲੇਟਫਾਰਮ ਅਤੇ ਇੱਕ ਸਾਂਝਾ ਉਦੇਸ਼ ਸਾਂਝਾ ਕਰਦੇ ਹਨ। ਅਕਸਰ, ਆਪਣੇ ਪਰਿਵਾਰ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ ਕਿਸੇ ਬੱਚੇ ਦੀ ਪਹਿਲੀ ਗੱਲਬਾਤ ਉਸ ਸਕੂਲ ਤੋਂ ਹੁੰਦੀ ਹੈ ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਉਹ ਸਬੰਧਤ ਹੈ। ਬੱਚੇ ਦਾ ਪ੍ਰਾਇਮਰੀ ਇੰਟਰੈਕਸ਼ਨ ਸਕੂਲ ਦੇ ਦੂਜੇ ਬੱਚਿਆਂ ਅਤੇ ਉਸਦੇ ਅਧਿਆਪਕਾਂ ਨਾਲ ਹੋਵੇਗਾ। ਇਸ ਲਈ, ਸਾਥੀ ਵਿਦਿਆਰਥੀਆਂ ਨਾਲ ਗੱਲਬਾਤ ਬੱਚੇ ਦੇ ਸਮੁੱਚੇ ਵਿਕਾਸ ਵਿੱਚ ਬਹੁਤ ਪ੍ਰਭਾਵ ਪਾਉਂਦੀ ਹੈ ਕਿਉਂਕਿ ਉਹ ਵੱਖ-ਵੱਖ ਸਮਾਜਿਕ-ਆਰਥਿਕ ਪਿਛੋਕੜਾਂ ਤੋਂ ਆਉਂਦੇ ਹੋਣਗੇ। ਅਧਿਆਪਕਾਂ ਦੀਆਂ ਸ਼ਖਸੀਅਤਾਂ ਵੀ ਸਕੂਲ ਵਿੱਚ ਬੱਚੇ ਦੇ ਵਿਕਾਸ ਵਿੱਚ ਅਹਿਮ ਭੂਮਿਕਾ ਨਿਭਾਉਂਦੀਆਂ ਹਨ। ਸਹਾਇਕ ਸਟਾਫ਼ ਵੀ ਵਿਦਿਆਰਥੀਆਂ ਨਾਲ ਗੱਲਬਾਤ ਕਰਦਾ ਹੈ, ਉਦਾਹਰਨ ਲਈ ਸਹਾਇਕ, ਦਫ਼ਤਰੀ ਸਟਾਫ਼ ਆਦਿ। ਸਕੂਲ ਵਿੱਚ ਹਰੇਕ ਵਿਦਿਆਰਥੀ ਲਈ ਜਦੋਂ ਅਜਿਹੇ ਆਪਸੀ ਤਾਲਮੇਲ ਵਿੱਚੋਂ ਲੰਘਣਾ ਪੈਂਦਾ ਹੈ ਤਾਂ ਉਸ ਲਈ ਇੱਕ ਨਿਯੰਤਰਿਤ ਅਤੇ ਤਣਾਅ ਮੁਕਤ ਮਾਹੌਲ ਹੋਣਾ ਬਹੁਤ ਜ਼ਰੂਰੀ ਹੈ। ਸਕੂਲ ਦੀ ਸਲਾਹ ਸਕੂਲ ਮਾਰਗਦਰਸ਼ਨ ਅਤੇ ਸਲਾਹ ਸੇਵਾਵਾਂ ਦਾ ਮੁੱਖ ਟੀਚਾ ਵਿਦਿਆਰਥੀਆਂ ਦੀ ਸਿਖਲਾਈ ਨੂੰ ਵਧਾਉਣਾ ਅਤੇ ਉਤਸ਼ਾਹਿਤ ਕਰਨਾ ਹੈ। ਇਹ ਸੇਵਾਵਾਂ ਵਿਦਿਆਰਥੀਆਂ ਨੂੰ ਹਰ ਪੱਧਰ 'ਤੇ, ਉਹਨਾਂ ਦੇ ਪਰਿਵਾਰਾਂ ਅਤੇ ਸਿੱਖਿਅਕਾਂ ਨੂੰ ਸਹਾਇਤਾ ਅਤੇ ਸਰੋਤ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕਰਨ ਲਈ ਤਿਆਰ ਕੀਤੀਆਂ ਗਈਆਂ ਹਨ। ਉਹਨਾਂ ਦਾ ਉਦੇਸ਼ ਸਕੂਲਾਂ ਅਤੇ ਸਕੂਲਾਂ ਵਿੱਚ ਵਿਦਿਆਰਥੀਆਂ ਦੇ ਵਿਦਿਅਕ, ਨਿੱਜੀ, ਸਮਾਜਿਕ, ਭਾਵਨਾਤਮਕ ਅਤੇ ਕਰੀਅਰ ਦੇ ਵਿਕਾਸ ਦੀ ਸਹੂਲਤ ਦੇਣਾ ਹੈ। ਭਾਈਚਾਰਾ। ਇੱਕ ਪੇਸ਼ੇ ਵਜੋਂ ਕਾਉਂਸਲਿੰਗ ਯਕੀਨੀ ਤੌਰ 'ਤੇ ਪੱਛਮੀ ਦੇਸ਼ਾਂ ਦਾ ਬੱਚਾ ਹੈ। ਭਾਰਤੀ ਸਮਾਜ ਆਪਣੇ ਮਜ਼ਬੂਤ ਪਰਿਵਾਰਕ ਬੰਧਨਾਂ ਅਤੇ ਨਿੱਘੇ ਭਾਈਚਾਰਕ ਭਾਵਨਾਵਾਂ ਅਤੇ ਅਧਿਆਤਮਿਕ ਤੌਰ ਦੇ ਨਾਲ ਸੰਕਟ ਦੇ ਸਮੇਂ ਅਤੇ ਵੱਖ-ਵੱਖ ਮਨੋ-ਸਮਾਜਿਕ ਮੁੱਦਿਆਂ ਨਾਲ ਨਜਿੱਠਣ ਲਈ ਸਹਾਇਤਾ ਪ੍ਰਣਾਲੀ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕਰਦਾ ਰਿਹਾ ਹੈ। ਸਾਇੰਸ, ਇਹ ਭਾਰਤ ਵਿੱਚ ਕਾਉਂਸਲਿੰਗ ਦੇ ਪੇਸ਼ੇ ਦੇ ਘੱਟ ਵਿਕਾਸ ਨੂੰ ਦਰਸਾਉਂਦਾ ਹੈ। ਹਾਲ ਹੀ ਦੇ ਸਾਲਾਂ ਵਿੱਚ ਭਾਰਤੀ

ਸਮਾਜ ਔਰਤਾਂ ਦੀ ਅਣਗਹਿਲੀ, ਸੰਯੁਕਤ ਪਰਿਵਾਰ ਪ੍ਰਣਾਲੀ ਦੇ ਟੁੱਟਣ, ਸਕੂਲਾਂ ਵਿੱਚ ਵਧੀ ਹੋਈ ਮੁਕਾਬਲੇਬਾਜ਼ੀ, ਬੱਚਿਆਂ ਦੀ ਵਧੀ ਹੋਈ ਸਮਾਜਿਕਤਾ, ਬੇਅੰਤ ਤਕਨੀਕੀ ਤਰੱਕੀ, ਹਾਣੀਆਂ ਅਤੇ ਮਾਤਾ-ਪਿਤਾ ਦੇ ਅਰਾਮ ਦੇ ਨਤੀਜੇ ਵਜੋਂ ਇੱਕ ਪੂਰੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਰੂਪਾਂਤਰਣ ਦੇ ਦੌਰ ਵਿੱਚੋਂ ਗੁਜ਼ਰਿਆ ਜਾਪਦਾ ਹੈ, ਜਿਸ ਦੇ ਨਤੀਜੇ ਵਜੋਂ ਰੋਜ਼ਠੇ ਖੇਤਰਾਂ ਵਿੱਚ ਵਾਤਾਵਰਣ ਵਿੱਚ ਵਾਧਾ ਹੋਇਆ ਹੈ। ChildrensSchool ਕਾਉਂਸਲਰ ਵਿਦਿਆਰਥੀਆਂ ਅਤੇ ਮਾਪਿਆਂ ਲਈ ਵਧੇ ਹੋਏ ਤਣਾਅ ਅਤੇ ਤਣਾਅ ਨਾਲ ਸਿੱਝਣ ਅਤੇ ਨੌਜਵਾਨ ਪੀੜ੍ਹੀ ਦੀ ਮਾਨਸਿਕ ਸਿਹਤ ਨੂੰ ਬਣਾਈ ਰੱਖਣ ਵਿੱਚ ਯੋਗਦਾਨ ਪਾਉਣ ਲਈ ਇੱਕ ਵਰਦਾਨ ਵਾਂਗ ਜਾਪਦੇ ਹਨ। ਪਿਛਲੇ ਸਾਲਾਂ ਵਿੱਚ ਸਮਾਜ ਦੀਆਂ ਲੋੜਾਂ ਨੂੰ ਪੂਰਾ ਕਰਨ ਲਈ ਸਕੂਲ ਮਾਰਗਦਰਸ਼ਨ ਅਤੇ ਸਲਾਹ ਦਾ ਖੇਤਰ ਬਦਲ ਗਿਆ ਹੈ। ਭਾਰਤ ਵਿੱਚ ਸਕੂਲ ਕਾਉਂਸਲਿੰਗ ਇੱਕ ਮੁਕਾਬਲਤਨ ਨੌਜਵਾਨ ਪੇਸ਼ਾ ਹੈ। ਇੱਥੇ ਭਾਰਤ ਵਿੱਚ ਸਕੂਲ ਕਾਉਂਸਲਿੰਗ ਦੇ ਇਤਿਹਾਸ ਦਾ ਪਤਾ ਲਗਾਉਣ ਦੀ ਕੋਸ਼ਿਸ਼ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹੈ। 1954 ਵਿੱਚ, ਭਾਰਤ ਸਰਕਾਰ ਦੇ ਸਿੱਖਿਆ ਮੰਤਰਾਲੇ ਨੇ ਕੇਂਦਰੀ ਸਿੱਖਿਆ ਅਤੇ ਵੇਕੋਸ਼ਨਲ ਗਾਈਡੈਂਸ ਬਿਊਰੋ ਦੀ ਸਥਾਪਨਾ ਕੀਤੀ। ਇਸ ਨੇ ਅਜੋਕੇ ਕਾਉਂਸਲਿੰਗ ਦੇ ਬੀਜ ਰੱਖੇ। ਤੀਜੀ ਪੰਜ ਸਾਲਾ ਯੋਜਨਾ 1961 ਵਿੱਚ ਲਾਗੂ ਹੋਣ ਤੋਂ ਬਾਅਦ, ਮਾਰਗਦਰਸ਼ਨ ਪ੍ਰੋਗਰਾਮ ਸਕੂਲਾਂ ਵਿੱਚ ਸ਼ੁਰੂ ਹੋਏ।

1966 ਵਿੱਚ ਇਸ ਪੰਜ ਸਾਲਾ ਯੋਜਨਾ ਦੇ ਅੰਤ ਤੱਕ ਲਗਭਗ 3000 ਸਕੂਲ ਕਿਸੇ ਨਾ ਕਿਸੇ ਰੂਪ ਵਿੱਚ ਸਲਾਹ ਸੇਵਾਵਾਂ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕਰ ਰਹੇ ਸਨ। ਸਾਲ 2000 ਤੋਂ, ਕੇਂਦਰੀ ਵਿਦਿਅਕ ਅਤੇ ਵੇਕੋਸ਼ਨਲ ਗਾਈਡੈਂਸ ਬਿਊਰੋ ਨੇ ਮਾਰਗਦਰਸ਼ਨ ਪੇਸ਼ੇਵਰਾਂ ਦੀ ਸਿਖਲਾਈ ਦਾ ਕੰਮ ਅਜਮੇਰ, ਭੋਪਾਲ, ਭੁਵਨੇਸ਼ਵਰ ਅਤੇ ਮੈਸੂਰ ਵਿਖੇ ਗਾਈਡੈਂਸ ਦੀਆਂ ਖੇਤਰੀ ਸੰਸਥਾਵਾਂ ਨੂੰ ਸੌਂਪਿਆ ਹੈ। ਇਸਦਾ ਮੁੱਖ ਉਦੇਸ਼ ਵਿਦਿਆਰਥੀਆਂ ਨੂੰ ਯੋਗ ਪਾਠਕ੍ਰਮ ਅਤੇ ਕਰੀਅਰ ਵਿਕਲਪਾਂ ਵਿੱਚ ਮਦਦ ਕਰਨਾ ਹੈ। ਇੱਕੀਵੀ ਸਦੀ ਵਿੱਚ ਮਾਰਗਦਰਸ਼ਨ ਅਤੇ ਸਲਾਹ ਸੇਵਾਵਾਂ ਦਾ ਵਿਲੀਨ ਹੋ ਗਿਆ ਹੈ। ਮਾਰਗਦਰਸ਼ਨ ਸੇਵਾਵਾਂ ਦੀ ਜਾਣਕਾਰੀ ਦੇਣ ਦੀ ਸਮਰੱਥਾ ਨੂੰ ਸਾਰੇ ਗ੍ਰੇਡ ਪੱਧਰਾਂ 'ਤੇ ਕਾਉਂਸਲਿੰਗ ਪਹੁੰਚ ਦੁਆਰਾ ਪੇਸ਼ ਕੀਤੇ ਗਏ ਨਿੱਜੀ ਵਿਕਾਸ ਦੇ ਮੌਕਿਆਂ ਨਾਲ ਇਕਸਾਰ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ। ਇਹ ਵਿਦਿਆਰਥੀ ਦੀ ਸਿਖਲਾਈ, ਫੈਸਲੇ ਲੈਣ, ਅਤੇ ਸਵੈ-ਜਾਗਰੂਕਤਾ ਨੂੰ ਵਧਾਉਣ ਅਤੇ ਖਾਸ ਲੋੜਾਂ ਨੂੰ ਹੱਲ ਕਰਨ ਲਈ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ। ਨਿਯਮਤ ਪਾਠਕ੍ਰਮ ਪ੍ਰੋਗਰਾਮਿੰਗ ਵਿੱਚ ਸੇਵਾ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕਰਨ ਦੇ ਮਾਰਗਦਰਸ਼ਨ ਹਿੱਸੇ ਨੂੰ ਸ਼ਾਮਲ ਕਰਨਾ ਵਧੇਰੇ ਆਮ ਹੋ ਗਿਆ ਹੈ। ਅੱਜ ਕੱਲ੍ਹ, ਸਕੂਲਾਂ ਦੇ ਸਲਾਹਕਾਰਾਂ ਨੂੰ ਸਕੂਲ ਸਟਾਫ਼ ਦੇ ਇੱਕ ਅਨਿੱਖੜਵੇਂ ਅੰਗ ਵਜੋਂ ਵੇਖਣਾ ਆਮ ਗੱਲ ਹੈ। ਜ਼ਿਆਦਾ ਤੋਂ ਜ਼ਿਆਦਾ ਸਕੂਲ ਕੌਂਸਲਰਾਂ ਲਈ ਸਥਾਈ ਸਟਾਫ਼ ਦੀਆਂ ਅਸਾਮੀਆਂ ਦੀ ਚੋਣ ਕਰ ਰਹੇ ਹਨ ਜਿੱਥੇ ਇਹ ਪਹਿਲਾਂ ਸਿਰਫ਼ ਅਸਥਾਈ ਸੀ। ਵਿਦਿਆਰਥੀਆਂ ਦੇ ਨਾਲ-ਨਾਲ ਮਾਪੇ ਵੀ ਅਜਿਹੇ ਪ੍ਰਬੰਧਾਂ ਤੋਂ ਜਾਣੂ ਹਨ ਅਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਸਕੂਲਾਂ ਨੂੰ ਤਰਜੀਹ ਦਿੰਦੇ ਹਨ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਪੈਨਲ 'ਤੇ ਫੁੱਲ-ਟਾਈਮ ਸਲਾਹਕਾਰ ਹਨ। ਕਾਉਂਸਲਿੰਗ ਦੇ ਉਦੇਸ਼ ਕਾਉਂਸਲਿੰਗ ਦੇ ਉਦੇਸ਼ ਸਪੱਸ਼ਟ ਅਤੇ ਸਥਿਤੀ ਲਈ ਢੁਕਵੇਂ ਅਤੇ ਢੁਕਵੇਂ ਹੋਣੇ ਚਾਹੀਦੇ ਹਨ। ਕਾਉਂਸਲਿੰਗ ਦੇ ਟੀਚੇ ਉਦੋਂ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕੀਤੇ ਜਾ ਸਕਦੇ ਹਨ ਜਦੋਂ ਕਾਉਂਸਲਿੰਗ ਸੈਸ਼ਨ ਦਾ ਉਦੇਸ਼ ਸਪੱਸ਼ਟ, ਉਚਿਤ ਅਤੇ ਸਪੱਸ਼ਟ ਹੋਣਾ ਹੁੰਦਾ ਹੈ। ਵਿਦਿਆਰਥੀ ਸਲਾਹ-ਮਸ਼ਵਰਾ ਨਾ ਸਿਰਫ਼ ਵਿਦਿਆਰਥੀਆਂ ਲਈ ਬਲਕਿ ਮਾਪਿਆਂ ਅਤੇ ਸਿੱਖਿਅਕਾਂ ਲਈ ਵੀ ਸਹਾਇਤਾ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕਰਦਾ ਹੈ। ਸਵੈ-ਸਿੱਖਿਆ ਨੂੰ ਹਰ ਬੱਚੇ ਦੇ ਦਿਮਾਗ ਵਿੱਚ ਟਵੀਕ ਕੀਤਾ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ। ਸਵੈ-ਸਿਖਲਾਈ ਵਿਦਿਆਰਥੀਆਂ ਨੂੰ ਵਧੇਰੇ ਸੁਤੰਤਰ ਬਣਾਉਂਦੀ ਹੈ। ਸਕੂਲ ਕਾਉਂਸਲਿੰਗ ਸੇਵਾ ਦਾ ਮੁਢਲਾ ਉਦੇਸ਼ ਵਿਦਿਆਰਥੀਆਂ ਵਿੱਚ ਸਵੈ-ਸਿੱਖਿਆ ਨੂੰ ਵਧਾਉਣਾ ਅਤੇ ਉਤਸ਼ਾਹਿਤ ਕਰਨਾ ਹੈ ਅਤੇ ਉਹਨਾਂ ਨੂੰ ਸਿਖਰ 'ਤੇ ਸੁਤੰਤਰ ਬਣਨ ਵਿੱਚ ਮਦਦ ਕਰਨਾ ਹੈ। ਵਿਦਿਆਰਥੀ ਸਲਾਹ-ਮਸ਼ਵਰੇ ਦਾ ਉਦੇਸ਼ ਨਾ ਸਿਰਫ਼ ਸਵੈ-ਸਿੱਖਿਆ ਨੂੰ ਉਤਸ਼ਾਹਿਤ ਕਰਨਾ ਹੈ, ਸਗੋਂ ਯੋਜਨਾਬੰਦੀ, ਸਲਾਹ-ਮਸ਼ਵਰੇ, ਰੋਕਥਾਮ, ਸਿੱਖਿਆ ਵਰਗੇ ਮੁੱਖ ਕਾਰਜਾਂ ਨੂੰ ਸ਼ੁਰੂ ਕਰਨਾ ਹੈ। ਨਾ ਆਦਿ ਵਿਦਿਆਰਥੀ ਕਾਉਂਸਲਿੰਗ ਦਾ ਉਦੇਸ਼ ਜਾਣਕਾਰੀ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰਨਾ ਅਤੇ ਜਾਣਕਾਰੀ ਲਈ ਲੋੜੀਂਦੇ ਸੁਝਾਅ ਦੇਣਾ ਹੈ। ਸਕੂਲ ਦੇ ਸਲਾਹਕਾਰਾਂ ਦੀ ਇੱਕ ਪੇਸ਼ੇਵਰ ਜ਼ਿੰਮੇਵਾਰੀ ਹੁੰਦੀ ਹੈ ਕਿ ਉਹ ਵਿਦਿਆਰਥੀ ਦੁਆਰਾ ਦਰਪੇਸ਼ ਸਮੱਸਿਆ ਦੀ ਪਤਛੋਲ ਕਰਨ ਅਤੇ ਵਿਦਿਆਰਥੀ ਅਤੇ ਉਸਦੇ ਆਲੇ ਦੁਆਲੇ ਦੇ ਪ੍ਰਭਾਵਾਂ ਦੀ ਪਤਛੋਲ ਕਰੇ। ਸਕੂਲੀ ਸਲਾਹ-ਮਸ਼ਵਰੇ ਨੂੰ ਵਿਦਿਆਰਥੀਆਂ ਨੂੰ ਸਮੱਸਿਆ ਦੀ ਮਦਦ ਦੀ ਪਛਾਣ ਕਰਨ ਵਿੱਚ ਮਦਦ ਕਰਨੀ ਚਾਹੀਦੀ ਹੈ, ਅਤੇ ਵਿਸ਼ਵਾਸ ਨੂੰ ਰੋਕਣ ਵਿੱਚ ਉਹਨਾਂ ਦੀ ਮਦਦ ਕਰਨੀ ਚਾਹੀਦੀ ਹੈ। ਸਕੂਲੀ ਸਲਾਹ-ਮਸ਼ਵਰੇ ਨਾਲ ਵਿਦਿਆਰਥੀਆਂ ਨੂੰ ਉਹਨਾਂ ਦੀ ਗੰਭੀਰਤਾ ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ

ਸਮੱਸਿਆਵਾਂ ਦੀ ਪਛਾਣ ਕਰਨ ਅਤੇ ਉਹਨਾਂ ਦੀਆਂ ਚਿੰਤਾਵਾਂ ਨੂੰ ਉਸ ਅਨੁਸਾਰ ਦਰਜਾ ਦੇਣ ਵਿੱਚ ਲਾਭ ਹੋਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ। ਵਿਦਿਆਰਥੀਆਂ ਨੂੰ ਕਾਉਂਸਲਿੰਗ ਦੇ ਪ੍ਰਭਾਵ ਨੂੰ ਸਮਝਣ ਅਤੇ ਉਹਨਾਂ ਦੀਆਂ ਸੰਭਾਵਨਾਵਾਂ ਨੂੰ ਸਮਝਣ ਵਿੱਚ ਮਦਦ ਕਰਨ ਲਈ ਸੈਸ਼ਨ ਦੇ ਅੰਤ ਵਿੱਚ ਮੁਲਾਂਕਣ, ਸੰਖੇਪ ਦੀ ਯੋਜਨਾ ਬਣਾਈ ਜਾਣੀ ਚਾਹੀਦੀ ਹੈ। ਸਕੂਲ ਕਾਉਂਸਲਿੰਗ ਦੀ ਲੋੜ ਹੈ ਅਕਾਦਮਿਕ ਸਬੰਧਤ ਇੱਕ ਸਕੂਲ ਵਿੱਚ, ਵਿਦਿਆਰਥੀ ਵੱਖ-ਵੱਖ ਤਰੀਕਿਆਂ ਨਾਲ ਵੱਖ-ਵੱਖ ਹੁੰਦੇ ਹਨ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀਆਂ ਯੋਗਤਾਵਾਂ ਇੱਕ ਦੂਜੇ ਤੋਂ ਵੱਖਰੀਆਂ ਹਨ। ਅਕਸਰ ਅਧਿਆਪਕ ਹਰ ਬੱਚੇ ਨੂੰ ਉਸ ਦੀਆਂ ਯੋਗਤਾਵਾਂ ਦੇ ਆਧਾਰ 'ਤੇ ਵਿਅਕਤੀਗਤ ਧਿਆਨ ਦੇਣ ਦੇ ਯੋਗ ਨਹੀਂ ਹੁੰਦਾ। ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ, ਘੱਟ ਵਿਦਿਅਕ ਯੋਗਤਾਵਾਂ ਵਾਲੇ ਬੱਚਿਆਂ ਨੂੰ ਮਦਦ ਦੀ ਲੋੜ ਹੁੰਦੀ ਹੈ। ਇੱਕ ਬੱਚੇ ਦੇ ਅਕਾਦਮਿਕ ਕਈ ਕਾਰਕਾਂ ਦੁਆਰਾ ਪ੍ਰਭਾਵਿਤ ਹੋ ਸਕਦੇ ਹਨ। ਉਦਾਹਰਨ ਲਈ, ਵਿਵਹਾਰ ਸੰਬੰਧੀ ਮੁੱਦੇ: ਜਿੱਥੇ ਬੱਚੇ ਦਾ ਵਿਵਹਾਰ ਸਿੱਧੇ ਤੌਰ 'ਤੇ ਉਸਦੇ ਅਕਾਦਮਿਕ ਪ੍ਰਦਰਸ਼ਨ ਨੂੰ ਪ੍ਰਭਾਵਿਤ ਕਰਦਾ ਹੈ। ਇੱਥੇ, ਕਾਉਂਸਲਿੰਗ ਬੱਚੇ ਵਿੱਚ ਵਿਵਹਾਰ ਸੰਬੰਧੀ ਸਮੱਸਿਆਵਾਂ ਦੇ ਕਾਰਨਾਂ ਨੂੰ ਪਛਾਣਨ ਅਤੇ ਠੀਕ ਕਰਨ ਵਿੱਚ ਮਦਦ ਕਰਦੀ ਹੈ। ਕਾਉਂਸਲਿੰਗ ਵਿਵਹਾਰ ਸੰਬੰਧੀ ਮੁੱਦਿਆਂ ਦੇ ਮੂਲ ਕਾਰਨ ਨੂੰ ਲੱਭਣ ਵਿੱਚ ਵੀ ਮਦਦ ਕਰਦੀ ਹੈ।

ਤੰਤੂ ਸੰਬੰਧੀ ਸਮੱਸਿਆਵਾਂ: ਇੱਕ ਬੱਚਾ ਸਿੱਖਣ ਵਿੱਚ ਅਸਮਰਥਤਾਵਾਂ ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਡਿਸਲੈਕਸੀਆ ਆਦਿ ਤੋਂ ਪੀੜਤ ਹੋ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਇਹ ਸਥਿਤੀਆਂ ਗੈਰ-ਸਿਖਿਅਤ ਲੋਕਾਂ ਲਈ ਬਹੁਤ ਸਪੱਸ਼ਟ ਨਹੀਂ ਹੁੰਦੀਆਂ ਹਨ ਅਤੇ ਅਣਜਾਣ ਹੋ ਸਕਦੀਆਂ ਹਨ। ਅਜਿਹੀਆਂ ਸਥਿਤੀਆਂ ਨੂੰ ਵਿਵਹਾਰਕ ਤੌਰ 'ਤੇ

ਗਲਤ ਸਿੱਟਾ ਕੱਢਿਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ ਜੋ ਬੱਚੇ ਲਈ ਬਹੁਤ ਜ਼ਿਆਦਾ ਤਣਾਅ ਦਾ ਕਾਰਨ ਬਣ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਇੱਕ ਸਲਾਹਕਾਰ ਇਹਨਾਂ ਸਥਿਤੀਆਂ ਦੀ ਪਛਾਣ ਕਰਨ ਵਿੱਚ ਚੰਗੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਸਿਖਲਾਈ ਪ੍ਰਾਪਤ ਹੈ ਅਤੇ ਲੋੜ ਅਨੁਸਾਰ ਲੋੜੀਂਦੀ ਸਹਾਇਤਾ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕਰਦਾ ਹੈ।

ਸਰੀਰਕ ਅਯੋਗਤਾ: ਸਰੀਰਕ ਤੌਰ 'ਤੇ ਅਪਾਹਜ ਬੱਚਿਆਂ ਨੂੰ ਵਧੇਰੇ ਮਾਤਰਾ ਵਿੱਚ ਕਾਉਂਸਲਿੰਗ ਦੀ ਲੋੜ ਹੁੰਦੀ ਹੈ। ਉਹਨਾਂ ਨੂੰ ਘੱਟ ਸਵੈ-ਮਾਣ ਹੋਣ ਦਾ ਜ਼ਿਆਦਾ ਖ਼ਤਰਾ ਹੁੰਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਉਹਨਾਂ ਨੂੰ ਵਧੇਰੇ ਮਦਦ ਦੀ ਲੋੜ ਹੁੰਦੀ ਹੈ। ਉਹਨਾਂ ਨੂੰ ਰੋਜ਼ਾਨਾ ਦੀਆਂ ਬੁਨਿਆਦੀ ਗਤੀਵਿਧੀਆਂ ਵਿੱਚ ਵੀ ਮਦਦ ਦੀ ਲੋੜ ਪਵੇਗੀ। ਪਰਿਵਾਰ ਨਾਲ ਸਬੰਧਤ: ਇੱਕ ਬੱਚੇ ਦਾ ਪਰਿਵਾਰ ਉਸਦੇ ਵਿਵਹਾਰ ਨੂੰ ਢਾਲਣ ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਵੱਡੀ ਭੂਮਿਕਾ ਨਿਭਾਉਂਦਾ ਹੈ ਜੋ ਸਿੱਧੇ ਤੌਰ 'ਤੇ ਸਕੂਲ ਵਿੱਚ ਉਸਦੇ ਆਚਰਣ ਨੂੰ ਪ੍ਰਭਾਵਿਤ ਕਰਦਾ ਹੈ। ਘਰ ਦੀਆਂ ਸਮੱਸਿਆਵਾਂ ਬੱਚੇ ਨੂੰ ਤਣਾਅ ਦਿੰਦੀਆਂ ਹਨ ਅਤੇ ਇਹ ਸਿੱਧਾ ਉਸਦੇ ਅਕਾਦਮਿਕ ਪ੍ਰਦਰਸ਼ਨ 'ਤੇ ਦਿਖਾਈ ਦਿੰਦੀਆਂ ਹਨ। ਉਦਾਹਰਨ ਲਈ, ਮਾਪੇ ਤਲਾਕ ਤੋਂ ਗੁਜ਼ਰ ਰਹੇ ਹਨ, ਬੱਚੇ ਨੂੰ ਘਰ ਵਿੱਚ ਦੁਰਵਿਵਹਾਰ ਦਾ ਸਾਹਮਣਾ ਕਰਨਾ ਪੈ ਰਿਹਾ ਹੈ। ਅਜਿਹੀਆਂ ਨਕਾਰਾਤਮਕ ਘਟਨਾਵਾਂ ਬੱਚਿਆਂ ਨੂੰ ਬਹੁਤ ਮਾਤਾ ਪ੍ਰਭਾਵ ਪਾ ਸਕਦੀਆਂ ਹਨ। ਇੱਕ ਸਲਾਹਕਾਰ ਅਜਿਹੇ ਮੁੱਦਿਆਂ ਦੀ ਪਛਾਣ ਕਰਨ ਵਿੱਚ ਮਦਦ ਕਰ ਸਕਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਲੋੜੀਂਦੀ ਮਦਦ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕਰ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਵਿਦਿਆਰਥੀ ਦੀ ਦੂਜਿਆਂ ਨਾਲ ਗੱਲਬਾਤ ਵੀ ਉਸ ਦੇ ਘਰ ਦੀਆਂ ਸਥਿਤੀਆਂ ਤੋਂ ਕਾਫੀ ਹੱਦ ਤੱਕ ਪ੍ਰਭਾਵਿਤ ਹੁੰਦੀ ਹੈ। ਇਹ ਜ਼ਰੂਰੀ ਹੈ ਕਿ ਘਰ ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਅਨੁਕੂਲ ਮਾਹੌਲ ਬਣਾਈ ਰੱਖਿਆ ਜਾਵੇ ਜੋ ਬੱਚੇ ਦੀ ਪਰਵਰਿਸ਼ ਵਿੱਚ ਮਦਦ ਕਰੇਗਾ।

ਮਨੋ-ਸਮਾਜਿਕ ਸਮੱਸਿਆਵਾਂ ਦਾ ਹੱਲ: ਤਣਾਅ, ਇਕੱਲਤਾ, ਧੱਕੇਸ਼ਾਹੀ, ਰੈਗਿੰਗ, ਪੀਅਰ ਐਡਜਸਟਮੈਂਟ, ਮਾਤਾ-ਪਿਤਾ ਅਤੇ ਅਧਿਆਪਕ ਦਾ ਦਬਾਅ ਵਿਦਿਆਰਥੀਆਂ ਦੀਆਂ ਕੁਝ ਸੰਭਾਵਿਤ ਮਨੋ-ਸਮਾਜਿਕ ਸਮੱਸਿਆਵਾਂ ਹਨ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਸਕੂਲ ਦੇ ਸਲਾਹਕਾਰ ਦੁਆਰਾ ਹੱਲ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਅਤਿਅੰਤ ਮਾਮਲਿਆਂ ਵਿੱਚ, ਸਲਾਹਕਾਰ ਵਿਦਿਆਰਥੀਆਂ ਨੂੰ ਮਨੋਵਿਗਿਆਨੀ, ਮਨੋਵਿਗਿਆਨੀ ਜਾਂ ਹੋਰ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਕਰਮਚਾਰੀਆਂ ਕੋਲ ਭੇਜ ਸਕਦਾ ਹੈ।

ਮਾਪਿਆਂ ਲਈ ਸਲਾਹ: ਇੱਕ ਬਹੁਤ ਮਹੱਤਵਪੂਰਨ ਖ਼ੁਲਾਸਾ ਇਹ ਹੈ ਕਿ ਮਾਪਿਆਂ ਨੂੰ ਵੀ ਸਲਾਹ ਦੇਣ ਦੀ ਲੋੜ ਹੈ। ਵਿਦਿਆਰਥੀ ਸਲਾਹਕਾਰ ਹੇਠਾਂ ਦਿੱਤੇ ਮੁੱਦਿਆਂ 'ਤੇ ਮਾਪਿਆਂ ਨੂੰ ਸਲਾਹ ਦੇ ਸਕਦਾ ਹੈ: ਬੱਚੇ ਨੂੰ ਸਵੀਕਾਰ ਕਰਨ ਦੀ ਜ਼ਰੂਰਤ ਉਸ ਦੀਆਂ ਸ਼ਕਤੀਆਂ ਅਤੇ ਕਮਜ਼ੋਰੀਆਂ ਦੇ ਨਾਲ ਹੈ।

ਅਕਾਦਮਿਕ ਤੌਰ 'ਤੇ ਉਤਮ ਹੋਣ ਲਈ ਬੱਚੇ 'ਤੇ ਬੋਲੋਏ ਦਬਾਅ ਅਤੇ ਤਣਾਅ ਦੇ ਮਾਤੇ ਪ੍ਰਭਾਵ- ਬੱਚੇ ਦੀਆਂ ਰੁਚੀਆਂ ਅਤੇ ਯੋਗਤਾ ਅਤੇ ਉਸਦੀ ਅਨੁਕੂਲਤਾ ਅਤੇ ਕਰੀਅਰ ਦੀ ਚੋਣ ਵਿੱਚ ਬੱਚੇ ਦੀ ਸਿੱਖਣ ਵਿੱਚ ਅਸਮਰਥਤਾਵਾਂ, ਜੇਕਰ

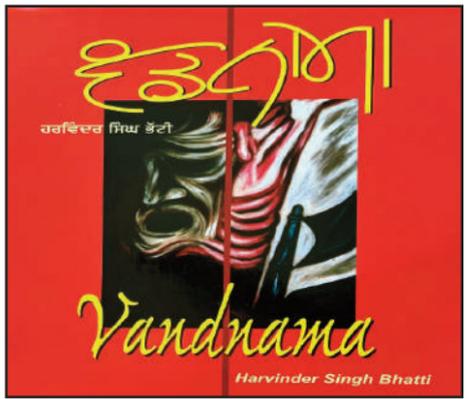
ਕੋਈ ਹੈ ਅਤੇ ਮੁਕਾਬਲਾ ਕਰਨ ਦੀਆਂ ਰਣਨੀਤੀਆਂ। ਵੱਖੋ-ਵੱਖਰੀਆਂ ਮਨੋ-ਸਮਾਜਿਕ ਸਮੱਸਿਆਵਾਂ, ਜੋ ਕੋਈ ਹਨ ਅਤੇ ਉਹਨਾਂ ਨਾਲ ਨਜਿੱਠਣ ਦੀਆਂ ਰਣਨੀਤੀਆਂ। ਵਿਦਿਆਰਥੀ ਨਾਲ ਜੁੜੇ ਕਲੱਬ ਨੂੰ ਹਟਾਉਣਾ। ਅਧਿਆਪਕਾਂ ਅਤੇ ਸਕੂਲ ਸਟਾਫ਼ ਲਈ ਕਾਉਂਸਲਿੰਗ: ਅਧਿਆਪਕਾਂ ਅਤੇ ਸਕੂਲ ਦੇ ਸਟਾਫ਼ ਨੂੰ ਵੀ ਵੱਖ-ਵੱਖ ਪਿਛੋਕੜਾਂ ਤੋਂ ਆਉਣ ਵਾਲੇ ਅਤੇ ਵਿਲੱਖਣ ਸ਼ਖਸੀਅਤਾਂ ਰੱਖਣ ਵਾਲੇ ਵਿਦਿਆਰਥੀਆਂ ਦੀ ਵੱਡੀ ਗਿਣਤੀ ਨਾਲ ਪ੍ਰਭਾਵਸ਼ਾਲੀ ਢੰਗ ਨਾਲ ਨਜਿੱਠਣ ਲਈ ਕਾਉਂਸਲਿੰਗ ਦੀ ਲੋੜ ਹੁੰਦੀ ਹੈ। ਸਲਾਹਕਾਰ ਨੂੰ ਹੇਠ ਲਿਖੇ ਮੁੱਦਿਆਂ 'ਤੇ ਧਿਆਨ ਦੇਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ: ਸਰੀਰਕ ਸਥਾ ਦੀ ਵਿਅਰਥਤਾ ਦੀ ਸਮਝ- ਬੱਚੇ ਨੂੰ ਸਿਖਾਉਣ ਨੂੰ ਸਮਝਣਾ ਵਿਲੱਖਣ ਹੈ ਅਤੇ ਹਰ ਵਿਦਿਆਰਥੀ ਨੂੰ ਜਿਵੇਂ ਉਹ ਹੈ ਉਸ ਨੂੰ ਸਵੀਕਾਰ ਕਰਨਾ। ਵਿਦਿਆਰਥੀਆਂ ਦੀਆਂ ਸਿੱਖਣ ਦੀਆਂ ਅਸਮਰਥਤਾਵਾਂ ਦੀ ਪਛਾਣ ਕਰਨਾ। ਬੱਚੇ ਦੀਆਂ ਮਨੋ-ਸਮਾਜਿਕ/ਅਡਜਸਟਮੈਂਟ ਸਮੱਸਿਆਵਾਂ ਦੀ ਪਛਾਣ ਕਰਨਾ। ਹਰੇਕ ਵਿਦਿਆਰਥੀ ਵਿੱਚੋਂ ਸਭ ਤੋਂ ਵਧੀਆ ਲਿਆਉਣ ਦੇ ਤਰੀਕੇ। ਵਿਦਿਆਰਥੀਆਂ ਦਾ ਸਰਵਪੱਖੀ ਵਿਕਾਸ ਸਕੂਲ ਕਾਉਂਸਲਿੰਗ ਦਾ ਦਾਇਰਾ। ਕਾਉਂਸਲਿੰਗ ਸਕੂਲ ਕਾਉਂਸਲਿੰਗ ਫੰਕਸ਼ਨਾਂ ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਦਖਲ ਅਤੇ ਰੋਕਥਾਮ ਸੇਵਾ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕਰਨ ਲਈ ਵਿਅਕਤੀਗਤ, ਸਮੂਹ ਅਤੇ ਕਲਾਸ ਦਾ ਕੰਮ ਸ਼ਾਮਲ ਹੋ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਕਾਉਂਸਲਿੰਗ ਸੇਵਾ ਦਾ ਇਰਾਦਾ ਹੈ ਭਾਵਨਾਤਮਕ, ਸਮਾਜਿਕ, ਬੌਧਿਕ, ਅਕਾਦਮਿਕ, ਕੈਰੀਅਰ, ਸਰੀਰਕ, ਸੁਰੱਖਿਆ ਅਤੇ ਸਿਹਤ ਲੋੜਾਂ ਨੂੰ ਵਿਕਾਸ ਪੱਖੋਂ ਢੁਕਵੇਂ ਢੰਗ ਨਾਲ ਜਵਾਬ ਦੇਣਾ ਨਿੱਜੀ ਵਿਲੱਖਣਤਾ ਬਾਰੇ ਜਾਗਰੂਕਤਾ ਪੈਦਾ ਕਰਨ ਲਈ ਸਵੈ-ਪਤੰਚਲ ਕਰਨ ਲਈ ਅਨੁਕੂਲ ਮਾਹੌਲ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕਰੇ ਵਿਕਾਸ ਦੇ ਪੜਾਵਾਂ ਲਈ ਉਚਿਤ ਵਿਅਕਤੀਗਤ ਅਤੇ ਸਮਾਜਿਕ ਵਿਕਾਸ ਨੂੰ ਉਤਸ਼ਾਹਿਤ ਕਰਨਾ ਵਿਦਿਆਰਥੀਆਂ ਨੂੰ, ਉਹਨਾਂ ਦੇ ਪਰਿਵਾਰਾਂ ਅਤੇ ਉਹਨਾਂ ਦੇ ਭਾਈਚਾਰੇ ਦੁਆਰਾ, ਸਵੈ-ਮਾਣ ਅਤੇ ਵਿਅਕਤੀਗਤ ਜ਼ਿੰਮੇਵਾਰੀ, ਅਤੇ ਫੈਸਲੇ ਲੈਣ ਅਤੇ ਸਮਾਜਿਕ ਸਬੰਧਾਂ ਵਰਗੇ ਹੁਨਰਾਂ ਵਿੱਚ ਵਿਕਾਸ ਕਰਨ ਵਿੱਚ ਮਦਦ ਕਰੇ ਵੱਖ-ਵੱਖ ਗਤੀਵਿਧੀਆਂ ਰਾਹੀਂ ਵਿਦਿਆਰਥੀ ਦੀ ਅਕਾਦਮਿਕ ਪ੍ਰਗਤੀ ਦਾ ਸਮਰਥਨ ਅਤੇ ਵਧਾ ਕਰਨਾ, ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਵਿਅਕਤੀਗਤ ਮੁਲਾਂਕਣ, ਟੀਚਾ ਨਿਰਧਾਰਨ, ਅਧਿਐਨ ਦੀਆਂ ਆਦਤਾਂ ਅਤੇ ਸੰਗਠਨਾਤਮਕ ਹੁਨਰਾਂ ਵਿੱਚ ਹਿਦਾਇਤ, ਅਤੇ ਵਿਅਕਤੀਗਤ ਸਿੱਖਿਆ ਯੋਜਨਾਵਾਂ (IEPs) ਦੇ ਵਿਕਾਸ ਵਿੱਚ ਸਹਾਇਤਾ ਸ਼ਾਮਲ ਹੋ ਸਕਦੀ ਹੈ, ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਵਿਵਹਾਰ ਦਖਲਅੰਦਾਜ਼ੀ ਯੋਜਨਾਵਾਂ (BIPs) ਸ਼ਾਮਲ ਹਨ।) ਅਤੇ ਵਿਅਕਤੀਗਤ ਪਰਿਵਰਤਨ ਯੋਜਨਾਵਾਂ (ITPs)। 2। ਰੋਕਥਾਮ ਸਕੂਲ ਦੇ ਸਲਾਹਕਾਰ ਤਿੰਨ ਤਰੀਕਿਆਂ ਨਾਲ ਵਿਦਿਆਰਥੀ ਦੀ ਸਫਲਤਾ ਦੀ ਸਹੂਲਤ ਲਈ ਯੋਜਨਾਵਾਂ ਅਤੇ ਪ੍ਰੋਗਰਾਮਾਂ ਨੂੰ ਵਿਕਸਤ ਅਤੇ ਲਾਗੂ ਕਰ ਸਕਦੇ ਹਨ: ਸਕੂਲ ਟੀਮ ਦੀ ਪ੍ਰਕਿਰਿਆ ਦੇ ਹਿੱਸੇ ਵਜੋਂ ਵਿਦਿਆਰਥੀ ਸਹਾਇਤਾ ਟੀਮ ਪ੍ਰਕਿਰਿਆ ਦੇ ਹਿੱਸੇ ਵਜੋਂ ਇੱਕ ਵਿਅਕਤੀਗਤ ਕਾਉਂਸਲਿੰਗ ਪ੍ਰਕਿਰਿਆ ਦੇ ਹਿੱਸੇ ਵਜੋਂ ਪ੍ਰਾਇਮਰੀ ਰੋਕਥਾਮ ਪੱਧਰ ਕਿਸੇ ਸਮੱਸਿਆ ਨੂੰ ਹੋਣ ਤੋਂ ਰੋਕਣ 'ਤੇ ਕੇਂਦ੍ਰਿਤ ਕਰਦਾ ਹੈ। ਸਕਾਰਾਤਮਕ ਸਕੂਲ ਮਾਹੌਲ ਨੂੰ ਵਧਾਉਣ 'ਤੇ ਜ਼ੋਰ ਦਿੰਦਾ ਗਿਆ ਹੈ। ਇੱਕ ਉਦਾਹਰਨ ਇੱਕ ਸੁਰੱਖਿਅਤ ਸਕੂਲ ਵਾਤਾਵਰਣ ਦੀ ਸਹੂਲਤ ਲਈ ਇੱਕ ਸਕੂਲ ਪ੍ਰੋਗਰਾਮ ਹੋ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਰੋਕਥਾਮ ਦਾ ਲੈਕੋਡਰੀ ਪੱਧਰ ਸਮੱਸਿਆਵਾਂ ਦੇ ਸ਼ੁਰੂਆਤੀ ਸੂਚਕਾਂ 'ਤੇ ਕੇਂਦ੍ਰਿਤ ਹੈ। ਟੀਚਾ ਮਿਆਦ ਨੂੰ ਛੋਟਾ ਕਰਨ ਜਾਂ ਸਮੱਸਿਆ ਦੇ ਪ੍ਰਭਾਵ ਨੂੰ ਘਟਾਉਣ ਲਈ ਦਖਲ ਦੇਣਾ ਹੈ। ਉਦਾਹਰਨਾਂ ਵਿੱਚ ਗ੍ਰੈਜੂਏਟ ਨਾ ਹੋਣ ਦੇ ਖਤਰੇ ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਵਿਦਿਆਰਥੀ ਨਾਲ ਦਖਲ ਦੇਣਾ, ਸਕੂਲ ਵਿੱਚ ਨਵੇਂ ਵਿਦਿਆਰਥੀਆਂ ਦੀ ਸਹਾਇਤਾ ਕਰਨਾ, ਅਤੇ ਵਿਦਿਆਰਥੀ ਨੂੰ ਸੰਘਰਸ਼ ਨਿਪਟਾਰਾ ਕਰਨ ਦੇ ਹੁਨਰਾਂ ਨੂੰ ਲਾਗੂ ਕਰਨ ਵਿੱਚ ਮਦਦ ਕਰਨਾ ਸ਼ਾਮਲ ਹੋ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਤੀਜੇ ਦਰਜੇ ਦਾ ਪੱਧਰ ਮੌਜੂਦਾ ਗੰਭੀਰ ਸਮੱਸਿਆ ਦੇ ਤੁਰੰਤ ਨਤੀਜਿਆਂ ਨੂੰ ਘੱਟ ਕਰਨ 'ਤੇ ਕੇਂਦ੍ਰਿਤ ਕਰਦਾ ਹੈ। ਕਿਸੇ ਸਥਿਤੀ 'ਤੇ ਨਿਯੰਤਰਣ ਮੁੜ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰਨ ਲਈ ਦਖਲ ਦੇਣ 'ਤੇ ਜ਼ੋਰ ਦਿੰਦਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਤਾਂ ਜੋ ਉਪਚਾਰ ਅਤੇ ਰੋਕਥਾਮ ਦੀਆਂ ਰਣਨੀਤੀਆਂ ਨੂੰ ਵਿਕਸਤ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕੇ, ਲਾਗੂ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕੇ ਅਤੇ ਮੁਲਾਂਕਣ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕੇ। ਉਦਾਹਰਨਾਂ ਵਿੱਚ ਸਕੂਲ ਤੋਂ ਮੁਅੱਤਲੀ ਦਾ ਸਾਹਮਣਾ ਕਰ ਰਹੇ ਵਿਦਿਆਰਥੀ ਲਈ ਪਰਿਵਰਤਨਸ਼ੀਲ ਸਲਾਹ ਅਤੇ ਯੋਜਨਾਬੰਦੀ ਅਤੇ ਮੁਅੱਤਲੀ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਵਿਦਿਆਰਥੀ ਦਾ ਮੁੜ-ਏਕੀਕਰਨ, ਆਤਮ ਹੱਤਿਆ ਕਰਨ ਵਾਲੇ ਵਿਦਿਆਰਥੀ ਨੂੰ ਸਥਿਰ ਕਰਨਾ, ਅਤੇ ਵਿਸਫੋਟਕ ਵਿਵਹਾਰ ਦਾ ਪ੍ਰਦਰਸ਼ਨ ਕਰਨ ਵਾਲੇ ਵਿਦਿਆਰਥੀ ਨੂੰ ਘੱਟ ਕਰਨਾ ਸ਼ਾਮਲ ਹੋ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਰੋਕਥਾਮ ਅਤੇ ਰੋਕਥਾਮ ਦੀ ਯੋਜਨਾਬੰਦੀ ਦਾ ਪੂਰਾ ਖੇਤਰ ਜਟਿਲਤਾ ਜਾਂ ਗੰਭੀਰਤਾ ਦੀ ਇੱਕ ਸੀਮਾ ਦਾ ਜਵਾਬ ਦਿੰਦਾ ਹੈ। ਇਸ ਯੋਜਨਾ ਵਿੱਚ ਅਕਸਰ ਦੂਜਿਆਂ ਨਾਲ ਸਲਾਹ-ਮਸ਼ਵਰਾ ਕਰਨਾ ਅਤੇ ਸਕੂਲ ਡਿਵੀਜ਼ਨ ਦੇ ਡਾਕਟਰਾਂ ਜਾਂ ਬਾਹਰੀ ਏਜੰਸੀਆਂ ਨੂੰ ਫੈਰਲ ਕਰਨਾ ਸ਼ਾਮਲ ਹੁੰਦਾ ਹੈ। ਕਾਉਂਸਲਿੰਗ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ ਹੁਨਰ, ਰੋਕਥਾਮ ਦੀ ਯੋਜਨਾਬੰਦੀ ਵਿੱਚ ਮਦਦ ਕਰਨ ਵਾਲੇ ਸਹਾਇਕ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਹੁਨਰ ਸੈੱਟ ਸ਼ਾਮਲ ਹੋ ਸਕਦੇ ਹਨ ਸਕੂਲ ਦੇ ਸਲਾਹਕਾਰਾਂ ਦੀਆਂ ਗਤੀਵਿਧੀਆਂ ਦੇ ਦਾਇਰੇ ਦੀਆਂ ਪੇਸ਼ੇਵਰ ਸੀਮਾਵਾਂ ਨੂੰ ਪਛਾਣਨ ਵਿੱਚ ਦੂਜਿਆਂ ਦੀ ਮਦਦ ਕਰਨਾ ਦੂਜਿਆਂ ਨੂੰ ਆਪਣੀਆਂ ਸਮੱਸਿਆਵਾਂ ਨੂੰ ਹੱਲ ਕਰਨ ਅਤੇ ਸੁਚਿਤ ਫੈਸਲੇ ਲੈਣ ਵਿੱਚ ਮਦਦ ਕਰਨਾ ਸਲਾਹ-ਮਸ਼ਵਰੇ ਦੀ ਪ੍ਰਕਿਰਿਆ ਲਈ ਵਿਸ਼ੇਸ਼

(ਬਾਕੀ ਅਗਲੇ ਸਫੇ 'ਤੇ)

ਹਰਵਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਭੱਟੀ ਦਾ ਕਾਵਿ ਸੰਗ੍ਰਹਿ 'ਵੰਡਨਾਮਾ' ਰੂਹ ਦੀ ਆਵਾਜ਼

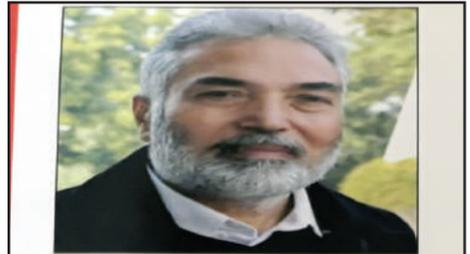
1947 ਵਿੱਚ ਦੇਸ਼ ਦੀ ਹੋਈ ਵੰਡ ਸੰਬੰਧੀ ਬਹੁਤ ਸਾਰਾ ਸਾਹਿਤ ਪੰਜਾਬੀ, ਹਿੰਦੀ, ਉਰਦੂ ਅਤੇ ਅੰਗਰੇਜ਼ੀ ਵਿੱਚ ਰਚਿਆ ਜਾ ਚੁੱਕਿਆ ਹੈ। ਪੰਜਾਬੀ ਵਿੱਚ ਨਾਵਲ, ਕਹਾਣੀਆਂ ਅਤੇ ਕਵਿਤਾ ਦੀਆਂ ਪੁਸਤਕਾਂ ਵੱਡੀ ਮਾਤਰਾ ਵਿੱਚ ਮਿਲਦੀਆਂ ਹਨ। ਅੰਮ੍ਰਿਤਾ ਪ੍ਰੀਤਮ ਦੀ ਇੱਕ ਕਵਿਤਾ 'ਅੱਜ ਆਖਾਂ ਵਾਰਿਸ ਸਾਹ ਨੂੰ ਕਿਤੇ ਕਬਰਾਂ ਵਿੱਚੋਂ ਬੋਲ' ਨੇ ਹੀ ਗੁਣਾਕੇ ਰੱਖ ਦਿੱਤਾ ਸੀ ਪ੍ਰੰਤੂ ਹਰਵਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਭੱਟੀ ਦੇ ਵੰਡਨਾਮੇ ਨੇ ਤਾਂ ਹਰ ਪੰਜਾਬੀ ਦੀ ਮਾਨਸਿਕਤਾ ਨੂੰ ਕੁਰੇਦ ਕੇ ਰੱਖ ਦਿੱਤਾ ਹੈ, ਇਹ ਵੰਡਨਾਮਾ ਇੱਕ ਲੰਬੀ ਕਵਿਤਾ ਦੇ ਰੂਪ ਵਿੱਚ ਹੈ, ਪ੍ਰੰਤੂ ਇਸ ਵਿੱਚ 25 ਕਵਿਤਾਵਾਂ ਤਰਤੀਵ ਵਾਰ ਵੱਖ-ਵੱਖ ਸਥਿਤੀਆਂ ਅਤੇ ਸਮੇਂ ਅਨੁਸਾਰ ਹਨ। ਕਵਿਤਾਵਾਂ ਦੀ ਹਰ ਸਤਰ ਸੁਚੇਤ ਪੰਜਾਬੀਆਂ ਨੂੰ ਉਸ ਦੁੱਖਦਾਈ ਸਮੇਂ ਦੀ ਤਸਵੀਰ ਖਿੱਚ ਕੇ ਝੰਜੋੜ ਦਿੰਦੀ ਹੈ, ਜਿਸ ਨੇ ਅੰਗਰੇਜ਼ਾਂ ਦੀਆਂ ਚਾਲਾਂ ਦਾ ਪਰਦਾ ਫਾਸ ਕਰਕੇ ਇਨਸਾਨੀਅਤ ਨੂੰ ਦਾਗਦਾਰ ਕਰਨ ਦੇ ਮਨਸੂਬੇ ਨੂੰ ਦਰਸਾਇਆ ਹੈ। ਇਹ ਵੰਡਨਾਮਾ ਸਾਹ ਮੁਹੰਮਦ ਵੱਲੋਂ ਅੰਗਲੋ ਸਿੱਖ ਵਾਰ ਬਾਰੇ ਲਿਖੇ ਜੰਗਨਾਮੇ ਦੀ ਤਰਜ 'ਤੇ ਲਿਖਿਆ ਗਿਆ ਹੈ। ਉਹ ਜੰਗਨਾਮਾ ਜੋਸ਼ ਪੈਦਾ ਕਰਦਾ ਸੀ ਪ੍ਰੰਤੂ ਇਹ ਵੰਡਨਾਮਾ ਹਿਰਦਿਆਂ ਨੂੰ ਤੜਪਣ ਲਾ ਦਿੰਦਾ ਹੈ। ਇਸ ਵੰਡ ਦਾ ਪ੍ਰਭਾਵ ਪੰਜਾਬੀਆਂ 'ਤੇ ਅਜਿਹਾ ਅਮਿਟ ਪ੍ਰਭਾਵ ਪਿਆ ਹੈ, ਜਿਹੜਾ ਕਦੀ ਵੀ ਭੁੱਲਿਆ ਨਹੀਂ ਜਾ ਸਕਦਾ ਤੇ ਹਮੇਸ਼ਾ ਆਪਣਿਆਂ ਦੇ ਵਿਛੋੜੇ ਅਤੇ ਖੋਜਣ ਦਾ ਸੰਤਾਪ ਦੁੱਖ ਦਿੰਦਾ ਰਹੇਗਾ। ਇਹ ਵੰਡ ਭਾਵੇਂ ਅੰਗਰੇਜ਼ਾਂ ਦਾ ਭਾਰਤੀਆਂ ਦੀ ਹਿੱਕ ਵਿੱਚ ਮਾਰਿਆ ਸਿਆਸੀ ਤੀਰ ਸੀ ਪ੍ਰੰਤੂ ਇਸ ਤੀਰ ਦੀ ਚੀਸ ਦਾ ਦੁਖਾਂਤ ਸਭ ਤੋਂ ਵੱਧ ਪੰਜਾਬੀਆਂ ਨੂੰ ਸਹਿਣਾ ਪਿਆ, ਜੋ ਏਧਰੋਂ ਧਰ ਤੇ ਧਰੋਂ ਏਧਰ ਆਏ ਸਨ। ਇੱਕ ਕਿਸਮ ਨਾਲ ਪੰਜਾਬੀਆਂ ਦੀ ਰੂਹ ਨੂੰ ਵੰਡਣ ਦੀ ਕੋਸ਼ਿਸ਼ ਸੀ। ਹੈਵਾਨੀਅਤ ਦਾ ਨੰਗਾ ਨਾਚ ਹੋਇਆ ਸੀ। ਜਿਵੇਂ ਗੁਰਬਾਣੀ ਵਿੱਚ ਆਉਂਦਾ ਹੈ 'ਕੋਈ ਹਰਿ ਬੂਟ ਰਹਿ ਰੀ' ਉਸੇ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦੋਹਾਂ ਪਾਸਿਆਂ ਦੇ ਚੁਨਿੰਦਾ ਪੰਜਾਬੀਆਂ ਨੇ ਜਾਤ ਪਾਤ, ਧਰਮ ਅਤੇ ਨਸਲ ਤੋਂ ਉਪਰ ਉਠਕੇ ਇਕ ਦੂਜੇ ਦੀ ਬਾਂਹ ਫੜੀ ਸੀ। ਅੰਗਰੇਜ਼ਾਂ ਦਾ ਭਾਰਤ ਆ ਕੇ ਆਪਣਾ ਰਾਜ ਸਥਾਪਤ ਕਰਨ, ਉਸ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਦੀਆਂ ਸਿਆਸੀ ਚਾਲਾਂ, ਵੰਡ ਦੀਆਂ ਸਾਰੀਆਂ ਘਟਨਾਵਾਂ ਅਤੇ ਬਾਅਦ ਵਿੱਚ ਮੁੜ ਵਸੋਬੇ ਬਾਰੇ ਕਵਿਤਾਵਾਂ ਰਾਹੀਂ ਸਥਿਤੀਆਂ ਦਾ ਵਰਣਨ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ। ਇਨ੍ਹਾਂ ਕਵਿਤਾਵਾਂ ਵਿੱਚ ਵੰਡ ਦਾ ਲੋਕਾਈ ਤੇ ਜਿਹੜਾ ਦੁਖਾਂਤਕ ਪ੍ਰਭਾਵ ਪਿਆ ਉਸ ਬਾਰੇ ਦਰਸਾਇਆ ਗਿਆ ਹੈ। ਇਨ੍ਹਾਂ ਕਵਿਤਾਵਾਂ ਦੀ ਇੱਕ ਖੂਬੀ ਹੈ ਕਿ ਇਹ ਸਾਰੀਆਂ ਹੀ ਪੰਜਾਬੀਆਂ ਦੇ ਦਿਲ ਤੇ ਰੂਹ ਦੀ ਆਵਾਜ਼ ਹਨ। ਭਾਵੇਂ ਹਰਵਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਭੱਟੀ ਦੀਆਂ ਇਹ ਕਵਿਤਾਵਾਂ ਬਜ਼ੁਰਗਾਂ ਤੋਂ ਸੁਣੀਆਂ ਅਤੇ ਇਤਿਹਾਸ ਤੋਂ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕੀਤੀ ਜਾਣਕਾਰੀ ਤੇ ਅਧਾਰਤ ਹਨ ਪ੍ਰੰਤੂ ਇਹ ਲੱਗਦਾ ਹੈ ਕਿ ਜਿਵੇਂ ਇਹ ਸਾਰਾ ਕੁਝ ਸਾਇਰ ਨੇ ਅੱਖੀਂ ਵੇਖਿਆ ਹੋਵੇ। ਕਈ ਪਿੰਡਾਂ ਦੇ ਪਿੰਡ ਏਧਰੋਂ ਧਰ ਤੇ ਧਰੋਂ ਏਧਰ ਆਏ ਪ੍ਰੰਤੂ ਇਨ੍ਹਾਂ ਪਿੰਡਾਂ ਦੇ ਲੋਕ ਅਜੇ ਵੀ ਇੱਕ ਦੂਜੇ ਨੂੰ ਯਾਦ ਕਰਕੇ ਚੰਗੇ ਵਕਤਾਂ ਦੀ ਪ੍ਰਸੰਸਾ ਕਰਦੇ ਹੋਏ ਹ ਕੇ ਲੈਂਦੇ ਹਨ। ਹਰਵਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਭੱਟੀ ਦੇ ਆਪਣੇ ਪਿੰਡ 'ਛੋਟੀ ਹਰਿਉ' ਦਾ ਤੀਜਾ ਹਿੱਸਾ ਸੁੱਖੀ ਸਾਂਦੀ ਪਾਕਿਸਤਾਨ ਚਲਾ ਗਿਆ। ਉਨ੍ਹਾਂ

ਦੀਆਂ ਅਜੇ ਵੀ ਸਾਂਝਾਂ ਪੀਡੀਆਂ ਹਨ। ਲੋਕ ਧਰਮ ਅਤੇ ਜਾਤ ਬਿਰਾਦਰੀ ਤੋਂ ਉਪਰ ਉਠਕੇ ਇਨਸਾਨੀਅਤ ਦੀ ਬਾਤ ਪਾਉਂਦੇ ਹਨ, ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਵਿੱਚੋਂ ਮੌਰ ਮੁਹੱਬਤ ਦੀ ਮਹਿਕ ਆਉਂਦੀ ਹੈ। ਕੁਝ ਲੋਕ ਪੁਰਾਣੇ ਜ਼ਖਮਾਂ ਨੂੰ ਕੁਰੇਦਣ ਦੀ ਕੋਸ਼ਿਸ਼ ਕਰਦੇ ਹਨ। ਭੱਟੀ ਨੇ ਇਸ ਵੰਡਨਾਮਾ ਵਿੱਚ ਪੰਜਾਬ ਦੀ ਪ੍ਰਕ੍ਰਿਤੀ, ਬੋਲੀ, ਰਹਿਤਲ, ਪਹਿਰਾਵਾ ਅਤੇ ਭੂਗੋਲਿਕ ਸਥਿਤੀ ਬਾਰੇ ਲਿਖਿਆ ਹੈ ਕਿ ਪਰਮਾਤਮਾ ਨੇ ਕਿਤੇ ਜੰਗਲ, ਪਰਬਤ, ਸਮੁੰਦਰ ਬਣਾਏ, ਜਿਸ ਨਾਲ ਵਾਤਾਵਰਨ ਮਨਮੋਹਕ ਬਣ ਗਿਆ। ਪੰਜਾਬੀਆਂ ਦੀ ਫਿਤਰਤ ਬਾਰੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਲਿਖਿਆ ਕਿ ਉਹ ਦਰਵੇਸ਼, ਨਿਵੇਕਲੇ,

ਅਣਖੀ, ਈਨ ਨਾ ਮੰਨਣ ਵਾਲੇ, ਧਰਮ ਕਰਮ ਦੇ ਪਹਿਰੇਦਾਰ, ਮਾਣ ਮੱਤੇ, ਕਿਰਤੀ, ਮੁਹੱਬਤੀ, ਮਨ ਮਰਜੀ ਦੇ ਮਾਲਕ, ਸੁਭਾਅ ਦੇ ਮਿੱਠੇ ਵੀ ਪ੍ਰੰਤੂ ਗੁਸੈਲੇ ਵੀ ਹਨ ਤੇ ਡਾਂਗ 'ਤੇ ਡੇਰਾ ਰੱਖਦੇ ਹਨ। ਸਾਇਰ ਨੇ ਲਿਖਿਆ ਹੈ ਘੁਗ ਵਸਦੇ ਪੰਜਾਬ ਵਿੱਚ ਅੰਗਰੇਜ਼ਾਂ ਨੇ ਆ ਕੇ ਹਿੰਦੂਆਂ, ਸਿੱਖਾਂ ਤੇ ਮੁਸਲਮਾਨਾਂ ਵਿੱਚ ਧਾਰਮਿਕ ਵੰਡੀਆਂ ਪਾਈਆਂ, ਬੇਦਸ਼ਾਂ ਲਗਾਈਆਂ, ਫ਼ਸਾਦ ਕਰਵਾਏ ਅਤੇ ਸ਼ਾਜ਼ ਤਹਿਤ ਸਕੂਲ ਆਪਣੇ ਬਣਾਏ। ਅਖੀਰ ਇਨ੍ਹਾਂ ਸਕੂਲਾਂ ਦੀ ਸਿਖਿਆ ਹੀ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀਆਂ ਜੜ੍ਹਾਂ ਵਿੱਚ ਬੈਠੀ, ਜਦੋਂ ਪਰਵਾਸ ਵਿੱਚ ਜਾ ਕੇ ਪੰਜਾਬੀਆਂ ਨੇ ਗ਼ਦਰ ਲਹਿਰ ਸ਼ੁਰੂ ਕੀਤੀ। 1857 ਦਾ ਗ਼ਦਰ ਅੰਗਰੇਜ਼ਾਂ ਦੀਆਂ ਨੀਤੀਆਂ ਦੇ ਵਿਰੋਧ ਵਜੋਂ ਹੋਇਆ ਤੇ ਬਾਗ਼ੀਆਂ ਨੂੰ ਫਾਂਸੀਆਂ ਲਗਾਈਆਂ, ਵੰਡੇ ਤੇ ਰਾਜ ਕਰੇ ਦੀ ਨੀਤੀ ਅਪਣਾਈ। ਚਰਬੀ ਵਾਲੇ ਕਾਰਤੂਸਾਂ ਦੇ ਵਿਰੋਧ ਕਰਨ ਤੇ ਗਊ ਹੱਤਿਆਵਾਂ ਸ਼ੁਰੂ ਕਰਵਾਈਆਂ। ਗਊ ਹੱਤਿਆਵਾਂ ਵਿਰੁੱਧ ਨਾਮਧਾਰੀ ਲਹਿਰ ਦਾ ਆਗਮਨ ਹੋਇਆ। ਨਾਮਧਾਰੀਆਂ ਨੇ ਬੁੱਚਤ ਮਾਰ ਦਿੱਤੇ। ਅੰਗਰੇਜ਼ਾਂ ਨੇ ਨਾਮਧਾਰੀਆਂ ਨੂੰ ਮਾਲੇਕੋਟਲਾ ਵਿਖੇ ਤੋਪਾਂ ਨਾਲ ਉਤਾ ਦਿੱਤਾ, ਨਾ ਕੋਈ ਅਪੀਲ ਨਾ ਦਲੀਲ। ਪਹਿਲੇ ਸੰਸਾਰ ਯੁੱਧ ਸਮੇਂ ਸਿੱਖਾਂ, ਹਿੰਦੂਆਂ ਅਤੇ ਮੁਸਲਮਾਨਾਂ ਨੂੰ ਫ਼ੌਜ ਵਿੱਚ ਲੜਨ ਲਈ ਭਰਤੀ ਕਰ ਲਿਆ। ਜੰਗ ਖ਼ਤਮ ਹੋਣ ਤੇ ਅੰਗਰੇਜ਼ ਪੁਰਾਣੇ ਰੰਗ ਵਿੱਚ ਆ ਗਏ। ਭਗਤ ਸਿੰਘ ਨੂੰ ਫਾਂਸੀ ਲਗਾ ਦਿੱਤੀ ਗਈ। ਅੰਗਰੇਜ਼ਾਂ ਦੀ ਫ਼ਿਕਾਪ੍ਰਸਤੀ ਦੀ ਨੀਤੀ ਕਰਕੇ ਮਜ਼੍ਹਬੀ ਜਨੂਨ ਪੈਦਾ ਹੋ ਗਏ। ਮੁਸਲਮਾਨਾਂ ਵਿੱਚ ਡਰ ਪੈਦਾ ਹੋ ਗਿਆ। ਰਿਆਸਤਾਂ ਨੂੰ ਉਨ੍ਹਾਂ

ਦੇ ਰਾਜ ਸੰਭਾਲ ਦਿੱਤੇ। ਕਾਂਗਰਸ ਵਿੱਚੋਂ ਜਿਨਹਾ ਨੂੰ ਤੋੜ ਲਿਆ। ਵੋਟਾਂ ਮਜ਼੍ਹਬ ਤੇ ਜਾਤ ਨਾਲ ਜੋੜ ਦਿੱਤੀਆਂ। ਦੂਜੇ ਸੰਸਾਰ ਜੰਗ ਵਿੱਚ ਅੰਗਰੇਜ਼ ਤੇ ਰੂਸ ਇਕੱਠੇ ਹੋ ਗਏ। ਮੁਸਲਮ ਲੀਗ ਅੱਗੇ

Dr Harvinder Singh Bhatti, retired as Professor from Department of Sociology, P. U. Patiala. His Areas of interest include Punjabi Culture, Religion and Spirituality.

ਵੰਡਨਾਮਾ ਨਵੇਂ ਗੁਰਮੁਖੀ ਤੇ ਸ਼ਾਹਮੁਖੀ ਰੂਪ ਵਿੱਚ ਆਪਦੇ ਸਨਮੁਖ ਹੈ। ਇਹ ਦੋਸ਼ ਅਤੇ ਪੰਜਾਬ ਦੀ ਵੰਡ ਦੇ ਦਰਦ ਦਾ ਦਸਤਾਵੇਜ਼ ਹੈ। ਵੰਡ ਜਿਸਨੇ ਬਾਹਰ ਧਰਤੀ, ਅਸਮਾਨ, ਪੁੱਣ-ਪਾਣੀ ਤੇ ਅੰਦਰ ਦਿਲਾਂ, ਮਨਾਂ ਤੇ ਰੂਹਾਂ ਵਿੱਚ ਵੰਡ ਪਾਈ, ਬੜੀ ਬੇਤਰਸ, ਬੇਵਕਤ ਤੇ ਬੇਲੋੜੀ ਸੀ। ਇਹਦਾ ਜ਼ਖਮ ਤੇ ਦਰਦ ਬਹੁਤ ਗਹਿਰਾ ਸਾਡੇ ਸਭ ਦੇ ਅੰਦਰ ਹੈ। ਸਬੰਬ ਨਾਲ ਇਹ ਮੇਰੇ ਰਾਹੀਂ ਸ਼ਬਦਾਂ ਦੇ ਰੂਪ ਵਿੱਚ ਉਤਰ ਆਇਆ ਹੈ। ਇਨਸਾਨੀ ਮਨ, ਨੇਹਰ ਤੇ ਨੂਰ ਵਿੱਚ ਆਦਿ ਕਾਲ ਤੋਂ ਵੰਡਿਆ ਰਿਹਾ ਹੈ। ਇਹ ਵੰਡ ਖੁਦੀ ਤੇ ਖੁਦਾ ਦੀ ਹੈ। ਇਹ ਖੰਦਿਆਂ ਦੀ, ਕੌਮਾਂ ਦੀ, ਧਰਮਾਂ ਦੀ, ਦੇਸ਼ਾਂ ਦੀ ਸ਼ਕਲ ਧਾਰਕੇ ਖੁਦ ਤੇ ਖੁਦਾ ਨੂੰ ਵੰਡ ਲੈਂਦੀ ਹੈ। ਪਰ ਇਹ ਵੀ ਸੱਚ ਹੈ ਕਿ ਨਫਰਤ ਦੀ ਮੁਹੱਬਤ ਨਾਲੋਂ, ਜੰਗ ਦੀ ਅਮਨ ਨਾਲੋਂ ਤੇ ਵੰਡ ਦੀ ਏਕਤਾ ਨਾਲੋਂ, ਹਮੇਸ਼ਾ ਉਮਰ ਛੋਟੀ ਹੁੰਦੀ ਹੈ, ਬਸ਼ਰਤ ਕਿ ਅਸੀਂ ਮੁਹੱਬਤ, ਅਮਨ ਤੇ ਏਕਤਾ ਨੂੰ ਦਿਲ 'ਚ ਵਸਾਈ ਰੱਖੀਏ। ਮਨਾਂ ਨੂੰ ਵੰਡਣ ਵਾਲੇ ਨੇਹਰ ਨੂੰ ਆਪਣੇ ਰੁਹਾਨੀ ਨੂਰ ਦੇ ਰੂਬਰੂ ਕਰਨਾ ਬਹੁਤ ਜ਼ਰੂਰੀ ਹੈ। ਆਪਣੀ ਦੇ ਸਨਮੁਖ ਜੋ ਹੈ ਇਸਤਰਾਂ ਦੀ ਇੱਕ ਨਿਮਾਣੀ ਕੋਸ਼ਿਸ਼ ਹੈ।

ਕਰ ਲਈ। 1946 ਵਿੱਚ ਬੰਗਾਲ ਵਿੱਚ ਫਿਰਕੂ ਦੰਗੇ ਕਰਵਾ ਦਿੱਤੇ। ਨੇਤਾ ਕੁਰਸੀਆਂ ਲਈ ਲੜ ਪਏ। 47 ਵਿੱਚ ਹਿੰਦ ਹਿੰਦੂਆਂ ਅਤੇ ਪਾਕਿ ਮੁਸਲਮਾਨਾਂ ਦਾ ਬਣਾ ਦਿੱਤਾ। ਸਿੱਖ ਦੁਬਿਧਾ ਵਿੱਚ ਰਹੇ ਅਖੀਰ ਭਾਰਤ ਵਿੱਚ ਰਹਿਣਾ ਮਾਸਟਰ ਤਾਰਾ ਸਿੰਘ ਮੰਨ ਗਏ। ਫਿਰਕਾ ਪ੍ਰਸਤੀ ਭਾਠੂ ਹੋ ਗਈ, ਪਹਿਲਾਂ ਪੱਠੋਹਾਰ ਤੇ ਫਿਰ ਪੰਜਾਬ ਵਿੱਚ ਵੱਢ ਟੁੱਕ ਸ਼ੁਰੂ ਹੋ ਗਈ। ਧੀਆਂ ਭੈਣਾ ਦੀ ਇੱਜ਼ਤ ਮਿੱਟੀ ਵਿੱਚ ਰੁਲਣ ਲੱਗੀ। ਆਪਣੀ ਇੱਜ਼ਤ ਬਚਾਉਣੀਆਂ ਕੁਝ ਖੂਹਾਂ ਵਿੱਚ ਛਾਲ ਮਾਰ ਗਈਆਂ। ਬੇਗਾਨਗੀ

ਦਾ ਅਹਿਸਾਸ ਹੋ ਗਿਆ। ਬੋੜਾ ਬਹੁਤਾ ਸਾਮਾਨ ਲੈਕੇ ਲੋਕ ਤੁਰ ਪਏ, ਖਾਨਾਬਦੋਸ਼ ਬਣ ਗਏ। ਜਿਹੜੇ ਬਾਰ ਦੇ ਜੰਗਲ ਕੱਟ ਕੇ ਵਾਹੀ ਯੋਗ ਜ਼ਮੀਨ ਬਣਾਈ ਸੀ, ਛੱਡ ਕੇ ਖਾਲੀ ਹੱਥ ਆ ਗਏ। ਧਰ ਗੁਰਦੁਆਰਿਆਂ ਵਿੱਚ ਲੁਕਣਾ ਪਿਆ ਤੇ ਏਧਰ ਕੈਂਪਾਂ ਵਿੱਚ ਰੁਲਦੇ ਰਹੇ। ਬੁਰਫ਼ਾਗਰਦੀ ਨੇ ਬੱਚੇ, ਬਜ਼ੁਰਗ ਅਤੇ ਔਰਤਾਂ ਨੂੰ ਵੀ ਬਖਸ਼ਿਆ ਨਹੀਂ। ਲਾਸ਼ਾਂ ਰੁਲਦੀਆਂ ਰਹੀਆਂ। ਬੰਦੇ ਹੈਵਾਨ ਹੋ ਗਏ, ਔਰਤਾਂ ਦੀ ਦੁਰਗਤੀ ਹੁੰਦੀ ਰਹੀ। ਬੀਮਾਰੀਆਂ ਫੈਲ ਗਈਆਂ, ਕਈ ਰਸਤਿਆਂ ਵਿੱਚ ਦਮ ਤੋੜ ਗਏ। ਪੰਜਾਂ ਦਰਿਆਵਾਂ ਦੇ ਦੇਸ਼ ਜਿਥੇ ਕੱਜਕਾਂ ਪੂਜੀਆਂ ਜਾਂਦੀਆਂ ਸਨ, ਉਥੇ ਕਹਿਰ ਵਰਤਿਆ। ਕੁਝ ਕੁ ਨੇ ਧਰਮ ਬਦਲ ਲਏ। ਨੇਕੀ ਤੇ ਬਦੀ ਦੇ ਰਿਕਾਰਡ ਟੁੱਟ ਗਏ। ਚੋਰਾਂ ਤੇ ਠੱਗਾਂ ਦਾ ਬੋਲਬਾਲਾ ਰਿਹਾ। ਫਸਾਦ ਵੱਧ ਗਏ, ਨੇਤਾਵਾਂ ਨੇ ਬਲਦੀ 'ਤੇ ਤੇਲ ਪਾਏ। ਅਣਗਿਣਤ ਲੋਕ ਮਾਰੇ ਤੇ ਉਜੜ ਗਏ। ਖੂਨ ਦੇ ਦਾਗ ਬਰਸਾਤਾਂ ਨੇ ਧੋਏ। ਚੰਗੇ ਭਲੇ ਜੀਵਨ ਬਸਰ ਕਰਦੇ ਰਿਫਿਉਜੀ ਕੈਂਪਾਂ ਜੋਗੇ ਰਹਿ ਗਏ। ਮਹਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਰੰਧਾਵਾ ਰੀਫਿਉਜੀਆਂ ਦੇ ਮੁੜ ਵਸੋਬੇ ਲਈ ਫਰਿਸ਼ਤਾ ਬਣਕੇ ਆਏ। ਰਿਫਿਉਜੀਆਂ ਨੇ ਸ਼ਹਿਰਾਂ ਵਿੱਚ ਹੱਟੀਆਂ ਪਾਈਆਂ ਤਾਂ ਸਥਾਨਕ ਦੁਕਾਨਦਾਰਾਂ ਨੇ ਗੁੱਸਾ ਕੀਤਾ। ਸਿੱਖ ਸਟੇਟ ਦੀ ਦੱਬਦੀ ਆਵਾਜ਼ ਆਉਂਦੀ ਰਹੀ। ਪੂਰਵ ਵਿੱਚ ਲੋਕ ਮੁੜ ਵਿਰਾਸਤ ਦੀ ਸਾਂਝ ਹੋਣ ਕਰਕੇ ਇਨਸਾਨੀਅਤ ਦੀ ਹਵਾ ਆਉਣ ਲੱਗੀ। ਏਕਮਕਾਰ ਤੋਂ ਦੂਰ ਹੋ ਕੇ ਦੁੱਖ ਭੋਗਿਆ। ਨਫਰਤ ਪਰ ਲਾ ਕੇ ਉਡ ਗਈ। ਆਪਣੇ ਆਪ ਨੂੰ ਸੁਧਾਰਨ ਲਈ ਆਤਮ ਗਿਆਨ ਜ਼ਰੂਰੀ ਹੈ। ਰੂਹਾਂ ਦਾ ਮੇਲ ਹੋ ਗਿਆ। ਵੰਡਨਾਮਾ ਦਾ ਪਹਿਲਾ ਐਡੀਸ਼ਨ 2015 ਵਿੱਚ ਛਪਿਆ ਸੀ। ਆਉਣ ਵਾਲੀ ਪੀੜ੍ਹੀ ਲਈ ਇਹ ਵੰਡਨਾਮਾ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਆਪਣੀ ਵਿਰਾਸਤ ਦੀ ਦੁੱਖਦਾਈ ਤਸਵੀਰ ਵਿਖਾਉਣ ਵਿੱਚ ਸਹਾਈ ਹੋਵੇਗਾ ਤੇ ਪੁਰਾਣਾ ਦੇਵੇਗਾ ਕਿ ਪੰਜਾਬੀ ਹਰ ਸਥਿਤੀ ਦਾ ਸਾਹਮਣਾ ਕਰਨ ਸਮੇਂ ਦਲੇਰੀ ਅਤੇ ਬਹਾਦਰੀ ਨਾਲ ਮੁਕਾਬਲੇ ਕਰਕੇ ਸਫਲਤਾ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰਦੇ ਹਨ। ਉਸ ਵਕਤ ਦੀਆਂ ਘਟਨਾਵਾਂ ਦੀਆਂ ਤਸਵੀਰਾਂ ਦੇ ਕੇ ਘਟਨਾਵਾਂ ਦੀ ਸਾਰਥਿਕਤਾ ਬਣਾਈ ਗਈ ਹੈ। ਸਭ ਤੋਂ ਵੱਡੀ ਗੱਲ ਇਹ ਹੈ ਕਿ ਪੰਜਾਬੀ ਦੇ ਨਾਲ ਹੀ ਅੰਗਰੇਜ਼ੀ ਅਨੁਵਾਦ ਪ੍ਰਕਾਸ਼ਤ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ, ਜਿਸਦੀ ਅਤਿਅੰਤ ਲੋੜ ਹੈ ਕਿਉਂਕਿ ਬਹੁਤੀ ਮਾਤਰਾ ਵਿੱਚ ਨਵੀਂ ਪੀੜ੍ਹੀ ਅੰਗਰੇਜ਼ੀ ਮਾਧਿਅਮ ਵਿੱਚ ਪੜ੍ਹਾਈ ਕਰ ਰਹੀ ਹੈ। ਅੰਗਰੇਜ਼ ਵਿੱਚ ਬਾਕਮਾਲ ਅਨੁਵਾਦ ਡਾ. ਕਮੂਲ ਅਬੀ ਨੇ ਕੀਤਾ ਹੈ, ਉਹ ਵਧਾਈ ਦੇ ਪਾਤਰ ਹਨ। 123 ਪੰਨਿਆਂ ਤੇ 695 ਰੁਪਏ ਕੀਮਤ ਵਾਲਾ ਸੁਚਿਤਰ ਕਾਵਿ ਸੰਗ੍ਰਹਿ ਯੂਨੀਸਟਾਰ ਬੁਕਸ ਮੋਹਾਲੀ ਨੇ ਪ੍ਰਕਾਸ਼ਤ ਕੀਤਾ ਹੈ।

ਉਜਾਗਰ ਸਿੰਘ 91-94178 13072

ਸਕੂਲ ਕਾਉਂਸਲਿੰਗ ਦੀ ਲੋੜ ਅਤੇ ਸਕੋਪ

(ਸਫਾ 28 ਦੀ ਬਾਕੀ)

ਗਿਆਨ ਅਤੇ ਹੁਨਰ ਰੋਕਥਾਮ ਦਾ ਮੁੱਖ ਫੋਕਸ ਸੁਰੱਖਿਅਤ, ਦੇਖਭਾਲ ਕਰਨ ਵਾਲੇ, ਪ੍ਰਭਾਵਸ਼ਾਲੀ ਸਕੂਲੀ ਵਾਤਾਵਰਨ ਨਾਲ ਸਬੰਧਤ ਹੈ। ਇਸ ਫੋਕਸ ਨਾਲ ਸਬੰਧਤ ਖੇਤਰ ਸ਼ਾਮਲ ਹਨ ਕਲਾਸਰੂਮ ਪ੍ਰੋਫਾਈਲ ਅਤੇ ਵਿਭਿੰਨ ਹਦਾਇਤਾਂ ਪੂਰਵ-ਪ੍ਰਾਇਮਰੀ, ਪ੍ਰਾਇਮਰੀ, ਅਤੇ ਸੈਕੰਡਰੀ ਸਕੂਲਿੰਗ ਵਿਚਕਾਰ ਪ੍ਰਭਾਵਸ਼ਾਲੀ ਪਰਿਵਰਤਨ ਯੋਜਨਾ ਸੁਰੱਖਿਅਤ ਸਕੂਲਾਂ ਦੀਆਂ ਪਹਿਲਕਦਮੀਆਂ, ਬੁਲਿੰਗ ਜਾਗਰੂਕਤਾ ਪ੍ਰੋਗਰਾਮਿੰਗ ਸਮੇਤ, ਸਕਾਰਾਤਮਕ ਵਿਵਹਾਰ ਪ੍ਰਣਾਲੀਆਂ, ਆਚਾਰ ਸੰਹਿਤਾ, ਅਤੇ ਸੈਕਟਕਾਲੀਨ ਤਿਆਰੀ ਦੀ ਯੋਜਨਾਬੰਦੀ ਸਕੂਲ ਭਾਈਚਾਰੇ ਦੇ ਸਾਰੇ ਪਹਿਲੂਆਂ ਵਿੱਚ ਵਿਭਿੰਨਤਾ ਅਤੇ ਸ਼ਮੂਲੀਅਤ ਨੂੰ ਉਤਸ਼ਾਹਿਤ ਕਰਨਾ 3। ਮਾਰਗਦਰਸ਼ਨ ਸਿੱਖਿਆ ਸਕੂਲ ਦੇ ਸਲਾਹਕਾਰ ਵਿਦਿਆਰਥੀਆਂ ਨੂੰ ਪੀਅਰ ਦੀ ਮਦਦ, ਟਕਰਾਅ ਦਾ ਹੱਲ, ਸਮਾਜਿਕ ਹੁਨਰ, ਕਰੀਅਰ ਦੀ ਖੋਜ, ਅਤੇ ਸਿਹਤਮੇਦ ਜੀਵਨ ਸ਼ੈਲੀ ਦੀਆਂ ਚੋਣਾਂ ਵਰਗੇ ਖੇਤਰਾਂ ਵਿੱਚ ਸਿੱਧੀ ਹਿਦਾਇਤ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕਰ ਸਕਦੇ ਹਨ। ਨਾਲ ਹੀ, ਸਕੂਲ ਦੇ ਸਲਾਹਕਾਰ ਨਿੱਜੀ ਯੋਜਨਾਬੰਦੀ ਨੂੰ ਲਾਗੂ ਕਰਨ, ਸਕਾਰਾਤਮਕ ਸਕੂਲੀ ਮਾਹੌਲ ਨੂੰ ਉਤਸ਼ਾਹਿਤ ਕਰਨ, ਅਤੇ ਵਿਦਿਆਰਥੀਆਂ ਦੀ ਭਾਵਨਾਤਮਕ/ਸਮਾਜਿਕ ਤੰਦਰੁਸਤੀ ਨੂੰ ਵਧਾਉਣ ਵਿੱਚ ਦੂਜੇ ਸਿੱਖਿਆਕਾਰਾਂ ਨੂੰ ਸਹਾਇਤਾ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕਰਦੇ ਹਨ। ਸਕੂਲ ਦੇ ਸਲਾਹਕਾਰਾਂ ਦੀ ਵਿਦਿਅਕ ਭੂਮਿਕਾ ਵਿੱਚ ਇਹ ਵੀ ਸ਼ਾਮਲ ਹੋ ਸਕਦੇ ਹਨ: ਵਿਦਿਆਰਥੀਆਂ, ਮਾਪਿਆਂ, ਵਿਦਿਅਕ ਭਾਈਚਾਰੇ ਅਤੇ ਹੋਰ ਪੇਸ਼ੇਵਰਾਂ ਨੂੰ ਜਾਣਕਾਰੀ ਦਾ ਪ੍ਰਸਾਰ ਕਰਨਾ ਪੇਸ਼ੇਵਰ ਸਿਖਲਾਈ ਅਤੇ ਪਾਠਕ੍ਰਮ ਡਿਲੀਵਰੀ ਲਈ ਇੱਕ ਸਰੋਤ ਵਜੋਂ ਕੰਮ ਕਰਨਾ, ਖਾਸ ਤੌਰ 'ਤੇ ਮਾਨਸਿਕ ਸਿਹਤ, ਨਿੱਜੀ ਸੁਰੱਖਿਆ, ਅਤੇ ਸੰਵੇਦਨਸ਼ੀਲ ਮੁੱਦਿਆਂ ਨਾਲ ਸਬੰਧਤ ਖੇਤਰਾਂ ਵਿੱਚ ਸਕੂਲ ਅਤੇ/ਜਾਂ ਕਮਿਊਨਿਟੀ ਗਰੁੱਪਾਂ ਵਿੱਚ ਜਨਤਕ ਤੌਰ 'ਤੇ ਬੋਲਣਾ ਪੇਸ਼ੇਵਰ ਸਿਖਲਾਈ ਵਿੱਚ ਹਿੱਸਾ ਲੈਣਾ ਤਾਲਮੇਲ ਸਕੂਲ ਦੇ ਸਲਾਹਕਾਰ ਵਿਦਿਆਰਥੀਆਂ, ਹੋਰ ਸਿੱਖਿਆਕਾਰਾਂ, ਸਕੂਲ-ਅਧਾਰਤ ਵਿਦਿਆਰਥੀ ਸੇਵਾਵਾਂ ਟੀਮ, ਮਾਪਿਆਂ, ਅਤੇ ਹੋਰ ਭਾਈਚਾਰਕ ਏਜੰਸੀਆਂ ਅਤੇ ਬਾਹਰੀ

ਪੇਸ਼ੇਵਰਾਂ ਦੇ ਨਾਲ ਭਾਵਨਾਤਮਕ, ਬੌਧਿਕ, ਸਮਾਜਿਕ, ਅਕਾਦਮਿਕ, ਅਤੇ ਕਰੀਅਰ ਦੇ ਵਿਕਾਸ ਨੂੰ ਉਤਸ਼ਾਹਿਤ ਕਰਨ ਲਈ ਟੀਚਿਆਂ ਅਤੇ ਪ੍ਰਭਾਵਸ਼ਾਲੀ ਰਣਨੀਤੀਆਂ ਦੀ ਯੋਜਨਾ ਬਣਾਉਣ ਵਿੱਚ ਸਹਿਯੋਗੀ ਤੌਰ 'ਤੇ ਸਲਾਹ ਅਤੇ ਯੋਜਨਾ ਬਣਾਉਂਦੇ ਹਨ। ਵਿਦਿਆਰਥੀ। ਸਲਾਹ-ਮਸ਼ਵਰਾ ਵਿਦਿਆਰਥੀਆਂ ਦੀਆਂ ਵਿਅਕਤੀਗਤ ਲੋੜਾਂ 'ਤੇ ਜਾਂ ਸਕੂਲ, ਵੰਡ, ਜਾਂ ਕਮਿਊਨਿਟੀ ਪ੍ਰੋਗਰਾਮਾਂ ਜਾਂ ਸੇਵਾਵਾਂ 'ਤੇ ਕੇਂਦ੍ਰਿਤ ਹੋ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਮਾਪਿਆਂ ਅਤੇ ਅਧਿਆਪਕਾਂ ਨੂੰ ਜਾਗਰੂਕ ਕਰਨ ਲਈ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਮੀਟਿੰਗਾਂ ਅਤੇ ਸੈਸ਼ਨਾਂ ਦਾ ਵੀ ਪ੍ਰਬੰਧ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਸਕੂਲਾਂ ਵਿੱਚ ਸਲਾਹਕਾਰ ਵੀ ਭਾਈਚਾਰੇ ਦੇ ਨਾਲ ਕੰਮ ਕਰਦੇ ਹਨ। ਸਕੂਲ ਮਾਰਗਦਰਸ਼ਨ ਦੁਆਰਾ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕੀਤੀਆਂ ਜਾਂਦੀਆਂ ਸੇਵਾਵਾਂ ਬਾਰੇ ਸਕੂਲ ਭਾਈਚਾਰੇ ਵਿੱਚ ਜਾਗਰੂਕਤਾ ਫੈਲਾਉਣਾ ਸਕੂਲ ਦੇ ਸਲਾਹਕਾਰ ਦੀ ਇੱਕ ਮਹੱਤਵਪੂਰਣ ਭੂਮਿਕਾ ਹੈ। ਵਿਦਿਆਰਥੀਆਂ ਲਈ ਮੌਕਿਆਂ ਨੂੰ ਵਧਾਉਣ ਲਈ ਕਮਿਊਨਿਟੀ ਸਰੋਤ ਵਿਅਕਤੀਆਂ ਦੇ ਨਾਲ ਮਿਲ ਕੇ ਕੰਮ ਕਰਨਾ ਅਤੇ ਕਮਿਊਨਿਟੀ ਏਜੰਸੀਆਂ ਨੂੰ ਉਚਿਤ ਰੈਫਰਲ ਬਣਾਉਣਾ ਵਿਦਿਆਰਥੀਆਂ ਨੂੰ ਜੀਵਨ ਭਰ ਸਿੱਖਣ, ਤਬਦੀਲੀਆਂ, ਢੁਕਵੀਂ ਦੇਖਭਾਲ ਅਤੇ ਇਲਾਜ, ਅਤੇ ਸਫਲਤਾ ਵਿੱਚ ਸਹਾਇਤਾ ਕਰਦਾ ਹੈ। ਸਿੱਟਾ ਭਾਰਤ ਵਿੱਚ ਸਕੂਲ ਕੌਂਸਲਿੰਗ ਦਾ ਖੇਤਰ ਇੱਥੇ ਰਹਿਣ ਲਈ ਹੈ। ਹਾਲਾਂਕਿ ਅਜੇ ਵੀ ਬਚਪਨ ਵਿੱਚ ਹੈ, ਇਸ ਵਿੱਚ ਵਿਕਾਸ ਦੀ ਬਹੁਤ ਸੰਭਾਵਨਾ ਹੈ। ਇਹ ਵਿਸ਼ਵੀਕਰਨ ਦੇ ਨਾਲ ਵਿਦਿਆਰਥੀ ਭਾਈਚਾਰੇ ਦੀਆਂ ਉਭਰਦੀਆਂ ਲੋੜਾਂ ਨੂੰ ਪੂਰਾ ਕਰ ਸਕਦਾ ਹੈ, ਪਰਿਵਾਰਕ ਢਾਂਚੇ ਵਿੱਚ ਭਾਰੀ ਤਬਦੀਲੀਆਂ, ਸਮਾਜਿਕ ਕਦਰਾਂ-ਕੀਮਤਾਂ ਨੂੰ ਬਦਲਦਾ ਹੈ ਜਿਸ ਨਾਲ ਵਿਦਿਆਰਥੀਆਂ 'ਤੇ ਬਹੁਤ ਜ਼ਿਆਦਾ ਤਣਾਅ ਅਤੇ ਤਣਾਅ ਪੈਦਾ ਹੁੰਦਾ ਹੈ। ਵਿਦਿਆਰਥੀਆਂ ਦੀਆਂ ਵੱਧ ਰਹੀਆਂ ਮਨੋ-ਸਮਾਜਿਕ ਸਮੱਸਿਆਵਾਂ ਨੂੰ ਰੋਕਣ ਅਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦਾ ਇਲਾਜ ਕਰਨ ਅਤੇ ਵਿਦਿਆਰਥੀਆਂ ਨੂੰ ਸੰਪੂਰਨ ਵਿਕਾਸ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕਰਨ ਲਈ ਸਕੂਲ ਕਾਉਂਸਲਰ ਦੇ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਹੁਨਰ ਨੂੰ ਵਰਤਣ ਦੀ ਲੋੜ ਹੈ।

ਦੋ ਗਜ਼ਲਾਂ

ਸਮਝਾਇਆਂ ਜਿਹੜੇ ਸਮਝੇ ਉਹ ਪਾਰ ਗਏ। ਬਾਕੀ ਸਾਰੇ ਪਾਣੀ ਦੇ ਵਿਚਕਾਰ ਗਏ। ਨੇਰੀ ਨਾਲ ਯਾਰਾਨੇ ਪਾ ਕੇ ਵੇਖ ਲਿਆ, ਤਿਣਕਾ-ਤਿਣਕਾ ਕਰਕੇ ਸਭ ਗੁਲਜ਼ਾਰ ਗਏ। ਲੱਖਾਂ ਸੱਪ ਸਪੋਲੀਏ ਉਭਰ ਆਏ ਨੇ, ਤਿਉਤੀ ਵਾਲੀ ਵਰਮੀ ਵਿਚ ਇਕਰਾਰ ਗਏ। ਦੁੱਖ ਦਾ ਤੂਫ਼ਾਂ ਅੰਬਰ ਤਕ ਨੂੰ ਛੂਹ ਚੁੱਕਾ, ਪਹਿਲਾਂ ਦੁਸ਼ਮਣ, ਸੱਜਣ ਫਿਰ ਦਿਲਦਾਰ ਗਏ। ਪਤਝੜ ਜੋਬਨ ਉਤੇ ਆ ਕੇ ਮੁਸਕਾਈ, ਫੁੱਲ ਤੇ ਪੱਤੇ ਸੁੱਕੇ ਫਿਰ ਕਚਨਾਰ ਗਏ। ਸ਼ਿਖਰ ਦੁਪਹਿਰਾਂ ਏਦਾਂ ਡੋਲੀ ਲੁੱਟੀ ਹੈ, ਤੜਕ ਸਵੇਰੇ ਦੇ ਘੁੰਢ 'ਚੋਂ ਦੀਦਾਰ ਗਏ। ਪੈਰੀਪੈਣਾਂ, ਸਿਰ ਤੋਂ ਚੁੰਨੀ, ਸ਼ਰਮ ਹਯਾ, ਵਿਦਿਆ ਦੀ ਅਗਵਾਈ ਵਿਚ ਸਤਿਕਾਰ ਗਏ। ਰਾਤ ਗਈ ਤਾਂ ਦਿਨ ਦੇ ਸੋਹਣੇ ਆਂਚਲ ਵਿਚ, ਖਾਬਾਂ ਵਾਲੇ ਸਭ ਸੁੰਦਰ ਸੰਸਾਰ ਗਏ। ਭੁੰ ਮੰਡਲੀਕਰਣ 'ਚ ਕੀ ਦੱਸਾ ਨਾ ਦੱਸਾਂ, ਸ਼ਿਸ਼ਟਾਚਾਰ, ਚਰਿੱਤਰ, ਸਭਿਆਚਾਰ ਗਏ। ਸ਼ਾਦੀ ਦਾ ਤਿਉਹਾਰ ਮਨਾਇਆ ਜਸ਼ਨਾਂ ਨਾਲ, ਮਾਪਿਆਂ ਕੋਲੋਂ ਬੱਚਿਆਂ ਵਾਲੇ ਪਿਆਰ ਗਏ। ਬਾਲਮ ਮਾਇਆ ਜਾਲ 'ਚ ਰਿਸ਼ਤੇ ਟੁਟ ਰਹੇ, ਬੰਦੇ ਵਿੱਚੋਂ ਬੰਦੇ ਦੇ ਕਿਰਦਾਰ ਗਏ।

- ਬਲਵਿੰਦਰ ਬਾਲਮ ਗੁਰਦਾਸਪੁਰ 98156-25409

ਹੋਵਣਗੇ ਤੇਰੇ ਕੋਲ ਬਹੁਤ ਮਹਿਲ ਮੁਨਾਰੇ ਸੁਹਰਤ। ਪਰ ਤੇਰੀ ਕਰਤੂਤ 'ਚ ਵੇਖੀ ਭੁੱਖ ਜਲਾਲਤ ਗੁਰਬਤ। ਏਸੇ ਕਰਕੇ ਹਰ ਟਹਿਣੀ ਨਾਲ ਬਦਬੂ ਦੇ ਫੁਲ ਖਿੜਦੇ, ਤੂੰ ਤੇ ਗੁਲਸ਼ਨ ਦੀ ਧਰਤੀ ਵਿਚ ਬੀਜੀ ਸਾਰੀ ਨਫਰਤ। ਜਿਸ ਨੂੰ ਵੀ ਤੂੰ ਡੰਗ ਲਵੇ ਉਹ ਨਾ ਪਾਣੀ ਮੰਗੇ, ਨੂੰਏ ਨਾਲੋਂ ਵੀ ਮਾਤੀ ਹੈ ਜੀਭ ਤਿਰੀ ਦੀ ਆਦਤ ਸੁੱਕੇ ਦਰਿਆ ਨੂੰ ਵੀ ਬੱਦਲਾਂ ਅੱਗੇ ਝੁਕਣਾ ਪੈਂਦਾ, ਕੀਕੀ ਫਿਰ ਕਰਵਾ ਦਿੰਦੀ ਹੈ ਸਮਿਆਂ ਨਾਲ ਜ਼ਰੂਰਤ। ਸਬਨਮ ਦਾ ਨਾ ਐਵੇਂ ਹੀ ਬਦਨਾਮ ਕਰੇਗੀ ਵੇਖੀ, ਕਿਰਣ ਸਵੇਰੇ ਛੂਹ ਕੇ ਕਰਦੀ ਇਸ ਦੇ ਨਾਲ ਸ਼ਰਾਰਤ। ਆਚਾਰ ਅਤੇ ਸਤਿਕਾਰ 'ਚ ਬੰਦਾ ਪਰਖ ਲਿਆ ਜਾਂਦਾ, ਜੇ ਸਬਦਾਂ ਵਿੱਚ ਘੁਲੀ ਹੋਵੇ ਖੁੰਦਕਦਾਰ ਕਿਆਮਤ। ਰਹਿੰਦੀ ਦੁਨੀਆਂ ਤਕ ਚਮਕਣ ਬਣ ਕੇ ਫਿਰ ਚੰਨ ਸਿਤਾਰੇ, ਪਾ ਜਾਂਦੇ ਨੇ ਦੇਸ਼ ਦੀ ਖਾਤਿਰ ਜਿਹੜੇ ਲੋਕ ਸਹਾਦਤ। ਬੁਠ ਫਰੋਬ 'ਚ ਹਰ ਇਕ ਬੰਦਾ ਡੁੱਬਾ ਹੋਇਆ ਤੱਕਿਆ, ਬਸ ਤੇਰੇ ਦਰਬਾਰ 'ਚ ਵੇਖੀ ਆਪਾਂ ਖੂਬ ਸਿਆਸਤ। ਉਥੇ ਤੇਰੀਆਂ ਯਾਦਾਂ ਦਾ ਪਰਛਾਵਾਂ ਨਜ਼ਰੀ ਆਉਂਦਾ, ਦਰਿਆ ਕੰਢੇ ਦਿਸਦਾ ਹੈ ਜੋ ਉਚਾ ਸਾਰਾ ਪਰਬਤ। ਵੇਖ ਸਿਤਾਰਾ ਅੰਬਰ ਵਿਚੋਂ ਟੁਟ ਕੇ ਅੱਗ ਗਿਆ ਈ, ਪਲ ਛਿਣ ਵਿਚ ਹੀ ਗੁੰਮ ਹੋ ਜਾਂਦੀ ਅੰਬਰ ਵਿਚਲੀ ਸੁਹਰਤ। ਬਾਲਮ ਨੇ ਤਾਂ ਗਜ਼ਲਾਂ ਵਾਲੇ ਐਸੇ ਪੁੱਲ ਬਣਾਏ, ਆਉਂਦੇ ਜਾਂਦੇ ਰਾਹੀ ਲਘਦੇ ਲੈ ਕੇ ਪਿਆਰ ਮੁਹੱਬਤ।

ਦਰਸ਼ਨ ਇੱਕ ਗਰੀਬ ਪਿਤਾ ਦਾ ਪੁੱਤਰ। ਉਸ ਦਾ ਪਿਤਾ ਮਿਹਨਤ ਮਜ਼ਦੂਰੀ ਕਰਕੇ ਘਰਾ ਦਾ ਗੁਜ਼ਾਰਾ ਚਲਾਉਂਦਾ। ਦਰਸ਼ਨ ਆਮ ਗਰੀਬ ਲੜਕਿਆਂ ਵਰਗਾ ਲੜਕਾ ਸੀ। ਪੜ੍ਹਾਈ ਵਿਚ ਦਰਸ਼ਨ ਦਰਜੇ ਦਾ ਵਿਦਿਆਰਥੀ ਸੀ ਪਰ ਸੁੱਖ ਸਹੂਲਤਾਂ ਤੋਂ ਵਾਂਝਾ ਹੋਣ ਕਰਕੇ ਘਰ ਤੰਗੀਆਂ ਤੁਰਸੀਆਂ ਨਾਲ ਪੜ੍ਹਾਈ ਵੱਲ ਪੂਰਾ ਧਿਆਨ ਨਹੀਂ ਸੀ ਦੇ ਪਾਂਦਾ।

ਦਰਸ਼ਨ ਨੇ ਪਲੱਸ ਟੂ ਮੁਸ਼ਕਿਲ ਨਾਲ ਪਹਿਲੇ ਦਰਜੇ ਵਿੱਚ ਪਾਸ ਕੀਤੀ। ਔਖੇ-ਸੌਖੇ ਹੋ ਕੇ ਉਸ ਨੇ ਰਾਜ ਪੱਧਰ ਦੀ ਇੰਜੀਨੀਅਰਿੰਗ ਦਾ ਟੈਸਟ ਦਿੱਤਾ ਸੀ। ਪਿਤਾ ਨਾਲ ਉਹ ਮਿਹਨਤ ਮਜ਼ਦੂਰੀ ਕਰਨ ਵੀ ਜਾਂਦਾ। ਪਿੰਡ ਦੇ ਉੱਚੇ ਘਰਾਂ ਵਿੱਚ ਮਾੜੇ ਮੋਟੇ ਕੰਮ ਕਰਨ ਲਈ ਚਲਾ ਜਾਂਦਾ। ਤਿੰਨ ਭੈਣਾਂ ਤੇ ਇੱਕੱਲਾ ਭਰਾ ਸੀ ਉਹ।

ਇੰਜੀਨੀਅਰਿੰਗ ਦੇ ਟੈਸਟ 'ਚੋਂ ਦਰਸ਼ਨ ਫੇਲ੍ਹ ਹੋ ਗਿਆ ਸੀ। ਰੈਂਕ ਹੀ ਬਹੁਤ ਦੂਰ ਦਾ ਸੀ। ਉਹ ਬੜਾ ਮਾਯੂਸ ਹੋ ਗਿਆ। ਸਭ ਨੇ ਉਸ ਨੂੰ ਕੋਸਿਆ। ਖਾਸ ਕਰਕੇ ਉਸ ਦੇ ਪਿਤਾ ਨੇ ਉਸ ਨੂੰ ਖੂਬ ਡਾਂਟ ਫਟਕਾਰ ਲਗਾਈ ਸੀ ਕਿ ਤੂੰ ਪੜ੍ਹ ਕੇ ਕਿਹੜੇ ਖੋਹਣੇ ਖੋਹ ਲੈਣੇ ਸੀ, ਤੈਨੂੰ ਕਿਹਾ ਵੀ ਸੀ ਕਿ ਮਿਹਨਤ ਮਜ਼ਦੂਰੀ ਕਰਿਆ ਕਰ ਮੇਰੇ ਨਾਲ ਪਰ ਇਸ ਉਲੂ ਦੇ ਪੱਠੇ ਨੇ ਹਜ਼ਾਰ ਰੁਪਏ ਬਰਬਾਦ ਕਰ ਦਿੱਤੇ ਨੇ। ਇੱਥੇ ਪੜ੍ਹੇ-ਲਿਖੇ ਵਿਹਲੇ ਧੱਕੇ ਖਾਂਦੇ ਫਿਰਦੇ ਨੇ, ਤੂੰ ਕਿਹੜਾ ਅਫਸਰ ਬਣ ਜਾਣਾ ਏ।"

ਉਸ ਰਾਤ ਦਰਸ਼ਨ ਨੂੰ ਨੀਂਦ ਨਹੀਂ ਸੀ ਆਈ ਸਾਰੀ ਰਾਤ ਉਹ ਜਾਗਦਾ ਰਿਹਾ। ਸਾਰੀ ਰਾਤ ਬਿਨਾਂ ਚਾਦਰ-ਸਿਰਾਣੇ ਦੇ ਮੰਜੀ ਤੇ ਪਿਆ ਰਿਹਾ। ਉਹ ਛੱਤ ਤੇ ਬਾਲੇ ਗਿਣ ਰਿਹਾ ਸੀ ਤੇ ਸੋਚ ਰਿਹਾ ਸੀ ਕਿ ਮੈਂ ਵੀ ਬਾਪੂ ਦੇ ਵਾਂਗ ਸਾਰੀ ਉਮਰ ਲੋਕਾਂ ਦੀ ਚਾਕਰੀ ਕਰਾਂਗਾ। ਮਜ਼ਦੂਰੀ ਕਰਾਂਗਾ? ਮਾਂ ਮੇਰੀ ਸਾਰੀ ਉਮਰ ਲੋਕਾਂ ਦੇ ਭਾਂਡੇ ਮਾਝਦੀ ਰਹੇਗੀ, ਲੋਕਾਂ ਦੇ ਘਰਾਂ ਦਾ ਕੰਮ ਕਰਦੀ ਰਹੇਗੀ। ਲੋਕਾਂ ਦੀਆਂ ਚੰਗੀਆਂ-ਮਾੜੀਆਂ ਗੱਲਾਂ ਸੁਣਦੀ ਹੈ ਬੜੀ ਮੁਸ਼ਕਿਲ ਘਰ ਦਾ ਰੋਟੀ ਟੁਕ ਚਲਦਾ ਹੈ। ਮੈਂ ਨਹੀਂ ਮਜ਼ਦੂਰੀ ਕਰਨੀ। ਮਜ਼ਦੂਰੀ ਨਹੀਂ ਕਰਾਂਗਾ। ਕੀ ਉਹ ਕਿਹੜੇ ਹਨ ਜੋ ਇੰਜੀਨੀਅਰਿੰਗ 'ਚੋਂ ਪਾਸ ਹੁੰਦੇ ਹਨ। ਮੇਰੇ ਵਿਚ ਕੀ ਕਮੀ ਹੈ। ਉਹ ਸਾਰੀ ਰਾਤ ਸੋਚਦਾ ਰਿਹਾ। ਉਸ ਦੀ ਨੀਂਦ ਜਿਵੇਂ ਖੰਭ ਲਗਾ ਕੇ ਉਡ ਗਈ ਹੋਵੇ। ਉਸ ਦੇ ਅੰਦਰ ਉਸ ਦੇ ਆਪੇ ਦੀ ਜਯੋਤੀ ਜਗ ਪਈ। ਉਸ ਦੀ ਹਿੰਮਤ ਵਿਚ ਚੜਦੇ ਸੂਰਜ ਦੀ ਲਾਲੀ ਨੇ ਜਨਮ ਲੈ ਲਿਆ। ਉਸ ਦੀ ਸੋਚ ਵਿਚ ਹਜ਼ਾਰਾਂ ਲੱਖਾਂ ਦੇਵੀ ਜਗਣ, ਲੱਗੇ। ਇਕ ਰੋਸ਼ਨੀ ਉਸ ਦੇ

ਹਿਰਦੇ 'ਚੋਂ ਨਿਕਲ ਕੇ ਉਸ ਦੇ ਸਰੀਰ ਵਿੱਚ ਪਰਸਿਰਤ ਹੋ ਗਈ।

ਉਹ ਸਵੇਰੇ ਤੜਕੇ ਉਠਿਆ। ਪ੍ਰਭੂ ਦਾ ਨਾਮ ਲਿਆ। ਨਹਾਤਾ ਧੋਤਾ, ਤਿਆਰ ਹੋਇਆ। ਉਸ ਦੇ ਬਾਪੂ ਨੇ ਕਿਹਾ, "ਓਏ ਦਰਸ਼ਨ! ਸਵੇਰੇ ਸਵੇਰੇ ਤਿਆਰ ਹੋ ਕੇ ਕਿੱਥੇ ਚਲਿਆ ਏ? ਮੇਰੇ ਨਾਲ ਚਲ ਮਜ਼ਦੂਰੀ ਕਰਨ ਲਈ।"

ਦਰਸ਼ਨ ਨੇ ਨਿਰਮਲ ਮਨ ਨਾਲ ਕਿਹਾ, "ਬਾਪੂ, ਮੈਂ ਤੇਰੇ ਨਾਲ ਮਜ਼ਦੂਰੀ ਕਰਨ ਲਈ ਨਹੀਂ ਜਾਣਾ। ਮੈਂ ਕਿਤੇ ਕੰਮ ਚਲਿਆ ਵਾਂ।" ਉਹ ਬੇਜ਼ੋਰ ਹੋ ਕੇ ਘਰੋਂ ਨਿਕਲ ਪਿਆ। ਪਿੰਡ ਦੇ ਸਰਪੰਚ ਦੇ ਘਰ ਚਲਾ ਗਿਆ। ਸਰਪੰਚ ਪੜ੍ਹੇ ਲਿਖੇ ਪਰਿਵਾਰ ਦਾ ਸੀ। ਰੱਜੇ-ਪੁੱਜੇ ਘਰ ਦਾ ਸੀ ਸਰਪੰਚ। ਉਸ ਦੀ ਪਤਨੀ ਵੀ ਸੌਖੇ ਘਰ ਦੀ ਪੜੀ ਲਿਖੀ ਔਰਤ ਸੀ।

ਦਰਸ਼ਨ ਨੇ ਸਰਪੰਚ ਨੂੰ ਹੱਥ ਜੋੜ ਕੇ ਕਿਹਾ, "ਚਾਚਾ, ਸਿਰਫ ਇੱਕ ਪੰਜ ਸੌ ਰੁਪਏ ਦੇ-ਦੇ ਉਧਾਰੋ, ਤੈਨੂੰ ਮਜ਼ਦੂਰੀ ਕਰਕੇ ਦੋ ਦਵਾਂਗਾ।"

ਸਰਪੰਚ ਨੇ ਕਿਹਾ, "ਓਏ ਦਰਸ਼ਨ ਤੂੰ ਪੰਜ ਸੌ ਰੁਪਏ ਕੀ ਕਰਨੇ ਹਨ? ਤੈਥੋਂ ਕਿੱਥੇ ਕਿਤੇ ਜਾਣੇ ਨੇ ਪੰਜ ਸੌ ਰੁਪਏ। ਤੇਰਾ ਪਿਉ ਦਿਹਾੜੀਆਂ ਲਗਾਉਂਦਾ ਹੈ ਕਿੱਥੋਂ ਦੇਵੇਗਾ ਪੰਜ ਸੌ ਰੁਪਏ?"

ਦਰਸ਼ਨ ਨੇ ਫਿਰ ਹੱਥ ਜੋੜਦੇ ਸਰਪੰਚ ਨੂੰ ਕਿਹਾ, "ਚਾਚਾ ਮੈਂ ਇੰਜੀਨੀਅਰਿੰਗ ਦਾ ਦੁਬਾਰਾ ਟੈਸਟ ਦੇਣਾ ਹੈ। ਹੱਥ ਜੋੜ ਕੇ ਬੇਨਤੀ ਚਾਚਾ ਮੈਨੂੰ ਪੰਜ ਸੌ ਰੁਪਏ ਦੇ-ਦੇ। ਤੁਹਾਨੂੰ ਜ਼ਰੂਰੀ ਵਾਪਿਸ ਮੋੜ ਦਵਾਂਗਾ। ਮੈਂ ਟੈਸਟ ਦੇਣਾ ਏ ਚਾਚਾ।"

ਸਰਪੰਚ ਨੇ ਕਿਹਾ, "ਜਾ-ਜਾ ਕੇ ਅਪਣੇ ਪਿਉ ਨਾਲ ਮਿਹਨਤ-ਮਜ਼ਦੂਰੀ ਕਰ ਜਾਕੇ। ਇੰਜੀਨੀਅਰਿੰਗ ਦੇ ਟੈਸਟ 'ਚੋਂ ਤੂੰ ਅੱਗੇ ਫੇਲ੍ਹ ਹੋ ਚੁੱਕਾ ਏ। ਤੂੰ ਪਾਸ ਹੋ ਜਾਵੇਗਾ? ਜਾ ਮਿਹਨਤ-ਮਜ਼ਦੂਰੀ ਕਰ ਜਾ ਕੇ। ਓਧਰ ਕੋਠੇ-ਕੋਠੇ ਜਿੱਠੀਆਂ ਤੇਰੀਆਂ ਭੈਣਾਂ ਜਵਾਨ ਹਨ। ਦਿਹਾੜੀ-ਧੱਪਾ ਕਰਕੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਹੱਥ ਪੀਲੇ ਕਰਨ ਦੀ ਚਿੰਤਾ ਕਰ ਜਾ ਕੇ।"

ਗੁਪਤ ਦਰਸ਼ਨ ਲੇ ਇੱਕ ਲਿਲਕੜੀ ਇਕ ਤਰਲਾ ਲੈਂਦਿਆਂ ਕਿਹਾ, "ਚਾਚਾ, ਰੱਬ ਦੀ ਸਹੁੰ, ਇੱਕ ਵਾਰੀ ਸਿਰਫ

ਪੰਜ ਸੌ ਰੁਪਏ ਦੇ-ਦੇ। ਪਾਈ-ਪਾਈ ਚੁਾ ਦੇਵਾਂਗਾ ਚਾਚ।

ਸਰਪੰਚ ਦੇ ਨਾਲ ਖੜੀ ਉਸ ਦੀ ਪਤਨੀ ਨੇ ਕਿਹਾ, "ਦੋ ਦਵੇਂ ਮੁੰਡੇਨੂੰ ਪੰਜ ਸੌ ਰੁਪਏ, ਕਿਹੜੀ ਆਖਰ ਆ ਗਈ ਏ। ਹੁੰਦਾ ਫੇਲ੍ਹ ਤਾਂ ਹੋ ਜਾਏ। ਪੰਜ ਸੌ ਰੁਪਏ ਨਾਲ ਕਿਹੜਾ ਫਰਕ ਪੈਣ ਲੱਗਾ ਏ। ਸ਼ਾਇਦ ਵਿਚਾਰਾ ਪਾਸ ਹੋ ਜਾਵੇ।"

ਰਿਸ਼ਨ ਨੇ ਕਿਹਾ, "ਚਾਚੀ ਮੈਂ ਤੇਰਾ ਅਹਿਸਾਨ ਸਾਰੀ ਉਮਰ ਨਹੀਂ ਭੁਲਾਂਗਾ। ਪੰਜ ਸੌ ਰੁਪਏ ਦਿਉ। ਆਖਰ ਸਰਪੰਚਣੀ ਨੇ ਜ਼ੋਰ-ਜ਼ੋਰੀ ਪੰਜ ਸੌ ਰੁਪਏ ਦਰਸ਼ਨ ਨੂੰ ਦੇ ਦਿੱਤੇ।

ਬਸ ਫੇਰ ਕੀ ਸੀ। ਦਰਸ਼ਨ ਨੇ ਇੰਜੀਨੀਅਰਿੰਗ ਦੇ ਟੈਸਟ ਦਾ ਦਾਖਲਾ ਭਰ ਦਿੱਤਾ। ਕੁਝ ਮਹੀਨਿਆਂ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਉਸ ਦਾ ਟੈਸਟ ਹੋਣਾ ਸੀ। ਉਸ ਦਾ ਪਿਤਾ ਉਸ ਨੂੰ ਕੋਸਦਾ ਰਹਿੰਦਾ ਪਰ ਦਰਸ਼ਨ ਦੀ ਮਾਂ ਦੇ ਕਹਿਣ ਤੇ ਉਹ ਚੁੱਕ ਰਹਿਣ ਲੱਗ ਪਿਆ। ਦਰਸ਼ਨ ਦੇ ਹਿਰਦੇ ਦੀ ਜਯੋਤੀ ਜਗ ਚੁੱਕੀ ਸੀ। ਉਸ ਨੂੰ ਸਾਰੀ-ਸਾਰੀ ਰਾਤ ਨੀਂਦ ਨਾ ਆਉਂਦੀ। ਉਹ

ਸਾਰਾ-ਸਾਰਾ ਦਿਨ ਤੇ ਸਾਰੀ-ਸਾਰੀ ਰਾਤ ਕਿਤਾਬਾਂ ਵਿਚ ਖੁੱਭਿਆ ਰਹਿੰਦਾ। ਨੀਂਦ ਉਸ ਦੀ ਖੰਭ ਲਗਾ ਕੇ ਉਡ ਗਈ ਸੀ। ਸ਼ਾਇਦ ਹੀ ਉਹ ਰਾਤ ਨੂੰ ਘੰਟਾ-ਘੰਟਾ ਘੰਟਾ ਸੌਂਦਾ ਹੋਵੇ। ਦਿਨ-ਰਾਤ ਇੱਕ ਕਮਰੇ ਵਿਚ ਬੰਦ। ਉਸ ਦੇ ਮਨ ਵਿਚ ਇੱਕ ਸੰਘਰਸ਼, ਇੱਕ ਸ਼ਕਤੀ ਦਾ ਸੰਕਲਪ ਸੰਪੂਰਨ ਕਰਮ ਵਿਚ ਬਦਲ ਚੁੱਕਿਆ ਸੀ।

ਆਖਰ ਟੈਸਟ ਦਾ ਦਿਨ ਆ ਗਿਆ। ਉਸ ਦਾ ਟੈਸਟ ਚੰਗਾ ਹੋ ਗਿਆ ਸੀ। ਉਹ ਆਪਣੇ ਪਿਉ ਨਾਲ ਮਿਹਨਤ ਮਜ਼ਦੂਰੀ ਕਰਨ ਜਾਣ ਲੱਗ ਪਿਆ, ਇਸ ਕਰਕੇ ਜੇ ਪਾਸ ਨਾਲ ਹੋਇਆ ਤਾਂ ਸਰਪੰਚ ਦੇ ਪੰਜ ਸੌ ਰੁਪਏ ਦੇਣੇ ਹਨ।

ਕੁਝ ਹਫਤਿਆਂ ਬਾਅਦ ਇੱਕ ਚਿੱਠੇ ਰੰਗ ਦੀ ਕਾਰ ਦੁਪਹਿਰ ਦੇ ਸਮੇਂ ਦਰਸ਼ਨ ਦੇ ਘਰ ਅੱਗੇ ਆ ਖੜੀ ਹੋਈ। ਦਰਸ਼ਨ ਤੇ ਉਸ ਦਾ ਬਾਪੂ ਪਿੰਡ 'ਚ ਮਜ਼ਦੂਰੀ ਕਰਕੇ ਘਰ ਰੋਟੀ ਖਾਣ ਆਏ ਸੀ। ਦਰਵਾਜ਼ਾ ਦੇ ਖਟਪਟਾਉਣ ਦੀ ਅਵਾਜ਼ ਸੁਣ ਕੇ ਦਰਸ਼ਨ ਦਾ ਪਿਤਾ ਬਾਹਰ ਨਿਕਲਿਆ।

ਕਾਰ ਵਾਲਿਆਂ ਨੇ ਕਿਹਾ, "ਦਰਸ਼ਨ ਕੁਮਾਰ ਇਥੇ ਰਹਿੰਦਾ ਹੈ?" ਉਸ ਦੇ ਪਿਤਾ ਨੇ ਕਿਹਾ, "ਹਾਂ ਜੀ ਸਾਬ, ਇਥੇ

ਹੀ ਰਹਿੰਦਾ ਹੈ।" ਏ ਕਹਿ ਕੇ ਉਹ ਅੰਦਰ ਦੌੜ ਆਇਆ, 'ਤੇ ਦਰਸ਼ਨ ਨੂੰ ਕਹਿਣ ਲੱਗਾ, "ਓਏ ਕੀ ਕਰਨਾਮਾਂ ਕਰਕੇ ਆਇਆ ਹੋ ਵੱਡੇ-ਵੱਡੇ ਲੋਕ ਵੱਡੀ ਸਾਰੀ ਗੱਡੀ 'ਚ ਤੈਨੂੰ ਲੈਣ ਆਏ ਨੇ। ਕੀ ਕਰਕੇ ਆਇਆ ਏ ਬਾਹਰ।"

ਦਰਸ਼ਨ ਉਸ ਕੇ ਬਾਹਰ ਗਿਆ ਤਾਂ ਉਹ ਲੋਕ ਅੰਦਰ ਆ ਚੁੱਕੇ ਸਨ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਕਿਹਾ, "ਕਾਕਾ, ਦਰਸ਼ਨ ਕੁਮਾਰ ਤੇਰਾ ਹੀ ਨਾਮ ਹੈ? ਤੁਸੀਂ ਇੰਜੀਨੀਅਰਿੰਗ ਦੇ ਟੈਸਟ 'ਚੋਂ ਰਾਜ 'ਚੋਂ ਪਹਿਲੇ ਨੰਬਰ 'ਤੇ ਆਏ ਹੋ। ਅਸੀਂ ਤੁਹਾਡੇ ਬਾਰੇ ਕੁਝ ਲਿਖਣ ਆਏ ਹਾਂ ਅਤੇ ਅਪਣੀਆਂ ਕੁਝ ਫੋਟੋ (ਤਸਵੀਰਾਂ) ਦੇਵੇ।" ਰਾਜ ਭਰ 'ਚੋਂ ਪਹਿਲੇ ਨੰਬਰ 'ਤੇ ਆਇਆ ਹਾਂ। ਦਰਸ਼ਨ ਸੁਣ ਕੇ ਹੈਰਾਨ ਸੀ। ਉਸ ਨੂੰ ਇਤਬਾਰ ਨਹੀਂ ਸੀ ਆ ਰਿਹਾ। ਉਸ ਦੇ ਸਾਰੇ ਸਰੀਰ ਵਿੱਚ ਖੁਸ਼ੀ ਦੀ ਲਹਿਰ ਦੌੜ ਗਈ। ਖੁਸ਼ੀ ਵਿੱਚ ਉਸ ਦੇ ਰੋਂਗਟੇ ਖੜੇ ਹੋ ਗਏ। ਜਿਵੇਂ ਉਹ ਹਵਾ ਵਿਚ ਉਡ ਰਿਹਾ ਹੋਵੇ। ਉਸ ਦਾ ਬਾਪੂ ਜਿਵੇਂ ਦਿਨ ਤਾਰੇ ਵੇਖ ਰਿਹਾ ਹੋਵੇ। ਉਸ ਦੀ ਮਾਂ, ਉਸ ਦੀਆਂ ਭੈਣਾਂ ਖੁਸ਼ੀ ਵਿਚ ਖਾਮੋਸ਼ ਹੋ ਗਈਆਂ। ਜਿਵੇਂ ਖੁਸ਼ੀ ਅਭਿਵਿਅਕਤ ਕਰਨੀ ਮੁਸ਼ਕਿਲ ਹੋਵੇ। ਕੋਈ ਠੰਡੀ ਹਵਾ ਵਾਲੀ ਅਚਾਨਕ ਖਿੜਕੀ ਖੁਲ੍ਹ ਗਈ ਹੋਵੇ। ਜੋ ਰੱਬ ਤੋਂ ਮੰਗਿਆ ਨਹੀਂ, ਉਸ ਨਾਲ ਰੱਬ ਨੇ ਅਚਾਨਕ ਝੋਲੀ ਭਰ ਦਿੱਤੀ ਜਾਵੇ। ਖੁਸ਼ੀ ਵਿਚ ਸਾਰਾ ਪਰਿਵਾਰ ਇੱਕ ਵੱਡੇ ਸਾਗਰ ਵਿਚ ਆਜ਼ਾਦ ਤਰਦੀਆਂ ਮਛਲੀਆਂ ਵਾਂਗ ਨਜ਼ਰ ਆ ਰਿਹਾ ਸੀ।

ਸਾਰੇ ਪਿੰਡ ਵਿਚ ਕਿਸੇ ਅਲੌਕਿਕ ਖੁਸ਼ਬੂ ਦਾ ਨਜ਼ਾਰਾ ਪਸਰ ਗਿਆ। ਦਰਸ਼ਨ ਦੀ ਪ੍ਰਾਪਤੀ ਦੀ ਖੁਸ਼ਬੂ ਸਾਰੇ ਪਿੰਡ ਵਿੱਚ ਫੈਲ ਗਈ। ਕਣ-ਕਣ ਸੁਗੰਧਿਤ ਕਰ ਗਈ। ਜਦ ਸਰਪੰਚ ਤੇ ਸਰਪੰਚਣੀਆਂ ਨੂੰ ਪਤਾ ਚੱਲਿਆ। ਸਰਪੰਚ ਨੇ ਦਰਸ਼ਨ ਦੇ ਘਰ ਸਾਹਮਣੇ ਆਉਂਦੇ ਸਾਰ ਹੀ ਉਚੀ ਜਿਹੀ ਕਿਹਾ, "ਓਏ ਮੰਡਿਓ, ਢੇਲ ਲਿਆਉ ਓਏ। ਢੇਲ ਦੇ ਢਗੇ ਅਸਮਾਨ ਨੂੰ ਛੂਹ ਗਏ। ਦੇ ਭੰਗੜ ਤੇ ਭੰਗੜ। ਸਰਪੰਚ, ਸਰਪੰਚਣੀ, ਪੰਚ ਕੀ ਸਾਰਾ ਨੱਚ ਉਠਿਆ। ਸਾਰੇ ਪਿੰਡ ਵਿਚ ਲੱਭੂ ਵੱਡੇ ਜਾ ਰਹੇ ਸਨ।

ਸਭ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਦਰਸ਼ਨ ਨੇ ਸਰਪੰਚਣੀ ਦੇ ਪੈਰੀ ਹੱਥ ਲਾਏ, ਉਸ ਨੇ ਦਰਸ਼ਨ ਨੂੰ ਅਸ਼ੀਰਵਾਦ, ਪਿਆਰ ਦਿੱਤਾ। ਸਰਪੰਚ ਨੇ ਛਾਤੀ ਨਾਲ ਲਗਾ ਲਿਆ। ਦਰਸ਼ਨਾਂ ਪਿੰਡ ਦਾ ਨਾਅ ਰੋਸ਼ਨ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਏ ਤੂੰ ਬੱਚਿਆਂ। ਦਰਸ਼ਨ ਦੀ ਹਿਰਦੇ ਦੀ ਲੋਅ ਨੇ ਸੰਘਰਸ਼, ਸ਼ਕਤੀ ਤੇ ਵਿਦਿਅਕ ਤਪਸਿਆ ਨੂੰ ਸਾਰਥਿਕ ਰੂਪ ਦੇ ਦਿੱਤਾ ਸੀ, ਜਿਸ ਦੀ ਰੋਸ਼ਨੀ ਨਾਲ ਇਲਾਕਾ ਜਮਗਾਉਂਦਾ ਰਵੇਗਾ।

ਕਹਾਣੀ ਜਯੋਤੀ ਜਗ ਪਈ ਬਲਵਿੰਦਰ 'ਬਾਲਮ' ਗੁਰਦਾਸਪੁਰ 91-98156-25409

ਬੱਚਿਆਂ ਵਿੱਚ ਸਕ੍ਰੀਨ ਦੀ ਲਤ ਨੂੰ ਰੋਕਣ ਲਈ ਡਿਜੀਟਲ ਹਾਈਜੀਨ ਗਾਈਡ

ਵਿਜੈ ਗਰਗ (ਪੀ.ਈ.ਐਸ.)
ਸਾਬਕਾ ਪ੍ਰਿੰਸੀਪਲ

ਜਦੋਂ ਤਕਨੀਕੀ ਵਰਤੋਂ ਦੀ ਗੱਲ ਆਉਂਦੀ ਹੈ ਤਾਂ ਸਕ੍ਰੀਨ ਜਾਣ ਵਾਲੇ ਬੱਚਿਆਂ ਦੇ ਮਾਪਿਆਂ ਲਈ ਸੀਮਾਵਾਂ ਨਿਰਧਾਰਤ ਕਰਨਾ ਮਹੱਤਵਪੂਰਨ ਹੁੰਦਾ ਹੈ। ਇੱਥੇ ਇੱਕ ਮਾਹਰ ਗਾਈਡ ਹੈ ਜੋ ਤੁਹਾਨੂੰ ਦਿਖਾਉਂਦੀ ਹੈ ਕਿ ਕਿਵੇਂ ਸਕ੍ਰੀਨ ਦੀ ਲਤ, ਪਦਾਰਥਾਂ ਦੀ ਲਤ ਵਾਂਗ, ਡੋਪਾਮਾਈਨ ਦੇ ਪੱਧਰਾਂ ਵਿੱਚ ਵਾਧਾ ਕਰਨ ਲਈ ਜਾਣੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ। ਜਿੰਨਾ ਜ਼ਿਆਦਾ ਸਕ੍ਰੀਨ ਸਮਾਂ ਹੁੰਦਾ ਹੈ, ਬੱਚੇ ਦੇ ਡਿਜੀਟਲ ਡਿਵਾਈਸ ਨਾਲ ਜੁੜੇ ਹੋਣ ਦਾ ਜ਼ਿਆਦਾ ਜੋਖਮ ਹੁੰਦਾ ਹੈ ਸਕ੍ਰੀਨ ਦੀ ਲਤ, ਪਦਾਰਥਾਂ ਦੀ ਲਤ ਵਾਂਗ, ਡੋਪਾਮਾਈਨ ਦੇ ਪੱਧਰਾਂ ਵਿੱਚ ਵਾਧਾ ਕਰਨ ਲਈ ਜਾਣੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ। ਜਿੰਨਾ ਜ਼ਿਆਦਾ ਸਕ੍ਰੀਨ ਸਮਾਂ ਹੁੰਦਾ ਹੈ, ਬੱਚੇ ਦੇ ਡਿਜੀਟਲ ਡਿਵਾਈਸ ਨਾਲ ਜੁੜੇ ਹੋਣ ਦਾ ਜ਼ਿਆਦਾ ਜੋਖਮ ਹੁੰਦਾ ਹੈ ਛੋਟੇ ਬੱਚਿਆਂ ਵਿੱਚ ਸਕ੍ਰੀਨ ਦੀ ਲਤ ਇੱਕ ਪ੍ਰਮੁੱਖ ਮੁੱਦਾ ਬਣ ਰਹੀ ਹੈ। ਸੰਯੁਕਤ ਰਾਜ ਵਿੱਚ, ਸਕੂਲ ਦੀ ਵੱਧ ਰਹੀ ਗਿਣਤੀ, ਜੇ ਪੂਰੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਪਾਬੰਦੀ ਨਹੀਂ ਲਗਾਈ ਜਾਂਦੀ, ਮੋਬਾਈਲ ਫੋਨ ਦੀ ਵਰਤੋਂ 'ਤੇ ਪਾਬੰਦੀ ਲਗਾ ਰਹੀ ਹੈ। ਇਹ ਲੇਖ ਇਸ ਗੱਲ 'ਤੇ ਡੂੰਘਾਈ ਨਾਲ ਵਿਚਾਰ ਕਰਦਾ ਹੈ ਕਿ ਬੱਚਿਆਂ ਵਿੱਚ ਸਕ੍ਰੀਨ ਦੀ ਲਤ ਦਾ ਕਾਰਨ ਕੀ ਹੈ ਅਤੇ ਸਕੂਲ ਜਾਣ ਵਾਲੇ ਬੱਚਿਆਂ ਦੇ ਮਾਪੇ ਇਸ ਆਦਤ ਨੂੰ ਕਾਬੂ ਤੋਂ ਬਾਹਰ ਹੋਣ ਤੋਂ ਰੋਕਣ ਲਈ ਕਿਵੇਂ ਕੁਝ ਕਰ ਸਕਦੇ ਹਨ। ਪਹਿਲਾਂ, ਮੈਂ ਇੱਕ ਉਦਾਹਰਣ ਦੇ ਨਾਲ ਸ਼ੁਰੂ ਕਰਦਾ ਹਾਂ: "ਰਿਆ ਇੱਕ ਜੋਸ਼ੀਲਾ ਵਿਦਿਆਰਥੀ ਸੀ ਜਿਸ ਨੂੰ ਆਪਣਾ ਹੋਮਵਰਕ ਤੁਰੰਤ ਪੂਰਾ ਕਰਨ ਵਿੱਚ ਮਜ਼ਾ ਆਉਂਦਾ ਸੀ। ਪਰ ਹਾਲ ਹੀ ਵਿੱਚ ਉਸਦੇ ਗ੍ਰੇਡ ਫਿਸਲਣ ਲੱਗੇ ਹਨ। ਉਸਦੀ ਪੜ੍ਹਾਈ ਵਿੱਚ ਲਗਾਇਆ ਸਮਾਂ ਅਤੇ ਮਿਹਨਤ ਹੁਣ ਡਿਜੀਟਲ ਡਿਵਾਈਸਾਂ 'ਤੇ ਖਰਚ ਕੀਤੀ ਜਾ ਰਹੀ ਹੈ। ਸਕੂਲ ਜਾਣ ਵਿੱਚ ਦਿਲਚਸਪੀ ਘੱਟ ਗਈ ਹੈ, ਬਾਹਰ ਖੇਡਣ ਵਿੱਚ ਦਿਲਚਸਪੀ ਨਹੀਂ ਹੈ, ਅਤੇ ਛੁੱਟੀ ਵਾਲੇ ਦਿਨਾਂ ਵਿੱਚ, ਉਹ ਆਪਣਾ ਜ਼ਿਆਦਾਤਰ ਸਮਾਂ ਵੀਡੀ ਗੇਮਾਂ ਖੇਡਣ ਵਿੱਚ ਬਿਤਾਉਂਦਾ ਹੈ, ਕਈ ਵਾਰ ਰਾਤ ਨੂੰ ਵੀ। ਨਤੀਜੇ ਵਜੋਂ, ਉਹ ਸਕੂਲ ਲਈ ਸਮੇਂ ਸਿਰ ਜਾਗਣ ਲਈ ਸੰਘਰਸ਼ ਕਰਦਾ ਹੈ, ਜਿਸ ਨਾਲ ਦਿਨ ਭਰ ਬਕਾਵਟ ਅਤੇ ਚਿਤਚਿਤਾਪਨ ਪੈਦਾ ਹੁੰਦਾ ਹੈ। ਜਦੋਂ ਉਹ ਆਪਣੇ ਸਕ੍ਰੀਨ ਸਮੇਂ ਬਾਰੇ ਸਾਹਮਣਾ ਕਰਦਾ ਹੈ ਤਾਂ ਉਹ ਰੱਖਿਆਤਮਕ ਅਤੇ ਪਰੇਸ਼ਾਨ ਹੋ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਸੰਚਾਰ ਟੁੱਟਣ ਕਾਰਨ ਘਰ ਵਿੱਚ ਤਣਾਅ ਵਧ ਗਿਆ ਹੈ, ਰਿਆ ਨੂੰ ਗਲਤਫਹਿਮੀ ਮਹਿਸੂਸ ਹੋ ਰਹੀ ਹੈ ਅਤੇ ਉਸਦੇ ਮਾਪੇ ਨਿਰਾਸ਼ ਹਨ।" ਨਸ਼ਾ ਕਰਨ ਵਾਲੇ ਪਦਾਰਥ ਦਿਮਾਗ ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਬਾਹਰੀ ਪ੍ਰਤੀਕ੍ਰਿਆ ਨੂੰ ਚਾਲੂ ਕਰਦੇ ਹਨ। ਦੁਰਵਿਵਹਾਰ ਦੀਆਂ ਨਸੀਲੀਆਂ ਦਵਾਈਆਂ — ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਪੀਐੱਫਜ਼, ਕੋਕੋਲਾ, ਜਾਂ ਨਿਕੋਟੀਨ — ਡੋਪਾਮਾਈਨ ਇਨਾਮ ਦੇ ਰਸਤੇ ਨੂੰ ਹੜ੍ਹ ਦੇਣ ਦਾ ਕਾਰਨ ਬਣਦੀਆਂ ਹਨ, ਇੱਕ ਕੁਦਰਤੀ ਇਨਾਮ (ਅਭਿਆਸ, ਪੜ੍ਹਨਾ, ਚਾਕਲੇਟ) ਨਾਲੋਂ ਕਈ ਗੁਣਾ ਜ਼ਿਆਦਾ। ਦਿਮਾਗ ਇਸ

ਵਾਧੇ ਨੂੰ ਯਾਦ ਰੱਖਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਇਸਨੂੰ ਨਸ਼ਾ ਕਰਨ ਵਾਲੇ ਪਦਾਰਥ ਨਾਲ ਜੋੜਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਇੱਕ ਇਨਾਮੀ ਮਾਰਗ ਸਥਾਪਤ ਕਰਦਾ ਹੈ, ਇੱਕ ਦੁਸ਼ਟ ਚੱਕਰ ਬਣਾਉਂਦਾ ਹੈ, ਅਤੇ ਉਪਭੋਗਤਾ ਨੂੰ ਵਾਰ-ਵਾਰ ਪਦਾਰਥ ਦਾ ਸੇਵਨ ਕਰਨ ਲਈ ਉਤਸ਼ਾਹਿਤ ਕਰਦਾ ਹੈ। ਸਕ੍ਰੀਨ ਦੀ ਲਤ ਵਿੱਚ ਪਦਾਰਥਾਂ ਦੇ ਸਮਾਨ ਵਿਧੀ ਹੁੰਦੀ ਹੈ, ਜੋ ਡੋਪਾਮਾਈਨ ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਸਮਾਨ ਸਪਾਈਕ ਬਣਾਉਂਦੀ ਹੈ। ਸਕ੍ਰੀਨ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਗੰਭੀਰ ਵਾਧੇ ਦੇ ਨਾਲ, ਦਿਮਾਗ ਦੇ ਸਰਕਟ ਅਨੁਕੂਲ ਬਣ ਜਾਂਦੇ ਹਨ ਅਤੇ ਡੋਪਾਮਾਈਨ ਪ੍ਰਤੀ ਘੱਟ ਸੰਵੇਦਨਸ਼ੀਲ ਹੋ ਜਾਂਦੇ ਹਨ। ਸਿੱਟੇ ਵਜੋਂ, ਜੋ ਤੁਸੀਂ ਦੇਖਦੇ ਹੋ ਉਹੀ ਖੁਸ਼ੀ ਦਾ ਅਨੁਭਵ ਕਰਨ ਲਈ ਵਧੇਰੇ ਖਪਤ ਕਰਨ ਦੀ ਵੱਧਦੀ ਲੋੜ ਹੈ। ਇੱਕ ਆਮ ਗਲਤ ਧਾਰਨਾ ਇਹ ਹੈ ਕਿ ਨਸ਼ਾ ਇੱਕ ਚੋਣ ਜਾਂ ਨੈਤਿਕ ਸਮੱਸਿਆ ਹੈ। ਸੱਚਾਈ ਤੋਂ ਅੱਗੇ ਕੁਝ ਵੀ ਨਹੀਂ ਹੋ ਸਕਦਾ। ਇੱਕ ਨਿਸ਼ਚਤ ਬਿੰਦੂ ਤੋਂ ਬਾਅਦ, ਨਸ਼ਾ ਸਰੀਰਕ ਅਤੇ ਭਾਵਨਾਤਮਕ ਤੰਦਰੁਸਤੀ 'ਤੇ ਪ੍ਰਭਾਵ ਦੇ ਨਾਲ ਇੱਕ ਨੈਤਿਕ ਸਮੱਸਿਆ ਬਣ ਜਾਂਦੀ ਹੈ। ਮਾਪਿਆਂ ਨੂੰ ਦਖਲ ਦੇਣ, ਸਹੀ ਵਿਵਹਾਰ ਨੂੰ ਮਾਡਲ ਬਣਾਉਣ ਅਤੇ ਆਪਣੇ ਬੱਚਿਆਂ ਨੂੰ ਸਕ੍ਰੀਨ ਪ੍ਰਬੰਧਨ ਨੂੰ ਜੀਵਨ ਹੁਨਰ ਵਜੋਂ ਸਿਖਾਉਣ ਦੀ ਸਪੱਸ਼ਟ ਲੋੜ ਹੈ। ਸੀਮਾਵਾਂ ਨਿਰਧਾਰਤ ਕਰਨ ਵਿੱਚ ਮੁਸ਼ਕਲ ਛੋਟੇ ਬੱਚਿਆਂ ਦੇ ਮਾਪੇ ਅਕਸਰ ਸੀਮਾਵਾਂ ਤੈਅ ਕਰਨ ਵਿੱਚ ਸੰਘਰਸ਼ ਕਰਦੇ ਹਨ। ਇਸਦੀ ਜੜ੍ਹ ਕਈ ਕਾਰਕਾਂ ਵਿੱਚ ਹੈ, ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਵਰਤੋਂ ਦੀ ਨਿਗਰਾਨੀ ਕਰਨ ਲਈ ਲਗਾਇਆ ਗਿਆ ਸਮਾਂ, ਬੱਚੇ ਨਾਲ ਘਰ ਵਿੱਚ ਝਗੜੇ, ਜਾਂ ਸਮਾਜਿਕ ਨਿਯਮਾਂ ਜਿਥੇ ਦੂਜੇ ਬੱਚਿਆਂ ਦੀ ਡਿਵਾਈਸਾਂ ਤੱਕ ਪਹੁੰਚ ਹੈ। ਮਾਤਾ-ਪਿਤਾ ਅਕਸਰ ਮਹਿਸੂਸ ਕਰਦੇ ਹਨ ਕਿ ਉਹਨਾਂ ਕੋਲ ਵਰਤੋਂ ਦੀ ਨਿਗਰਾਨੀ ਕਰਨ ਲਈ ਹੁਨਰਾਂ ਅਤੇ ਮੁਹਾਰਤ ਦੀ ਘਾਟ ਹੈ ਜਿਸਦੀ ਸੀਮਾਵਾਂ ਨੂੰ ਅਕਸਰ ਰੋਕਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਦੂਜੇ ਮਾਮਲਿਆਂ ਵਿੱਚ, ਇਸ ਗੱਲ 'ਤੇ ਮਾਪਿਆਂ (ਜੋ ਦੋਵੇਂ ਉਪਲਬਧ ਹਨ) ਵਿਚਕਾਰ ਸਹਿਮਤੀ ਦੀ ਘਾਟ ਹੈ ਕਿ ਕਿਵੇਂ ਸਖਤ ਮਾਪੇ ਕਹਾਣੀ ਦਾ "ਖਲਨਾਇਕ" ਬਣ ਕੇ ਵਰਤੋਂ ਦੀ ਨਿਗਰਾਨੀ ਕਰਦੇ ਹਨ। ਸੋਸ਼ਲ ਮੀਡੀਆ, ਜਾਂ ਸਕੂਲੀ ਮਾਪਿਆਂ ਦੇ ਹੱਥਮੁਠੇਪਾ ਸਮੂਹਾਂ ਵਿੱਚ, ਉਹ ਵਿਦਿਆਰਥੀ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਮਾਪੇ ਬੋਲਦੇ ਹਨ ਸਕੂਲ ਵਿੱਚ ਆਪਣੇ ਸਾਥੀਆਂ ਤੋਂ ਅਕਸਰ ਪ੍ਰਤੀਕਰਮ ਦਾ ਅਨੁਭਵ ਹੁੰਦਾ ਹੈ। ਸਖਤ ਸੀਮਾਵਾਂ ਕਿਵੇਂ ਨਿਰਧਾਰਤ ਕੀਤੀਆਂ ਜਾਣਿਸਹਤਮੰਦ ਸਕ੍ਰੀਨ ਸਮੇਂ ਲਈ

ਹਾਲਾਂਕਿ ਸੀਮਾਵਾਂ ਨਿਰਧਾਰਤ ਕਰਨ ਵਿੱਚ ਅੰਦਰੂਨੀ ਮੁਸ਼ਕਲਾਂ ਹੋ ਸਕਦੀਆਂ ਹਨ, ਇੱਥੇ ਕੁਝ ਕਦਮ ਹਨ ਜੋ ਤੁਸੀਂ ਉਹਨਾਂ ਨੂੰ ਪ੍ਰਭਾਵਸ਼ਾਲੀ ਢੰਗ ਨਾਲ ਲਾਗੂ ਕਰਨ ਲਈ ਚੁੱਕ ਸਕਦੇ ਹੋ: ਸਫਾਈ ਨੂੰ ਬਰਕਰਾਰ ਰੱਖਣਾ: ਯਕੀਨੀ ਬਣਾ ਕਿ ਤੁਹਾਡੇ ਘਰ ਦੇ ਸਾਰੇ ਉਪਕਰਣ ਪਛਾਣੇ ਗਏ ਹਨ ਅਤੇ ਪਾਸਵਰਡ ਸੁਰੱਖਿਅਤ ਹਨ। ਅਕਸਰ, ਪੁਰਾਣੇ ਯੰਤਰ ਅਕਸਰ ਛੋਟੇ ਬੱਚਿਆਂ ਦੁਆਰਾ ਵਰਤੇ ਜਾਂਦੇ ਪਾਏ ਜਾਂਦੇ ਹਨ। ਛੋਟੇ ਬੱਚਿਆਂ ਲਈ ਮਾਪਿਆਂ ਦੇ ਨਿਯੰਤਰਣ ਨੂੰ "ਚਾਲੂ" ਕਰਨ ਦੀ ਲੋੜ ਹੈ। ਹਾਲਾਂਕਿ ਇਹ ਉਹਨਾਂ ਬੱਚਿਆਂ ਲਈ ਚੁਣੌਤੀਪੂਰਨ ਲੱਗ ਸਕਦਾ ਹੈ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਕੋਲ ਫੋਨ ਹੈ, ਪਰ ਤੁਹਾਡੇ ਬੱਚੇ ਨੂੰ ਉਹਨਾਂ ਦੇ ਫੋਨ ਪਾਸਵਰਡ ਸਾਂਝੇ ਕਰਨ ਲਈ ਕਹਿਣਾ ਅਸੰਭਵ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਨੋਟ: ਇਹ ਗੋਪਨੀਯਤਾ ਦੀ ਉਲੰਘਣਾ ਨਹੀਂ ਹੈ, ਇਹ ਉਹਨਾਂ ਦੀ ਸੁਰੱਖਿਆ ਅਤੇ ਤੰਦਰੁਸਤੀ ਲਈ ਹੈ, ਜੋ ਕਿ ਡੈਸਕਟਾਪ ਬਨਾਮ ਲੈਪਟਾਪ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਨੂੰ ਉਤਸ਼ਾਹਿਤ ਕਰਦਾ ਹੈ, ਅਤੇ ਨਿੱਜੀ

ਇਜਾਜ਼ਤ ਦੇ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਮਾਰਗ 'ਤੇ ਬਣੇ ਰਹਿਣਾ: ਸ਼ੁਰੂਆਤੀ ਵਿਰੋਧ ਦੀ ਉਮੀਦ ਕਰੋ। ਵਿਵਹਾਰ ਦੇ ਅੰਤ ਵਿੱਚ ਘਟਣ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ, ਤੁਹਾਡਾ ਬੱਚਾ ਪਹਿਲਾਂ ਵਧੇਰੇ ਤੀਬਰਤਾ ਨਾਲ ਵਧੇਰੇ ਗੁੱਸੇ ਵਿੱਚ ਆ ਸਕਦਾ ਹੈ ਜਾਂ ਸਕ੍ਰੀਨ ਦੇ ਸਮੇਂ ਲਈ ਬੇਨਤੀ ਕਰ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਇਸਨੂੰ ਰੋਕੇ ਜਾਣ ਵਾਲੇ ਰੀਨਫੋਰਸਮੈਂਟ (ਅਸੀਮਤ ਸਕ੍ਰੀਨ ਸਮਾਂ) ਦੇ ਜਵਾਬ ਵਿੱਚ "ਵਿਸਥਾਪਨ ਬਰਸਟ" ਕਿਹਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਪਾਲਣਾ ਲਈ ਸ਼ੁਰੂਆਤ ਵਿੱਚ ਵਧੀਆ ਇਨਾਮ ਦੇਣਾ ਮਹੱਤਵਪੂਰਨ ਹੈ। ਪੇਸ਼ਾਵਰ ਮਦਦ ਦੀ ਮੰਗ ਕਰਨਾ: ਰਿਆ ਦੇ ਮਾਮਲੇ ਦੀ ਤਰ੍ਹਾਂ, ਜੇਕਰ ਤੁਹਾਨੂੰ ਆਪਣੇ ਬੱਚੇ ਦੇ ਗ੍ਰੇਡਾਂ ਵਿੱਚ ਚਿੰਤਾਜਨਕ ਗਿਰਾਵਟ, ਸਕੂਲ ਤੋਂ ਲਗਾਤਾਰ ਇਨਕਾਰ ਜਾਂ ਸੀਮਾਵਾਂ ਨਿਰਧਾਰਤ ਕਰਦੇ ਸਮੇਂ ਮਾਤਾ-ਪਿਤਾ-ਬੱਚੇ ਦੇ ਰਿਸ਼ਤਿਆਂ ਵਿੱਚ ਦੋਸ਼ ਲੱਗੇ ਟਕਰਾਅ ਦਾ ਪਤਾ ਲੱਗਦਾ ਹੈ, ਤਾਂ ਪੇਸ਼ਾਵਰ ਮਦਦ ਲੈਣੀ ਅਕਲਮੰਦੀ ਦੀ ਗੱਲ ਹੋਵੇਗੀ। ਛੋਟੇ ਬੱਚਿਆਂ ਤੋਂ ਲੈ ਕੇ ਕਿਸੇ ਵੀ ਮਾਪਿਆਂ ਲਈ ਇੱਕ ਡਿਜੀਟਲ ਸਫਾਈ ਗਾਈਡ ਜੇਕਰ ਤੁਹਾਡੇ ਕੋਲ 0-6 ਸਾਲ ਦੀ ਉਮਰ ਦਾ ਬੱਚਾ ਹੈ: ਨਿਊਨਤਮ ਸਕ੍ਰੀਨ ਸਮਾਂ ਸੈੱਟ ਕਰੋ। ਮਾਪਿਆਂ ਦੀ ਸ਼ਮੂਲੀਅਤ ਤੋਂ ਬਿਨਾਂ ਹੈਂਡਰੈਲਡ ਡਿਵਾਈਸਾਂ ਤੱਕ ਬਿਲਕੁਲ ਕੋਈ ਪਹੁੰਚ ਨਹੀਂ ਹੋਣੀ ਚਾਹੀਦੀ। ਇਸ ਵਿੱਚ ਤੁਹਾਡੇ ਬੱਚੇ ਨੂੰ ਸਮਾਜਿਕ ਚੁਣੌਤੀਆਂ ਦੌਰਾਨ ਜਾਂ ਕਿਸੇ ਰੈਸਟੋਰੈਂਟ ਵਿੱਚ ਫੋਨ ਦੇਣਾ ਸ਼ਾਮਲ ਹੈ। ਗੱਲ ਕਰੋ ਅਤੇ ਆਪਣੇ ਬੱਚੇ ਨਾਲ ਉਸ ਸਮੇਂਗਰੀ ਬਾਰੇ ਉਤਸੁਕ ਬਣੋ ਜੋ ਉਹ ਦੇਖ ਰਿਹਾ ਹੈ। ਇਹ ਬੋਧਾਤਮਕ ਵਿਕਾਸ ਵਿੱਚ ਮਦਦ ਕਰਦਾ ਹੈ। ਜੇ ਤੁਹਾਡਾ ਬੱਚਾ 6 ਤੋਂ 12 ਸਾਲ ਦੇ ਵਿਚਕਾਰ ਹੈ: ਸਕ੍ਰੀਨ ਸਮੇਂ ਦੇ ਆਲੇ-ਦੁਆਲੇ ਨਿਯਮ ਅਤੇ ਨਿਯਮ ਬਣਾ। ਉਹ ਕਿਹੜੀ ਸਮੱਗਰੀ ਦੇਖ ਰਹੇ ਹਨ, ਖੋਜ ਰਹੇ ਹਨ ਅਤੇ ਸੁਣ ਰਹੇ ਹਨ, ਇਸ 'ਤੇ ਨਜ਼ਦੀਕੀ ਨਜ਼ਰ ਰੱਖੋ। ਯਕੀਨੀ ਬਣਾ ਕਿ ਉਹ ਤੁਹਾਡੀ ਨਿਗਰਾਨੀ ਤੋਂ ਬਿਨਾਂ ਐਪਾਂ ਨੂੰ ਡਾਊਨਲੋਡ ਨਹੀਂ ਕਰ ਸਕਦੇ ਹਨ। 13-18 ਸਾਲ ਦੇ ਬੱਚਿਆਂ ਲਈ: ਵੱਡੀ ਉਮਰ ਦੇ ਕਿਸੇ ਵੀ ਉਹਨਾਂ ਦਾ ਸਕ੍ਰੀਨ ਸਮਾਂ ਡਾਟਾ ਸਾਂਝਾ ਕਰਨ ਲਈ ਸੱਦਾ ਦਿ। ਚਰਚਾ ਕਰੋ ਕਿ ਸਕ੍ਰੀਨ ਸਮਾਂ ਤੁਹਾਡੀ ਉਤਪਾਦਕਤਾ ਨੂੰ ਕਿਵੇਂ ਪ੍ਰਭਾਵਤ ਕਰਦਾ ਹੈ। ਉਹਨਾਂ ਨੂੰ ਆਪਣੇ ਕਮਰੇ ਦੇ ਦਰਵਾਜ਼ੇ ਨੂੰ ਜਿੰਨਾ ਸੰਭਵ ਹੋ ਸਕੇ ਬੰਦ ਰੱਖਣ ਲਈ ਉਤਸ਼ਾਹਿਤ ਕਰੋ ਪਰ ਕਮਰੇ ਵਿੱਚ ਬਹੁਤ ਵਾਰ ਦਾਖਲ ਨਾ ਹੋਵੇ। ਸਕ੍ਰੀਨ ਦੀ ਲਤ ਇੱਕ ਅਸਲ ਸਮੱਸਿਆ ਹੈ ਜੋ ਮਹਾਂਮਾਰੀ ਦੁਆਰਾ ਬਾਲਗਾਂ ਅਤੇ ਬੱਚਿਆਂ ਨੂੰ ਇੱਕੋ ਜਿਹੇ ਪ੍ਰਭਾਵਿਤ ਕਰਦੀ ਹੈ। ਮਾਪਿਆਂ ਨੂੰ ਆਪਣੇ ਬੱਚੇ ਦੇ ਸਕ੍ਰੀਨ ਖਪਤ ਦੇ ਪੈਟਰਨਾਂ ਵਿੱਚ ਸੁਚੇਤ, ਕਿਰਿਆਸ਼ੀਲ ਅਤੇ ਰੁੱਝੇ ਰਹਿਣ ਦੀ ਲੋੜ ਹੈ। ਡਿਜੀਟਲ ਪਲੇਟਫਾਰਮਾਂ ਦੀ ਪ੍ਰਚੱਲਤ ਕਰਨਾ ਅਤੇ ਤੁਹਾਡੇ ਬੱਚੇ ਦੀ ਦੁਨੀਆਂ ਬਾਰੇ ਇੱਕ ਸੁਝਾਵਨ ਦ੍ਰਿਸ਼ਟੀਕੋਣ ਰੱਖਣਾ ਤੁਹਾਨੂੰ ਤੁਹਾਡੀਆਂ ਚਿੰਤਾਵਾਂ ਬਾਰੇ ਉਹਨਾਂ ਨਾਲ ਗੱਲ ਕਰਨ ਲਈ ਬਿਹਤਰ ਭਾਸ਼ਾ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕਰ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਥੋੜ੍ਹੇ ਸਮੇਂ ਵਿੱਚ ਸੀਮਾਵਾਂ ਤੈਅ ਕਰਨਾ ਔਖਾ ਲੱਗ ਸਕਦਾ ਹੈ ਪਰ ਇਸ ਤੋਂ ਵੱਧ ਲੰਬੇ ਸਮੇਂ ਲਈ ਵੱਡੇ ਲਾਭਾਂ ਦਾ ਭੁਗਤਾਨ ਕੀਤਾ ਜਾਵੇਗਾ।

ਪੰਜਾਬੀ

ਫਿਲਮ ਦਰਪਣ

ਅੰਮ੍ਰਿਤ ਪਵਾਰ

ਨੀਰੂ ਬਾਜਵਾ, ਘੁੰਗੀ ਤੇ ਦੇਵ ਖਰੋੜ ਦੀ ਫਿਲਮ "ਮਧਾਣੀਆਂ"

ਪੰਜਾਬੀ ਫਿਲਮਾਂ ਦਾ ਵਿਸ਼ਾ ਵਸਤੂ ਬਦਲ ਰਿਹਾ ਹੈ ਤੇ ਨਵ ਬਾਜਵਾ ਸੁਨੱਖਾ ਹੀਰੋ ਤੇ ਨਿਰਦੇਸ਼ਕ ਇਸ ਵੇਲੇ ਫਿਲਮ "ਮਧਾਣੀਆਂ" ਬਣਾ ਰਿਹਾ ਹੈ। ਨਵ ਨੇ ਇਸ ਦੀ ਕਹਾਣੀ ਆਪ ਤਿਆਰ ਕੀਤੀ ਹੈ ਤੇ ਜਿੱਥੇ ਉਹ ਫਿਲਮ ਵਿੱਚ ਅਦਾਕਾਰੀ ਕਰੇਗਾ ਉਥੇ ਉਸ ਨੇ ਦੇਵ ਖਰੋੜ ਨੂੰ ਲਿਆ ਹੈ। ਦੇਵ ਖਰੋੜ ਦੀ ਇਹ ਵੱਖਰੀ ਦਿੱਖ ਫਿਲਮ ਪੇਸ਼ ਕਰੇਗੀ ਤੇ ਨਾਲ ਗੁਰਪ੍ਰੀਤ ਘੁੰਗੀ ਵੀ ਅਹਿਮ ਭੂਮਿਕਾ ਨਿਭਾ ਰਹੇ ਹਨ। ਫਿਲਮ ਦੀ ਨਾਇਕਾ ਨੀਰੂ ਬਾਜਵਾ ਹੈ। ਦੇਵ ਖਰੋੜ ਇਸ ਚੌਠੀ ਨੂੰ ਸਵੀਕਾਰ ਕਰ ਦਰਸ਼ਕਾਂ ਨੂੰ ਅਹਿਸਾਸ ਹੈ ਕਰਵਾ ਦੇਣਗੇ ਕਿ ਹ ਐਕਸ਼ਨ ਹੀਰੋ ਦੇ ਨਾਲ ਬੇਜੋੜ ਅਭਿਨੇਤਾ ਵੀ ਹਨ। ਬਾਕੀ ਨੀਰੂ ਬਾਜਵਾ ਅੱਜ ਵੀ ਸੋਲਾਂ ਸਾਲ ਦੀ ਲੱਗਦੀ ਹੈ। ਬਾਕੀ ਨਵ ਬਾਜਵਾ ਫਿਲਮ ਨੂੰ ਹਰ ਪੱਖ ਤੋਂ ਮਨੋਰੰਜਨ ਭਰਪੂਰ ਬਣਾ ਦੇਣਗੇ ਇਹੀ ਉਮੀਦ ਹੈ। ਦੀਵਾਲੀ ਤੇ ਇਹ ਨਵ ਬਾਜਵਾ ਦਾ ਤੌਹਫਾ ਨੀਰੂ ਤੇ ਦੇਵ ਦੇ ਨਾਲ ਘੁੰਗੀ ਲਈ ਵੀ ਅਮੁੱਲ ਹੈ।

"ਮੀਆਂ ਬੀਵੀ ਰਾਜੀ ਤੇ ਕੀ ਕਰਨਗੇ ਭਾਜੀ" ਰਾਜਨ ਬੱਤਰਾ ਕਰਨਗੇ ਰਲੀਜ਼

ਬੱਤਰਾ ਸ਼ੋਅਬਿਜ ਫਿਰ ਪਾਲੀਵੁੱਡ ਵਿੱਚ ਸਰਗਰਮ ਹੋਈ ਹੈ ਤੇ ਸਨੇਹ ਮਹਿਤਾ ਅਨਿਲ ਮਹਿਤਾ ਦੀ ਨਵੀਂ ਫਿਲਮ "ਮੀਆਂ ਬੀਵੀ ਰਾਜੀ ਤੇ ਕੀ ਕਰਨਗੇ ਭਾਜੀ" ਦੀਵਾਲੀ ਬਾਅਦ ਇਸ ਨਵੰਬਰ ਨੂੰ ਆ ਰਹੀ ਹੈ। ਰਾਜਨ ਬੱਤਰਾ ਪਾਲੀਵੁੱਡ ਦੇ ਦਿੱਗਜ ਵਿਤਰਕ ਹਨ ਤੇ ਉਹ ਇਸ ਫਿਲਮ ਨੂੰ ਰਲੀਜ਼ ਕਰਨਗੇ। ਫਿਲਮ ਵਿੱਚ ਸ਼ਹਿਨਾਜ਼ ਸੇਹਰ ਹੀਰੋਇਨ ਹੈ ਤੇ ਨਾਲ ਹੀਰੋ ਯੁਵਰਾਜ ਹੰਸ ਹੈ। ਫਿਲਮ ਦੇ ਨਾਚ ਨਿਰਦੇਸ਼ਕ ਪੰਪੂ ਖੰਨਾ ਹਨ ਜਦ ਕਿ ਪਿੱਠਵਰਤੀ ਸੰਗੀਤ ਮਨੋਜ ਸਿੰਘ ਨੇ ਤਿਆਰ ਕੀਤਾ ਹੈ। ਫਿਲਮ ਦੇ ਪੋਸਟਰ ਨੂੰ ਮਿਲ ਰਹੇ ਹੁੰਗਾਰੇ ਨੇ ਸਪੱਸ਼ਟ ਕੀਤਾ ਹੈ ਕਿ ਫਿਲਮ ਚਲੇਗੀ ਤੇ ਦਰਸ਼ਕ ਇਸ ਤੋਂ ਪੈਸਾ ਵਸੂਲ ਟਿਕਟ ਦਾ ਕਰਨਗੇ। ਫਿਲਮ ਦੇ ਗੀਤ ਕਾਲਾ ਨਿਜ਼ਾਮਪੁਰੀ ਨੇ ਲਿਖੇ ਹਨ ਤੇ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਫਿਲਮ ਸੰਗੀਤਕ ਵੀ ਕਾਫੀ ਹੋਵੇਗੀ ਤੇ ਬਾਕੀ ਹਸਾ ਹਸਾ ਕਿ ਲੋਟ ਪੋਟ ਵੀ ਕਰੇਗੀ।

ਗੋਗੀ ਘੁਮਾਣ ਦੇ ਗਾਣੇ ਇੱਕ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਇੱਕ ਕੁਲਦੀਪ ਪਾਰਸ ਨਾਲ ਕੀਤੀਆਂ ਸਟੇਜਾਂ ਨੇ ਨਿੱਖਰ ਕਿ ਲਿਆਂਦਾ ਹੈ ਆਵਾਜ਼

ਦੇ ਧਨੀ ਗਾਇਕ ਗੋਗੀ ਘੁਮਾਣ ਨੂੰ ਜਿਸ ਦੀ ਆਵਾਜ਼ ਹਰ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦੇ ਗੀਤ ਗਾ ਕਿ ਕਾਮਯਾਬੀ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰ ਰਹੀ ਹੈ। ਪ੍ਰਵਾਸੀ ਗਾਇਕ ਗੋਗੀ ਘੁਮਾਣ ਨੇ ਹੁਣ ਪੰਦਰਾਂ ਦਿਨ ਬਾਅਦ ਨਵਾਂ ਗਾਣਾ ਦੇਣ ਦਾ ਮਨ ਬਣਾਇਆ ਹੈ। ਉਹ ਆਪਣਾ ਗਾਇਕੀ ਕੈਰੀਅਰ ਮਜ਼ਬੂਤ ਕਰਨ ਲਈ ਅਮਰੀਕਾ ਦੇ ਸੰਗੀਤਕਾਰਾਂ ਤੇ ਗਾਇਕ ਲੋਕਾਂ ਦੀ ਸਲਾਹ ਲੈਂਦਾ ਹੈ। ਖੁਦ ਉਹ ਗੀਤ ਲਿਖ ਲੈਂਦਾ ਹੈ ਤੇ ਤਰਜ਼ ਵੀ ਬਣਾ ਲੈਂਦਾ ਹੈ। ਗੋਗੀ ਘੁਮਾਣ ਨੇ "ਬਿਟਰ ਤਰੁੱਬ" ਨਾਲ ਕਾਫੀ ਪ੍ਰਸਿੱਧੀ ਹਾਸਲ ਕੀਤੀ ਹੈ ਤੇ ਹੁਣ ਉਹ ਦੋਗਾਣੇ ਵੀ ਕਰ ਰਿਹਾ ਹੈ। ਗੋਗੀ ਘੁਮਾਣ ਨੇ ਫਿਲਮ ਛੱਡ ਦਿੱਤੀ ਸੀ ਕਿਉਂ ਕਿ ਅਚਾਨਕ ਯੂ ਐਸ ਏ ਆਉਣ ਦਾ ਉਸ ਦਾ ਪ੍ਰੋਗਰਾਮ ਬਣ ਗਿਆ ਸੀ। ਗੋਗੀ ਘੁਮਾਣ ਹੁਣ ਫਿਰ ਸਰਗਰਮ ਹੈ ਤੇ ਨਿਸ਼ਾਨਾ ਅਗਲਾ ਫਿਲਮਾਂ ਹੀ ਹਨ। ਬੌਬੀ ਉਤਮ ਤੇ ਵਿਜੇ ਪਾਹਵਾ ਉਸ ਦੇ ਪੰਜਾਬ ਤੋਂ ਸੰਗੀਤ ਤੇ ਵੀਡੀਓ ਦੇ ਸਾਥੀ ਹਨ।

ਦੀਵਾਲੀ ਤੇ ਉਹ ਨਵਾਂ ਗੀਤ ਰਲੀਜ਼ ਕਰਨ ਵਾਲਾ ਹੈ। ਕੁਲਜੀਤ ਗੁਜ਼ਲ ਪੰਜਾਬੀਅਤ ਦੀ ਸ਼ਾਨ ਹੈ

ਬਹੁਤ ਪਿਆਰੀ ਕਵਿੱਤਰੀ ਕੁਲਜੀਤ ਕੌਰ ਗੁਜ਼ਲ ਹੈ ਤੇ ਗੁਜ਼ਲ ਜਿਹੀ

ਪਿਆਰੀ ਉਸ ਦੀ ਸਖਸ਼ੀਅਤ ਹੈ। ਸਾਹਿਤ ਉਸ ਦੇ ਖੂਨ ਵਿੱਚ ਰਚਿਆ ਹੋਇਆ ਹੈ ਤੇ ਗੀਤ ਉਸ ਦੇ ਦਿਲ ਦੀ ਤਰਜਮਾਨੀ ਕਰਦੇ ਹਨ। ਆਸਟ੍ਰੇਲੀਆ ਰਹਿ ਕਿ ਕਿਸ ਕਦਰ ਉਹ ਪੰਜਾਬੀ ਭਾਸ਼ਾ, ਸੱਭਿਆਚਾਰ ਤੇ ਸੰਗੀਤ ਨੂੰ ਉਤਸ਼ਾਹਿਤ ਕਰ ਰਹੀ ਹੈ ਤਰੀਫ਼ ਦੇ ਕਾਬਿਲ ਹੈ। ਮਧੂ ਤਨਹਾ ਜਿਹੀ ਸ਼ਾਇਰ ਉਸ ਦੀ ਮਿੱਤਰ ਹੈ। ਕੁਲਜੀਤ ਕੌਰ ਗੁਜ਼ਲ ਦੇ ਗੀਤ ਤੇ ਗੁਜ਼ਲ ਬਿਲਕੁਲ ਗੁਲਜ਼ਾਰ ਦੇ ਗੀਤਾਂ ਦੀ ਤਰਾਂ ਫਿਲਮਾਂ ਦਾ ਹਿੱਸਾ ਬਣ ਸਕਦੇ ਹਨ। ਉਹ ਕਿਸੇ ਵੀ ਸਥਿਤੀ ਤੇ ਕਾਫੀ, ਗੀਤ, ਗੁਜ਼ਲ ਤੇ ਕਵਾਲੀ ਫਿਲਮਾਂ ਲਈ ਲਿਖ ਸਕਦੀ ਹੈ।

ਗੁਰਦੀਪ ਸਿੰਘ ਸੰਧੂ ਤਹਿਸੀਲਦਾਰ ਸ਼ਾਹਕੋਟ ਦੀ "ਰਾਮ" ਬਾਣ ਸਿਲਵਰ ਜੁਬਲੀ

ਪੰਜਾਬ ਦੇ ਅੰਗਰੇਜ਼ੀ ਮੀਡੀਆ ਨੇ ਸ਼ਾਹਕੋਟ ਦੇ ਤਹਿਸੀਲਦਾਰ ਗੁਰਦੀਪ ਸਿੰਘ ਸੰਧੂ ਨੂੰ ਜਨਤਾ ਦੇ ਰੂ ਬੂ ਰੂ ਕਲਾਕਾਰ ਤੌਰ ਤੇ ਕਰ ਕਮਾਲ ਕਰ ਦਿਖਾਈ ਹੈ। ਪਤਾ ਚਲਿਆ ਕਿ ਕਾਰਜਕਾਰੀ ਮੈਜਿਸਟਰੇਟ ਨਕੋਦਰ ਤੇ ਤਹਿਸੀਲਦਾਰ ਸ਼ਾਹਕੋਟ ਗੁਰਦੀਪ ਸਿੰਘ ਸੰਧੂ ਬੇਹਤਰੀਨ ਕਲਾਕਾਰ ਵੀ ਹਨ। ਉਹ ਢਿੱਲਵਾਂ ਦੀ ਰਾਮ ਲੀਲਾ ਵਿੱਚ ਰਾਮ ਬਣਨ ਦੀ ਸਿਲਵਰ ਜੁਬਲੀ ਮਨਾ ਚੁੱਕੇ ਹਨ। ਕਈ ਵੀਡੀਓ ਗੀਤਾਂ ਦੇ ਮਾਡਲ ਤੇ ਦੂਰਦਰਸ਼ਨ ਦੇ ਡਰਾਮਾ ਨਾਇਕ ਰਹੇ ਤਹਿਸੀਲਦਾਰ ਗੁਰਦੀਪ ਸਿੰਘ ਸੰਧੂ ਬਾਬਤ ਟ੍ਰਿਬਿਊਨ ਦੀ ਅਪਰਣਾ ਬੈਨਰਜੀ ਨੇ ਖਾਸ ਮੌਜੂ ਲਿਖਿਆ। ਗੁਰਦੀਪ ਸਿੰਘ ਸੰਧੂ "ਇਸ਼ਕ ਮੁਹੱਬਤ" ਫਿਲਮ ਦੇ ਹੀਰੋ ਹਨ ਤੇ ਬਲਕਾਰ ਅਣਖੀਲਾ ਮਨਜਿੰਦਰ ਗੁਲਸ਼ਨ ਦੇ ਐਲਬਮ ਦੋਗਾਣੇ ਦੇ ਵੀ ਹੀਰੋ ਰਹੇ ਹਨ। ਤਹਿਸੀਲਦਾਰ ਤੇ ਕਲਾਕਾਰ, ਰਾਮ ਲੀਲਾ ਤੇ ਲਗਾਤਾਰ 25 ਸਾਲ ਰਾਮ ਵਾਹ ਤੇ ਰਾਮ ਜੀ ਦੀ ਵੀ ਲੱਗਦਾ ਉਹਨਾਂ ਤੇ ਪੂਰੀ ਦਫਾ ਦ੍ਰਿਸ਼ਟੀ ਹੈ।

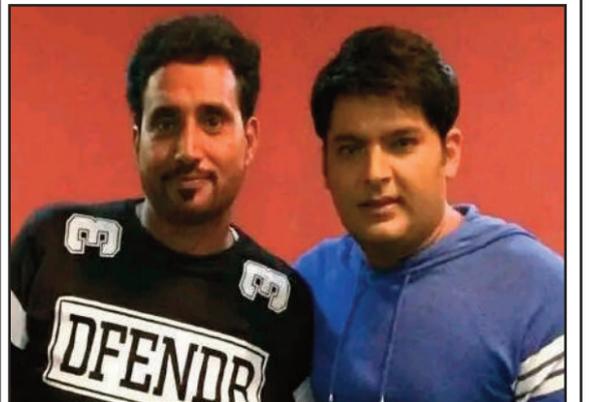
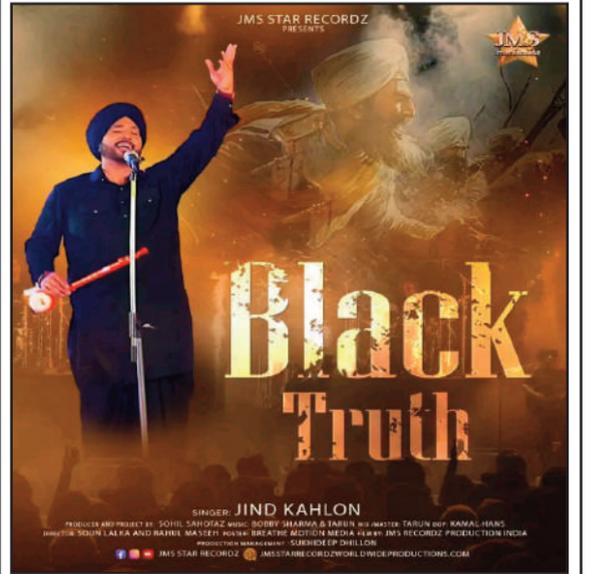
ਅਸ਼ੋਕ ਪੁਰੀ, ਫਿਲਮੀ ਗੱਲ ਅੱਗੇ ਤੁਰੀ ਤੇ ਹੋਊ ਪੁਰੀ-ਪੁਰੀ ਇੱਕ ਦਮ

ਜਿਵੇਂ ਸ਼ੋਅਰ ਬਾਜ਼ਾਰ ਵਿੱਚ ਉਛਾਲ ਆਉਂਦਾ ਹੈ ਐਕਟਰ ਅਸ਼ੋਕ ਪੁਰੀ ਨਾਲ ਵੀ ਇੰਜ ਹੀ ਹੀ ਹੋ ਰਿਹਾ ਹੈ। ਦਰਜਨ ਪੰਜਾਬੀ ਫਿਲਮਾਂ ਤੇ ਸੈਂਕੜੇ ਟੈਲੀ ਫਿਲਮਾਂ ਤੇ ਸ਼ੋਰਟ ਫਿਲਮਾਂ ਦੇ ਅਭਿਨੇਤਾ ਅਸ਼ੋਕ ਪੁਰੀ ਨੇ ਡੀ ਡੀ ਪੰਜਾਬੀ ਤੇ "ਰੱਖਤੀ" ਫਿਲਮ ਕੀਤੀ ਜਿਸ ਨੂੰ ਹੱਥੀਂ ਛਾਂ ਓਟ ਬਜ਼ਾਰ ਨੇ ਕੀਤੀ ਹੈ। ਇਧਰ ਉਹਨਾਂ ਦੀ ਫਿਲਮ "ਕਰਮੀ ਆਪੋ ਆਪਣੀ" ਕਰਨ ਸਿੰਘ ਮਾਨ ਨਿਰਦੇਸ਼ਤ ਆ ਰਹੀ ਦੀਵਾਲੀ ਦਾ ਤੌਹਫਾ ਹੈ। ਵੱਡੀ ਗੱਲ ਕਿ ਇੱਕ ਹੋਰ ਫਿਲਮ ਉਹ ਕਰ ਰਹੇ ਹਨ ਤੇ ਅਵਿਨਾਸ਼ ਰਾਏ ਖੰਨਾ ਦੀ ਕਹਾਣੀ ਤੇ ਫਿਲਮ ਬਣਾ ਰਹੇ ਹਨ। ਅਹਿਮ ਗੱਲ ਕਿ ਉਹਨਾਂ ਨੇ ਸੰਜੇ ਮਿਸ਼ਰਾ ਦੀ ਹਿੰਦੀ, ਤਮਿਲ, ਤੇਲਗੂ, ਮਲਿਆਲਮ ਤੇ ਕੰਨੜ ਵਿੱਚ ਬਣ ਰਹੀ ਫਿਲਮ "ਕਰੀ ਭੀ ਕਭੀ ਭੀ" ਵਿੱਚ ਐਮ ਐਲ ਏ ਦੀ ਭੂਮਿਕਾ ਕਰ ਲਈ ਹੈ। ਗੱਲ ਕੀ ਸਦਕੇ ਜਾਵਾਂ ਅਸ਼ੋਕ ਪੁਰੀ ਦੇ ਕਿ ਬੱਲੇ ਬੱਲੇ ਜਾਰੀ ਹੈ, ਇਸ ਤੋਂ ਵਧੀਆ ਹੋਰ ਕੀ ਦੀਵਾਲੀ ਹੋਵੇਗੀ।

ਨਸ਼ੇ ਲੱਖਾਂ ਪੁੱਤ ਮਾਰੇ, ਲੋਕ ਵਿਚਾਰੇ ਸੁਣ ਬੋਲੀਏ ਸਰਕਾਰ" ਗੀਤ ਨਾਲ ਚਰਚਿਤ "ਬਲੈਕ ਤਰੁੱਬ" ਵਾਲਾ ਗਾਇਕ ਜਿੰਦ ਕਾਹਲੋ

ਬਚਪਨ ਤੋਂ ਟਰੈਕਟਰ ਦੀਆਂ ਸੀਟਾਂ ਤੇ ਬਾਪ ਲਾਉਂਦਾ ਜਿੰਦ ਕਾਹਲੋ ਮਹਿਸੂਸ ਕਰਵਾਉਂਦਾ ਸੀ ਕਿ ਸ ਅੰਦਰ ਗਾਇਕ ਕਲਾਕਾਰ ਦੇ ਨਾਲ ਨਾਲ ਸੰਗੀਤ ਲਹਿਰਾਂ ਵੀ ਹਨ। ਇਹੀ ਕਾਰਣ ਕਿ ਦਿਨ ਨੂੰ ਖੇਤੀ ਬਾੜੀ ਤੇ ਰਾਤ ਨੂੰ ਤਰਜ਼ ਬਣਾਉਂਦਾ, ਗੀਤ ਦਾ ਸੰਗੀਤ ਤਿਆਰ ਕਰਦਾ ਉਹ ਤਰਜ਼ ਨਿਗਾਰ ਤੇ ਸੰਗੀਤਕਾਰ ਬਣ ਗਿਆ। ਬਟਾਲਾ ਦੇ ਕਿਸਾਨ ਪਰਿਵਾਰ ਨਾਲ ਸਬੰਧਿਤ ਜਿੰਦ ਨੇ ਫਿਰ ਮੇਲਿਆਂ ਵਿੱਚ ਗਾਉਣਾ ਤੇ ਫਿਰ ਉਸ ਆਪਣਾ ਰਿਕਾਰਡਿੰਗ ਸਟੂਡੀਓ ਬਟਾਲਾ ਵਿਖੇ ਖੋਲ ਲਿਆ। ਸਟਾਰ ਐਂਕਰ ਕੰਵਲਜੀਤ ਮਾਨਾਂਵਾਲਾ ਨੇ ਸਾਰੇ

ਵੱਡੇ ਸੱਭਿਆਚਾਰਕ ਮੇਲਿਆਂ ਵਿੱਚ ਜਿੰਦ ਕਾਹਲੋ ਨੂੰ ਸਮਾਂ ਦੇ ਕਿ ਚਰਚਿਤ ਗਾਇਕ ਬਣਨ ਦੇ ਆਖਿਰ ਅਜਿਹੇ ਰਾਹ ਪਾਇਆ ਕਿ ਹ ਨਾ ਸਿਰਫ਼ ਦੇਸ ਦਾ ਬਲ ਕਿ ਵਿਦੇਸ਼ ਦਾ ਵੀ ਚਰਚਿਤ ਗਾਇਕ ਹੈ। ਆਸਟ੍ਰੇਲੀਆ, ਇੰਗਲੈਂਡ ਤੇ ਕਨੇਡਾ ਸ਼ੋ ਕਰਦੇ ਰਹਿਣ ਵਾਲੇ ਜਿੰਦ ਕਾਹਲੋ ਦੀ ਇੱਕ ਦਮ ਚਰਚਾ ਅੱਜ ਕਲ ਉਸ ਦੇ ਨਵੇਂ ਗੀਤ "ਬਲੈਕ ਤਰੁੱਬ" ਨੇ ਅਜਿਹੀ ਕਰਵਾਈ ਹੈ ਕਿ ਕਈ ਧਰਮ ਦੇ ਅਖੌਤੀ ਠੇਕੇਦਾਰ ਉਸ ਨੂੰ ਧਰਮ ਦੀ ਦਖਲਅੰਦਾਜ਼ੀ ਤੱਕ ਦੇ ਦੋਸ ਲਾ ਰਹੇ ਹਨ। ਦਰਅਸਲ ਇਸ "ਬਲੈਕ ਤਰੁੱਬ" ਵਿੱਚ ਉਸ ਅੰਤਰਾ ਗਾਇਆ ਹੈ ਕਿ "ਵੱਡੇ ਇਹਨਾਂ ਧਰਮ, ਕਰਨ ਕੁਕਰਮ, ਚੋਰ ਬਣੇ ਗਿਆਨੀ ਬੜੇ ਵਿਦਵਾਨੀ, ਜਹਾਜਾਂ ਵਿੱਚ ਰਹਿੰਦੇ ਲੋਕਾਂ ਨੂੰ ਕਹਿੰਦੇ, ਬੀਬੀ ਜੀ ਆਓ ਦਰਸ਼ਨ ਪਾਓ। ਮਤਲਬ ਇਹਨਾਂ ਅਖੌਤੀ ਬਾਬਿਆਂ ਦੀ ਪੋਲ ਖੋਲਣ ਕਾਰਨ ਇਹ ਲੋਕ ਜਿੰਦ ਕਾਹਲੋ ਨੂੰ ਧਰਮ ਖਿਲਾਫ਼ ਗੀਤ ਕਹਿ ਕਿ ਗੱਲ ਦੂਜੀ ਦਿਸ਼ਾ ਵੱਲ ਲਿਜਾ ਰਹੇ ਹਨ। ਜਿੰਦ ਕਾਹਲੋ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਉਸ ਦੀ ਕੰਪਨੀ ਜੇ ਐਮ ਐਸ ਰਿਕਾਰਡਜ਼ ਨੇ "ਬਲੈਕ ਤਰੁੱਬ" ਦੀ ਰਿਲਿਜ਼ਿੰਗ ਸ਼ਾਨਦਾਰ ਕੀਤੀ ਹੈ। ਸੋਹਿਲ ਸਾਹੋਤਾਜ ਨੇ ਇਸ ਪ੍ਰੋਜੈਕਟ ਨੂੰ ਖੂਬ ਵਧੀਆ ਬਣਾਉਣ ਲਈ ਸੋਨੂੰ ਲਾਲਕਾ ਤੇ ਰੋਬਿਨ ਮਸੀਹ ਤੋਂ ਵੀਡੀਓ ਬਣਾਇਆ ਹੈ ਜਿਸ ਨੇ ਪੰਜਾਬ ਦੇ ਪੁਰਾਤਨ ਗਾਇਕੀ ਮਾਹੌਲ, ਤੁੰਬੀ ਤੇ ਅਧੁਨਿਕ ਮਾਹੌਲ ਦਾ ਸ਼ਾਨਦਾਰ ਸੰਗਮ ਦਿਖਾ ਦਿੱਤਾ ਹੈ। ਜਿੰਦ ਕਾਹਲੋ ਦੱਸਦੇ ਨੇ ਕਿ ਹੁਣ ਉਹ ਕਨੇਡਾ ਦੇ ਨਾਗਰਿਕ ਨੇ ਪਰ ਜਨਮ ਭੂਮੀ ਦਾ ਮੋਹ ਖਿੱਚ ਪੰਜਾਬ ਲਿਆਉਂਦਾ ਹੈ। ਇਸ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ "ਸਨ ਆਫ ਪੰਜਾਬ" ਤੇ "ਸ਼ਗਨ" ਉਹਨਾਂ ਦੇ ਗੀਤ ਕਾਮਯਾਬ ਰਹੇ ਹਨ। ਬੌਬੀ ਸ਼ਰਮਾ ਤੇ ਤਰੁਣ ਦੇ ਲੋਕ ਰੰਗ ਦੇ ਸੰਗੀਤ ਨਾਲ ਇਹ ਆਧੁਨਿਕ ਲੋਕ ਤੱਬ ਵਾਲਾ ਗੀਤ ਬਣ ਗਿਆ ਹੈ। ਜਿੰਦ ਕਾਹਲੋ ਦੇ ਇਸ ਗੀਤ ਨੇ ਨਸ਼ੇ ਦੀ ਗੱਲ ਕੀਤੀ ਹੈ, ਸਰਕਾਰ ਤੇ ਸਿਆਸਤ ਦੀ ਗੱਲ ਕੀਤੀ ਹੈ ਤੇ ਅਜਿਹੇ ਗੀਤ ਲੋਕ ਦਰਦ ਨੂੰ ਵੀ ਸਾਹਮਣੇ ਲਿਆ ਕਿ ਜਿੰਦ ਕਾਹਲੋ ਰਾਹੀਂ ਸਬੂਤ ਹੈ ਕਿ ਕਲਾਕਾਰ ਚਾਹੁਣ ਤਾਂ ਮਨੋਰੰਜਨ ਲੋਕ ਮਸਲਿਆਂ ਨੂੰ ਰੋਮਾਂਚਿਕ ਦਿਸ਼ਾ ਦੇ ਕਿ ਕਰ ਸਕਦੇ ਹਨ। ਖੈਰ ਜਿੰਦ ਕਾਹਲੋ ਦਾ ਇਹ ਗੀਤ ਜਦ ਬੋਲ ਆਉਂਦੇ ਨੇ ਕਿ "ਨਸ਼ੇ ਨੇ ਲੱਖਾਂ ਪੁੱਤ ਹੀ ਮਾਰੇ, ਲੋਕ ਵਿਚਾਰੇ ਸੁਣ ਲੈ ਬੋਲੀਏ ਸਰਕਾਰ" ਤਾਂ ਜਿੰਦ ਕਾਹਲੋ ਤੇ ਸਰੋਤੇ ਨੂੰ ਪੱਕੀ ਗੱਲ ਹੈ ਕਿ ਮਾਣ ਜਿਹਾ ਹੁੰਦਾ ਹੈ ਕਿ "ਬਲੈਕ ਤਰੁੱਬ" ਨਾਲ ਉਸ ਪੰਜਾਬ, ਪੰਜਾਬੀਆਂ ਦਾ ਕੌੜਾ ਸੱਚ ਬਿਆਨ ਕੀਤਾ ਹੈ। ਦਰਜਨ ਦੇ ਕਰੀਬ ਟਰੈਕ, ਬਹੁਤ ਸਾਰੇ ਗੀਤਾਂ ਦਾ ਸੰਗੀਤ ਤੇ ਮਾਨਾਂਵਾਲਾ ਦੀ ਫਿਲਮ ਲਈ ਪਲੇ ਬੈਕ ਦੇ ਰਹੇ ਗਾਇਕ ਜਿੰਦ ਕਾਹਲੋ ਤੋਂ ਪੰਜਾਬੀ ਗਾਇਕੀ ਨੂੰ ਬਹੁਤ ਆਸਾਂ ਨੇ ਕਿ ਅਸਲੀ ਲੋਕ ਗਾਇਕ ਬਣ ਜਿਸ ਇਸ ਤਰਾਂ ਹੀ ਵਿਚਰਦਾ ਰਹੇਗਾ ਤੇ ਉਸ। ਦੀ ਆਵਾਜ਼ ਨੂੰ ਕਪਿਲ ਸ਼ਰਮਾ ਜਿਹੇ ਸਟਾਰ ਵੀ ਸੁਰ ਭਰਪੂਰ ਅਵਾਜ਼ ਆਖਦੇ ਹਨ। "ਬਲੈਕ ਤਰੁੱਬ" ਗੀਤ ਵਿੱਚ ਰਾਜਨੀਤੀ, ਅਖੌਤੀ ਧਰਮ ਦੇ ਠੇਕੇਦਾਰ ਤੇ ਪੰਜਾਬ ਦੇ ਚਲੰਤ ਮੁੱਦੇ " ਲੋਕ ਤੱਬ ਬਣਾ ਪੇਸ਼ ਕਰ ਛਾ ਗਿਆ ਹੈ ਜਿੰਦ ਕਾਹਲੋ ਜਿਸ "ਦਿਲ ਦੀਆਂ ਗੰਢਾਂ ਖੋਲ ਕਿਸ ਨੂੰ ਸੁਣਾਵਾਂ ਨਾਲ ਹਿਨੋਰਾ ਮਾਰਿਆ ਹੈ। ਸੋਸ਼ਲ ਮੀਡੀਆ ਤੇ ਗੀਤ ਪੂਰਾ ਵਾਇਰਲ ਹੈ।

ਪੇਸ਼ਕਸ਼ - ਅੰਮ੍ਰਿਤ ਪਵਾਰ

ਪੁਸਤਕ ਸਮੀਖਿਆ

ਖੇਡਾਂ ਮਿੱਠੂ ਤੇ ਚਿੱਟੂ ਦੀਆਂ

ਕਥਾਕਾਰ: ਬਲਜਿੰਦਰ ਮਾਨ, ਚਿੱਤਰਕਾਰ: ਸੁਖਮਨ ਸਿੰਘ

ਪ੍ਰਕਾਸ਼ਕ: ਯੂਨੀਸਟਾਰ ਬੁਕਸ ਮੋਹਾਲੀ, ਪੰਨੇ: 32, ਮੁੱਲ: 125/-

ਬਲਜਿੰਦਰ ਮਾਨ ਸਾਹਿਤ ਜਗਤ ਵਿੱਚ ਤਿੰਨ ਚਾਰ ਦਹਾਕਿਆਂ ਤੋਂ ਸਰਗਰਮ ਹੈ।

ਸਾਹਿਤ, ਸੱਭਿਆਚਾਰ, ਸਮਾਜਿਕ, ਵਿੱਦਿਅਕ ਅਤੇ ਖੇਡ ਖੇਤਰ ਵਿੱਚ ਉਸ ਦੀ ਦੇਣ ਕਾਬਲੇ ਗੌਰ ਹੈ। ਉਹ ਅੱਜ ਤੱਕ 21 ਮੌਲਿਕ ਪੁਸਤਕਾਂ, ਸੱਤ ਦਾ ਅਨੁਵਾਦ ਅਤੇ 35 ਦਾ ਸੰਪਾਦਨ ਕਰ ਚੁੱਕਾ ਹੈ। ਇੰਡੀਆ ਬੁੱਕ ਆਫ ਰਿਕਾਰਡਜ਼ ਵਿੱਚ ਸ਼ਾਮਿਲ ਬਾਲ ਰਸਾਲੇ ਨਿੱਕੀਆਂ ਕਰੁੱਬਲਾਂ ਨਾਲ ਉਸ ਨੇ ਬਾਲ ਸਾਹਿਤ ਦੇ ਪ੍ਰਚਾਰ ਅਤੇ ਪ੍ਰਸਾਰ ਵਿੱਚ ਸ਼ਾਨਦਾਰ ਯੋਗਦਾਨ ਪਾਇਆ ਅਤੇ ਪਾ ਰਿਹਾ ਹੈ। ਬਾਲ ਸਾਹਿਤ ਦੇ ਖੇਤਰ ਵਿੱਚ ਆਪ ਦੀ ਸਰਗਰਮ ਭੂਮਿਕਾ ਹੈ। ਕੁਝ ਬਾਲ ਪੁਸਤਕਾਂ ਨੂੰ ਵੱਕਾਰੀ ਸੰਸਥਾਵਾਂ ਵੱਲੋਂ ਸਨਮਾਨ ਵੀ ਦਿੱਤੇ ਜਾ ਚੁੱਕੇ ਹਨ। ਹੱਥਲੀ ਪੁਸਤਕ ਖੇਡਾਂ ਮਿੱਠੂ ਤੇ ਚਿੱਟੂ ਦੀਆਂ ਉਸ ਦਾ ਇੱਕ ਨਿਵੇਕਲਾ ਤਜਰਬਾ ਹੈ। ਪੰਜਾਬੀ ਬਾਲ ਸਾਹਿਤ ਦੇ ਖੇਤਰ ਵਿੱਚ ਬਾਲ ਚਿੱਤਰਕਾਰਥਾਵਾਂ ਦੀ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਮਹੱਤਤਾ ਹੈ। ਪਰ ਇਸ ਖੇਤਰ ਵਿੱਚ ਕਾਰਜ ਬਹੁਤ ਘੱਟ ਹੋਇਆ ਲ ਇਸ ਮਹਾਨਤਾ ਨੂੰ ਦੇਖਦਿਆਂ ਬਲਜਿੰਦਰ ਮਾਨ ਨੇ ਨਿੱਕੀ ਪਨੀਰੀ ਵਾਸਤੇ ਇਹ ਰੰਗਦਾਰ ਬਾਲ ਚਿੱਤਰਕਾਰਥਾਵਾਂ ਦੀ ਪੁਸਤਕ ਪੇਸ਼ ਕੀਤੀ ਹੈ। ਹੱਥਲੀ ਪੁਸਤਕ ਵਿੱਚ ਜਿੱਥੇ ਕਥਾਵਾਂ ਬੜੀਆਂ ਰੌਚਕ ਹਨ ਉਥੇ ਸੁਖਮਨ ਸਿੰਘ ਦੇ ਚਿੱਤਰ ਵੀ ਕਮਾਲ ਦੇ ਹਨ।

ਪ੍ਰਾਇਮਰੀ ਤੱਕ ਦੇ ਵਿਦਿਆਰਥੀਆਂ ਨੂੰ ਇਹ ਚਿੱਤਰ ਆਕਰਸ਼ਿਤ ਕਰਦੇ ਹਨ। ਚਿੱਤਰਾਂ ਨਾਲ ਕਥਾ ਪੜ੍ਹਦੇ ਪੜ੍ਹਦੇ ਬੱਚੇ ਮੰਤਰ ਮੁਗਧ ਹੋ ਜਾਂਦੇ ਹਨ। ਉਹਨਾਂ ਦਾ ਜਿੱਥੇ ਭਰਪੂਰ ਮਨੋਰੰਜਨ ਹੁੰਦਾ ਹੈ ਉਥੇ ਉਹਨਾਂ ਅੰਦਰ ਗਿਆਨ ਅਤੇ ਸਿੱਖਿਆ ਦਾ ਸੰਚਾਰ ਵੀ ਹੁੰਦਾ ਹੈ।

ਹੱਥਲੀ ਪੁਸਤਕ 'ਖੇਡਾਂ ਮਿੱਠੂ ਤੇ ਚਿੱਟੂ ਦੀਆਂ' ਵਿੱਚ ਬਲਜਿੰਦਰ ਮਾਨ ਦੀਆਂ 10 ਚਿੱਤਰ ਕਥਾਵਾਂ ਸ਼ਾਮਿਲ ਹਨ। ਆਰਟ ਪੇਪਰ ਤੇ ਛਪੀ ਇਹ ਰੰਗਦਾਰ ਪੁਸਤਕ ਬੱਚਿਆਂ ਲਈ ਇੱਕ ਸੁਗਤ ਹੈ। ਨਿੱਕੀਆਂ ਨਿੱਕੀਆਂ ਕਥਾਵਾਂ ਰਾਹੀਂ ਉਹਨਾਂ ਨੂੰ ਤੁਰਨ ਫਿਰਨ, ਬੋਲਣ ਚੱਲਣ, ਕਿਤਾਬਾਂ ਦੀ ਸਾਂਭ ਸੰਭਾਲ ਅਤੇ ਸਮਾਜ ਵਿੱਚ ਵਿਚਰਨ ਦੀਆਂ ਗੱਲਾਂ ਸਿਖਾਈਆਂ ਗਈਆਂ ਹਨ। ਇਹਨਾਂ ਕਥਾਵਾਂ ਦੇ ਬਾਲ ਪਾਤਰ ਬੱਚਿਆਂ ਨੂੰ ਆਪਣੇ ਨਾਲ ਉਂਗਲੀ ਫੜ ਕੇ ਤੋਰ ਲੈਂਦੇ ਹਨ। ਖੇਡਣ ਦਾ ਚਾਅ, ਖੇਡ ਤੇ ਪੜ੍ਹਾਈ, ਬੋਲ ਬਾਣੀ, ਕਿਤਾਬਾਂ, ਡਰਾਈਵਿੰਗ ਦਾ ਚਾਅ, ਖੇਡਾਂ ਮਿੱਠੂ ਅਤੇ ਜਿੱਟੂ ਦੀਆਂ, ਸਮਾਨਤਾ, ਖਿਲਾਰਾ ਅਤੇ ਰਾਹ ਦਸੇਰੇ ਚਿੱਤਰਕਥਾਵਾਂ ਬੜੀਆਂ ਰੌਚਕ ਅਤੇ ਪ੍ਰੇਰਨਾਦਾਇਕ ਹਨ। ਨਿੱਕੇ ਨਿੱਕੇ ਨਿੱਕੇ ਨਿੱਕੇ ਲਈ ਇਹ ਪੁਸਤਕ ਇੱਕ ਰਾਹ ਦਸੇਰੇ ਦਾ ਕੰਮ ਵੀ ਕਰਦੀ ਹੈ। ਬਲਜਿੰਦਰ ਮਾਨ ਵੱਲੋਂ ਬਾਲ ਸਾਹਿਤ ਦੇ ਖੇਤਰ ਵਿੱਚ ਪਾਏ ਜਾ ਰਹੇ ਯੋਗਦਾਨ ਦੇ ਸੁਨਹਿਰੀ ਪੰਨਿਆਂ ਵਿੱਚ ਇਹ ਪੁਸਤਕ ਇੱਕ ਹੋਰ ਸੁਨਹਿਰੀ ਪੰਨਾ ਜੋੜਦੀ ਹੈ। ਕੁਦਰਤ ਨਾਲ ਪਿਆਰ ਅਤੇ ਆਲੇ ਦੁਆਲੇ ਬਾਰੇ ਜਾਣਕਾਰੀ ਦਿੰਦੀ ਹੋਈ ਇਹ ਪੁਸਤਕ ਬਾਲ ਮਨਾਂ ਦੀ ਹਾਣੀ ਪੁਸਤਕ ਹੈ।

NSB Insurance

for Insurance Call:
NIRMAL SINGH BADHAN
707-228-2020

Lic #0144676

www.nsbinsures.com

1519 Gary CT., Rohnert Park, CA 94928

NIRMAL SINGH BADHAN

HEALTH INSURANCE	RETIREMENT
LIFE INSURANCE	COLLEGE PLANNING
LONG TERM CARE INS	AUTO * HOME
FUNERAL EXPENSE	BUSINESS

Call: 707-228-2020,
Fax: 707-260-2813

RE/MAX® Gold

Each Office
Independently
Owned and Operated

ਰਿਹਾਇਸ਼ੀ ਜਾਂ ਵਪਾਰਕ ਸੰਪਤੀਆਂ ਵੇਚਣ
ਅਤੇ ਖਰੀਦਣ ਲਈ ਸੰਪਰਕ ਕਰੋ ਜੀ

Dil Nijjar REALTOR®

CalBRE # 01418648

Honesty Starts From Here

SELL
OR
RIY

Residential • Business • Commercial
Lease • Investment Property and Land

Serving in Greater Sacramento area since 2004

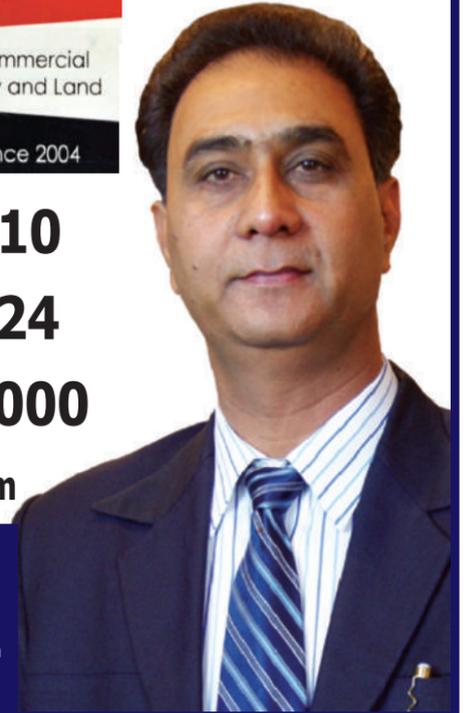
Cell: 916-628-2210

Fax: 916-745-3424

Office: 916-285-1000

Email : Dil.Realtor@gmail.com

2081 Arena Blvd #
100 Sacramento, CA 95834

SWEETS & CATERING

AUTHORIZED CATERER FOR
MAJOR 5-STAR HOTELS

CATERING SERVICE

Wedding Ceremonies | Receptions
Birthday Parties | Corporate Events
Religious Gatherings
Picnics/Bar-B-Que

ITEMS SERVING

All Kinds of Sweets | Snacks
Chaat Stall | North Indian Cuisine
Fluda Kulfli Stall | On Site Tandoor

ADDITIONAL SERVICE

Warmers | Chaffing Dishes
China & Silverware
Linen Rental | Waiters
Bartenders

CONTACT US:
RAJA SWEETS & CATERING
WORK (510) 489-9100
CELL (510) 715-1619

Email: msbains@rajasweets.com
www.rajasweets.com

Find us on: facebook. Follow us on Twitter
rajasweetsandcatering rajasweets

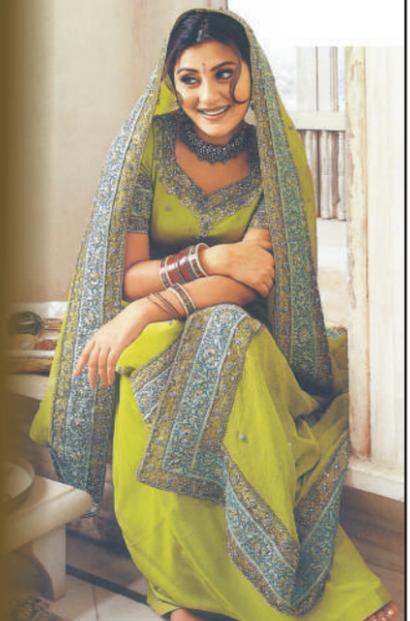
Kash FABRICS

ਪੰਜਾਬੀ ਫੈਸ਼ਨ ਦਾ
ਨੰਬਰ ਵਨ ਸਟੋਰ

ਸਾਡੀ ਸਪੈਸ਼ਲਟੀ

ਵਿਆਹ ਸ਼ਾਦੀ ਲਈ ਡਿਜ਼ਾਈਨਰ
ਲਹਿਰੇ ਤੇ ਸੂਟ ਅਤੇ ਨਾਲ
ਡਿਜ਼ਾਈਨਰ ਮੈਚਿੰਗ ਜਿਊਲਰੀ

ਖੁੱਲ੍ਹਾ ਕੱਪੜਾ ਵਧੀਆ ਤੋਂ
ਵਧੀਆ ਸਾੜੀਆਂ ਤੇ
ਡਿਜ਼ਾਈਨਰ ਸੂਟ, ਦਰਜਨਾਂ ਰੰਗਾਂ
ਵਿਚ ਪੱਗੜੀਆਂ ਸਾਡੇ ਤੋਂ ਖਰੀਦੋ।

ਸਾਡੇ ਕੋਲ ਹਿੰਦੀ, ਪੰਜਾਬੀ ਅਤੇ ਉਰਦੂ ਦੇ ਸੰਗੀਤ, ਡਰਾਮਿਆਂ ਅਤੇ ਫਿਲਮਾਂ ਦੀਆਂ
ਸੀਡੀਆਂ-ਵੀਡੀਓ ਤੇ ਡੀਥ ਵੀਥ ਡੀਥ ਦੀ ਬਹੁਤ ਵੱਡੀ ਕੁਲੈਕਸ਼ਨ ਹੈ।

ਕੈਲੀਫੋਰਨੀਆ ਤੋਂ ਬਾਹਰ ਰਹਿੰਦੇ ਗਾਹਕਾਂ ਲਈ ਸਮਾਨ ਅਸੀਂ ਯੂਥ ਪੀਥ ਐਂਡ ਰਾਗੋਂ ਤੁਰੰਤ ਭੇਜ ਸਕਦੇ ਹਾਂ।

KASH FABRICS

ONE STOP SHOPPING CENTRE
29576 Mission Blvd Hayward, Ca 94544
www.kashfabrics.com

Tel: 510-538-1138

